

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 225

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

52. sējums
2009. gada 27. augusts

Saturs

II Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta

LĒMUMI

Komisija

2009/608/EK:

- ★ Komisijas Lēmums (2007. gada 24. aprīlis) par atbalstu, ko Beļģija piešķirusi par labu *Inter Ferry Boats* (C 46/05 (ex NN 9/04 un ex N 55/05)) (izziņots ar dokumenta numuru C(2007) 1180) ⁽¹⁾..... 1

2009/609/EK:

- ★ Komisijas Lēmums (2008. gada 4. jūnijs) par valsts atbalstu C 41/05, ko Ungārija piešķir saistībā ar elektroenerģijas pirkuma līgumiem (izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 2223) ⁽¹⁾..... 53

2009/610/EK:

- ★ Komisijas Lēmums (2008. gada 2. jūlijs) par pasākumiem C 16/04 (ex NN 29/04, CP 71/02 un CP 133/05), ko Grieķija īstenojusi par labu *Hellenic Shipyards* (izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 3118) ⁽¹⁾..... 104

2009/611/EK:

- ★ Komisijas Lēmums (2008. gada 8. jūlijs) par pasākumiem C 58/02 (ex N 118/02), ko Francija veikusi par labu *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM)* (izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 3182) ⁽¹⁾..... 180

Cena: EUR 38

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 24. aprīlis)

par atbalstu, ko Beļģija piešķirusi par labu *Inter Ferry Boats* (C 46/05 (ex NN 9/04 un ex N 55/05))

(izzinots ar dokumenta numuru C(2007) 1180)

(Autentisks ir tikai teksts franču un holandiešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/608/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas aicinātas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi minētajiem pantiem,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

1.1. Lieta NN 9/04 un N 55/05

(1) Ar 2003. gada 12. augusta vēstuli, kas reģistrēta Eiropas Komisijā 2003. gada 20. augustā (TREN/A(03)27718), Beļģijas iestādes paziņoja par glābšanas un pārstrukturēšanas pasākumiem, ko Beļģijas Valsts dzelzceļa sabiedrība (*Société Nationale des Chemins de Fer Belges (SNCB)*) piešķir savai filiālei *Inter Ferry Boats (IFB)* ar pamatlīgumu, kas noslēgts 2003. gada 7. aprīlī saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu.

(2) 2003. gada 13. oktobrī (D(03)17546) Komisija aicināja Beļģijas iestādes iesniegt Komisijai papildu informāciju. 2003. gada 12. decembrī par šo tēmu notika divpusēja tikšanās ar Beļģijas iestādēm. Šīs tikšanās laikā Komisijai tika iesniegts *IFB* pārstrukturēšanas plāns.

(3) Beļģijas iestādes atbildēja uz Komisijas vēstuli ar 2004. gada 7. janvāra vēstuli, kas reģistrēta Komisijā 2004. gada 13. janvārī (TREN/A(04)10708). No šīs vēstules izriet, ka paziņotie pasākumi ir piešķirti. Tādējādi lieta tika reģistrēta ar numuru NN 9/04. Otra tikšanās notika 2004. gada 30. aprīlī. Papildu dokumentus, kurus Komisija lūdza šīs tikšanās laikā, Beļģijas iestādes nosūtīja ar 2004. gada 15. jūnija vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2004. gada 21. jūnijā (TREN/A(04)23691).

(4) Ar 2005. gada 26. janvāra vēstuli (D(05)100339) Komisija aicināja Beļģijas iestādes iesniegt papildu informāciju, kas tika nodota ar 2005. gada 25. marta vēstuli, kura Komisijā reģistrēta 2005. gada 30. martā. (TREN/A(05)7712).

(5) Ar 2005. gada 28. janvāra vēstuli (SG(2005)A1133) Beļģijas iestādes paziņoja Komisijai par *SNCB* nodomiem īstenot *IFB* kapitāla papildu palielināšanu, kas nebija paredzēta 2003. gada 12. augustā paziņotajos līgumos. Komisija reģistrēja šo lietu kā paziņojumu ar numuru N 55/2005.

- (6) 2005. gada 29. marta vēstulē (D(05)106199) Komisija aicināja Beļģijas iestādes iesniegt papildu informāciju, kas tika nodota ar 2005. gada 28. aprīļa vēstuli, kura Komisijā reģistrēta 2005. gada 3. maijā (SG(2005)A(05)4155).
- (7) 2005. gada 31. maija vēstulē (D(05)111096) Komisija aicināja Beļģijas iestādes iesniegt papildu informāciju, kas tika nodota ar 2005. gada 30. jūnija vēstuli, kura Komisijā reģistrēta 2005. gada 1. jūlijā (TREN/A(05)16598).
- (8) 2005. gada 16. septembrī starp Komisiju un Beļģijas iestādēm notika darba sanāksme. Šīs sanāksmes laikā Komisija lūdza Beļģijas iestādēm iesniegt papildu informāciju, kura tika nodota ar 2005. gada 21. oktobra elektronisko vēstuli, kas tika reģistrēta Komisijā 2005. gada 24. oktobrī (TREN/A(05)27067).
- (13) Ar 2006. gada 30. novembra vēstuli, ko Komisija saņēma 2006. gada 5. decembrī un reģistrēja ar numuru TREN/A/39219, Beļģijas iestādes iesniedza Karel Vinck vēstuli attiecībā uz šo lietu. Beļģijas iestādes nosūtīja šo vēstuli, lai pamatotu savu versiju, saskaņā ar kuru par SNCB lēmumiem šajā lietā nav atbildīga Beļģijai, bet vienīgi SNCB.
- (14) 2007. gada 5. februāra vēstulē (D(07)302095) Komisija aicināja Beļģijas iestādes iesniegt papildu informāciju. Beļģija iesniedza šo informāciju ar 2007. gada 6. februāra vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2007. gada 7. februārī (A(07)24246), ar 2007. gada 8. februāra vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2007. gada 9. februārī (A(07)23613), ar 2007. gada 13. februāra vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2007. gada 15. februārī (A(07)24201), un ar 2007. gada 15. februāra vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2007. gada 16. februārī (A(07)24362).

1.2. Lieta C 46/05

- (9) 2005. gada 7. decembra vēstulē Komisija paziņoja Beļģijai par savu lēmumu attiecībā uz konkrētajiem pasākumiem sākt Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru.
- (10) Komisijas lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽¹⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus par attiecīgo pasākumu. Komisija nesaņēma nekādus ieinteresēto trešo personu apsvērumus par šo tēmu.
- (11) Beļģija uz procedūras sākšanas vēstuli atbildēja ar 2006. gada 14. februāra vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2006. gada 14. februārī ar numuru TREN/A/13934. Ar šo pašu 2006. gada 14. februāra vēstuli tā atsauc savu 2005. gada 28. janvāra paziņojumu.
- (12) 2006. gada 1. jūnijā un 2006. gada 25. jūlijā notika darba sanāksmes starp Komisijas dienestiem un Beļģijas iestādēm. Beļģijas iestādes iesniedza Komisijai papildu informāciju ar 2006. gada 29. jūnija vēstuli, ko Komisija reģistrēja tajā pašā dienā ar numuru TREN/A/25806, ar 2006. gada 20. septembra vēstuli, kas reģistrēta tajā pašā dienā ar numuru TREN/A/32665, un ar 2006. gada 16. un 21. novembra elektroniskajām vēstulēm, kas reģistrētas attiecīgi ar numuriem TREN/A/37638 un TREN/A/37981.
- (15) Ar 2007. gada 15. marta vēstuli (D(07)306248) un darba sanāksmes laikā, kas notika 2007. gada 16. martā, Komisija aicināja Beļģijas iestādes iesniegt papildu informāciju. Beļģija iesniedza šo informāciju ar 2007. gada 30. marta vēstuli, kas Komisijā reģistrēta tajā pašā dienā (A(07)28411).

2. GLĀBŠANAS UN PĀRSTRUKTURĒŠANAS PASĀKUMU SĪKS APRAKSTS

2.1. IFB glābšanas un pārstrukturēšanas pamatlīguma puses

2.1.1. IFB

2.1.1.1. Sabiedrības apraksts

- (16) IFB atbilstoši Beļģijas tiesību aktiem ir publiska akciju sabiedrība. SNCB pieder 89,03 % no akcijām. Pārējie akcionāri ir CNC *Transports*, filiāle, kurā 93,8 % pieder SNCF (7,41 %), ICF (2,08 %), un EWS (*English Welsh and Scottish Railway* – 1,22 %).

- (17) IFB tika izveidota 1998. gada 1. aprīlī, apvienojot trīs sabiedrības: *Ferry Boats SA*, *Interferry SA* un *Edmond Depaire Ltd* "dzelzceļa" nodaļu. Kā Beļģija to pierādīja ar izrakstu no uzņēmumu reģistra, šī apvienošana bija apvienošana ar pārņemšanu, kuras ietvaros *Ferry Boats SA* pārņēma *Interferry SA*, bet pēc tam *Edmond Depaire SA* dzelzceļa nodaļa tika pievienota apvienotajai sabiedrībai. Tātad IFB turpina 1923. gadā izveidoto *Ferry Boats* juridisko personu.

⁽¹⁾ OV C 159, 8.7.2006., 2. lpp.

- (18) *IFB* galvenokārt nodarbojas ar diviem darbības veidiem – dzelzceļa transporta un kombinētā transporta loģistiku (*IFB Logistics*) un kombinētā transporta sauszemes terminālu ekspluatāciju (*IFB Terminals*). Uzņēmuma darbības sīki aprakstītas oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanas vēstules 16.–29. punktā.
- (19) Papildus šīm darbībām jāmin līdzdalības daļas un filiāles, kas *IFB* pieder vai piederēja Beļģijā un ārzemēs, sabiedrībās, kuras ekspluatē jūras un sauszemes terminālus, kā arī transporta sabiedrībās. Šīs līdzdalības daļas un filiāles bija sīki aprakstītas oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanas vēstules 30. un turpmākajos punktos. Beļģija paziņoja Komisijai, ka daži uzsākšanas vēstulē minētie fakti vai nu nav pilnīgi precīzi, vai arī tie jau ir mainījušies. Kopš procedūras uzsākšanas vēstules notikušās izmaiņas ir aprakstītas turpmākajos punktos. Attiecībā uz pārējo skatīt uzsākšanas lēmumu (no 30. līdz 49. punktam).
- (20) *IFB* līdzdalības daļas Beļģijas terminālos. *IFB* vairs nedarbojas Zēbruges terminālā. Uzsākšanas vēstules 39. punktā ir rakstīts, ka tā pārdeva savas daļas interešu grupai *OCHZ*. Patiesībā *IFB* pārdeva savas daļas *Hesse-Noord Natie*, ar kuru kopīgi tā ekspluatēja šo terminālu.
- (21) Uzsākšanas vēstules 41. punktā ir rakstīts, ka *IFB* pieder 16,76 % no sabiedrības *Dry Port Mouscron-Lille*. Beļģija paziņoja Komisijai, ka pēc 2006. gada 29. jūnijā notikušās sabiedrības kapitāla palielināšanas, kurā *IFB* nepiedalījās, kā arī sabiedrības kapitālā iesaistoties privātajam investoram *DELCATRANS*, tās līdzdalības daļas samazinājās līdz 11,07 %.
- (22) *IFB* līdzdalības daļas Francijas terminālos. *IFB* 2006. gada rudenī pārdeva savus 30 % līdzdalības daļu uzņēmumā *Nord France Terminal International OU* (turpmāk tekstā – “*NFTI-ou*”) *CMA-CGM*. Pēc šā darījuma *IFB* Francijā pieder tikai 2 % liela līdzdalības daļa uzņēmumā *CNC transports*, ko tagad sauc *Naviland Cargo*.

visām savām līdzdalības daļām jūras terminālos. Neieinteresētās puses, ne Beļģija neapstrīdēja uzsākšanas lēmumā iekļauto definīciju.

- (25) Dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgus ir šo divu tirgu saistītais tirgus. Kopš 2003. gada tas ir atvērts starptautiskajam kravu pārvadājumu transportam no Beļģijas un uz Beļģiju, kā paredzēts Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvā 91/440/EEK par Kopienas dzelzceļa attīstību⁽²⁾. Šī starptautiskā kravu pārvadājumu tirgus atvēršana 2007. gada 1. janvārī tika papildināta ar valsts kravu pārvadājumu tirgus atvēršanu, kas ir paredzēta ar Direktīvu 91/440/EEK un kas īstenota Beļģijā ar Karaļa 2005. gada 13. decembra dekrētu.

2.1.2. SNCB

- (26) *SNCB* tika izveidota ar Beļģijas 1926. gada 23. jūlija likumu, ar ko izveido Beļģijas Valsts dzelzceļa sabiedrību (*Société Nationale des Chemins de Fer Belges*)⁽³⁾. Kopš 1992. gada 14. oktobra⁽⁴⁾ tā ir autonomas valsts uzņēmums un publiska akciju sabiedrība⁽⁵⁾.
- (27) Beļģijas valdība 2005. gada 1. janvārī veica *SNCB* struktūras reformu. *SNCB* tika sadalīta trijās atsevišķās sabiedrībās, proti:

— *SNCB Holding*, kontrolakciju sabiedrība, kurai pieder 100 % līdzdalības daļu pārējās divās sabiedrībās:

— *Infrabel*, dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, un

— jaunā *SNCB*, dzelzceļa uzņēmums, kas atbild par transporta pakalpojumiem.

Beļģijas valstij pieder 100 % no *SNCB Holding* akcijām.

2.1.1.2. *IFB* attiecīgie tirgi un tirgus daļas

- (23) Komisija uzsākšanas lēmumā (no 50. līdz 54. punktam) konstatēja, ka attiecībā uz *IFB Logistique* darbībām ir jāizšķir divi dažādu pakalpojumu tirgus veidi, proti, ekspedīcijas darbības un loģistikas darbības. Šie tirgi tika atzīti par valsts līmeņa tirgiem, un *IFB Logistics* aprēķinātās tirgus daļas bija 2 % līdz 5 %.
- (24) Uzsākšanas lēmumā (no 55. līdz 59. punktam) attiecībā uz terminālu tirgu tiek izšķirti sauszemes termināli un jūras termināli. Kopš tā laika *IFB* ir atbrīvojusies no

- (28) *SNCB* vadības iestādes struktūras ir valde, vadības komiteja un izpilddirektors. Valde sastāv no 10 locekļiem, ieskaitot izpilddirektoru. Izpilddirektorus ieceļ karalis ar Ministru padomes pieņemtu lēmumu.

⁽²⁾ OV L 237, 24.8.1991, 25. lpp.

⁽³⁾ *Moniteur Belge*, 1926. gada 24. jūlijs.

⁽⁴⁾ Karaļa 1992. gada 30. septembra dekrēta spēkā stāšanās datums; dekrēts apstiprina Beļģijas Valsts dzelzceļa sabiedrības pirmo vadības līgumu un nosaka pasākumus, kuri attiecas uz šo sabiedrību, *Moniteur Belge*, 1992. gada 14. oktobris.

⁽⁵⁾ Atbilstoši definīcijai 1991. gada 21. marta likumā par dažu ekonomisku valsts uzņēmumu reformu, *Moniteur belge*, 1991. gada 27. marts.

- (29) Beļģijas valdību valdē pārstāv valdības komisārs. Valdības komisārs var vērsties pie Beļģijas iestādēm, lai panāktu valdes lēmuma anulēšanu par tēmām, kas neattiecas uz sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildi, ja šis lēmums "kavē sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildi" (likuma 23. panta 2. daļa).

2.2. IFB finansiālās grūtības 2001. un 2002. gadā

- (30) Vispirms ir nepieciešams analizēt finansiālo grūtību sākotnējos iemeslus un pēc tam raksturot IFB un SNCB vadītāju reakciju.

2.2.1. Finansiālās grūtības

- (31) IFB galvenais grūtību iemesls ir finansiālās grūtības, kas bija saistītas ar tās līdzdalības daļām Francijā, kuras visas bija iegādātas Denkerkas ostā 2001. un 2002. gadā.

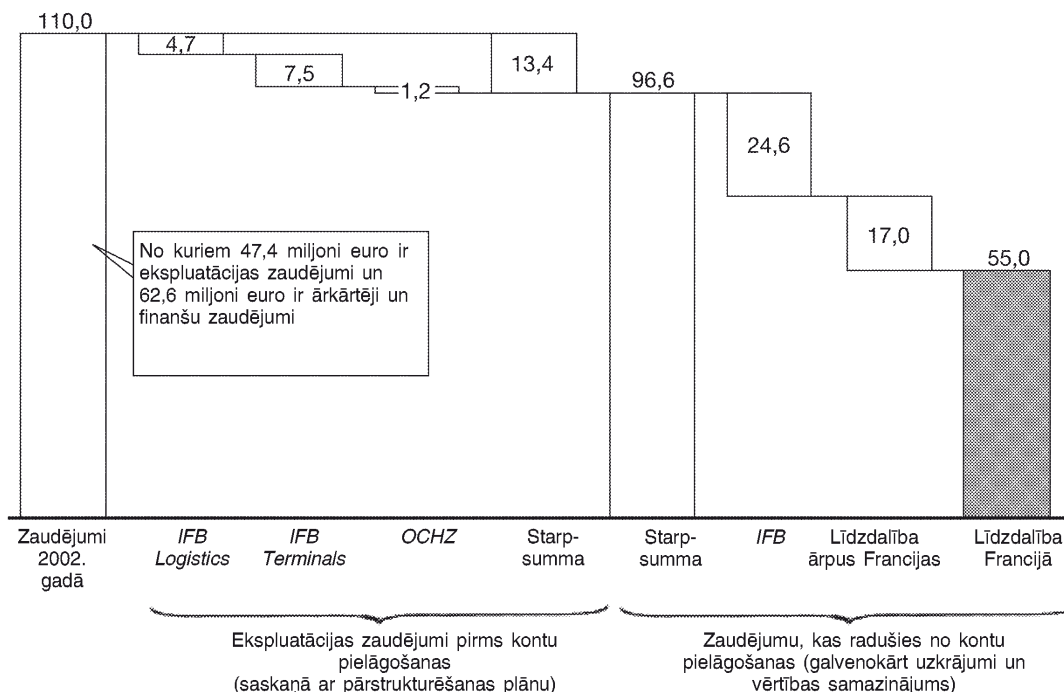
Finansiālās grūtības skāra arī IFB Logistics un IFB Terminals, kas cieta zaudējumus 2002. gadā.

- (32) Kā tas redzams 1. diagrammā, IFB zaudējumu kopsumma 2002. finanšu gadā bija 110 miljoni EUR. No tiem 12,2 miljoni EUR attiecās uz darbības zaudējumiem pirms kontu pielāgošanas IFB Logistics (4,7 miljoni EUR) un IFB Terminals (7,5 miljoni EUR) līmenī. Tam jāpievieno darbības zaudējumi 1,2 miljonu EUR apmērā attiecībā uz līdzdalības daļām OCHZ. Šie zaudējumi, kuru kopsumma bija 13,4 miljoni EUR, veidoja 12 % no visiem zaudējumiem. Pārējie zaudējumi 2002. gadā, proti, 96,6 miljoni EUR, radās vērtības samazināšanas un uzkrājumiem nepieciešamās kontu pielāgošanas rezultātā Francijā un Beļģijā radušos problēmu dēļ. 75 % no šīs vērtības samazināšanās un uzkrājumiem rodas no IFB līdzdalības daļām. No šīs daļas 76 % attiecas uz līdzdalības daļām Francijā.

1. diagramm

Zaudējumu sadalījums 2002. gadā

(Miljoni EUR)

Avots: IFB pārstrukturēšanas plāns, 24.3.2003.; IFB Controlling

2.2.2. *IFB un SNCB vadības reakcija*

- (33) Kopš 2000. gada beigām *IFB* vairs nemaksāja *SNCB* nosūtītos rēķinus par vilcienu pakalpojumu sniegšanu. 2001. gadā un jo īpaši 2002. gadā *IFB* turpināja šādi rīkoties, un *SNCB* to piecieta. Tādejādi 2003. gada janvāra beigās *IFB* nesamaksātie rēķini *SNCB* sasniedza 63 miljonus EUR. Šo rēķinu nemaksāšana izskaidro to, kāpēc *IFB* varēja izdzīvot par spīti smagajām finansiālajām problēmām.
- (34) 2002. gada 21. maijā *IFB* valde konstatēja, ka kopš 2000. gada beigām ciesto zaudējumu rezultātā pašu kapitāls ir samazinājies, sasniedzot mazāk nekā pusi no parakstītā kapitāla kopsummas. Saskaņā ar Beļģijas Uzņēmumu kodeksa 633. pantu *IFB* sasauca *IFB* akcionāru ārkārtas kopsapulci.
- (35) Šis kopsapulces laikā *SNCB*, kā vairākuma akcionārs, paziņoja par savu apņemšanos atbalstīt *IFB* darbības izdevumus ar 2,5 miljonu EUR liela avansa palīdzību. *SNCB* valde apstiprināja šīs *SNCB* saistības. Uz šo saistību pamata akcionāri nolēma pagaidām turpināt *IFB* darbību un pieprasīja *IFB* valdei izstrādāt pilnīgas pārstrukturēšanas plānu, iekļaujot filiāles un terminālu pārvaldību.
- (36) *SNCB* valde 2002. gada 19. jūlija sanāksmes laikā rezumēja *IFB* filiāles situāciju. *IFB* izpilddirektors iepazīstināja ar grupas stāvokli, un pēc tam valde pieņēma šādu lēmumu: "Padome piekrīt iemaksāt 2,5 miljonus EUR skaidrā naudā, kas nepieciešams, lai nodrošinātu skaidrās naudas vajadzības un nodrošinātu *IFB* darbību līdz 2002. gada oktobra beigām (ši summa būtu avanss iespējamam kapitāla palielinājumam)."
- (37) 2002. gada otrajā pusē ar valdes piekrišanu *SNCB* samaksāja *IFB* naudas avansu EUR 2 500 000 apmērā šādos datumos:
- 6.8.2002.: EUR 1 000 000,
 - 17.9.2002.: EUR 1 000 000,
 - 30.9.2002.: EUR 500 000.
- (38) Šis avanss nesa 3,1 % lielu peļņu; tas tika pilnībā atmaksāts 2003. gada jūlijā. Šī atmaksa notika divos posmos:
- 2003. gada 15. jūlijā *IFB* atmaksāja no šīs summas EUR 1 500 000 ar procentiem EUR 40 422,04 apmērā,
 - *IFB* 2003. gada 23. jūlijā atmaksāja *SNCB* atlikumu EUR 1 000 000 apmērā ar procentiem EUR 26 883,35 apmērā.
- (39) 2002. gada 19. septembrī *IFB* izpilddirektors uzdeva diviem revidentiem uzrakstīt īpašu ziņojumu, lai novērtētu uzņēmuma finansiālo stāvokli. Izskatot šo ziņojumu, kas *IFB* iesniegts 2002. gada 4. decembrī un pēc tam – *SNCB*, *SNCB* valde 2002. gada 20. decembrī principiāli vienojās apstiprināt *IFB* kapitāla palielināšanu. 2002. gada 24. decembrī arī *IFB* akcionāru ārkārtas kopsapulce ("AĀK") pieņēma šo priekšlikumu.
- (40) *IFB* vadība ar konsultanta *McKinsey* atbalstu izstrādāja *IFB* pārstrukturēšanas plānu. Šo pārstrukturēšanas plānu, kas sīki aprakstīts šā lēmuma 73.–86. punktā, *IFB* valde pieņēma 2003. gada 23. martā.
- (41) Pēc tam abu uzņēmumu (*IFB* un *SNCB*) vadība noteica *IFB* glābšanas un pārstrukturēšanas detaļas "IFB pārstrukturēšanas pamatlīgumā", kas tika noslēgts starp abām sabiedrībām 2003. gada 7. aprīlī. Otrās AĀK laikā *IFB* akcionāri izteica savu piekrišanu *IFB* darbības turpināšanai, balstoties uz šo pamatlīgumu.

2.3. 2003. gada 7. aprīļa "SNCB un IFB pamatlīguma par IFB pārstrukturēšanu" glābšanas un pārstrukturēšanas pasākumi

- (42) Līguma 2. pants paredz, ka abu pušu pieņemto pasākumu veikšana notiks divos posmos, proti, glābšanas periodā un pārstrukturēšanas periodā.

2.3.1. Glābšanas pasākumu nosacījumi

- (43) Pamatlīguma 3. pants paredz šādus glābšanas pasākumus:

— 5 miljonus EUR liela atgūstama avansa piešķiršana,

- maksimums 15 miljonus EUR liela kredīta piešķiršana un
- 63 miljonu EUR lielā *IFB* parāda atmaksas *SNCB* pagaidu termiņa pagarinājuma piešķiršana.
- (44) Šo pasākumu ilgums tika ierobežots līdz 12 mēnešiem, tomēr ar pušu abpusēju vienošanos tas bez vārdiem tika pagarināts līdz kapitāla palielinājuma datumam.
- (45) Procentu likme par atgūstamo avansu un no kredīta izmantotajām summām ir vienāda ar Komisijas piemēroto bāzes procentu likmi valsts atbalstam. Procenti tiks kapitalizēti, un to samaksa notiks vienlaicīgi ar attiecīgo parādu atmaksāšanu.
- (46) Attiecībā uz 63 miljonus EUR lielo parādu līgumā noteiktā kavējuma procentu likme ir 5,4 %. Procenti tiks kapitalizēti un samaksāti parāda pamatsummas samaksas brīdī.
- (47) Procenti, kas *IFB* ir jāatmaksā *SNCB* par parādiem un kredītu, bija 2,2 miljoni EUR 2002. gadā, 3,9 miljoni EUR 2003. gadā, 4,7 miljoni EUR 2004. gadā, 5,2 miljoni EUR 2005. gadā un būtu 4,4 miljoni EUR 2006. gadā.
- (48) Līguma 7. pants paredz, ka *IFB* attiecībā uz *SNCB* atsakās no parāda dzēšanas sakarā ar noilguma termiņa iestāšanos.
- (49) Visi šie pasākumi tika veikti, sākot no pamatlīguma parakstīšanas brīža, proti, no 2003. gada 7. aprīļa. Tomēr *IFB* neizmantoja atgūstamo avansu.
- nājušas to abu valdes, Beļģijas valsts un, ja nepieciešams, EK, un ja tiem ir piekrituši *IFB* akcionāri:
- 5 miljonu EUR atgūstamā avansa konversija kapitālā,
- kredīta izmantotās daļas konversija kapitālā lielākais 15 miljonu EUR apmērā [...],
- 63 miljonu EUR parādu [...] konversija kapitālā,
- iespējams un ar nosacījumu, ka abas puses tam piekrit, kapitāla papildu palielināšana [...]"
- (51) Šī kapitāla palielināšanas īstenošana ir pakļauta suspensīvam nosacījumam, kas paredzēts pamatlīguma 5. pantā, proti, Komisijai tas ir jāpieņem saskaņā ar noteikumiem par valsts palīdzību. 5. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“*SNCB* noslēgtās saistības [...] ir atkarīgas no turpmāk minētā suspensīvā nosacījuma. Puses lūgs Beļģijas valstij iespējami drīz paziņot par šo pamatlīgumu EK. Puses arī lūgs Beļģijas valstij, ka tad, ja uz šā paziņojuma pamata EK būtu pamatoti jāuzskata, ka ar [pamatlīgumu] tiek piešķirts valsts atbalsts (kā to paredz EK Līguma 87. pants), jāpaziņo par [pamatlīgumu] saskaņā ar EK Līguma 88. panta 3. daļu. Lai EK dotu iespēju pieņemt nostāju, [pamatlīgumu] jebkurā gadījumā nesāks īstenot 15 darba dienu laikā no paziņošanas EK. Ja EK [pamatlīgumu] pamatoti atzītu par vispārēju valsts atbalstu, tas netiks īstenots pirms EK nebūs tieši vai netieši apstiprinājusi attiecīgo atbalstu un, attiecīgā gadījumā, tas tiks īstenots saskaņā ar apstiprināšanas noteikumus izklāstītajiem ierobežojumiem un nosacījumiem.

2.3.2. Pārstrukturēšanas pasākumu nosacījumi

- (50) Pamatlīguma 4. pants ““pārstrukturēšanas pasākumu” daļas nosacījumi” ir izteikts šādā redakcijā:

“Puses apstiprina savu nodomu veikt šādus pasākumus, ja vien tie atbilst pārstrukturēšanas plānam, ko apstipri-

Ja EK [pamatlīgumu] pilnīgi vai daļēji atzītu par valsts atbalstu, šādā gadījumā un, ja šis atbalsts tiktu atzīts par nesavienojamu ar kopējo tirgu, Puses, rīkojoties labticīgi, apspriedīs iespējamās īstenot *IFB* pieprasītos papildu pasākumus, bet bez pienākuma īstenot šos papildu vai pielāgotos pasākumus, ja apstākļi, kuros atbalsts sniedzams, tiks uzskatīti par pilnīgi nepamatotiem.”

(52) Beļģijas civiltiesības paredz, ka, ja suspensīvais nosacījums īstenojas, līgums ir spēkā ar atpakaļejošu datumu.

miljoniem EUR, natūrā ieguldot 47 % no SNCB daļām sabiedrībā TRW ⁽⁶⁾.

(53) Atbildot uz uzsākšanas vēstuli, Beļģijas iestādes paziņoja Komisijai, ka kapitāla palielināšana notiks tieši tā, kā puses ir vienojušās pamatlīgumā, ja Komisija to apstiprinās. Summa būs 95,3 miljoni EUR, un tā tiks sadalīta šādi:

(Miljonos EUR)	
Kredīta konversija kapitālā	15
IFB parādu pret SNCB konversija kapitālā	63
No 2002. līdz 2006. gadam kredīta un parādu uzkrāto procentu konversija kapitālā (par 2006. gadu tikai daļēji)	17,3
Kopā	95,3

(54) Beļģijas iestādes paziņoja Komisijai, ka palielināšana neatieksies uz visiem 2006. gadā uzkrātajiem procentiem, lai nodrošinātu, ka IFB parāda attiecība pret pašu kapitālu atbilstu tās konkurentu vidējam rādītājam procentos, un nebūtu augstāka. Palielinājumā neietilpst arī atgūstamais avanss, jo IFB neizmantoja šo instrumentu.

(55) Atbildot uz uzsākšanas vēstuli, Beļģijas iestādes Komisijai paziņoja arī, ka tās atsauc 2005. gada 28. janvāra paziņojumu, ar kuru tās paziņoja Komisijai par SNCB un IFB nodomu līdztekus tam, kas bija paredzēts pamatlīguma 4. pantā, īstenot kapitāla papildu palielinājumu par 5

(56) 4. pantā paredzētais pārstrukturēšanas plāns tika iesniegts Komisijai 2003. gada 12. decembra tikšanās laikā ar Beļģijas iestādēm. Tā īstenošana sākās 2003. gadā un beidzās 2005. gada sākumā.

(57) Pārstrukturēšanas plāns sastāv no divām daļām, kas atbilst divām dažādām stratēģijām, kuras, no vienas puses, skar grupas Francijas filiāles un, no otras puses, IFB Beļģijas darbību. Attiecībā uz Franciju piemērotā stratēģija ir pilnīga atbrīvošanās no līdzdalības daļām, kurpretim Beļģijā stratēģija paredz uzņēmuma pārstrukturēšanu, lai turpinātu tā darbību.

2.3.2.1. Atbrīvošanās no Francijas terminālus ekspluatējošajām filiālēm

(58) Kā paskaidrots šajā lēmumā un sīkāk – uzsākšanas vēstules 30. un turpmākajos punktos, IFB attiecībā uz savām Francijas filiālēm turpināja atbrīvošanās stratēģiju. Šīs politikas īstenošana noslēdzās, 2006. gada novembrī pārdodot līdzdalības daļas NFI-OU.

(59) IFB Francijas filiāļu pārdošanas izmaksas sasniedza 39,1 miljonu EUR. Nākamā tabula atspoguļo šo izmaksu sadali attiecībā uz piecām filiālēm. Turpmākajos punktos sīkāk paskaidrota finansēšanas nepieciešamība un skaitļi, kas attiecas uz dažādiem uzņēmumiem.

⁽⁶⁾ IFB jau pieder 0,9 % līdzdalības daļu šajā uzņēmumā, kas ekspluatē terminālus Antverpenē, Zēbrigē, Ostendē, Šarleruā, Ljēžā, Briselē, Etge, Genkā un Muizen un 11 dalībvalstīm piedāvā kravas vilcienu pakalpojumus.

Atbrīvošanās no līdzdalības daļām francijā radušos izmaksu kopsavilkums

(Miljonos EUR)

	ACIMAR	NFTI-ou	IFB France	DPD	Visas līdzdalības daļas
Zaudējumi no parādiem	3,9		0,8	2,8	7,5
Zaudējumi no līdzdalības daļām		16,7	0,1	5,1	22,0
Kapitāla palielināšana		1,7			1,7
Izmaksu kopsumma	3,9	19,5	0,8	7,9	31,1
Procenti uz 30.6.2006.					+ 7,7
Norēķinu konta svārstības 9.2002.–12.2002.					+ 0,5
Ieņēmumi no SSTD pārdošanas					- 0,2
Izmaksu kopsumma par atbrīvošanos no līdzdalības daļām Francijā					39,1

a) *Finansēšanas nepieciešamība*

(60) Tabula izveidota, balstoties uz bilances stāvokli 2002. gada 27. septembrī. Tajā tiek izšķirtas šādas summas:

— 31,1 miljonu EUR liela summa atbilst zaudējumiem no parādiem, zaudējumiem no līdzdalības daļām, kā arī *NFTI-ou* kapitāla palielinājumam par 1,7 miljoniem EUR,

— 7,7 miljonus EUR liela procentu summa atbilst uzkrāto procentu summai laika posmā no 2002. gada beigām līdz 2006. gada 30. jūnijam no atgūstamā avansa daļām un atliktā termiņa kredīta, kas tika izmantoti, lai finansētu atbrīvošanos no investīcijām,

— 0,2 miljonus EUR liela summa atbilst ieņēmumiem, pārdodot *SSTD*,

— 0,5 miljonus EUR liela summa atbilst starpībai starp bilances stāvokli 2002. gada 27. septembrī un uzskaites reālajai zaudējumu summai uz 2002. gada 31. decembri.

(61) Šī pēdējā summa 0,5 miljonu EUR apmērā atbilst kapitāla plūsmai starp *IFB* Francijas līdzdalības daļām un *IFB* no 2002. gada 27. septembra līdz 2002. gada beigām un bija jāatspoguļo tabulā, lai varētu saskaņot uzskaites reālos zaudējumus 2002. gada beigās ar kopējo nepieciešamību, kas aprēķināta, balstoties uz stāvokli 2002. gada 27. septembrī. Attiecībā uz *IFB* finansēšanas nepieciešamību šī summa nav jāņem vērā; tādējādi *IFB* finansēšanas

nepieciešamība attiecībā uz atbrīvošanos no līdzdalības daļām Francijā ir 38,6 miljoni EUR.

(62) *IFB* finansēšanas nepieciešamību attiecībā uz atbrīvošanos no līdzdalības daļām Francijā finansēja *SNCB*. Lai finansētu atbrīvošanos no investīcijām, *IFB* faktiski izmantoja 30,9 miljonus EUR no saviem "manevrēšanas līdzekļiem", ko tā ieguva, saņemot pagaidu kredītu 15 miljonu EUR apmērā un pagaidu kārtā neatmaksājot esošos parādus 63 miljonu EUR apmērā. Finansējuma 7,7 miljoni EUR atbilst šīs summas procentiem saskaņā ar 2003. gada 7. aprīļa pamatlīgumu, kas paredz, ka procenti tiek maksāti tikai parāda pamatsummas maksāšanas brīdī (vai konvertēti kapitālā vienlaicīgi ar parāda pamatsummu).

b) *Acimar*

(63) Uzņēmums *Acimar* savu kopējo apgrozījumu īstenoja ar transporta līgumu uzņēmuma *Arcelor* labā. Šis līgums beidzās 2005. gada 31. decembrī; 2002. gada otrajā pusē, kad tika veikta *IFB* revīzija, līgums radīja ikgadējus zaudējumus [...] (*). Tā kā jaunu pārrunu mēģinājumi par šo līgumu ar *Arcelor* beidzās neveiksmīgi, *SNCB* nolēma atzīt *Acimar* par maksātnespējīgu un pieprasīt sanāciju tiesas uzraudzībā. *IFB* bija neatgūstami parādi pret *Acimar* 3,9 miljonu EUR apmērā, kas ietilpst atbrīvošanās no investīcijām izmaksās.

c) *NFTI-ou*

(64) Attiecībā uz *NFTI-ou*, ko kopīgi kontrolēja *IFB* un Denkerkas Autonomā osta, ekspluatējot terminālus Denkerkas ostā, *SNCB* izvēlējās atbrīvošanos no investīcijām, pārdodot savas līdzdalības daļas.

(*) Konfidenciali dati.

(65) *IFB* līdzdalības daļas *NFTI-ou* radīja *IFB* nepieciešamību ar garantijas vēstuli finansēt zaudējumu daļu, kas atbilst tā līdzdalības daļām uzņēmumā. Papildus tam *IFB* galvoja par uzņēmuma aizņēmumu bankā [...] 2,9 miljonu EUR apmērā.

(66) Lai atbrīvotos no savām līdzdalības daļām uzņēmumā, *IFB* vienojās ar Denkerkas Autonomo ostu par to saistību atcelšanu, kas izrietēja no garantijas vēstules. Kompensācijai *IFB* piedalījās *NFTI-ou* kapitāla palielināšanā 1,7 miljonu EUR apmērā, kas bija nepieciešams, lai uzņēmums varētu turpināt darbību, un pārdeva daļu akciju Denkerkas Autonomajai ostai par simbolisku cenu –EUR 1. Pēc šā darījuma *IFB* piederēja tikai 30 % akciju.

(67) Pēc tam *IFB* un Denkerkas Autonomā osta *IFB* daļām meklēja un atrada pircēju – *CMA-CGM*. [...]. Ņemot vērā pārdošanas cenu, *IFB* atbrīvošanās no investīcijām kopējās izmaksas sasniedza 18,5 miljonus EUR, no kuriem 1,7 miljoni EUR bija paredzēti kapitāla palielinājumam un 16,7 miljoni EUR līdzdalības daļu radītajiem zaudējumiem.

d) *IFB France*

(68) *IFB France*, kas vēlāk kļuva par *AGEP*, tika pārdots *NFTI-ou* [...], radot zaudējumus 0,1 miliona EUR apmērā. Tā kā *IFB* vienlaicīgi atbrīvojās no investīcijām *NFTI-ou*, *NFTI-ou* pārdošanas rezultāts bija atbrīvošanās no *IFB France*, to pārdodot. Pirms pārdošanas *IFB* bija spiesta atteikties no *IFB France* parādsaistībām 0,8 miljonu EUR apmērā. Atbrīvošanās no investīcijām *IFB France* izmaksas tādējādi bija 0,9 miljoni EUR.

e) *Dry Port Dunkerque*

(69) *IFB* līdzdalības daļām *Dry Port Dunkerque* bija tādas pašas īpatnības kā tās līdzdalības daļām *NFTI-ou* – *IFB* saskaņā ar garantijas vēstuli bija jākompensē uzņēmuma darbības zaudējumi.

(70) *IFB* atbrīvojās no šīm līdzdalības daļām ar likvidāciju, apvienojot to ar daļas aktīvu pārdošanu, proti, 8,6 % no *Dry Port Dunkerque* līdzdalības daļām *NFTI-ou*. Šajā

gadījumā, pretēji situācijai *NFTI-ou*, *IFB* partneri nevarēja pieprasīt uzņēmuma darbības turpināšanu.

(71) *IFB* nevarēja atgūt *Dry Port Dunkerque* parādus (2,8 miljoni EUR), un tai bija jāpieņem līdzdalības daļu zaudējumi (5,1 miljons EUR). Likvidācijas kopējās izmaksas tādējādi bija 7,9 miljoni EUR.

f) *SSTD*

(72) Sabiedrība *SSTD* ir rentabla sabiedrība. Pēc galvenā klienta zaudēšanas un, ņemot vērā stratēģisko lēmumu pamest Francijas tirgu, *IFB* 2005. gada sākumā nolēma to pārdot, kas radīja nelielu peļņu.

2.3.2.2. Pārstrukturēšanas plāns, lai turpinātu darbības Beļģijā

(73) *IFB* kopā ar konsultantu *McKinsey* izstrādāja pārstrukturēšanas plānu *IFB* Beļģijas darbībām. Šis pārstrukturēšanas plāns paredz divas daļas:

— *IFB Logistics* darbības pārstrukturēšana,

— *IFB Terminals* darbības pārstrukturēšana.

Šā plāna galvenā doma ir atstāt tikai *IFB* pamatdarbības (*core business*), proti, loģistikas darbības un terminālu ekspluatāciju Beļģijā, un atbrīvoties no investīcijām un pārdot darbības, kas nav nepieciešamas *core business* ekonomiskajai dzīvotspējai. Ir lietderīgi raksturot pārstrukturēšanas finanšu rezultātus, kā arī dažādos pasākumus, lai nonāktu līdz šiem rezultātiem (vispārīgie pasākumi, pasākumi attiecībā uz loģistikas darbību, pasākumi attiecībā uz terminālu darbību, investīcijas).

a) *Pārstrukturēšanas finanšu rezultāti*

(74) Pēc korekcijām attiecībā uz amortizāciju, vērtības samazinājumu un riska un izmaksu rezervi (“uzņēmējdarbības naudas plūsma”) pārstrukturēšanas plāns paredzēja šādus finanšu rezultātus, kuri lielā mērā atbilda iegūtajiem rezultātiem:

(Miljonos EUR)

	2004. gads	2005. gads	2006. gads (1. puse)	Kopsumma pārstrukturēšanas perioda laikā
Uzņēmējdarbības naudas plūsmas prognoze	3,9	4,3	2,35	10,550
Uzņēmējdarbības naudas plūsmas rādītāji	4,875	3,079	2,475	10,429

(75) Prognozes attiecībā uz *IFB* finanšu rezultātiem bija galvenokārt balstītas uz šādiem faktiem, par kuriem *IFB* zināja pārstrukturēšanas plāna pieņemšanas brīdī:

— *Railbarge* pārvaldījumu centralizācija vienā terminālā un apjoma ievērojams pieaugums. *Railbarge* pārvaldījumu centralizācija deva iespēju optimizēt darbības modeli un palielināt ienākumus, jo transportēšanu, kuru iepriekš veica trešās personas, varēja iekļaut grupas darbībā. Pie tam *IFB* varēja iegūt jaunu nozīmīgu klientu *CSAV*, kas plānoja no 2004. gada veikt pasūtījumus 50 000 *TEU* apjomā,

— darbinieku skaita, kā arī uzturēšanas izdevumu ievērojama samazināšana. Šie pasākumi ir sīkāk aprakstīti šā lēmuma 78.–83. punktā,

— jauns līgums attiecībā uz dzelzceļa termināla *Cirkeldyck* ekspluatāciju, kas ļāva paredzēt ievērojamas sinerģijas ar blakus esošo terminālu *MSC Home Terminal*,

— *Muizen* termināla apjoma pieaugums ar *Unilog* noslēgtā jaunā nolīguma rezultātā,

— ļoti pozitīvas vispārējās prognozes par kombinētā transporta tirgu, kas kopš 2000. gada ir ievērojami attīstījies.

b) Pasākumi, lai veiktu pārstrukturēšanu

Vispārīgie pasākumi

(76) Jauna darba koplīguma noslēgšana uzņēmumā un darba noteikumu grozījumi ļāva sasniegt augstāku darbības līmeni (sākot no 2004. gada 1. janvāra, pakalpojumu sniegšanas dienu skaits gadā palielinājās par 13 dienām) un zemākas izmaksas (sākot no 2003. gada 1. oktobra, tika samazināta samaksa par nedēļas nogales un komandas darbu).

(77) Administratīvie un tirdzniecības dienesti tika centralizēti *Berhemā*, kas radīja iespēju slēgt *Ģentes* struktūrvienību un samazināt *Zēbriges* struktūrvienību.

(78) Šie pasākumi veicināja nepieciešamo darbinieku skaita ierobežošanu, tādējādi samazinot *IFB* kopējās izmaksas par aptuveni 2,55 miljoniem EUR gadā⁽⁷⁾. *IFB* samazi-

nāja savu darbinieku skaitu no 210 PSE⁽⁸⁾ 2002. gada septembrī līdz 175 PSE 2006. gada sākumā, tādējādi panākot samazinājumu 17 % apmērā. Šo samazinājumu sīkāk var raksturot šādi:

— tieši ekspluatētajos terminālos (neieskaitot filiāles), darbinieku skaits samazinājās no 110 PSE 2002. gada septembrī līdz 96 PSE 2006. gada sākumā, samazinoties par 13 %,

— attiecībā uz *IFB* loģistikas darbību darbinieku skaits samazinājās no 60 PSE 2002. gada septembrī līdz 49 PSE 2006. gada sākumā, proti, samazinājās par 19 %,

— darbinieku skaits, kas norīkots "mārketinga un pārdošanas" amatos un citos centrālajos atbalsta amatos (finanšu darījumi, cilvēkresursi utt.) samazinājās no 40 PSE 2002. gada septembrī līdz 31 PSE 2006. gada sākumā, proti, samazinājās par 23 %.

Loģistikas darbības pārstrukturēšana

(79) Pārstrukturēšanas plāns paredzēja deviņus pasākumus, kuriem vajadzēja radīt uzlabojumu 5,7 miljonu EUR apmērā.

Pasākumi	Peļņa
1. Personāla izmaksu samazināšanas efekts	[...]
2. Konsultācijas un ārpalpojumi (<i>outsourcing</i>)	[...]
3. Aktīvu samazināšana un ārkārtēja amortizācija	[...]
4. <i>North European Network</i> nerentablu filiāļu slēgšana	[...]
5. Parasto pārvaldījumu apjoma zudums	[...]
6. Vagonu uzturēšanas rezerves atgūšana	[...]
7. Kombinētā transporta pieaugums	[...]
8. <i>Railbarge</i> līguma pārskatīšana (cenu un <i>reengineering produit</i> pieaugums)	[...]
9. Pārstāvju (aģentu) komisiju palielināšana	[...]
10. Kopējo izdevumu samazināšana	[...]

(80) 2004. gada beigās pabeigtā pārstrukturēšanas plāna īstenošanas gaitā tika veikti divi papildu pasākumi:

— attiecībā uz *Cirkeldijck* terminālu tika palielināta iekraušanas/izkraušanas cena,

(7) Pakalpojumu sniegšanas dienu skaita pieaugums gadā radīja izdevumu samazināšanos par aptuveni 0,6 miljoniem EUR gadā; administratīvo un tirdzniecības struktūrvienību centralizācija *Berhemā* radīja izdevumu samazināšanos par aptuveni 0,2 miljoniem EUR gadā un darbinieku skaita samazināšana par 35 PSE radīja izdevumu samazināšanos par 1,75 miljoniem EUR gadā.

(8) Pilnas slodzes ekvivalents.

— pārvadājumus kopumā analizēja un pēc tam pārorientēja, apspriežoties ar klientiem.

apmērā un attiecīgo procentu 2,5 miljonu EUR apmērā konversija akcijās, kā arī iemaksas natūrā ar SNCB līdzdalības daļām TRW 5 miljonu EUR apmērā kā jaunas kapitāla daļas, ir valsts atbalsts.

IFB terminal darbības pārstrukturēšana

(81) *IFB Terminal* darbības pārstrukturēšana, kas noslēdzās 2005. gadā, ietvēra 7 pasākumus, kuri ir sīkāk aprakstīti uzsākšanas lēmuma 103.–107. punktā.

(88) Ciktāl šis atbalsts uzskatāms par likviditātes atbalstu, Komisija šaubījās, ka tas, kā glābšanas atbalsts, var tikt atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu, jo tas tika piešķirts uz laiku, kas ir ilgāks par 12 mēnešiem.

(82) Līdztekus sākotnēji paredzētajiem pasākumiem *IFB Logistics* veica savu dzelzceļa pakalpojumu padziļinātu analīzi, kas atklāja neizdevīgus pakalpojumus, kurus *IFB* pārtrauca sniegt.

(89) Komisija šaubījās par to, vai atbalsts kopumā, kā pārstrukturēšanas atbalsts, var tikt atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu.

(83) Attiecībā uz citiem pakalpojumiem šī analīze pierādīja uzlabojumu nepieciešamību tehniskajā līmenī. Šie uzlabojumi tika veikti, jo īpaši konteineru kombinētā transporta jomā.

(90) Šīs šaubas bija par Kopienas 1999. gada pamatnostādņu attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽⁹⁾ (turpmāk tekstā – “1999. gada pamatnostādnes”) un par Kopienas 2004. gada pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽¹⁰⁾ (turpmāk tekstā – “2004. gada pamatnostādnes”) attiecīgo piemērojamību laikā, par veikto pasākumu pietiekamo raksturu, lai, cik vien iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgās sekas konkurentiem, kā arī par atbalsta ierobežošanu līdz minimumam un par paša uzņēmuma *IFB* pietiekamu ieguldījumu pārstrukturēšanas atbalstā.

Pārstrukturēšanas plānā paredzētās investīcijas

(84) *Mainhub*, kā arī *Zomerweg* pārstrukturēšana paredz jaunu investīciju nepieciešamību [...], galvenokārt aizstāšanas investīcijas [...], kā arī dažādas investīcijas [...].

2.4. Iemeslu, kas noveda pie 2005. gada 7. decembra procedūras uzsākšanas, apraksts

(85) Beļģija savā paziņojumā uzskatīja, ka attiecīgie pasākumi nav valsts atbalsts, jo par tiem nebija atbildīga Beļģija un, jebkurā gadījumā, SNCB rīkojās kā privāts investors tirgus ekonomikā.

(91) Beļģija savus komentārus iesniedza ar 2006. gada 14. februāra vēstuli, ko papildināja ar 2006. gada 29. jūnija, 2006. gada 20. septembra, 2006. gada 16. novembra un 2006. gada 21. novembra vēstulēm.

(86) Komisijai šaubījās par to, vai maksāšanas termiņa pagarinājuma piešķiršana 63 miljonus EUR lielam parādam un tā konversija, kā arī attiecīgo procentu 11 miljonu EUR apmērā konversija akciju kapitālā, ir valsts atbalsts. Tā šaubījās par to, vai par SNCB rīcību ir atbildīgs tā īpašnieks, Beļģijas valsts, un par jautājumu, vai SNCB rīkojās tā, kā to būtu darījis privāts investors tirgus ekonomikā.

(92) Savā atbildē Beļģija atkārtoti puda savu nostāju, ka attiecīgie pasākumi nav atbalsts, jo par tiem nav atbildīga Beļģijas valsts un SNCB ir rīkojusies, kā to būtu darījis privāts investors tirgus ekonomikas apstākļos.

(87) Komisijai bija arī šaubas par to, vai atgūstamā avansa piešķiršana 5 miljonu EUR apmērā un kredīta piešķiršana 15 miljonu EUR apmērā, kredīta konversija 15 miljonu

(93) Beļģija uzskata arī, ka gadījumā, ja attiecīgie pasākumi ir valsts atbalsts, tie būtu jāanalizē, balstoties uz 1999. gada, nevis uz 2004. gada glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsta pamatnostādņēm. Turklāt Beļģija uzskata, ka pasākumi ir savienojami ar kopējo tirgu kā atbalsts glābšanai un atbalsts pārstrukturēšanai.

⁽⁹⁾ OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.

⁽¹⁰⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.

3. BEĻĢIJAS KOMENTĀRI

- (94) Beļģijas nostāju var rezumēt, kā izklāstīts turpmāk.

3.1. Beļģijas komentāri attiecībā uz procedūru

- (95) Beļģijas iestādes savā atbildes vēstulē paziņoja Komisijai, ka izsaka iebildes par izmeklēšanas ilgumu. Tās uzskata, ka pamatoti var uzticēties glābšanas pasākumu pagaidu īstenošanas likumībai līdz Komisijas galīgajam lēmumam attiecībā uz pārstrukturēšanas plānu.
- (96) 2003. gada 12. augusta paziņojuma (kas Komisijā reģistrēts ar numuru NN 9/04) un 2005. gada 28. janvāra paziņojuma (kas Komisijā reģistrēts ar numuru N 55/05) mērķis, pēc Beļģijas iestāžu domām, bija iesniegt Komisijai visus faktus, lai pārbaudītu, vai SNCB pasākumi IFB labā ir valsts atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Pēc Beļģijas iestāžu domām, tikai tādā gadījumā, ja attiecīgie pasākumi tiktu atzīti par valsts atbalstu, Komisija tiktu (un būtu) aicināta uzskatīt attiecīgos paziņojumus par paziņojumiem saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu.
- (97) Konkrētāk, Beļģijas iestādes uzskata, ka 2003. gada 12. augusta paziņojumā nav atzīts, ka glābšanas un pārstrukturēšanas pasākumi IFB labā ir valsts atbalsts, un, līdz ar to, attiecīgos glābšanas pasākumus nevar raksturot kā nepaziņotu valsts atbalstu. Beļģijas iestādes uzskata, ka uz šiem pasākumiem neattiecas iepriekšējās paziņošanas pienākums un neīstenošanas pienākums Līguma 88. panta 3. punkta nozīmē.
- (98) Beļģijas iestādes izsaka līdzīgu konstatējumu par 2005. gada 28. janvāra paziņojumu, ar kuru Beļģija paziņoja Komisijai par kapitāla papildu palielinājumu par 5 miljoniem EUR.

3.2. Pasākums nav valsts atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē

3.2.1. Pasākumi netika finansēti no valsts līdzekļiem

- (99) Beļģija uzskata, ka ne IFB piešķirtie glābšanas pasākumi, ne pārstrukturēšanas pasākumi netika finansēti no valsts līdzekļiem. SNCB esot finansējusi šos pasākumus vienīgi no saviem pašu resursiem, nekādā veidā neizmantojot valsts līdzekļus.
- (100) Pēc Beļģijas domām, fakts, ka SNCB ir publisks uzņēmums 1980. gada 25. jūnija Komisijas Direktīvas

80/723/EEK par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo attiecību pārskatāmību, kā arī finansiālo pārskatāmību dažos uzņēmumos⁽¹¹⁾, 2. panta nozīmē, nav pietiekams, lai konstatētu, ka attiecīgie pasākumi, kurus finansē SNCB, ir finansēti no valsts līdzekļiem. Beļģija uzskata, ka ir jāizšķir, no vienas puses, SNCB pašu resursi, kas rodas no tās darbības radītajiem ienākumiem, un, no otras puses, valsts dotācijas SNCB valsts dienesta uzdevumiem. Tā kā valsts dotācijas nebija pietiekamas, lai finansētu visus izdevumus, kas radušies minēto uzdevumu dēļ, Beļģija secina, ka ir izslēgts, ka SNCB izmantoja valsts līdzekļus, lai finansētu pasākumus IFB labā.

- (101) Beļģija uzskata, ka SNCB aktīvi nav Beļģijas iestāžu rīcībā, bet ir piešķirti SNCB mērķiem. Tādējādi Beļģija uzskata, ka tie nav "publisku iestāžu rīcībā", kā to pieprasa spriedums lietā "Stardust Marine"⁽¹²⁾.
- (102) Visbeidzot, Beļģija uzskata, ka jebkāda SNCB pašu resursu samazināšana IFB piešķirto pasākumu dēļ nebūtu izraisījusi nekādus "zaudējumus" valstij⁽¹³⁾, jo nekādā gadījumā runa nav par līdzekļiem, kas pretējā gadījumā būtu jāpārskaita valsts budžetam.

3.2.2. Beļģijas valsts nav atbildīga

- (103) Attiecībā uz naudas avansa piešķiršanu 2,5 miljoniem EUR apmērā 2002. gada otrajā pusē Beļģijas iestādes uzskata, ka par SNCB lēmumu piešķirt šo avansu Beļģijas valsts nav atbildīga.
- (104) Lai pierādītu, ka nav atbildīga, Beļģija min šādus argumentus:

— SNCB stratēģisko lēmumu pārstrukturēt uzņēmumu IFB, nevis to atzīt par maksātnespējīgu, pieņēma SNCB vadības komiteja neatkarīgā veidā. Īpaši jāmin, ka attiecībā uz sabiedrības IFB nākotni netika veikti tādi pētījumi, kādus Beļģijas valdība 2001. gada beigās pasūtīja par sabiedrību ABX, ne arī pieņemti tādi lēmumi, kādus Beļģijas Ministru padome 2002. gadā pieņēma attiecībā uz ABX,

⁽¹¹⁾ OV L 195, 29.7.1980., 35. lpp.

⁽¹²⁾ Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums *Francija pret Komisiju* (C-482/99, ECR 2002, I-4397. lpp), tā dēvētais *Stardust Marine* spriedums.

⁽¹³⁾ Pirmās instances tiesas 1998. gada 27. janvāra spriedums lietā T-67/94, *Ladbroke Racing*, ECR 1998, I-1, 109. punkts, ko apstiprina Tiesas 2000. gada 16. maija spriedums lietā C-83/98 P, *Ladbroke Racing*, ECR 2000, I-3271, 48. punkts.

- Par avansa piešķiršanu *IFB* lēma *SNCB* vadības komiteja. Beļģija atzīst, ka vadības komiteja nolēma nodot šā pasākuma izskatīšanu *SNCB* valdei, bet uzskata, ka naudas summas avansa piešķiršanai nav nepieciešama *SNCB* valdes piekrišana, jo saskaņā ar valdes pilnvaru deleģēšanu vadības komitejai šī komiteja bija tiesīga lemt par *SNCB* saistībām par summām līdz 2,5 miljoniem EUR.
- Šis avanss nebija daļa no pārstrukturēšanas plāna vai kāda cita plāna vai pasākuma, kas iesniegts Beļģijas valstij, vai par kuru notikusi jebkāda apspriešanās ar Beļģijas valsti.
- Citi faktori, piemēram, ne pārāk lielais avansa apjoms un tā pagaidu raksturs arī apstiprina secinājumu, ka šā avansa piešķiršanu nevar piedēvēt Beļģijas valstij.
- (105) Attiecībā uz *IFB* nesamaksātajiem rēķiniem *SNCB* Beļģijas iestādes uzskata, ka *SNCB* valde nebija informēta par faktu, ka *IFB* vairs nemaksā rēķinus *SNCB*, līdz 2002. gada decembrim, tātad līdz brīdim, kad tā pieņēma lēmumu par *IFB* kapitāla palielināšanas principu.
- (106) Turklāt Beļģijas iestādes uzskata, ka par valdes, vadības komitejas vai izpilddirektora darbību vai darbības trūkumu Beļģijas valsts nav atbildīga ne pirms, ne pēc pamatlīguma noslēgšanas. Tās secina, ka Beļģijas valsts nekādā veidā nav iesaistīta (*Stardust Marine* judikatūras nozīmē) *SNCB* lēmumu pieņemšanas procesā attiecībā uz pasākumu piešķiršanu *IFB*.
- (107) Pēc Beļģijas iestāžu domām, *SNCB* piešķirtie pasākumi par labu *IFB* ir pasākumi attiecībā uz *SNCB* filiāli, kas pati neveic valsts dienesta uzdevumus un kas nav arī iesaistīta *SNCB* valsts dienesta uzdevumu izpildē. *IFB* darbības tātad ir tikai komercdarbības, absolūti nesaistītas ar jebkādiem sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem. Tādējādi, joprojām pēc Beļģijas iestāžu domām, tās neatrodas valsts kontrolē, jo par to, kas neattiecas uz valsts dienesta uzdevumiem, Beļģijas iestāžu pienākums ir respektēt *SNCB* autonomiju.
- (108) Attiecībā uz valdības komisāra lomu Beļģijas iestādes apgalvo, ka tām vispār nebija nodota izskatīšanai *IFB* lieta un tātad tās nebija kompetentas, lai iejauktos, ņemot vērā to, ka valdības komisārs nevienā brīdī nebija izteicis piezīmes attiecībā uz *IFB* veiktajiem pasākumiem, ne arī iesniedzis jebkādu prasību. Pie tam tās apgalvo, ka nekādā veidā nav iejaukušās *SNCB* lēmuma pieņemšanas procesā attiecībā uz *IFB* ne laikā pirms pamatlīguma noslēgšanas, ne arī pēc tam.
- (109) Attiecībā uz trim Komisijas uzsākšanas vēstulē norādītajiem faktiem (no 143. līdz 150. punktam), proti, pārstrukturēšanas plāna iesniegšanu Beļģijas valsts apstiprināšanai, Beļģijas valsts spēcīgo ietekmi uz *SNCB* 2003. gada laikā, ko pierāda raksti presē, un ietvarlīguma apmēru, saturu un nosacījumus, Beļģijas iestādes uzskata, ka šie fakti nav pietiekami, lai tā būtu atzīstama par atbildīgu *Stardust Marine* judikatūras nozīmē.
- (110) Attiecībā uz pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanu no Beļģijas valsts puses Beļģijas iestādes uzskata, ka šā pamatlīguma noteikuma mērķis nekādā ziņā nebija piešķirt Beļģijas iestādēm jebkādu kompetenci, lai spriestu par pārstrukturēšanas plāna saturu, bet tas izrietēja no fakta, ka *SNCB* vēlējas, lai pārstrukturēšanas plāns, tāpat kā pamatlīgums, tiktu paziņots Komisijai.
- (111) Attiecībā uz rakstiem presē Beļģijas valdība uzskata, ka tie nesatur nekādas norādes par Beļģijas valdības iejaukšanos šajā lietā šādu iemeslu dēļ:
- *La Libre Belgique* 2003. gada 19. maijā publicētajā rakstā *SNCB* preses dienests paskaidro, ka “zaļā gaismā” *IFB* lietā Komisijai vēl nav lūgta, jo “federālajai varai sakāms savs vārds”. Pēc Beļģijas valdības domām, šie komentāri attiecas vienīgi uz Beļģijas valsts *IFB* pasākumu “paziņošanu” Komisijai,
- *La Libre Belgique* 2002. gada 18. decembrī publicētajā rakstā (versijā, kura publicēta tīmekļa vietnē www.cheminots.be) par *Karel Vinck* ir teikts: “Viņš pieprasa pietiekamu rīcības brīvību uzņēmuma vadīšanā.” Pēc Beļģijas iestāžu domām, šeit ir runa par paziņojumu, kas skar vienīgi *SNCB* sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildi un kas izsaka domu, ka Beļģijas iestādes ir kompetentas, lai vienotos ar *SNCB* par mērķiem, kas jāīsteno, lai veiktu sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus ar likumā paredzētā līdzekļa – pārvaldības līguma – palīdzību, bet ka šo mērķu īstenošana ir *SNCB* valdes kompetencē.

(112) Visbeidzot, Beļģijas iestādes iesniedza Komisijai SNCB tābrīža izpilddirektora *Karel Vinck* rakstisku paziņojumu, kas apstiprināja, ka Beļģijas iestādes nebija nekādi iesaistījušās SNCB glābšanas un pārstrukturēšanas pasākumu piešķiršanā *IFB*, uz kuriem attiecas šī lieta. Šo *K. Vinck* 2006. gada 17. novembra vēstuli Komisija saņēma 2006. gada 5. decembrī.

(113) Attiecībā uz pamatlīguma apjomu, saturu un nosacījumiem Beļģijas iestādes atkārtoti pauda savu nostāju, ka, pat ja runa ir par *IFB* nākotnei svarīgiem pārstrukturēšanas pasākumiem, Beļģijas iestādēm nav ne apstiprināšanas pilnvaru, ne līdzekļu kontroles pilnvaru, ne arī tiesību sniegt atzinumu šajā lietā.

3.2.3. Privātā investora princips tirgus ekonomikā

(114) Beļģija uzskata, ka saskaņā ar Komisijas apsvērumiem lēmumā par *ABX Logistics* ⁽¹⁴⁾ Komisijai ir atsevišķi jāana-

lizē, no vienas puses, SNCB piešķirtie līdzekļi *IFB*, lai finansētu atbrīvošanos no investīcijām Francijas filiālēs, un, no otras puses, līdzekļi, kurus SNCB piešķir *IFB*, lai finansētu tās darbības turpināšanu Beļģijā.

3.2.3.1. Atbrīvošanās no līdzdalības daļām Francijā

(115) *ABX Logistics* lēmumā Komisija esot apstiprinājusi, ka *ABX France* nespēja pats segt izmaksas par atbrīvošanos no saistībām, un SNCB, uzņemoties šīs izmaksas, esot rīkojusies tā, kā to būtu darījis "tirgus ekonomikā pieredzējis privāts investors".

(116) Beļģija uzskata, ka tādi paši secinājumi ir izdarāmi attiecībā uz izmaksām par atbrīvošanos no *IFB* līdzdalības daļām Francijā. Tā mēģina pierādīt, ka attiecībā uz katru sabiedrību *IFB* ir izvēlējusies vislētāko variantu.

(117) Attiecībā uz *Acimar* Beļģija iesniedza šādu tabulu:

Acimar – Sanācija tiesas uzraudzībā, kam seko tā likvidācija

Finansiālais stāv. 2002. g.

(Miljoni EUR)

	2001. g.	2002. g.
Apgrozījums		
Peļņa pirms nodokļiem		
Kopējā bilance (31.12.)		
Pašu kapitāls (31.12.)		

Alternatīvu izmaksas

(Miljoni EUR)

	Līguma izpilde	Sanācijas tiesas uzraudzībā
Naudas līdzekļu aizplūšana 1.1.2003–31.12.2005.		
Kredītu zaudējumi 31.12.2002.		
Kopā	– 14,7	– 3,9

Komentāri

- 2002. gadā uzsāktie mēģinājumi panākt līguma nosacījumu pārskatīšanu cieta neveiksme; līgums bija līdz 31.12.2005.
- Līguma izpilde nozīmētu lielus ikgadējus līdzekļu zaudējumus
- Šajos apstākļos prasība pēc sanācijas tiesas uzraudzībā bija vislētākais variants.
- Sanācijas laikā darbības zaudējumus finansēja klients
- *Acimar* darbība tika pārtraukta 1.9.2003.

⁽¹⁴⁾ 2005. gada 7. decembra Lēmums, lieta C(2005) 4447 (OV L 383, 28.12.2006., 21. lpp.).

(118) Attiecībā uz *NFTI-ou* Beļģija iesniedza šādu tabulu:

NFTIou – Cesija

Finansiālais stāv. 2002. g.

(Miljoni EUR)

	2001. g. (*)	2002. g.
Apgrozījums		
Peļņa pirms nodokļiem		
Kopējā bilance (31.12.)		
Pašu kapitāls (31.12.)		

(*) no 1.5.2001. līdz 31.12.2001.

Alternatīvu izmaksas

(Miljoni EUR)

	Turpināt	Daļēja pārdošana
Kapitāla pieaugums + ING kredīta atmaksāšana		
Sanācijas plāns		
Aktualizēta naudas līdzekļu aizplūšana (gada CH – 3,7 miljoni euro) (100 % komforta vēstule)		
Līdzdalības daļu zaudējumi		
Parādu zaudējumi 31.12.2002.		
Pārdošanas cena (1 euro) – 30 % līdzdalības daļas		
Kopā	– 36,2	– 18,5

Komentāri

- Balstoties uz “garantijas vēstuli”, *IFB* bija spiesta veikt iemaksas norēķinu kontā
- *IFB* bija sniegusi garantiju *NFTIou* aizņēmumam bankā, kura segšanu pieprasīja *ING*
- Šajos apstākļos *IFB* ar otru akcionāru, Denkerkas Autonomo ostu (“*PAD*”), vienojās par:
 - *NFTIou* kapitāla palielināšanu, no kura vienu daļu bija parakstījis *IFB*;
 - *IFB* atbrīvošanu no komforta vēstules izrietošajām sekām un *PAD* apņemšanos meklēt pircēju *IFB* līdzdalības daļu atlikumam *NFTIou*, ar daļas no *IFB* līdzdalības daļu *NFTIou* pārdošanu *PAD* par simbolisku cenu, lai līdzdalību samazinātu līdz 30 % (ieskaitot līdzdalības daļas, kas ir iegūtas no *DPD*)
- Pašlaik notiek atlikušo 30 % līdzdalības daļu pārdošana

(119) Beļģija paziņoja Komisijai, ka *NFTI-ou* atzīšana par maksātnespējīgu nav bijusi paredzēta, ņemot vērā to, ka *NFTI-ou* darbības turpināšana varēja būt rentabla. Pēc Beļģijas domām, *IFB* 30 % līdzdalības daļu *CMA-CGM* pārdošana 2006. gada 2. novembrī [...] un pilnīga norēķinu konta avansa veidā piešķirtā kredīta atgūšana pierāda šīs sabiedrības dzīvotspēju.

(120) Attiecībā uz *IFB France*, kas vēlāk kļuva par *AGEP*, Beļģija iesniedza šādu tabulu:

IFB France (AGEP) – Cesija NFTI-ou

Finansiālais stāv. 2002. g.

(Miljoni EUR)

	2001. g.	2002. g.
Apgrozījums		
Peļņa pirms nodokļiem		
Bilances kopsumma (31.12.)		
Pašu kapitāls (31.12.)		

Alternatīvu izmaksas

(Miljoni EUR)

	Likvidācija	Nodošana NFTI-ou
Atteikšanās no parāda		
Līdzdalības daļu zaudējumi		
Akciju nodošanas realizācijas ieņēmumi		
Sociālās saistības (14 PSE)		
Kopā	- 1,7	- 0,8

Komentāri

- Lai stātos pretī piespiedu likvidācijai vai maksātnespējas pieteikšanai, *IFB* ar *PAD* vienojās par *IFB France* vērtspapīru cesiju *NFTIou*, bet ar *IFB* atteikšanos no parāda
- Sabiedrības likvidācija būtu izraisījusi daudz augstākas izmaksas (līdzdalības daļu zaudējumi, parāda kompensācijas risks kā dibinātājam un/vai vienīgajam faktiskajam vadītājam)

(121) Attiecībā uz *Dry Port Dunkerque* Beļģija iesniedza šādu tabulu:

Dry Port Dunkerque (DPD) – Likvidācija ar daļēju pārdošanu

Finansiālais stāv. 2002. g.

(Miljoni EUR)

	2001. g.	2002. g.
Apgrozījums		
Peļņa pirms nodokļiem		
Bilances kopsumma (31.12.)		
Pašu kapitāls (31.12.)		

Alternatīvu izmaksas

(Miljoni EUR)

	Turpināt	Likvidācija ar daļēju pārdošanu
Aktualizēta naudas līdzekļu aizplūšana (gada <i>CH</i> – 0,5 miljoni euro) (100 % komforta vēstule)		
Parādu zaudējumi		
Līdzdalības daļu zaudējumi		
Kopā	- 10,4	- 7,9

Komentāri

- Garantijas vēstule lika *IFB* veikt iemaksas norēķinu kontā, lai kompensētu *DPD* darbības zaudējumus
- Pēc atbrīvošanās no investīcijām *NFTIou* tika meklēts pircējs *DPD* līdzdalības daļām, bet tāds netika atrasts
- *IFB* vienojās par *DPD* labprātīgu likvidāciju ar 8,6 % līdzdalības daļu *NFTIou* cesiju par simbolisku cenu

- (122) Attiecībā uz SSTD Beļģija iesniedza šādu tabulu:

SSTD: Cesija

Situācija:

- IFB piederēja 50 % līdzdalības daļu
 - SSTD darbojās rentabli līdz 2005. gada sākumam
 - 2004. gada beigās SSTD zaudēja savu galveno klientu (40 % no apgrozījuma)
 - Šis zaudējums izraisīja lēmumu pārdot SSTD līdzdalības daļas
 - Līdzdalības daļu pārdošana notika 2005. gada sākumā un ienesa nenozīmīgus ieņēmumus (pozitīva, taču niecīga ietekme uz finansēšanas nepieciešamību)
- (123) Beļģijas iestādes secina, ka IFB attiecībā uz Francijas filiālēm izvēlējās vislētāko risinājumu.

3.2.3.2. IFB darbības pārstrukturēšana un turpināšana Beļģijā

- (124) Attiecībā uz IFB darbības pārstrukturēšanas un turpināšanas Beļģijā finansēšanu Beļģija uzskata, ka SNCB arī ir rīkojusies tā, kā to būtu darījis informēts privāts kreditors/investors tirgus ekonomikā, jo alternatīvas – darbības pārtraukšanas Beļģijā – finansiālais rezultāts SNCB būtu bijis mazāk izdevīgs, jo tā izmaksas būtu lielākas.
- (125) Lai ilustrētu IFB darbības Beļģijā likvidācijas aptuvenās izmaksas un darbības turpināšanas aptuvenās izmaksas kapitāla palielinājuma rezultātā, Beļģija iesniedza turpmāk aprakstītos aprēķinus.

a) SNCB neto izmaksas IFB maksātnespējas gadījumā 2003. gadā

- (126) Beļģija noteica IFB pašreizējo neto vērtību, pamatojoties uz IFB 2002. gada 31. decembra bilanci. Pēc Beļģijas iestāžu domām, IFB pamatlīdzekļu vērtība, ko varētu iegūt IFB maksātnespējas pieteikšanas gadījumā 2003. gada janvārī, ietvertu, no vienas puses, materiālos pamatlīdzekļus un, no otras puses, finanšu aktīvus (līdzdalības daļas).
- (127) Attiecībā uz materiālajiem pamatlīdzekļiem Beļģija ir aprēķinājusi 6,9 miljonus EUR lielu summu. Lai pamatotu šo aprēķinu, Beļģija atsauca uz pētījumu "Bankruptcy auctions: costs, debt recovery, and firm survival" ⁽¹⁵⁾, kurā secināts, ka maksātnespējas gadījumā visu parādu atgūšanas līmenis ir vidēji 33 %. Atgūto aktīvu aprēķināšanai Beļģija piemēroja šo līmeni materiālajiem pamatlīdzekļiem, kuru summa IFB bilanci bija 20,9 miljoni EUR (izņemot veidojamos pamatlīdzekļus par 1,9 miljoniem EUR, attiecībā uz kuriem tika pieņemts, ka atgūšanas līmenis ir nulle).
- (128) Attiecībā uz finanšu aktīviem (līdzdalības daļām) Beļģija pieņēma vērtību 1,9 miljonu EUR apmērā, kas atbilst visai to uzskaites vērtībai IFB bilanci 2002. gada 31. decembrī.

⁽¹⁵⁾ Karin S. Thorburn, Tuck School of Business Administration of Dartmouth College, publicēts *Journal of Financial Economics* (#58, 2000) un veikts, balstoties uz 263 Zviedrijas uzņēmumu analīzi.

(129) Attiecībā uz apgrozāmiem līdzekļiem Beļģija piedāvā šādu vērtības novērtējumu:

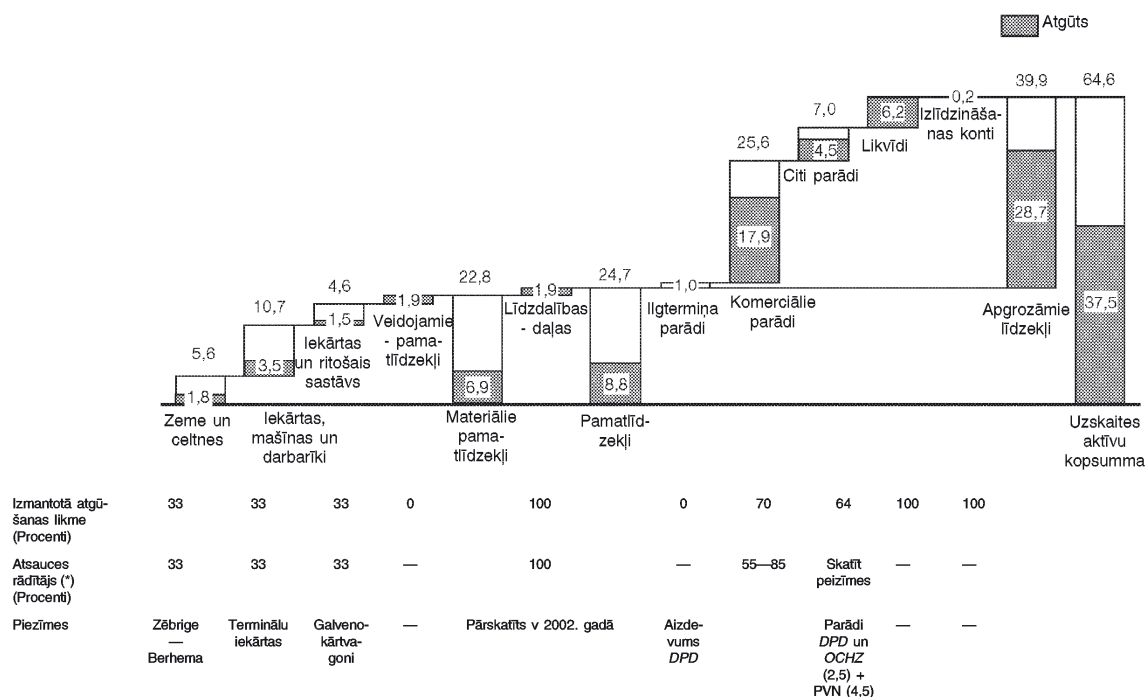
- *IFB* komerciālās parādsaistības: runa bija par 25,6 miljonu EUR lielu summu, no kuras ir paredzēts atgūt 18 miljonus, kas atbilst 70 % lielam īstermiņa parādsaistību atgūšanas līmenim; šis līmenis balstās uz pētījumā "*Liquidation of Ormet Corporation*"⁽¹⁶⁾ noteikto vidējo līmeni,
- citas *IFB* parādsaistības: runa bija par 7 miljonus EUR lielu summu, no kuras ir paredzēts atgūt 4,5 miljonus EUR. Šo 7 miljonus EUR lielo summu var sadalīt šādi: 2,5 miljonu EUR parādsaistības attiecībā uz filiālēm *DPD* un *OCHZ* un 4,5 miljoni – PVN. PVN parāda atgūšanas paredzētais līmenis ir 100 %, bet attiecībā uz abām filiālēm – 0 %,
- likvīdi un izlīdzināšanas konti: runa bija par 6,4 miljonus EUR lielu summu, kuru paredzēts pilnībā atgūt.

(130) Visu šo atgūšanas likmju piemērošana *IFB* maksātnespējas/likvidācijas gadījumā dotu iespēju kopumā atgūt 37,5 miljonus EUR, kā tas redzams 2. diagrammā.

2. diagramma

Aktīvu atgūšana

(Miljoni EUR)

(*) Pamatojoties uz dažādu garantiju veidu nodrošināto aizdevumu atgūšanas koeficientiem un uz K. S. Thorburn rakstu.

Avots: ASV judicaturā; K. Thorburn (2000), "*Bankruptcy auction: cost, debt recovery, and firm survival*", *Journal of Financial Economics*.

⁽¹⁶⁾ (*Ormet Corporation* pieteica savu maksātnespēju 2004. gada 30. janvārī un pārstrukturēšanas plānu kompetentai tiesu iestādei iesniedza 2004. gada septembrī). Beļģijas iestādes uzsver, ka šis līmenis ir ievērojami augstāks nekā 33 % līmenis, ko izmantoja profesore *Thorburn* iepriekš minētajā pētījumā.

(131) Pēc tam Beļģijas iestādes no summas, ar kuras atgūšanu var rēķināties, atņem *IFB* pasīvus. Šie pasīvi varētu sasniegt 76,9 miljonus EUR, neskaitot 63 miljonus EUR lielo parādu *SNCB* saskaņā ar nesamaksātajiem rēķiniem laikā no 2000. gada līdz 2002. gadam. Pasīvi ir šādi:

- a) sociālās saistības: aptuveni 2,9 miljonus EUR liela summa par visiem *IFB* darbiniekiem, atņemot *SNCB* personālu, kas norīkots pie *IFB*;
- b) nodokļi, algas un sociālā apdrošināšana: kopā 1,4 miljoni EUR, kas pienākas, bet nav izmaksāti (dati no 2003. gada 1. janvāra bilances);
- c) uzkrājumi un atliktie nodokļi: tika lēsta 34,7 miljonus EUR liela summa no 40,8 miljonu EUR kopsummas, kas uzrādīta bilances pasīvā 2002. gada 31. decembrī. Šī atšķirība ir izskaidrojama ar šādiem posteņiem, kuri nebūtu jāņem vērā *IFB* likvidācijas gadījumā:
 - terminālu uzturēšana: 3,3 miljoni EUR,
 - loģistikas darbības uzturēšana: 0,9 miljoni EUR,
 - uzkrājumi personāla pārstrukturēšanai: 1,9 miljoni EUR;
- d) *IFB* finansiālais parāds 15 miljonu EUR apmērā. Šis 15 miljonus EUR lielais finansiālais parāds kredītiestādēm [...] bija *IFB* komerciālo parādsaistību garantija. Šā iemesla dēļ un, ievērojot *SNCB* kredīta aizsardzību bankas tirgū, ir skaidrs, ka šis parāds tiktu atmaksāts kredītiestādēm pirms *SNCB* parādsaistību iespējamās segšanas;
- e) komerciālais parāds citām struktūrām, neieskaitot *SNCB*, kas ir 22,9 miljoni EUR.

No iepriekš minētajiem aprēķiniem izriet, ka *IFB* aktīva neto vērtība attiecībā uz *SNCB*, izņemot parādus *SNCB*, sasniegtu – 39,4 miljonus EUR, proti, atgūto aktīvu vērtību (37,5 miljoni EUR), no kuras ir atņemta nomaksājamā pasīva saistību kopsumma (76,9 miljoni EUR), izņemot parādus *SNCB*.

(132) Beļģijas iestādes uzskata, ka, lai izvairītos no ļoti liela kaitējuma tās komerciālajai reputācijai, likvidācijas gadījumā *SNCB* būtu uzņēmusies *IFB* negatīvā neto aktīva izmaksas. Šajā ziņā tās uzsver, ka lielākā daļa *IFB* kreditoru vienlaikus ir arī *SNCB* klienti, piegādātāji, kreditori, debitori vai partneri.

(133) Turklāt *IFB* darbības pārtraukšana būtu – joprojām pēc Beļģijas valdības domām – izraisījusi *SNCB* ievērojamus sociālos parādus, kas būtu aptuveni 530 PSE (pilnas slodzes ekvivalents)⁽¹⁷⁾. Šos 530 PSE var iedalīt šādi:

- pirmkārt, aptuveni 50 *SNCB* personāla locekļi, kas norīkoti pie *IFB* un kas maksātspējas gadījumā būtu jāintegrē *SNCB*,

⁽¹⁷⁾ Sociālo saistību novērtējumā nav ņemta vērā *IFB* maksātspējas ietekme uz *GIE OCHZ* saistībā ar *IFB* sociālajām saistībām. *GIE* biedra maksātspēja likumīgi izraisa *GIE* darbības pārtraukšanu.

- otrkārt, apmēram 480 SNCB PSE, kuru darbība bija atkarīga no IFB darbības turpināšanas. Šis provizoriskās aplēses pamatā ir šāds aprēķins. IFB daļa SNCB Preču nodaļas kopējā apgrozījumā sasniedz 8,1 %. Šī proporcija, piemērota visam SNCB personālam, ko Preču nodaļa tieši vai netieši nodarbināja 2002. gada 31. decembrī, norāda, ka no IFB darbības bija atkarīgi aptuveni 609 PSE. No šiem 609 PSE tika pieņemts, ka 129, proti, 21 % varētu saglabāt darbu, neraugoties uz IFB maksātspēju SNCF specifisku iniciatīvu rezultātā, atgūstot daļu no IFB agrāk nodrošinātajiem pārvadājumiem. Šis 21 % atbilst *Sabena* darba vietu proporcijai, ko izdevās saglabāt, *Sabena* maksātspējas rezultātā izveidojot *SN Brussels Airlines*.
- (134) Beļģijas valdība uzskata, ka, tā kā tolaik SNCB pabeidza sava uzņēmuma MOVE 2007 plāna sagatavošanu, kas laikā no 2003. gada līdz 2007. gadam paredzēja darbinieku skaita samazināšanu par 10 000 vietām, proti, gandrīz par ceturtdaļu no sava personāla, iespēju pārcelt jaunā amatā personālu, kas būtu palicis pāri IFB darbības beigšanas rezultātā, praktiski nebija gan attiecībā uz norikoto personālu, kas atgrieztos SNCB, gan Preču nodaļas darbībā iesaistīto SNCB palikušo personālu.
- (135) Tāpēc Beļģijas valdība piedāvā pievienot IFB negatīvā neto aktīva tiešajām izmaksām SNCB tādā veidā radušās darbinieku skaita pārpalikuma izmaksas vismaz piecu gadu periodā no 2003. līdz 2007. gadam. Ja pilnās algu izmaksas vidēji ir 46 200 EUR par PSE gadā [...], šo sociālo saistību kopējās izmaksas sasniegtu 122,4 miljonus EUR.
- (136) Lai pamatotu šo aprēķinu, Beļģija vispirms paskaidro, ka SNCB personāls, kas paliktu pāri IFB darbības pārtraukšanas rezultātā, nevarētu tikt atlaists, ņemot vērā, ka šim personālam bija "pastāvīgo darbinieku" statuss ⁽¹⁸⁾.
- (137) Pēc 2006. gada 1. jūnija darba sanāksmes Beļģijas iestādes iesniedza Komisijai mazāk pesimistisku variantu attiecībā uz neto aktīviem un sociālajām saistībām, kas SNCB būtu jāuzņemas IFB likvidācijas gadījumā. Šis variants piedāvā divas šādas izmaiņas:
- SNCB nebūtu atmaksājusi visus parādus, bet tikai tiem kreditoriem, kas bija SNCB klienti [...], piegādātāji [...] vai partneri [...]; tādā gadījumā IFB pasīva kopsumma, ko maksātu SNCB, būtu sasniegusi 13 miljonus EUR [...],
- IFB darbības pārņēmējs būtu lielākoties turpinājis izmantot SNCB pakalpojumus; šādā gadījumā 79 % no 609 PSE, kas ir nodarbināti SNCB un ir norīkoti kā netiešs atbalsts IFB darbībai, varētu saglabāt savu darbu; šajā gadījumā sociālā pārākums, kas būtu jāsedz SNCB, tiktu ierobežota līdz 41,1 miljonam EUR (šī summa atbilst algu izmaksām 50 PSE, ko SNCB ir norīkojis pie IFB, kā arī 21 % no iepriekšminētajiem 609 PSE).

⁽¹⁸⁾ SNCB iekšējā reglamenta noteikumi neparedz iespēju atlaist darbiniekus, kuri strādā saskaņā ar šo reglamentu, izņemot gadījumus, kad darbiniekam ir noteikts pārbaudes periods vai ierosināta disciplinārlieta.

- (138) *IFB* likvidācijas gadījumā kopējās izmaksas, ko uzņemtos *SNCB* saskaņā ar minētajiem diviem Beļģijas iestāžu aprēķina variantiem, ir atspoguļotas nākamajā tabulā:

	Neto izmaksas – atbildē pieņemtās summas	Atšķirības “optimistiskajā” variantā	Neto izmaksas – koriģētās summas
Uzskaites aktīvu kopsumma	64,6		64,6
Neatgūtīti aktīvi	– 27,1		– 27,1
Sociālās izmaksas	– 2,9		– 2,9
Nodokļi, atalgojums un sociālā apdrošināšana	– 1,4		– 1,4
Uzkrājumi un atliktie nodokļi	– 34,7		– 34,7
Prioritārās parādsaistības un citi finansiālie parādi	– 15		– 15
Tirdzniecības parāds, atskaitot <i>SNCB</i>	– 22,9	9,9	– 13
Atgūšanas vērtība	– 39,4		– 29,5
Sociālās saistības <i>SNCB</i>	– 122,4	81,3	– 41,1
<i>IFB</i> labprātīgas likvidācijas neto izmaksas <i>SNCB</i>	– 161,8		– 70,6

b) *IFB* vērtība darbības turpināšanas gadījumā

- (139) *IFB* vērtību “darbības turpināšanas” gadījumā Beļģija piedāvā aprēķināt pēc diskontētas naudas plūsmas metodes (*discounted cash flows* jeb *DCF*). Šajā analizē ir ievēroti turpmāk minētie parametri.
- (140) *DCF* 10 gadu analīze ir balstīta uz *IFB* 2002. gada 31. decembra bilanci, kā arī uz 2003. gada februārī/martā izstrādāto pārstrukturēšanas plānu, ietverot prognozes līdz 2005. gada beigām. Uz 2006. gadu, kad *IFB* pārstrukturēšana nodrošinātu uzņēmuma stabilizāciju, darbības rezultāts ir noteikts 3,2 % līmenī no apgrozījuma. Sākot no 2006. gada, darba varinats katru gadu paredz apgrozījuma pieaugumu par 3 %, kas, pieņemot pastāvīgu peļņas normu, nozīmē, ka peļņas piegums pirms nodokļiem būtu 3 %. No tā izrietošā naudas plūsma diskontēta, izmantojot vidējās svērtās kapitāla izmaksas (*WACC*) 8 % apmērā. Terminālu vērtība tika aprēķināta, pieņemot nepārtrauktu 3 % pieaugumu.
- (141) Šo aprēķinu rezultātā uzņēmums ir novērtēts par aptuveni 29,1 miljonu EUR (izņemot līdzdalības daļas un uzkrājumus), kā to atspoguļo 4. diagramma.

4. diagramma

IFB Balstoties diskontētu naudas plūsmu — hipotēzes un rādītāji

(Miljonos EUR)

Hipotēzes
— Naudas - plūsmas ir aprēķināta, balstoties uz 2003. g. pārstrukturēšanas plānā iekļautajiem rādītājiem pirms nodokļiem, kuru prognoze ir līdz 2005. g.
— Rādītāji tika mainīti šādi: i
— 2006. g. prognozētā neto peļņa ir 3,2 % (*) (kas atbilst rādītājiem pirms nodokļiem 1 800 000 miljonu euro apmērā)
— Sākot no 2006. g. pirms nodokļiem prognozētie peļņas pieauguma tempi par 3 %
— Nav nodokļu
— Procentu pārskaitījums par EUR 527 000 2003. g. tiek uzskatīts par nemainīgu un ir pievienoti rādītājiem
— Amortizācija tiek uzskatīta par nemainīgu, balstoties uz 2002. g. datiem; rādītāji
— Kapitāla izdevumi tiek uzskatīti par nemainīgiem, balstoties uz amortizāciju; atņemti, lai līdzsvarotu amortizāciju
— Apgrozījumo līdzekļu novērtējums balstīts uz pieauguma tempiem par 3 % sākot no 2004. gada
— Naudas plūsmas ir aprēķināta uz 10 gadiem - ē un diskontēta, izmantojot vidējās svērtās ū r kapitāla izmaksas 8 % apmērā (*)

Naudas plūsmas analīze	2003	2004	2005	2006	2012
— Rezultāti pirms nodokļiem	(5 100)	200	1 000	1 800	2 149
— Nodokļi	—	—	—	—	—
— Plus procentu pārskaitījums	527	527	527	527	527
— Rādītāji pirms procentiem un nodokļiem	(4 573)	727	1 527	2 327	2 676
— Plus amortizācija	6 286	6 286	6 286	6 286	6 286
— Bruto peļņa (**)	1 713	7 013	7 813	8 613	8 962
— Investīcijas					
— Kapitāla izdevumiem	(6 286)	(6 286)	(6 286)	(6 286)	(6 286)
— Apgrozāmajiem Līdzekļiem	996	(281)	(290)	(299)	(357)
— Līdzekļiem Brīvā naudas plūsmas	(3 577)	446	1 237	2 028	2 320
— Brīvās naudas plūsmas VAN (***)	6 962				
— Pēdējā diskontētā vērtība	22 135				
— Uzņēmuma vērtība	29 096				

(*) Nozares rādītāji

(**) EBITDA

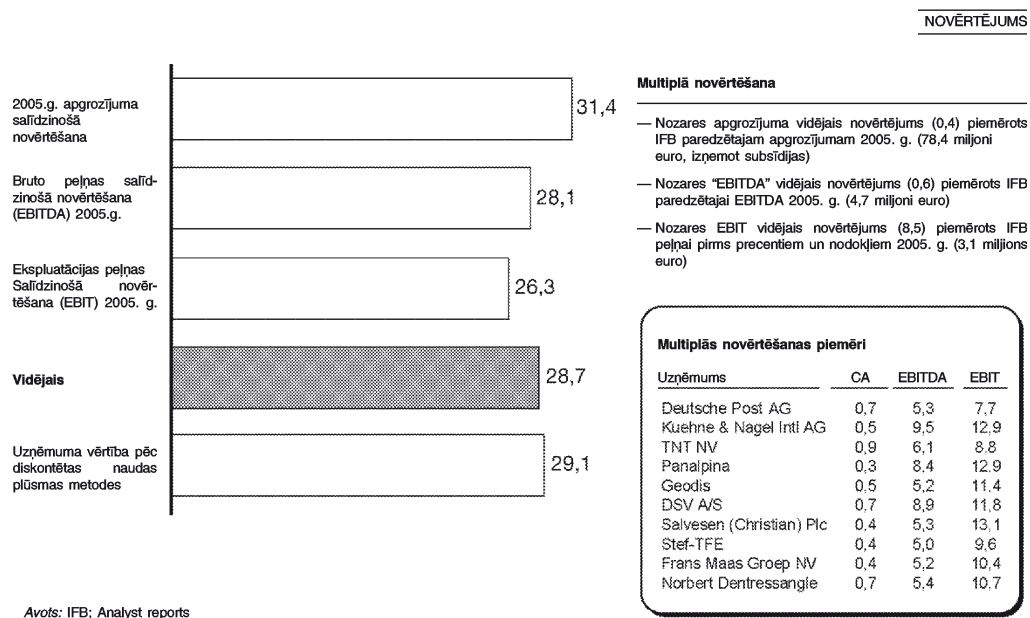
(***) Neto diskontētā vērtība

- (142) Pēc Beļģijas valdības domām, analīze, kas balstās uz salīdzinošo novērtēšanu (atbilstoši 2005. gadā iegūtajiem rezultātiem), apstiprina ar *DCF* metodi iegūto vērtību. "Salīdzinošā" novērtēšana (ar piesardzīgākiem aprēķiniem nekā nozares vidējie rādītāji) norāda, ka uzņēmuma vērtība būtu aptuveni 28,7 miljoni EUR, kā to atspoguļo 5. diagramma.

5. diagramma

Uzņēmuma IFB vērtība

(Miljonos EUR)

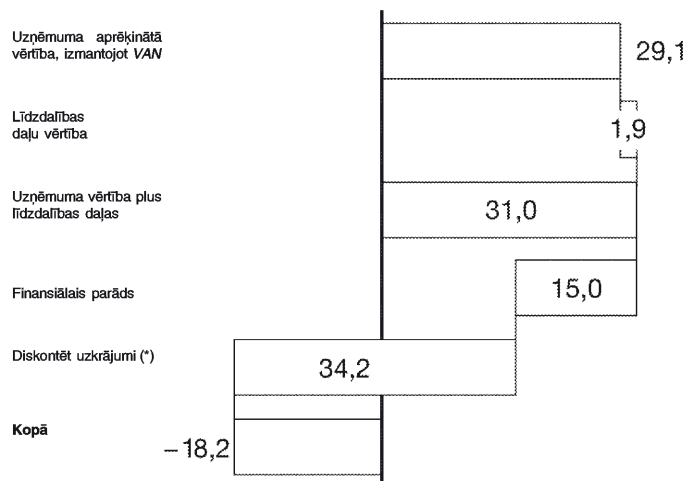
- (143) Beļģijas valdība uzskata, ka 2003., 2004. un 2005. gadā IFB iegūtie faktiskie rezultāti arī apstiprina, ka DCF vērtība un hipotēzes, uz kurām tā balstījās, bija realistiskas.
- (144) Beļģijas valdības uzskata, ka IFB vērtībai, kas aprēķināta, izņemot līdzdalības daļas un uzkrājumus, ir jāpievieno IFB līdzdalības daļas, proti, 1,9 miljoni EUR, kas reģistrēti IFB bilances aktīvā 2002. gada 31. decembrī.
- (145) Tādējādi IFB kopējā vērtība, ieskaitot līdzdalības daļas, 2002. gada 31. decembrī sasniegtu 31 miljonu EUR.
- (146) No šīs uzņēmuma vērtības, joprojām pēc Beļģijas valdības domām, jāatņem uzkrājumu vērtība, kas tiek lēsta 34,2 miljonu EUR apmērā⁽¹⁹⁾, kā arī finansiālais parāds, kas sasniedz 15 miljonus EUR.
- (147) Tādējādi SNCB līdzdalības daļu IFB neto vērtība darbības turpināšanas gadījumā būtu – 18,2 miljoni EUR. Šis aprēķins ir atspoguļots 6. diagrammā.
- (148) Tāpat kā iepriekš aprēķinātajos SNCB izdevumos IFB likvidācijas gadījumā, iepriekš izklāstītajos aprēķinos nav ņemts vērā 63 miljonus EUR lielais parāds, kas radies nesamaksāto rēķinu dēļ laika periodā no 2000. līdz 2002. gadam.

⁽¹⁹⁾ Šī vērtība iegūta, diskontējot naudas plūsmas, kas attiecas uz uzkrājumiem 40,8 miljonu EUR apmērā, kā norādīts bilancē uz 31.12.2002.

6. diagramma

Investēšanas varianta novērtējums, 2003. g. janvāris

(Miljonos EUR)

(*) VAN visiem uzkrājumiem, kas ir ietverti 2002. gada noslēguma bilancē, pārskatīti no 2003. līdz 2006. gadam.

Avots: IFB

c) Abu variantu salīdzinājums un secinājums

(149) Saskaņā ar Beļģijas valdības veikto analīzi abi varianti dotu šādus rezultātus:

- IFB maksātspējas un likvidācijas gadījumā SNCB neto izmaksas būtu tīrie zaudējumi 161,8 miljonu EUR apmērā (pārskatītajā vērtējumā samazināti līdz 70,6 miljoniem EUR),
- lēmums ieguldīt 15 miljonus EUR, lai ļautu IFB turpināt savu darbību, noveda pie ievērojamas zaudējumu samazināšanās no SNCB viedokļa un tādējādi bija vairs tikai 18,2 miljoni EUR, kas nozīmē 143,6 miljonu EUR ieguvumu salīdzinājumā ar maksātspējas un likvidācijas iespēju (52,4 miljoni EUR salīdzinājumā ar pārskatīto vērtējumu).

(150) Tādējādi Beļģijas valdība uzskata, ka SNCB, piešķirot attiecīgo atbalstu, bija rīkojusies tā, kā to būtu darījis privāts ieguldītājs tirgus ekonomikā.

3.2.4. Konkurence netiek ierobežota

(151) Visbeidzot, attiecībā uz to pasākumu daļu, kas paredzēta, lai finansētu atbrīvošanos no investīcijām Francijas filiālēs, Beļģija uzskata, ka atbalsts, kura summa ir strikti ierobežota līdz faktiskajām izmaksām pēc darbības pārtraukšanas, nevar tikt uzskatīts par konkurences traucējumu. Tādējādi arī šā iemesla dēļ uz šo finansējuma daļu neattiektos 87. panta 1. punkta piemērošana.

3.3. Glābšanas pasākumu atbilstība pamatnostādņem

3.3.1. IFB nav jaunizveidots uzņēmums

(152) Beļģija uzskata, ka, tā kā IFB tika izveidota 1923. gadā un 1998. gadā apvienošanas ar pārņemšanu ceļā ieguva sabiedrību, kā arī darbības nozari (sal. ar aprakstu šā lēmuma 2. daļā), ir neapstrīdami, ka IFB ir juridiska persona jau vairāk nekā 80 gadus un nevar tikt uzskatīta par "jaunizveidotu uzņēmumu".

3.3.2. Glābšanas pasākumi atbilst 1999. gada pamatnostādņēm

- (153) Pēc Beļģijas valdības domām, no tā, ka glābšanas pasākumi ilguši vairāk par divpadsmit mēnešiem, nevar secināt, ka pasākumi ir neatbilstīgi kopējam tirgum, balstoties uz 1999. gada pamatnostādņēm. Beļģija uzskata, ka SNCB turpināja glābšanas pasākumus vienīgi, lai dotu laiku, kas Komisijai vajadzīgs, lai pieņemtu lēmumu šajā lietā.
- (154) Tā kā 1999. gada pamatnostādņu 24. punkts paredz, ka glābšanas pasākumu atļauja ir derīga līdz brīdim, kad Komisija pieņem lēmumu attiecībā uz pārstrukturēšanas plānu, Beļģijas iestādes lūdz Komisiju neatsaukties uz tās glābšanas pasākumu apstiprināšanas procedūras ilgumu, lai apstrīdētu šo pasākumu turpināšanas ilgumu, un apstiprināt glābšanas pasākumus, pamatojoties uz 1999. gada pamatnostādņu 24. punktu.
- (155) Beļģijas iestādes uzskata, ka kapitāla palielinājuma apturēšana Komisijas izmeklēšanas laikā nozīmēja, ka provizoriski un uz laiku jāturpina saskaņā ar glābšanas pasākumiem *IFB* piešķirtā maksāšanas termiņa pagarināšana, jo vienīgā alternatīva būtu bijusi maksātspējas pieteikšana. Pēc Beļģijas iestāžu domām, izmeklēšanas laikā Komisija nekad netika izteikusi iebildes pret glābšanas pasākumu pagaidu turpināšanu.

3.3.3. Pārstrukturēšanas pasākumi atbilst 1999. gada pamatnostādņēm

3.3.3.1. 1999. gada pamatnostādņu piemērojamība

- (156) Beļģija uzskata, ka SNCB saistības piekrist *IFB* kapitāla palielinājumam ir jāanalizē saskaņā ar 1999. gada, nevis 2004. gada pamatnostādņēm.
- (157) Lai pamatotu šo viedokli, Beļģija apgalvo, ka abi Komisijas uzsākšanas lēmuma 240. punktā izteiktie nosacījumi, lai piemērotu 1999. gada pamatnostādnes, ir izpildīti. Atgādinājumam, uzsākšanas lēmuma 240. punktā Komisija attiecībā uz 2004. gada pamatnostādņu 102.–104. punkta interpretāciju šajā lietā secina, ka “ja SNCB nolemj nepiešķirt jaunu priekšrocību *IFB* un ja tiek iesniegts pierādījums, ka SNCB ir apņēmusies konvertēt savas parādsaistības kapitālā pirms 2004. gada pamatnostādņu publicēšanas, Komisijai savā galīgajā lēmumā SNCB piešķirtais atbalsts *IFB* būtu jāizskata, pamatojoties uz 1999. gada pamatnostādņēm.”
- (158) Attiecībā uz pirmo nosacījumu Beļģija atzīmē, ka tā, atbildot uz uzsākšanas vēstuli, atsauca papildu kapitāla palielinājumu, kas bija paziņots 2005. gada 28. janvārī, un tādējādi pirmais nosacījums bija izpildīts.
- (159) Attiecībā uz otro nosacījumu Beļģija uzskata, ka nevar apstrīdēt, ka pašlaik piedāvāto *IFB* kapitāla palielinājumu puses veiktu, kā paredzēts 2003. gada 7. aprīļa pamatlīgumā, ievērojot suspensīvo nosacījumu par Komisijas piekrišanu.

- (160) Lai to uzsvērtu, Beļģijas iestādes vēš Komisijas uzmanību uz:
- 2003. gada 7. aprīļa pamatlīguma preambulas 4. punktu, kas apstiprina, ka SNCB valde jau bija apstiprinājusi *IFB* kapitāla palielinājumu,
 - šā paša līguma 4. pantu, kas apstiprina pušu savstarpējos nodomus īstenot *IFB* kapitāla palielinājumu.
- (161) Attiecībā uz otro punktu Beļģijas iestādes atgādina, ka Beļģijas tiesībās (kuras piemērojamas pamatlīgumam) līgums rodas jau no līgumslēdzēju pušu gribas un ka šajā gadījumā pamatlīguma 4. pants skaidri un nepārprotami apstiprina *SNCB* un *IFB* vienošanos īstenot *IFB* kapitāla palielinājumu, konvertējot kapitālā *SNCB* parādsaistības *IFB* ar atpakaļejošu spēku 2003. gada 7. aprīlī.
- (162) Beļģijas iestādes atgādina, ka Beļģijas tiesībās saistības, uz kurām attiecas suspensīvs nosacījums, ir pilnībā saistošas, un suspensīvā nosacījuma īstenošanās gadījumā tam ir atpakaļejoša iedarbība uz līgumu, kas stājas spēkā parakstīšanas brīdī.
- 3.3.3.2. Pasākumi, kas iespēju robežās mazina konkurences traucējumus
- (163) Beļģijas iestādes vispārīgi uzsvēra, ka *IFB* līdzdalības daļas tirgos, kas attiecas uz šo lietu, ir zemākas par 10 %. Tāpēc tās uzskata, ka konkurencei kaitējošās sekas, kas rodas no attiecīgā valsts atbalsta, nevar tikt uzskatītas par nozīmīgām. Iestādes īpaši atgādina, ka saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņu 36. punktu, "ja uzņēmuma [atbalsta saņēmēja] [attiecīgā] tirgus daļa vai daļas ir niecīgas, ir jāuzskata, ka nav konkurences nepamatota traucējuma"⁽²⁰⁾, un ka, piemērojot Līguma 81. panta 1. punktu Komisija uzskata, ka uzņēmumu, kuru tirgus daļas ir zemākas par 10 %, noslēgto nolīgumu ietekme uz konkurenci ir nenozīmīga⁽²¹⁾.
- (164) Konkrēti attiecībā uz *IFB Logistics* un *IFB Terminal* darbību Beļģijas iestādes izsaka turpmāk minētos apsvērumus.
- (165) Mazinoši pasākumi kravas pārkraušanas tirgū. Beļģijas valdība norāda, ka *IFB* daļa Antverpenes reģiona terminālu tirgū ir zemāka par 7 % un ka terminālu tirgus šajā reģionā no 2002. gada līdz 2005. gadam vidēji auga par 10,7 % gadā, kurpretim *IFB* pārvadājumu apjoms palielinājās tikai vidēji par 4,1 % gadā.
- (166) Beļģijas valdība piebilst, ka, īstenojot pārstrukturēšanas plānu, *IFB* ievērojami samazināja savu pārkraušanas jaudu, kā aprakstīts uzsākšanas vēstules 2. daļā (no 25. līdz 29. punktam). Ņemot vērā apstākli, ka, izņemot *DPD* terminālu, visi pārdotie aktīvi šobrīd joprojām tiek ekspluatēti, Beļģijas iestādes uzskata, ka cesijas ir jāuztver kā faktiski un nozīmīgi kompensējoši pasākumi. Pēc Beļģijas valdības domām, visas cesijas *IFB* jaudas samazināja no 1,5 miljoniem *TEU* 2002. gadā līdz 1,1 miljoniem *TEU* 2005. gada beigās, proti, par 27 %.

⁽²⁰⁾ Sk.1999. gada pamatnostādņu 36. punktu.

⁽²¹⁾ Sk. īpaši pamatnostādnes, kas attiecas uz Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu, OV C 101, 27.4.2004., 97. lpp., jo īpaši 24. punktu.

- (167) Beļģijas iestādes piebilst, ka *IFB* pārstrukturēšanas plāna īstenošanu nepapildināja cenu pasākumi, kuru mērķis vai sekas būtu palielināt *IFB* tirgus daļu. Iestādes norāda, ka *IFB* palielināja cenas vidēji par 4,2 % ⁽²²⁾, kamēr nozares inflācijas gada līmenis bija 1,9 %.
- (168) *Mazinoši pasākumi loģistikas tirgū*. Uzsākšanas vēstulē tiek uzskatīts (no 258. līdz 260. punktam), ka "piedāvātie" pasākumi neattiecas uz loģistikas tirgu un ka *IFB* būtu varējusi palielināt savu apjomu šajā tirgū. Beļģijas iestādes izvirza piecus argumentus, lai pierādītu, ka loģistikas tirgū tika veikti pietiekami mazinoši pasākumi.
- (169) Pirmkārt, *IFB* veica pasākumus, kas izraisīja tā jaudas samazināšanos loģistikas tirgū. Faktiski kopējais vagonu skaits, kuri ir *IFB* īpašumā vai tiek iznomāti ar ilgtermiņa līgumiem, samazinājās no 744 vienībām 2002. gadā ⁽²³⁾ līdz 377 vienībām 2006. gada sākumā ⁽²⁴⁾. Tātad samazinājums bija par 49 %.
- (170) *IFB* loģistikas apjoma samazināšanās skaidrojama arī ar to, ka *IFB* līdzdalības daļas sabiedrībā *CNC* (tagad *Naviland Cargo*) samazinājās no 10 % 2002. gadā līdz 2 % pašlaik.
- (171) Otrkārt, Beļģijas iestādes uzskata, ka *IFB* līdzdalības daļas loģistikas tirgū, ja par tā ģeogrāfisko teritoriju uzskata Beļģiju, ir zemāks par 5 %. Tādējādi saskaņā ar pamatnostādņu 36. punktu varētu jautāt, vai konkurencei kaitējošās sekas, kas izriet no attiecīgā valsts atbalsta, var tikt uzskatītas par ievērojamām. Pēc Beļģijas iestāžu domām, *IFB* nekādi nevar tikt uzskatīta par spējīgu ievērojami ietekmēt konkurenci loģistikas tirgū. Šā paša iemesla dēļ konkurences traucējumus, kas izriet no atbalsta, ko saņem *IFB*, pēc Beļģijas valdības domām, būtu grūti uzskatīt par ievērojamiem, tāpēc, lai mazinātu nelabvēlīgās sekas *IFB* konkurentiem, šķiet vajadzīgi ļoti ierobežoti pasākumi.
- (172) Treškārt, Beļģijas iestādes rosina *IFB* loģistikas darbības attīstību skatīt kontekstā, tādējādi ievērojami mikstinot Komisijas apgalvojumu, ka *IFB* būtu "varējusi ievērojami palielināt savu apjomu šajā tirgū" attiecīgajā laika posmā. Pēc Beļģijas iestāžu domām, jāņem vērā šādi fakti:
- kombinētā (intermodālā) transporta segmentā *IFB* pārvadātais apjoms katru gadu laika posmā no 2002. gada līdz 2005. gadam pieauga par 9,9 %, kas ir zemāks rādītājs par gada vidējo pieaugumu par 12 % *ARA* apgalbā šajā pašā laika posmā,
 - parastā transporta segmentā *IFB* ir nebūtiska dalībiece, pat pieņemot, ka tirgus ir tikai Beļģija. *IFB* daļas gan apjoma, gan vērtības izteiksmē tur ir zemāka par 1 %.
- (173) Turklāt *IFB* loģistikas darbības apgrozījuma pieauguma iemesls, pēc Beļģijas iestāžu domām, daļēji ir meklējams beztaras pārvadājumu daļas (beramkravu pārvadāšana) pieaugumā. 2003. gadā *IFB* apgrozījums beramkravu pārvadāšanā bija tikai 3,3 miljoni EUR. Taču 2004. gadā *IFB* noslēdza divus līgumus par ievērojamu apjomu beramkravu pārvadāšanā. Pirmkārt, ogļu transporta līgumu [...], kas radīja apgrozījumu [...] 2004. gadā un [...] 2005. gadā. Otrkārt, beramkravu pārvadāšanas līgumu par balastiem, kas izraisīja apgrozījuma pieaugumu [...] 2004. gadā un [...] 2005. gadā. *IFB* no šiem diviem līgumiem guva peļņu, kas apstiprina pret konkurenci vērstas darbības neesību *IFB* vadībā.

⁽²²⁾ Cenu palielināšanas vidējais rādītājs tika iegūts, aprēķinot vidējo svērto par termināliem atkarībā no to apgrozījuma.

⁽²³⁾ *IFB* 368 vagonu bija īpašniece un bija noslēgusi ilgtermiņa nomu par vēl 376 vagoniem.

⁽²⁴⁾ 2006. gada sākumā *IFB* bija 204 vagonu īpašniece un bija noslēgusi ilgtermiņa nomas līgumus par vēl 173 vagoniem.

- (174) Ceturtkārt, Beļģijas valdība uzskata, ka *IFB* īstenotā terminālu atvēršana saviem loģistikas tirgus konkurentiem arī ir jāuzskata par svarīgu mazinošu pasākumu.
- (175) Piektkārt, Beļģijas valdība uzskata, ka ierobežotos konkurences traucējumus, ko varētu būt radījis *IFB* pārstrukturēšanas atbalsts, vēl samazina šādi faktori:
- dzelzceļa preču transporta liberalizācija Beļģijā. Beļģijas iestādes saskaņā ar piemērojamajiem Eiropas noteikumiem atvēra šo tirgu konkurencei (sākot no 2003. gada marta starptautiskajam transportam, kam sekoja pilnīga liberalizācija 2007. gada 1. janvārī)⁽²⁵⁾. Šī tirgus atvēršana nepalika bez sekām, kā to pierāda sabiedrības *DLC* un pēdējā laikā – *Fret SNCF* darbība. Savā lēmumā Nr. 386/2004, *Fret SNCF*, Komisija šādu liberalizāciju uzskatīja par kompensējošu pasākumu konkurentiem,
 - vairāki citi *SNCB/IFB* konkurenti (kuru vidū ir *Rail4Chem*, *Railion Nederland*, *TrainSport*, *DFG*, *EWS*, *Connex* un *ACTS*) jau ir saņēmuši vai, iespējams, drīz saņems ekspluatācijas licences,
 - *SNCB (B-Cargo)* pašlaik jau sniedz vilkšanas pakalpojumus *IFB* konkurentiem gan kombinētā (intermodālā) transporta uzņēmumiem kā, piemēram, *HUPAC*, *CNC (Naviland Cargo)*, *Conliner*, *Danzas* / *DHL Express Cargo* un *ICF*, gan arī ekspeditoru (*forwarding*) pakalpojumu sniedzējiem kā, piemēram, *Transfesa*, *K+N*, *Nauta*, *NTR*, *Panalpina*, *Rail&Sea*, *Railog*, *Chemfreight*, *Rhenania*, *TMF*, *Gondrand*, *RME Chem*, *RME fret* un *East Rail Expedition*,
 - kā Komisija to ir norādījusi savā lēmumā par lietu Nr. 386/2004, *Fret SNCF*, nosacījumi attiecībā uz dzelzceļu un autoceļiem nav identiski, par sliktu dzelzceļam.
- (176) Pēc Beļģijas valdības domām, liberalizācijas pasākumi noveda pie būtiska jaudas pieauguma loģistikas tirgū, kā to pierāda *IFB* konkurentu darbība laikā no 2003. līdz 2005. gadam. Pēc Beļģijas valdības domām, konkurence koncentrējās intermodālajā segmentā, kurā pieci *IFB* konkurenti šajā laika posmā atvēra pavisam 12 jaunas līnijas.

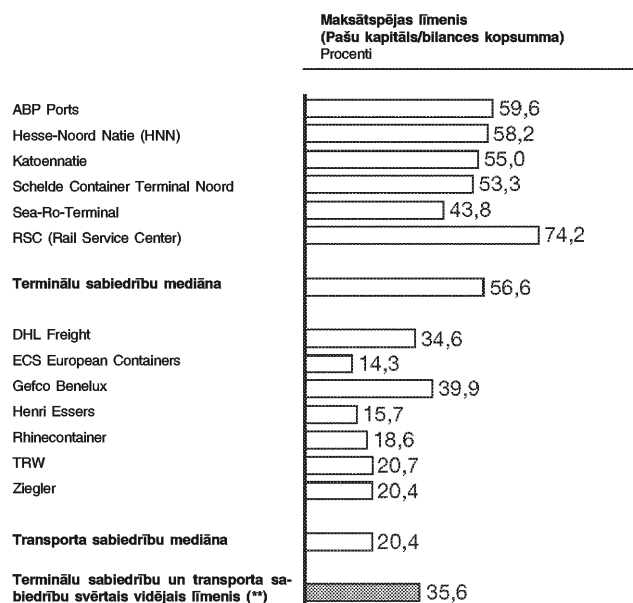
3.3.3.3. Kapitāla palielinājuma ierobežošana līdz minimumam

- (177) Kā skaidro Beļģijas valdība, *SNCB* un *IFB* veica padziļinātu analīzi par *IFB* kapitāla vajadzībām, balstoties uz 2005. gada 31. decembra rezultātiem un prognozēm 2006. gadam. Tās mērķis bija ļaut *IFB* turpināt savu darbību kravu pārkraušanas un loģistikas tirgū ar maksātspējas līmeni, kas būtu pielīdzināms tās konkurentiem šajos tirgos.
- (178) Salīdzinājumā ar informāciju, kas tika iesniegta pirms uzsākšanas lēmuma (sk. 265.–269. punktu), *SNCB* un *IFB* savāca papildu datus par vidējo maksātspējas līmeni attiecībā uz, no vienas puses, *IFB* konkurentiem, kas ekspluatē terminālus, un, no otras puses, transporta sabiedrībām, kas ir *IFB* konkurenti. Maksātspējas līmenis (ar ko saprot attiecību starp kapitālu un bilances kopsummu) attiecīgajās sabiedrībās ir atspoguļots 16. diagrammā.

⁽²⁵⁾ Šī pilnīgā tirgus atvēršana, kas ir paredzēta Direktīvā 91/440/EEK, tika īstenota ar Karaļa 2005. gada 13. decembra dekrētu.

16. diagramma

Maksāspējas līmenis – salīdzināmu sabiedrību izlase, 2004. gads (*)

(*) 2003. gada dati tika izmantoti priekš ABP, HNN un terminālu Sea Ro, jo to rēķini par 2004. gadu vēl nebija publicēti.

(**) Noteikts atkarībā no IFB aktīvu izmantošanas (termināli 42 %, transports 58 %).

(***) Dati par Beļģijas filiāli (dati par mātes uzņēmumu nav pieejami)

Avots: Belfirst; Amadeus; IFB

- (179) No 16. diagrammas izriet, ka terminālu operatoru maksāspējas līmeņa mediāna ir 56,6 %, kurpretim transporta sabiedrību maksāspējas līmeņa mediāna ir 20,4 %. Tā kā IFB darbojas abās nozarēs, IFB maksāspējas līmenim, ņemot vērā minētās atsaucēs vērtības (*benchmarks*,) būtu jābūt vismaz 35,6 %. Šis procentuālais rādītājs tika aprēķināts kā IFB darbības pamatkapitāla vidējais svērtais:

— 42 % no IFB darbības pamatkapitāla (kas novērtēts kā uzskaites neto vērtība, proti, pēc nolietojuma un vērtības norakstījuma) ir piešķirti terminālu darbībai,

— 58 % no IFB darbības pamatkapitāla ir piešķirti transporta darbībai (*logistics*).

- (180) Beļģijas iestādes vērš uzmanību uz to, ka IFB mērķa maksāspējas līmenis arī saskan ar reālo maksāspējas līmeni tādās sabiedrībās kā *Gosselin* (38,9 %) un *Hupac* (34,9 %), kas, tāpat kā IFB, apvieno terminālu ekspluatāciju ar loģistikas darbību.
- (181) Balstoties uz 35,6 % IFB mērķa maksāspējas līmeni un kopējo parādu par 128,1 miljonu EUR (vērtējums uz 2006. gada 30. jūniju), pēc Beļģijas iestāžu aprēķiniem IFB kapitāla pieaugumam tātad vajadzētu ietvert parāda konversiju kapitālā vismaz par 95,3 miljoniem EUR.

3.3.3.4. IFB ieguldījums

- (182) Kā skaidro Beļģijas iestādes, SNCB kopējais ieguldījums IFB pārstrukturēšanā sasniedz 95,3 miljonus EUR, proti, paredzēto kapitāla palielinājuma summu. No šīs summas būtu jāatņem summas, kas tika piešķirtas grupas Francijas daļai, proti, 39,1 miljons EUR. Atlikums, proti, 56,2 miljoni EUR būtu SNCB ieguldījums grupas darbību pārstrukturēšanā ārpus Francijas.

(183) Pēc tam Beļģijas iestādes norāda, ka finansēšanas vajadzības *IFB* darbībām ārpus Francijas pārstrukturēšanas periodā (no 2003. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 30. jūnijam) bija 106,3 miljoni EUR. No šīm vajadzībām 56,2 miljonus segs *SNCB* un 50,1 miljonu EUR *IFB* no pašu resursiem. *IFB* ieguldījums darbību Beļģijā pārstrukturēšanas kopējās izmaksās būtu 47,1 %.

(184) Nākamajā tabulā sniegti sīkāki dati par finansēšanu:

Finansējuma nepieciešmība un avoti

(Gadījumā, ja 63 miljonu EUR parāda konversiju uzskata par pārstrukturēšanas "izmaksām")

(EUR '000)

	Pārstrukturētā daļa	Atbrīvošanās no investīcijām Francijā	Kopā
Periods: 1.1.2003.–30.6.2006.			
A FINANSĒŠANAS NEPIECIEŠAMĪBA			
A.1 Pārstrukturēšanas izmaksas			
A.1.1 Darbības bruto zaudējumi ("naudas aizplūšana"), atskaitot no produktivitātes gūto peļņu (atbilst 2002. gada darbības bruto zaudējumiem: 2006. g. 6 mēnešu proporcija)	- 27 916		- 27 916
A.1.2 Ārkārtējie izdevumi	- 32		- 32
A.2. Pārstrukturēšanas laikā nepieciešamais kapitāls			
A.2.1 Apgrozāmo līdzekļu nepieciešamības izmaiņas (pieaugums)	- 7 685	- 8 000	- 15 685
A.2.2 Aizstāšanas investīcijas nefinansiālajos pamatlīdzekļos	- 6 611		- 6 611
A.2.3 Investīcijas finansiālajos pamatlīdzekļos (līdzdalības daļas)	- 782	- 1 700	- 2 482
A.3 Parādu un procentu segšana			
A.3.1 Par labu kreditoriem (finanšu), izņemot SNCB			
A.3.1.1 Procentu samaksa	- 2 351		- 2 351
A.3.1.2 Finanšu parāda segšana	- 16 550		- 16 550
A.3.2 Par labu SNCB			
A.3.2.1 Pirms 2003. gada radušos parādu segšana	- 33 200	- 29 900	- 63 000
A.3.2.2 30.6.2006. uzkrāto procentu segšana par parādu pirms 2003. gada	- 6 800	- 5 200	- 11 000
A.3.2.3 30.6.2006. uzkrāto procentu segšana par kredītlīniju	- 2 200	- 300	- 2 500
A.3.2.4 2005. gada otrās puses un 2006. gada pirmās puses procentu segšana	- 3 100	- 2 100	- 6 200
A.4 Nodokļi (1999. finanšu gada nodokļu saistību nokārtošana)	- 77		- 77
Kopā nepieciešams A.1 + A.2 + A.3 + A.4	- 106 313	- 47 100	- 153 413

(EUR '000)

	Pārstrukturētā daļa	Atbrīvošanās no investīcijām Francijā	Kopā
B FINANŠU AVOTI:			
B.1. SNCB finansējums:			
B.1.1 Kredītlīnija (konvertējams kapitālā)	13 300	1 700	15 000
B.1.2 Kapitāla palielinājums (papildus kredītlīnijas konversijai)	42 920	37 380	90 300
SNCB kopējais ieguldījums (B.1 starpsumma)	56 220	39 080	95 300
B.2 Finansējums no IFB pašu līdzekļiem			
B.2.1 No produktivitātes gūtā peļņa:			
B.2.1.1 A.1.1. pozīcijas darbības bruto zaudējumu daļēja vai pilnīga segšana	26 167		26 167
B.2.1.2 Bruto peļņa 2004., 2005. un 2006. gadā	10 429		10 429
B.2.2 Finanšu ieņēmumi	1 368		1 368
B.2.3 Apgrozāmo aktīvu nepieciešamības izmaiņas (samazināšanās)	2 687		2 687
B.2.4 Nefinansiālo pamatlīdzekļu pārdošana (galvenokārt termināls OCHZ 2004. gadā)	4 771		4 771
B.2.5 Finansiālo pamatlīdzekļu pārdošana (līdzdalības daļas)	1 267	8 020	9 287
B.2.6 Finansiālais parāds kredītiestādēm	3 300		3 300
B.2.7 Ārkārtēji ieņēmumi	1 105		1 105
IFB ieguldījuma kopsumma (B.2. starpsumma)	50 093	8 020	58 113
Avoti kopā (B.1 + B.2)	106 313	47 100	153 413
SNCB finansējums % no kopsummas	52,9 %		
IFB finansējums % no kopsummas	47,1 %		

PAŠU IEGULDĪJUMS PRIVĀTAIS INVESTORS

(185) Beļģija sniedz par šo tabulu sniedz turpmāk izklāstītos skaidrojumus.

(186) Attiecībā uz finansēšanas nepieciešamību izmantotas šādas kategorijas:

- pārstrukturēšanas tiešās izmaksas (A.1. iedaļa) – šīs izmaksas galvenokārt ietver kopējos darbības bruto zaudējumus (“naudas aizplūšanu”), neņemot vērā no produktivitātes gūto peļņu. Ja neņem vērā peļņu, ko *IFB* guva no produktivitātes pārstrukturēšanas plāna īstenošanas laikā, darbības bruto zaudējumi 2003., 2004. un 2005. gadā būtu palikuši tādi paši kā 2002. gadā, proti, 8 miljoni EUR gadā, kas būtu jāfinansē, kā parādīts nākamajā tabulā. Finansēšanas nepieciešamība attiecībā uz 2006. gadu tika pieņemta uz pusi mazāka par šo summu, pieņemot, ka 2006. gada 30. jūnijā kapitāls tiktu palielināts. Rēķinot par visu pārstrukturēšanas periodu, darbības bruto zaudējumi, ko *IFB* būtu cietusi bez produktivitātes gūtās peļņas, sasniedz 27,9 miljonus EUR,

(tūkstoši EUR)

	2002	2003	2004	2005 Prognose	2006 Budžets (līdz 30.6.)	No 2003. g. līdz 30.6.2006. kopā
Darbības rezultāts	(47 357)	(2 960)	5 740	3 007	1 213	
+ Pamatlīdzekļu nolietojums un vērtības norakstījums	6 286	5 139	2 585	1 605	802	
+ Apgrozāmo līdzekļu vērtības norakstījums	6 433	(258)	(1 851)	(554)	0	
+ Uzkrājumi	26 662	(4 670)	(1 599)	(980)	460	
Darbības bruto rezultāts	(7 976)	(2 749)	4 875	3 079	2 475	7 680
Darbības bruto zaudējumi (“naudas aizplūšana”), izņemot no produktivitātes gūto peļņu		(7 976)	(7 976)	(7 976)	(3 988)	(27 916)

- nepieciešamība pēc kapitāla pārstrukturēšanas laikā (izmaiņas attiecībā uz nepieciešamību pēc apgrozāmajiem līdzekļiem un investīcijām pārstrukturēšanas laikā A.2. iedaļa) – šīs izmaksas veido investīcijas, kas nepieciešamas pārstrukturēšanas laikā. Bija vajadzīgs apgrozāmo līdzekļu pieaugums, lai finansētu uzsāktos darbus, segtu atšķirību starp parādsaistībām un komerciālajiem parādiem un saglabātu pietiekami lielu likviditāti. Lai varētu turpināt *IFB* darbību pārstrukturēšanas plāna īstenošanas laikā, bija vajadzīgas aizvietošanas investīcijas materiālajos pamatlīdzekļos. To mērķis nebija palielināt *IFB* jaudu, bet gan investēt nolietoto un pilnīgi norakstīto aktīvu aizvietošanā, kā arī veikt dažādas citas investīcijas, piemēram, iegādāties automašīnas, datorus, veikt ēku kosmētisko remontu utt. Finanšu aktīvos 2004. gadā veiktās investīcijas 0,6 miljonu EUR apmērā bija saistītas ar *IFB Maritime Germany* filiāles pārstrukturēšanu – *IFB Maritime Germany* filiāli pārņēma *Haeger & Schmidt International*, un līdzdalības daļas *RKE*, kas piederēja *Haeger & Schmidt International*, tika nodotas *IFB*,
- parādu segšana un procenti (A.3. iedaļa): papildus procentiem un finansiālo parādu atmaksāšanai kredītiestādēm šajā kategorijā ir iekļauti procenti un parādu segšana *SNCB*. 33,2 miljonu EUR parāds ir tā daļa no 63 miljonu EUR parāda, kas neattiecas uz Francijas filiālēm. Procenti 1,4 miljonu EUR apmērā, kas ir jāsamaksā 2006. gadā, ir procenti, kas netiek iekļauti kapitāla palielinājumā (lai maksimāli ierobežotu kapitāla palielinājumu). Pārējie procenti (kopsummā 9,7 miljoni EUR) veidos kapitāla palielinājumu. Visi šie procenti ir procenti no parādiem, kas saistīti ar *IFB* darbību ārpus Francijas,
- nodokļi (A.4. iedaļa): 2004. gadā samaksātie nodokļi attiecas uz 1999. finanšu gada nodokļu saistību nokārtošanu.

(187) Pēc Beļģijas domām, šo finansējuma nepieciešamību daļēji sedza *IFB* un daļēji *SNCB*. Attiecībā uz *IFB* ieguldījumu (B.2. iedaļa) Beļģija sniedz šādu papildu informāciju:

— pārstrukturēšanas laikā *IFB* guva ievērojamu peļņu no produktivitātes (sk. B.2.1. iedaļu). Šis guvums uzlaboja darbības bruto rezultātus, kā rezultātā 2002. gada zaudējumi tika daļēji dzēsti 2003. gadā un pilnībā – 2004., 2005., un 2006. gadā. Turklāt 2004. un 2005. gadā tika gūta peļņa, kam vajadzētu notikt arī 2006. gadā. Šis veikums apstiprina prognozes, kas veiktas, balstoties uz faktiem, kuri *IFB* bija zināmi pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas laikā (sk. šā lēmuma 74. un 75. punktu),

— dažādi finanšu ienākumi (B.2.2. iedaļa) – tie ir 1,4 miljoni EUR. Šie finanšu ienākumi ir *IFB* bankas kontos uzkrātie procenti. Šie ienākumi bija paredzami pārstrukturēšanas plāna laikā, jo tie atbilst *EURIBOR* procentiem par summām, kuras *IFB* varēja pamatoti gaidīt savos kontos, ņemot vērā pārstrukturēšanas plāna prognozes;

— ārkārtas ienākumi (B.2.8. iedaļa) – tas ir 1,1 miljons EUR. Šie neparedzētie ienākumi rodas no *IFB* ieņēmumiem, pārdodot 263 *EAOS* vagonus [...]. 2003. gadā pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas laikā šie ieņēmumi bija paredzami, jo *EAOS* vagonu tirgū bija ievērojams pieprasījums šāda tipa vagonu palielināta pieprasījuma dēļ Austrumeiropā,

— 2004. un 2005. gadā *IFB* atbrīvoja aptuveni 2,7 miljonus EUR, samazinot nepieciešamību pēc apgrozāmajiem līdzekļiem (B.2.3. iedaļa),

— *IFB* daļēji finansēja pārstrukturēšanas izmaksas, pārdodot aktīvus (B.2.4. un B.2.5. iedaļa). Papildus dažādu aktīvu pārdošanai par samērā nelielu summu šo ieguldījuma daļu galvenokārt veido 2004. gadā notikusī atbrīvošanās no investīcijām aktīvos terminālā *OCHZ*. Kopīpašuma tiesības (50 %) uz šiem *OCHZ* izmantotajiem aktīviem tika pārdotas [...] (sk. B.2.4. iedaļu 2004. gadā), un *IFB* atguva 0,9 miljonus EUR lielu papildu summu no *OCHZ* apgrozāmajiem līdzekļiem (sk. B.2.5. iedaļu 2004. gadā),

— 2003. gadā *IFB* no *ING Bank* saņēma bankas aizdevumu 2 miljonu EUR apmērā (sk. B.2.6. iedaļu). 2006. gadā *IFB* finansēja *reach stackers* pirkumu ar ārēja aizņēmuma palīdzību par 1,3 miljoniem EUR.

(188) Beļģija uzskata, ka ir piedalījusies pārstrukturēšanas plānā ar pašu resursiem, kā to prasa 1999. gada pamatnostādnes.

4. NOVĒRTĒJUMS

4.1. Glābšanas un pārstrukturēšanas pasākumu atbalsta novērtējums

(189) Saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu “ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāda palīdzība, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences traucējumus, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl šāda palīdzība iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.

4.1.1. Atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem

(190) Vispirms ir jānoskaidro, vai *SNCB* finansiālais atbalsts *IFB* bija “atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem”. Saskaņā ar Eiropas Kopienu Tiesas judikatūru *Stardust Marine* ⁽²⁶⁾ lietā šis kritērijs ir ievērots, ja, pirmkārt, runa ir par valsts līdzekļiem un, otrkārt, par to piešķiršanu ir atbildīga valsts, proti, Beļģija.

4.1.1.1. Valsts līdzekļi

(191) Komisija konstatē, ka *SNCB* ir publisks uzņēmums Direktīvas 80/723/EEK 2. panta nozīmē – Beļģijas valstij pieder 100 % no *SNCB* parakstītā kapitāla, un valdi, kā arī izpilddirektoru iecel karalis ar Ministru padomes pieņemtu lēmumu. Tādējādi ir ievēroti minētās direktīvas 2. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktu kritēriji.

(192) Šajā kontekstā “... jāatgādina, ka jau no Tiesas judikatūras izriet, ka EKL 87. panta 1. punkts ietver visus finansiālos līdzekļus, ko valsts iestādes var izmantot, lai atbalstītu uzņēmumus [...]. Rezultātā pat tad, ja summas, kas atbilst attiecīgajam pasākumam, pastāvīgi nepieder Valsts kasei, fakts, ka tās pastāvīgi atrodas valsts kontrolē un tāpat kompetento valsts iestāžu rīcībā, ir pietiekams, lai tās kvalificētu kā valsts līdzekļus.” ⁽²⁷⁾

(193) Rezultātā Komisija uzsākšanas vēstulē (no 136. līdz 138. punktam) uzskatīja, ka *IFB* rīcībā nodotās summas ir jākvalificē kā valsts līdzekļi.

⁽²⁶⁾ Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā *Francija pret Komisiju*, 37. punkts.

⁽²⁷⁾ Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā *Francija pret Komisiju*, 37. punkts.

(194) Beļģija apstrīd to, ka visi SNCB rīcībā esošie līdzekļi ir valsts līdzekļi. Komisija uz trim Beļģijas izteiktajiem argumentiem atbild, kā izklāstīts turpmāk.

(195) Ņemot vērā spriedumu *Stardust Marine* lietā, piedāvātais nošķirums starp SNCB līdzekļiem, kas piešķirti valsts dienesta uzdevumiem, un līdzekļiem, kas piešķirti komercdarbībai, nav atbilstīgs. Šis spriedums attiecās uz valsts bankas līdzekļiem, un tas pierāda, ka komercdarbībai piešķirti valsts uzņēmuma līdzekļi arī var būt valsts līdzekļi.

(196) Nevar pieņemt arī argumentu, ka SNCB kapitāls ir nevis Beļģijas rīcībā, bet ir piešķirts SNCB sabiedrības mērķiem. Tas, ka Beļģijai pieder 100 % no SNCB kapitāla, ka tas nepārtraukti atrodas valsts kontrolē un ka valsts var jebkurā brīdī nolemt privatizēt SNCB, pierāda, ka tās kapitāls ir Beļģijas valsts rīcībā. Turklāt Komisija konstatē, ka Beļģijas valsts ieceļ uzraudzības padomes administratoru, kā arī izpilddirektoru, kas tai piešķir zināmu kontroli pār uzņēmumu.

(197) Arguments, ka SNCB piešķirtie pasākumi IFB nerada zaudējumus Beļģijas valsts kapitālam, faktiski nav patiesi – Beļģijai esot SNCB īpašniecei, jebkurš neienesīgs ieguldījums, kas mazina SNCB vērtību, mazina arī Beļģijas valsts kapitālu.

(198) Komisija tāpat secina, ka izskatāmie pasākumi tika finansēti no valsts līdzekļiem.

4.1.1.2. Atbildība

(199) Attiecībā uz nepieciešamību attiecīgajai valstij nest atbildību par pasākumiem spriedumā *Stardust Marine* lietā norādīts, ka "... tikai fakts, ka publisku uzņēmumu kontrolē valsts, nav pietiekams, lai valsts būtu atbildīga par tā veiktajiem pasākumiem, piemēram, attiecīgajiem finansiālā atbalsta pasākumiem. Vēl ir jānoskaidro, vai valsts iestādes uzskatāmas par tādā vai citādā veidā iesaistītām, pieņemot šos pasākumus" (28).

(200) No Tiesas judikatūras tāpat izriet, ka atbildības piedēvēšanas valstij kritērijs Komisijai katrā gadījumā jāizskata

atsevišķi. Tiesa atzīst, ka lielākoties "... tieši privileģēto attiecību dēļ starp valsti un publisku uzņēmumu trešai personai būs ļoti grūti konkrētā gadījumā pierādīt, ka tāda uzņēmuma veiktie atbalsta pasākumi patiešām tikuši pieņemti pēc valsts iestāžu norādījumiem". Saskaņā ar šo pašu judikatūru "... var pamatoti pieņemt, ka atbildības piedēvēšanu valstij par uzņēmuma veikto atbalsta pasākumu var izsecināt no visiem faktiem, kas izriet no gadījuma apstākļiem un situācijas, kādā šis pasākums ir veikts." (29)

(201) Tiesa tālāk paskaidro, kādi kritēriji varētu tikt izmantoti, lai pierādītu atbildību:

"Atbildības piedēvēšanu valstij par publiska uzņēmuma veikto atbalsta pasākumu var izsecināt no visiem faktiem, kas izriet no šā gadījuma apstākļiem, un situācijas, kādā šis pasākums ir veikts. Šajā sakarā Tiesa jau ir ņēmusi vērā faktu, ka attiecīgais uzņēmums nevarēja pieņemt apstrīdēto lēmumu, neņemot vērā valsts varas prasības (sk. arī spriedumu *Van der Kooy e.a.* pret Komisiju, kas minēts iepriekš 37. punktā), vai, ka papildus organiska rakstura elementiem, kas saistīja publiskos uzņēmumus ar valsti, tiem, ar kuru starpniecību atbalsts tika piešķirts, bija jāņem vērā *comitato interministeriale per la programmazione economica (CIPE)* norādes (iepriekš minētais 1991. gada 21. marta spriedums lietā *Itālija pret Komisiju*, C-303/88, 11. un 12. punkts, kā arī *Itālija pret Komisiju*, C-305/89, 13. un 14. punkts).

Lai secinātu, ka par publiska uzņēmuma veikto atbalsta pasākumu ir atbildīga valsts, vajadzības gadījumā var tikt izmantotas citas norādes, jo īpaši tā integrācija valsts administrācijas struktūrās, tā darbības veids un darbības īstenošana tirgū parastos konkurences apstākļos ar privātiem tirgus dalībniekiem, uzņēmuma juridiskais statuss – vai uz to attiecas valsts tiesības vai komerc tiesības, valsts iestāžu pārraudzības pakāpe uzņēmuma pārvaldībā vai jebkurš cits fakts, kas konkrētajā gadījumā norāda uz valsts iestāžu iesaistīšanos vai uz iesaistīšanās trūkuma neiespējamību pasākuma pieņemšanā, ņemot vērā tā apmērus, saturu vai nosacījumus, ko tas ietver." (30)

(202) Uzsākšanas vēstulē (no 140. līdz 150. punktam) attiecībā uz atbildību par pasākumu Komisija nošķīra periodu pirms pamatlīguma noslēgšanas 2003. gada 7. aprīlī un periodu pēc šā līguma. Ņemot vērā Beļģijas apsvērumus, šķiet lietderīgāk nošķirt trīs dažādus periodus:

(28) Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā *Francija pret Komisiju* 52. un 55. punkts.

(29) Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā *Francija pret Komisiju* 53. un 54. punkts.

(30) Iepriekš 12. zemsvītras piezīmē minētais Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā *Francija pret Komisiju*, 55. un 57. punkts.

— periods līdz 2002. gada 19. jūlijam (datums, kurā SNCB valde pieņēma lēmumu apstiprināt naudas avansa piešķiršanu un pieņēma, ka IFB kapitāla palielināšana ir “iespējama”),

— periods no 2002. gada 19. jūlija līdz 2002. gada 20. decembrim (datums, kurā SNCB valde nolēma pieņemt IFB kapitāla palielinājuma principu un atļāva vadības komitejai risināt sarunas par 2007. gada 7. aprīļa pamatlīgumu),

— periods pēc 2002. gada 20. decembra.

Periods līdz valdes 2002. gada 19. jūlija lēmumam

(203) Attiecībā uz periodu līdz šā valdes lēmuma pieņemšanai rodas jautājums par to, vai SNCB vadības (vadības komitejas) iecietība, nepieprasot no IFB transporta pakalpojumu sniegšanas samaksu, sākot no 2000. gada, ir piedēvējama Beļģijas valstij. Savā uzsākšanas vēstulē (no 141. līdz 142. punktam) Komisija izteica šaubas par to, vai lēmums pieņemt sistemātisku rēķinu nemaksāšanu laika posmā no 2000. gada beigām līdz 2003. gada sākumam tika pieņemts bez Beļģijas iestāžu iejaukšanās.

(204) No Beļģijas valdības atbildes izriet, ka SNCB valdei par šo rīcību tika paziņots tikai 2002. gada 19. jūlijā; valdības komisāram tika paziņots šajā pašā laikā. Komisija nav saņēmusi trešo personu apsvērumus.

(205) Palātas un Senāta 2002. gada 6. marta, 2002. gada 24. janvāra un 2002. gada 28. februāra debašu protokolos Komisija atrada piezīmes par IFB, plašākā deputātu un senatoru debašu kontekstā par dzelzceļa tirgus atvēršanu un ABX lietu. Līdz ar to Komisija pieprasīja Beļģijas valdībai iesniegt *Boston Consulting Group* un *Team Consult* pētījumus, kas bija minēti šo debašu laikā, kā arī Beļģijas valdības 2002. gada 22. februāra lēmumu, par ko arī bija notikušas debātes.

(206) Šo dokumentu analīze neatklāja faktus par Beļģijas valdības ietekmi uz SNCB lēmumiem attiecībā uz IFB nākotni.

(207) Tāpēc rodas jautājums, vai Beļģijas valsts var tikt uzskatīta par atbildīgu par šā lēmuma 203. punktā minēto publiska uzņēmuma vadības iecietību, ja nav faktu par īpašu administrācijas iejaukšanos situācijas rašanās brīdī.

(208) Patiešām, saskaņā ar 1993. gada likumu, ar ko SNCB izveido kā publisku akciju sabiedrību, SNCB vadība, proti, izpilddirektors un vadības komitejas locekļi, pārvalda uzņēmumu autonomā veidā bez valsts iestāžu iejaukšanās. Tāpēc konkrētu faktu par valsts iejaukšanos IFB lietas pārvaldībā trūkuma dēļ Komisijai ir jāsecina, ka par SNCB vadības lēmumu atļaut IFB nemaksāt rēķinus laika posmā no 2000. gada beigām līdz 2002. gada jūlijam Beļģijas valsts nav atbildīga.

Periods no valdes 2002. gada 19. jūlija lēmuma līdz valdes 2002. gada 20. decembra lēmumam

(209) Kopš 2002. gada 19. jūlija SNCB valde un valdības komisārs, kas SNCB valdē pārstāv Beļģijas intereses, zināja, ka IFB kopš 2000. gada beigām vairs nemaksā SNCB rēķinus, un 2002. gada otrajā pusē piekrita piešķirt IFB 2,5 miljonus EUR lielu avansu.

(210) Komisijai šajā sakarā ir jāpārbauda, vai Tiesas judikatūras *Stardust Marine* lietā noteiktie kritēriji dod iespēju atzīt, ka par šo SNCB valdes lēmumu ir atbildīga Beļģija. Citiem vārdiem, ir konkrētajā gadījumā jāpārbauda, vai valdības komisāra klātbūtne valdē, neraugoties uz to, ka viņš attiecīgajā pasākumā nav iesaistījies tieši, tomēr ļauj par atbildīgu uzskatīt Beļģijas valsti. Tomēr no Komisijas rīcībā esošajiem faktiem izriet, ka ne lietas izskatīšanas materiāli, ne trešo personu apsvērumi nav atklājuši faktus, kas liktu domāt, ka Beļģijas valdība ir mēģinājusi ietekmēt valdes 2002. gada 19. jūlija lēmumu. SNCB kā autonomas publiskas uzņēmums, kuram ir publiskas akciju sabiedrības statuss, pārvaldību īsteno neatkarīgi no Beļģijas valsts. Attiecībā uz valdības komisāra klātbūtni SNCB valdē Komisija konstatē, ka komisāra loma bija ierobežota (par šo tēmu sk. arī Revīzijas palātas ziņojumu⁽³¹⁾): valdības komisārs varēja iejaukties 2002. gada 19. jūlija lēmumā tikai tad, ja tas varētu kaitēt SNCB sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildei. Ņemot vērā atbalsta summu (2,5 miljoni EUR) un atbalsta veidu (skaidras naudas avanss ar procentiem), nākas konstatēt, ka šāda veida lēmums nevarēja kaitēt SNCB sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildei.

⁽³¹⁾ Revīzijas palāta: S.N.C.B. valsts līdzekļu pareiza izmantošana; revīzija, kas tika veikta, izpildot Pārstāvju palātas 2000. gada 11. maija lēmumu; Brisele, 2001. gada maijs.

(211) Komisija secina, ka ņemot vērā šos faktus, Beļģijas valsts nav atbildīga par SNCB 2,5 miljonus EUR lielā avansa piešķiršanu IFB, lai turpinātu komercdarbību, kurai nav nekādas saiknes ar valsts dienestu.

(212) Komisija secina, ka šajā konkrētajā gadījumā nav faktu attiecībā uz tādu iesaistīšanos valsts pārvaldē, darbības veidu un statusu, kas ļautu konstatēt, ka Beļģijas valsts ir atbildīga par valdes 2002. gada 19. jūlija lēmumu piešķirt 2,5 miljonus EUR lielu avansu IFB.

Periods pēc valdes 2002. gada 20. decembra lēmuma

(213) 2002. gada 20. decembrī valde nolēma noslēgt pamatlīgumu ar IFB, kurā bija jāietver glābšanas pasākumi, kā arī pārstrukturēšanas pasākumi un jānovēd pie IFB kapitāla palielināšanas.

(214) Komisija lietas analizē uzsākšanas vēstulē (no 143. līdz 150. punktam) minēja trīs konkrētus faktus par labu atbildības piedēvēšanai Beļģijas valstij par šiem glābšanas un pārstrukturēšanas pasākumiem par labu IFB. Šie fakti bija:

— pārstrukturēšanas plāna iesniegšana Beļģijas valstij, lai to apstiprinātu,

— preses raksti, kas pierāda Beļģijas valsts spēcīgo ietekmi uz SNCB 2003. gada laikā,

— 2003. gada 7. aprīļa pamatlīguma apjoms, saturs un nosacījumi.

(215) Atbildot uz uzsākšanas vēstuli, Beļģijas iestādes apstrīd to, ka šie trīs fakti būtu pietiekami, lai Beļģijas valsts

būtu atbildīga par pasākumiem judikatūras *Stardust Marine* lietā nozīmē. Komisija turpmāk atkārtu to saturu un paskaidro, kāpēc Beļģijas valdības argumenti nevar tikt pieņemti.

a) Valsts iestāžu apstiprināšana (sprieduma *Stardust Marine* 56. punkts)

(216) Savos spriedumos *Van der Kooy*⁽³²⁾, *Itālija pret Komisiju*⁽³³⁾ un *Komisija pret Franciju*⁽³⁴⁾ Tiesa noteica atbildību par atbalstu, pamatojoties uz to, ka atbalsta piešķiršana bija atkarīga no valsts iestāžu apstiprinājuma. Spriedumā *Van der Kooy* pietika tikai ar šo faktu, lai noteiktu atbildību; spriedumos *Itālija pret Komisiju* un *Komisija pret Franciju* papildus apstiprināšanai ir citi fakti, kas pierāda valsts iestāžu ietekmi⁽³⁵⁾. Lēmumā *Space Park Development GmbH*, kas bija pirmais Komisijas lēmums, piemērojot spriedumu *Stardust Marine*, atbildību par atbalstu atzina arī tāpēc, ka attiecīgajam aizdevumam vajadzēja saņemt Brēmenes zemes iestāžu piekrišanu⁽³⁶⁾. Tādējādi pasākuma iesniegšana dalībvalsts apstiprināšanai norāda par atbildību.

(217) Šajā konkrētajā gadījumā pamatlīguma 2. pants uzliek SNCB un IFB valdei pienākumu iesniegt pārstrukturēšanas plānu, lai Beļģijas valsts to apstiprinātu⁽³⁷⁾. Tas ir pirmais fakts, kas liecina par Beļģijas valsts atbildību par SNCB lēmumu pārstrukturēt IFB.

(218) Beļģijas valdība uzsver, ka atšķirībā no tā, kas bija paredzēts pamatlīgumā, SNCB un IFB galu galā neiesniedza pārstrukturēšanas plānu Beļģijas valdības apstiprināšanai, jo tādējādi tiktu pārkāpta SNCB komerciālā autonomija.

⁽³²⁾ Tiesas 1988. gada 2. februāra spriedums lietā *Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV e.a. pret Komisiju* (C-67/85, C-68/85 un 70/85, ECR 1988, 219. lpp.).

⁽³³⁾ Tiesas 1991. gada 21. marta spriedumi lietās *Itālija pret Komisiju* (C-303/88, ECR 1991, I-1433. lpp. un C-305/89, ECR. 1991, I-1603. lpp.).

⁽³⁴⁾ Tiesas 1985. gada 30. janvāra spriedums lietā *Komisija pret Franciju* (290/83, ECR 1985, 439. lpp.).

⁽³⁵⁾ Proti, valsts iecelti vadītāji attiecībā uz spriedumiem *Komisija pret Itāliju*; valsts iestādes piešķirts finansējums, piešķiršanas nosacījumi, kas atbilst parastam valsts atbalstam, atbalstu valdība iesniedz kā daļu no valsts pasākumu kopuma attiecībā uz spriedumu *Komisija pret Franciju*.

⁽³⁶⁾ Komisijas 2003. gada 17. septembra lēmums attiecībā uz valsts atbalstu, ko Vācija piešķirusi par labu *Space Park Development GmbH*, OV L 61, 27.2.2004., 66. lpp., 30. apsvērumus.

⁽³⁷⁾ Atgādinājumam, 4. pants ir izteikts šādā redakcijā: Puses apstiprina savu nodomu veikt šādus pasākumus, ja vien tie atbilst pārstrukturēšanas plānam, ko apstiprinājušas to abu valdes, Beļģijas valsts un, ja nepieciešams, EK, un ja tiem ir piekrituši IFB akcionāri.

- (219) Kā jau paskaidrots uzsākšanas vēstulē (146. un 147. punktā), šis faktiskās situācijas sekas nepadara šo faktu par atbildību nederīgu – šķiet neiespējami, ka abas līguma puses, SNCB un IFB, būtu līgumā ietvērušas tādu noteikumu, ja to neietekmētu Beļģijas valdība.
- (220) Fakts, ka Beļģijas valdība apgalvo, ka nav ar to notikusi oficiāla apspriešanās par pārstrukturēšanu, nav pietiekams, lai izslēgtu Beļģijas valdības neoficiālu ietekmi 2003. gada 7. aprīļa pamatlīguma sagatavošanas laikā, ne arī lai izslēgtu, ka ir notikusi apstiprināšana. Kā Tiesa to konstatēja spriedumā *Stardust Marine*, "... tieši privileģēto attiecību dēļ starp valsti un publisku uzņēmumu trešai personai būs ļoti grūti konkrētā gadījumā pierādīt, ka tāda uzņēmuma veiktie atbalsta pasākumi patiešām tikuši pieņemti pēc valsts iestāžu norādījumiem." Tādējādi jau tas vien, ka starp pusēm noslēgtais līgums paredz Beļģijas valsts apstiprinājumu, ir spēcīgs pierādījums par Beļģijas valdības iesaistīšanos.
- (221) Savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli Beļģijas valdība paskaidro, ka pamatlīguma 2. pantā ietvertais noteikums neattiecas uz pašu pārstrukturēšanas plānu, bet paziņojumu, ar kuru Beļģija pamatlīgumu darītu zināmu Komisijai.
- (222) Komisija uzskata, ka šis arguments nav pārliecinošs – ja pamatlīguma puses ar to domātu tikai Beļģijas paziņojumu Komisijai, tās to būtu skaidri norādījušas līguma 2. pantā. Beļģijas valdības piedāvātā interpretācija ir pretunā līguma burtam.
- (223) Tādējādi Komisija secina, ka līguma 2. pants ietver sevi to, ka Beļģijas iestādēm ir jāapstiprina pasākumi, un ir pierādījums par Beļģijas valsts atbildību par attiecīgajiem pasākumiem.
- b) *Preses raksti*
- (224) Papildu fakti par Beļģijas valdības iejaukšanos šajā lietā atrodami arī preses rakstos⁽³⁸⁾. Tā, piemēram, *La Libre Belgique* 2003. gada 19. maija⁽³⁹⁾
- rakstā citēts SNCB preses dienests, kas paskaidro, ka Beļģija 2003. gada 19. maijā vēl nav paziņojusi par glābšanas pasākumiem Komisijai, kaut gan pamatlīgums bija parakstīts 2003. gada 7. aprīlī, jo "*federālajai varai sakāms savs vārds*". Rakstā, kas 2003. gada martā publicēts tīmekļa vietnē www.cheminots.be, Karel Vinck, toreizējais SNCB izpilddirektors, saistībā ar ABX un IFB lietām minēts šādi: "*Viņš pieprasa pietiekamu rīcības brīvību uzņēmuma vadīšanā*". Ar to tiek dots mājiens par SNCB vadības uzskatiem, ka valsts pārāk iejaucas tās lietās.
- (225) Beļģija apstrīd šo faktu. Attiecībā uz *La Libre Belgique* rakstu, tāpat kā par pamatlīguma 2. pantu, tā uzsver, ka federālajai varai bija sakāms savs vārds tikai attiecībā uz Beļģijas valdības paziņojumu Komisijai, ar kuru pamatlīgums tiktu paziņots. Taču preses raksta un preses paziņojuma teksts ir skaidrs. Ja SNCB preses dienests būtu gribējis teikt, ka Beļģijas valdībai vajadzēja tikai apstiprināt Komisijai nododamu tekstu, tas būtu norādījis, ka risināmā problēma ir tikai formas, nevis būtības problēma.
- (226) Attiecībā uz Karel Vinck vārdiem Beļģijas iestādes uzskata, ka tie attiecas tikai uz sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu pārvaldību. Tas šķiet maz ticams, jo viņu intervēja tieši par ABX un IFB lietām, kuras, kā to atzīst Beļģijas valdība, skar SNCB komerciālo darbību, nevis sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus.
- c) *Pamatlīguma apjoms, saturs, nosacījumi*
- (227) Vispārīgi Komisija atgādina, ka iepriekš minētā sprieduma *Stardust Marine* 56. punkts, saskaņā ar kuru, lai noteiktu dalībvalsts atbildību par pasākumu, jāņem vērā "jebkurš cits fakts, kas konkrētajā gadījumā norāda uz valsts iestāžu iesaistīšanos vai uz iesaistīšanās trūkuma neiespējamību pasākuma pieņemšanā, ņemot vērā tā apmērus, saturu vai nosacījumus, ko tas ietver", kas nozīmē, ka pamatlīguma apjoms, saturs un nosacījumi ir papildu pierādījumi par atbildību.
- (228) Beļģija apstrīd šo trešo faktu, atkārtotot, ka SNCB ir pilnīgi autonoma, pieņemot visus savus lēmumus, izņemot sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu pārvaldību.

⁽³⁸⁾ Preses raksti var būt pierādījumi par atbildību, sk. lēmumus ABX Logistics, OV C 9, 14.1.2004., 12. lpp.; *Sniace SA*, OV L 108, 30.4.2003., 35. lpp.

⁽³⁹⁾ *Inter Ferry Boats coupée en 2 branches*, publicēts 2003. gada 19. maijā tīmekļa vietnē www.lalibre.be.

- (229) Komisija uzskata, ka 1993. gada likums, kas piešķir SNCB publiskas akciju sabiedrības statusu, protams, paredz SNCB komercdarbības autonomiju. Tomēr Komisija atgādina, ka valdības komisārs piedalās visās valdes sēdēs un var vērsties pie Beļģijas iestādēm, lai anulētu valdes lēmumu par tēmu, kas nav saistīta ar sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildi, ja šis lēmums "kāvē sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izpildē".
- (230) Kā jau paskaidrots, Komisija uzskata, ka lēmums piešķirt 2,5 miljonu EUR skaidras naudas avansu nevarēja būt iemesls, lai valdības komisārs lēmumu apstrīdētu, jo avansa summas un veida dēļ tas nevarēja kaitēt sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu īstenošanai.
- (231) Savukārt attiecībā uz lēmumu ieguldīt gandrīz 100 miljonus EUR sabiedrībā, kas bija uz maksātspējas robežas, vērtējumam jābūt citādam. Šajā lēmumā valdības komisāram vajadzēja iejaukties vai vismaz informēt Beļģijas iestādes, lai tās oficiāli vai neoficiāli iejauktos, kā viņš to izdarīja, piemēram, 2000. gadā attiecībā uz investīcijām ABX Itālijas filiālē.
- (232) Tādējādi Komisija uzskata, ka pamatlīguma apjoms, saturs un nosacījumi kopā ar valdības komisāra klātbūtni un pilnvarām arī ir pierādījums par atbildību.
- d) *Secinājums*
- (233) Tādējādi Komisija secina, ka Beļģijas valsts ir atbildīga par attiecīgajiem pasākumiem laikposmā pēc SNCB valdes 2002. gada 20. decembra lēmuma.
- (234) Tātad ir jāizanalizē, vai SNCB no 2002. gada 20. decembra pieņemtie pasākumi attiecībā uz IFB saņēmējam radīja priekšrocības vai, tieši pretēji, SNCB rīkojās tā, kā to būtu darījis tirgus ekonomikā pieredzējis investors.
- 4.1.2. *Atbalsta saņēmēja priekšrocības, piemērojot tirgus ekonomikā pieredzējuša investora principu*
- (235) Jāizanalizē, vai SNCB valdes 2002. gada 20. decembra lēmums palielināt IFB kapitālu, konvertējot pēctermiņa parādsaistības, un piešķirt glābšanas pasākumus, kā rezultātā SNCB 2003. gada 7. aprīlī parakstīja pamatlīgumu ar IFB, ir radījis ekonomiskas priekšrocības IFB vai arī šis lēmums ir vērtējams kā privāta investora tirgus ekonomikā pieņemts lēmums.
- (236) Tā kā par SNCB lēmumu vairs nepieprasīt IFB tās rēķinu apmaksu, sākot no 2000. gada beigām līdz 2002. gada decembrim, kā arī par SNCB lēmumu piešķirt 2,5 miljonus EUR lielu avansu Beļģija nav atbildīga, nav pamata šos lēmumus analizēt sīkāk.
- (237) Atgādinājumam glābšanas pasākumi bija šādi:
- 63 miljonus EUR liela parāda atmaksas termiņa pagarinājuma piešķiršana,
 - 15 miljonus EUR liela kredīta piešķiršana,
 - 5 miljonus EUR liela atgūstama avansa piešķiršana.
- (238) Pārstrukturēšanas pasākumi ietvēra atbrīvošanos no investīcijām Francijas filiālēs un Beļģijā īstenoto darbību pārstrukturēšanu un turpināšanu. Šo pasākumu finansējumu pirmām kārtām nodrošināja ar glābšanas pasākumiem, jo pārstrukturēšanas plāns paredzēja, ka šis finansējums paliks pie uzņēmuma, akciju kapitālā konvertējot šādus parādus:
- akciju kapitālā konvertējot 63 miljonus EUR lielo parādu, kam bija piešķirts atmaksas termiņa pagarinājums;
 - akciju kapitālā konvertējot 15 miljonus EUR lielo kredītu;
 - akciju kapitālā konvertējot procentus par termiņa pagarinājumu un izmantoto kredītu.
- (239) Lai noteiktu, vai SNCB rīkojās tā, kā to būtu darījis privāts investors tirgus ekonomikā, ir jānovērtē, vai līdzīgos apstākļos privāts investors, kura lielums būtu līdzīgs kā SNCB un kas atrastos SNCB līdzvērtīgos apstākļos, būtu rīkojies tādā pašā veidā ⁽⁴⁰⁾.

⁽⁴⁰⁾ 1991. gada 21. marta spriedums lietā *Itālija pret Komisija*, C-305/89, 19. un 20. punkts.

(240) Tiesa ir norādījusi, ka, ja privāta investora rīcība ne vienmēr atbilst parasta investora rīcībai, kas iegulda kapitālu, lai tas gūtu peļņu vairāk vai mazāk īsā laika periodā, tam vismaz ir jārikojas kā privātam kontrolakciju īpašniekam vai privātu uzņēmumu grupai, kas īsteno vispārīgu vai nozares strukturālu politiku un kuras mērķis ir rentabilitātes perspektīvas ilgākā laika periodā⁽⁴¹⁾. Tiesa norādīja, ka Komisijas pienākums ir "veikt visu strādīgās darbības atbilstošo faktu un tās apstākļu pilnīgu analīzi", lai noskaidrotu, vai valsts ir rīkojusies tā, kā to būtu darījis tirgus ekonomikā pieredzējis investors⁽⁴²⁾.

(241) Beļģija savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli uzskata, ka SNCB lēmums pieprasīt *IFB* atbrīvoties no investīcijām grupas Francijas filiālēs un arī SNCB lēmums pieprasīt *IFB* pārstrukturēt un turpināt savu darbību Beļģijā atbilst lēmumiem, ko būtu pieņēmis privāts investors tirgus ekonomikā.

(242) Tomēr Komisija uzskata, ka ir svarīgi noskaidrot nevis to, vai *IFB*, atbrīvojoties no investīcijām savās Francijas filiālēs un pārstrukturējot un turpinot darbību Beļģijā, ir rīkojusies kā investors tirgus ekonomikā, bet gan noskaidrot, vai SNCB lēmums finansēt šos divus pasākumus ir lēmums, kuru būtu pieņēmis privāts investors.

(243) Tātad 2002./2003. gadā SNCB vajadzēja izlemt, vai kopumā lētāk bija finansēt *IFB* pārstrukturēšanu (kas ietvēra atbrīvošanos no investīcijām Francijas filiālēs un darbības turpināšanu Beļģijā) vai arī bija lētāk atzīt *IFB* par maksātnespējīgu. Komisijai ir pastāvīga prakse uzskatīt, ka privāts investors būtu turpinājis filiāles darbību, ja, salīdzinot filiāles likvidācijas izmaksas ar filiāles pārstrukturēšanas izmaksām, likvidācijas izmaksas pārsniegtu pārstrukturēšanas izmaksas⁽⁴³⁾.

(244) Tātad vispirms ir jānosaka SNCB izmaksas katrā no šiem variantiem, proti, *IFB* pārstrukturēšanas un likvidācijas variantā.

⁽⁴¹⁾ 1991. gada 21. marta spriedums lietā *Itālija pret Komisiju*, C-305/89, 19. un 20. punkts.

⁽⁴²⁾ 2003. gada 6. marta spriedums lietā *WestLB Girozentrale pret Komisiju* (T-228/99 un T-233/99, ECR 2003, II-435. lpp.), 2251. punkts.

⁽⁴³⁾ Sk. Komisijas 2005. gada 7. decembra lēmumu lietā C 53/03, Beļģija, sabiedrības *ABX Logistics* pārstrukturēšana, 196. punkts un nākamie.

4.1.2.1. *IFB* pārstrukturēšanas izmaksas

(245) Pirmajā variantā SNCB *IFB* pārstrukturēšanas finansēšanai atvēl 95,3 miljonus EUR, atsakoties no parādu atgūšanas, ko konvertē kapitālā. Pēc pārstrukturēšanas tai pieder 100 % no uzņēmuma, kura vērtība tiek lēsta 31 miljona EUR apmērā, bet ar 34,2 miljonu EUR uzkrājumiem un 15 miljonu EUR lieliem finansiālajiem parādiem (izņemot parādus SNCB), tātad ar uzņēmuma tīro vērtību – 18 miljonu EUR apmērā. Komisija šo novērtējumu, kas ir balstīts uz atzītām metodēm, uzskata par reālistisku.

(246) Komisija secina, ka tādējādi *IFB* pārdošanas gadījumā SNCB būtu ieguvusi tikai negatīvu pārdošanas cenu.

4.1.2.2. *IFB* likvidācijas hipotētiskās izmaksas

(247) Arī otrajā gadījumā SNCB atsakās atgūt parādus 95 miljonu EUR apmērā. Beļģija uzskata, ka papildus tam, pamatojoties uz 2003. gada 7. aprīļa pamatlīguma noslēgšanas brīdī pieejamajiem faktiem, *IFB* Beļģijas darbības likvidācija būtu likusi SNCB uzņemties papildu izmaksas 70,6–161,8 miljonu EUR apmērā. Šī summa atbilst summām, kurām normālos apstākļos vajadzētu tikt atgūtām, likvidējot aktīvus (37,5 miljoni EUR), no kurām atņem *IFB* pasīvu likvidācijas rezultātā iegūtās izmaksas (no 67 līdz 76,9 miljoniem EUR) un SNCB pāri palikušā personāla izmaksas (no 41,1 līdz 122,4 miljoniem EUR) pēc *IFB* darbības pārtraukšanas.

(248) Komisija nepiekrīt šai analīzei. Pirmkārt, tā apstrīd to, ka SNCB būtu jāmaksā par visiem *IFB* pasīviem. Otrkārt, tā apstrīd Beļģijas aprēķināto papildu sociālo izmaksu summu.

SNCB atbildība par *IFB* pasīvu

(249) Pretēji tam, ko apgalvo Beļģija, fakts, ka *IFB* bija negatīvs neto aktīvs (aktīva atgūšanas vērtība mīnus maksājamo pasīvu vērtību) nenozīmē, ka maksātnespējas gadījumā SNCB būtu jāuzņemas attiecīgais pasīva atlikums. Komisija atgādina, ka parasti *IFB* līdzīgi uzņēmumi atbild par savām saistībām ar pašu sabiedrības kapitālu. Akcionāru atbildība par sabiedrības saistībām parasti nepārsniedz sabiedrības akciju kapitālu un tātad parasti neskar dažādu akcionāru pašu kapitālu. Tikai izņēmuma gadījumā un ar stingriem nosacījumiem dažu valstu tiesību akti paredz iespēju trešām personām vērsties pie akcionāriem⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴⁴⁾ Sk. lēmumu izbeigt procedūru C 53/03, Beļģija, *ABX Logistics*, 61. punkts.

- (250) *IFB* maksātnespējas gadījumā *SNCB* būtu zaudējis savu akciju kapitālu, bet tai nebūtu nekā jāatmaksā citiem *IFB* kreditoriem. Tādējādi *IFB* maksātnespējas izmaksas *SNCB*, ja tā rīkotos kā akcionāre, būtu nulle un nevis 29,5–39,4 miljoni EUR, kā to apgalvo Beļģijas iestādes.
- (251) Savā lēmumu praksē Komisija tomēr atzīst, ka *SNCB* situācijā esošs uzņēmums varētu būt spiests uzņemties izmaksas ne tikai kā akcionārs, bet arī citu iemeslu dēļ⁽⁴⁵⁾. Proti, šajā gadījumā izmaksas ir šādas:
- *SNCB* kā kreditors zaudētu *IFB* parādus vismaz proporcionāli tās daļai *IFB* ar aktīviem nesegtajos pasīvos; Komisija var pieņemt, ka, ņemot vērā *SNCB* lomu *IFB* likvidācijā, šo risku varētu novērtēt līdz pat visu *IFB* parādu kopsummai pret *SNCB*, proti, 95 miljoniem EUR,
 - Komisija varētu pieņemt, ka, lai glābtu savu reputāciju kā mātesuzņēmums, *SNCB* rīkotos pārdomāti, ja segtu daļu no tiem *IFB* piegādātājiem nesamaksājamiem parādiem, kuri ir arī *SNCB* piegādātāji.
- (252) Tātad ir jānosaka maksimālā summa, ko *SNCB* varētu būt spiesta uzņemties šā iemesla dēļ. Attiecībā uz šo pati Beļģija uzskata, ka papildu izmaksas, ko šajā sakarā uzņemtos *SNCB*, nepārsniegtu 13 miljonus EUR. Patiesībā faktiskās papildu izmaksas varētu būt zemākas, jo *IFB* kreditori būtu vispirms atguvuši daļu no saviem parādiem *IFB* likvidācijas procesā, un *SNCB* tiem būtu samaksājusi tikai starpību. Tāpēc šī 13 miljonus EUR lielā summa jāuzskata par maksimālo robežu.
- Papildu sociālās izmaksas *SNCB***
- (253) Komisija uzskata, ka principā privāts investors tirgus ekonomikā, kuram ir jāizvēlas starp savas filiāles pārstrukturēšanas finansēšanu un tās atzīšanu par maksātnespējīgu, var būt spiests ņemt vērā personāla samazināšanas izmaksas, ja šī personāla samazināšana būtu filiāles maksātnespējas atzīšanas tiešas un neizbēgamas sekas.
- (254) Beļģija nonāk pie secinājuma, ka *IFB* atzīšana par maksātnespējīgu būtu radījusi *SNCB* 530 darbinieku pārpal-
- kumu, no kuriem 50 bija norīkoti pie *IFB* un 480 – nodarbināti *SNCB* no *IFB* darbības turpināšanas atkarīgā darbā. *SNCB* personāla samazināšana par 530 darbiniekiem būtu radījusi izmaksas 122,4 miljonu EUR apmērā, proti, 230 000 EUR uz darbinieku. Šā aprēķina sīks apraksts sniegts šā lēmuma 3. daļā.
- (255) Pēc Komisijas domām, nav reālistiski uzskatīt, ka *SNCB* būtu varējusi atgūt tikai 21 % no *IFB* iepriekš nodrošinātajiem pārvadājumiem. Pirmām kārtām, kā Beļģija to atzīst savā atbildē uz uzsākšanas lēmumu, tirgus, kurā *IFB* darbojas, ir pilnā plaukumā (kravas pārkraušanas pieaugums par 11 %, kombinētā transporta pieaugums par 12 %). Tādējādi varētu būt iespējams, ka *IFB* konkurenti būtu nopirkuši *IFB* aktīvus, lai turpinātu tās darbību.
- (256) Šajā gadījumā *IFB* pircējam būtu nepieciešami dzelzceļa kravu pārvadājumu pakalpojumi. Ņemot vērā *SNCB* spēcīgo pozīciju starptautiskajā preču transporta tirgū no Beļģijas un tās monopolu (līdz 2007. gada 1. janvārim) valsts preču transportā Beļģijā, Komisija uzskata, ka *IFB* pircējs vismaz ievērojamai daļai savu vajadzību par dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumu būtu izvēlējis *SNCB*. Tādējādi pat *IFB* maksātnespējas gadījumā *SNCB* būtu varējusi saglabāt ļoti lielu daļu no *IFB* nodrošinātajiem dzelzceļa pārvadājumiem.
- (257) Pie tam Komisija konstatē, ka dzelzceļa transporta tirgū ir vērojams pieaugums. Tādējādi šķiet loģiski pieņemt, ka *SNCB* būtu varējusi attīstīties tādā pašā ātrumā kā tirgus, kas tai ļautu pakāpeniski atjaunot amatā uz *IFB* norīkotos 50 darbiniekus.
- (258) Apkopojot minēto, Komisija uzskata, ka Beļģija nav spējusi pārliecinoši pierādīt, ka *IFB* maksātnespējas gadījumā *SNCB* būtu palikuši pāri 480 darbinieki un ka tā nevarētu atjaunot amatā uz *IFB* norīkotos 50 darbiniekus.
- (259) Balstoties uz Beļģijas iesniegto informāciju, Komisija uzskata, ka otrajā variantā *SNCB* atsakās arī (tāpat kā pirmajā gadījumā) no savu parādu atgūšanas augstākais 95,3 miljonu EUR apmērā un papildus uzņemas izmaksas augstākais 13 miljonu EUR apmērā.

4.1.2.3. Secinājums

- (260) *SNCB*, abos variantos atsakoties no *IFB* parādiem pret to 95,3 miljonu EUR apmērā, Beļģija nav pierādījusi,

⁽⁴⁵⁾ Sk. Komisijas 2005. gada 7. decembra lēmumu lietā C 53/03, Beļģija, sabiedrības *ABX Logistics* pārstrukturēšana, 204. un nākamie punkti.

ka, izvēloties pirmo variantu (pārstrukturēšanas finansēšanu), kā rezultātā SNCB ieguva uzņēmumu, kura vērtība ir negatīva un tiek lēsta 18 miljonu EUR apmērā, SNCB izdarīja ekonomiski pārdomātu izvēli salīdzinājumā ar otro, likvidācijas variantu, kurā vienīgās šajā procedūrā pierādītās papildu izmaksas tiek lēstas augstākais 13 miljonu EUR apmērā.

- (261) Komisija secina, ka Beļģija nav pierādījusi to, ka SNCB, pieņemot lēmumu – par kuru ir atbildīga Beļģijas valsts – finansēt IFB pārstrukturēšanu un darbības turpināšanu Beļģijā un atbrīvošanos no IFB investīcijām Francijā, ir rīkojusies kā privāts investors tirgus ekonomikā.

4.1.3. Konkurences traucējumi un iespaids uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

- (262) Komisijai ir jāizvērtē attiecīgā tirgus situācija un peļņas guvēju tirgus daļa šajā tirgū, kā arī finansiālā atbalsta ietekme uz konkurences situāciju⁽⁴⁶⁾.

- (263) Šajā konkrētajā gadījumā finansiālais atbalsts tika piešķirts uzņēmumam, kas darbojās konkurencei atvērtā tirgū un kas konkurē ar citiem vairāku dalībvalstu tirgus dalībniekiem, kā tas ir pierādīts šā lēmuma 2. daļā. Tātad finansiālais atbalsts rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un draud iespaidot vai iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- (264) Beļģijas valdība savā atbildes vēstulē uz procedūras uzsākšanu apstrīd, ka šie divi 87. panta 1. punkta kritēriji ir izpildīti, jo Komisija neesot sniegusi nevienu pierādījumu par šādiem konkurences traucējumiem.

- (265) Komisija vēš Beļģijas iestāžu uzmanību uz faktu, ka 87. panta 1. punktā runa ir par konkurences traucējumu risku. Tādējādi Komisijai nav jāsniedz pierādījumi par konkurences traucējumiem, bet ir jāpārliecina, ka šādu traucējumu risks, ko tā izdarīja uzsākšanas vēstulē (212. un 213. punkts), kā arī šajā lēmumā.

4.1.4. Secinājums – pasākums ir valsts atbalsts

- (266) Apkopojot minēto, Komisija uzskata, ka SNCB veiktā IFB pārstrukturēšanas (Beļģijā) un tās darbības pārtraukšanas Francijā finansēšana, konvertējot kapitālā parādus 95,3 miljonu EUR apmērā, ir valsts atbalsts.

4.2. Atbalsta saderība

- (267) Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts paredz, ka par saderīgu ar kopējo tirgu var uzskatīt "palīdzību, kas veicina atsevišķu saimniecisko darbību vai atsevišķu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādi palīdzībai nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā vispārējām interesēm".

- (268) Atbalsts, ko Beļģija piešķir ar SNCB starpniecību, varētu būt saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ņemot vērā tā interpretāciju Komisijas 1999. un 2004. gada pamatnostādņēs.

4.2.1. Glābšanas atbalsta saderība

- (269) Par saderīgu glābšanas atbalstu var tikt atzīti tikai vienīgi likviditātes atbalsta pasākumi. Šajā gadījumā likviditātes atbalsts ir maksāšanas termiņa pagarinājuma, kredīts un atgūstamā avansa piešķiršana.

- (270) Vispirms ir jānoskaidro, kura pamatnostādņu versija ir jāpiemēro. Šo pamatnostādņu jaunākā versija stājas spēkā 2004. gada 10. oktobrī. Tās 7. punktā norādīta "piemērošanas diena un ilgums":

"(102) Komisija piemēro šīs pamatnostādnes no 2004. gada 10. oktobra un līdz 2009. gada 9. oktobrim.

- (103) Paziņojumus, ko Komisija reģistrējusi pirms 2004. gada 10. oktobra, izskata saskaņā ar tiem kritērijiem, kas ir spēkā paziņošanas brīdī.

- (104) Pamatojoties uz šīm pamatnostādņēm, ja atbalsta daļa vai viss atbalsts ir piešķirts pēc pamatnostādņu publikācijas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, Komisija izskata, vai ir saderīgs ar kopējo tirgu jebkāds glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsts, kas piešķirts bez tās atļaujas un tādēļ ir pretrunā ar Līguma 88. panta 3. punktu. Visos pārējos gadījumos tā veiks pārbaudi, pamatojoties uz pamatnostādņēm, ko piemēro atbalsta piešķiršanas laikā."

- (271) Likviditātes atbalsts tika piešķirts 2003. gada 7. aprīlī, noslēdzot pamatlīgumu starp IFB un SNCB. Tā piešķiršana notika bez iepriekšēja paziņojuma Komisijai, tātad, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu. Tāpēc šo glābšanas pasākumu saderības novērtējums veikts, pamatojoties uz 1999. gada pamatnostādņēm.

⁽⁴⁶⁾ Tiesas 1985. gada 13. marta spriedums lietā *Royaume des Pays-Bas un Leeuwarder Papierwarenfabriek* pret Komisiju (apvienotās lietas 296/82 un 318/82, ECR 1985, 809. lpp.), 24. punkts.

(272) 1999. gada pamatnostādņu 23. punktā formulēti pieci šādi nosacījumi, lai glābšanas atbalsts būtu saderīgs ar kopējo tirgu:

“Glābšanas atbalstam ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- a) tas ir likviditātes atbalsts aizdevuma garantiju vai aizdevumu veidā. Abos gadījumos aizdevums jāpiešķir ar tādu procentu likmi, kas ir vismaz salīdzināma ar procentu likmēm aizdevumiem dzīvotspējīgiem uzņēmumiem un, jo īpaši, Komisijas pieņemtajām atsaucies likmēm;
- b) tas ir saistīts ar aizdevumiem, kas ir jāatmaksā laika posmā, kurš nepārsniedz divpadsmit mēnešus pēc pēdējā aizdevuma summas maksājuma veikšanas uzņēmumam; ar glābšanas atbalstu saistītā aizdevuma atmaksāšanu vajadzības gadījumā var segt no pārstrukturēšanas atbalsta, ko atļāvusi Komisija;
- c) to pamato nopietnas sociālās grūtības, un tas neizraisa nekādas nesamērīgi negatīvas sekas (*spillover*) citās dalībvalstīs;
- d) paziņojumam par to pievienota attiecīgās dalībvalsts apņemšanās sešu mēnešu laikā pēc glābšanas atbalsta pasākuma atļaušanas paziņot Komisijai pārstrukturēšanas plānu vai likvidācijas plānu, vai apliecinājumu, ka aizdevums ir pilnā mērā atmaksāts un/vai ka garantija ir atcelta;
- e) tas nepārsniedz tādu apjomu, kas vajadzīgs, lai uzņēmums varētu turpināt darboties (piemēram, algu izmaksu vai kārtējo piegāžu segšanai) tajā laika posmā, kurā atbalsts ir atļauts;

(273) Pamatlīgumā paredzētais atmaksāšanas termiņš ir divpadsmit mēneši. Tomēr Beļģijas informēja Komisiju, ka termiņš starp pusēm tika vārdos neizteikti pagarināts līdz kapitāla palielināšanas brīdim.

(274) Ņemot vērā šo faktu, Komisija savā uzsākšanas lēmumā (232. un 233. punkts) uzskatīja, ka 23. punkta b) apakš-

punkta kritērijs nav izpildīts un ka attiecīgo likviditātes atbalstu nevarēja atļaut kā glābšanas atbalstu.

(275) Beļģija apstrīd šo juridisko vērtējumu ar trim argumentiem. Vispirms tā uzskata, ka SNCB turpināja glābšanas pasākumus vienīgi, lai Komisijai ļautu pabeigt lietas NN 9/2004 izskatīšanu. Tā atsaucas uz pamatnostādņu 24. punktu, kas paredz, ka glābšanas pasākumu atļauja ir derīga līdz brīdim, kad Komisija pieņem lēmumu par pārstrukturēšanas plānu. Tādējādi Beļģijas iestādes lūdz Komisiju neatsaukties uz tās glābšanas pasākumu apstiprināšanas procedūras ilgumu, lai apstrīdētu šo pasākumu turpināšanas ilgumu, un apstiprināt glābšanas pasākumus, pamatojoties uz 1999. gada pamatnostādņu 24. punktu, līdz Komisija pieņem lēmumu par pārstrukturēšanas plānu.

(276) Komisija uzskata, ka šis arguments nav pamatots. 1999. gada pamatnostādņu 24. punktā tiešām noteikts, ka “glābšanas atbalsta sākotnējās atļaujas maksimālais termiņš ir seši mēneši vai, ja dalībvalsts šajā laikā ir iesniegusi pārstrukturēšanas plānu, līdz Komisija pieņem lēmumu par šo plānu. Pēc sākotnējās atļaujas Komisija attiecīgi pamatotos izņēmuma gadījumos pēc dalībvalsts lūguma var atļaut sākotnējā sešu mēnešu termiņa pagarinājumu.”

(277) Komisija konstatē, ka Beļģija pārstrukturēšanas atbalstu īstenoja 2003. gada 7. aprīlī. Tātad sešu mēnešu termiņš, lai iesniegtu pārstrukturēšanas plānu, beidzās 2003. gada 6. oktobrī. Tā kā Beļģijas iestādes pārstrukturēšanas plānu Komisijai iesniedza 2003. gada 12. decembra sanāksmes laikā, tās neievēroja pamatnostādņu 24. punktā paredzēto termiņu.

(278) Otrs Beļģijas iestāžu arguments, ka ar 2003. gada 12. augusta paziņojumu tās iesniegušas visus faktus, kas vajadzīgi, lai Komisijā pieņemtu lēmumu par glābšanas atbalstu, arī nav pamatots. Tas, ka Komisija pēc tam vairākas reizes pieprasīja papildu informāciju, norāda uz to, ka Beļģijas iesniegtā informācija nebija pilnīga.

(279) Attiecībā uz Beļģijas iestāžu argumentu, ka Komisija nekad neesot izteikusi iebildes par glābšanas pasākumu pagaidu turpināšanu, jāatgādina, ka Komisija savās 2003. gada 13. oktobra un 2005. gada 26. janvāra vēstulēs bija ietvērusi šādu brīdinājumu: Komisija vērs “Beļģijas iestāžu uzmanību uz EK Līguma 88. panta 3. punkta piemērošanas pārtraukšanas klauzulu, kura ir paredzēta Padomes Regulas (EK) Nr. 659/99 3. pantā, kas aizliedz jebkura

jauna atbalsta īstenošanu, kamēr Komisija nav pieņēmusi lēmumu, kas atļauj šādu atbalstu, vai kamēr nav uzskatāms, ka šāds lēmums pieņemts. Turklāt es vēlos atgādināt Beļģijas iestādēm, ka saskaņā ar minētās regulas 14. pantu no atbalsta saņēmēja var tikt pieprasīta jebkāda tāda atbalsta atgūšana, kas piešķirts, pārkāpjot minēto klauzulu.”

- (280) Komisija tātad secina, ka likviditātes atbalsts, ko SNCB piešķir *IFB*, ir pārsniedzis 1999. gada pamatnostādņu 23. punkta b) apakšpunktā paredzēto 12 mēnešu termiņu, un ka Beļģijas iestādes pārstrukturēšanas plānu Komisijai neiesniedza sešu mēnešu laikā, kā tas ir paredzēts 1999. gada pamatnostādņu 24. punktā. Tāpēc SNCB piešķirto atbalstu nevar atļaut kā glābšanas atbalstu. Tomēr tas varētu būt saderīgs ar kopējo tirgu kā pārstrukturēšanas atbalsts.

4.2.2. Pārstrukturēšanas atbalsta saderība

- (281) No jauna ir jāuzdod jautājums, kura pamatnostādņu versija ir jāpiemēro. Savā uzsākšanas lēmumā (240. punktā) Komisija uzskatīja, ka, ja SNCB nolemj nepiešķirt jaunu priekšrocību *IFB* un ja tiek iesniegts pierādījums, ka SNCB ir apņēmusies konvertēt savas parādsaistības kapitālā pirms 2004. gada pamatnostādņu publicēšanas, Komisijai savā galīgajā lēmumā SNCB piešķirtais atbalsts *IFB* būtu jāizskata, pamatojoties uz 1999. gada pamatnostādņēm.

- (282) Beļģijas iestādes savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli paziņoja Komisijai, ka SNCB ir atteikusies no savu TRW līdzdalības daļu ieguldījuma natūrā sabiedrībā *IFB* un atsauc savu 2005. gada 28. februāra paziņojumu. Tādējādi Komisija konstatē, ka SNCB bija nolēmusi nepiešķirt *IFB* jaunas priekšrocības, bet aprobežoties ar savu parādu konversiju kapitālā.

- (283) Jānoskaidro, vai SNCB apņēmas konvertēt savus parādus kapitālā pirms 2004. gada pamatnostādņu publicēšanas. Beļģijas iestādes savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli pierādīja, ka saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem SNCB apņemšanās konvertēt savus parādus kapitālā bija noteikta jau no 2003. gada 7. aprīļa, proti, pamatlīguma noslēgšanas brīža, un tas, ka šī apņemšanās bija atkarīga no suspensīva nosacījuma, proti, paziņošanas Komisijai un Komisijas apstiprinājuma, neietekmēja šīs apņemšanās stingro un galīgo raksturu. Kā to pierādīja Beļģijas iestādes, ja šis

suspensīvais nosacījums īstenojas, tam ir atpakaļejošas sekas. Tādējādi SNCB apņemšanās konvertēt savus parādus kapitālā ir noteikta kopš 2003. gada 7. aprīļa.

- (284) Tā kā abi nosacījumi ir izpildīti, Komisija secina, ka šajā lietā jāpiemēro 1999. gada pamatnostādnes. Šis secinājums, starp citu, atbilst uzsākšanas lēmumā izklāstītajai analīzei (240. punkts), kurā Komisija secina:

“[...] ja SNCB nolemj nepiešķirt jaunu priekšrocību *IFB* un ja tiek iesniegts pierādījums, ka SNCB ir apņēmusies konvertēt savas parādsaistības kapitālā pirms 2004. gada pamatnostādņu publicēšanas, Komisijai savā galīgajā lēmumā SNCB piešķirtais atbalsts *IFB* būtu jāizskata, pamatojoties uz 1999. gada pamatnostādņēm”⁽⁴⁷⁾.

- (285) Lai saņemtu pārstrukturēšanas atbalstu, uzņēmumam vispirms ir jāatbilst pamatnostādņu piemērošanas kritērijiem. Lai atbilstu kritērijiem, uzņēmumam ir jābūt grūtībās nonākušam uzņēmumam. 1999. gada pamatnostādnes šajā sakarā norāda (4. un 5. punkts):

“(4) [...] šajās pamatnostādņēs Komisija uzskata [...] uzņēmumu par nonākušu grūtībās, ja tas no saviem finanšu resursiem vai ar līdzekļiem, ko tas spēj iegūt no saviem īpašniekiem/akcionāriem vai kreditoriem, nespēj apturēt zaudējumus, kuri bez valsts iestāžu ārējas iejaukšanās īstermiņā vai vidējā termiņā gandrīz noteikti novedīs to līdz nespējai turpināt darbību.

- (5) Jo īpaši šo pamatnostādņu nolūkiem uzņēmums jebkurā gadījumā un neatkarīgi no tā lieluma tiek uzskatīts par nonākušu grūtībās šādos gadījumos:

a) attiecībā uz sabiedrībām, kuru dalībnieki ir ar ierobežotu atbildību, ja ir zudusi vairāk nekā puse statūtkapitāla un vairāk nekā ceturtdaļa no šā kapitāla ir zaudēta iepriekšējos 12 mēnešos.”

⁽⁴⁷⁾ Lēmums uzsākt oficiālu izmeklēšanas procedūru – Valsts atbalsts C 46/05, 240. punkts.

- (286) Kā jau pierādīts uzsākšanas lēmumā (225. punkts), *IFB* 2002. gada bilancē statūtkapitāls bija 48 miljoni EUR un gada zaudējumi pirms nodokļiem bija 50 miljoni EUR. Tādējādi 2003. gada aprīlī, kad *SNCB* nolēma piešķirt atbalstu, statūtkapitāls bija zaudēts. Tā kā tobrīd bija zaudēta vairāk nekā puse no statūtkapitāla tika un vairāk nekā ceturtdaļa bija zaudēta iepriekšējos divpadsmit mēnešos, *IFB* ir uzņēmums, kas nonācis grūtībās pamatnostādņu 4. un 5. punkta nozīmē.
- (287) Turklāt uzņēmumam nav jābūt jaunizveidotam uzņēmumam. 1999. gada pamatnostādnes šajā sakarā norāda (7. punkts):
- “(7) Šo pamatnostādņu nolūkiem jaunizveidots uzņēmums nav atbilstīgs glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsta saņemšanai pat tad, ja tā sākotnējais finansiālais stāvoklis ir nedrošs. Tas attiecas uz gadījumiem, kad, piemēram, iepriekšēja uzņēmuma likvidācijas rezultātā rodas jauns uzņēmums vai kad tas vienkārši pārņem šāda iepriekšēja uzņēmuma aktīvus.”
- (288) Kā aprakstīts šā lēmuma 2. daļā, *IFB* tika izveidota 1998. gada 1. aprīlī, apvienojot sabiedrību *FerryBoats SA* ar sabiedrību *InterFerry SA* un apvienotajai sabiedrībai pievienojot *Edmond Depaire SA* “dzelzceļa” nodaļu. Uzsākšanas vēstulē (no 218. līdz 223. punktam) Komisija izteica šaubas par to, vai jaunais uzņēmums *IFB* pārņēma kādas no šīm trim sabiedrībām juridisko statusu, vai arī tas 1998. gadā kļuva par jaunizveidotu uzņēmumu.
- (289) Savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli Beļģijas iestādes konstatēja, ka *IFB* pārņēma sabiedrības *FerryBoats SA* juridisko statusu, kas tika reģistrēta 1923. gadā. Komisija tāpat secina, ka *IFB* nav jaunizveidots uzņēmums 1999. gada pamatnostādņu 7. punkta nozīmē.
- (290) 1999. gada pamatnostādņu 3.2.2. punktā izklāstīti nosacījumi, lai atļautu pārstrukturēšanas atbalstu. Nosacījumi ir šādi:
- pārstrukturēšanas plānam ir jāļauj saprātīgā laika posmā atjaunot uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspēju,
 - ir jāveic pasākumi, lai, cik vien iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz konkurentiem,
- atbalsts ir jāierobežo līdz minimumam, kas nepieciešams, lai veiktu pārstrukturēšanu,
- Komisijai ir jārada iespēja pārliecināties par pārstrukturēšanas plāna pareizu norisi ar regulāru un detali-zētu ziņojumu palīdzību,
- pārstrukturēšanas atbalstu drīkst piešķirt tikai vienu reizi.
- 4.2.2.1. Pārstrukturēšanas plāns, kas atjauno uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju
- (291) Attiecībā uz pārstrukturēšanas plānu, kas atjauno uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju, 1999. gada pamatnostādnes norāda:
- “(31) Atbalsta piešķiršanai jābūt ar nosacījumu, ka tiks īstenots Komisijas vizēts pārstrukturēšanas plāns attiecībā uz visiem individuālā atbalsta gadījumiem.
- (32) Pārstrukturēšanas plānam, kurš īstenojams pēc iespējas īsā laika posmā, pieņemamā termiņā jāatjauno uzņēmuma ilgtermiņa dzīvotspēja, pamatojoties uz reāliem pieņēmumiem attiecībā uz turpmākiem darbības apstākļiem. Tādēļ pārstrukturēšanas atbalstam jābūt saistītam ar stabilu pārstrukturēšanas plānu, par ko uzņemas saistības attiecīgā dalībvalsts. Sīki izstrādāts plāns jāiesniedz Komisijai un tajā jo īpaši jāietver tirgus pētījumi. Dzīvotspējas uzlabošanai jābūt galvenokārt sakarā ar iekšējiem pasākumiem, kas ietverti pārstrukturēšanas plānā. Tā var balstīties uz ārējiem faktoriem, piemēram, cenu un pieprasījuma svārstībām, pār ko uzņēmumam nav lielas ietekmes, bet tikai tad, ja izdarītās tirgus prognozes ir vispārpieņemtas. Pārstrukturēšanai jāietver tādu darbību pārtraukšana, kas pat pēc pārstrukturēšanas joprojām turpinātu strukturāli radīt zaudējumus.
- (33) Pārstrukturēšanas plānā jāapraksta apstākļi, kas izraisījuši uzņēmuma problēmas, tādējādi ļaujot novērtēt, vai ieteiktie pasākumi ir piemēroti. Tajā *inter alia* jāņem vērā pašreizējais stāvoklis un nākotnes prognozes attiecībā uz piedāvājumu un pieprasījumu attiecīgā produkta tirgū, norādot labāko notikumu attīstību, sliktāko notikumu attīstību un vidēja termiņa prognozes, kā arī uzņēmumam specifiskās stiprās un vājās puses. Plānam jāļauj uzņēmumam pāriet uz jaunu struktūru, kas nodrošina tam iespējamu ilgtermiņa dzīvotspēju un ļauj tam darboties ar saviem pašu resursiem.

- (34) Plānā jāparedz tāds pavērsiens, kas pēc pārstrukturēšanas ļaus uzņēmumam segt visas tā izmaksas, ietverot nolietojuma un finansiālās izmaksas. Paredzamajai kapitāla peļņai jābūt pietiekamai, lai ļautu pārstrukturētajam uzņēmumam konkurēt tirgū pašam saviem spēkiem.”
- (292) Komisija savā uzsākšanas vēstulē (no 242. līdz 247. punktam) secināja, ka Beļģija ir iesniegusi pārstrukturēšanas plānu, kas atbilst pamatnostādņēs izteiktajiem kritērijiem, un tāpēc neizteica šaubas par šo kritēriju. Pēc procedūras uzsākšanas Komisija nesaņēma nekādus ieinteresēto pušu apsvērumus, kas apstrīdētu šo secinājumu.
- (293) Komisija konstatē, ka uzņēmums *IFB* ir pratis pierādīt savu ekonomisko dzīvotspēju gan ar savu 2003. gadā iesniegto pārstrukturēšanas plānu, gan arī ar kopš tā laika sasniegtajiem rezultātiem. Tādējādi Komisija, tāpat kā uzsākšanas lēmumā (271. punkts), secina, ka kritērijs “pārstrukturēšanas plāns atjauno uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju” ir izpildīts.
- (294) Tomēr, kā tas izriet šā lēmuma 290. punkta, pārstrukturēšanas plāns, kas atjauno uzņēmuma ekonomisko dzīvotspēju, nav pietiekams nosacījums; jānoskaidro arī, vai atbalsts nenoved pie nepamatotiem konkurences traucējumiem.
- 4.2.2.2. Nepamatotu konkurences traucējumu novēršana
- (295) Attiecībā uz nepamatotu konkurences traucējumu novēršanu 1999. gada pamatnostādnes norāda (no 35. līdz 39. punktam):
- “(35) Ir jāveic pasākumi, lai, cik vien tas ir iespējams, samazinātu atbalsta negatīvo ietekmi uz konkurentiem. Citādi atbalsts tiks uzskatīts par tādu, kas ir “pretrunā kopīgām interesēm” un tādēļ nav saderīgs ar kopējo tirgu.
- (36) Šis nosacījums visbiežāk izpaužas, ierobežojot tirgus daļas, kuras uzņēmumam ir attiecīgajā tirgū vai tirgos pārstrukturēšanas perioda beigās. Ja Kopienas un EEZ kontekstā attiecīgais tirgus nav nozīmīgs vai ja uzņēmumam tirgus daļa vai daļas šajā tirgū nav nozīmīgas, uzskatāms, ka nav nepamatotu konkurences traucējumu. Šā iemesla dēļ uzskatāms, ka šis nosacījums principā neattiecas uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, izņemot, ja konkurences noteikumu nozares nosacījumos attiecībā uz valsts atbalstu ir noteikts pretējais.
- (37) Uzņēmuma attiecīgās tirgus daļas vai tirgus daļu ierobežošana vai piespiedu samazināšana uzskatāma par kompensāciju konkurentiem. Šiem pasākumiem jābūt samērīgiem ar atbalsta izraisīto traucējumu sekām un jo īpaši ar uzņēmuma relatīvo ietekmi attiecīgajā tirgū vai tirgos. Komisija nosaka pasākumu apjomu, pamatojoties uz pārstrukturēšanas plānam pievienoto tirgus pētījumu un, kad procedūra ir uzsākta, pamatojoties uz iesaistīto personu iesniegto informāciju. Uzņēmuma tirgus daļu samazināšana tiek īstenota ar pārstrukturēšanas plānu un ar nosacījumiem, kas tam var būt pievienoti.
- (38) Pasākumu nepieciešamības mīkstināšanu var paredzēt, ja šī samazināšana vai ierobežošana draud izraisīt acīmredzamu tirgus struktūras pasliktināšanos, piemēram, netieši radot monopolu vai ierobežota oligopola situāciju.
- (39) Pasākumus var veikt dažādos veidos atkarībā no tā, vai uzņēmums darbojas tirgū, kurā ir neizmantojama jauda vai to nav. [...]”
- (296) Pirms uzsākšanas lēmuma Beļģijas iestādes paskaidroja, ka, lai, cik vien tas ir iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz konkurentiem, *IFB* veica divus pasākumus:
- pārtrauca savas pārkraušanas darbības Francijā,
- slēdza *Bressoux* terminālu Beļģijā un pārdeva līdzdalības daļas Briseles un Zēbriges terminālos Beļģijā.
- (297) Komisija savā uzsākšanas lēmumā (no 252. punkta līdz 265. punktam) izteica šaubas par to, vai šie pasākumi ir pietiekami, lai, cik vien tas ir iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz konkurentiem. Šīs šaubas attiecās uz abām nozarēm, kurās *IFB* turpināja savu darbību, proti, Beļģijas kravu pārkraušanas tirgu un Beļģijas loģistikas tirgu.
- a) **Beļģijas kravu pārkraušanas tirgus**
- (298) Abi uzsākšanas vēstulē minētie pasākumi (260. punkts) attiecās uz Beļģijas kravu pārkraušanas tirgu. Uzsākšanas vēstulē (no 262. līdz 264. punktam) Komisija izteica šaubas par to, vai šie pasākumi ir pietiekami, jo īpaši, ņemot vērā faktu, ka sabiedrībai *TRW*, no kuras *SNCB* bija paredzējusi ieguldīt savas līdzdalības daļas *IFB*, piederēja ievērojamas līdzdalības daļas Briseles un Zēbriges terminālos un ka *IFB* pieder mazas līdzdalības daļas daudzos Beļģijas terminālos.

- (299) Beļģijas valdība savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli izsaka vairākus argumentus, lai atspēkotu Komisijas šaubas. Tā vispirms uzsver, ka *IFB* pieaugums bija mazāks nekā tirgus pieaugums (4,1 % pieaugums *IFB*, 10,7 % pieaugums Antverpenes ostas terminālos, 12 % pieaugums *ARA* (Antverpenes–Roterdamas–Amsterdams) apgabala terminālos). Komisija uzskata, ka šī papildu informācija ļauj secināt, ka *IFB* ietekme tirgū pēc pārstrukturēšanas plāna īstenošanas samazinājās.
- (300) Papildus Beļģija norādīja, ka *IFB* savu jaudu kravu pārkraušanas tirgū bija samazinājusi no 1,5 miljoniem *TEU* 2002. gadā līdz 1,1 miljoniem *TEU* 2005. gada beigās. Komisija uzskata, ka šī jaudas samazināšana ir svarīgs samazinošs pasākums.
- (301) Visbeidzot, Beļģija paziņoja Komisijai, ka *TRW* ieguldījums *IFB* netiks veikts. Komisija uzskata, ka šīs izmaiņas ir nozīmīgas, jo tā rezultātā *Bressout* slēgšana un līdzdalības daļu pārdošana Briselē un Zēbrigē rada *IFB* daļas ievērojamu samazināšanos Beļģijas kravu pārvadāšanas tirgū.
- (302) Ņemot vērā šos argumentus un to, ka *IFB* tirgus daļa ir neliela, Komisija uzskata, ka Beļģija ir pierādījusi, ka kravu pārkraušanas nozarē ir veikti pietiekami pasākumi, lai, cik vien iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz konkurentiem.
- b) Beļģijas loģistikas tirgus**
- (303) Savā uzsākšanas vēstulē (no 257. līdz 259. punktam) Komisija konstatēja, ka piedāvātie pasākumi neattiecas uz loģistikas tirgu. Tāpēc Komisija uzskatīja, ka attiecībā uz loģistikas tirgu piedāvāto pasākumu neesība, kā arī fakts, ka tirgus ir pārveidošanās procesā, un fakts, ka *IFB* varēja ievērojami palielināt savu apjomu, rada šaubas par to, vai Beļģija bija, cik vien iespējams, ierobežojusi konkurencei nelabvēlīgās sekas attiecībā uz *IFB* loģistikas darbībām.
- (304) Beļģijas valdība savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli izteica piecus argumentus, kuru mērķis bija pierādīt, ka *IFB*, pretēji tam, ko Komisija apgalvoja savā uzsākšanas lēmumā, bija veikusi pietiekamus pasākumus, lai ierobežotu konkurences traucējumus (sīkāk sk. aprakstu šā lēmuma 3. daļā no 177. līdz 187. punktam). Šos argumentus var rezumēt šādi:
- *IFB* ekspluatēto vagonu jaudas samazināšana par 49 %,
- *IFB* tirgus daļa, kas ir zemāka par 5 %,
- pieaugums, kas ir lēnāks par tirgus pieaugumu (9,9 % *IFB* gadījumā pretstatā vidēji 12 % tirgū),
- pieaugums galvenokārt beramkravu pārvadāšanas dēļ, kas ir tirgus apakšsegments, kurā līdz 2002. gadam *IFB* darbojās ļoti nelielā apjomā,
- dzelzceļa kravu tirgus liberalizācija no 2007. gada vēl vairāk palielinās konkurences spiedienu.
- (305) Komisija konstatē, ka pieci Beļģijas valdības paziņotie argumenti ir pārlicinoši. Attiecībā uz pirmo argumentu tā uzskata, ka Beļģijas valdība ir pierādījusi, ka *IFB* ir samazinājusi savu loģistikas jaudu, samazinot ekspluatēto vagonu skaitu par 49 %, kas ļauj ierobežot attiecīgo pasākumu radītos konkurences traucējumus. Attiecībā uz otro argumentu Komisija piekrīt Beļģijas valdībai, ka *IFB* tirgus daļas loģistikas tirgū ir nelielas 1999. gada pamatnostādņu 36. punkta nozīmē. Attiecībā uz trešo argumentu Komisija uzskata, ka Beļģijas iesniegtie paskaidrojumi, lai skaidrotu *IFB* apgrozījuma palielināšanos, pierāda, ka *IFB Logistics* pieaugums bija lēnāks nekā konkurentiem un ka vislielākais pieaugums attiecās uz apakšnozari, kurā *IFB* ir mazsvarīga loma. Attiecībā uz ceturto argumentu Komisija uzskata, ka, pat ja lēmums atvērt savus terminālus konkurentiem, iespējams, bija balstīts arī uz ekonomiskiem apsvērumiem, tomēr tā rezultātā tika atbalstīta to tirgu atvēršana, kuros darbojas *IFB*, un tādējādi var ierobežot atbalsta negatīvās sekas. Attiecībā uz piekto argumentu Komisija atzīst, ka *IFB* stāvoklis ir līdzīgs *SNCB fret* situācijai tādā ziņā, ka *IFB*, tāpat kā *SNCB fret*, darbojas “dzelzceļa transporta” un “kombinētā transporta” apakšnozarēs, kas no 2007. gada 1. janvāra ir pilnīgi liberalizētas⁽⁴⁸⁾.
- (306) Komisija secina, ka Beļģija ir pierādījusi to, ka loģistikas nozarē tika veikti pietiekami pasākumi, lai, cik vien iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz konkurentiem.

⁽⁴⁸⁾ Šī tirgus pilnīgā atvēršana, kas ir paredzēta ar Direktīvu 91/440/EEK, tika īstenota ar Karaļa 2005. gada 13. decembra dekrētu.

c) **Secinājums**

- (307) Komisija secina, ka Beļģija ir pierādījusi to, ka abos attiecīgajos tirgos tika veikti pietiekami pasākumi, lai, cik vien iespējams, mazinātu atbalsta nelabvēlīgo ietekmi uz konkurentiem

4.2.2.3. Līdz minimumam ierobežots atbalsts

- (308) Attiecībā uz atbalsta ierobežošanu līdz minimumam 1999. gada pamatnostādnes norāda (40. un 41. punkts):

“(40) Atbalsta apjoms un intensitāte jāierobežo līdz minimumam, kas vajadzīgs, lai veiktu pārstrukturēšanu, ņemot vērā uzņēmuma, tā akcionāru vai komerciālās grupas, kurā tas ietilpst, esošos finanšu resursus. Atbalsta saņēmējiem jādod ievērojams ieguldījums pārstrukturēšanas plānā no saviem pašu resursiem, tostarp to aktīvu pārdošanas, kas nav būtiski uzņēmuma izdzīvošanai, vai no ārējā finansējuma tirgus apstākļos. Lai ierobežotu negatīvo ietekmi uz konkurenci, atbalsta apjomam vai veidam, kādā to piešķir, jābūt tādām, lai izvairītos no tā, ka uzņēmumam tiek piešķirta skaidra nauda virsnormas, ko varētu izmantot agresīvām, tirgu ierobežojošām darbībām, kas nav saistītas ar pārstrukturēšanas procesu. Komisija attiecīgi izskata uzņēmuma saistības pēc pārstrukturēšanas, tostarp situāciju pēc tās parādu atlikšanas vai samazināšanas, jo īpaši saistībā ar tā darbības turpināšanu pēc kolektīvām maksātnespējas procedūrām, kas pret to uzsāktas atbilstīgi valsts tiesību aktiem. Ar atbalstu nedrīkst finansēt jaunus ieguldījumus, kas nav būtiski svarīgi uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai.

- (41) Jebkurā gadījumā ir jāpierāda Komisijai, ka atbalsts kalpos vienīgi uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanai un ka tas saņēmējam neļaus pārstrukturēšanas plāna īstenošanas laikā attīstīt savu ražošanas jaudu, izņemot, ja tas ir nepieciešams, lai atjaunotu uzņēmuma dzīvotspēju, tomēr nekropļojot konkurenci.”

- (309) Vispirms ir jāpārbauda, vai atbalsts ir ierobežots līdz minimumam, un pēc tam, vai IFB veica atbilstoši pašu ieguldījumu.

a) **Atbalsta ierobežošana līdz minimumam**

- (310) Lai pierādītu, ka atbalsts ir ierobežots līdz stingram minimumam, Beļģijas valdība paskaidro, ka kapitāla palielināšana aprobežojas ar IFB akciju kapitāla, kas bija kļuvis negatīvs pēc 2001. un 2002. gadā reģistrētajiem zaudējumiem, atjaunošanu tādā apjomā, lai atjaunotu ekonomisko dzīvotspēju. Kā paskaidrots šā lēmuma 2. daļā, IFB maksātnespējas līmenis, proti, attiecība starp pašu kapitālu un pasīviem, pēc kapitāla palielināšanas būtu 35,6 %.

- (311) Savā uzsākšanas lēmumā (268. punkts) Komisija konstatēja, ka kapitāla palielinājums bija par 20 miljoniem EUR zemāks nekā konsultants McKinsey bija ieteicis pārstrukturēšanas plānā; turklāt Komisija norādīja (268. punkts), ka IFB paredzētais maksātnespējas līmenis ir zemāks nekā terminālu sabiedrību līmenis un, lai gan mazākā mērā, arī zemāks nekā jauktas darbības sabiedrībām.

- (312) Tomēr tā konstatēja, ka šis līmenis ir augstāks par transporta sabiedrībās reģistrēto vidējo līmeni. Ņemot vērā to, Komisija secināja, ka tās rīcībā esošie fakti nav pietiekami, lai sniegtu galīgu atzinumu, ka atbalsts bija ierobežots līdz inimumam.

- (313) Komisija uzskata, ka, lai noteiktu, vai atbalsts ir ierobežots līdz minimumam, vispirms jāpārbauda, vai IFB, kas turpinās darbību Beļģijā, maksātnespējas līmenis nepārsniedz savu konkurentu vidējo līmeni un pēc tam, vai IFB ir atbrīvojusies no savām līdzdalības daļām Francijā ar vismazākajām iespējamām izmaksām.

i) *Maksātnespējas līmenis, kas nepārsniedz konkurentu vidējo līmeni*

- (314) Beļģija savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli sniedza papildu informāciju. Tā vispirms aprēķināja sešu IFB vislīdzīgāko terminālu sabiedrību un sešu IFB vislīdzīgāko loģistikas sabiedrību maksātnespējas līmeni. Pēc tam tā aprēķināja vidējo līmeni, terminālu sabiedrību un loģistikas sabiedrību vidējam līmenim piekārtojot svarus atkarībā no šo divu darbību attiecīgā apjoma IFB. Rezultātā iegūtais vidējais maksātnespējas līmenis ir 35,6 %, kas atbilst IFB maksātnespējas līmenim pēc paredzētā kapitāla palielinājuma.

- (315) Turklāt Beļģija pierādīja, ka diviem vistiesākajiem IFB konkurentiem, proti, sabiedrībām Gosselin un Hupac, ir ļoti līdzīgi maksātnespējas līmeņi (attiecīgi 38,9 % un 34,9 %).

(316) Ņemot vērā Beļģijas iesniegto papildu informāciju un to, ka kapitāla palielinājums tika samazināts līdz 95,3 miljoniem EUR salīdzinājumā ar McKinsey 2003. gada decembra plānā ietvertu sākotnējo ieteikumu par 120 miljoniem EUR, Komisija uzskata, ka kapitāla palielināšana ir ierobežota līdz apjomam, kas stingri nepieciešams.

ii) *Atbrīvošanās no līdzdalības daļām Francijā ar vismazākajām izmaksām*

(317) Attiecībā uz atbrīvošanos no investīcijām *IFB* Francijas filiālēs Komisija turklāt pārbaudīja, ka, atbrīvojoties no savām saistībām, *IFB* vienmēr izvēlējās vislētāko variantu, lai līdz minimumam ierobežotu izmaksas, kas saistītas ar atbrīvošanos no saistībām, un tātad arī atbalstu.

a) *Acimar*

(318) Atbrīvošanās no investīcijām *Acimar* ar sanāciju tiesas ceļā izmaksāja 3,9 miljonus EUR (sk. šā lēmuma 2. daļu). Komisija konstatē, ka Beļģija ir pierādījusi, ka alternatīvai, proti, sabiedrības darbības turpināšanai būtu nepieciešams, lai *IFB* ik gadu līdz 2005. gada beigām finansētu skaidras naudas aizplūdi, kas kopumā būtu radījuši zaudējumus par 10,8 miljoniem EUR, bez jebkādas pārliecības atgūt parādus 3,9 miljonu EUR apmērā, no kuriem bija jāatsakās sanācijas rezultātā.

(319) Komisija tādējādi secina, ka *IFB* attiecībā uz *Acimar* ir izvēlējusies vislētāko variantu.

b) *NFTI-ou*

(320) Attiecībā uz *NFTI-ou*, kas bija sabiedrība, ko kopīgi pārvaldīja *IFB* un Denkerkas Autonomā Osta un kas ekspluatēja terminālus Denkerkas ostā, *IFB* izpētīja divas iespējas: darbības turpināšanu vai atbrīvošanos no investīcijām, pārdodot savas līdzdalības daļas. Atbrīvošanās no investīcijām izraisīja izmaksas 18,5 miljonu EUR apmērā (sīku aprakstu sk. šā lēmuma 2. daļā).

(321) Attiecībā uz alternatīvu, proti, darbības turpināšanu, Beļģija savā atbildē pierādīja, ka tā būtu radījuši zaudējumus 36,2 miljonu EUR apmērā (sīku aprakstu sk. šā lēmuma 2. daļā).

(322) Ņemot vērā katra varianta izmaksas, Komisija uzskata, ka *IFB* izvēlējās vislētāko variantu.

c) *IFB France*

(323) *IFB France*, kas vēlāk kļuva par *AGEP*, cesija *NFTI-ou* izmaksāja 0,9 miljonus EUR (sīku aprakstu sk. šā lēmuma 2. daļā). Tātad ir jānoskaidro, vai *IFB France* atzīšana par maksātnespējīgu nebūtu *IFB* izmaksājusi mazāk.

(324) Tāpat kā pārdošanas gadījumā *IFB* būtu jāatsakās no *IFB France* parādiem 0,8 miljonu EUR apmērā. Tomēr Beļģija apgalvo, ka uzņēmuma atzīšana par maksātnespējīgu būtu radījusi papildu izmaksas – *IFB* nebūtu panākusi pārdošanas cenu par 0,1 miljonu EUR, kas būtu radījis zaudējumus tās līdzdalības daļās, un *IFB* saskaņā ar Francijas sociālajām tiesībām būtu jāmaksā kopumā 0,8 miljoni EUR 14 darbiniekiem, kuri būtu zaudējuši darbu pēc uzņēmuma atzīšanas par maksātnespējīgu.

(325) Komisija uzskata, ka Beļģija nav pierādījusi šo risku par pasīvu kompensēšanu. Tāpēc Komisijai šis arguments ir jānoraida⁽⁴⁹⁾. Tādējādi Komisija secina, ka *IFB France* cesija izmaksāja vismaz tikpat, cik tā darbības turpināšana.

(326) Komisija tātad secina, ka *IFB* ir izvēlējusies vienu no abiem lētākajiem variantiem.

d) *Dry Port Dunkerque*

(327) Attiecībā uz *Dry Port Dunkerque* tika nolemts likvidēt sabiedrību, vispirms pārdodot daļu no aktīviem, proti, 8,6 % no līdzdalības daļām *NFTI-ou*. Tas izmaksāja 7,9 miljonus EUR (sīku aprakstu sk. šā lēmuma 2. daļā).

(328) Alternatīvajā variantā, proti, turpinot darbību, *IFB* ik gadu būtu jāfinansē naudas aizplūde, ko izraisītu sabiedrības zaudējumi, kas radītu papildu izdevumus 2,6 miljonu EUR apmērā.

(329) Tādējādi likvidācija bija vislētākais variants.

e) *SSTD*

(330) Ņemot vērā stratēģisko lēmumu pamest Francijas tirgu, lēmums pārdot *SSTD* par 0,2 miljoniem EUR (sīku aprakstu sk. 2. nodaļā) *IFB* bija visizdevīgākais variants.

⁽⁴⁹⁾ Sk. Tiesas 1994. gada 14. septembra spriedumu lietā Spānija pret Komisiju, tā saukto *Hytasa spriedumu* (C-278/92, C-279/92 un C-208/92, ECR 1999., I-4103. lpp.), 22. punkts, un Komisijas 1998. gada 22. jūlija lēmumu *SDBO* lietā.

f) **Secinājums**

- (331) Komisija secina, ka *IFB* atbrīvojās no savām līdzdalības daļām Francijā ar vismazākajām izmaksām, kādas bija iespējamas, un ka tādējādi *SNCB* piešķirtais finansējums, lai finansētu šo *IFB* atlikušās daļas dzīvotspējai nepieciešamo atbrīvošanos no investīcijām, bija ierobežots līdz minimumam.

b) **Saņēmēja paša ieguldījums**

- (332) 1999. gada pamatnostādņu 40. punkts norāda:

“Atbalsta saņēmējiem jādod ievērojams ieguldījums pārstrukturēšanas plānā no saviem pašu resursiem, tostarp to aktīvu pārdošanas, kas nav būtiski uzņēmuma izdzīvošanai, vai no ārējā finansējuma tirgus apstākļos.”

- (333) Uzsākšanas vēstulē (270. punkts) Komisija konstatēja, ka no pārstrukturēšanas plāna šķiet, ka *IFB* nav veikusi ievērojamu pašas ieguldījumu savā pārstrukturēšanā, un tāpēc Komisija šaubījās par to, vai *IFB* ir pietiekami ieguldījusi savā pārstrukturēšanā.
- (334) Beļģija savā atbildē uz uzsākšanas vēstuli sīki paskaidroja, ko tā uzskata par *IFB* pašas ieguldījumiem savā pārstrukturēšanā (sk. aprakstu šā lēmuma 3. daļā no 194. līdz 201. punktam).
- (335) Komisija par Beļģijas paskaidrojumiem sniedz turpmāk izklāstīto novērtējumu.

i) **Pārstrukturēšanas izmaksas**

- (336) Komisija vispirms noteica pārstrukturēšanas kopējās izmaksas, neietverot no produktivitātes gūto peļņu un apgrozāmo līdzekļu nepieciešamības samazinājumu.

Pārstrukturēšanas tīrās izmaksas	
Darbības tīrie zaudējumi	2,749
Ārkārtas izmaksas	0,032
Apgrozāmo līdzekļu nepieciešamības pieaugums	12,998
Aizvietošanas investīcijas nefinansiālos aktīvos	6,611
Investīcijas finanšu aktīvos	1,882
Procentu maksājumi uzņēmumiem, izņemot <i>SNCB</i>	2,351
Finansiālā parāda segšana	16,599
Daļēja finansiālā parāda un procentu segšana <i>SNCB</i>	81,7
Nodokļu parādi	0,077
Kopā	125,56

- (337) Šajā sakarā Komisija uzskata, ka saskaņā ar tās lēmumu praksi⁽⁵⁰⁾ ir pamatotāk ņemt vērā šajā tabulā norādītās izmaksas, nevis Beļģijas iesniegtās izmaksas (sk. tabulu 184. punktā), īpaši šādu iemeslu dēļ:

— darbības zaudējumi (“naudas aizplūšana”). Pārstrukturēšanas izmaksās Beļģija bija iekļāvusi 27,916 miljonus EUR kā “darbības bruto zaudējumus”. Komisija saskaņā ar savu lēmumu praksi⁽⁵¹⁾ uzskata, ka pārstrukturēšanas izmaksās jāiekļauj tikai tīrie zaudējumi. Šīs izmaksas var iegūt, no darbības bruto zaudējumiem pārstrukturēšanas perioda laikā (27,916 miljoni EUR) atņemot produktivitātes radīto peļņu pārstrukturēšanas laikā (25,167 miljoni EUR). Tādējādi darbības tīrie zaudējumi ir 2,749 miljoni EUR,

— apgrozāmo līdzekļu nepieciešamības izmaiņas. Sadaļā “izmaksas” un sadaļā “pašu ieguldījums” Beļģija min apgrozāmo līdzekļu nepieciešamības izmaiņas⁽⁵²⁾. Saskaņā ar Komisijas lēmumu praksi⁽⁵³⁾ attiecībā uz pārstrukturēšanas izmaksām jāņem vērā tikai apgrozāmo līdzekļu nepieciešamības tīrais pieaugums, tas ir, 12,998 miljoni EUR⁽⁵⁴⁾,

— grupas iekšējie darījumi. Beļģija pārstrukturēšanas izmaksu kategorijā “investīcijas finanšu aktīvos” iekļauj grupas iekšējos darījumus, kas saistīti ar grupas Beļģijas līdzdalības daļu centralizāciju. Šie darījumi bija šādi: *RKE* akcijas (Beļģijas uzņēmums, kas sīkāk aprakstīts uzsākšanas vēstules 2. daļas 47. punktā), kas piederēja *Haeger&Schmidt International* (*IFB* 100 % piederoša filiāle Vācijā, kas arī sīkāk ir aprakstīta uzsākšanas vēstules 2. daļas 47. punktā), tika nodotas *IFB*, kam tās tagad pieder

⁽⁵⁰⁾ Sk. Komisijas 2005. gada 5. decembra lēmumu, *ABX Logistics*, lieta C 53/03, 247. punkts.

⁽⁵¹⁾ Sk. Komisijas 2005. gada 5. decembra lēmumu, *ABX Logistics*, lieta C 53/03, 247. punkts.

⁽⁵²⁾ Palielinājums skaidrojamas ar nepieciešamību finansēt kārtējos darbus un izlīdzināt atšķirību starp parādsaistībām un komerciāliem parādiem un pārstrukturēšanas perioda sākumā saglabāt pietiekami lielu likviditāti. Samazinājums notika pārstrukturēšanas perioda vidū un beigās – tādējādi 2004. un 2005. gadā *IFB* atbrīvoja aptuveni 2,7 miljonus EUR, samazinot nepieciešamību pēc apgrozāmajiem līdzekļiem. Tas bija iespējams, atgūstot *OCHZ* apgrozāmos līdzekļus 0,9 miljonu EUR apmērā, pārdodot 50 % līdzdalības daļu šajā sabiedrībā, kā arī samazinot maksāšanas termiņu, kas klientiem noteikts no 2004. gada salīdzinājumā ar 2003. gadu, bet piegādātāju samaksas politikai paliekot nemainīgai.

⁽⁵³⁾ Sk. Komisijas 2005. gada 5. decembra lēmumu *ABX Logistics*, lieta C 53/03, 247. punkts.

⁽⁵⁴⁾ Šis rezultāts ir iegūts šādi: 7,685 miljoni EUR (pieaugums Beļģijā) + 8,000 (pieaugums Francijā) – 2,687 miljoni EUR (samazinājums); sk. tabulu 3. daļas 184. punktā.

tiešā, nevis netiešā veidā ar *Haeger&Schmidt International* starpniecību. Šā darījuma izmaksas sasniedza 1,6 miljonus EUR, un tas tika veikts ar samaksu skaidrā naudā 0,6 miljonu EUR apmērā un ar *IFB* parādu (norēķinu konts) *Haeger&Schmidt International* samazināšanu par 1 miljonu EUR.

Komisija uzskata, ka šis darījums, kas tika īstenots kā nodošana *IFB* grupas ietvaros, nevar tikt ņemts vērā kā pārstrukturēšanas izmaksas, jo grupas līmenī darījums finansiāli neitrāls. *IFB* 0,6 miljonu EUR izmaksām atbilst *Haeger&Schmidt International* rezultāta palielinājums par 0,6 miljoniem EUR, kas grupas konsolidētajā pārskatā parādās kā peļņas pieaugums.

ii) *SNCB finansējums un IFB pašas ieguldījums*

(338) *SNCB* pārstrukturēšanu finansē 95,3 miljonu EUR apmērā. Kā pierādīts no 199. punkta līdz 237. punktam, par šo finansējumu ir atbildīga Beļģija. Finansēšana notiek, konvertējot kapitālā kredītu un parādus, kuriem tika piešķirts maksāšanas termiņa pagarinājums, kā arī attiecīgos procentus.

(339) Pretēji 2004. gada pamatnostādņu 43. punktam 1999. gada pamatnostādnes neizslēdz iespēju, ka uzņēmuma paša ieguldījumu veido no nākotnes peļņas. Komisija uzskata, ka saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņēm nākotnes peļņa var būt pašu ieguldījums, ja šī nākotnes peļņa bija paredzama pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas brīdī.

(340) *IFB* savā pārstrukturēšanā vispirms ieguldīs savu peļņu, kas ir paredzēta 2004., 2005., un 2006. gadā un kurai kopumā bija jāsasniedz 10,5 miljoni EUR. Kā paskaidrots iepriekš, šīs peļņas prognoze bija balstīta uz faktiem, par kuriem *IFB* zināja pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas brīdī, kā, piemēram, par jaunu, svarīgu līgumu noslēgšanu, algu izmaksu samazināšanos, samazinot darbaspēku, un pārstrukturēšanas plānā paredzētajām sinerģijām. Tādējādi Komisija secina, ka šī nākotnes peļņa bija paredzama pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas brīdī.

(341) Papildus *IFB* veiks ieguldījumu no saviem finanšu ienākumiem, kuru avots ir *IFB* bankas kontos uzkrātie procenti, kas kopā sasniedz 1,4 miljonus EUR. Kā aprakstīts 187. punktā, šie nākotnes finanšu ienākumi bija paredzami pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas laikā.

(342) Pārdodot “nefinansīalos” pamatlīdzekļus privātiem uzņēmumiem, *IFB* ieguldīs 4,771 miljonu EUR. Papildus dažādu aktīvu pārdošanai par samērā nelielu summu, proti, 0,271 miljonam EUR, šo ieguldījuma daļu galvenokārt veido 2004. gadā īstenotā atbrīvošanās no *OCHZ* terminālā izmantotajiem aktīviem. Kopīpašuma tiesības

(50 %) par šiem *OCHZ* izmantotajiem aktīviem tika pārdotas par 4,5 miljoniem EUR.

(343) Pārdodot “finansīalos” pamatlīdzekļus, proti, pārdodot mazākuma līdzdalības daļas privātiem uzņēmumiem, *IFB* iegūs 9,287 miljonus EUR. Šos ienākumus radīja atbrīvošanās no:

— *Autocare EURpe* un *IFB France* 2003. gadā,

— *GIE OCHZ, Brussels Port Invest SA* un *Brussels Terminal Intermodal SA* 2004. gadā un

— *CNC Ferry Boats Intermodal* 2005.

gadā.

Kā aprakstīts 187. punktā, šie nākotnes finanšu ienākumi bija paredzami pārstrukturēšanas plāna sagatavošanas laikā.

(344) Komisija uzskata, ka Beļģija ir pierādījusi, ka *IFB* ar pārdevuma darījumiem iepriekš minētajiem privātajiem uzņēmumiem ir samazinājusi savas darbības, atstājot tikai *core business*.

(345) No privātās kredītiestādēs iegūtajiem kredītiem *IFB* 2003. un 2006. gadā saņēma 3,3 miljonus EUR. Šie kredīti bija sīki aprakstīti uzsākšanas lēmuma 75.–79. punktā. Tie tika saņemti ar tirgus nosacījumiem un bez *SNCB* vai Beļģijas valsts garantijas attiecībā uz bankas iestādēm.

(346) Visbeidzot, *IFB* iegulda 1,105 miljonus EUR, kas gūti kā ārkārtas ieņēmumi. Šie ārkārtas ieņēmumi ir ieņēmumi no nefinansiālo pamatlīdzekļu pārdošanas (galvenokārt no *EAOS* vagoniem un terminālu ritošā sastāva).

(347) Komisija secina, ka *IFB* pašas ieguldījums pārstrukturēšanas izmaksās sasniedz 24,927 miljonus EUR. Nākamā tabula atspoguļo visus *IFB* ieguldījumus:

Peļņa no 2004. gada līdz 2006. gadam	10,429
Finanšu ieņēmumi	1,368
Nefinansiālo pamatlīdzekļu pārdošana	4,771
Finanšu aktīvu pārdošana	9,287
No privātām bankām saņemtie kredīti	3,300
Ārkārtas ieņēmumi	1,105
Kopā	30,26

Secinājums par pašu ieguldījumu

- (348) Rezumējot, *IFB* pārstrukturēšanas kopējās izmaksas, kas sasniedz 125,56 miljonus EUR, 95,3 miljonu EUR jeb 76 % apmērā sedz *SNCB*. Par šo finansējumu ir atbildīga Beļģijas valsts. 30,26 miljonus EUR jeb 24 % sedz pati *IFB*.
- (349) Šajā konkrētajā gadījumā Komisija atgādina, ka 1999. gada pamatnostādnes nenosaka pašu ieguldījuma minimālo līmeni, bet tikai to, ka tam jābūt ievērojamam. Tomēr tā kā jaunās 2004. gada pamatnostādnes, kas šajā gadījumā nav piemērojamas, pieprasa pašu ieguldījumu, kas lielāks par 50 %, Komisija uzskata par vajadzīgu atgādināt pārstrukturēšanas situācijas īpašās grūtības (no pārstrukturēšanas tiešā veidā ir atkarīgas 250 darbavietas Beļģijā), jaudas samazinājuma lielumu (dzelzceļa vagonu apjoma samazinājums par 49 %, vairāku terminālu nodošana) un kombinētā transporta – *IFB* darbības galvenā tirgus – nozīmi Eiropas Savienības transporta politikā.
- (350) Komisija secina, ka 24 % ieguldījums šajos apstākļos ir nozīmīgs ieguldījums, ņemot vērā arī *IFB* uzņēmuma lielumu un tā smago finansiālo stāvokli pirms pārstrukturēšanas.

4.2.2.4. Gada ziņojums un kritērijs “vienreiz un pēdējoreiz”

- (351) 1999. gada pamatnostādņu 45. un 48. punktā norādīts:
- “(45) Komisijai ar regulāriem sīki izstrādātiem ziņojumiem, ko nosūta dalībvalsts, jāspēj pārliecināties, ka pārstrukturēšanas plāns tiek pienācīgi īstenots.
- (48) Lai izvairītos no jebkāda nepamatota atbalsta, pārstrukturēšanas atbalsts ir jāpiešķir tikai vienu reizi. Paziņojot Komisijai par plānotu pārstrukturēšanas atbalstu, dalībvalstij jānorāda, vai uzņēmums jau ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu iepriekš, tostarp atbalstu, kas piešķirts pirms šo pamatnostādņu piemērošanas dienas, kā arī nepaziņotu atbalstu. Ja tā ir un ja pārstrukturēšanas periods ir beidzies vai pagājis mazāk nekā 10 gadu kopš pārstrukturēšanas perioda īstenošanas beigām, Komisija parasti neatļauj piešķirt turpmāku

pārstrukturēšanas atbalstu, izņemot ārkārtējos un neparedzētos apstākļos, par ko uzņēmums nav atbildīgs. Neparedzēts apstāklis ir tāds apstāklis, ko nekādā veidā nevarēja paredzēt pārstrukturēšanas plāna izstrādāšanas laikā.”

- (352) Kā jau konstatēts uzsākšanas lēmumā (271. punkts), Beļģijas valdība piekrita iesniegt Komisijai gada ziņojumu, lai tai ļautu novērtēt, vai pārstrukturēšanas plāns ir īstenots saskaņā ar saistībām, ko uzņēmas Beļģijas iestādes.
- (353) Kā jau konstatēts uzsākšanas lēmumā (271. punkts), kritērijs “vienreiz un pēdējoreiz” ir ievērots.

5. SECINĀJUMI

- (354) Komisija konstatē, ka Beļģija ir nelikumīgi īstenojusi daļu pasākumu, par kuriem izdarīts šis paziņojums, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu. Tomēr pasākumu izskatīšana pierādīja, ka daļēji šie pasākumi nav atbalsts un attiecībā uz pārējo tie ir savienojami ar kopējo tirgu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

InterFerryBoats SA darbības pārstrukturēšanas finansēšana Beļģijā un atbrīvošanās no investīcijām *InterFerryBoats SA* darbības Francijā finansēšana 95,3 miljonu EUR apmērā, ko veica Beļģijas Valsts dzelzceļa sabiedrība (*Société nationale des chemins de fer belges*), par ko ir atbildīga Beļģija un kuru tā īstenoja, ir valsts atbalsts pārstrukturēšanai, kas ir savienojams ar kopējo tirgu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Beļģijas Karalistei.

Briselē, 2007. gada 24. aprīlī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Jacques BARROT

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 4. jūnijs)

par valsts atbalstu C 41/05, ko Ungārija piešķir saistībā ar elektroenerģijas pirkuma līgumiem

(izzinots ar dokumenta numuru C(2008) 2223)

(Autentisks ir tikai teksts ungāru valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/609/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ciju, Komisijai radās aizdomas, ka EPL ietver nelikumīga valsts atbalsta elementus.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt savus apsvērumus saskaņā ar minētajiem pantiem ⁽¹⁾, un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Ar 2004. gada 31. marta vēstuli, kas reģistrēta tajā pašā dienā, Ungārijas iestādes saskaņā ar procedūru, kas minēta Līguma par Čehijas, Igaunijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Maltas, Polijas, Slovēnijas un Slovākijas pievienošanas Eiropas Savienībai IV pielikuma 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā ("starpposma procedūra"), paziņoja Komisijai par valdības Dekrētu 183/2002 (VIII.23.) ⁽²⁾. Paziņotais dekrēts nosaka kompensācijas sistēmu par izmaksām, kas radušās valstij piederošam elektroenerģijas vairumtirgotājam [kozuzemi nagykereskedelmi engedelyes] Magyar Villamos Művek Zrt. (turpmāk "MVM"). Paziņojums tika reģistrēts saistībā ar valsts atbalsta lietu Nr. HU-1/2004.
- (2) Ir notikusi vairāku vēstuļu apmaiņa starp Ungārijas iestādēm un Komisiju par šo pasākumu ⁽³⁾. Komisija ir arī saņēmusi apsvērumus no trešām personām ⁽⁴⁾. Pagaidu procedūras laikā Komisija atklāja, ka Ungārijas elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgus būtībā ir strukturēts ap ilgtermiņa elektroenerģijas pirkuma līgumiem (turpmāk "EPL") starp MVM un dažiem elektroenerģijas ražotājiem. Pamatojoties uz tajā laikā pieejamo informā-

- (3) Ar 2005. gada 13. aprīļa vēstuli, kas reģistrēta 2005. gada 15. aprīlī, Ungārijas iestādes atcēla paziņojumu par valdības Dekrētu 183/2002. 2005. gada 4. maijā atbilstoši 1999. gada 22. marta Padomes Regulai (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ⁽⁵⁾ (turpmāk "Procedūras regula"), Komisija pēc savas iniciatīvas reģistrēja valsts atbalsta lietu (ar numuru NN 49/05) attiecībā uz EPL.

- (4) Ar 2005. gada 24. maija vēstuli (D/54013) Komisija Ungārijas iestādēm pieprasīja papildu informāciju. 2005. gada 20. jūlija atbildi Komisija reģistrēja 2005. gada 25. jūlijā. Turpmāku informāciju Ungārijas iestādes sniedza 2005. gada 28. septembra vēstulē, kas reģistrēta 2005. gada 30. septembrī.

- (5) Ar 2005. gada 9. novembra vēstuli Komisija paziņoja Ungārijai par lēmumu uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz EPL (turpmāk "lēmums par procedūras uzsākšanu"). Lēmums par procedūras uzsākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽⁶⁾.

- (6) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija izteica šaubas par EPL saderību ar kopējo tirgu. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus.

- (7) Pēc lūguma pagarināt apsvērumu iesniegšanas termiņu, ko Komisija apstiprināja ⁽⁷⁾, Ungārija 2006. gada 31. janvārī iesniedza apsvērumus attiecībā uz lēmumu par procedūras uzsākšanu, kurus Komisija reģistrēja 2006. gada 1. februārī.

⁽¹⁾ OV C 324, 21.12.2005., 12. lpp.⁽²⁾ Valdības dekrēts 183/2002 (23.VIII.) par sīki izstrādātiem noteikumiem balasta izmaksu definēšanai un pārvaldīšanai.⁽³⁾ Ungārijas iestāžu 2004. gada 4. jūnija vēstule, kas reģistrēta tajā pašā datumā, un 2004. gada 20. oktobra vēstule, kas reģistrēta 2004. gada 21. oktobrī.⁽⁴⁾ Elektroenerģijas ražotāja AES-Tisza Erőmű Kft 2004. gada 21. decembra vēstule.⁽⁵⁾ OV L 083, 27.3.1999., 1. lpp.⁽⁶⁾ OV C 324, 21.12.2005., 12. lpp.⁽⁷⁾ 2005. gada 14. decembra lūgums, ko Komisija apstiprināja 2005. gada 20. decembrī.

- (8) Pēc vairākiem lūgumiem pagarināt apsvērumu iesniegšanas termiņu ⁽⁸⁾, kurus Komisija apstiprināja, tika reģistrēti šādi trešo pušu apsvērumi: apsvērumi, ko 2006. gada 11. janvārī iesniedza MVM; apsvērumi, ko 2006. gada 20. janvārī iesniedza trešā persona, kura lūdza tās identitāti neizpaust; apsvērumi, ko 2006. gada 20. janvārī un 2006. gada 6. martā iesniedza elektrostacija *Mátra*; apsvērumi, ko 2006. gada 10. februārī iesniedza banka [...]; apsvērumi, ko 2006. gada 13. un 14. februārī iesniedza elektrostacija *AES-Tisza*; apsvērumi, ko 2006. gada 13. februārī iesniedza banka [...]; apsvērumi, ko 2006. gada 14. februārī iesniedza *Electrabel S.A.* un tās meitasuzņēmums elektrostacija *Dunamenti*; apsvērumi, ko 2006. gada 21. februārī iesniedza *Budapesti* elektrostacija; apsvērumi, ko 2006. gada 21. februārī iesniedza elektrostacija *Csepeli*.
- (9) Pēc Ungārijas iestāžu apstiprinājuma par trešo personu sniegtās informācijas konfidencialu apstrādi saistībā ar šo procedūru ⁽⁹⁾ Komisija pārsūtīja iepriekš minētos apsvērumus Ungārijai 2006. gada 25. aprīļa vēstulē.
- (10) Ungārijas iestādes iesniedza savu piezīmju pirmo daļu par trešo personu apsvērumiem 2006. gada 28. jūnija vēstulē, kas reģistrēta 2006. gada 29. jūnijā, un otro daļu 2006. gada 24. jūlija vēstulē, kas reģistrēta 2006. gada 25. jūlijā.
- (11) Komisāre *N. Kroes*, kura zināja par plānotajām tiesiskā regulējuma izmaiņām Ungārijas enerģētikas nozarē, 2006. gada 17. oktobrī nosūtīja ministram *Kóka* vēstuli, kurā rosināja Ungārijas valdību atrisināt jautājumu par EPL un jebkādiem potenciāliem kompensācijas pasākumiem atbilstoši ES tiesību aktiem saistībā ar jauno tiesisko regulējumu.
- (12) Uzņēmums *AES-Tisza* 2006. gada 19. decembrī iesniedza turpmākus apsvērumus, sūdzoties par vairākiem Komisijas procedūras aspektiem.
- (13) Ar 2006. gada 21. novembra vēstuli, kas reģistrēta 2006. gada 23. novembrī, un 2007. gada 15. janvāra vēstuli, kura reģistrēta tajā pašā dienā, kā arī 2006. gada 18. decembra un 2007. gada 8. marta tikšanās laikā ar Komisiju Ungārijas iestādes apstiprināja nodomu ieviest tiesiskā regulējuma grozījumus saistībā ar enerģētikas nozares liberalizāciju un līdz ar to mainīt stāvokli elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū.
- (14) Komisija 2007. gada 23. aprīlī pieprasīja sniegt turpmāku informāciju. Ungārija 2007. gada 5. jūnijā uz šo pieprasījumu sniedza atbildi, ko papildināja ar informāciju, kuru nosūtīja 2007. gada 6. augustā.
- (15) Ungārijas iestādes 2007. gada 4. maija vēstulē informēja Komisiju par darba grupas izveidi sarunu risināšanai ar visiem iesaistītajiem ražotājiem par EPL pārtraukšanu vai būtisku grozīšanu. Attiecīgi 2007. gada 11. maijā valdība pieņēma Lēmumu Nr. 2080/2007 (V.11.) par risinājumu saistībā ar ilgtermiņa elektroenerģijas pirkuma līgumiem enerģētikas nozarē ⁽¹⁰⁾, ar ko valdība izveido minēto darba grupu, kuru vada premjerministra birojs, lai steidzami risinātu situāciju ar EPL atbilstoši ES valsts atbalsta noteikumiem un dod rīkojumu sākt attiecīgas oficiālas sarunas ar iesaistītajiem elektroenerģijas ražotājiem. 2007. gada 3. jūlija vēstulē Ungārijas valdība iesniedza rezultātus par pirmajām sarunām, kas notika 2007. gada jūnijā.
- (16) Saistībā ar liberalizācijas procesu jaunais Akts par elektroenerģiju ⁽¹¹⁾ tika publicēts 2007. gada 2. jūlijā un daļēji stājās spēkā 2007. gada 15. oktobrī un 2008. gada 1. janvārī. Ungārijas valdība 2007. gada 25. jūlija vēstulē informēja Komisiju par jaunā Elektroenerģijas akta ietekmi uz Ungārijas elektroenerģijas tirgus atvēršanu. Tomēr šis jaunais akts negrozīja pašus EPL, kas palika spēkā starp MVM un elektroenerģijas ražotājiem, kuri minēti lēmumā par procedūras uzsākšanu.
- (17) Ar 2007. gada 26. jūlija vēstuli Komisija uzdeva Ungārijas iestādēm turpmākus jautājumus.
- (18) Komisija 2007. gada 7. septembrī reģistrēja vēstuli no Ungārijas valdības ar lūgumu par turpmāku termiņa pagarinājumu, lai sekmīgi pabeigtu sarunas ar ražotājiem.
- (19) Komisija 2007. gada 24. septembrī un 2007. gada 31. oktobrī reģistrēja Ungārijas atbildes uz 2007. gada 26. jūlija jautājumiem.
- (20) Saskaņā ar 5. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 659/1999 Komisija 2007. gada 14. decembrī nosūtīja Ungārijas iestādēm atgādinājumu, norādot jautājumus, uz kuriem sniegtā informācija joprojām bija nepilnīga. Ungārijas iestādes atbildēja ar 2008. gada 16. janvāra vēstuli.
- (21) Tā kā uzņēmumi *Dunamenti* un *AES-Tisza* nesniedza pieprasītos datus, Ungārijas iestādes paziņoja, ka tām nav iespējams sniegt pilnu atbildi uz Komisijas jautājumiem.

⁽⁸⁾ Lūgumi, kas reģistrēti 2006. gada 9. janvārī (*Budapesti Erőmű*), 2006. gada 16. janvārī (*AES-Tisza*, [...]) ^(*), 2006. gada 17. janvārī (*Electrabel*), 2006. gada 19. janvārī [...] un 2006. gada 20. janvārī (*Csepeli Erőmű*), ko Komisija apstiprināja 2006. gada 13., 18., 20., 24. janvārī un 27. februārī.

^(*) Informācija, uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu, lēmuma tekstā tiek norādīta ar [...] zīmi.

⁽⁹⁾ Vēstule, kas reģistrēta 2006. gada 3. aprīlī.

⁽¹⁰⁾ 2080/2007 (11.V.) *Korm. Határozat a villamos energia iparban kotott hosszú távú szerződések rendezeseről.*

⁽¹¹⁾ 2007. gada Akts LXXXVI.

- (22) Atbilstoši tam Komisija 2008. gada 15. februārī pieņēma rīkojumu sniegt informāciju, uzliekot Ungārijai pienākumu nodrošināt lēmumā minētos datus piecpadsmit dienu laikā.
- (23) Uzņēmums *Dunamenti* 27. februārī atsūtīja Komisijai kopiju ar atbildi uz Ungārijas iestāžu jautājumiem. Šajā vēstulē *Dunamenti* nosauc iemeslus, kāpēc tas nevar atbildēt uz tam nosūtītajiem jautājumiem. Ungārijas iestādes sniedza savas atbildes 2008. gada 4. un 13. martā. Pēc *Dunamenti* skaidri izteikta lūguma Ungārijas iestādes pievienoja savām atbildēm *Dunamenti* 2007. gada 14. maijā, 2007. gada 21. augustā, 2007. gada 13. septembrī, 2007. gada 7. decembrī, 2008. gada 14. janvārī un 2008. gada 20. februārī Finanšu ministrijai vai Ungārijas Enerģētikas birojam adresētās vēstules. Ungārijas iestādes nebija iepriekš pārsūtījušas Komisijai šo vēstuļu kopijas⁽¹²⁾, tomēr visas procedūras laikā tās iekļāva savās atbildēs uz Komisijas jautājumiem informāciju, ko tās uzskatīja par būtisku.
- (24) No Ungārijas iestāžu atbildēm izriet, ka uzņēmums *AES-Tisza* nedeva Ungārijas iestādēm nekādu atbildi. *AES-Tisza* 2008. gada 10. martā pa faksu nosūtīja vēstuli komisārei N. Kroes, izsakot viedokli, ka Ungārijas iestāžu rīcībā jau ir visi Komisijas pieprasītie dati.
- (25) Ungārijas iestādes, pamatojoties uz tām pieejamo informāciju, 2008. gada 13. marta atbildē iesniedza Komisijai attiecīgos datus atbilstīgi rīkojuma par informācijas sniegšanu III nodaļas 1. punkta a) līdz d) apakšpunktā uzdotajiem jautājumiem. Tās tomēr nesniedza nekādus papildu datus par jautājumu, kas bija formulēts rīkojuma par informācijas sniegšanu III nodaļas 1. punkta e) apakšpunktā attiecībā uz divu iepriekš minēto elektroenerģijas ražotāju ieguldījumiem.
- (26) Kopš lietas HU1/2004 reģistrēšanas būtiska daļa sniegtajā informācijā attiecās uz Komisijas paziņojuma par atbalsta analīzes metodiku saistībā ar balasta izmaksām (balasta izmaksu metodika)⁽¹³⁾ skaidrojumu un konkrēto pielietojumu. Pamatojoties uz dokumentiem, kas iesniegti saskaņā ar šo procedūru, šķita, ka Ungārijas iestādes plāno ieviest balasta izmaksu kompensācijas sistēmu, kuras izvērtējums būtu varējis tikt iekļauts šajā lēmumā. Rezultātā visas procedūras gaitā starp Komisiju un Ungārijas iestādēm notika nopietnas diskusijas par kompensācijas sistēmas elementiem, ko Ungārija varētu pieņemt, lai minētā sistēma atbilstu balasta izmaksu metodikas kritērijiem.
- (27) Lai gan notika tehniskas diskusijas par iespējamo turpmāko kompensācijas mehānismu, Ungārijas iestādes līdz pat šā lēmuma pieņemšanai nav Komisijai iesniegušas visaptverošu kompensācijas mehānismu, ko būtu oficiāli apstiprinājusi Ungārijas valdība. Ungārijas iestādes savā 2008. gada 13. marta vēstulē skaidri apliecināja, ka pašlaik tās nevēlas piešķirt balasta izmaksu kompensācijas. Tās tomēr paturēja sev tiesības piešķirt šādas kompensācijas dažiem elektroenerģijas ražotājiem vēlāk.
- (28) Komisija 2008. gada 7. aprīļa vēstulē lūdza Ungārijas valdību apstiprināt dažus datus. Ungārijas iestādes sniedza pieprasīto informāciju vēstulē, kas reģistrēta 2008. gada 22. aprīlī.
- (29) Ungārijas iestādes 2008. gada 20. maija vēstulē informēja Komisiju par to, ka 2008. gada 31. maijā līgumslēdzējas puses ir pārtraukušas *Paksi* elektrostacijas EPL darbību. Lai gan elektrostacijas *Csepeli* un *Pannon* 2008. gada aprīlī parakstīja pārtraukšanas līgumu, šo pārtraukšanas līgumu stāšanās spēkā šā lēmuma pieņemšanas dienā joprojām ir atkarīga no akcionāru un banku iestāžu apstiprinājuma.
- Citas saistītās neizlemtās procedūras**
- (30) Lēmumu par procedūras uzsākšanu *Budapesti* elektrostacija apstrīdēja Pirmās instances tiesā ar iesniegumu, kas tika iesniegts 2006. gada 3. maijā un reģistrēts kā lieta T-80/06. Elektrostacija *Csepeli* 2006. gada 6. jūnijā lūdza atļauju iesaistīties procesā, lai atbalstītu *Budapesti* elektrostaciju, un atļauja tika dota ar tiesas 2008. gada 11. marta rīkojumu.
- (31) Turklāt divi starptautiski arbitražas procesi, ko pret Ungārijas Republiku uzsāka elektroenerģijas ražošanas uzņēmumi [...] un [...], kas abi ir EPL elektrostaciju akcionāri Ungārijā, atrodas izskatīšanā Starptautiskajā ieguldījumu strīdu risināšanas centrā Vašingtonā, Kolumbijas apgabalā... Procesi tiek pamatoti ar ieguldījumu aizsardzības noteikumiem, kas ietverti Enerģētikas hartas līgumā.

2. PASĀKUMA APRAKSTS

Vēsturisks atskats uz EPL

⁽¹²⁾ Izņemot 2007. gada 7. decembra un 2008. gada 14. janvāra vēstules.

⁽¹³⁾ Komisija pieņēmusi 2001. gada 26. jūlijā. Metodikas teksts pieejams Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

(32) No 1991. gada 31. decembra līdz 2002. gada 31. decembrim Ungārijas elektroenerģijas tirgus tika veidots ap "vienīgo pircēju" – uzņēmumu *Magyar Villamos Művek* (MVM). MVM ir 99,9 % valstij piederošs uzņēmums,

kas darbojas elektroenerģijas ražošanas jomā, vairumtirdzniecībā, pārvadē un mazumtirdzniecībā. Saskaņā ar "vienīgā pircēja" modeli MVM bija (ar dažiem izņēmumiem) vienīgais uzņēmums, kam bija tiesības iepirkt elektroenerģiju tieši no elektroenerģijas ražotājiem, un vienīgais uzņēmums, kam bija tiesības piegādāt elektroenerģiju reģionālajiem sadales uzņēmumiem. Atbilstoši 1994. gada Aktam XLVIII par elektroenerģiju (Enerģētikas akts I) MVM bija pienākums nodrošināt energoapgādes drošību Ungārijā par viszemākajām izmaksām.

- (33) 2001. gada Akts CX par elektroenerģiju (Enerģētikas akts II, ar ko aizstāja Enerģētikas aktu I) stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī. Tas izveidoja Ungārijas elektroenerģijas tirgus divējādo modeli, kas bija spēkā līdz 2008. gada 1. janvārim, kad spēkā stājās 2007. gada Akts LXXXVI par elektroenerģiju (Enerģētikas akts III, ar ko aizstāja Enerģētikas aktu II). Saskaņā ar divējādo modeli bija regulēts segments un brīvā tirgus segments, un klienti (kuru loks pakāpeniski paplašinājās) bija tiesīgi pāriet uz brīvo segmentu. Regulētajā segmentā MVM ir palicis vienīgais pircējs, bet brīvajā segmentā ir parādījušies citi tirgotāji. Enerģētikas akts III izbeidza regulētā segmenta pastāvēšanu, bet ir tomēr saglabātas mājsaimniecības un daži korporatīvie patērētāji – kā to atļāva otrā Elektroenerģijas direktīva⁽¹⁴⁾ – saskaņā ar universālā pakalpojuma saistībām.
- (34) Enerģētikas akts I paredzēja MVM pienākumu izvērtēt valsts kopējo elektroenerģijas pieprasījumu un reizi divos gados sagatavot elektrostaciju celtniecības valsts plānu [Országos Erőműépítési Terv]. Šis plāns bija jāiesniedz un jāapstiprina Ungārijas valdībai un parlamentam.
- (35) No Enerģētikas akta I un no Ungārijas valdības iesniegtajiem materiāliem⁽¹⁵⁾ izriet, ka visneatliekamākie mērķi Ungārijas enerģētikas tirgū 90. gadu vidū bija energoapgādes drošības nodrošināšana par viszemākajām izmaksām, infrastruktūras modernizācija, īpašu vērtību veltot svarīgākajiem vides aizsardzības standartiem, un enerģētikas nozares nepieciešamā pārstrukturēšana. Lai sasniegtu šos vispārīgos mērķus, ilgtermiņa elektroenerģijas pirkuma līgumi tika piedāvāti ieguldītājiem, kas Ungārijā ieguldītu elektrostaciju celtniecībā un modernizēšanā. EPL parakstīja, no vienas puses, elektroenerģijas ražotāji un, no otras puses, uzņēmums MVM.

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Direktīva 2003/54/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 96/92/EK atcelšanu (OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.).

⁽¹⁵⁾ 2005. gada 20. jūlijā iesniegtie materiāli, reģistrēti 2005. gada 25. jūlijā.

EPL

- (36) Starp MVM un atsevišķām elektrostacijām noslēgtie EPL⁽¹⁶⁾ veido līdzsvarotu ražošanas portfeli, kas ļauj MVM pildīt tam uzlikto pienākumu par energoapgādes drošības nodrošināšanu. Tie ļauj MVM nodrošināt gan bāzes slodzes pieprasījumu (ar brūnoglēm darbināmas elektrostacijas un atomelektrostacijas), gan maksimālās slodzes pieprasījumu (ar gāzi darbināmas elektrostacijas).
- (37) EPL uzliek elektroenerģijas ražotājiem pienākumu pareizi uzturēt un ekspluatēt ražošanas iekārtas. Tie rezervē visu vai lielāko daļu no elektrostaciju ražošanas jaudas (MW) uzņēmumam MVM. Jaudas rezervēšana ir neatkarīga no elektrostacijas reālā izmantojuma. Bez rezervētās jaudas MVM saskaņā ar EPL ir pienākums iepirkt obligātu daudzumu elektroenerģijas (MWh) no katras elektrostacijas.
- (38) Dažos EPL ir arī iekļauti tā sauktie "sistēmas pakalpojumi"⁽¹⁷⁾, ja elektrostacijas tehniski ir spējīgas tos sniegt; šos pakalpojumus MVM sniedz sistēmas operatoram MAVIR.
- (39) EPL, kas tika parakstīti 1995. un 1996. gadā (septiņi no novērtējumā iekļautajiem desmit EPL), tika piešķirti saistībā ar elektrostaciju privatizāciju. Šie EPL atbilda līguma paraugam, ko bija izveidojusi starptautiska juridiska firma pēc Ungārijas valdības lūguma. EPL parakstīšanai netika rīkota konkursa procedūra. Savukārt attiecībā uz elektrostaciju privatizāciju notika konkursa procedūra. EPL (kas tika parakstīti pirms privatizācijas) ietilpa privatizācijas dokumentu paketē. Daļu no šiem līgumiem (galvenokārt *Mátrai*, *Tiszai* un *Dunamenti* līgumi) puses ir daļēji grozījušas pēc privatizācijas.
- (40) *Csepeli* elektrostacijas EPL tika parakstīts 1997. gadā pēc nedaudz atšķirīga parauga. Tomēr arī tas nav ticis piešķirts saskaņā ar konkursa procedūru, un arī šis EPL bija saistīts ar elektrostacijas privatizāciju.
- (41) *Ujpesti* elektrostacijas (viena no trim *Budapesti* elektrostacijas apakšstacijām) EPL tika parakstīts ar *Budapesti* elektrostaciju 1997. gadā, arī bez īpašas konkursa procedūras.
- (42) Vienīgi *Kispesti* elektrostacijas (vēl viena *Budapesti* elektrostacijas (novecojusi) stacija, kas tajā laikā tika pamatīgi pārbūvēta) EPL 2001. gadā tika parakstīts atklātas konkursa procedūras rezultātā.

⁽¹⁶⁾ Dažos gadījumos bija atsevišķi EPL dažādiem elektrostaciju ražošanas blokiem, piemēram, *Mátrai* vai *Dunamenti*.

⁽¹⁷⁾ Piemēram, līdzsvara elektroenerģija, terciārās rezerves, spēja autonomi ražot elektroenerģiju utt.

- (43) Laikposmā no 2000. līdz 2004. gadam jauda, kas saskaņā ar EPL bija rezervēta, sedza aptuveni 80 % no visa kopējā Ungārijas elektroenerģijas pieprasījuma (MW). No 2005. gada līdz šā lēmuma pieņemšanai minētā daļa ir aptuveni 60–70 %. Tika gaidīts, ka tā pakāpeniski samazināsies laikposmā no 2011. līdz 2024. gadam ⁽¹⁸⁾.
- (44) No gandrīz divdesmit EPL, kas parakstīti laikposmā no 1995. līdz 2001. gadam, desmit EPL bija vēl spēkā dienā, kad Ungārija pievienojās ES (2004. gada 1. maijā).
- (45) Šis lēmums attiecas tikai uz tiem EPL, kuri bija spēkā 2004. gada 1. maijā. Tas neattiecas uz EPL, kas izbeidzās

pirms šā datuma. Lai gan dažus EPL (sk. 29. apsvērumu) puses ir pārtraukušas 2008. gada aprīlī, šis lēmums attiecas arī uz šiem EPL un izvērtē valsts atbalsta raksturu un saderību ar kopējo tirgu laikposmā no 2004. gada 1. maija līdz to pārtraukšanas datumam (2008. gada aprīlis).

Elektrostacijas ar EPL un EPL darbības ilgums

- (46) Elektrostacijas, kurām ir EPL, uz kuriem attiecas šis lēmums, ir uzskaitītas tabulā. EPL darbības ilgums, kas parādīts tabulā, attiecas uz sākotnēji paredzēto EPL beigu datumu, kā tas noteikts pašos EPL.

1. tabula

Pārskats par ražošanas uzņēmumiem, kuriem ir EPL, galvenajiem akcionāriem un EPL darbības ilgumu

Ražošanas uzņēmuma nosaukums	Akciju kontrolpaketes turētāju grupa	Elektrostacijas ar EPL	EPL darbības ilgums
Budapesti Erőmű Rt.	EDF	Kelenföldi Erőmű	1996.–2011. g.
		Újpesti Erőmű	1997.–2021. g.
		Kispesti Erőmű	2001.–2024. g.
Dunamenti Erőmű Rt.	Electrabel	Dunamenti F bloki	1995.–2010. g. (parakstīts 1995. gadā, stājies spēkā 1996. gadā)
		Dunamenti G2 bloks	1995.–2015. g. (parakstīts 1995. gadā, stājies spēkā 1996. gadā)
Mátrai Erőmű Rt.	RWE	Mátrai Erőmű	1995.–2022. g. (sākotnējais darbības ilgums līdz 2015. gadam, 2005. gadā pagarināts līdz 2022. gadam)
AES-Tisza Erőmű Kft.	AES	Tisza II Erőmű	1995.–2016. g. (parakstīts 1995. gadā, stājies spēkā 1996. gadā) ([...])
Csepeli Áramtermelő Kft.	ATEL	Csepeli II Erőmű	1997.–2020. g. (parakstīts 1997. gadā, stājies spēkā 2000. gadā)
Paksi Atomerőmű Rt.	MVM	Paksi Atomerőmű	1995.–2017. g. (*) (parakstīts 1995. gadā, stājies spēkā 1996. gadā)
Pannonpower Holding Rt.	Dalkia	Pécsi Erőmű	1995.–2010. g. (parakstīts 1995. gadā, stājies spēkā 1996. gadā)

(*) Pārtraukts, kopīgi vienojoties 2008. gada martā.

⁽¹⁸⁾ Šie rādītāji ir pamatoti uz ražošanas jaudas rezervācijas aprēķinu (MW), nevis uz elektroenerģijas pārdošanas apjomu (MWh). Ungārijas iestādes iesniedza Komisijai datus 2004. gada 4. jūnija vēstulē. Tie paši skaitļi pieejami nozares izpētes ziņojumā, ko Ungārijas elektroenerģijas tirgū veica Ungārijas Konkurences iestāde (2006. gada 15. maijā).

Cenas

- (47) Ar valdības Dekrētu Nr. 1074/1995 (VIII.4.) par elektroenerģijas cenu regulēšanu (tā sauktā pirmā cenu regulēšanas perioda sākums) valdība uzņēmas saistības, ka ar 1997. gada 1. janvāri "papildus attaisnoto darbības izmaksu segšanai vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības cenas nodrošina 8 % peļņu no pašu kapitāla". Līdz ar to valdība garantēja 8 % rentabilitāti no kapitāla elektroenerģijas ražošanas uzņēmumiem, kam ir EPL.
- (48) No 2001. gada 1. janvāra (otrā cenu regulēšanas perioda sākums) vairumtirdzniecības cenās tika iekļauta 9,8 % peļņa no aktīviem [*eszközarányos megtérülés*]. Procentu pieaugums nenozīmēja, ka patiesie apjomi obligāti palielinājās, jo šo divu peļņas normu bāzes bija atšķirīgas (pirmā tika aprēķināta no kapitāla, bet otrā – no aktīviem). Cenas atspoguļoja izmaiņas inflācijā.
- (49) Regulētās cenas saglabājās līdz 2003. gada 31. decembrim.
- (50) Cenu regulēšanas periodā Ungārijas Enerģētikas birojs analizēja katras elektrostacijas izmaksu struktūru un noteica MVM tādu elektroenerģijas iepirkuma cenu, kas nodrošināja rentabilitāti.
- (51) Ar šo cenu noteikšanas mehānismu segto izmaksu sarakstā bija iekļautas šādas galvenās izmaksu pozīcijas⁽¹⁹⁾:
- fiksētās izmaksas: amortizācija, apdrošināšana, noteiktas fiksētas apkopes un darbības izmaksas, aizņēmuma procenti [*hitelkamatok*], ekspluatācijas pārtraukšana [*rekultivációs költségek*], fiskālie maksājumi (nodokļi), personāla izdevumi [*személyi jellegtű költségek*], maksas par vides aizsardzību, maksājumi Centrālajam atomenerģijas fondam [*Központi Nukleáris Alap befizetések*] par atomelektrostaciju, kā arī ārkārtēji izdevumi [*rendkívüli ráfordítások*],
 - mainīgās izmaksas: kurināmā izmaksas.
- (52) Ungārijas Enerģētikas biroja uzdevums bija nodrošināt, lai segtās izmaksas būtu samērīgas un vajadzīgas.
- (53) Regulētā cena pārmainīja cenu, kas bija noteikta EPL.
- (54) Sākot ar 2004. gada 1. janvāri, cenas tika noteiktas, pamatojoties uz EPL cenas formulām. Formulas precizēja saistībā ar ikgadējam sarunām par cenu starp MVM un elektroenerģijas ražotājiem.
- (55) EPL izmantotās cenu formulas ir ļoti sarežģītas. Tomēr tajās ir ievēroti tie paši principi, kas ievēroti metodikā, ko Ungārijas Enerģētikas birojs piemēroja līdz 2004. gada janvārim. Saskaņā ar Ungārijas iestāžu iesniegtajiem materiāliem⁽²⁰⁾ EPL pielikums par cenu noteikšanu tika sagatavots, izmantojot formulas un definīcijas no iepriekš minētā valdības Dekrēta Nr. 1074/1995 par elektroenerģijas cenu regulēšanu. (Saskaņā ar iesniegto materiālu "līgumos tika iekopētas dekrēta formulas un definīcijas".) Tādējādi EPL cenu noteikšanas principi līdzīgi mehānismam, ko izmanto, lai noteiktu regulētās cenas, ir balstīti uz attaisnoto izmaksu kategorijām.
- (56) Katrā EPL ir iekļauti divi galvenie izmaksu veidi: *jaudas maksa* par rezervēto jaudu (MW) (*jeb maksa par jaudas pieejamību*), kas sedz fiksētās izmaksas + peļņu (kapitāla izmaksas), un maksa par elektroenerģiju, kas sedz mainīgās izmaksas. Dažādos EPL paredzētas atšķirīgas papildu maksas. Atkarībā no EPL šīs papildu maksas var būt piešķiršanas un atņemšanas (*bonus/malus*) maksa, ko piemēro, lai mudinātu elektroenerģijas ražotājus ievērot vismazāko izmaksu principu, papildu maksa par rezervju nodrošināšanu, par apkopes grafika izmaiņām pēc MVM pieprasījuma, par slodzes palielināšanu maksimālās slodzes periodos un slodzes samazināšanu zem līgumā paredzētā līmeņa zema pieprasījuma periodos utt. Periodiskās (gada, ceturkšņa, mēneša) izmaiņas maksājumos par jaudu ir atkarīgas no vairākiem faktoriem, piemēram, īstenoto pārbūves projektu kapitalizācija, dažādas procentu kategorijas, ārvalstu valūtas maiņas kursi, inflācijas indeksi utt. Maksa par jaudu un papildu maksa sedz arī sistēmas pakalpojumus (kas ietverti EPL). Būvējamā maksa par elektroenerģiju ir saistīta ar kurināmā izmaksām un īpaša kurināmā siltuma izmantošanu [*fajlagos tüzelőhő felhasználása*]. Tā tiek aprēķināta uz mainīgo izmaksu *mainīguma* principa pamata.
- (57) Jāatzīmē, ka nav pilnīgi skaidri noteikts, ka segto izmaksu kategoriju definīcija cenu regulēšanā līdz 2004. gada 1. janvārim un EPL līgumos bija identiska. Kā izriet no Ungārijas iesniegtajiem materiāliem⁽²¹⁾, piemēram, [...] un *Dunamenti* elektrostaciju jaudas maksa bija augstāka saskaņā ar EPL nekā saskaņā ar cenu regulēšanu. Tam par iemeslu bija fakts, ka EPL ņēma vērā pārbūvi, kuras dēļ bija augstākas fiksētās izmaksas. Augstākas fiksētās izmaksas pakāpeniski (pēc pakāpeniskās pārbūves) atspoguļojās jaudas maksā, kas pēc EPL bija augstāka nekā saskaņā ar cenu regulēšanu. Atkarībā no divpusējām sarunām starp MVM un ražotājiem varētu tikt novērotas arī citas atšķirības starp regulētām cenām un EPL cenām.

⁽¹⁹⁾ Saraksts pamatots uz informāciju, ko Ungārijas iestādes sniedza 2004. gada 20. oktobrī, un Ungārijas Enerģētikas biroja pamatnostādņem par izmaksu kontroli sakarā ar cenu noteikšanu 2001. gada janvārī [*A Magyar Energia Hivatal irányelve a 2001. januári ármegállapítás előkészítését célzó költség-felülvizsgálat végzéséhez*].

⁽²⁰⁾ 2005. gada 20. jūlija vēstule, reģistrēta 2005. gada 25. jūlijā.

⁽²¹⁾ 2006. gada 28. jūnija vēstule, reģistrēta 2006. gada 29. jūnijā.

- (58) Neraugoties uz šādām atšķirībām, 2004. gada 20. oktobrī un 2005. gada 20. jūlijā iesniegtajos Ungārijas materiālos katra elektrostacija, kam bija EPL, apliecināja, ka cenu aprēķināšanas metode, kā arī izmaksu kategorijas, ko piemēroja pēc cenu regulēšanas beigām, bija lielā mērā līdzīgas tām, ko Ungārijas Enerģētikas birojs piemēroja pirms tam.
- (59) Cenas saskaņā ar EPL, kas tika izmantotas pēc 2004. gada 1. janvāra, tādējādi joprojām bija balstītas uz pamatotu (fiksētu un mainīgu) izmaksu + peļņas aprēķinu.
- (60) No iepriekš sacītā izriet, ka, lai gan cenu regulēšana beidzās 2003. gada 31. decembrī, cenas netika patiesi liberalizētas, jo elektroenerģijas vairumcenas joprojām noteica EPL paredzētais peļņas princips no ieguldījuma⁽²²⁾.
- (61) Ungārijas parlaments 2006. gada 6. februārī pieņēma 2006. gada Aktu XXXV⁽²³⁾ un līdz ar to atjaunoja valdības veiktu cenu regulēšanu attiecībā uz cenu elektroenerģijai, ko pārdod uzņēmumam MVM saskaņā ar EPL. Pirmais jaunais dekrēts par cenām stājās spēkā 2006. gada 9. decembrī. Sākot no šā datuma, EPL cenu formulas tika vēlreiz nomainītas ar valsts noteiktām cenām aptuveni uz vienu gadu (līdz 2007. gada 31. decembrim).
- (62) Sākot ar 2008. gada 1. janvāri, saistībā ar tirgus liberalizēšanu Enerģētikas akts III pielika punktu regulētajām ražošanas cenām, kā arī divējādo tirgus segmentu – regulētā un brīvā – pastāvēšanai.
- (63) Līdz ar to, sākot no 2008. gada 1. janvāra, elektroenerģijas cenu, ko elektroenerģijas ražotāji pārdeva MVM saskaņā ar EPL, atkal nosaka EPL cenu formulas. Šo formulu pamatā ir principi, kas nav mainīti kopš to iepriekšējās piemērošanas: tajos ievēroti tie paši principi kā laikposmā no 2004. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 8. decembrim (sk. 54.–59. apsvērumu).
- (64) Atbilstoši tam cenas saskaņā ar EPL joprojām nosaka tas pats vispārējais princips, kas garantē peļņu no ieguldījuma.

Rezervētā jauda

- (65) Saskaņā ar EPL uzņēmumam MVM tiek rezervēta elektrostaciju (bloku) visa jauda vai tās būtiska daļa.

2. tabula

Ungārijas iekšzemes ražošanas jauda⁽²⁴⁾

(MW)

Jauda	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.
Uzstādīta kopējā ražošanas jauda ⁽¹⁾	8 777	8 595	8 691	8 986
Pieejamā bruto jauda ⁽²⁾	8 117	8 189	8 097	8 391
Pieejamā neto jauda ⁽³⁾	7 252	7 792	7 186	7 945
Ungārijas elektrosistēmas maksimālā slodze	6 356	6 409	6 432	6 605

(1) Uzstādītā kopējā ražošanas jauda [*Beépített teljesítőképesség*]: Ungārijas elektrostaciju iekārtu nominālā ražošanas jauda MW. Tā var mainīties, vienīgi paplašinot vai demontējot elektrostacijas.

(2) Pieejamā bruto jauda [*Rendelkezésre álló állandó teljesítőképesség*]: elektrostacijas faktiskā pieejamā jauda, ņemot vērā pastāvīgo pieļaujamo pārslodzi un pastāvīgo deficītu. Uzstādītā jauda pēc atskaitījumiem pastāvīga rakstura apsvērumu dēļ un pēc pieļaujamo pārslodžu pieskaitīšanas.

(3) Pieejamā neto jauda [*Igénybe vehető teljesítőképesség*]: faktiski pieejama jauda pēc plānoto ekspluatācijas darbu atskaitīšanas.

(22) Sk. arī ziņojumu par Ungārijas Konkurences iestādes veikto izmeklēšanu Ungārijas elektroenerģijas tirgus nozarē (2006. gada 15. maijs).

(23) *A villamos energia árszabályozását érintő egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi XXXV. törvény* (2006. gada Akts XXXV par grozījumiem attiecībā uz elektroenerģijas cenu regulēšanu).

(24) Tabulā dotie skaitļi pamatoti ar statistikas datiem, kas publicēti Elektroenerģijas statistikas gadagrāmatā [*Villamosenergia Statisztikai Evkonyv*]. Sk. arī Ungārijas iestāžu vēstuli, kas iesniegta 2008. gada 21. aprīlī.

3. tabula

Ar EPL saistīto elektrostaciju ražošanas jauda ⁽²⁵⁾

Elektrostacija	Jauda	(MW)			
		2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.
Kelenföld	Pieejamā neto jauda	90,1	97,6	97,2	78,0
	Līgumā paredzētā jauda ⁽¹⁾	83,3	89,8	89,4	71,9
Ujpest	Pieejamā neto jauda	106,3	106,1	106,2	106,0
	Līgumā paredzētā jauda	99	98,8	98,9	98,7
Kispest	Pieejamā neto jauda	46,1	110,2	110,2	109,6
	Līgumā paredzētā jauda	43	102,6	102,6	102,3
Dunamenti F	Pieejamā neto jauda	1 020	1 020	1 020	1 020
	Līgumā paredzētā jauda	928,2	923,1	923,1	923,1
Dunamenti G2	Pieejamā neto jauda	187,6	223,1	223,1	223,7
	Līgumā paredzētā jauda	178,4	212,4	212,4	213
AES-Tisza	Pieejamā neto jauda	638,0	824,7	824,7	824,7
	Līgumā paredzētā jauda	[...] ^(a)	[...] ^(b)	[...] ^(b)	[...] ^(b)
Csepeli	Pieejamā neto jauda	348,9	331	355	349,5
	Līgumā paredzētā jauda	323	307	329	324
Pannon	Pieejamā neto jauda	25,9	25,9	25,9	25,9
	Līgumā paredzētā jauda	20,1	20,1	20,1	20,1
Mátra	Pieejamā neto jauda	593	552	552	552
	Līgumā paredzētā jauda	496	460	460	460
Paksi	Pieejamā neto jauda	1 597	1 596	1 596	1 596
	Līgumā paredzētā jauda	1 486	1 486	1 485	1 485
Ar EPL saistīto elektrostaciju kopējā pieejamā neto jauda		4 652	4 886,6	4 910,3	4 885,4
Kopējā līgumos paredzētā jauda		[...] ^(c)	[...] ^(d)	[...] ^(e)	[...] ^(f)

⁽¹⁾ Līgumā paredzētā vidējā pieejamā jauda [Rendelkezésre álló átlag teljesítőképesség szerződött értéke].

^(a) No 400 līdz 700 MW (zemsvītras piezīmes, kas apzīmētas ar maziem burtiem, neparādās lēmuma autentiskajā versijā, bet tās ir ieviestas publiski pieejamajā versijā, lai norādītu dažu datu nozīmi, uz kuriem attiecas dienesta noslēpuma pienākums).

^(b) No 600 līdz 900 MW.

^(c) No 4 057 līdz 4 357 MW.

^(d) No 4 725,9 līdz 5 025,9 MW.

^(e) No 4 749,6 līdz 5 049,6 MW.

^(f) No 4 724,7 līdz 5 024,7 MW.

(66) No tabulas skaitļiem izriet, ka novērtējumā ietvertajā periodā MVM ir noslēdzis EPL par aptuveni 60 % no Ungārijā pieejamās neto ražošanas jaudas. Ņemot vērā elektrostaciju faktiski pieejamo jaudu [Ténylegesen igénybevehető teljesítőképesség], atskaitot pašu patēriņu [Önfogyasztás], rādītājs ir augstāks par iepriekš minēto.

(67) Tāpat no iepriekš dotajām tabulām izriet, ka jauda, kas atbilstīgi EPL ir rezervēta MVM vajadzībām, ietver pilnīgi visu attiecīgo elektrostaciju pieejamo jaudu vai šīs jaudas lielāko daļu.

⁽²⁵⁾ Tabulā dotie skaitļi pamatoti uz EPL, ko Komisijai iesniegušas Ungārijas iestādes. Sk. arī Ungārijas iestāžu vēstuli, kas reģistrēta 2008. gada 21. aprīlī.

- (68) Par šo jaudas rezervēšanu MVM maksā jaudas maksu (56. apsvērum) neatkarīgi no elektrostacijas faktiskā izmantojuma.
- (69) Importa jauda Ungārijā ir aptuveni 1 000–1 300 MW. Aptuveni 600 MW no šīs importa jaudas tiek rezervēti MVM vajadzībām saskaņā ar ilgtermiņa līgumiem.

Pārdotie daudzumi

- (70) Kad MVM faktiski izmanto savas jaudas tiesības un pērk elektroenerģiju no elektrostacijas, tas maksā par elektroenerģijas patēriņu (sk.56. apsvērumu).
- (71) Katrai elektrostacijai ir noteikta obligātā elektroenerģijas patēriņa garantija, ko nodrošina EPL.
- (72) Kopējais iekšzemes saražotās elektroenerģijas daudzums Ungārijā svārstās no 32 līdz 36 TWh (= 32–36 000 000 GWh) gadā.

4. tabula

Saskaņā ar EPL ražotā elektrība ⁽²⁶⁾

		(GWh)			
Elektrostacija	Saražotā elektroenerģija	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.
Budapesti (ar Kelenföldi, Újpesti un Kispesti)	Kopā saražotā elektroenerģija	1 228	1 510	1 643	1 742
	Pašu patēriņš	87	89	91	84
	Obligātā patēriņa garantija	Kelenfold: [...] Újpest [...] Kispest [...]	Kelenfold: [...] Újpest [...] Kispest [...]	Kelenfold: [...] Újpest [...] Kispest [...]	Kelenfold: [...] Újpest [...] Kispest [...]
	Faktiskais patēriņš	939	1 302	1 451	1 538
Dunament (*) (F + G2)	Kopā saražotā elektroenerģija	4 622	3 842	3 450	4 300
	Pašu patēriņš	174	148	147	188
	Obligātā patēriņa garantija	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]
	Faktiskais patēriņš	4 232	2 888	2 495	3 296
AES-Tisza	Kopā saražotā elektroenerģija	1 621	1 504	1 913	2 100
	Pašu patēriņš	96	97	117	116
	Obligātā patēriņa garantija	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskais patēriņš	1 525	1 407	1 796	1 984
Csepeli	Kopā saražotā elektroenerģija	1 711	1 764	1 710	2 220
	Pašu patēriņš	48	49	48	53
	Obligātā patēriņa garantija	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskais patēriņš	1 662	1 715	1 661	2 166
Pannon (*)	Kopā saražotā elektroenerģija	673	266	237	232
	Pašu patēriņš	116	52	34	29
	Obligātā patēriņa garantija	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskais patēriņš	361	206	203	203

⁽²⁶⁾ Tabulā dotie skaitļi pamatoti uz Ungārijas iestāžu iesniegtajiem EPL, uz statistikas datiem, ko publicējis Ungārijas Enerģētikas birojs savā tīmekļa vietnē www.eh.gov.hu, un uz Ungārijas iestāžu 2008. gada 21. aprīļa vēstuli. Garantētās piegādes daudzumi, kas noteikti gada komercīgumos var nedaudz atšķirties no daudzumiem, kas paredzēti pašos EPL. Faktiskās piegādes skaitļi attiecas uz visu attiecīgās elektrostacijas tirdzniecību ar MVM.

(GWh)

Elektrostacija	Saražotā elektroenerģija	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.
Mátra (*)	Kopā saražotā elektroenerģija	5 688	5 698	5 621	6 170
	Pašu patēriņš	675	670	667	710
	Obligātā patēriņa garantija	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskais patēriņš	3 730	3 762	3 587	4 082
Paksi	Kopā saražota elektroenerģija	11 915	13 833	13 460	14 677
	Elektrostācijas pašas patēriņš	750	821	800	848
	Obligātā patēriņa garantija	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskais patēriņš	11 112	13 012	12 661	13 828

(*) Datas par kopā saražoto elektroenerģiju un pašu patēriņu iekļauti arī tie elektrostaciju bloki, uz kuriem EPL neattiecas.

(73) Obligātā patēriņa garantija ir daudzums, ko MVM ir pienākums pirkt neatkarīgi no tirgus pieprasījuma. Gadījumā, ja MVM nepērk noteiktos obligātos daudzumus, tam tomēr ir jāmaksā par kurināmā izmaksām (*Dunamenti, Kelenfold, Pécs* un [...]), par visām izmaksām vai kompensācijām, kas rodas ražotājam, pamatojoties uz kurināmā pirkuma līgumu (*Csepeli*), vai par visām attaisnotajām izmaksām (*Kispesti* un *Ujpest*).

3. PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS PAMATOJUMS

3.1. EPL

(74) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija provizoriski secināja, ka EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē EPL ir valsts atbalsts elektroenerģijas ražotājiem, kam ir EPL līgumattiecības ar MVM.

(75) Tā izteica viedokli, ka EPL pēc pievienošanās ir piemērojami Pievienošanās akta IV pielikuma 3. punkta 1. apakšpunkta c) daļas⁽²⁷⁾ nozīmē un ka tie nav esošs atbalsts, jo, pamatojoties uz Pievienošanās aktu, neviens EPL nav tiesīgs saņemt vienu no trim atbalsta kategorijām, kuras, sākot ar pievienošanās brīdi, tiek uzskatītas par atbalstu EK līguma 88. panta 1. punkta nozīmē.

(76) Pirmkārt, neviens no EPL nestājās spēkā līdz 1994. gada 10. decembrim. Otrkārt, neviens no EPL netika norādīts esošo atbalsta pasākumu sarakstā, kas pievienots Pievienošanās akta IV pielikumam, un, treškārt, Komisijai netika nosūtīts paziņojums par EPL saskaņā ar tā saukto "pagaidu procedūru".

⁽²⁷⁾ Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltes Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovēnijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumi līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā; OV L 236, 2003. gada 23. septembris

Valsts atbalsta esība

(77) Komisija puda viedokli, ka garantētā peļņa no ieguldījumiem un augstā iepirkuma cena, kas tika paredzēta EPL, nostādīja EPL iesaistītos elektroenerģijas ražotājus izdevīgākā ekonomiskā situācijā nekā citus elektroenerģijas ražotājus, kuri nebija EPL līgumslēdzējas puses, tostarp iespējamus jaunus ienācējus un uzņēmumus citās salīdzināmās nozarēs, kur šādi ilgtermiņa līgumi nav tikuši pat piedāvāti tirgus dalībniekiem. Tādēļ, pamatojoties uz iepriekšēju novērtējumu, tika atzīts, ka pasākums piešķir selektīvu priekšrocību minētajiem elektroenerģijas ražotājiem.

(78) Komisija arī atzīmēja, ka elektroenerģijas tirgi tika atvērti konkurencei un ka elektroenerģijas tirdzniecība notika starp dalībvalstīm vismaz, kopš stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra Direktīva 96/92 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu.⁽²⁸⁾ Tāpēc pasākumus, kas dod priekšroku enerģētikas nozares uzņēmumiem vienā dalībvalstī, uzskatīja par iespējami traucējošiem citu dalībvalstu uzņēmumu iespējai eksportēt elektroenerģiju citām dalībvalstīm.

(79) Komisija arī puda viedokli, ka šī priekšrocība bija saistīta ar valsts resursu izmantošanu, jo lēmums parakstīt EPL bija valsts politikas rezultāts, kuru īstenoja tīkla operators MVM, kas pilnībā piederēja valstij. Saskaņā ar Eiropas Kopienu Tiesas (Tiesa) tiesu praksi, ja valstij piederošs uzņēmums izmanto tās līdzekļus tādā veidā, ko var attiecināt uz valsti, šie līdzekļi jāuzskata par valsts resursiem EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē⁽²⁹⁾.

⁽²⁸⁾ OV L 27, 30.1.1997., 20. lpp.

⁽²⁹⁾ Lieta C-482/99 *Francijas Republika pret Eiropas Kopienu komisiju* [2002] *Recueil* I-04397. 2002. gada 16. maija lēmums.

(80) Tādēļ Komisija secināja, ka EPL, iespējams, ir valsts atbalsts elektroenerģijas ražotājiem EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, un šāds atbalsts ir "joprojām piemērojams pēc [pievienošanās]" Pievienošanās akta IV pielikuma 3. punkta 1. apakšpunkta c) daļas izpratnē.

EPL saderība ar EK līgumu

(81) Komisija turklāt norādīja, ka, lai analizētu valsts atbalstu, ko saņēmuši elektroenerģijas ražotāji, jāizmanto balasta izmaksu metodika. Pamatojoties uz dokumentiem, kas bija Komisijas rīcībā lēmuma par procedūras uzsākšanu laikā, Komisija apšaubīja EPL atbilstību balasta izmaksu metodikā noteiktajiem kritērijiem.

(82) Pirmkārt, Komisija apšaubīja, ka EPL reglamentējošie principi, kas liedza brīvu konkurenci tirgū, varētu tikt uzskatīti par atbilstošiem balasta izmaksu metodikas pamatmērķiem, t. i., paātrināt liberalizācijas tempu nozarē, piešķirot atbilstīgas kompensācijas tirgū esošajiem dalībniekiem, kas saskārušies ar jauniem konkurences nosacījumiem.

(83) Otrkārt, Komisija apšaubīja, ka atbalsta elements, kas iekļauts EPL, attiecībā uz attaisnoto balasta izmaksu aprēķināšanu un piemērotas kompensācijas piešķiršanu būtu atbilstīgs balasta izmaksu metodikā sīki izstrādātajiem kritērijiem.

3.2. Valdības Dekrēts Nr. 183/2002 (VIII.23.) par balasta izmaksām

(84) Lai MVM būtu iespēja rīkoties saskaņā ar saviem EPL un vienlaicīgi saglabāt tālākpārdošanas cenas regulētajā tirgus segmentā aptuveni brīvā tirgus cenu līmeni, valdības Dekrēts Nr. 183/2002 (VIII.23. pants) paredzēja valsts kompensāciju, kas noteiktos apstākļos tiek maksāta MVM.

(85) Ungārijas iestādes savā sākotnējā lietas HU 1/2994 paziņojumā (kas tika atsaukts 2005. gada 13. aprīlī) uzskatīja, ka šī kompensācija ir valsts atbalsts MVM.

(86) Tomēr Komisija lēmumā par procedūras uzsākšanu secināja, ka šī kompensācija nav valsts atbalsts MVM, bet naudas līdzekļi, kas saņemti saskaņā ar valdības Dekrētu Nr. 183/2002 (23.VIII), ir daļa no pirkuma cenas, ko MVM maksā ražotājiem saskaņā ar EPL, un tādējādi ir daļa no priekšrocības ražotājiem, kura izriet no EPL.

(87) Tādējādi lēmums par procedūras uzsākšanu ievada formālu izmeklēšanas procedūru vienīgi par EPL, nevis par valdības Dekrētu Nr. 183/2002 (VIII.23.).

4. UNGĀRIJAS APSVĒRUMI PAR LĒMUMU UZSĀKT PROCEDŪRU

(88) Ungārija pauž viedokli, ka individuāls EPL novērtējums varētu būt attaisnojams sakarā ar atšķirībām to konkrētajos nosacījumos.

(89) Attiecībā uz Ungārijas elektroenerģijas tirgus atvēršanu Ungārija uzskata, ka, spriežot pēc patērētāju skaita, kas pārgāja uz brīvo tirgu atvēršana noritēja sekmīgi (t. i., atbilstoši vidējam rādītājam Eiropā). Ungārija secina, ka EPL neradīja šķērslis patērētājiem pāriet uz brīvo tirgu. Ikviens šāds šķērslis drīzāk rastos Ungārijas pārrobežu starpsavienojumu ierobežotās jaudas dēļ un tātad augsto cenu dēļ.

(90) Ungārija turklāt apgalvo, ka EPL ilgtermiņa raksturs pats par sevi nevar būt priekšrocība konkurences ražotājiem, jo šādi ilgtermiņa līgumi ir vispārpieņemta prakse elektroenerģijas nozarē gan Eiropā, gan citos kontinentos.

(91) Attiecībā uz bāzes cenu, uz ko ir dota atsauce lēmumā par procedūras uzsākšanu, Ungārijas iestādes aicina Komisiju ņemt vērā Ungārijas reģionālās īpatnības un neseno kurināmā cenu kāpumu, nosakot bāzes cenu.

(92) Attiecībā uz jaunienācējiem elektroenerģijas tirgū Ungārija informē Komisiju, ka elektroenerģijas tirgū nav bijis neviena jaunienācēja kopš 2004. gada 1. maija (Ungārijas pievienošanās diena ES un liberalizācijas diena). Ungārijas iestādes norāda uz katra šāda ieguldījuma laikietilpību un rezultātā – uz mazo varbūtību, ka jebkāds ieguldījums tiks veikts līdz 2011. gadam.

(93) Visbeidzot, atbildot uz Komisijas šaubām par EPL saderību ar balasta izmaksu metodikas 4.6. punktu, Ungārija apstiprina, ka tā nekādu valsts atbalstu nepiešķirs tādu uzņēmumu glābšanai vai pārstrukturēšanai, kas ir izvērtējamo EPL labumu guvēji.

5. IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI

(94) Pēc lēmuma par procedūras uzsākšanu publicēšanas (2005. gada 21. decembrī) un noteiktajā termiņā (lielākajā daļā gadījumu pēc termiņa pagarināšanas, ko ieinteresētās personas lūdza un Komisija akceptēja) Komisijai apsvērumus iesniedza

— šādi elektroenerģijas ražošanas uzņēmumi: AES-Tisza Erőmű Kft., Budapesti Erőmű Zrt., Csepeli Áramtermelő Kft., Dunamenti Erőmű Zrt. un tā galvenais akcionārs Electrabel S.A. un Mátraerő Erőmű Zrt.,

— šādas bankas, kas nodrošināja finansējumu elektroenerģijas ražotājiem: [...] banka, kas darbojās kā apkalpojošais aģents divpadsmit banku, uzņēmuma *Csepeli Áramtermelő Kft.* aizdevēju vārdā, un [...] banka, kura darbojās kā apkalpojošais aģents deviņu banku iestāžu, uzņēmuma *AES-Tisza Erőmű Kft.* aizdevēju, vārdā,

— MVM un

— trešā persona, kas lūdza tās identitāti neatklāt.

- (95) Lielākā daļa apsvērumu, ko puses iesniegušas Komisijai, izmanto ļoti līdzīgu argumentāciju. Tāpēc Komisija nevis apraksta katras ieinteresētās personas apsvērumus atsevišķi, bet ir sagrupējusi tos vispārīgās kategorijās (sk. 5.1.–5.7. punktu).

5.1. Apsvērumi par atsevišķajiem EPL novērtējumiem

- (96) *Mátra* elektrostacija un kāda cita ieinteresētā persona, kas lūdza tās identitāti neizpaust, izteica vispārīgas bažas, ka Komisijai EPL ir jāvērtē atsevišķi, jo to konkrētais saturs atšķiras. Citi elektroenerģijas ražotāji netieši lūdza dot viņiem atsevišķu EPL vērtējumu, sniedzot Komisijai sīki izstrādātu informāciju par konkrētajiem nosacījumiem viņu pašu EPL.

5.2. Apsvērumi par valsts atbalsta esību

Attiecīgais novērtējuma laiks

- (97) *AES-Tisza Erőmű*, *Budapesti Erőmű*, *Csepeli Áramtermelő* un *Dunamenti Erőmű* apgalvo, ka valsts atbalsta esības kritēriji ir jāvērtē EPL noslēgšanas laikā saistībā ar tā laika tirgus apstākļiem. Dažos apsvērumos šis lūgums ir skaidri izteikts, bet citos tas ir netiešā veidā, atsaucoties uz EPL noslēgšanas apstākļiem, sniedzot vērtējumu jautājumā par valsts atbalsta esību. Tiek dotas atsauces uz Tiesas praksi šajā sakarā⁽³⁰⁾.

Nekādas ekonomiskas priekšrocības

i) *Nepareiza bāzes cena/nekādu izdevīgu cenu*

- (98) Visi elektroenerģijas ražotāji apgalvo, ka EPL nepiešķir nekādas ekonomiskas priekšrocības.
- (99) Tie kritizē Komisijas iepriekšējo novērtējumu, ka cenas, kas noteiktas saskaņā ar EPL, ir augstākas nekā vairumtirdzniecības tirgus cenas.

- (100) Tie apgalvo, ka bāzes cena EUR 36 par MWh, ko izmanto citos lēmumos un uz kuru ir atsauce lēmumā par procedūras uzsākšanu, ir nepiemērota šajā procedūrā, jo tā ir radusies pavisam atšķirīgā ģeogrāfiskā vietā un laikā. Tie apgalvo, ka cenas novērtējumā ir jāņem vērā apstākļi, kādi bija laikā, kad noslēdza šos EPL. Viņi arī uzsver, ka cenas saskaņā ar jebkuru ilgtermiņa līgumu vienmēr būs zemākas nekā tās dienas tirgus cenas. Turklāt ražotāji, kas nodrošina MVM galvenokārt ar maksimālās slodzes elektroenerģiju, arī apgalvo, ka viņu cenas nevar salīdzināt ar bāzes slodzes cenām. Vairums no tiem iesaka, ka Komisijai būtu jāņem vērā būtiskais degvielas cenu pieaugums iepriekšējos gados.

- (101) Daudzi ražotāji apgalvo, ka to reālā peļņas likme bija zemāka par likmēm, kas minētas lēmumā par procedūras uzsākšanu.

- (102) Ražotāji arī uzsver, ka ražotāji patiešām uzņemas svarīgus riskus saskaņā ar EPL (pretēji tam, kas ierosināts lēmumā par procedūras uzsākšanu), īpaši celtniecības, regulatīvus, vides, uzturēšanas un fiskālus/finanšu riskus. Cenu regulēšana ir minēta kā viena no būtiskajām regulatīvo risku kategorijām. Ražotāji par neizdevīgu apstākli uzskata arī to, ka viņu ražošanas jaudas nozīmīgu daļu rezervē MVM, jo tas neļauj viņiem izmantot šīs jaudas, lai ražotu elektroenerģiju citiem iespējamiem pircējiem. Turklāt EPL nosaka ražotājiem skaidras saistības, kuru neizpildes gadījumā tie saņem zemāku samaksu vai tiek celtas prasības par zaudējumu atlīdzināšanu.

- (103) [...] norādīja, ka viena no priekšrocībām, ko Ungārija ir ieguvusi no EPL, bija uzticami līdzsvarošanas pakalpojumi, kurus varēja piedāvāt tikai [...] pats un *Dunamenti Erőmű*. Šis ražotājs apgalvoja, ka bez EPL tas nebūtu kļuvis par tirgus dalībnieku un nebūtu piedāvājis savus pakalpojumus.

- (104) *Mátra* elektrostacija apgalvo, ka tai ir lētas raktuvju ekspluatācijas izmaksas, pateicoties savai pašas ogļraktuvei, kas ļauj piedāvāt ļoti konkurētspējīgas cenas. Tā apgalvo, ka atšķirībā no citu EPL cenām tās cenas ir pat zemākas nekā MVM tālākpārdošanas cenas.

ii) *Privatizācijas cena*

- (105) *Dunamenti* elektrostacija apgalvo, ka tā nav saņēmusi nekādas priekšrocības saistībā ar EPL, jo tā maksājusi tirgus vērtību par elektrostaciju privatizāciju, un šajā pirkuma cenā ir ņemtas vērā tiesības un pienākumi sakarā ar EPL. Rezultātā tā samaksāja par EPL (un par ikvienu priekšrocību, ko tas var tai dot) ar privatizācijas cenu.

⁽³⁰⁾ Atsauce uz lietu T-366/00 *Scott S.A.*

iii) Tirgus ieguldītāja princips

(106) *Budapesti, AES-Tisza, Mátrai un Csepeli* elektrostacijas apgalvo, ka EPL patiešām atspoguļo tā laika tirgus nosacījumus, kad tos noslēdza, gan attiecībā uz MVM, gan ražotājiem. Savukārt MVM apgalvo, ka jebkurš privāts dalībnieks MVM vietā (tiesiska atbildība par piegādes drošību, vienīgais pircējs utt.) būtu izvēlēties slēgt EPL. Paši ražotāji apgalvo, ka viņu "priekšrocība", ko dod EPL, nepārsniedz to, kas uzskatāma par normālu komerciālu priekšrocību jebkurai pusei jebkurā komercīgumā. Laikā, kad tie tika noslēgti, attiecīgajā nozarē EPL atbilda normāliem tirgus nosacījumiem. Turklāt EPL pārstāvēja normālas komercdarījumu metodes un riska izvietošanas un vadības standarta veidu.

(107) EPL bija vienīgais veids, kā nodrošināt ieguldījumus, kas atbilda prasībām elektroenerģijas nozarē Ungārijā (īpaši visas sistēmas modernizāciju, vides aizsardzību un energoapgādes drošību). Piemērojot privātā ieguldītāja principu, panāk šo prasību ievērošanu, un vienīgais veids, kā to panākt, bija EPL. Ieinteresētās personas atzīmē, ka EPL uzliek elektroenerģijas ražotājiem saistības attiecībā uz ieguldījumiem un pieejamību.

iv) Vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi

(108) *Budapesti* un *Csepeli* elektrostacijas apgalvo, ka EPL līgumslēdzējas puses sniedz vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus (VTNP). Saskaņā ar viņu iesniegtajiem materiāliem EPL kalpo par instrumentu MVM, lai izpildītu energoapgādes drošības pienākumu un tādējādi izpildītu. *Budapesti* elektrostacija apgalvo, ka var arī uzskatīt, ka patiesībā *Budapesti* elektrostacijai pašai ir jāizpilda sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistības, ko tai izliek EPL. Abas ieinteresētās personas atsaucas uz Komisijas 2003. gada 16. decembra lēmumu valsts atbalsta lietā N78/03 (Īrija), kurā Komisija piekrita, ka jaunas ražošanas jaudas radīšanu, lai nodrošinātu energoapgādes drošību, var uzskatīt par vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu⁽³¹⁾.

(109) Ieinteresētās personas uzskata, ka līdzīgi kā Īrijas gadījumā valsts atbalsts saskaņā ar EPL atbilst četriem kumu-

latīvajiem kritērijiem, ko noteikusi Tiesa spriedumā lietā C-280/00 (*Altmark* spriedums)⁽³²⁾.

(110) Pirmkārt, kā izriet no Ungārijas enerģētikas aktiem, MVM bija vairākas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, piemēram, energoapgādes nodrošināšana par viszemākajām izmaksām, vides aizsardzība un efektivitāte. Tādējādi MVM sabiedrisko pakalpojumu saistības ir skaidri noteiktas ar likumu, un elektroenerģijas ražotājiem, kas ir EPL līgumslēdzējas puses, ir uzdots sniegt VTNP.

(111) Otrkārt, kompensācijas tika noteiktas iepriekš valsts dekrētos par cenām un ar EPL cenu formulām. Tādējādi kompensācijas bija aprēķināmas, pamatojoties uz objektīviem un pārredzamiem parametriem.

(112) Treškārt, kompensācija, kas tika maksāta saskaņā ar EPL, nepārsniedz sniegtā VTNP izmaksas. EPL stingri pamatojas uz izmaksām, un peļņas normas nepārsniedz parastās peļņas normas tirgū. Kā apgalvo *Budapesti* elektrostacija, to nodrošina fakts, ka tās EPL ir ticis atklāti un pārredzami piedāvāts. Elektrostacijas tika pārdotas tam, kas piedāvāja visaugstāko cenu un vislabāko uzņēmējdarbības plānu. No iepirkuma procedūras izriet, ka kompensācija saskaņā ar EPL nevar būt augstāka par nepieciešamo summu, lai segtu visas izmaksas, kuras radušās sabiedriskā pakalpojuma saistību izpildē, un saprātīgu peļņas normu.

(113) Ceturtkārt, *Budapesti* elektrostacija apgalvo, ka visu tās EPL tika noslēgti atklātos un pārredzamos konkursos vai nu kā būtiska privatizācijas paketes sastāvdaļa, vai atsevišķi. *Csepeli* elektrostacija apgalvo, ka, lai gan tā netika izvēlēta publiskā konkursā, tā tomēr saņem kompensāciju, kas sedz vienīgi izmaksas un saprātīgu peļņas normu. Cenas noteikšanas mehānisms novērš kompensācijas pārsniegšanu.

(114) Ņemot vērā iepriekš minēto, ieinteresētās personas secina, ka EPL atbilst četriem kumulatīvajiem kritērijiem, kas minēti *Altmark* spriedumā, un nav uzskatāmi par atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

⁽³¹⁾ OV C 34, 7.2.2004., 8. lpp.

⁽³²⁾ Lieta C-280/00 *Altmark Trans GmbH un Regierungspräsidium Magdeburg* pret *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, un Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht* [2003], Recueil I-07747.

(115) *Budapesti* elektrostacija arī apgalvo, ka pat tad, ja tiktu uzskatīts, ka EPL neatbilst *Altmark* sprieduma četriem kumulatīvajiem kritērijiem, tie tomēr varētu tikt atzīti par saderīgiem ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu. Ieinteresētā persona pauž viedokli, ka EPL ietekme uz iespējamo protekcionismu Ungārijas elektroenerģijas tirgū ir nenozīmīga, jo tā attiecas tikai uz 3 % no Ungārijas elektroenerģijas patēriņa. Turklāt tehnisku iemeslu dēļ elektroenerģijas imports nebija iespējams, kad tika noslēgti EPL. Tādējādi EPL nerada nelabvēlīgu ietekmi uz tirdzniecību. Ieinteresētā persona savos apsvērumos arī uzsver koģenerācijas tehnoloģijas lielo nozīmi centralizētās siltumapgādes nodrošināšanā, kas atbilst ES enerģijas un vides politikas mērķiem.

(116) *Mátra* elektrostacija apgalvo, ka tai ir uzlikta saistības rezervēt noteiktu jaudas minimumu MVM labā, lai nodrošinātu energoapgādi Ungārijas tirgū, izmantojot vietējos ogļu resursus. Tā apgalvo, ka atbilstīgi Elektroenerģijas direktīvas 11. panta 4. punktam⁽³³⁾ valsts atbalsts ir jāuzskata par saderīgu ar kopējo tirgu, ja energoapgādes drošības apsvērumu dēļ tā finansē elektroenerģijas ražošanu, izmantojot vietējas ogles.

v) *Nekādu ilgtermiņa priekšrocību*

(117) Elektrostacijas *Csepeli*, *Mátra* un *Budapesti* apgalvo, ka līguma ilglaicīgums nav jāuztver kā priekšrocība pati par sevi. *Csepeli* elektrostacija apgalvo, ka ilgtermiņa līgumā abas puses maksā par noteiktību, ko piedāvā ilgais termiņš. Elektroenerģijas ražotāji pieņem piedāvājumu par cenu, kas zemāka nekā tirgū piedāvātā tās dienas cena, viņi arī piekrīt saistībām saglabāt vienošanās cenu, neskatoties uz dienas cenām, viņi piekrīt arī tam, ka to jauda tiek rezervēta vienam uzņēmumam visā līguma darbības laikā. Šādi tiek apgalvots, ka ilgtermiņa līgumi ietver ekonomisku risku un iespēju līdzsvarojumu abām pusēm un nevar tikt uzskatīti vienīgi par priekšrocību.

(118) Uz iepriekš minēto argumentu pamata visi elektroenerģijas ražotāji secina, ka EPL nedod viņiem ekonomiskas priekšrocības un tāpēc tie nav valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

Selektivitāte

(119) *AES-Tisza* apgalvo, ka EPL nedod selektīvas priekšrocības. Ieinteresētā persona atsauca uz ilgtermiņa līgumu esību visā elektroenerģijas nozarē - ne tikai starp ražotājiem un MVM, bet arī starp MVM un sadales uzņēmumiem, starp

kurināmā piegādātājiem un elektroenerģijas ražotājiem, kā arī attiecībā uz elektroenerģijas importu. Attiecībā uz ražotājiem Enerģētikas aktā I (1994. gads) un valdības Dekrētā Nr. 34/1995 bija skaidri noteikta prasība, ka ražotājiem jānoslēdz elektroenerģijas pirkuma līgums ar MVM, lai iegūtu celtniecības un darbības licenci. Tādējādi visiem ražotājiem bija līgumi ar MVM, un vienīgi atjaunojamās enerģijas un koģenerāciju spēkstacijām varēja būt īsāka termiņa līgumi sakarā ar to, ka šiem ražotājiem bija citādas juridiskās garantijas (piemēram, obligāta piegāde).

Valsts līdzekļu nodošana

(120) *Mátra* elektrostacija izvirza argumentu, ka valsts atbalsts nevar būt citos EPL elementos, izņemot cenu. EPL darbības ilgums un garantētie pārdošanas apjomi nevar tikt uzskatīti par valsts atbalstu, jo (pat ja tie saistās ar priekšrocību) tie nesaistās ar valsts līdzekļu nodošanu. Trešā puse secina, ka *Mátra* elektrostacijas ļoti konkurētspējīgo cenu dēļ (sk. i) apakšpunktu iepriekš) tās EPL nav pilnīgi nekādu valsts atbalsta elementu.

Pasākumu attiecināmība uz valsti

(121) Uzņēmums *AES-Tisza* apgalvo, ka EPL cenas ir attiecināmas nevis uz valsti, bet uz EPL līgumslēdzējam pusēm. *AES-Tisza* kritizē, ka attiecināmības novērtējums lēmumā par procedūras uzsākšanu koncentrē uzmanību tikai uz EPL noslēgšanas attiecināmību uz valsti, bet nevis uz cenas noteikšanas attiecināmību, lai gan tajā pašā laikā Komisija apgalvo, ka netaisnīgās priekšrocības nodrošina ar izdevīgajām cenām. Pēc centralizētā cenu noteikšanas posma (t.i., pēc 2004. gada janvāra, izņemot 2007. gadu) cenas tika noteiktas sarunu ceļā starp MVM un elektroenerģijas ražotājiem un nav attiecināmas uz valsti.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

(122) *AES-Tisza*, *Budapesti* un *Csepeli* elektrostacijas apstrīd EPL kropļojošās sekas un iespējamo ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(123) Pirmkārt, tās piekrīt, ka šis kritērijs arī ir jānovērtē attiecībā uz EPL noslēgšanas laiku. Tajā laikā Ungārija nebija ES sastāvā, un tās elektroenerģijas tirgus nebija liberalizēti. Tāpēc tiek apgalvots, ka EPL jau pēc definīcijas nevarēja kropļot konkurenci kopējā tirgū.

⁽³³⁾ Direktīva 2003/54/EK.

(124) Otrkārt, tās apgalvo, ka konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm ietekmē citi faktori, nevis EPL. Proti, Ungārijas pārrobežu jauda būtu galvenais faktors, kas ietekmē tirdzniecību starp Ungāriju un citām valstīm. Konkrēti, tās piekrīt, ka šīs pārrobežu jaudas tiek izmantotas maksimālā apmērā. Elektroenerģijas tirdzniecība tādējādi nepārprotami ir ierobežota Ungārijas nelielo pārrobežu jaudu, nevis EPL dēļ. Tiek apgalvots, ka tiesību akti ir otrs faktors, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm. Saskaņā ar Ungārijas likumdošanu elektroenerģijas ražotājiem nebija tiesību pārdot elektroenerģiju ārzemēs tiešā veidā.

(125) *Csepeli* elektrostacija apgalvo, ka tā pārdod elektroenerģiju tikai Ungārijā, tādējādi EPL nevar būt nekādas *de facto* ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(126) Tiek arī apgalvots, ka Ungārijas elektroenerģijas tīkls ir ticis pakāpeniski atvērts konkurencei atbilstoši ES saistībām. Nozīmīga daļa patērētāju ļoti drīz pārslēdzās uz brīvā tirgus segmentu. Iemesli, kāpēc tas var traucēt jauniem dalībniekiem ienākt Ungārijas elektroenerģijas tirgū vai paplašināt savu klātbūtni tirgū, ir saistīti, spriežot pēc apsvērumiem, ar ienākumu neprognozējamību un nevis ar EPL esību. *Csepeli* elektrostacija apgalvo, ka iepriekšējos gados elektrostacijas Ungārijā ir tikušas celtas vienīgi, ja valsts piedāvāja vai nu noteikta veida ienākumu stabilitāti un prognozējamību saistībā ar ilgtermiņa līgumiem vai obligātas piegādes veidā, vai ja jauno jaudu izmantošanu garantēja vertikāli integrētās sadales darbības pieprasījums. Jebkurā gadījumā esošie EPL nebija faktors, kas aizkavē jaunienācēju.

(127) Turklāt tiek apgalvots, ka Ungārijā nav tirgus pieprasījuma pēc papildu jaudām. Par to liecina fakts, ka MVM elektroenerģijas izsolēs liels piedāvāto jaudu vairākums palika nepārdots.

5.3. Piemērojamība pēc pievienošanās

(128) Šo piebildi iesniedza *Budapesti* elektrostacija.

(129) *Budapesti* elektrostacija apgalvo, ka EPL nevar uzskatīt par "vēl piemērojamiem pēc pievienošanās" Pievienošanās akta IV pielikuma 3. punkta 1. apakšpunkta c) daļas nozīmē.

(130) Ieinteresētā persona apgalvo, ka pasākumi, kas tika noteikti saskaņā ar likumu pirms pievienošanās, Komisijai nav jāpārskata pēc pievienošanās. Tas atbilst vispārējam atpakaļejoša spēka neesamības principam. Tā kā Kopenas

noteikumi par valsts atbalstu ir spēkā ar pievienošanās dienu, vienīgi tie atbalsta pasākumi, kas sniedz papildu labumu pēc pievienošanās, varētu tikt definēti kā piemērojami pēc pievienošanās. Ieinteresētās personas apgalvo, ka EPL nerada nekādu papildu labumu pēc pievienošanās, jo cenu formulas bija definētas pirms pievienošanās, un tātad valsts finansiālais risks bija pilnībā zināms pirms pievienošanās.

5.4. Esošs atbalsts

(131) Šo argumentu iesniedza *Budapesti*, *Csepeli*, *AES-Tisza*, *Mátra* elektrostacija un [...] banka.

(132) Ieinteresētās personas apgalvo, ka pat tad, ja būtu jāatzīst, ka EPL ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, šis valsts atbalsts būtu jāuzskata par esošu atbalstu Pievienošanās akta IV pielikuma 3. punkta 1. apakšpunkta c) daļas nozīmē. Tās uzskata, ka Komisija neiebilda pret pasākumu 3 mēnešu laikā, kas noteikts Pievienošanās aktā. Ungārijas iestādes paziņoja par pasākumu 2004. gada 31. martā. Šīs personas apgalvo, ka pēc informācijas apmaiņas Komisija nebija reaģējusi uz Ungārijas 2004. gada 19. oktobra vēstuli 3 mēnešu laikā, līdz ar to izslēgdama pasākuma kvalificēšanu kā "jaunu atbalstu".

(133) Turklāt *Budapesti* elektrostacija arī uzskata, ka lēmumam, kas nosaka, vai pirms pievienošanās piešķirtais un pēc pievienošanās turpinātais atbalsts ir jāuzskata par "jaunu atbalstu" vai "esošu atbalstu", nav jābūt pamatotam vienīgi ar Pievienošanās akta IV pielikumu. Pēc *Budapesti* elektrostacijas domām, ja šāds atbalsts nav kvalificējams kā esošs atbalsts saskaņā ar Pievienošanās akta IV pielikumu, tas tomēr ir jāpārbauda saistībā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta ii)–v) apakšpunktu.

(134) Tā apgalvo, ka Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) apakšpunkts ir piemērojams EPL un ka tāpēc EPL ir "esošs atbalsts". Pēc tās domām Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pēdējais teikums, kas attiecas uz jaunu atbalstu, nav piemērojams EPL triju iemeslu dēļ.

(135) Pirmkārt, *Alzetta Maura* spriedumā⁽³⁴⁾ Tiesa nolēma, ka atbalsts, kas pastāvēja noteiktā tirgū, kurš sākotnēji bija slēgts konkurencei pirms tā liberalizēšanas, ir jāuzskata par esošu atbalstu no liberalizācijas brīža. Pēc ieinteresēto personu domām šis spriedums tieši balstās uz EK līguma 88. panta 1. punkta interpretāciju un tāpēc tam ir lielāks juridisks spēks nekā Regulai (EK) Nr. 659/1999.

⁽³⁴⁾ Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98.

(136) Otrkārt, jebkurā gadījumā, ja Regula (EK) Nr. 659/1999 nebija vēl stājusies spēkā, kad elektroenerģijas tirgus tika liberalizēts saskaņā ar Direktīvu 96/92/EK vai kad EPL tika parakstīti, tiek piemēroti noteikumi, kas norādīti *Alzetta Mauro* spriedumā, nevis Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999.

(137) Treškārt, Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta dažādu kategoriju tekstu salīdzinājums liek secināt, ka 1. panta b) punkta v) apakšpunkts attiecas tikai uz valsts atbalsta shēmām, jo individuāls atbalsts nav skaidri minēts.

(138) *AES-Tisza* apgalvo gluži pretēji, ka gadījumā, ja EPL būtu jāklasificē kā jauns atbalsts, tad tādai klasifikācijai būtu jābalstās uz Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta v) apakšpunktu.

5.5. Komisija nevar izbeigt likumīgi noslēgtus privātus līgumus (“pacta sunt servanda”) – juridiskā nenoteiktība

(139) Šos argumentus ir iesniegusi *Budapesti* un *AES-Tisza* elektrostacija un [...] banka.

(140) Puses uzsver, ka tās noslēdza EPL labticīgi, atbilstoši tirgus situācijai, kāda bija EPL noslēgšanas laikā. Tās ar kredītiestāžu palīdzību uzņēmās lielas ieguldījumu saistības, izmantojot finansēšanas līgumus. Komisijas izpēte, viņuprāt, rada ievērojamu juridisko nenoteiktību, no kuras būtu jāizvairās. *AES-Tisza* apšauba Komisijas tiesības uz valsts atbalsta noteikumu un vispārīgāk uz EK līguma konkurences noteikumu pamata pārtraukt likumīgi noslēgtus komercīgumus⁽³⁵⁾.

5.6. Proporcionalitāte

(141) *AES-Tisza* elektrostacija pauž bažas attiecībā uz Komisijas lūguma par EPL pārtraukšanu proporcionalitāti un atsaucas uz iespēju pusēm pārskatīt līgumus.

5.7. Apsvērumi par EPL saderību ar kopējo tirgu.

(142) Uzņēmumi *Csepeli* un *AES-Tisza* ziņo, ka EPL nav veidoti kā kompensācijas shēma, un tādēļ nav pareizi tos salīdzināt ar balasta izmaksu metodiku. Laikā, kad tie tika noslēgti, EPL nevarēja tikt uzskatīti par balasta izmaksu kompensācijām, jo balasta izmaksu metodikas tajā laikā vēl pat nebija. Viņi arī atgādina, ka metodikas izmantošana ir piemērota tikai tajos gadījumos, kad EPL jau bija beigušies.

(143) Pretēji tam attiecībā uz *Csepeli* EPL [...] banka apgalvo, ka apspriešana saistībā ar EPL aprobežojas ar izmaksu

segšanu, kuras ir attiecināmas saskaņā ar balasta izmaksu metodiku (t. i., fiksētās izmaksas, mainīgās izmaksas un saprātīga rentabilitāte). Tā apgalvo, ka *Csepeli* EPL neattiecas uz kompensācijām, kas pārsniedz attiecināmās balasta izmaksas.

(144) Turklāt *Csepeli* apgalvo, ka EPL pilda EK līguma 87. panta 3. punkta kritērijus tādā nozīmē, ka tie dod nozīmīgu ieguldījumu elektroenerģijas apgādes drošībā Ungārijā un Ungārijas ekonomikas vispārējā attīstībā kopumā.

(145) Uzņēmums *AES-Tisza* ierosina (nenorādot sīkākus iemeslus), ka EPL būtu jāuzskata par nodrošinājumu ieguldījumam 87. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajā apgabalā.

(146) Turklāt *AES-Tisza* uzsver skaidrības trūkumu lēmumā par procedūras uzsākšanu attiecībā uz “standarta” tirgus cenu, kas būtu jāpiemēro, uz “neefektīva ieguldījuma” nozīmi, uz pretrunīgiem faktiem un laikposmiem, kas izmantoti Komisijas vērtējumā par saderību ar kopējo tirgu.

6. UNGĀRIJAS ATBILDE UZ IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMIEM

(147) Atbildot uz *Csepeli* elektrostācijas apsvērumiem, Ungārija norāda, ka pretēji tam, ko varētu noprast no *Csepeli* apsvērumiem, arī tās EPL ir paredzēti obligātā patēriņa garantijas daudzumi.

(148) Par *Dunamenti* argumentu, ka *Dunamenti* nevar atteikties no ražošanas ne pie kādiem MVM diktētiem nosacījumiem pat tad, ja tie apdraud pārdošanu, ko *Dunamenti* veic brīvā tirgū, Ungārijas iestādes norāda, ka 2006. gadā MVM sāka pārtraukt EPL attiecībā uz 4 F blokiem, kas rezultātā būtu varējuši tiešā veidā konkurēt brīvajā tirgū par sistēmas pakalpojumiem. *Dunamenti* tomēr atteicās izmantot šo izdevību.

(149) Atbildot uz *AES-Tisza* apsvērumiem par to, ka ražotāji bez EPL galvenokārt veica ieguldījumus, ja uz tiem attiecas obligātās piegādes garantija, Ungārijas iestādes piebilst, ka nozīmīgas elektrostācijas un to bloki pārdod elektroenerģiju brīvajā tirgū kā bez EPL, tā arī bez obligāta patēriņa (piemēram, *Dunamenti* G1 bloks, *Vértesi* elektrostacija, *Mátrai* I-II bloks).

(150) Ungārija arī uzsver, ka pretēji *AES-Tisza* sniegtajam izklāstam MVM sarunu risināšanas iespējas ierobežo arī paši EPL (ar cenu formulām un garantētiem minimāliem daudzumiem).

⁽³⁵⁾ Vēstule, kas reģistrēta 2006. gada 19. decembrī.

7. KOMISIJAS VĒRTĒJUMS

7.1. Nelikumīgs atbalsts

- (151) Par atbalstu, kas ietverts EPL, Komisijai netika ziņots saskaņā ar valsts atbalsta procedūras noteikumiem, tādēļ šāds atbalsts ir nelikumīgs.

7.2. Vispārīgi apsvērumi par EPL individuālu novērtējumu

- (152) Dažas ieinteresētās personas un Ungārijas iestādes savos apsvērumos ierosināja, ka EPL būtu jāvērtē individuāli, ņemot vērā atšķirības, kas pastāv to precīzajos nosacījumos.

- (153) Šis lēmums attiecas uz visiem EPL, kas noslēgti starp MVM un elektroenerģijas ražotājiem un kas bija spēkā dienā, kad Ungārija pievienojās ES (sk. 44. un 45. apsvērumu). Komisija uzskata, ka EPL noteicošie principi ietver tādu līdzību, kas saskaņā ar valsts atbalsta procedūru attaisno to kopējo vērtējumu. Kā parādīts turpmāk, Komisija uzskata, ka galvenā priekšrocība, kas izriet no EPL, ir kopīga tiem visiem un ka lēmumu par to noslēgšanu laikposmā no 1995. līdz 2001. gadam noteica tie paši politikas mērķi un tāda paša veida risinājumi. Konkrēti, tie visi paredz pirkšanas saistības attiecībā uz MVM uz laiku, kura ilgums nosedz aktīvu, rezervēto jaudu un minimālā garantētā daudzuma dzīvescikla būtisku daļu, paredzot cenu noteikšanas mehānismu, kas ļauj ražotājiem segt to fiksētās un mainīgās izmaksas. Turklāt pārējos valsts atbalsta esības kritērijos arī vērojamas līdzības, kas attaisno kopēju vērtējumu. To selektivitāte ir balstīta uz tiem pašiem principiem; jautājums par to, vai EPL rezultātā tiek pārvietoti valsts līdzekļi, lielā mērā prasa tādu pašu izvērtēšanu, un ir jāņem vērā EPL līdzspastāvēšana Ungārijas tirgū. Tādējādi, lai valsts atbalsta lēmums atspoguļotu faktisko realitāti Ungārijas elektroenerģijas ražošanas tirgū, Komisija uzskata, ka par EPL ir jāveic kopējs novērtējums, pieņemot vienu galīgu lēmumu.

- (154) Šī visaptverošā pieeja neliedz Komisijai ņemt vērā atšķirības, kas patiešām pastāv starp attiecīgajiem EPL. Šis lēmums tādējādi parāda atšķirības starp EPL, jo šādas atšķirības ir būtiskas šā lēmuma nolūkā.

7.3. Valsts atbalsta esība EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē

- (155) Turpmāk Komisija analizē katru no četriem kumulatīvajiem kritērijiem, kas ietver valsts atbalsta definīciju EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē: valsts līdzekļu

iesaiste, ekonomiskas priekšrocības esība, priekšrocības selektivitāte un ietekme uz tirdzniecību.

Attiecīgais vērtējuma laiks

- (156) Ieinteresētās personas savos apsvērumos apgalvoja (atsaucoties uz vairākiem novērtējuma kritērijiem), ka Komisijai jāskata tikai tā situācija, kas valdīja EPL parakstīšanas laikā. Šīs analīzes rezultāti pēc tam attieksies uz visu EPL darbības ilgumu. Saistībā ar šo *Budapesti* elektrostaģija atsaucas uz Komisijas paziņojumu par tādu noteikumu noteikšanu, ko piemēro nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai ⁽³⁶⁾.

- (157) Veicot attiecīgā laika vērtējumu, Komisijai vispirms ir jāņem vērā Ungārijas Akts par pievienošanu Eiropas Savienībai, Procedūras regula un Tiesas prakse.

- (158) Pievienošanās akta IV pielikuma attiecīgā daļa ir izteikta šādi:

“IV PIELIKUMS

Pievienošanās akta 22. pantā minētais saraksts

[...]

3. Konkurences politika

- 1) Turpmāk norādītās atbalsta programmas un individuālo atbalstu, ko jaunajās dalībvalstīs ir sāks īstenot pirms pievienošanās dienas un ko joprojām īsteno pēc minētās dienas, pēc pievienošanās uzskata par esošo atbalstu, kā tas definēts EK līguma 88. panta 1. punktā:

- a) atbalsta pasākumi, kuru īstenošana sāka pirms 1994. gada 10. decembra;

- b) atbalsta pasākumi, kas uzskaitīti pielikuma papildinājumā;

- c) atbalsta pasākumi, kurus attiecīgās jaunās dalībvalsts Valsts atbalsta uzraudzības iestāde līdz pievienošanās dienai ir izvērtējusi un atzinusi par saderīgu ar acquis un pret kuriem Komisija – atbilstīgi 2. punktā izklāstītajai procedūrai – nav iebildusi, pamatojoties uz nopietnām šaubām par šo pasākumu saderību ar kopējo tirgu.

Piemērojot EK līguma 88. panta 3. punktu, pēc pievienošanās par jaunu atbalstu uzskata visus pasākumus, ko turpina īstenot pēc pievienošanās dienas un kas ir valsts atbalsts, un neatbilst iepriekš izklāstītajiem nosacījumiem.

⁽³⁶⁾ OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.

Iepriekš izklāstītie noteikumi neattiecas uz atbalstu transporta nozarei un darbībām, kas saistītas ar EK līguma I pielikumā uzskaitīto produktu – kas nav zvejas produkti vai to pārstrādes produkti – ražošanu, pārstrādi vai tirdzniecību.

Tāpat iepriekš izklāstītie noteikumi neskar šajā aktā paredzētos pārejas posma pasākumus attiecībā uz konkurences politiku.”

(159) Procedūras regulas 1. panta attiecīgā daļa ir izteikta šādi:

“b) “pastāvošais atbalsts” ir:

i)–iv) [...]

v) atbalsts, ko uzskata par pastāvošu atbalstu, jo ir iespējams konstatēt, ka tā ieviešanas laikā tas nav bijis atbalsts, bet pēc tam kopējā tirgus attīstības dēļ – dalībvalstij neieviešot izmaiņas – tas kļuvis par atbalstu. Ja daži pasākumi kļūst par atbalstu tādēļ, ka Kopienas tiesību akti nosaka kādas darbības liberalizāciju, tad pēc datuma, kas noteikts liberalizācijai, šādus pasākumus neuzskata par esošu atbalstu;

c) “jauns atbalsts” ir atbalsts, t. i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kas nav pastāvošs atbalsts, tostarp pastāvoša atbalsta grozījumi.”

(160) No iepriekš minētajiem nosacījumiem izriet, ka pasākumi, kas nebija valsts atbalsts to piešķiršanas laikā, noteiktos apstākļos var kļūt par valsts atbalsta pasākumiem EK līguma 87. panta nozīmē. Tas, ka pasākums kļūst par valsts atbalstu, neskar tā kā esoša vai jauna atbalsta klasifikāciju.

(161) Lai gan, analizējot valsts atbalsta esību konkrētā gadījumā, Komisijai ir jāvērtē situācija, kas valdīja pasākuma spēkā stāšanās laikā, tas nenozīmē, ka valsts atbalsta definīcijas četru kritēriju novērtējumam visos apstākļos ir jāaprobežojas tikai ar atbalsta piešķiršanas laiku.

(162) No Procedūras regulas 1. panta b) punkta v) apakšpunkts skaidri izriet, ka ir ārkārtas apstākļi, piemēram, kopējā tirgus attīstība vai nozares liberalizācija, kad ekonomikas

nozārē vai vairākās nozarēs notiek būtiskas ekonomiskas un tiesiskas pārmaiņas un kad šo pārmaiņu dēļ pasākums, kas sākotnēji nebija Līguma 87. panta darbības jomā, var būt valsts atbalsta kontroles jomā. Ja, piemēram, liberalizējot kādu tautsaimniecības nozari, saglabā visus pasākumus, kas to piešķiršanas laikā būtiski atšķirīgu tirgus nosacījumu dēļ nebija kvalificējami kā valsts atbalsts, bet, sākoties liberalizācijai, atbilst valsts atbalsta kritērijiem, tirgū *de facto* tiek saglabāta lielākā daļa pirmskonkurences apstākļu. Tas būtu pretrunā pašam nodomam izbeigt šādu bezkonkurences stāvokli tirgū, t. i., dalībvalstu lēmumam liberalizēt konkrēto nozari. Šo ārkārtējo nosacījumu nolūks, saskaņā ar kuriem pasākums var kļūt par valsts atbalstu, ir izvairīties no katra tāda pasākuma paildzināšanas, kas, lai gan nebija atbalsts saskaņā ar iepriekšējiem ekonomiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, var kaitēt tikko ieviesto jauno nosacījumu tirgus dalībnieku interesēm ⁽³⁷⁾.

(163) Jautājums par to, vai šāds valsts atbalsts ir jāklasificē kā esošs vai jauns, ir jāvērtē atsevišķi, kad Komisija ir konstatējusi valsts atbalsta esību.

(164) Ungārijas tautsaimniecībā deviņdesmitajos gados notika dramatisks pārmaiņas. Valsts pieņēma lēmumu pievienoties Eiropas Savienībai un 2004. gada 1. maijā kļuva par pilntiesīgu dalībvalsti. Tā labi apzinājās pienākumu pielāgot savus pasākumus iekšējā tirgus, kuram tā gribēja pievienoties, konkurences noteikumiem, jo Eiropas nolīgums ⁽³⁸⁾, ko Ungārija parakstīja 1991. gadā, skaidri uz to atsaucas.

(165) Pievienojoties Eiropas Savienībai, Ungārija pievienojās liberalizētajam iekšējam enerģijas tirgum. Pievienošanās akts neparedz Ungārijas enerģijas tirgum nekādus izņēmumus konkurences noteikumos. Ņemot vērā iepriekš minēto, pretēji ieinteresēto personu apsvērumiem Komisija uzskata, ka EPL, kas stājušies spēkā būtiski atšķirīgos ekonomiskos apstākļos (kā to atzīst ieinteresētās personas) pirms pievienošanās liberalizētajam iekšējam enerģijas tirgum, var kļūt par valsts atbalstu jaunajos tiesiskajos un ekonomiskajos apstākļos. Lai konstatētu šāda atbalsta esību, pasākumā ir jānovērtē valsts atbalsta esības četri kritēriji jaunajos ekonomiskajos un tiesiskajos apstākļos.

⁽³⁷⁾ Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. jūnija spriedums *Alzetta Mauro* lietā, uz ko atsaucas *Budapesti* elektrostacija, patiesībā apstiprina to, ka pasākums ir jāvērtē saistībā ar jaunajiem tirgus apstākļiem pēc liberalizācijas, atzīstot, ka pasākums, kas var nebūt bijis valsts atbalsts pirms liberalizācijas, kļūst par (pastāvošu vai jaunu) atbalstu.

⁽³⁸⁾ Eiropas nolīgums, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ungārijas Republiku, no otras puses, kas parakstīts 1991. gada 16. decembrī.

- (166) Jautājums par laika attiecīgo novērtējumu turklāt ir jāvērtē saistībā ar Pievienošanās aktu. Pretēji visām iepriekšējām pievienošanās reizēm dalībvalstis vienojās ieviest īpašus noteikumus Pievienošanās aktā, saskaņā ar kuriem visi atbalsta pasākumi, kas ir piemērojami pēc pievienošanās un noslēgti pēc 1994. gada 10. decembra, ir jāpaziņo Komisijai pirms pievienošanās, un tai tie jāizskata, pamatojoties uz *acquis communautaire*.
- (167) Lielākajai daļai valstu, kuras pievienojās ES 2004. gada 1. maijā, vēsturisku iemeslu dēļ bija stingras valsts intervences tradīcijas. Tomēr ir iespējami pasākumi, kas ļoti atšķirīgo toreizējo tirgus nosacījumu dēļ varētu neatbilst valsts atbalsta četriem kritērijiem pirms pievienošanās. Tomēr jaunajos tiesiskajos un ekonomiskajos apstākļos pēc pievienošanās šie nosacījumi var tikt pilnībā izpildīti.
- (168) Pievienošanās akta attiecīgo pantu mērķis ir nodrošināt neizkropļotu konkurenci iekšējā tirgū laikposmā pēc Līguma spēkā stāšanās dienas. Tādējādi Pievienošanās akta attiecīgo pantu nolūks ir izvairīties no konkurences kropļojumiem kopējā tirgū nesaderīga valsts atbalsta dēļ pēc pievienošanās. No šā viedokļa nav svarīgi, vai deviņdesmitajos gados, kad pasākums tika piešķirts, tas reāli atbilda vai neatbilda visiem valsts atbalsta kritērijiem. Tātad atbalsta esības kritēriju izvērtējumā attiecīgajam laikam ir jābūt laika posmam, sākot ar dienu, kad Ungārija pievienojās ES un liberalizētajam iekšējam enerģijas tirgum.
- (169) Jebkura cita pieeja radītu situāciju, kurā ekonomiskās attiecības, kas bija laikposmā pirms pievienošanās un pirms liberalizācijas (kas lielākajā daļā jauno dalībvalstu atbilst pārejas periodam pēc komunistiskā režīma), varētu tikt saglabātas ilgi pēc valsts pievienošanās Eiropas Savienībai. Pasākumi, kas varēja nebūt valsts atbalsts pirms pievienošanās, varētu tikt saglabāti un pat paildzināti, cik vien ilgi dalībvalsts to vēlas, pat ja tie ir valsts atbalsts atbilstīgi nosacījumiem pēc pievienošanās, ja vien uz tiem neattiecas Komisijas valsts atbalsta kontrole.
- (170) Tieši tāds ir ieinteresēto personu apsvērumu nodoms šajā ziņā. Visi ieinteresēto personu argumenti par attiecīgo laiku vērtējumā tiecas parādīt, ka EPL ekonomiskais un tiesiskais novērtējums pašreizējās valsts atbalsta procedūras kontekstā ir jāpamato tikai ar tā laika apstākļiem, kad EPL tika noslēgti (t.i., no 1995. līdz 2001. gadam), un ļauj secināt, ka EPL nav valsts atbalsts tā laika tiesisko un ekonomisko apstākļu dēļ. Tās apgalvo, ka tirgus ekonomikas uzņēmēja tests, kā arī konkurences kropļošanas kritēriji un ietekme uz tirdzniecību ir jāanalizē deviņdesmito gadu vidus ekonomiskās situācijas kontekstā, ka Komisijai ir jāņem vērā MVM pienākumi tajā laikā (energoapgādes drošība), kā arī enerģētikas nozarē tajā laikā valdošais modelis ("vienīgā pircēja" modelis utt.). Pēc viņu domām, novērtējuma rezultātiem šādos apstākļos jābūt prioritāram līdz EPL beigu datumam (vistālākais no tiem ir 2024. gads) neatkarīgi no tādām pārmaiņām kā Ungārijas pievienošanās ES un turpmākā obligātā enerģijas tirgus liberalizēšana.
- (171) Komisija nevar piekrist šādai argumentācijai. Komisija uzskata, ka Pievienošanās akta attiecīgie panti tiecas tieši novērst šādas situācijas, pieprasot valsts atbalsta noteikumu tūlītēju piemērošanu ekonomikas dalībniekiem. Pievienošanās aktā patiešām ir paredzēti izņēmumi noteiktām tautsaimniecības nozarēm (piem., noteikumi par transportu), tomēr elektroenerģijas tirgus dalībniekiem izņēmums nav paredzēts. Tādējādi *acquis communautaire*, tostarp Direktīva 96/92/EK, no pievienošanās brīža attiecas uz visām Ungārijas elektroenerģijas tirgus līgumattiecībām.
- (172) Tādējādi Komisija savā EPL novērtējumā uzskata, ka, pievienojoties liberalizētajam iekšējam enerģijas tirgum, Ungārija ir apņēmusies piemērot šā tirgus ekonomikas principus visiem tās pašreizējā tirgus dalībniekiem, tostarp visām pastāvošām komercattiecībām.
- (173) Tāpēc Komisijai ir jāvērtē, vai, sākot ar dienu, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, pasākums atbilst visiem valsts atbalsta esības kritērijiem.

Priekšrocība

- (174) Ievadā priekšrocības esības novērtējuma ir lietderīgi atzīmēt, ka elektroenerģijas ražotāju lielākā daļa savos apsvērumos atzina, ka viņi nebūtu varējuši ieguldīt elektrostacijās bez garantijām, ko piedāvāja EPL. [...] elektrostacija savos apsvērumos apgalvo, ka "EPL ir svarīgs faktors, lai bankas akceptētu ieguldījumu finansēšanu un darbības izmaksu nepārtrauktu priekšfinansēšanu. [...] [...] lūdza konsorcijs (t. i., finanšu iestāžu) viedokli par iespējamu EPL grozīšanu. Bankas tomēr atteica gan rezervēto jaudu, gan obligātā patēriņa garantijas samazinājumu" ⁽³⁹⁾.

⁽³⁹⁾ Citāts no ražotāja apsvērumu 3. punkta.

- (175) Šajā sakarā [...] (kā apkalpojošais aģents divpadsmit bankām, kas ir gandrīz [...] aizdevēji Csepeli elektrostacijai) apgalvo, ka "banku viedoklis ir, ka EPL ir cieši saistītu komercīgumu paketes daļa, kas ir nodrošinājusi un joprojām nodrošina pakalpojuma līgumu, kas projektam sniedz finansējumu par tirgus nosacījumiem. Tādējādi, visas izmaiņas EPL automātiski ietekmētu bankas, savukārt tās, izmantojot bankai pieejamos līguma mehānismus savu finansiālo interešu aizstāvēšanai, apdraudētu Csepeli II projektu kopumā."
- (176) [...] (kā apkalpojošais aģents divpadsmit bankām, kas ir gandrīz [...] aizdevēji AES-Tisza) apgalvo, ka "galvenais šīs finansēšanas pamats bija EPL esība kopā ar citiem vajadzīgajiem projekta dokumentiem (piem., līgums par kurināmā piegādi). [...] EPL nodrošina stabilitāti pieprasījuma riskam (pārdotās elektroenerģijas daudzums un cenas)." "Pieprasījuma stabilitāte [...] ir izšķiroša iezīme, kas nodrošina bankām nepieciešamo drošību, lai sniegtu ilgtermiņa finansējumu nenobriedušā tirgū."
- (177) Lai novērtētu priekšrocības esību saistībā ar EPL, Komisija vispirms veica iepriekšēju analīzi, kuras mērķis bija noteikt, pēc kādiem apsvērumiem būtu jāvadās šajā novērtējumā. Iepriekšējās analīzes rezultātā, kura izklāstīta 180. līdz 190. apsvērumā, Komisija secināja, ka, lai spriestu par priekšrocības esību, ir jāpārliedz, vai apstākļos, kādi valdīja Ungārijā, kad tā pievienojās Eiropas Savienībai, tirgus uzņēmējs būtu piešķīris ražotājiem tādu pašu garantiju, kādu paredzēja EPL, proti, MVM pienākumu pirkt ar EPL noteiktās rezervētās jaudas (kas atbilda ievērojamai daļai no elektrostacijai pieejamās jaudas un daudzos gadījumos visai tās jaudai kopumā), garantētu minimālo ražotās elektroenerģijas daudzumu laikposmam no 15 līdz 27 gadiem, kas atbilst vidējam paredzētajam attiecīgo aktīvu kalpošanas ilgumam vai to nolietojuma laikam, par cenu, kas sedz elektrostācijas fiksētās un mainīgās izmaksas (arī kurināmā izmaksas) ⁽⁴⁰⁾.
- (178) Otrajā posmā Komisija analizēja atbildi uz šo jautājumu, ņemot vērā standarta komercpraksi Eiropas elektroenerģijas tirgos.
- (179) Visbeidzot, Komisija īsi novērtēja EPL ietekmi uz tirgu laikposmā pēc Ungārijas pievienošanās Eiropas Savienībai. Lai gan šī analīze nav nepieciešama, lai izdarītu secinājumu par priekšrocības esību EPL, tā ir noderīga, lai pienācīgi pievērstos dažiem apsvērumiem, ko iesniegušas ieinteresētās personas.
- 1) *Sākotnējā analīze: kādā loģiskā secībā jāvērtē priekšrocības esība*
- (180) Procedūras laikā iesniegtajos apsvērumos trešās personas analizēja priekšrocību esību, ņemot vērā apstākļus, kādos EPL tika parakstīti deviņdesmito gadu vidū. Būtībā tās secināja, ka minētajā laikposmā un saistībā ar ražošanas uzņēmumu privatizāciju, lai piesaistītu ieguldītājus un tādējādi nodrošinātu energoapgādes drošību Ungārijā, tirgus uzņēmējs būtu piešķīris ražotājiem garantijas, kas ir līdzīgas EPL ietvertajām garantijām.
- (181) Komisija izanalizēja šīs pieejas priekšrocības un nāca pie secinājuma, ka tā ir nepiemērota divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tā neņem vērā vērtējamā pasākuma faktiskos labuma guvējus. Otrkārt, saskaņā ar šādu pieeju izskatītais laikposms nav būtisks, lai novērtētu priekšrocības esību.
- Iespējamās priekšrocības saņēmēji**
- (182) *Dunamenti* elektrostacija apgalvo, ka tā nav saņēmusi nekādas priekšrocības saistībā ar EPL, jo tā maksāja tirgus vērtību par elektrostācijas privatizāciju, un šajā pirkuma cenā bija ņemtas vērā tiesības un pienākumi, ko noteica EPL. Tātad maksa par katru priekšrocību, ko varētu dot EPL, bija iekļauta privatizācijas cenā.
- (183) Komisija uzskata, ka šajā gadījumā šie apsvērumi nav pamatoti. Konkrētajā gadījumā atbalsta rezultātā ieguvēji ir privatizētās elektrostācijas (tās, kuras patiešām tika privatizētas), nevis šo staciju akcionāri. Elektrostaciju privatizācija notika kā darījumi ar akcijām.
- (184) Tiesa ir analizējusi, kā uzņēmuma īpašnieka maiņa akciju darījumā ietekmē atbalsta esību un uzņēmumam piešķirtā nelikumīgā atbalsta saņēmēju. Tā nolēma, ka nelikumīgais atbalsts ir un paliek uzņēmumam, kas saņēma šo atbalstu, neskatoties uz īpašnieka maiņu ⁽⁴¹⁾. Akciju nodošana par tirgus cenu nodrošina to, ka pircējs pats neguva labumu no valsts atbalsta. Tas tomēr neietekmē priekšrocības esību saņēmējas elektrostācijas darbībai.
- (185) Gadījumā, kurš tiek vērtēts, atbalsta saņēmēji ir Ungārijas uzņēmumi, kas uztur elektrostācijas un parakstīja EPL, nevis elektrostaciju akcionāri. Turklāt elektrostaciju īpašuma maiņa notika pirms dienas, sākot no

⁽⁴⁰⁾ Neatkarīgi no tā, vai cena ir noteikta, izmantojot EPL cenu formulu, kas ietverta EPL, vai, pamatojoties uz cenu noteikšanas administratīviem noteikumiem, ņemot vērā, ka abos gadījumos tā balstās uz līdzīgiem principiem.

⁽⁴¹⁾ Apvienotās lietas C-328/99 un C-399/00 Itālija un SIM 2 Multimedia pret Komisiju, [2003], Recueil I-4035, 83. punkts.

kuras ir jāvērtē valsts atbalsta esība, un tā nav būtiska, lai novērtētu valsts atbalsta esību uzņēmumiem, kas uztur elektrostaciju. Tāpēc neatkarīgi no to īpašuma struktūras uzņēmumi, kas ir EPL parakstītāji, guva labumu no priekšrocībām, ko ietvēra EPL.

Periods, kas jāņem vērā, novērtējot priekšrocības esību

- (186) Komisija apzinās, ka Ungārijas tirgū 90. gadu vidū EPL princips, kas garantē peļņu no ieguldījumiem, bija būtisks nosacījums, lai ieguldījumi tiktu veikti.
- (187) Tas, ka elektroenerģijas ražošanas nozares specifika dēļ un Ungārijas ekonomiskā un politiskā konteksta dēļ valstij bija jāiejaucas, lai nodrošinātu kopīgas intereses, un ka labākais risinājums būtu bijis EPL piešķiršana vairākiem ražotājiem, nekādi nav pretrunā tam, ka EPL ražotājiem nodrošina priekšrocību.
- (188) Vairums ražotāju apgalvo, ka EPL nenodrošina priekšrocību ražotājiem, jo šie līgumi atbilst normālai darbībai, kādu īstenotu jebkurš tirgus ekonomikas dalībnieks gan kā MVM, gan kā ražotājs. Ražotāji apgalvo, ka jebkurš privāts tirgus dalībnieks gan MVM situācijā (kuram kā vienīgajam pircējam bija juridiskas saistības garantēt energoapgādes drošību) būtu izvēlēties slēgt EPL un ka EPL nodrošinātā priekšrocība nepārsniedz to, kas mazattīstītā elektroenerģijas tirgū Ungārijā 90. gados bija normāla komerciāla priekšrocība iesaistītajām personām. Turklāt ražotājiem bija juridisks pienākums slēgt līgumu ar MVM, lai iegūtu uzņēmējdarbības licenci. Viņi uzsver, ka privātā ieguldītāja principa piemērošanai jānodrošina, ka Komisija ņem vērā juridiskās prasības un reālo ekonomisko situāciju laikā, kad noslēdza EPL.
- (189) Attiecībā uz ieinteresēto personu argumentiem par tirgus ekonomikas ieguldītāja kritēriju Komisija atsauca uz šā lēmuma apsvērumiem saistībā ar attiecīgo laiku, kad tiek veikts novērtējums par valsts atbalsta esību EPL. Komisija atgādina, ka tā nav iecerējusi apšaubīt, vai bija nepieciešams slēgt EPL apstākļos, kādi pastāvēja šo līgumu slēgšanas laikā. Kā paskaidrots iepriekš, tas tomēr nenozīmē, ka EPL nenodrošina priekšrocību ražotājiem. Ieinteresētās personas var tikai apgalvot, ka šie līgumi bija atbilstīgi tirgus apstākļiem to noslēgšanas laikā. Tomēr neviena no ieinteresētajām personām neapgalvo, ka šie līgumi atbilst pašreizējiem iekšējā tirgus apstākļiem.

Sākotnējās analīzes secinājums

- (190) Komisija secina, ka, lai novērtētu priekšrocības esību EPL, jāpārbauda, vai apstākļos, kas pastāvēja laikā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, tirgus dalībnieks būtu apstiprinājis EPL paredzētajai garantijai līdzīga nodrošinājuma piešķiršanu ražotājiem, kā aprakstīts 177. apsvērumā.
- 2) *Novērtējums par priekšrocības esību elektroenerģijas ražotājiem laikā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai*
- (191) Lai atbildētu uz iepriekšējā apsvērumā uzdoto jautājumu, Komisija apskatīja galveno praksi, ko izmanto komersanti Eiropas elektroenerģijas tirgos un kura attiecas uz šīs analīzes tematu, un novērtēja, vai EPL atbilst šai praksei, vai arī nodrošina ražotājiem garantijas, kuras pircējs nepieņemtu, ja rīkotos tikai saskaņā ar komerciāliem apsvērumiem.
- (192) Pirmām kārtām ir svarīgi norādīt, ka tradicionāli elektroenerģijas tirgi iedalās četrās kategorijās: i) ražošana/importēšana un vairumtirdzniecība, ii) pārvade/sadale, iii) mazumtirdzniecība un iv) līdzsvarošanas pakalpojumi. EPL novērtēšana attiecas uz pirmo un ceturto kategoriju, jo MVM pērk elektroenerģiju no vietējiem ražotājiem, importē to un pārdod reģionālajiem sadales uzņēmumiem un komersantiem (piegādātāji mazumtirdzniecības tirgū). Turklāt MVM arī nodrošina rezervēto jaudu pārvades sistēmas operatoram, lai nodrošinātu sistēmas līdzsvarošanu.
- (193) Ungārijā mazumtirdzniecības tirgu novērtējumā ietvertajā periodā daļa divos segmentos: i) regulēts segments, kurā reģionālie sadales uzņēmumi piegādā elektroenerģiju patērētājiem, kuri nav tiesīgi, un patērētājiem, kas neizmanto savas tiesības; ii) brīvs segments, kurā komersanti piegādā elektroenerģiju tiesīgiem patērētājiem, piemērojot cenas, ko aprēķina saskaņā ar tirgus mehānismiem. Saskaņā ar režīmu, ko ieviesa ar Enerģētikas aktu III, regulētu segmentu piemēro tikai māsaimniecībām un korporatīviem patērētājiem, uz kuriem attiecas universālās piegādes saistības.
- (194) Novērtējamajā periodā MVM piegādāja elektroenerģiju gan reģionālajiem sadales uzņēmumiem (piegādātājiem regulētā segmentā), gan piegādātājiem brīvajā segmentā. Tomēr, kā izklāstīts 221.–231. apsvērumā, MVM pārdeva elektroenerģiju piegādātājiem brīvajā segmentā vienīgi, lai atbrīvotos no apjoma pārpalikuma, kas bija iepirkts saskaņā ar EPL un nebija nepieciešams

regulētajā segmentā. Tās ir pašu EPL radītas sekas, nevis autonoma komerciāla darbība. Tādēļ priekšrocības esība ir jāanalizē attiecībā pret MVM noteikto sākotnējo mērķi, proti, piegādāt pietiekami daudz elektroenerģijas reģionālajiem sadales uzņēmumiem, lai apmierinātu regulētā segmenta vajadzības. Tātad ir jāpārbauda, vai gadījumā, ja EPL nebūtu noslēgti, tirgus operators, kam uzticēts apgādāt reģionālos sadales uzņēmumus ar pietiekamu daudzumu elektroenerģijas un kas darbojas tikai komerciālu apsvērumu vadīts, būtu piedāvājis tādas pašas garantijas, kādas paredzētas EPL. Šis novērtējums jāveic, ņemot vērā darbību konkurētspējīgos vairumtirdzniecības tirgos. Turpmākie apsvērumi, pirmkārt, nodrošina pārskatu par raksturīgo komercdarbības praksi, kas attiecas uz šo analīzi un, otrkārt, salīdzinājumu starp EPL un šo praksi. Visbeidzot, ņemot vērā šo salīdzinājumu, Komisija ir izanalizējusi EPL sekas, kādas varēja rasties valsts iestādēm, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, kā arī to, vai iestādes varēja sagaidīt labāku līdzsvaru starp pozitīvām un negatīvām sekām no citiem līgumu veidiem.

2.a) Īss Eiropas elektroenerģijas tirgu to komercdarbības prakses apraksts, kas attiecas uz novērtējumu par priekšrocības esību EPL

- (195) Eiropas elektroenerģijas tirgu nozares apsekojumā⁽⁴²⁾ Komisija detalizēti izskatīja nosacījumus, kas reglamentē elektroenerģijas tirdzniecību Eiropas vairumtirdzniecības tirgos.
- (196) Atkarībā no piegādes perioda tirdzniecība ar elektroenerģiju masveidā var notikt aktuāltirgos un gaidāmajos tirgos. Aktuāltirgi ir galvenokārt iepriekšēja iepirkuma tirgi, kuros tirdzniecība ar elektroenerģiju notiek vienu dienu pirms fiziskās piegādes. Elektroenerģijas tirdzniecība aktuāltirgu biržās vienmēr pamatojas uz cenu ierobežošanu, kas garantē tikai to, ka ir segtas īstermiņa robežizmaksas⁽⁴³⁾.
- (197) Gaidāmajos tirgos elektroenerģiju galvenokārt pārdod vēl agrāk. Nākotnes produkti ietver nedēļas, mēneša, ceturkšņa un gada produktus. Gan aktuālprodukti, gan nākotnes produkti var tikt pārdoti elektroenerģijas biržās

vai ārpusbiržas tirgos. Nepārtrauktu arbitražas darījumu rezultātā identisku produktu cenām elektroenerģijas biržās un ārpusbiržas tirgos ir konverģences tendences. Tādēļ elektroenerģijas biržas nereti nosaka salīdzināmās cenas visiem aktuālproduktiem un nākotnes produktiem visā vairumtirdzniecības tirgū.

- (198) Turklāt nākotnes produktu cena izriet no tirgus dalībnieku prognozēm attiecībā uz cenu turpmāko attīstību aktuāltirgos. Tā kā tirgus dalībnieki iesaistās nākotnes darījumu līgumos, jo viņi labprātāk izvēlas cenas noteiktību, nevis nezināmas aktuālcenas, arī nākotnes cenas ir saistītas ar risku. Praksē nākotnes produktu cenas ietver centrālo elementu, kas atspoguļo tirgus dalībnieku prognozes attiecībā uz aktuālcenu attīstību, un atkarībā no tā, vai dalībnieki par svarīgāku uzskata cenas noteiktību, riska prēmiju vai atlaidi, lai gan praksē tā nereti ir riska prēmija. Tādējādi aktuālcenas ir atsaucies attiecībā uz visām elektroenerģijas cenām. Ja darbojas aktuāltirgos birža, cenas šajā biržā ir atsaucies attiecībā uz visu tirgu. Daudzos vairumtirdzniecības tirgos pircēji parasti mēģina nodrošināt lielu daļu savu gaidāmo vajadzību ar nākotnes līgumiem, lai viņu izmaksas būtu pārskatāmas. Vajadzības, kas pastāv papildus tām, kuras nodrošinātas ar nākotnes līgumiem, nodrošina ar pirkumiem aktuāltirgos.

- (199) Enerģētikas nozares apsekojumā tika norādīts, ka papildus standartizētiem biržas darījumiem un ārpusbiržas tirdzniecībai pastāv arī "divpusēji darījumi pēc pasūtījuma". Šie līgumi var attiekties uz ļoti dažādiem piegādātajiem produktiem vai sniegtajiem pakalpojumiem, un šādu darījumu cenas parasti netiek izziņotas. Tomēr konkurētspējīgos vairumtirdzniecības tirgos standartizētu elektroenerģijas biržu darījumi un ārpusbiržu tirdzniecība ietekmē šādus darījumus, jo ražotājs vai importētājs nepiekrīst iesaistīties divpusējā līgumā pēc pasūtījuma, kas nepārprotami piedāvātu sliktākus nosacījumus par tiem, kurus nodrošina aktuāllīgums vai nākotnes līgums. Tādēļ standartizēti aktuāllīgumi vai nākotnes līgumi Eiropas vairumtirdzniecības tirgos veido atbilstīgu pamatu priekšrocības novērtēšanai šajā lietā.

⁽⁴²⁾ Komisija 2005. gada jūnijā sāka apsekojumu par Eiropas gāzes un elektrības tirgu darbību. Šī Enerģētikas nozares apsekojuma galīgais ziņojums, ko publicēja 2007. gada 10. janvārī, šajā lēmumā tiek izmantots kā informācijas avots saistībā ar galvenajām tirdzniecības tendencēm un praksi Eiropas elektroenerģijas tirgos, kura jau pastāvēja laikā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, proti, 2004. gada 1. maijā. Ziņojums pieejams šādā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

⁽⁴³⁾ Īstermiņa robežizmaksas ir izmaksas, no kurām ražotāji var izvairīties, izvēloties pārtraukt elektroenerģijas ražošanu uz neilgu laiku. Šīs izmaksas ir vairāk vai mazāk vienādas ar mainīgajām izmaksām, jo abas pirmām kārtām ir atkarīgas no kurināmā izmaksām.

- (200) Gaidāmos tirgos ilgākais piegādes periods ir viens gads. Turklāt ilgākais laikposms no līguma noslēgšanas līdz faktiskā piegādes perioda sākumam ir četri gadi *NordPool* (Skandināvijas valstis), trīs gadi *Powernext* (Francija), pieci gadi *UKPX* (Apvienotā Karaliste) un seši gadi *EEX* (Vācija). Dažās biržās, piemēram, *OMEL* Spānijā, nav noslēgts neviens nākotnes līgums. Standartizēts nākotnes līgums piegādātajam uzliek par pienākumu

nodrošināt konkrētu elektroenerģijas daudzumu par cenu, par ko iepriekš notikusi vienošanās, ne ilgāk kā vienu gadu, sākot ne vēlāk kā sešus gadus pēc līguma noslēgšanas. Šo periodu ilgums ir būtiski mazāks par jebkuras elektrostacijas nolietojuma laiku un darbību. Tādēļ normālos tirgus apstākļos un pat ja ražotāji vairumu saražotās elektroenerģijas pārdod, izmantojot nākotnes līgumus, viņi nespēj pārdzēt cenas un pārdošanas apjomus elektrostacijas pamatlīdzekļu nolietojuma un darbību laikā. Turklāt, tā kā cenas tiek iepriekš fiksētas, ražotāji saskaras ar risku, ka viņu izmaksas pārsniegs cenas, par ko notikusi vienošanās. Šis risks nav būtisks, jo īpaši kurināmā izmaksu nepastāvības dēļ, un kurināmais vairumā elektroenerģijas ražošanas tehnoloģiju ir galvenais elements, kas veido mainīgās izmaksas. Turklāt ražotāji izjūt konkurētspējas radītu spiedienu, jo elektrostaciju pamatlīdzekļu darbību laikā viņiem ir jāatjauno savi nākotnes līgumi ļoti daudzas reizes, un tādēļ tiem ir jāpielāgo savi piedāvājumi mainīgajiem konkurences apstākļiem.

(201) Līgumi, kas saistīti ar ražošanas jaudas rezervēšanu, ir sastopami arī vairumtirdzniecības tirgos kā "aizņēmumtiesības", tādēļ tos ir vērts salīdzināt ar EPL. Aizņēmumtiesību iegūšana ir kādas elektrostacijas ražošanas jaudas daļas rezervēšana – parasti uz elektrostacijas paredzamo darbību – un "jaudas maksas" samaksa elektrostacijas operatoram, kura atbilst kapitāla un fiksētajām izmaksām, kas saistītas ar rezervēto jaudu. Tehniskos riskus uzņemas elektrostacijas operators. Aizņēmumtiesību īpašnieks var izlemt, kādā mērā izmantot rezervēto jaudu, un maksā elektrostacijas operatoram cenu, kas atbilst mainīgajām izmaksām, kas rodas, ražojot elektroenerģiju no rezervētās jaudas.

(202) Lai turpinātu novērtējumu par priekšrocības esību EPL, ir lietderīgi apsvērt lielu korporatīvo vai rūpniecisko galapatērētāju situāciju, pat ja tie darbojas nevis vairumtirdzniecības tirgos, bet mazumtirdzniecības (pakārtotos) tirgos. Tā kā ražotāji dažreiz elektroenerģiju lieliem korporatīviem vai rūpnieciskiem patērētājiem piegādā tieši, salīdzinājums ar EPL attiecas uz šo lietu.

(203) Enerģētikas nozares apsekojumā tika konstatēts, ka elektroenerģijas piegādātāju parastā prakse ir piedāvāt fiksētu cenu līgumus lieliem korporatīviem vai rūpnieciskiem patērētājiem. Šādu līgumu darbības laiks parasti ir viens vai divi gadi. Līgumos parasti paredzēts piegādes grafiks, pamatojoties uz patēriņu iepriekšējā periodā. Cenu atvasina no vairumtirdzniecības cenām gaidāmajos tirgos, un šīs cenas ietver citus izmaksu elementus, piemēram, paredzamās līdzsvarošanas izmaksas vai paša piegādātāja

rezervi. Novirze no piegādes grafika ir saistīta ar "piegādes" klauzulu, kas pircējam piemēro saistības maksāt par elektroenerģiju, kuras tam nav nepieciešama, vai arī veikt pārmaksu. Šajā saistībā šādus līgumus var uzskatīt par līgumiem, kas pamatoti uz obligātām patēriņa garantijām apvienojumā ar jaudas rezervēšanu⁽⁴⁴⁾.

(204) Lai novērtētu priekšrocības esību EPL, jāapskata vēl kāds līgumu veids, proti, līgumi, kas noslēgti līdzsvarošanas pakalpojumu sniegšanai pārvades sistēmas operatoriem (PSO). Tā kā elektroenerģiju nevar uzglabāt, pieprasījumam un piegādei nemitīgi jābūt saskaņotiem. Ja pieprasījums vai piegāde novirzās no prognozētā un tādēļ ir nepieciešama papildu ražošana, pārvades sistēmas operatora pienākums ir aicināt konkrētus ražotājus palielināt ražošanas apjomu, saņemot pēkšņu paziņojumu. Lai nodrošinātu ražošanas jaudas pieejamību šādā situācijā, PSO rezervē jaudu ražošanas iekārtās, kas spēj mainīt savus ražošanas apjomus, saņemot pēkšņu paziņojumu. Tā kā Ungārijā nav sūkņu akumulācijas elektrostacijas, elektrostacijām, kas kā kurināmo izmanto dabasgāzi, ir vispiemērotākie tehniskie parametri, lai sniegtu šos pakalpojumus.

(205) Enerģētikas nozares apsekojumā tika sniegts pārskats par Eiropas PSO praksi attiecībā uz jaudas rezervēšanas līgumiem, lai sniegtu līdzsvarošanas pakalpojumus. Šajā pārskatā ir parādīts, ka jaudu rezervē konkursa kārtībā. Vienu gadu var uzskatīt kā standarta darbības ilgumu, kas PSO nodrošina elastīgumu, lai rezervētās jaudas apjomu pielāgotu savām faktiskajām vajadzībām. Līgumos parasti norāda nepieciešamā pakalpojuma tehniskos parametrus, rezervēto jaudu un cenu vai nu tikai par piegādāto elektroenerģiju, vai arī gan par elektroenerģiju, gan jaudu.

2.b) EPL salīdzinājums ar standarta komercdarbības praksi

(206) Komisija ir salīdzinājusi EPL paredzētās pirkuma saistības ar galvenajām iezīmēm nākotnes līgumos un aktuāllīgumos, aizņēmumtiesību līgumos, ilgtermiņa līgumos, ko noslēguši lieli galapatērētāji, un līgumos starp ražotājiem un PSO par līdzsvarošanas pakalpojumu sniegšanu.

Standarta aktuāllīgumi un nākotnes līgumi

(207) Saskaņā ar 195.–200. apsvērumā sniegto aprakstu ilgtermiņa jaudas rezervēšana kopā ar obligātām patēriņa garantijām un cenu noteikšanas mehānismiem, kas sedz mainīgās, fiksētās un kapitāla izmaksas, neatbilst parastajiem līgumiem Eiropas vairumtirdzniecības tirgos un lielākā mērā aizsargā operatorus pret riskiem nekā nākotnes līgumi un aktuāllīgumi.

⁽⁴⁴⁾ To, ka piegādātājs apņemas piegādāt līgumā noteikto daudzumu, var uzskatīt par līdzvērtīgu jaudas rezervēšanai.

(208) Elektroenerģijas tirdzniecība aktuāltirgu biržās vienmēr pamatojas uz cenu ierobežošanu, kas garantē tikai to, ka ir segtas īstermiņa robežizmaksas, bet nav segtas visas fiksētās un kapitāla izmaksas. Turklāt aktuāltirgos elektroenerģijas ražošanas uzņēmumam nav nekādu garantiju attiecībā uz tā ražošanas jaudas izmantojuma līmeni. Risks ir daudz augstāks par risku, kāds sastopams vairumā citu ražošanas nozaru, un tas tā ir tādēļ, ka ir neiespējami izdevīgi uzglabāt elektroenerģiju, un tā ir ļoti raksturīga šīs nozares iezīme. Ja konkrētā brīdī pieprasījuma nodrošināšanai tiek piedāvāts pietiekams daudzums elektroenerģijas par zemākām cenām, nekā piedāvā konkrētais ražotājs vienai no savām elektroenerģijas ražošanas iekārtām, šī iekārta nebūs efektīva, kas nozīmē, ka tās ražošanas jauda konkrētajā laika periodā būs zudusi.

(209) Tādēļ tirdzniecība aktuāltirgos ir saistīta ar zināmu nenoteiktību attiecībā uz fiksēto un kapitāla izmaksu segšanu un ražošanas jaudas izmantojuma līmeni.

(210) Gaidāmie tirgi, kuros cenas atvasina no aktuālcenām, arī nenodrošina ražotājiem garantijas, ka viņu fiksētās un kapitāla izmaksas tiks pārdotais daudzums, jo cenas tiek noteiktas iepriekš. Ja piegādes periodā kurināmā izmaksas negaidīti pieaug, elektroenerģijas ražošanas izmaksas var pārsniegt iepriekš noteikto cenu. Nākotnes līgumu ilgā darbības laika dēļ gaidāmajos tirgos risks saistībā ar ražošanas jaudas izmantojumu ir zemāks nekā saistībā ar aktuālproduktiem. Tomēr, pat ja ražotājs spēj pārdot lielāko daļu saražotās elektroenerģijas, izmantojot nākotnes līgumus, salīdzinājumā ar iekārtu darbmūžu savu elektroenerģijas ražošanas iekārtu izmantojuma koeficientu tas spēj pārskatīt ierobežotā laikposmā.

(211) Ieinteresētās personas uzsvēra, ka, parakstot EPL, ražotāji uzņemas būtiskus riskus, jo īpaši riskus saistībā ar celtniecību, regulējumu, vidi, ekspluatāciju un fiskāliem/finansu aspektiem. Komisija atzīst, ka EPL nemazina visus riskus saistībā ar elektrostacijas darbību. Šos ražotāju komentāros uzskaitītos riska elementus noteikti uzņemas paši ražotāji. Tomēr tas atbilst normāliem riskiem, kādi jebkuram elektroenerģijas tirgus dalībniekam būtu jāuzņemas, tostarp tirdzniecības gadījumā aktuāltirgos vai gaidāmos tirgos. Tomēr saskaņā ar EPL pamatlīdzekļu darbmūža laikā komercriskus saistībā ar elektroenerģijas ražošanas izmaksu un jo īpaši kurināmā izmaksu svārstībām, riskus saistībā ar galapatērētājiem piegādātās elektroenerģijas cenu svārstībām un riskus saistībā ar gala patērētāju pieprasījuma pēc elektroenerģijas svārstībām lielā mērā (vai pilnībā) uzņemas MVM.

(212) Ieinteresētās personas savos komentāros arī argumentēja, ka jaudas rezervēšana MVM labā tiem radīja nelabvēlīgus apstākļus, jo tie nevarēja izmantot šo jaudu citiem nolūkiem, bet tikai MVM pārdotajam daudzumam. Taču obligātā patēriņa garantiju sistēma šo spiedienu lielā mērā mazina. Obligātā patēriņa garantiju sistēma jāuzskata

par garantiju ražotājiem, ka viņiem netiks aizliegts izmantot savu jaudu elektroenerģijas ražošanai un pārdošanai, ja MVM neizmanto rezervēto jaudu. Patiesībā, kā parādīts 5. tabulā, obligātā patēriņa garantija atbilda rezervētās jaudas izmantojuma koeficientam, pārsniedzot kopējās Ungārijā pieejamās jaudas vidējo izmantojuma koeficientu.

5. tabula

Obligātā patēriņa garantija un rezervētā jauda

	2004. g.	2005. g.	2006. g.
Obligātā patēriņa garantija (GWh)	23 234	23 528	23 516
Rezervētā jauda (MW)	4 242	4 460	4 481
Proporcija starp obligātā patēriņa garantiju un rezervēto jaudu (stundu skaits gadā)	5 477	5 275	5 248
Proporcija starp neto ražošanas apjomu un neto pieejamo ražošanas jaudu visās Ungārijas elektroenerģijas ražošanas iekārtās (stundu skaits gadā)	4 272	4 225	4 601

(213) Tādēļ aktuāllīgumi un nākotnes līgumi ir saistīti ar daudz lielāku riska līmeni ražotājiem nekā EPL, kas nodrošina noteiktību gan attiecībā uz fiksēto un kapitāla izmaksu segšanu, gan ražošanas jaudas izmantojuma līmeni.

Aizņēmumtiesības

(214) Attiecībā uz aizņēmumtiesībām galvenā atšķirība starp šāda veida līgumu un EPL ir tā, ka aizņēmumtiesības parasti nav saistītas ar obligātā patēriņa garantiju. Aizņēmumtiesību īpašnieks uzņemas komercriskus saistībā ar saražotās elektroenerģijas, izmantojot rezervēto jaudu, pārdošanu. Tomēr aizņēmumtiesību īpašniekam ir garantija, ka viņš spēs pārdot visu šo elektroenerģiju par cenām, kas sedz vismaz mainīgās izmaksas, jo viņš var izlemt neražot elektroenerģiju, ja cenas pazeminās, kļūstot zemākas par mainīgajām izmaksām. MVM ar EPL nav nodrošināta šāda garantija tāpēc, ka pastāv obligātā patēriņa garantijas, kas jānodrošina MVM ražotāju labā.

Ilgtermiņa pirkuma līgumi, ko noslēguši lieli patērētāji

(215) Attiecībā uz ilgtermiņa pirkuma līgumiem, ko noslēguši lieli patērētāji, ir skaidrs, ka tie pircējam nodrošina lielākus ieguvumus nekā EPL nodrošina MVM, jo cena, kas parasti ir fiksēta uz visu līguma darbības laiku, parasti nav indeksēta saskaņā ar tādiem rādītājiem kā kurināmā izmaksas, kuru izmaiņas līguma darbības laikā ir

neprognozējamas, un nav izstrādāta tā, lai segtu fiksētās un kapitāla izmaksas, jo šī cena ir atkarīga no cenām vairumtirdzniecības tirgos. Pircēji ir ieinteresēti slēgt ilgtermiņa līgumus tikai tad, ja šie līgumi viņiem nodrošina konkrētu cennodrosi pret svārstībām elektroenerģijas tirgū un jo īpaši pret izmaiņām, kas saistītas ar kurināmā izmaksu svārstībām. Tādēļ pircējs būtu ekonomiski ieinteresēts slēgt šādu ilgtermiņa līgumu tikai tad, ja pārdevējs piedāvātu uzņemties daļu riska saistībā ar kurināmā izmaksu svārstībām, vai ja ražošanas tehnoloģija nodrošinātu stabilas kurināmā izmaksas, kā tas ir hidroelektrostaciju gadījumā un dažkārt arī atomelektrostaciju gadījumā. Turklāt šos līgumus parasti slēdz uz daudz īsākiem periodiem nekā EPL, un tādēļ tie sniedz pircējiem iespēju mainīt piegādātājus, ja konkurenti piedāvā labākas cenas. Lai iegūtu zemāko iespējamo cenu, pircēji nereti izmanto konkursa procedūras.

Līdzsvarošanas pakalpojumu līgumi

- (216) Līdzsvarošanas pakalpojumu līgumi attiecas uz novērtējumu par priekšrocības esību starp EPL, jo līdzsvarošanas pakalpojumu sniegšanai PSO⁽⁴⁵⁾ MVM ir paredzējis nelielu daļu no jaudas, kas rezervēta saskaņā ar EPL. Praksē MVM pārdod jaudu PSO reizi gadā kā kopumu un šim nolūkam izmanto rezervēto jaudu. Praksē tas nozīmē, ka ražotāji neuzņemas risku, kas saistīts ar reizi gadā rīkoti konkursiem⁽⁴⁶⁾ un nenoteiktību attiecībā uz elektroenerģijas daudzumu, kuru tie nodrošinās. No ražotāju perspektīvas līgumu nosacījumi, kas nosaka līdzsvarošanas pakalpojumu sniegšanu, ir nosacījumi, kas ietverti EPL. Tomēr, kā norādīts 204. apsvērumā, EPL specifikācijas, jo īpaši to ilgo darbības laiku un obligātā patēriņa garantijas esību, nevar attaisnot, pamatojoties uz komerciāliem nolūkiem, pat ne līdzsvarošanas pakalpojumu sniegšanas dēļ. Komisija atzīst, ka Ungārijā dažas elektroenerģijas ražošanas iekārtas, iespējams, var nodrošināt PSO nepieciešamos līdzsvarošanas pakalpojumus, kā apgalvo ieinteresētās personas, taču Komisija ir secinājusi, ka pat tādā gadījumā EPL piedāvātie nosacījumi pārsniedz to, ko PSO varētu uzskatīt par pieņemamu.

Secinājums par salīdzinājumu starp EPL un standarta komercpraksi

- (217) Šis salīdzinājums parāda, ka EPL struktūra nodrošina plašākas garantijas ražotājiem nekā tirdzniecības stan-

darta līgumi. Tādēļ ražotāji atrodas labvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar situāciju, kādā tie būtu bez EPL. Lai pabeigtu novērtējumu par priekšrocības esību, ir nepieciešams novērtēt pozitīvo un negatīvo ietekmi, ko valsts iestādes varēja sagaidīt no EPL laikā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, un pārbaudīt, vai tās būtu varējušas saskarties ar labāku līdzsvaru starp pozitīvo un negatīvo ietekmi, ja tiktu izmantotas citas pieejas, pamatojoties uz standarta komercpraksi.

2.c) EPL paredzamās sekas, ar ko saskaras valsts iestādes, ņemot vērā salīdzinājumu ar pircēja standarta komercpraksi Eiropas elektroenerģijas tirgos

- (218) Valsts iestādes varēja no EPL sagaidīt, ka MVM būtu spējis garantēt pietiekami daudz elektroenerģijas, lai apmierinātu regulētā tirgus vajadzības ilgā laika periodā.
- (219) Tomēr iestādēm nebija garantiju attiecībā uz cenas līmeni, kas būtu jāmaksā MVM šajā laika periodā, jo EPL nesniedz cennodrosi pret cenu svārstību risku, kuras galvenokārt izraisa kurināmā izmaksu svārstības.
- (220) Turklāt jaudas ilgtermiņa rezervēšana kopā ar saistīto obligātā patēriņa garantiju rada situāciju, kurā valsts iestādēm nav iespējams gūt labumu no zemākām cenām, ko piedāvā citi ražotāji un importētāji. EPL jauda un obligātā patēriņa garantija, MVM noslēgtie ilgtermiņa importa līgumi un tā iepirktie daudzumi saskaņā ar obligātā patēriņa sistēmu⁽⁴⁷⁾ bija pietiekami, lai nodrošinātu tā vajadzības. MVM tādējādi nevarēja dažādot savu piegādi, lai gan būtu bijusi pieejama alternatīva ražošanas jauda. Daži elektroenerģijas ražotāji 2004. gadā nebija iesaistīti ilgtermiņa elektroenerģijas pirkuma līgumos. Divu elektrostaciju EPL, kas attiecās uz 470 MW uzstādītās jaudas, darbības laiks beidzās 2003. gadā, kas būtiski palielināja piegādes jaudu ārpus EPL. Turklāt apmēram 700 MW importa jaudas nav ietverti ilgtermiņa importa līgumos, un to būtu bijis iespējams izmantot MVM, lai importētu elektroenerģiju, ja šis uzņēmums nebūtu bijis piesaistīts rezervētas jaudas sistēmai un obligātā patēriņa garantijai.

⁽⁴⁵⁾ 15 % no līgumos paredzētās jaudas 2005. gadā.

⁽⁴⁶⁾ Reizi gadā rīkotu konkursu dēļ jaudas apjoms, ko var piedāvāt PSO, un iegūtā cena katru gadu mainās un var samazināties, ja samazinās PSO vajadzības un/vai ja citi piegādātāji piedāvā zemākas cenas vai lielākus apjomus.

⁽⁴⁷⁾ Ungārijas tiesību akti paredz, ka MVM un reģionālajiem sadales uzņēmumiem elektrība, kas ražota koģenerācijas procesā vai no atkritumiem, vai no atjaunojamiem energoresursiem, ir jāieperk par regulētām cenām.

(221) Kā parādīts turpmākajos apsvērumos, 2003. un 2004. gadā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, bija skaidrs, ka rezervētās jaudas sistēma un obligātā patēriņa garantija, kas bija izstrādāta saskaņā ar vienīgā pircēja modeli, kurš paredzēja, ka visu Ungārijā patērēto elektroenerģiju pārvada MVM, bija saistītas ar būtiskiem riskiem, ka EPL paredzētu MVM saistības pirkt vairāk elektroenerģijas, nekā tam būtu nepieciešams.

(222) Šajā saistībā vērā ņemams un svarīgs apsvērumus ir elektroenerģijas tirgus daļēja atvēršana 2003. gadā. Ungārijas parlaments 2001. gada 18. decembrī pieņēma Enerģētikas aktu II, ļaujot lieliem patērētājiem, proti, tiem, kas gadā patērēja vairāk nekā 6,5 GW, kļūt par "tiesīgiem patērētājiem" ar tiesībām izvēlēties savu elektroenerģijas piegādātāju. Šis tiesību akts, kas stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī, līdzās jau pastāvošajam sabiedrisko pakalpojumu tirgum sekmēja brīva tirgus izveidi, kurā cenas noteica piegādes un pieprasījuma konfrontācija. Šā tiesību akta paredzamā ietekme bija MVM nepieciešamo daudzumu samazinājums piegādei reģionālajiem sadales uzņēmumiem, lai nodrošinātu pieprasījumu regulētajā tirgus segmentā. 6. tabulā parādīts faktiski pārdoto daudzumu nepārtrauktais pieaugums brīvajā tirgū laikposmā no 2003. gada līdz 2006. gadam un reģionālo sadales uzņēmumu pārdoto daudzumu atbilstīgais samazinājums sabiedrisko pakalpojumu tirgus segmentā.

6. tabula

Pārdotie daudzumi mazumtirdzniecības tirgū (regulēts segments un brīvs segments)

	(GWh)			
	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.
Kopējais patēriņš	33 584	33 836	34 596	35 223
Pārdotais daudzums brīvajā segmentā	3 883	7 212	11 685	13 057
Pārdotais daudzums regulētajā segmentā	29 701	26 624	22 911	22 166

Avots: Ungārijas elektroenerģijas sistēmas statistikas dati, 2006. gads⁽¹⁾.
(¹) Citu starpā sk.: <http://www.mvm.hu>

(223) Laikposmā no 2003. līdz 2006. gadam regulētajā segmentā pārdotie daudzumi, kas atbilst MVM faktiskajam pirkuma vajadzībām, samazinājās par 25 %. MVM vajadzību samazināšanās bija lielā mērā paredzama laikā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, jo īpaši ņemot vērā būtisko atšķirību starp regulētām cenām sabiedrisko pakalpojumu segmentā (patērētāju maksātā cena reģionālajiem sadales uzņēmumiem) un cenām brīvajā segmentā 2003. un 2004. gadā.

7. tabula

Cenu atšķirības mazumtirdzniecības tirgus regulētajā segmentā un brīvajā segmentā 2003. un 2004. gadā

	(HUF/kWh)	
	2003. g.	2004. g.
Vidējā cena brīvajā tirgū	11,1	12,7
Vidējā cena sabiedrisko pakalpojumu segmentā ⁽¹⁾	19	21,1

Avots: Ungārijas elektroenerģijas sistēmas statistikas dati, 2006. gads.
(¹) Šo cenu veido regulētie tarifi, kas atkarīgi no patēriņa līmeņa.

(224) Cenas brīvajā tirgū patiesi mudināja tiesīgos patērētājus izmantot savas tiesības. Turklāt 2003. un 2004. gadā bija skaidri zināms, ka Ungārijas pievienošanās Eiropas Savienībai būtu saistīta ar Otrās elektroenerģijas direktīvas⁽⁴⁸⁾ stāšanos spēkā un tāpat tiesībām visiem patērētājiem kļūt par tiesīgiem patērētājiem no 2007. gada 1. jūlija, kā arī ar turpmāku MVM vajadzību samazināšanos daudz mazākā laika periodā nekā laikposms, kādā EPL vēl būtu spēkā.

(225) Tāpat 2003. un 2004. gadā bija skaidri zināms, ka EPL, kas bija izstrādāti saistībā ar vienīgā pircēja modeli, kurš paredzēja, ka visu Ungārijas tirgū nepieciešamo elektroenerģiju pārvada MVM, ne tikai neļautu MVM dažādot piegādi un iegūt labvēlīgākas cenas, sekmējot konkurenci starp piegādātājiem, bet arī, visticamāk, novestu pie MVM pienākuma pirkt vairāk elektroenerģijas nekā faktiski vajadzīgs.

(226) Valsts iestādes patiesībā apzinājās šo risku. Ungārijas valdība 2002. gadā pieņēma dekrētu⁽⁴⁹⁾, kas paredzēja, ka MVM jāsāk jaunas sarunas par EPL ar visiem ražotājiem, lai pielāgotu rezervētās jaudas apjomu. Lai gan šajā dekrētā nebija paredzēta EPL laušana, tas pats par sevi ir nepārprotama norāde, ka saskaņā ar EPL rezervētās jaudas apjoms (un attiecīgi obligātā patēriņa garantija) bija pārāk liels, ņemot vērā mazumtirdzniecības tirgus pakāpenisko liberalizāciju. Šis dekrēts arī nodrošināja MVM iespēju gadījumā, ja neizdotos pabeigt sarunas ar ražotājiem, pārdot jaudu un elektroenerģiju, kas pārsniegtu piegādi regulētajā segmentā faktiski vajadzīgos daudzumus, izmantojot trīs "pārdošanas mehānismus": jaudas izsoles, jaudas konkursus un tirdzniecību virtuālā

⁽⁴⁸⁾ Direktīva 2003/54/EK.

⁽⁴⁹⁾ Valdības Dekrēts Nr. 183/2002.

interneta tirdzniecības platformā "Tirgus placis" [Piactér]. Lai gan šo trīs mehānismu struktūra ir atšķirīga, tie visi pamatā paredz, ka MVM piedāvā pārdošanai brīvajā tirgū dažādu nākotnes piegāžu produktu veidā pārpalikušo elektroenerģiju, kas nav nepieciešama piegādei sabiedrisko pakalpojumu segmentā, bet kas tam jāiepērk saskaņā ar EPL noteikumiem.

- (227) Turpmāk tabulā ietverti dati attiecībā uz pirmajām trim MVM organizētajām izsolēm. Tajā parādīts, ka MVM saņemtās cenas par pārdoto elektroenerģiju, izmantojot pārdošanas mehānismus, bija būtiski zemākas par cenām par to pašu elektroenerģiju saskaņā ar EPL.

8. tabula

MVM pirmās trīs izsoles

	Pirmā izsole 2003. gada jūnijā	Otrā izsole 2003. gada decembrī	Trešā izsole 2004. gada jūnijā
Bāzes slodzes produkti			
Pārdotās elektroenerģijas daudzums (GWh)	375	240	133
Pārdošanas cena izsolēs (HUF/kWh)	8,02	9,5	8,4
Minimālās slodzes produkti			
Pārdotās elektroenerģijas daudzums (GWh)		259	421
Pārdošanas cena izsolēs		5,6	3,5
Vidējās gada EPL cenas			
	2003. g.		2004. g.
	11,3		11,7

- (228) Ungārijas tiesību aktos jau bija prognozēta šī ietekme, un tiesību akti paredzēja Ungārijas valsts kompensāciju MVM par zaudējumiem, kas uzņēmumam rodas cenu atšķirību dēļ starp tās elektroenerģijas cenām, kura pārdota jaudas izsolēs, un pārdošanas cenām tirgū. MVM izmaksātā kompensācija 2003. gadā bija 3,8 miljardi HUF⁽⁵⁰⁾. Saskaņā ar MVM 2004. gada ziņojumu 2004. gadā kompensācija palielinājās par 2,4 miljardiem HUF.
- (229) No valsts iestāžu perspektīvas nav šaubu, ka šāda sistēma nav komerciāli pieņemama, jo tā subsidē ražotāju tirdzniecību piegādei brīvajā segmentā.
- (230) Turpmāk tabulā, pamatojoties uz Ungārijas sniegto informāciju 2007. gada 24. septembrī un 2008. gada 21. aprīlī, parādīti kopējie elektroenerģijas daudzumi, ko, izmantojot pārdošanas mehānismus, MVM pārdeva 2003. un 2004. gadā.

⁽⁵⁰⁾ Sk. Ungārijas iestāžu vēstuli, kas reģistrēta 2004. gada 4. jūnijā.

9. tabula

MVM pārdotie daudzumi, izmantojot pārdošanas mehānismus

(TWh)

Year	2003	2004	2005	2006
Kopējais MVM tirdzniecības apjoms, izmantojot pārdošanas mehānismus ⁽¹⁾	0,6	1,9	6,5	6,5

⁽¹⁾ Jaudas izsoles, jaudas konkursi un MVM Tirgus placis.

- (231) Ir skaidrs, ka normālos tirgus apstākļos pircēji neslēdz līgumus, kas saistīti ar būtisku risku, ka viņiem būs jāuzņemas pienākums pirkt vairāk elektroenerģijas nekā vajadzīgs, un ka, pārdodot šo elektroenerģiju tālāk, tiem radīsies būtiski zaudējumi. Šis risks teorētiski pastāv nākotnes līgumos un ilgtermiņa līgumos, ko noslēguši lielle galapatērētāji, taču daudz mazākā pakāpē.
- (232) Attiecībā uz nākotnes līgumiem to darbības laiks ir būtiski mazāks par EPL darbības laiku. Šādos laika periodos pircējam ir daudz lielākas pārskata iespējas pār savām vajadzībām nekā tas ir periodā no 15 līdz 27 gadiem. Turklāt pircēji ar nākotnes līgumiem parasti sedz tikai daļu savu paredzamo vajadzību, iepērkot nepieciešamos papildu daudzumus aktuāltirgos.
- (233) Ilgtermiņa līgumi, ko noslēguši lielle galapatērētāji, arī ir saistīti ar nelielu pārmērīga daudzuma iepirkuma risku sava ierobežotā darbības laika dēļ, kā arī tādēļ, ka lielo rūpniecisko un korporatīvo galapatērētāju, kuru slēdz šādus līgumus, patēriņš noteikti ir stabils un prognozējams, kas tā nav MVM gadījumā iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ.

- (234) Turklāt ir lietderīgi atcerēties, ka saskaņā ar nākotnes līgumiem vai ilgtermiņa pirkuma līgumiem, ko noslēguši galapatērētāji, pircēji apņemas pirkt konkrētu elektroenerģijas daudzumu vairākus mēnešu vai gadu, pirms notiek piegāde, jo viņu līgums sniedz cennodrosi pret cenu svārstībām. Šādu labumu nenodrošina EPL, jo cenas sedz mainīgās izmaksas, kas kurināmā izmaksu izmaiņu dēļ var neprognozējami paaugstināties.

Secinājums par priekšrocības esību

- (235) Komisija secina, ka valsts iestāžu gūtais labums no EPL nenodrošina elektroenerģijas cenu cennodrosi, ko tirgus dalībnieks cerētu gūt no ilgtermiņa līguma, un ir saistīts ar būtisku risku, ka varētu tikt uzlikts pienākums iepirkt elektroenerģiju, pārsniedzot faktiskās vajadzības un

tādējādi saskaroties ar zaudējumiem, kad pārpalikušie daudzumi tiek atkārtoti pārdoti. Ungārijas iestādes šos risku labi apzinājis laikā, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai. Salīdzinājums starp EPL un Eiropas elektroenerģijas tirgu standarta komercpraksi parāda, ka pircējs, kas rīkojas vienīgi komerciālu apsvērumu vadīts, nepieņemtu šādu negatīvu ietekmi un būtu pieņēmis citas pirkšanas stratēģijas, kā arī slēdzis citāda veida līgumus saskaņā ar standarta komercpraksi.

- (236) Saistībā ar iepriekš aprakstīto Komisija secina, ka EPL galvenie principi elektroenerģijas ražotājiem nodrošina priekšrocību, kas pārsniedz parastu komerciālu priekšrocību. Šajā sakarā ir būtiski uzsvērt, ka nevar izolēt un novērtēt individuāli EPL galvenos principus, proti, jaudas rezervēšanu ilgtermiņā, obligātā patēriņa garantiju un cenu noteikšanas mehānismus, pamatojoties uz jaudas maksu un elektroenerģijas maksu, kurai paredzēts segt fiksētās, mainīgās un kapitāla izmaksas. Priekšrocību rada šo elementu apvienojums. Kā parādīts iepriekš, EPL ilgais darbības laiks lielā mērā sekmē priekšrocības esību.

3) *EPL ietekme uz tirgu laikposmā pēc Ungārijas pievienošanās Eiropas Savienībai*

- (237) Ieinteresētās personas savos komentāros argumentē, ka saskaņā ar EPL piemērotās cenas nav augstākas par vairumtirdzniecības tirgus cenām. *Mátra* elektrostacija jo īpaši uzsver savas konkurētspējīgās cenas, jo tai pieder akmeņogļu raktuve, un tādējādi akmeņogļu ieguves izmaksas ir zemas. Tādēļ šis ražotājs secina, ka negūst labumu no nekādas priekšrocības.

- (238) Komisija nevar piekrist šādam argumentam.

- (239) Pirmkārt, kā izklāstīts iepriekš, faktiski samaksātā cena saskaņā ar EPL ir viena no EPL sekām, taču neveido galveno no EPL radītājām priekšrocībām. Iepriekš minētie banku iestāžu novērojumi (sk. jo īpaši 175. un 176. apsvērumu) arī apstiprina, ka visi EPL elementi, kas nodrošina peļņu no aktīvu ieguldījumiem un aizsargā ražotājus no viņu darbības komercriskiem, kopā veido galveno priekšrocību no EPL.

- (240) Otrkārt, cenu atšķirība salīdzinājumā ar tirgus cenām ir atkarīga no daudziem faktoriem, kas saistīti ar tirgus attīstību, kas nav raksturīgi EPL un ko varēja novērtēt tikai *a posteriori*. Šīs cenas ir cenas par vienību konkrētā brīdī, un tajās neņem vērā priekšrocību, ko rada visi citi EPL elementi, piemēram, jauda un daudzumi, kurus ražotāji būtu varējuši pārdot, ja viņu tirdzniecība būtu atka-

rīga no tirgus pieprasījuma. Kā izklāstīts iepriekš, Komisija uzskata, ka visiem novērtējumā ietvertajiem EPL raksturīga ekonomiska priekšrocība neatkarīgi no tā, vai to dēļ konkrētā laika periodā faktiski neizveidojās cenas, kas pārsniedz tirgus cenas.

- (241) Lai Komisijas atbildes uz saņemtajiem novērojumiem būtu pilnīgas un lai labāk izprastu EPL sekas šajā saistībā, Komisija arī salīdzināja faktiski piemērotās EPL cenas ar cenām, kas panāktas vairumtirdzniecības tirgū, uz kuru neattiecas EPL.

- (242) Šajā salīdzinājumā Komisija neņem vērā 2007. gada cenas, jo 2007. gadā (precīzāk, no 2006. gada 9. decembra līdz 2007. gada 31. decembrim) EPL cenas aizstāja ar regulētām cenām. Tādējādi nav droši zināms, vai piemērotās cenas atspoguļo tieši tās cenas, kas būtu noteiktas, izmantojot EPL cenu formulu.

- (243) Tādēļ Komisija salīdzināja EPL cenas ar cenām, kas nav EPL cenas, 2004.–2006. gadā.

10. tabula

MVM saskaņā ar EPL pārdotās elektroenerģijas vidējā cena⁽⁵¹⁾

EPL elektrostacija	HUF/kWh		
	2004. g.	2005. g.	2006. g.
Dunamenti F bloks	[...]	[...]	[...]
Dunamenti G2 bloks	[...]	[...]	[...]
Tisza II	[...]	[...]	[...]
Pécs	[...]	[...]	[...]
Csepeli II	[...]	[...]	[...]
Kelenföld	[...]	[...]	[...]
Újpest	[...]	[...]	[...]
Kispest	[...]	[...]	[...]
Mátra	[...]	[...]	[...]
Paksi	[...]	[...]	[...]

⁽⁵¹⁾ Tabulā sniegtie dati ir pamatoti uz Ungārijas iestāžu vēstulēm, kas reģistrētas 2007. gada 24. septembrī un 2008. gada 16. janvārī. Pastāv konkrētas mazas atšķirības (mazākas par 5 %) starp sniegtajiem skaitļiem šajās divās informatīvajās vēstulēs attiecībā uz cenām 2006. gadā. Šādos gadījumos šis lēmums ir pamatots uz jaunāko informāciju (2008. gada 16. janvāra vēstule).

11. tabula

Vietējo ražotāju brīvajā tirgū bez EPL pārdotās elektroenerģijas daudzums un vidējā cena ⁽⁵²⁾

Elektrostacija	2004. g.		2005. g.		2006. g.	
	Daudzums (MWh)	Cena (HUF/kWh)	Daudzums (MWh)	Cena (HUF/kWh)	Daudzums (MWh)	Cena (HUF/kWh)
Matrai ([...] bloks)	989 097	8,15	972 813	8,33	1 082 699	9,26
Vértes	157 701	8,02	942 999	8,79	1 213 622	10,51
Dunamenti [...] block	215 647	8,57	805 381	9,85	814 702	13,29
EMA	133 439	11,07	129 252	11,83	101 607	12,92
AES Borsod	[...]	[...]	18 301	11,25	Nav pieejams (*)	
AES Tiszapalkonya	364 869	12,76	86 673	9,87	119 218	14,27

(*) Pārdotie daudzumi ir mazāki par 1 000 MWh. Lai veiktu salīdzinājumu ar EPL cenām, Komisija uzskata, ka cena, kas atbilst šādam mazam daudzumam, nav piemērots pamats salīdzinājuma veikšanai.

12. tabula

MVM iepirkta elektroenerģijas importa daudzums un vidējā cena ⁽⁵³⁾

Imports	2004. g.		2005. g.		2006. g.	
	Daudzums (MWh)	Cena (HUF/kWh)	Daudzums (MWh)	Cena (HUF/kWh)	Daudzums (MWh)	Cena (HUF/kWh)
Ukraina caur Slovākiju (*)	1 715 200	[...] (**)	1 525 600	[...] (**)	1 311 400	[...] (**)
Šveice caur Slovākiju ([...] (*))	1 768 100	[...] (**)	1 761 700	[...] (**)	1 709 200	[...] (**)
Šveice([...] (*))	631 700	[...] (**)	629 500	[...] (**)	626 200	[...] (**)

(*) Importa partneruzņēmuma nosaukums.

(**) Visa elektroenerģijas importa vidējā svērtā cena šajā tabulā bija 9,14 HUF/kWh 2004. gadā, 10,41 HUF/kWh 2005. gadā un 11,49 HUF/kWh 2006. gadā.

(244) Kopš 2003. gada saskaņā ar Enerģētikas aktu II ⁽⁵⁴⁾ MVM ir pārdevis pārpalikušo elektroenerģiju (t.i., elektroenerģiju, kas tam nebija nepieciešama regulētajam segmentam) piegādei neregulētā tirgū, izmantojot pārdošanas mehānismus – i) valsts ražošanas jaudas izsoles, ii) jaudas konkurss un iii) tā virtuālo tirdzniecības platformu (*Piactér*). Turpmāk tabulā atspoguļotas šajā tirdzniecībā panāktās vidējās cenas.

⁽⁵²⁾ Informācija pamatota uz Ungārijas iestāžu vēstuli, kas reģistrēta 2007. gada 24. septembrī. Arī uzņēmums E.ON DKCE pārdeva elektroenerģiju brīvajā tirgū 2005. un 2006. gadā. Tomēr saskaņā ar Ungārijas iestāžu sniegto informāciju vēstulē, kas reģistrēta 2008. gada 22. aprīlī, pārdotie daudzumi bija nebūtiski, un Ungārijas iestāžu rīcībā nebija attiecīgie dati par cenām.

⁽⁵³⁾ Informācija pamatota uz Ungārijas iestāžu vēstulēm, kas reģistrētas 2007. gada 24. septembrī un 2008. gada 16. janvārī. Pastāv mazas atšķirības (mazākas par 2 %) starp sniegtajiem skaitļiem šajās divās informatīvajās vēstulēs. Šādos gadījumos šis lēmums ir pamatots uz jaunāko informāciju (2008. gada 16. janvāra vēstule). MVM imports arī ir pamatots uz ilgtermiņa līgumiem. Šie līgumi nav iekļauti šī lēmuma procedūrā.

⁽⁵⁴⁾ Sk. šā lēmuma 32. apsvērumu.

13. tabula

MVM panāktā vidējā cena jaudas izsolēs, konkursos un Tirgus plači⁽⁵⁵⁾

Izsolītā produkta piegādes gads (*)	Svērtā vidējā cena jaudas izsolēs (HUF/kWh)	Konkursu un Tirgus plača tirdzniecības gads	Vidējā cena konkursos un Tirgus plači (HUF/kWh)
2004. gads	4,7	2004. g.	6,5
2004. gada 17. jūnija izsole	Minimālā slodze: 3,48 Bāzes slodze: 8,4		
2005. gads	5,4	2005.g.	8,1
2004. gada 9. decembra izsole	Minimālā slodze: 4,54 Bāzes slodze: 8,32		
2005. gada 10. jūnija izsole	Minimālā slodze: 4,6 Bāzes slodze: 8,5		
2005. gada 21. jūlija izsole	Bāzes slodze: 9,3 Maksimālā slodze: 10,42		
2006. gads	9,9	2006.g.	9,1
2005. gada 9. novembra izsole	Minimālā slodze: 6,02 Bāzes slodze: 9,74 Maksimālā slodze: 11,76		
2006. gada 31. maija izsole	Bāzes slodze: 11,33		

(*) Pārdotie daudzumi ir no 25 000 līdz 2 000 000 MWh no katra produktu veida (minimālā slodze/bāzes slodze/maksimālā slodze).

(245) Tabulā norādītie skaitļi liecina, ka vidējā cena, par kādu Ungārijā pārdeva elektroenerģiju brīvajā tirgū 2004. gadā vairumtirdzniecības līmenī, bija no 4,7 līdz 12,76 HUF/kWh. No visiem EPL iesaistītajiem ražotājiem kodol- elektrostacija *Paksi* un elektrostacija *Mátrai* pārdeva MVM elektroenerģiju par cenām, kas atbilda iepriekš minētajām cenām. *Dunamenti* [...] pārdeva savu elektroenerģiju saskaņā ar EPL par [...], kas atbilst augstākajai cenai ([...]), kāda sasniegta bez EPL. Pārējie ražotāji piemēroja MVM vidējo cenu no 13,86 līdz 25,46 HUF/kWh. Šīs cenas ir no 10 līdz 100 % augstākas par *augstāko* brīvā tirgus cenu.

(246) Novērtējumā ietverto EPL tirdzniecības cenas 2005. gadā bija no 5,4 līdz 12,91 HUF/kWh. No visiem EPL iesaistītiem ražotājiem tikai *Paksi* un *Mátrai* saskaņā ar saviem EPL pārdeva elektroenerģiju par šādām cenām. Visi pārējie ražotāji maksai par elektroenerģiju saskaņā ar EPL piemēroja vidējo cenu no 13,99 līdz 25,64 HUF/kWh. Šīs cenas ir par 10 līdz 100 % augstākas par *augstāko* brīvā tirgus cenu.

(247) Pārdošanas cenas elektroenerģijai, uz ko neattiecas EPL, 2006. gadā bija no 9,1 līdz 14,27 HUF/kWh. No visiem EPL iesaistītiem ražotājiem tikai *Paksi* un *Mátrai* elektrostācijas pārdeva elektroenerģiju saskaņā ar saviem EPL par šādām cenām (*Paksi* gadījumā patiesībā zem zemākās brīvā tirgus cenas). Visi pārējie ražotāji saskaņā ar EPL elektroenerģijai piemēroja vidējo cenu no 16,67 līdz 33,49 HUF/kWh. Šīs cenas ir par 15 līdz 135 % augstākas par *augstāko* brīvā tirgus cenu.

(248) Iepriekš aprakstītie aprēķini ir balstīti uz *vidējām* cenām, t. i., tos neveic atsevišķi minimālāi slodzei, bāzes slodzei vai maksimālāi slodzei. Ražotāji, kas maksimālās slodzes produktus galvenokārt pārdod bez EPL⁽⁵⁶⁾, argumentē, ka viņu cenas nevajadzētu salīdzināt ar bāzes slodzes cenām. Komisija atzīst, ka maksimālās slodzes elektroenerģijas cenas parasti ir augstākas par bāzes slodzes elektroenerģijas cenām. Salīdzinot šīs cenas ar brīvā tirgus cenām (piemēram, MVM elektroenerģijas izsolēs), maksimālās slodzes produktu vidējā cena ir apmēram par 10–13 % augstāka par bāzes slodzes cenām.

⁽⁵⁶⁾ Saskaņā ar Ungārijas iestāžu aplēsēm gadījumā, ja nav EPL, dažādie ražotāji, kuri pašlaik iesaistīti EPL, gūtu maksimālu peļņu turpmāk aprakstītā veidā. *Paksi* un *Pécsi* elektrostācijas pārdotu 100 % savas produkcijas bāzes jaudas produktu veidā; *Matrai*, *Dunamenti* G2, *Kelenfoldi*, *Ujpesti* un *Kispesti* elektrostācijas pārdotu apmēram 50 % savas saražotās elektroenerģijas kā bāzes slodzes un 50 % kā maksimālās slodzes produktu; savukārt *Csepeli*, *Dunamenti* F bloks un *Tisza II* elektrostācijas pārdotu galvenokārt maksimālās slodzes elektroenerģiju (apmēram 70 %).

⁽⁵⁵⁾ Vidējās cenas atspoguļo indikatīvās svērtās cenas.

- (249) Tomēr, salīdzinot *Csepeli* un *Dunamenti F* [...] cenas ar maksimālās slodzes cenām, kas panāktas jaudas izsolēs, var secināt, ka šo elektrostaciju cenas bija augstākas par jebkura maksimālās slodzes produkta cenu izsolēs šo gadu laikā. Turklāt starp ražotājiem, kas brīvajā tirgū pārdod elektroenerģiju bez EPL un kas uzskaitīti 11. tabulā, ir daži tādi ražotāji (piemēram, *EMA* elektrostacija), kuri galvenokārt pārdeva maksimālās slodzes produktus.
- (250) No iepriekš aprakstītā salīdzinājuma var secināt, ka EPL iesaistīto ražotāju EPL cenas 2004.–2006. gadā, izņemot *Paksi* un *Mátrai* elektrostācijas, faktiski bija augstākas nekā augstākās cenas brīvajā tirgū.
- (251) Attiecīgi Komisija nepiekrīt ieinteresēto personu argumentiem, ka viņu EPL cenas nebija augstākas par brīvā tirgus cenām.
- (252) Attiecībā uz *Paksi* un *Mátrai* elektrostacijām iepriekš dotās tabulas parāda, ka to cenas bija zemākas par augstāko cenu brīvajā tirgū. Attiecībā uz *Mátrai* elektrostaciju jāatzīmē, ka tās cenas bija brīvā tirgus cenu augstākajā līmenī. Lai gan tās cenas patiesi visticamāk ir konkurētspējīgākas par lielāko daļu EPL cenu, Komisija nevar neņemt vērā, ka bez EPL šī elektrostacija nebūtu panākusi šādas cenas. Šajā saistībā Komisija atzīmē, ka cenas, ko *Mátrai* panāca bloku tirdzniecībā bez EPL, bija būtiski zemākas par tās EPL cenām.
- (253) Komisija ir informēta, ka brīvajā tirgus segmentā panāktās cenas (bez EPL) nevar uzskatīt par atbilstīgām precīzai tirgus cenai, ko ražotāji būtu sasnieguši bez EPL, ja EPL nebūtu pastāvējuši novērotajā vērtējumā ietvertajā periodā. EPL, kas ietver apmēram 60 % elektroenerģijas ražošanas tirgus, neapšaubāmi ietekmē cenas pārējā tirgū. Tomēr šis salīdzinājums nodrošina priekšstatu par atšķirību apjomu starp EPL cenām un reāli novērotajām cenām ārpus EPL.
- Vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojums (VTNP)**
- (254) *Budapesti* un *Csepeli* elektrostācijas ir argumentējušas, ka EPL jāuzskata par VTNP sniegšanu energoapgādes nodrošināšanai. Šie ražotāji apgalvo, ka EPL atbilst *Altmark* spriedumā noteiktajiem kritērijiem, kas nozīmē, ka tie nav valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta izpratnē.
- (255) Komisija ir izanalizējusi šos argumentus un nevar tos pieņemt turpmāk aprakstīto iemeslu dēļ.
- (256) Saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem dalībvalstīm ir zināma rīcības brīvība noteikt, kādus pakalpojumus tās uzskata par VTNP. Dalībvalsts VTNP noteikšana saskaņā ar Kopienas tiesību aktos noteiktajiem ierobežojumiem ir valsts priekšrocība, un savu pakalpojumu noteikšana par sabiedriskiem pakalpojumiem nav atbalsta pasākumu saņēmēju ziņā.
- (257) Tomēr šā lēmuma procedūras laikā Ungārijas iestādes neiesniedza argumentus, ka kāds no ražotājiem sniedz VTNP, kā arī neatbalstīja ražotāju argumentus šajā saistībā.
- (258) Komisija arī atzīmē, ka EPL neatbilst visiem *Altmark* spriedumā noteiktajiem kritērijiem.
- (259) Pirmkārt, saskaņā ar *Altmark* spriedumu saņēmējam uzņēmumam patiesībā ir jāsniedz sabiedriskie pakalpojumi, un ar šiem pakalpojumiem saistītās saistības dalībvalstij ir skaidri jānosaka.
- (260) MVM ir pienākums garantēt energoapgādes drošību saskaņā ar Ungārijas tiesību aktiem novērtējumā ietvertajā laika periodā, tomēr šīs saistības ir vispārējas – tolaik vienīgā pircēja – saistības nodrošināt nepieciešamo enerģijas piedāvājumu, lai segtu kopējo pieprasījumu, un tiesību akti neuztic kādam konkrētam ražotājam konkrētu VTNP.
- (261) Energoapgādes drošības mērķis ir ļoti vispārējs. Zināmā mērā var uzskatīt, ka jebkurš elektroenerģijas nozares ražotājs sekmē šā mērķa sasniegšanu. Ieinteresētās personas neiesniedza nevienu oficiālu Ungārijas valsts dokumentu, kurā būtu skaidri definēti VTNP un ar kuru uzticētu šā konkrētā pakalpojuma sniegšanu konkrētam ražotājam (vai vairākiem ražotājiem).
- (262) No šādas perspektīvas EPL ir līdzīgi - tie nosaka pušu saistības, taču nenosaka konkrētas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības. Tas, ka visām desmit EPL iesaistītajām elektrostacijām jārezervē sava jauda MVM vajadzībām, pats par sevi nenozīmē, ka ražotājiem būtu konkrēti uzticētas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības. Šādas pieejas dēļ varētu izdarīt secinājumu, ka visa elektroenerģijas ražošanas nozare sniedz VTNP, un pieļaut šādu priekšstatu nepārprotami būtu pretrunā Kopienas tiesību aktiem un praksei.

- (263) Šajā lietā šķietamās saistības sniegt sabiedrisko pakalpojumu nav skaidri noteiktas, un nav neviena konkrēta ražotāja, kam būtu jāpilda šādas konkrēti noteiktas sabiedrisko pakalpojumu saistības.
- (264) Ieinteresētās personas argumentē, ka EPL ir dokumenti, kas ražotājiem uztic VTNP sniegšanu. Taču EPL nav ietverta neviena konkrēta VTNP definīcija, kā arī nav atsaucies uz šādām saistībām vai juridiskiem noteikumiem, uz kuru pamata valsts varētu uzticēt VTNP sniegšanu citām personām.
- (265) Savos līdzšinējos lēmumos⁽⁵⁷⁾ Komisija ir paudusi viedokli, ka energoapgādes drošība varētu būt VTNP, piemērojot Direktīvas 96/92/EK 8. panta 4. punktā (kas atbilst Direktīvas 2003/54/EK 11. panta 4. punktam) paredzētos ierobežojumus, t. i., ja attiecīgie ražotāji izmanto vietējos primāro energoresursu kurināmā avotus un ja kopējais elektroenerģijas daudzums nevienā kalendārā gadā nepārsniedz 15 % no kopējiem primārajiem energoresursiem, kas nepieciešami, lai saražotu attiecīgajā dalībvalstī patērēto elektroenerģiju.
- (266) Vienīgais ražotājs, kas iesniedza argumentus, ka tiek izmantoti vietējo primāro energoresursu kurināmais, bija *Mátrai* elektrostacija. Neviens no pārējiem ražotājiem neiesniedza šādu argumentu. Tomēr *Mátrai* elektrostacija nevarēja uzrādīt nekādus oficiālus dokumentus, kuros Ungārijas valsts ir šim ražotājam skaidri uzticējusi VTNP sniegšanu.
- (267) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisijai jānoraida apgalvojums, ka EPL pilda sabiedriskā pakalpojuma saistības energoapgādes drošības jomā.
- (268) Otrkārt, parametri, uz kuriem pamatojoties aprēķina kompensāciju, bija objektīva un pārredzama veidā jānosaka iepriekš, un kompensācijai nav jāpārsniedz summa, kas nepieciešama, lai segtu daļu izmaksu vai visas izmaksas, kuras radušās, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā attiecīgos ienākumus un saprātīgu peļņu, ko gūst, pildot šīs saistības⁽⁵⁸⁾.
- (269) Ja nav skaidras sniedzamo VTNP definīcijas, jo īpaši tādas, kas skaidri nošķir sniedzamo pakalpojumu no elektrostacijas parastajām saimnieciskajām darbībām, ir neiespējami noteikt parametrus kompensācijai un/vai noteikt, vai kompensācija pārsniedz summu, kas nepieciešama, lai segtu izmaksas, kuras radušās, pildot šīs saistības. Nav pat iespējams definēt, kas tieši ir kompensācija.
- (270) Tas, ka pastāv daži EPL cenu noteikšanas parametri, nav pielīdzināms precīziem parametriem, lai aprēķinātu kompensāciju par VTNP, jo cena nav vienāda ar kompensāciju. Turklāt tas, ka cena sedz tikai elektroenerģijas ražošanas izmaksas un peļņas normu, nenozīmē, ka tā neietver nekādu pārmērīgu kompensāciju, jo daudzas no elektroenerģijas ražošanas izmaksām var būt parastas izmaksas, ko sedz jebkurš elektroenerģijas ražotājs, nevis papildu izmaksas, kas saistītas ar VTNP.
- (271) Treškārt, ja uzņēmums, kuram jāpilda sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, nav izvēlēts, izmantojot publiskā iepirkuma procedūru, nepieciešamās kompensācijas līmenis jānosaka, pamatojoties uz to izmaksu analīzi, ar kurām parasts uzņēmums, ko labi pārvalda un kas ir nodrošināts ar pietiekamiem ražošanas līdzekļiem, lai atbilstu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas prasībām, būtu saskāries, pildot šīs saistības, ņemot vērā ar to saistītos ienākumus un saprātīgu peļņu, ko gūst, pildot šīs saistības.
- (272) Deviņi no desmit EPL netika parakstīti saskaņā ar konkursa procedūru. Pat vienīgajā notikušajā konkursa procedūrā saistībā ar *Kispesti* elektrostaciju netika noteikts konkrēts VTNP mērķis. Tas apgrūtina novērtējumu par to, kādas konkrētas elektrostacijas darbības atbilstu VTNP, un tādējādi arī - kāds būtu kompensācijas līmenis, kas nepārsniedz summu, kas nepieciešama, lai segtu izmaksas, kuras radušās, pildot šīs saistības.
- (273) Turklāt ne Ungārijas iestādes, ne ieinteresētās personas nesniedza attiecīgo ražotāju izmaksu analīzi, lai pamatotu argumentu, ka šīs izmaksas atbilst izmaksām, kas rastos parastam uzņēmumam.
- (274) Visbeidzot, Komisija atzīmē, ka EPL noslēgšanai, izņemot ar *Kispesti*, netika organizēta konkursa procedūra.
- (275) Tādējādi EPL neatbilst *Altmark* sprieduma kritērijiem.
- (276) Ieinteresētās personas apgalvoja, ka EK līguma 86. panta 2. punkts ir piemērojams EPL, pat ja EPL neatbilst *Altmark* sprieduma kritērijiem. Pasākuma atbilstība EK līguma 86. panta 2. punktam ir novērtēta šā lēmuma 7.7. punktā.

⁽⁵⁷⁾ Sk. Komisijas lēmumus lietās N 34/99 (OV C 5, 8.1.2002., 2. lpp.), NN 49/99 (OV C 268, 22.9.2001., 7. lpp.), N 6/A/01 (OV C 77, 28.3.2002., 25. lpp.) un C 7/05 (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽⁵⁸⁾ Tie patiesībā ir *Altmark* sprieduma otrais un trešais kritērijs.

Selektivitāte

- (277) EPL tika noslēgti ar vairākiem uzņēmumiem konkrētā tautsaimniecības nozarē. No novērtējumā ietvertajiem EPL ieguvēji ir uzņēmumi, kas uzskaitīti 1. tabulā.
- (278) AES-Tisza argumentē, ka EPL nav selektīvi, jo ilgtermiņa līgumi tiek slēgti visā elektroenerģijas nozarē. Proti, starp MVM un ražotājiem, starp MVM un sadales uzņēmumiem, kā arī par elektroenerģijas importu. Ieinteresētās personas apgalvo, ka Ungārijas tā laika tiesību aktu dēļ visiem ražotājiem bija līgumi ar MVM, un īsāka darbības laika līgumi varētu būt tikai koģenerācijas elektrostacijām un stacijām, kas izmanto atjaunojamās energoresursus.
- (279) Ungārijas iestādes iesniegtajos dokumentos par ieinteresēto personu piezīmēm apraksta, ka nozīmīgas elektrostacijas un elektrostaciju bloki pārdod elektroenerģiju brīvajā tirgū gan bez EPL, gan bez obligātā patēriņa garantijas (piemēram, *Dunamenti* G1 bloks, *Vértesi* elektrostacija un *Mátrai* I-II bloki).
- (280) Patiesi, ir nozīmīgas elektrostacijas un bloki, kas darbojas bez EPL (sk. Ungārijas iestāžu sniegtos piemērus). Uzņēmumam AES pieder divas elektrostacijas, kas nedarbojas saskaņā ar EPL.
- (281) Turklāt Komisija atzīmē, ka tas, ka atbalsta mērķis nav viens vai vairāki konkrēti saņēmēji, kas iepriekš noteikti, bet gan saņēmēji, kurus nosaka saskaņā ar vairākiem objektīviem kritērijiem, nenozīmē, ka šis pasākums saņēmējiem nenodrošinātu selektīvu priekšrocību. Šī procedūra saņēmēju noteikšanai neietekmē pasākuma valsts atbalsta būtību⁽⁵⁹⁾.
- (282) Turklāt EKT tiesu prakse arī apstiprina, ka pasākums, kas nodrošina priekšroku visai nozarei salīdzinājumā ar citām tautsaimniecības nozarēm salīdzināmā situācijā, jāuzskata par pasākumu, kas šai nozarei nodrošina selektīvu priekšrocību⁽⁶⁰⁾.
- (283) Saistībā ar iepriekš aprakstīto Komisija secina, ka EPL ir selektīvs pasākums.

Valsts līdzekļi un attiecināmība uz valsti

- (284) Komisijai jānovērtē, vai EPL ir saistīti ar valsts līdzekļu nodošanu.

⁽⁵⁹⁾ Pirmās instances tiesas 2000. gada 29. septembra spriedums lietā T-55/99 *CETM* pret Komisiju, 40. un 52.punkts.

⁽⁶⁰⁾ EKT 1983. gada 14. jūlija spriedums lietā 203/82, Komisija pret Itālijas Republiku, 4. punkts.
EKT 1973. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73, Itālijas Republika pret Komisiju, 18. punkts.

- (285) Novērtējumā ietverto EPL galvenais princips ir MVM pienākums laikposmā no 15 līdz 27 gadiem pirkt noteiktu ražošanas jaudu un noteiktus saražotās elektroenerģijas obligātos daudzumus par cenu, kas sedz elektrostacijas fiksētās un mainīgās izmaksas. Ekonomiskā izteiksmē šis pirkšanas pienākums rada pastāvīgas saistības MVM visā līguma darbības laikā maksāt elektroenerģijas ražotājiem konkrētu cenu par konkrētu jaudu (jaudas maksa) un konkrētu elektroenerģijas daudzumu (elektroenerģijas maksa). Turpmākas MVM finanšu saistības ir paredzētas atsevišķos EPL, kā aprakstīts šī lēmuma 2. nodaļā. Šī līdzekļu nodošana ražotājiem raksturīga visiem EPL un pastāv visā līgumu darbības laikā. Jo ilgāks ir EPL darbības laiks, jo lielāks nodoto līdzekļu apjoms.

- (286) Lai noteiktu, vai MVM nodotie līdzekļi ražotājiem ir valsts līdzekļi, Komisija ir novērtējusi pasākumu, balstoties uz šādiem apsvērumiem.

Valsts līdzekļu esība – PreussenElektra spriedums⁽⁶¹⁾

- (287) *PreussenElektra* spriedumā Eiropas Kopienų Tiesa izskatīja mehānismu, ar kuru privātiem uzņēmumiem valsts piemēroja pienākumu pirkt elektroenerģiju no konkrētiem elektroenerģijas ražotājiem par valsts noteiktu cenu, kas bija augstāka par tirgus cenu. Tiesa pieņēma lēmumu, ka šajā gadījumā nenotika valsts līdzekļu nodošana un ka tādēļ nepastāv valsts atbalsts.
- (288) Komisija uzskata, ka Ungārijas shēma būtiski atšķiras no Tiesas izskatītās sistēmas iepriekš minētajā spriedumā, jo īpaši uzņēmumu ar pirkšanas pienākumu atšķirīgās īpašumtiesību struktūras dēļ.
- (289) Patiesi, uzņēmums, kam valsts piemēroja pirkšanas pienākumu, *PreussenElektra* lietā bija privāts uzņēmums, savukārt MVM pilnībā pieder valstij. Tādēļ izmantotie līdzekļi ir pilnībā valstij piederoša uzņēmuma īpašumā un kontrolē.

- (290) *PreussenElektra* lietā, izsekojot naudas plūsmu no saņēmēja un virzoties pa tās plūsmu atpakaļ līdz naudas izcelsmei, šie līdzekļi nekad nenonāca tiešā vai netiešā valsts kontrolē. Tomēr šajā gadījumā līdzekļi nonāk valsts kontrolē, jo, izsekojot tos atpakaļ pie to izcelsmes, tie ir valsts uzņēmuma kontrolē.

⁽⁶¹⁾ EKT 2001. gada 13. marta spriedums lietā C-379/98.

Attiecināmība uz valsti – Satrust spriedums ⁽⁶²⁾

- (291) Komisija arī uzskata, ka MVM darbība ir attiecināma uz Ungārijas valsti. Jāpiebilst, ka Ungārijas iestādes šīs procedūras laikā nevienu reizi neapgalvoja, ka EPL nebūtu attiecināmi uz valsti un tādējādi nebūtu saistīti ar valsts līdzekļu nodošanu.
- (292) MVM pirkšanas pienākuma pamatprincips, lai nodrošinātu attiecīgo elektrostaciju dzīvotspēju, ir attiecināms uz Ungārijas valsti. Tā kā šo pamatprincipu, kas ir EPL pamatā visā to darbības laikā, noteica laikā, kad EPL slēdza, Komisijai jāizskata EPL slēgšanas apstākļus (t.i., šā pamatprincipa noteikšanas apstākļus), lai noskaidrotu, vai tas ir attiecināms uz Ungārijas valsti.
- (293) Attiecināmības novērtējumā Komisija jo īpaši ņēma vērā turpmāk aprakstītos apstākļus.
- (294) EPL slēgšanas laikā saskaņā ar Enerģētikas aktu I MVM bija juridisks pienākums nodrošināt Ungārijā elektroenerģijas piegādes drošību par viszemākajām izmaksām.
- (295) Tajā pašā Enerģētikas aktā I arī prasība MVM novērtēt elektroenerģijas pieprasījumu un sākt jaudas ražošanu, pamatojoties uz novērtējumā gūtajām prognozēm. MVM bija jāsaprot Valsts elektrostaciju būvniecības plāns [Országos Erőműépítési Terv], kas bija jāiesniedz apstiprināšanai valdībai un parlamentam.
- (296) Ungārijas valdība, kā arī visas ieinteresētās personas, savās piezīmēs piekrita, ka EPL noslēgšanas laikā tie bija Ungārijas valdības noteikts instruments, lai nodrošinātu energoapgādes drošību un citus valdības mērķus, piemēram, enerģētikas sektora modernizāciju, jo īpaši attiecībā uz galvenajiem vides aizsardzības standartiem un nepieciešamo nozares pārstrukturēšanu ⁽⁶³⁾. Kā *Csepeli* elektrostacija izklāsta savos novērojumos: “EPL jānovērtē pēc būtības: tā ir neatņemama Ungārijas valsts centieni sastāvdaļa laikā, kad valstij nebija finanšu līdzekļu, lai tā pati to sasniegtu, dažādot ražošanu, izmantojot MVM” ⁽⁶⁴⁾.
- (297) Ungārijas iestādes informēja Komisiju ⁽⁶⁵⁾, ka EPL sagatavošana parakstīšanai bija sākusies elektrostaciju privatizācijas procedūras kontekstā, pamatojoties uz Valdības dekrētu Nr. 1114/1994 (XII.7.). Visu EPL sagatavošanas procedūru parakstīšanai un privatizācijai raksturoja cieša sadarbība starp Ungārijas Enerģētikas biroju (regulators), Rūpniecības un tirdzniecības ministriju, Finanšu ministriju, *Allami Vagyonugynokseg Rt*, kas ir par privatizāciju atbildīgā valdības aģentūra, MVM un vairākiem starptautiskiem konsultantiem.
- (298) Šajā saistībā izveidoja darba grupu, kurā bija pārstāvji no iepriekš minētajām iestādēm, kas pieņēma pamatnostādnes par, cita starpā, EPL izstrādi un cenu noteikšanas metodēm.
- (299) Pēc Ungārijas valdības pieprasījuma starptautisks juridiskais birojs izstrādāja vienotu EPL modeli. Ungārijas iestādes apstiprināja, ka EPL tika pamatoti uz šo vienoto modeli. Tās arī apstiprināja, ka EPL cenu noteikšanas mehānisms tika sagatavots, pamatojoties uz valdības Lēmumu Nr. 1074/1995 (III.4.) par elektroenerģijas cenu regulēšanu, kas ietvēra sīki izstrādātus noteikumus par regulēto elektroenerģijas cenu aprēķināšanu. EPL pārņēma valdības lēmuma formulu un definīciju ⁽⁶⁶⁾.
- (300) Lēmumu par EPL parakstīšanu pieņēma MVM valde gan saistībā ar privatizāciju, gan pēc tam. Valdes locekļus ievēl kopsapulce. Saskaņā ar Ungārijas iestāžu sniegto informāciju ⁽⁶⁷⁾, “tā kā vairāk nekā 99 % MVM pieder valstij, valdes locekļu izvirzīšana, ievēlēšana un atsaukšana notiek pēc valsts ieskatiem”.
- (301) Saskaņā ar valdības Dekrētu Nr. 34/1995 (IV.5.) par Enerģētikas akta I īstenošanu MVM bija pienākums organizēt uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus deviņdesmit dienu laikā pēc plāna apstiprināšanas.
- (302) *Kispesti* elektrostācijas EPL tika parakstīts konkursa procedūras gaitā saskaņā ar turpmāk norādīto juridisko kārtību.
- (303) 1997. gadā tika izdotas atbildīgās ministrijas un Ungārijas Enerģētikas biroja apvienotās pamatnostādnes par elektrostaciju celtniecības apstiprināšanas procedūru un konkursa procedūras vispārējiem noteikumiem.

⁽⁶²⁾ EKT 2002. gada 16. maija spriedums lietā C-482/99.

⁽⁶³⁾ Sk. Ungārijas iestāžu vēstuli, kas reģistrēta 2005. gada 25. jūlijā.

⁽⁶⁴⁾ Novērojumu 5. lpp.

⁽⁶⁵⁾ Vēstule, kas reģistrēta 2005. gada 25. jūlijā.

⁽⁶⁶⁾ “A szerződés mintegy áttemelte a Kormányhatározatban szereplő képleket, meghatározásokat”. Ungārijas iestāžu vēstule, kas reģistrēta 2005. gada 25. jūlijā.

⁽⁶⁷⁾ 2005. gada 20. jūlija vēstule, kas reģistrēta 2005. gada 25. jūlijā.

- (304) Apvienotajās pamatnostādņēs ir aprakstīti galvenie iemesli, kādēļ nepieciešams mainīt īpašumtiesību struktūru un noteikt jaunus elektroenerģijas ražošanas jaudas. Tajās skaidri noteikti sasniedzamie mērķi. Proti, energoapgādes drošība par vismazākajām izmaksām, modernizācija, lai panāktu atbilstību vides aizsardzības standartiem, primāro energoresursu dažādošana, elastīgāks elektrostaciju parks, kam ir nepieciešamās rezerves un kas var sadarboties ar Rietumeiropas elektroenerģijas sistēmu. Pamatnostādņēs arī uzsvērts, ka nākotnes elektrostaciju parka darbība “*sekmē rentablu darbību un ekspluatāciju, veidojot tādas cenas, kuras ir saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem*”⁽⁶⁸⁾.
- (305) Ministrijas un Ungārijas Enerģētikas biroja apvienoto pamatnostādņu 2. punktā arī piebilsts, ka, īstenojot iepriekš minētos mērķus, jāizveido “moderna elektroenerģijas sistēma, kas atbilst vides aizsardzības prasībām, nodrošina Eiropas sadarbību, peļņu no pamatotiem ieguldījumiem un izmaksām, ko uzņēmušies efektīvi strādājoši licenču īpašnieki, kā arī cenas, kuras ietver peļņu, lai varētu notikt ilgstoša darbība. Visus iepriekš minētos mērķus sasniedz, nodrošinot... primārā enerģijas piedāvājuma drošību, ļaujot tiem, kas vēlas ieguldīt šajā jomā, sajūst savus ieguldījumus, gūt drošu peļņu no ieguldījumiem,...., netraucēti izpildīt valdības paziņotos plānus.”
- (306) Apvienotās pamatnostādņēs arī reglamentē konkurences procedūru saistībā ar elektrostaciju jaudas noteikšanu.
- (307) Galvenā novērtēšanas komiteja [Értékelő Főbizottság] izstrādāja galīgo priekšlikumu konkursa uzvarētājam. Šīs komitejas locekļi bija Ekonomikas ministrijas, Vides ministrijas, Ungārijas Enerģētikas biroja, MVM un ERSTE bankas pārstāvji. Galīgo lēmumu pieņēma MVM valde. Saskaņā ar apvienotajām pamatnostādņēm konkursa oficiālie rezultāti bija jāpublicē (vienīgi) ministrijas oficiālajā biļetenā.
- (308) Enerģētikas akts II bija izstrādāts tā, lai paredzētu EPL noslēgšanu. Šis parlamenta akts ir galvenais tiesiskais regulējums attiecībā uz Ungārijas enerģētikas tirgus darbību novērtējumā ietvertajā periodā, un tajā vairākkārt ievietotas atsaucis uz MVM ilgtermiņa pirkšanas pienākumu.
- (309) Valdības dekrēta Nr. 183/2002 (VIII.23.) 5. panta 2. punkts par balasta izmaksām paredz MVM pienākumu sākt atkārtotas sarunas par EPL, lai samazinātu iepirkto jaudu. Šādā veidā valdības dekrēts uzliek par pienākumu MVM ierosināt EPL grozīšanu.
- (310) AES-Tisza savos novērojumos argumentēja, ka EPL cenas nebija attiecināmas uz valsti pēc cenu regulēšanas perioda (t.i., pēc 2004. gada 1. janvāra, izņemot jaunu cenu regulēšanu 2007. gadā), bet gan tika noteiktas sarunu gaitā starp elektrostacijām un MVM.
- (311) Komisija atzīst, ka konkrētais saņēmējiem nodotais līdzekļu apjoms nav atkarīgs tikai no EPL noteiktajām klauzulām, kas ir attiecināmas uz valsti, bet arī no periodiskajām divpusējām sarunām starp MVM un ražotājiem. Patiesībā EPL pusēm nodrošina zināmu rīcības brīvību sarunu gaitā noteikt MVM faktiski iepirkto elektroenerģijas daudzumus, kā arī dažus cenas aspektus, jo īpaši attiecībā uz jaudas maksas aprēķināšanu, kas, kā norādīts 356. apsvērumā, atkarīga no vairākiem faktoriem un kam nepieciešami periodiski pielāgojumi. Tomēr sarunu rezultātā par iepirktajiem daudzumiem nekad nevar panākt daudzumus, kas mazāki par EPL noteikto obligātā patēriņa garantiju. Tāpat sarunas par cenām var veikt tikai saistībā ar EPL paredzētajiem cenu noteikšanas mehānismiem, kas ir attiecināmi uz valsti. Tādēļ sarunās par cenām netika apstrīdēts pirkšanas pienākuma princips, kas attiecas uz attaisnotajām izmaksām un peļņas līmeni, kurš nepieciešams elektrostācijas darbībai.
- (312) Turklāt tas, ka EPL ir paredzēta elektrostaciju jaudas lielākās daļas rezervēšana saskaņā ar EPL un samaksā par šo jaudu ir ietverta ar valsts līdzekļu nodošana saņēmējiem neatkarīgi no periodiskām sarunām starp MVM un ražotājiem.
- (313) Savās piezīmēs⁽⁶⁹⁾ visas ieinteresētās personas piekrīt, ka galvenajās formulās un definīcijās, ko, pamatojoties uz EPL, piemēroja pēc 2004. gada 1. janvāra, tika ievēroti cenu regulēšanas galvenie noteikumi. [...] ⁽⁷⁰⁾ pats paskaidro gan iepriekš minētajās piezīmēs, gan piezīmēs par lēmumu par procedūras uzsākšanu, ka sarunās par cenām “tika precizēta” cenu formulu piemērošana un “interpretēts” to saturs (*). Tā atzīst, ka EPL cenas vienmēr bijušas balstītas uz izmaksām, sedzot attaisnotās izmaksas, un ka no paša sākuma tajās lielā mērā tika ņemta vērā cenu aprēķināšanas metode, ko piemēro cenu dekrētos.
- (314) [...] turpina paskaidrot, ka tā EPL [...] grozījuma cenu formulas ir balstītas arī uz valdības dekrētiem. “Formula [...] grozījumā ([...] pielikuma [...] grafiks) pieejamības maksas aprēķināšanai ir tāda pati kā spēkā

⁽⁶⁸⁾ Apvienoto pamatnostādņu tekstu Komisijai iesniedza tikai angļu valodā.

⁽⁶⁹⁾ Ungārijas iestādes nosūtīja piezīmes Komisijai 2004. gada 20. oktobrī un attiecībā uz *Dunamenti* 2005. gada 25. jūlijā.

⁽⁷⁰⁾ iesniegto dokumentu 3. pielikums.

(*) Elektroenerģijas ražotāja nosaukums.

esošajos dekrētos ietvertā formula (zemsvītras piezīmes atsaucē uz Rūpniecības, tirdzniecības un tūrisma ministrijas (RTTM) Dekrētu Nr. 55/1996 un ekonomikas lietu ministra Dekrētu Nr. 46/2000, un pēdējo spēkā esošo dekrētu (par ražotājiem) pirms 2004. gada 1. janvāra, kas bija Ekonomikas lietu un transporta ministra Dekrēts Nr. 60/2002), kura nosaka maksimālo pieejamību (= jauda) un maksu par elektroenerģiju tajā uzskaitītajiem ražotājiem.”

- (315) No iepriekš minētā var secināt, ka ne sarunas par cenām, ne EPL grozījumi neietekmēja EPL pamatprincipu, kā noteikts iepriekš aprakstītajos apstākļos EPL noslēgšanas brīdī. Tas pats pirkšanas pienākuma princips, lai nodrošinātu peļņu no ieguldījumiem, ir EPL galvenais mērķis pašlaik.
- (316) No iepriekš aprakstītajiem apstākļiem var secināt, ka MVM pirkšanas pienākuma esība attiecībā pret elektroenerģijas ražotājiem, ietverot principu, ka tiek segtas tikai attaisnotās fiksētās un mainīgās izmaksas, ir attiecināms uz Ungārijas valsti.
- (317) Turklāt tiesu praksē ir pieņemts, ka pasākums nav valsts atbalsts tikai tad, ja priekšrocību uzņēmumiem nodrošina ar tiešu un skaidru valsts līdzekļu mobilizāciju, bet arī ja priekšrocības nodrošināšana, ja nākotnē tiek izpildīti konkrēti nosacījumi, var būt saistīta ar papildu finanšu slogu valsts iestādēm, kāda tām nebūtu, ja priekšrocība nebūtu tikusi piešķirta⁽⁷¹⁾. 2004. gadā bija skaidrs, ka MVM uzņemtos šādu papildu slogu iespējamā gadījumā, ja EPL neiesaisītie elektroenerģijas ražotāji un importētāji piedāvātu zemākas cenas par EPL cenām, jo šādi piedāvājumi radītu stimulu MVM mainīt savu piegādes piedāvājumu un nepārtraukti samazināt no EPL ražotājiem iepirktos daudzumus, kā arī saņemt no viņiem cenu samazinājumus. Tomēr no EPL izrietošā pirkšanas pienākuma dēļ MVM nevar pieņemt šādus lēmumus, jo, kā parādīts iepriekš, MVM nevar samazināt no EPL ražotājiem iepirktos daudzumus zem obligātā līmeņa (obligātā patēriņa garantija) un nevar risināt sarunas par cenām, pamatojoties uz alternatīviem piedāvājumiem, ko izsaka konkurējoši ražotāji, bet tikai saskaņā ar EPL ietverto cenu noteikšanas mehānismu, kurš pamatots uz izmaksām. Šis apstāklis kopā ar 315. un 316. apsvērumā izdarīto secinājumu ļauj Komisijai secināt, ka EPL kopš 2004. gada 1. maija ir pastāvējusi valsts līdzekļu nodošana un tā pastāvēs, kamēr vien būs spēkā EPL, neatkarīgi no faktiskajiem tirgus apstākļiem, jo EPL liedz MVM veikt arbitražas darījumus, kas varētu būt piemēroti, lai samazinātu izmantoto līdzekļu apjomu par uzņēmumam nepieciešamās elektroenerģijas iepirkšanu.

- (318) No iepriekš aprakstītajiem apsvērumiem izriet, ka EPL rezultātā tika veikta valsts līdzekļu nodošana.

Konkurences kropļošana un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm

- (319) Elektroenerģijas tirgi ir atvērti konkurencei, un elektroenerģiju starp dalībvalstīm tirgo, kopš spēkā stājās Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra Direktīva 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu⁽⁷²⁾.
- (320) Tādēļ pasākumi, kas dod priekšroku elektroenerģijas nozares uzņēmumiem vienā dalībvalstī, var kavēt citas dalībvalsts uzņēmumus eksportēt elektroenerģiju uz minēto valsti vai arī sekmēt elektroenerģijas eksportu no minētās valsts uz otru dalībvalsti.
- (321) Tas jo īpaši attiecas uz Ungāriju, kas atrodas Eiropas centrālajā daļā un ko ietver septiņas valstis, no kurām četras ir ES dalībvalstis. No šīm ES dalībvalstīm Ungārijai ir starpsavienojumi ar Slovākiju, Austriju un Rumāniju. Ungārija 2004. gadā importēja gandrīz 14 000 GWh un eksportēja 6 300 GWh. Sākot ar 2005. gadu, imports palielinājās, sasniedzot vairāk nekā 15 000 GWh, bet eksports palielinājās, sasniedzot 8 000–10 000 GWh.
- (322) Gados pēc Ungārijas pievienošanās ES apmēram 60 % no Ungārijas ražošanas jaudas MVM ietvēra elektroenerģijas pirkuma līgumos saskaņā ar EPL. EPL darbības termiņi beidzas laikposmā no 2010. gada beigām līdz 2024. gada beigām. Iepriekš aprakstītie MVM pirkšanas pienākuma nosacījumi ir spēkā līdz līgumu darbības beigām.
- (323) Pirmie pasākumi tirgus atvēršanai Ungārijā tika veikti 2004. gada 1. jūlijā, kad visi patērētāji, kas nav mājsaimniecības, ieguva tiesības pāriet uz brīvo tirgu. Regulētais segments pārtrauca pastāvēt 2008. gada 1. janvārī, un attiecīgi visi patērētāji kļuva par “tiesīgiem” patērētājiem.
- (324) Neraugoties uz tirgus atvēršanu kopš 2004. gada, liela daļa tiesīgo patērētāju nevarēja izvēlēties brīvo tirgus segmentu. Ekonomiskās konkurences biroja ziņojumā par Ungārijas elektroenerģijas tirgus nozares izpēti⁽⁷³⁾ nepārprotami tika secināts, ka izvēli par labu brīvajam tirgum nopietni kavē pieejamās jaudas trūkums brīvajā tirgū būtisko jaudas daudzumu, kas rezervēti saskaņā ar EPL, dēļ. Ar EPL apmēram 60 % Ungārijas ražošanas jaudas bija piesaistīti regulētajam segmentam un MVM, un tikai pārējā jauda varēja reāli konkurēt, lai iegūtu jaunus patērētājus.

⁽⁷¹⁾ Sk. jo īpaši Pirmās instances tiesas 2000. gada 13. jūnija spriedumu apvienotajās lietās T-204/97 un T-270/97 EPAC pret Komisiju, 2000, Recueil II-02267.

⁽⁷²⁾ OV L 27, 30.1.1997., 20. lpp.

⁽⁷³⁾ Publicēts 2006. gada 15. maijā.

- (325) Rezervētā jauda, t. i., garantētie daudzumi, tik ilgā laikposmā arī rada šķēršļus jaunu dalībnieku ienākšanai vairumtirdzniecības tirgū, jo 60 % visas jaudas ir saistīti ar vienu (valstij piederošu) uzņēmumu ar pirkuma garantiju.
- (326) Šajā saistībā Komisija arī ņem vērā Ungārijas Ekonomiskās konkurences biroja veiktās nozares izpētes rezultātus, kur nepārprotami secināts, ka EPL kavē konkurences tirgus attīstību, ierobežojot *de facto* tiesīgo patērētāju iespēju pāriet uz brīvo tirgu un atturot potenciālos vairumtirgotājus no ienākšanas tirgū⁽⁷⁴⁾.
- (327) Turklāt jaudas nepietiekamības dēļ ārpus EPL pieauga cenas konkurences tirgū. Ievērojamais jaudas apjoms un būtiskie daudzumi, kas rezervēti saskaņā ar EPL, ietekmē cenas arī brīvajā tirgū.
- (328) Saskaņā ar Reģionālā enerģētikas politikas pētniecības centra kvantitatīvo pētījumu par EPL ietekmi uz vairumtirdzniecības cenām Ungārijā⁽⁷⁵⁾ EPL dēļ pieauga cenas vairumtirdzniecības tirgū, pārsniedzot līmeni, kādu varētu sasniegt bez EPL. Kopumā šajā pētījumā arī apgalvots, ka EPL ir viens no galvenajiem faktoriem, kura dēļ radās tāda tirgus struktūra, kas ir *“nesaderīga ar brīva konkurences tirgus principiem”*⁽⁷⁶⁾. Šajā pētījumā kā risinājumu, lai Ungārijas elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū nodrošinātu brīvu konkurenci, faktiski ierosina izbeigt EPL darbību.
- (329) Savā Enerģētikas nozares apsekojumā⁽⁷⁷⁾ Komisija arī novērtē EPL ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību. Apsekojuma 467.-473. apsvērumā Komisija secina, ka *“ilgtermiņa elektroenerģijas pirkuma līgumi (EPL) ir vēl viens faktors, kas var ietekmēt daudzumus, kuri tiek regulāri pārdoti vairumtirdzniecības tirgū”*. Attiecībā uz Polijas EPL Komisija argumentē, ka *“tie var būt būtisks šķērslis Polijas vairumtirdzniecības tirgus attīstībai”*. Tā arī apgalvo, ka *“līdzīga situācija pastāv Ungārijā, kur Magyar Villamos Muvek (MVM) ir valsts sabiedrisko pakalpojumu vairumtirgotājs un elektroenerģiju iegādājas, izmantojot ilgtermiņa EPL, un pēc tam elektroenerģiju pārdod vietējiem mazumtirgotājiem. Ungārijas EPL sedz lielāko daļu šīs dalībvalsts vajadzību, kas var ietekmēt vairumtirdzniecību līdzīgi vai pat lielākā mērā, nekā iepriekš aprakstīte EPL Polijas vairumtirdzniecības tirgus kontekstā.”*
- (330) Tādējādi visos iepriekš minētajos dažādajos pētījumos secināts, ka EPL kropļo konkurenci un var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (331) Ieinteresētās personas arī apgalvo, ka nav tiesa, ka pieejamas brīvās jaudas nepietiekamība rada konkurences kropļojumus, jo MVM jaudas izsoles parāda, ka uzņēmums pat nevarēja pārdot visus piedāvātos elektroenerģijas produktus.
- (332) Tomēr salīdzinājums starp piedāvājumiem daudzumiem un sekmīgi izsolītiem produktiem⁽⁷⁸⁾ parāda, ka MVM pārdeva visus produktus gandrīz visās izsolēs. Gluži pretēji – lielākajā daļā gadījumu MVM nācās izmantot maksimālos 10 % papildu produktu, ko uzņēmums drīkstēja piedāvāt.
- (333) Ieinteresētās personas arī iesniedza piezīmes, lai uzsvērtu, ka daudzi citi faktori ietekmēja tirdzniecību un sekmīgu brīvas konkurences attīstību Ungārijas elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū. Komisija acīm redzami piekrīt, ka EPL nav vienīgais faktors, kas ietekmē konkurenci un tirdzniecību. Visos iepriekš minētajos pētījumos arī atzīts, ka līdzvērtīgu ietekmi uz tirgus atvēršanu un faktiskajiem cenu līmeņiem rada arī liels skaits citu elementu (tiesību akti, ierobežota piekļuve pārrobežu jaudai, cenu attīstības starptautiskajos elektroenerģijas tirgos būtiska ietekme utt.). Tomēr visos šīs procedūras laikā Komisijai iesniegtajos un citādi tai pieejamos pētījumos, izņemot AES-Tisza iesniegto un pasūtīto pētījumu⁽⁷⁹⁾, nepārprotami atzīts, ka EPL būtiski ietekmē konkurenci un tirdzniecību.
- (334) EPL paredzētā rezervētā jauda, obligātā patēriņa garantija un cenu noteikšanas mehānismi EPL iesaistītos ražotājus visā EPL darbības laikā aizsargā no komercriskā, kas saistīts ar elektrostacijas darbību. Kā norādīts 211. apsvērumā, tas ietver risku saistībā ar elektroenerģijas ražošanas izmaksu svārstībām un jo īpaši ar kurināmā izmaksu svārstībām, risku saistībā ar galapatērētāju elektroenerģijas cenu svārstībām un risku saistībā ar galapatērētāju elektroenerģijas pieprasījuma svārstībām. Tā kā šie ir raksturīgi riski, ko elektroenerģijas ražotāji bez EPL uzņemtos paši, EPL kavē vienlīdzīgu konkurences apstākļu attīstību elektroenerģijas ražošanas nozarē un kropļo konkurenci.

⁽⁷⁴⁾ Ziņojuma secinājumu [Összefoglalás] 24. punkts.

⁽⁷⁵⁾ Publicēts 2006. gada novembrī. Oriģinālais nosaukums ir *“A hosszú távú áramvásárlási szerződéssek megszüntésének hatása a villamos energia nagykereskedelmi árára”*.

⁽⁷⁶⁾ Citāts no pētījuma 2. punkta: *“összegezvettethetetlen a versenypiaci működés elveivel”*.

⁽⁷⁷⁾ 2007. gada 10. janvāris; http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/.

⁽⁷⁸⁾ Informācija pieejama Ungārijas Enerģētikas biroja tīmekļa vietnē: www.eh.gov.hu

⁽⁷⁹⁾ Dr. *Theon van Dijk* pētījums, 2006. gada marts.

- (335) Komisija arī atzīmē, ka vairums ražotāju, kas gūst labumu no EPL, ir iesaistīti lielās starptautiskās grupās, kuras darbojas vairākās dalībvalstīs. Konkurētspējas priekšrocības nodrošināšana šīm grupām neapšaubāmi ietekmē tirdzniecību un potenciāli kropļo konkurenci kopējā tirgū.
- (336) Vairumā ieinteresēto personu novērtējumu attiecībā uz kritērijiem par ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci kropļošanu ir atsaucis uz tirgus apstākļiem EPL slēgšanas laikā un jebkurā gadījumā uz tirgus apstākļiem pirms Ungārijas pievienošanās ES. Komisija nevar pieņemt šādu novērtējumu un šajā saistībā atsaucas uz šā lēmuma 156.–172. apsvērumu.
- (337) Dažas ieinteresētās personas arī apgalvo, ka to EPL, ja tos apskata katru atsevišķi, neietekmē tirdzniecību, jo to elektrostacijas ražošanas jauda ir nebūtiska salīdzinājumā ar kopējo valsts ražošanas jaudu. Tā kā pamatprincips ir vienāds visos EPL (saražotās elektroenerģijas obligāta daudzuma pirkšanas pienākums, ražošanas jaudas rezervēšana, cena, kas sedz attaisnotās fiksētās un mainīgās izmaksas laikposmā no 15 līdz 27 gadiem), katrs EPL ietekmē tirgu. Tomēr pēc definīcijas šādu ietekmi daudzkārt palielina desmit EPL līdzāspastāvēšana Ungārijas tirgū. Jo vairāk jaudas ietver EPL, jo būtiskāka ir iepriekš aprakstītā ietekme.
- (338) Ņemot vērā iepriekš aprakstīto, Komisija secina, ka iepriekš izklāstītie EPL noteikumi ietekmē tirdzniecību un potenciāli kropļo konkurenci.
- (339) Lēmuma par procedūras uzsākšanu 3.1. punktā Komisija apšaubīja, vai *Paksi* elektrostacijas EPL ir valsts atbalsts, jo šīs elektrostacijas EPL galvenie principi atšķiras no pārējo EPL principiem. Tomēr pēc izmeklēšanas Komisija secina, ka iepriekš aprakstītais valsts atbalsta kritēriju novērtējums vienlīdz piemērojams *Paksi* EPL, jo arī šajā EPL pastāv tie paši pamatprincipi un konkrētā specifika, kas aprakstīta saskaņā ar attiecīgajiem kritērijiem.
- (340) Pamatojoties uz iepriekš minēto novērtējumu, Komisija uzskata, ka EPL paredzētā pirkšanas pienākuma galvenie noteikumi, t. i., jaudas rezervēšana un obligātā patēriņa garantija, kas jānodrošina MVM, lai tiktu garantēta peļņa no elektrostaciju ieguldījumiem, aizsargājot tās pret elektrostacijas darbības komercriskiem, ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Šo valsts atbalstu veido jaudas rezervēšana, obligātā patēriņa garantija, uz jaudas maksas un elektroenerģijas maksas pamatots cenu noteikšanas mehānisms, kam jāsedz fiksētās, mainīgās un kapitāla izmaksas ilgā laika periodā, kas pārsniedz parasto komercpraksi.

7.4. EPL piemērojamība pēc pievienošanās

- (341) Ieinteresētās personas apgalvo, ka Komisijai pēc pievienošanās nav jāizskata pasākumi, ko noteica saskaņā ar tiesību aktiem pirms pievienošanās. Tas atbilstu vispārējam atpakaļejoša spēka neesamības principam.
- (342) Komisija nevar piekrist šim apgalvojumam. Visiem pasākumiem neatkarīgi no to atbilstības valsts noteikumiem pirms pievienošanās no pievienošanās dienas piemēro *acquis communautaire* noteikumus. Pievienošanās akta IV pielikumā paredzētie īpašie noteikumi par valsts atbalstu ir piemērojami atbalsta pasākumiem, pat ja tie tika noteikti saskaņā ar juridiskiem noteikumiem pirms pievienošanās.
- (343) Pievienošanās akta IV.3. pielikuma 1. punktā par spēkā esošu atbalstu nosaka trīs pasākumu kategorijas: i) atbalsts, kas stājās spēkā pirms 1994. gada 10. decembra; ii) atbalsts, ko Komisija pārbaudījusi un kas ir iekļauts Pievienošanās līguma IV pielikumam pievienotajā sarakstā; un iii) atbalsts, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar starpposma mehānisma procedūru. Jebkuri pasākumi, kas joprojām ir piemērojami pēc pievienošanās dienas un kuri ir valsts atbalsts un neietilpst nevienā no šīm trim kategorijām, pievienojoties tiek uzskatīti par jaunu atbalstu; tāpēc Komisijai ir visas pilnvaras aizliegt šo pasākumu piemērošanu, ja tie nav saderīgi ar kopējo tirgu. Šāda valsts atbalsta noteikumu piemērošana turpmākai ietekmei, ko rada pasākumi, kas joprojām ir piemērojami pēc pievienošanās, neietver EK valsts atbalsta noteikumu piemērošanu ar atpakaļejošu spēku, un jebkurā gadījumā to regulē Pievienošanās akts.
- (344) Pievienošanās akta IV.3. pielikuma 2. punktā ir definēts "starpposma mehānisms". Tajā ir paredzēts tiesisks regulējums atbalsta shēmu un individuālu atbalsta pasākumu novērtēšanai, kurus īsteno jaunā dalībvalstī pirms pievienošanās un kuri joprojām ir piemērojami pēc pievienošanās.
- (345) Ieinteresētās personas apgalvo, ka tā kā Kopienas valsts atbalsta noteikumi ir piemērojami tikai no pievienošanās dienas, vienīgi tos atbalsta pasākumus, kas nodrošina papildu labumu pēc pievienošanās, var uzskatīt par piemērojamiem pēc pievienošanās. Tās apgalvo, ka EPL nenodrošina papildu labumu pēc pievienošanās, jo to cenu formulas tika noteiktas pirms pievienošanās, tādēļ valsts finansiālais risks bija pilnībā zināms pirms pievienošanās.

(346) Komisijai ir šādi novērojumi. EPL darbības termiņi beidzas laikposmā no 2010. līdz 2024. gadam, t. i., pēc pievienošanās. Tikai īpašos izņēmuma gadījumos Komisija ir uzskatījusi, ka atbalsta pasākums, kas joprojām ir spēkā esošs pēc pievienošanās, Pievienošanās akta izpratnē nav atbalsts, kas joprojām piemērojams pēc pievienošanās. Šādu izņēmuma gadījumu praksi, tāpat kā izņēmumus, tiesību aktos tomēr nevar interpretēt *stricto sensu*, lai izvairītos no tādu pasākumu neiekļaušanas Komisijas valsts atbalsta kontroles noteikumos, kurus Pievienošanās aktā paredzēts iekļaut šādas kontroles darbības jomā.

(347) Šajā sakarā Komisija savā praksē⁽⁸⁰⁾ patiesi ir uzskatījusi, ka atbalsta pasākumi, attiecībā uz kuriem valsts ekonomiskais risks bija precīzi zināms pirms pievienošanās, nebija piemērojami pēc pievienošanas Pievienošanās akta IV pielikuma izpratnē.

“Precīzs valsts ekonomiskais risks”

(348) Valsts finansiālais risks saistībā ar EPL nav ierobežots ar maksimālu summu, tāpat kā to nevarēja precīzi aprēķināt pirms pievienošanās attiecībā uz visu EPL darbības laiku.

(349) Gluži pretēji, valsts ekonomiskais risks saistībā ar EPL ir atkarīgs no parametriem, kuru turpmāka attīstība nebija zināma pievienošanās brīdī. Turklāt EPL ražotājiem nodrošināja aizsardzību pret izmaksu svārstībām, kas nebija saistītas ar veiktiem pirmspievienošanās darījumiem vai notikumiem, bet attiecās uz turpmāku attīstību un tādēļ pievienošanās brīdī nebija zināmas.

(350) Jo īpaši to, ka valsts risks saistībā ar EPL nebija zināms pievienošanās brīdī un ka valsts bija atbildīga arī pēc pievienošanās, parāda turpmāk aprakstītie apstākļi.

(351) Pirmkārt, elektroenerģijas precīzās cenas, par kurām elektroenerģijas ražotāji pārdod elektroenerģiju MVM, nebija noteiktas atsevišķos EPL. Cenas ir aprēķinātas, izmantojot formulu, kas sastāv no vairākiem parametriem, kuri svārstās neparedzamā veidā.

(352) EPL cenu formulas ietver jaudas maksu un elektroenerģijas maksu, kā arī citas dažādas papildu maksas atkarība no ražotāja.

(353) Formulas vienīgi nosaka pieļaujamās izmaksas un maksas katrā izmaksu kategorijā un šīs izmaksu kategorijas nozīmi cenā.

(354) Paši ražotāji un MVM atzīst savos novērojumos, ka konkrētu izmaksu kategorijas precīza darbības joma bija precīzāk jānosaka sarunās ar MVM.

(355) Liela daļa EPL atzīto izmaksu kategoriju ir mainīgās izmaksas, un tās nevarēja būt precīzi zināmas pirms pievienošanās. Piemēram:

(356) *Jaudas maksa*

Šajā izmaksu kategorijā ir ņemta vērā gan garantētā jauda, gan MVM faktiski izmantotā jauda. Šī izmaksu kategorija ir cita starpā atkarīga no gada, mēneša un nedēļas plānošanas. Visi EPL atsauca uz periodiskās plānošanas noteikumiem, un precīza galīgā cena ir atkarīga no gada, mēneša un nedēļas plāniem katrā EPL. Pēc definīcijas šīs izmaksu kategorijas nevar iepriekš precīzi noteikt. Puses, piemēram, nevar savos plānos paredzēt “jaudas pārpalikumus” attiecīgajā periodā. Kopējā cena, kas jāsedz MVM, noteikti būs atkarīga no tādiem citiem parametriem kā laika apstākļi, kas ietekmē pieprasījumu pēc elektroenerģijas.

Šī izmaksu kategorija ir atkarīga arī no HUF valūtas kursa.

(357) *Elektroenerģijas maksa*

Šī izmaksu kategorija pirmām kārtām ir atkarīga no kurināmā izmaksām. Šīs izmaksas svārstās atbilstīgi tirgus noteikumiem un nav pušu kontrolē. Izmaksas saistībā ar kurināmā izmaksu attīstību nav ierobežotas ar konkrētu maksimālo summu EPL.

Precīza elektroenerģijas maksas summa, kas sedzama konkrētā laika periodā, protams, ir atkarīga arī no konkrētajiem daudzumiem, kuri pārdoti MVM un kurus var aprēķināt tikai *a posteriori*.

(358) *Papildu maksa (attiecīgos gadījumos)*

Daži EPL paredz papildu maksu par rezervētu, bet neizmantotu jaudu. Šīs maksas precīzu summu pēc definīcijas nevar noteikt iepriekš.

(359) Vairumā EPL paredzēta piešķiršanas un atņemšanas (*bonus/malus*) sistēma, ar kuru ražotājiem pienākas papildatīdzība (*bonus*), ja tie darbojas ar lielāku jaudu maksimālās slodzes periodos, nekā paredzēts EPL, vai saražo vairāk elektroenerģijas. Atlīdzības samazināšana (*malus*) ir paredzēta, ja ražotājs nodrošina mazāku jaudu, nekā paredzēts EPL un gada/mēneša plānos.

(360) Šie aprēķini, tāpat kā iepriekš uzskaitītie citi aprēķini, ir pamatoti uz periodiskiem darbības plāniem un ir atkarīgi arī no paša ražotāja rīcības. Tos nekādā gadījumā nevar definēt iepriekš.

⁽⁸⁰⁾ Sk., piemēram, Komisijas 2004. gada 28. janvāra lēmumu par valsts atbalstu CZ 14/2003 – Čehijas Republika “*Česka spořitelna, a.s.*”.

(361) No iepriekš aprakstītā var secināt, ka precīzas galīgās cenas noteikšana par elektroenerģijas pirkšanu līgumos ar darbības laiku no 15 līdz 27 gadiem ir tehniski neiespējama. Precīzā cenā ņem vērā periodiskos ražošanas plānus, tā ir atkarīga no elektroenerģijas pieprasījuma, no līgumslēdzēju pušu rīcības, no kurināmā cenām utt.

(362) Pat ja ne visi šie argumenti ir piemērojami visiem EPL (jo pieļaujamo izmaksu kategorijas ir zināmā mērā atšķirīgas atkarībā no EPL), visi EPL ietver cenas elementus, ko nav iespējams precīzi noteikt iepriekš.

(363) Ņemot vērā iepriekš aprakstīto, Komisija uzskata, ka cenas noteikšanas formulas esība nenodrošina pietiekamus griestus valsts ekonomiskajam riskam. Tas vien, ka formula ietver vairākus mainīgus parametrus, padara par neiespējamu pietiekami precīzi noteikt valsts risku nākotnes līmenī.

(364) Papildu arguments ir tāds, ka MVM finansiālais risks saistībā ar EPL ir lielā mērā atkarīgs no pieprasījuma. Tas ir vienāds ar starpību starp iepirkuma cenu saskaņā ar EPL un ieņēmumiem, ko MVM var iegūt, pārdodot elektroenerģiju. Cena, par kādu MVM pārdod savu elektroenerģiju, nav paredzama. Tā ir atkarīga no konkrētajiem ieņēmumiem, ko MVM gūst no pārdošanās elektroenerģijas saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti ar reģionālajiem sadales uzņēmumiem, izsoļu, konkursu un tirdzniecības Tirgus placī [Piactér] rezultātiem. Šo cenu ietekmē arī periodiska cenu regulēšana un tirgus pieprasījuma svārstības. Tas palielina valsts riska neparedzamību saistībā ar EPL. Var pat būt tā, ka konkrēta elektroenerģijas minimuma obligātais iepirkums, kā to paredz EPL, pārsniedz MVM faktiskās vajadzības, jo īpaši pēc enerģētikas tirgus pilnīgas liberalizācijas 2008. gada janvārī. Elektroenerģijas pārpalikums var radīt pat vēl augstākas nezināmās izmaksas, kas turpina paaugstināt valsts riska neprognozējamību saistībā ar EPL.

(365) Tādēļ MVM maksājumi elektroenerģijas ražotājiem pēc pievienošanās nav tikai daļu apmaksā, nepārsniedzot kopumā fiksētu maksimālo summu, kas noteikta pirms vienošanās.

(366) Tādējādi šā lēmuma novērtējumā ietvertie EPL ir piemērojami pēc pievienošanās Pievienošanās akta IV pielikuma 3. punkta nozīmē.

7.5. EPL kā “jauns atbalsts” attiecībā pret “esošu atbalstu”

(367) Saskaņā ar Pievienošanās akta IV pielikuma 3. pantu, “ja Komisija – trīs mēnešos pēc pilnīgas informācijas saņem-

šanas par esošo atbalsta pasākumu vai pēc tāda jaunās dalībvalsts paziņojuma saņemšanas, kurā tā informē Komisiju, ka uzskata sniegto informāciju par pilnīgu, jo pieprasītā papildu informācija nav pieejama vai ir jau sniegta – neiebilst pret to, pamatojoties uz nopietnām šaubām par pasākuma saderību ar kopējo tirgu, tad uzskata, ka Komisijai nav iebildumu pret to”.

(368) Pamatojoties uz šo pantu, dažas ieinteresētās personas argumentē, ka Komisija ir nokavējusi šo trīs mēnešu termiņu pēc Ungārijas 2004. gada 31. marta paziņojuma, un tādēļ Komisija ir netieši apstiprinājusi šo pasākumu saskaņā ar starpposma procedūru.

(369) Šajā sakarā pirmām kārtām ir jānosver, ka saistībā ar starpposma procedūru 2004. gada 31. marta paziņojuma temats bija Dekrēts par MVM piešķirtajām kompensācijām, nevis EPL. Ungārija paziņojumu atsauc, un Komisija vēlāk sāka lietu NN par EPL (sk. šā lēmuma 1. nodaļu).

(370) Jebkurā gadījumā, kā parādīts turpmākajā tabulā, ieinteresēto personu minētais trīs mēnešu termiņš nav beidzies.

Notikums	Datums	Termiņš pēc informācijas saņemšanas
Ungārijas paziņojums	31.3.2004.	
Komisijas jautājumi	29.4.2004.	29 dienas
Ungārijas atbildes	4.6.2004.	
Komisijas jautājumi	10.8.2004.	2 mēneši un 6 dienas
Ungārijas atbildes	21.10.2004.	
Komisijas jautājumi	17.1.2005.	2 mēneši un 27 dienas
Ungārijas atbildes	7.4.2005.	
Ungārija atsauc paziņojumu	15.4.2005.	8 dienas

(371) Papildus iepriekš minētajai sarakstei 2004. gada 15. jūlijā, 2004. gada 30. novembrī un 2005. gada 12. janvārī notika Komisijas un Ungārijas iestāžu pārstāvju personiskas tikšanās.

- (372) Attiecībā uz šo procedūru Komisija šeit novērtē, vai EPL ietver esošu vai jaunu atbalstu, pamatojoties uz Pievienošanās aktu un Procedūras regulu.
- (373) Saskaņā ar Pievienošanās akta IV pielikuma 3. nodaļu visus pasākumus, kas stājas spēkā pirms pievienošanās un ir joprojām piemērojami pēc tās, kā arī ir valsts atbalsts un neietilpst nevienā no turpmāk uzskaitītajām kategorijām, kopš pievienošanās brīža uzskata par jaunu atbalstu EK līguma 88. panta 3. punkta nozīmē.
- (374) Šajā lēmumā ietvertie EPL stājas spēkā laikposmā no 1995. līdz 2001. gadam, kas ir pirms Ungārijas pievienošanās ES (2004. gada 1. maijs). Šis lēmums attiecas tikai uz tiem EPL, kas bija spēkā pievienošanās brīdī. Lēmums neietver nevienu EPL, kura darbības laiks tika pārtraukts pirms šā datuma. Visu papildu iemeslu dēļ, kuri minēti iepriekš 7.4. punktā, pasākums ir piemērojams pēc pievienošanās Pievienošanās akta nozīmē.
- (375) Trīs Pievienošanās līgumā minētās esoša atbalsta kategorijas ir šādas:
1. Atbalsta pasākumi, kas stājas spēkā līdz 1994. gada 10. decembrim.

Visus EPL parakstīja un tie stājas spēkā pēc 1994. gada 10. decembra.
 2. Atbalsta pasākumi, kas bija ietverti esošo atbalsta pasākumu sarakstā, kurš pievienots Pievienošanās līgumam.

Ne EPL kopumā, ne arī kāds atsevišķs EPL netika iekļauts Pievienošanās akta IV pielikuma papildinājumā, kas minēts IV pielikuma 3. nodaļas 1. punkta b) apakšpunktā un kurā ietverts esošā atbalsta pasākumu saraksts.
 3. Atbalsta pasākumi, kurus pirms pievienošanās dienas novērtējusi dalībvalsts valsts atbalsta iestāde un kuri atzīti par atbilstīgiem Kopienas tiesību aktiem, un pret kuriem Komisija nav izteikusi iebildumus, pamatojoties uz nopietnām šaubām par pasākumu saderību ar kopējo tirgu saskaņā ar Pievienošanās aktā noteikto procedūru, tā saucamo "starpposma procedūra" (sal. ar Pievienošanās akta IV pielikuma 3. nodaļas otro punktu).
- Komisijai netika iesniegts neviens EPL saskaņā ar tā saucamo starpposma procedūru.
- (376) Ņemot vērā to, ka EPL neietilpst nevienā no esoša atbalsta kategorijām, kas uzskaitītas Pievienošanās aktā, tie kopš pievienošanās brīža ir jauns atbalsts.
- (377) Komisija atzīmē, ka šis iedalījums kategorijās ir arī saskaņā ar Procedūras regulas 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pēdējo teikumu. Šajā pantā teikts, ka, ja pasākumi kļūst par atbalstu tādēļ, ka Kopienas tiesību akti nosaka kādas darbības liberalizāciju (šajā gadījumā enerģētikas tirgus liberalizācija saskaņā ar Direktīvu 96/92/EK, kas Ungārijā stājas spēkā dienā, kad tā pievienojās Eiropas Savienībai), tad pēc datuma, kas noteikts liberalizācijai, šādus pasākumus neuzskata par esošu atbalstu, t. i., tie jāuzskata par jaunu atbalstu.
- (378) *Budapesti* elektrostacija apgalvo, ka nav jāpiemēro šīs Procedūras regulas 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pēdējais teikums. Elektrostacija atsauca uz *Alzetta Mauro* spriedumu⁽⁸¹⁾, apgalvojot, ka atbalsts, kas piešķirts tirgū, kurš sākotnēji nebija atvērts konkurencei, pirms tā liberalizācijas, ir uzskatāms par esošu atbalstu kopš liberalizācijas brīža.
- (379) Komisija nevar pieņemt šo argumentu. Kā jau norādīts iepriekš, Komisija uzskata, ka Pievienošanās aktā iekļauto valsts atbalsta noteikumu nolūks tieši bija nodrošināt, ka Komisija pārskata pasākumus, kas var izkropļot konkurenci starp dalībvalstīm, sākot no pievienošanās brīža. Pretēji tam, kā tas bija noteikts pievienošanās aktos, kuri noslēgti līdz 2004. gada 1. maijam, Pievienošanās akts, ko parakstīja 2004. gada 1. maijā, bija izstrādāts tā, lai pasākumus par esošu atbalstu varētu atzīt trijos iepriekš aprakstītajos konkrētajos gadījumos. *Alzetta Mauro* spriedums neattiecas uz pasākumu, kas ietverts Pievienošanās aktā, tādēļ šajā saistībā to nevar atzīt par piemērojamu EPL, kuri tiek novērtēti. Turklāt *Alzetta Mauro* spriedums attiecas uz situāciju, kas norisinājusies pirms Regulas (EK) Nr. 659/1999 stāšanās spēkā.
- (380) *Budapesti* elektrostacija arī apgalvo, ka 1. panta b) punkta v) apakšpunkts nav piemērojams individuāliem atbalsta pasākumiem, "jo individuāli atbalsta pasākumi netiek tieši minēti". Komisija nevar pieņemt šo argumentu. Nav pamata, kādēļ atsauce uz "atbalstu" un "konkrētiem pasākumiem" neattiektos gan uz individuālu atbalstu, gan atbalsta shēmām. Regulas (EK) Nr. 659/1999 4. panta konsekvēnti atsauca uz paziņotiem "pasākumiem", taču Komisija pieņem, ka ieinteresētā persona neapstrīdētu ka 4. pants reglamentē tikai paziņotu atbalsta shēmu iepriekšēju pārbaudi.
- (381) Tādēļ, pamatojoties uz Pievienošanās aktu un Procedūras regulu, Komisija secina, ka EPL ir jauns atbalsts.

⁽⁸¹⁾ Sk. 32. zemsvītras piezīmi.

7.6. Komisija nevar izbeigt likumīgi noslēgtus privāttiesību līgumus ("pacta sunt servanda") – Juridiskā nenoteiktība – Proporcionalitāte

- (382) Šajā saistībā Komisija vēlas atbildēt uz piezīmēm, ko iesniegušas ieinteresētās personas par to, ka Komisija nevar izbeigt privāttiesību līgumu, jo saskaņā ar ieinteresēto personu teikto šis rezultāts būtu pretrunā juridiskās noteiktības principam un proporcionalitātes prasībai.
- (383) Komisija noraida šos argumentus. Atbalsta veids (privāttiesību līgums, kā tas ir EPL gadījumā) nav būtisks no valsts atbalsta viedokļa; pasākuma ietekmei ir būtiska nozīme tikai Komisijas analizē. Ja privāttiesību līguma noteikumi vienai no pusēm rada nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu, dalībvalstij ir jāizbeidz šādi noteikumi. Komisijai ir jāliek izbeigt nelikumīgi un nesaderīgi valsts atbalsta pasākumi, pat ja valsts atbalsts ir tik būtiska līguma sastāvdaļa, ka tā pārtraukšana faktiski ietekmē paša līguma spēkā esību.
- (384) Attiecībā uz juridisko noteiktību Komisijai ir šādi novērojumi. Eiropas noīgums, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ungārijas Republiku, no otras puses, kas bruģēja ceļu uz pievienošanās, tika parakstīts 1991. gada 16. decembrī un stājās spēkā 1994. gada 1. februārī, proti, pirms EPL noslēgšanas. Ungārija oficiāli iesniedza pieteikumu par pievienošanos 1994. gada 31. martā. Laikā, kad puses noslēdza EPL (no 1995. līdz 2001. gadam), saskaņā ar Eiropas noīgumu Ungārijai jau bija pienākums saskaņot konkurences noteikumus ar EK līgumu. Bija arī skaidrs, ka EPL tika parakstīti uz tik ilgu laiku, lai to termiņš nebeigtos pirms Ungārijas pievienošanās Eiropas Savienībai.
- (385) Ungārija Pievienošanās līgumu parakstīja 2003. gada 16. aprīlī⁽⁸²⁾. Pievienošanās līgums stājās spēkā 2004. gada 1. maijā. Saskaņā ar Pievienošanās līguma 2. punktu sākotnējo līgumu un sekundāro tiesību aktu noteikumi Ungārijai kļūst saistoši kopš pievienošanās dienas. Tādējādi tā saucamie *acquis communautaire* ir piemērojami visām līgumsaistībām jaunajās dalībvalstīs, un jebkādi šā noteikuma izņēmumi var izrietēt tikai no paša Pievienošanās līguma. Līgumam pievienotais Pievienošanās akts un tā pielikumi nenodrošina nekādus izņēmumus saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, kas atbrīvotu

EPL vai enerģētikas nozari kopumā no ES valsts atbalsta tiesību aktu tiesas piemērošanas.

- (386) Tādēļ Komisijai ir saistošs pienākums piemērot ES konkurences tiesību aktus Ungārijai tādā pašā veidā, kā tā tos piemēro citām dalībvalstīm attiecībā uz enerģētikas nozari. Pretēji ieinteresēto personu argumentiem Komisija uzskata, ka juridisku nenoteiktību kopējā enerģētikas tirgū drīzāk radītu valsts atbalsta noteikumu nepiemērošana EPL. Dalībvalsts uzņemšana patiešām var ietvert situācijas, kurās tādu pasākumu, kas nepārkāpj vietējos tiesību aktus pirms pievienošanās, var klasificēt kā valsts atbalstu pēc pievienošanās un kā tādām piemērot Komisijas valsts atbalsta kontroli.
- (387) Komisija tādējādi neatrada nevienu pieņemamu argumentu ieinteresēto personu apsvērumos, lai izskaidrotu, kādēļ procedūra nav saderīga ar juridiskās noteiktības principu.

7.7. Saderības novērtējums

- (388) EK līguma 87. panta 1. punkts paredz vispārēju valsts atbalsta aizliegumu Kopienā.
- (389) EK līguma 87. panta 2. un 3. punkts paredz izņēmumus no šā vispārīgā noteikuma, ka šāds atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu, kā noteikts 87. panta 1. punktā.
- (390) EK līguma 87. panta 2. punktā minētie izņēmumi nav piemērojami šajā lietā, jo šis atbalsts nav sociāls atbalsts, tas nav piešķirts individuāliem patērētājiem, tas nav paredzēts, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi, un tas nav atbalsts, ko sniedz tautsaimniecībai dažos Vācijas Federatīvās Republikas apvidos, kurus iespaidojusi Vācijas sadalīšana.
- (391) Papildu izņēmumi ir noteikti EK līguma 87. panta 3. punktā.
- (392) Līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka "atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs", var atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Pievienošanās datumā par šādu apgabalu varēja atzīt visu Ungārijas teritoriju, un lielākā daļa tās reģionu joprojām var saņemt šādu atbalstu⁽⁸³⁾.

⁽⁸²⁾ OV L 236, 23.9.2003.

⁽⁸³⁾ Reģionālā atbalsta programma Ungārijai, ko Komisija apstiprināja 2006. gada 13. septembrī un kas publicēta OV C 256, 24.10.2006., 7. lpp.

- (393) Komisija ir pieņēmusi pamatnostādnes šāda atbalsta novērtēšanai. Kad Ungārija pievienojās ES, spēkā bija Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes⁽⁸⁴⁾ ("bijušās pamatnostādnes par valstu reģionālo atbalstu"). Šīs pamatnostādnes arī noteica reģionālā atbalsta novērtēšanu, ņemot vērā EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Laika posmam pēc 2007. gada 1. janvāra Komisija pieņēma jaunas pamatnostādnes par reģionālo atbalstu⁽⁸⁵⁾ ("jaunās reģionālā atbalsta pamatnostādnes")
- (394) Saskaņā ar abām reģionālā atbalsta pamatnostādnēm valsts atbalstu principā varēja atļaut tikai ieguldījumu izmaksām⁽⁸⁶⁾. Saskaņā ar abām pamatnostādnēm:
- (395) "Reģionālais atbalsts, kura mērķis ir samazināt kāda uzņēmuma kārtējos izdevumus (darbības atbalsts), parasti ir aizliegts. Izņēmuma kārtā šādu atbalstu tomēr var piešķirt reģioniem, kam ir tiesības uz atbalstu saskaņā ar 87. panta 3. punkta a) apakšpunkta atkāpi, ar nosacījumu, ka i) to attaisno šā atbalsta devums reģiona attīstībai un veids, un ii) tā apjoms ir proporcionāls trūkumiem, ko ar šo atbalstu paredzēts mazināt. Dalībvalstu ziņā ir pierādīt, ka trūkumi pastāv, kā arī novērtēt to nozīmi"⁽⁸⁷⁾.
- (396) Šo atbalstu nevar uzskatīt par ieguldījumu atbalstu. Ieguldījumu atbalstu nosaka, izmantojot iespējamo attiecināmo izmaksu sarakstu, kas norādīts abās reģionālā atbalsta pamatnostādnēs. Maksājumi saskaņā ar EPL neapšaubāmi sedz vēl arī citas izmaksas. Vispilgtākais piemērs ir tas, ka EPL garantē to kurināmā izmaksu segšanu, kuras ir saistītas ar elektrostaciju darbību. EPL arī ietver personāla izmaksas. Ir acīmredzami, ka šīs izmaksas nav attiecināmas saistībā ar ieguldījumu atbalstu. Gluži pretēji, tās atbilst dalībnieka kārtējiem izdevumiem un tādēļ ir jāiekļauj darbības izmaksās, kā noteikts abās reģionālajās pamatnostādnēs.
- (397) Attiecībā uz darbības atbalstu ne Ungārijas iestādes, ne ieinteresētās personas nekad nav pierādījušas nekādas reģionālas problēmas saistībā ar konkrētajiem reģioniem, ko risinātu EPL, un tās nav arī parādījušas šādu problēmu atbalsta līmeņa proporcionalitāti.
- (398) Turklāt abās reģionālā atbalsta pamatnostādnēs ir paredzēts, ka jebkurā gadījumā darbības atbalsts ir pakāpeniski samazināms un laika ziņā ierobežots. Ar EPL piešķirtais atbalsts netiek pakāpeniski samazināts, un ilgums no 15 līdz 27 gadiem daudzkārt pārsniedz abās pamatnostādnēs atļauto. EPL arī neattiecas ne uz vienu konkrētu izņēmumu, kas noteikts reģionālā atbalsta pamatnostādnēs, un ne Ungārijas iestādes, ne ieinteresētās personas ne reizi nav mēģinājušas to pierādīt.
- (399) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka atbalsts neatbilst izņēmumam, kas paredzēts EK līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- (400) EK līguma 87. panta 3. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka "atbalstu, kas veicina kāda svarīga projekta īstenojumu visas Eiropas interesēs vai novērš nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā," var atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu.
- (401) Komisija atzīmē, ka šis atbalsts nav paredzēts, lai veicinātu kāda svarīga projekta īstenojumu visas Eiropas interesēs.
- (402) Tāpat Komisija nav atradusi liecības, kā tas paredzēts, lai novērstu nopietnus traucējumus Ungārijas tautsaimniecībā. Komisija atzīst, ka elektroenerģija ir svarīgs produkts jebkuras dalībvalsts tautsaimniecībā un ka divdesmitā gadsimta 90. gados Ungārijā bija nepieciešamība modernizēt šo nozari.
- (403) Tomēr Komisija uzskata, ka jēdziens "nopietni traucējumi kādas dalībvalsts tautsaimniecībā" attiecas uz daudz nopietnākiem gadījumiem un tos nevar piemērot līgumiem, kas paredz parastu elektroapgādi. Turklāt Komisija atzīmē, ka šis jēdziens ietver zināmu steidzamības iezīmi, kas ir nesaderīga ar EPL.
- (404) Ne Ungārijas iestādes, ne ieinteresētās personas nemēģināja pierādīt, ka EPL atbilstu EK līguma 87. panta 3. punkta b) apakšpunktam.
- (405) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka atbalsts neatbilst izņēmumam, kas paredzēts EK līguma 87. panta 3. punkta b) apakšpunktā.
- (406) EK līguma 87. panta 3. punkta d) apakšpunktā noteikts, ka atbalstu, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, var atzīt par saderīgu ar EK līgumu, ja tāds atbalsts neiespaido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Kopienā tiktāl, ka tas ir pretrunā kopīgām interesēm. Šis pants acīmredzami nav piemērojams EPL.
- (407) Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredz valsts atbalsta atļaušanu, lai veicinātu konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm. Komisija ir izstrādājusi vairākas pamatnostādnes un paziņojumus, kuros paskaidrots, kā jāpiemēro šajā pantā paredzētais izņēmums.

⁽⁸⁴⁾ OV C 74, 10.3.1998., 9. lpp.

⁽⁸⁵⁾ OV C 54, 4.3.2006., 13. lpp.

⁽⁸⁶⁾ Bijušo pamatnostādņu par valstu reģionālo atbalstu 4.15. punkts un jauno reģionālā atbalsta pamatnostādņu 5. punkts.

⁽⁸⁷⁾ Citāts ir no jauno reģionālā atbalsta pamatnostādņu 5. punkta.

- (408) Attiecībā gan uz vecajām, gan jaunajām pamatnostādņēm EPL nesaderība ar šīm pamatnostādņēm ir iepriekš norādīta 393. līdz 398. apsvērumā.
- (409) Komisija atzīmē, ka vides pamatnostādnes, kas bija piemērojamas laikā, kad Ungārija pievienojās ES⁽⁸⁸⁾, tāpat kā reģionālā atbalsta pamatnostādnes pirmām kārtām atļauj ieguldījumu atbalstu. Darbības atbalsts ir ierobežots, piemērojot to konkrētiem mērķiem. Pirmais atbalsta veids paredzēts atkritumu apsaimniekošanai un energoefektivitātei (E.3.1. iedaļa), un tas ir paredzēts ilgākais uz pieciem gadiem. Otrā atbalsta veidu piešķir nodokļu samazinājumu vai atbrīvojumu veidā no tiem (E.3.2. iedaļa). Trešais atbalsta veids paredzēts atjaunojamiem enerģijas avotiem (E.3.3. iedaļa). Ir acīmredzams, ka neviens no šiem nosacījumiem šajā gadījumā nav piemērojams.
- (410) Ceturtais un pēdējais darbības atbalsta veids, ko var atļaut, ir atbalsts kombinētai elektroenerģijas un siltuma ražošanai, turpmāk "koģenerācija" (E.3.4. iedaļa). Daži no iesauktajiem ražotājiem ražo siltumu un elektroenerģiju. Tomēr EPL neatbilda vides pamatnostādņu 66. punktam un attiecīgi nevienas iespējas nosacījumiem, kas minēti no 58. līdz 65. punktā. Viens no 66. punktā izklāstītajiem nosacījumiem ir tas, ka pasākums dod labumu attiecībā uz vides aizsardzību tāpēc, ka pārveides efektivitāte ir īpaši augsta, ka pasākums ļaus samazināt enerģijas patēriņu vai ka ražošanas process mazāk kaitēs videi. Nekas no Komisijai pieejamās informācijas neliecina par šā nosacījuma ievērošanu.
- (411) Turklāt trīs iespējas, ko dalībvalstis var izmantot, lai koģenerācijai piešķirtu darbības atbalstu, ir šādas:
- 1. iespēja: atbalsts, lai sniegtu kompensāciju par koģenerācijas staciju ražošanas izmaksu un saražotās enerģijas tirgus cenas starpību,
 - 2. iespēja: tirgus mehānismu ieviešana, piemēram, zaļo sertifikātu vai piedāvājumu ieviešana,
 - 3. iespēja: atbalsts, lai sniegtu kompensāciju par novērstām ārējām izmaksām, kas ir vides izmaksas, kuras sabiedrībai būtu jāsedz, ja tādu pašu enerģijas daudzumu ražotu tāda stacija, kas ražošanā neizmanto koģenerācijas metodi,
 - 4. iespēja: atbalsts, kas nav ilgāks par pieciem gadiem – mainīgs vai ierobežots līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām.
- (412) Ir acīmredzams, ka EPL neatbilst 2. un 3. iespējas nosacījumiem. Tie arī neatbilst 1. iespējas nosacījumiem, jo saražotās enerģijas tirgus cena netiek izmantota, lai aprēķinātu atbalsta summu. Saskaņā ar noteiktu EPL piešķirtās atbalsta summas nav atkarīgas no citu elektroenerģijas ražotāju piedāvātajām cenām, bet tikai no attiecīgā ražotāja ieguldījumu un darbības izmaksām.
- (413) Turklāt ne Ungārija, ne kāds no attiecīgajiem ražotājiem faktiski nav mēģinājis pierādīt saderību, pamatojoties uz šiem pantiem, un nav pierādījis, ka elektrostacijas atbilstu vides pamatnostādņu kritērijiem par darbības atbalstu koģenerācijai.
- (414) Komisija 2008. gada 23. janvārī pieņēma jaunas pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai⁽⁸⁹⁾. Šīs jaunās pamatnostādnes arī pieļauj darbības atbalstu vienīgi saistībā ar energotaupību, koģenerāciju, atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu un nodokļu samazinājumu un atbrīvojumu no tiem. Kā minēts iepriekš, neviens no šiem noteikumiem neattiecas uz EPL.
- (415) Saistībā ar koģenerāciju, piešķirot šādu atbalstu, dalībvalstis var izmantot trīs iespējas:
- 1. iespēja: atbalsts, lai sniegtu kompensāciju par koģenerācijas staciju ražošanas izmaksu un saražotās enerģijas tirgus cenas starpību,
 - 2. iespēja: tirgus mehānismu ieviešana, piemēram, zaļo sertifikātu vai piedāvājumu ieviešana,
 - 3. iespēja: atbalsts, kas nav ilgāks par pieciem gadiem, tas pakāpeniski samazinās vai ir ierobežots līdz 50 % no attiecināmajām izmaksām.
- EPL neatbilst nevienam šo iespēju nosacījumam. Ne Ungārija, ne elektroenerģijas ražotāji nav snieguši nekādus pierādījumus par šo jauno vides pamatnostādņu kritēriju ievērošanu.
- (416) No pamatnostādņēm un paziņojumiem, ko Komisija izstrādāja, lai izskaidrotu, kā tieši tā piemēros 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā ietvertu izņēmumu, šajā gadījumā varētu piemērot vienīgi balasta izmaksu metodiku (sk. 26. apsvērumu).

⁽⁸⁸⁾ Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (OV C 37, 3.2.2001., 3. lpp.).

⁽⁸⁹⁾ OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.

- (417) Balasta izmaksu metodika attiecas uz atbalstu, kas piešķirts tirgū vēsturiski pārstāvētiem uzņēmumiem, kuri ieguldīja elektrostacijās pirms elektroenerģijas nozares liberalizācijas un kuriem varētu būt grūtības kompensēt ieguldījumu izmaksas liberalizētā tirgū. Tā kā viena no EPL būtiskākajām iezīmēm ir atļauja noteiktiem uzņēmumiem, kuri ieguldīja elektroenerģijas ražošanas līdzekļos pirms elektroenerģijas nozares liberalizācijas, turpināt gūt labumu no ienākumu garantijas, kas nodrošina peļņu no ieguldījuma, balasta izmaksu metodika ir jāuzskata par būtisku faktoru EPL saderības novērtēšanai.
- (418) Komisija atzīmē, ka ne Ungārijas iestādes, ne kāds no attiecīgajiem elektroenerģijas ražotājiem savos apsvērumos nav pierādījis, ka paši EPL atbilstu balasta izmaksu metodikas kritērijiem. Patiesībā lielākā daļa ražotāju secina, ka EPL ir komerciāli līgumi, kas noslēgti krietni pirms metodikas izstrādes, un kompensācijas mehānisma kritēriji vienkārši ir neatbilstoši, lai novērtētu EPL.
- (419) Balasta izmaksu metodikas galvenais mērķis ir palīdzēt enerģētikas nozarei pāriet uz liberalizētu tirgu, ļaujot elektroenerģijas nozares uzņēmumiem pielāgoties konkurences ieviešanai ⁽⁹⁰⁾.
- (420) Šajā metodikā ir izklāstīti principi, kurus Komisija piemēro, lai novērtētu tādu atbalsta pasākumus, kas paredzēti, lai sniegtu kompensāciju par saistību vai garantiju izmaksām, un ko, iespējams, vairs nevar piemērot, ņemot vērā elektroenerģijas tirgus liberalizāciju. Šādas saistības vai garantijas dēvē par "balasta izmaksām", un tās var būt dažādu veidu – īpaši kā ieguldījumi, ko veic ar tiešu vai netiešu pārdošanas garantiju.
- (421) Tā kā paši EPL ir tieša pārdošanas garantija, kas iegūta pirms liberalizācijas, var uzskatīt, ka EPL minētās elektrostācijas var iekļaut balasta izmaksu metodikas darbības jomā.
- (422) Tomēr Komisija atzīmē, ka EPL galveno principu vairāki aspekti neatbilst balasta izmaksu metodikas 4. sadaļā izklāstītajiem nosacījumiem. Pirmkārt, tie neatbilst metodikas 4.2. punkta nosacījumiem, kas paredz, ka, izmaksājot atbalstu, ir jāņem vērā turpmāka attīstība konkurences apstākļos. EPL cenu noteikšanas mehānismi ir izveidoti tā, lai, nosakot cenu, ņemtu vērā tikai attiecīgās elektrostācijas konkrētos parametrus. Netiek ņemtas vērā cenas, ko piedāvā konkurējošie elektroenerģijas ražotāji, un to ražošanas jauda.
- (423) Saskaņā ar metodikas 4.9. punktu Komisijai ir ļoti lielas bažas, ka ir maz ticams, ka atbalsta summa netiks pielāgota, lai pienācīgi ņemtu vērā atšķirības starp sākotnējām ekonomikas un tirgus prognozēm, kas tika veiktas, novērtējot balasta izmaksas un to reālās izmaksas laika gaitā. EPL ietilpst šajā kategorijā, jo atbalsta pasākuma izstrādē nav izmantota tirgus prognoze. Turklāt tas, ka, neskatoties uz elektroenerģijas tirgus pakāpenisku atvēršanu, EPL pamatprincipi ir saglabājušies nemainīgi un tādēļ paredz pienākumu MVM pirkt vairāk enerģijas, nekā tam vajadzīgs, un laist to brīvā tirgū, skaidri parāda, ka nav ņemta vērā tirgus faktiskā attīstība.
- (424) Turklāt, kā parādīts iepriekš 3. nodaļā, viena no EPL galvenajām priekšrocībām elektroenerģijas ražotājiem ir MVM pienākums pirkt noteiktu jaudu un garantētu daudzumu par noteiktu cenu, kas sedz kārtējās, mainīgās un kapitāla izmaksas uz laiku, kas aptuveni atbilst līdzekļu darbmūžam jeb nolietojuma laikam. Tādējādi EPL spiež vienai no pusēm pirkt elektroenerģiju no otras puses neatkarīgi no konkurentu piedāvājumu faktiskās attīstības.
- (425) Vairākas dalībvalstis ir ieviešas kompensācijas mehānismus, ar kuriem ir iepriekš noteikts atbalsta maksimālais apjoms, pamatojoties uz nākotnes konkurences tirgus analīzi un jo īpaši nākotnes tirgus cenām, ko rada piedāvājuma pieprasījuma pretstatījums. Ja attiecīgo elektroenerģijas ražotāju gūtie faktiskie ieņēmumi izrādās lielāki, nekā prognozēts, faktiskās dotācijas tiek pārrēķinātas un noteiktas zemākas par maksimālo summu. Tādējādi kompensācijas ietekme uz tirgu ir ierobežota līdz minimumam, īpaši tāpēc, ka tā atbalsta saņēmējiem nenodrošina minimālu ražošanas un pārdošanas līmeni.
- (426) Šajā saistībā tā vietā, lai palīdzētu pāriet uz konkurences tirgu, EPL drīzāk rada šķērslī faktiskās konkurences attīstībai būtiskā elektroenerģijas ražošanas tirgus daļā. Tāpēc atbalsta apmaksas kārtība neļauj ņemt vērā konkurences turpmāku attīstību, un atbalsta apjoms nav atkarīgs no patiesas konkurences attīstības.
- (427) Tādējādi tie arī ir pretrunā balasta izmaksu metodikas 5. iedaļā izklāstītajiem principiem, saskaņā ar kuriem finansēšanas kārtība nedrīkst būt pretrunā Kopienas interesēm, jo īpaši konkurencei. Atbilstīgi 5. iedaļai finansējuma kārtība nedrīkst kavēt ārējus uzņēmumus vai jaunus dalībniekus ienākt noteiktos valsts vai reģionālos tirgos. Tomēr, kā tas cita starpā norādīts 220. apsvērumā, jaudas rezervēšanas sistēmai un maksai par jaudu ir tendence atturēt MVM, kas līdz šim ir lielākais pircējs vairumtirdzniecības tirgū, no pāriešanas pie citiem piegādātājiem, kas nav minēti EPL. Turklāt tirgus atvēršana un EPL

⁽⁹⁰⁾ Sk. balasta izmaksu metodikas ievada noteikumus.

nosacījumi liek MVM pirkt vairāk elektroenerģijas, nekā tam vajadzīgs, un liek tam tālākpārdot elektroenerģiju brīvā tirgū, izmantojot tirgū laišanas mehānismus. Tas pats par sevi kavē jaunu dalībnieku ienākšanu vairumtirdzniecības tirgū. Visbeidzot, Komisija uzskata, ka EPL ietver konkurences izkropļojumus Ungārijas elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgū laikposmā, kas ievērojami pārsniedz laiku, kas vajadzīgs, lai pieņemamā veidā pārietu uz konkurējošu tirgu.

(428) EPL noteikumi neatbilst balasta izmaksu metodikas 4.5. punkta kritērijiem, jo nav iepriekš noteikta atbalsta maksimālā summa, kas jāmaksā elektroenerģijas ražotājiem no 2004. gada 1. maija līdz EPL termiņa beigām.

(429) Turklāt balasta izmaksu metodikas 4.8. punktā ir norādīts, ka Komisijai ir nopietnas bažas attiecībā uz atbalstu, kas ir paredzēts, lai nodrošinātu visus vai daļu ienākumu, kuri gūti pirms Direktīvas 96/92/EK spēkā stāšanās⁽⁹¹⁾, precīzi neņemot vērā attiecināmās balasta izmaksas, ko var radīt konkurences ieviešana.

(430) Tas, ka EPL tika saglabāti, kad Ungārija pievienojās Eiropas Savienībai, bija izstrādāts tieši tā, lai nodrošinātu lielāko daļu ienākumu, kurus attiecīgie elektroenerģijas ražotāji guvuši pirms Direktīvas 96/92/EK spēkā stāšanās. Turklāt EPL attiecās uz elektrostacijām ar ievērojamu tirgus daļu, un to darbības laiks bija ļoti ilgs, ievērojami pārsniedzot laiku, kas nepieciešams saprātīgai pārejai uz tirgus ekonomiku.

(431) Turklāt EPL galvenajos noteikumos Komisija nevar izdalīt elementu kopumu, ko saskaņā ar balasta izmaksu metodiķu tā varētu uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Jo īpaši nepietiktu ar EPL termiņa samazināšanu, lai garantētu EPL saderību, jo finansēšanas metode, kuras pamatā ir rezervēta jauda un garantēts iegādes apjoms, joprojām kavētu patiesas konkurences attīstību. Cenu veidošanas mehānismi arī turpinātu būtu pretrunā mērķim veicināt patiesi konkurētspējīga tirgus sekmēšanu, kurā cenas rada piedāvājuma un pieprasījuma pretstatījums.

(432) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka EPL nav saderīgi ar balasta izmaksu metodikā noteiktajiem kritērijiem.

⁽⁹¹⁾ Elektroenerģijas tirgus liberalizācijas datums, kas Ungārijā ir 2004. gada 1. maijs.

(433) Dažas ieinteresētās personas ir arī norādījušas, ka EPL var piemērot EK līguma 86. panta 2. punktu, pat ja tie neatbilst sprieduma kritērijiem *Altmark* lietā.

(434) Komisija uzskata, ka argumenti, kas izklāstīti no 255. līdz 275. apsvērumā, attiecībā uz sprieduma kritērijiem *Altmark* lietā, arī ļauj secināt, ka EPL nevar piemērot 86. panta 2. punktu.

(435) Līguma 86. panta 2. punktu var piemērot tikai tādiem uzņēmumiem, kuri sniedz vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus (VTNP), kas nav šis konkrētais gadījums, kā tas iepriekš parādīts 256.–267. apsvērumā. Turklāt kompensācijai par VTNP sniegšanu ir jābūt proporcionālai radītajām papildu izmaksām; citiem vārdiem, lai aprēķinātu saistītās izmaksas, ir jābūt iespējai sagatavot novērtējumu par VTNP piemērošanas jomu. Šis nav tāds gadījums, kā tas parādīts 268.–270. apsvērumā.

(436) Tādējādi novērtējamais atbalsts ir nesaderīgs valsts atbalsts.

7.8. Atgūšana

(437) Saskaņā ar Līgumu un Eiropas Kopienu Tiesas iedibināto praksi Komisijai, ja tā ir konstatējusi atbalsta nesaderību ar kopējo tirgu, ir tiesības pieprasīt dalībvalstij atcelt šo atbalstu vai pārveidot to⁽⁹²⁾. Tiesa tāpat ir konsekventi uzsvērusi, ka dalībvalsts pienākums ir atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar kopējo tirgu; tas jā dara nolūkā atjaunot iepriekšējo stāvokli⁽⁹³⁾. No Eiropas Kopienu Tiesas apsvērumiem izriet, ka šis mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nelikumīga atbalsta summas un tādējādi zaudējis savas priekšrocības, kas tam bija tirgū attiecībā pret citiem konkurentiem, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta piešķiršanas⁽⁹⁴⁾.

(438) Atbilstoši šai tiesas praksei Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. pants paredz: "Kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja. Komisija nepieprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā ar kādu Kopienas tiesību vispārēju principu."

⁽⁹²⁾ Lieta C-70/72 Komisija pret Vāciju, 1973, *Recueil* 00813, 13. punkts

⁽⁹³⁾ Spriedums apvienotajās lietās C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija pret Komisiju, 1994, *Recueil* I-4103, 75. punkts.

⁽⁹⁴⁾ Spriedums lietā C-75/97 Beļģija pret Komisiju, 1999, *Recueil* I-030671, 64.–65. punkts.

(439) Dažas ieinteresētās personas apgalvoja, ka privāttiesību līgumu izbeigšana ar Komisijas lēmumu ir pretrunā juridiskās noteiktības principam, jo EPL ir privāttiesību līgumi, kurus elektroenerģijas ražotāji noslēdza godprātīgi tajos tirgus apstākļos, kādi bija līgumu noslēgšanas laikā. Tās arī apgalvo, ka šāds lēmums ir pretrunā proporcionalitātes principam. Komisija noraida šos argumentus to iemeslu dēļ, kas izklāstīti 382.–387. apsvērumā.

(440) Attiecībā uz proporcionalitāti tiesa ir atzinusi, ka nelikumīgi piešķirta valsts atbalsta atgūšanu, lai atjaunotu iepriekšējo situāciju, principā nevar uzskatīt par neproporcionālu līguma par valsts atbalstu noteikumu mērķiem⁽⁹⁵⁾.

(441) Tādēļ Komisija uzskata, ka ir pietiekams pamats atgūt atbalstu, kas piešķirts ar EPL, lai atjaunotu konkurences apstākļus.

Atgūstamās atbalsta summas aprēķins

(442) Lēmuma 176.–236. apsvērumā ir parādīts, ka EPL priekšrocības ir daudz lielākas par iespējamu pozitīvu atšķirību starp EPL cenām un tām cenām, kas tirgū būtu sasniegtas bez EPL.

(443) Tomēr Komisija uzskata, ka nav iespējams precīzi aprēķināt visu MVM ilgtermiņa pirkšanas saistību nosacījumu kopējo vērtību, kā tas izklāstīts 174.–236. apsvērumā, par laika posmu no 2004. gada 1. maija līdz EPL izbeigšanai. Tādēļ, liekot atgūt nelikumīga atbalsta summas, Komisija ierobežos atgūšanas rīkojumu līdz starpībai, kas varētu būt pastāvējusi starp elektroenerģijas ražotāju ieņēmumiem saskaņā ar EPL un tiem ieņēmumiem, ko tie šajā laika periodā būtu varējuši gūt tirgū bez EPL.

(444) Nosakot no ražotājiem atgūstamās summas, Komisija atzīst, ka ir diezgan sarežģīti precīzi aprēķināt valsts atbalsta summas, no kurām guvuši labumu atbalsta saņēmēji, jo tās ir atkarīgas no tā, kādas būtu bijušas saražotās un pārdotās enerģijas cenas un apjoms Ungārijas vairumtirdzniecības tirgū laikā no 2004. gada 1. maija

līdz EPL beigu termiņam, ja šajā laika posmā nebūtu spēkā neviens EPL. Tā kā EPL aptver ievērojamu Ungārijas ražošanas daļu, saskaņā ar "hipotētisko scenāriju"⁽⁹⁶⁾ tirgus būtu krasi atšķīries no tā, kāds tas bija realitātē.

(445) Elektroenerģijas specifiska iezīme ir tā, ka pēc saražošanas to nevar ekonomiski uzglabāt. Lai nodrošinātu tīkla stabilitāti, nepārtraukti ir jālīdzsvaro elektroenerģijas piegāde un pieprasījums. Tādēļ tas enerģijas apjoms, ko elektroenerģijas ražotāji un importētāji var pārdot vairumtirdzniecības tirgū noteiktā laika periodā, un cena, ko tie var iegūt par šo enerģiju, ir atkarīga nevis no kopējā enerģijas daudzuma, ko pircēji pieprasījuši šajā periodā, bet gan no pieprasītās jaudas apjoma katrā konkrētā brīdī⁽⁹⁷⁾. Turklāt elektroenerģijas pieprasījums ievērojami svārstās dienas laikā un sezonāli, kas paredz to, ka katrā brīdī svārstās arī ražošanas un importēšanas jauda, kas vajadzīga, lai apmierinātu pieprasījumu katrā konkrētā brīdī, un ka noteiktas spēkstacijas nodrošina enerģiju tikai augsta pieprasījuma periodos⁽⁹⁸⁾. Tādēļ tirgus darbību nevar pilnīgi precīzi novērtēt, pamatojoties uz ikgadējiem patēriņa, ražošanas un cenu datiem, kas pieejami Komisijai.

(446) Tomēr saskaņā ar EKT tiesu praksi, izdodot tāda atbalsta atgūšanas rīkojumu, kas paziņots kā nesaderīgs ar kopējo tirgu, Kopienas tiesību aktu noteikumi Komisijai neprasa paredzēt konkrētu atgūstamā atbalsta summu. Pietiek ar to, ka Komisijas lēmumā tiek iekļauta informācija, kas pašam saņēmējam ļauj bez pārliekām grūtībām aprēķināt šo summu⁽⁹⁹⁾.

(447) Komisija ir sagatavojusi attiecīgas pamatnostādnes, kā aprēķināma atgūstamā summa. Kā minēts iepriekš, EPL aptver tik ievērojamu Ungārijas elektroenerģijas ražošanas tirgus daļu, ka cenas bez EPL būtu atšķirušās no pašreizējām cenām tirgus daļā bez EPL. Tādēļ cenas, kuras ražotāji būtu panākuši, ja nebūtu EPL, ir jāaprēķina,

⁽⁹⁵⁾ Lieta C-75/97 Beļģija pret Komisiju, 1999, *Recueil* I-030671, 68. punkts, lieta C-142/87 Beļģija pret Komisiju, *Recueil* I-00959, 1990, 66. punkts, un apvienotās lietas no C-278/92 līdz C-280/92 Spānija pret Komisiju, 1994, *Recueil* I-04103, 75. punkts.

⁽⁹⁶⁾ Definēts kā fiktīvais scenārijs, saskaņā ar kuru laikā no 2004. gada 1. maija līdz EPL beigu termiņam nebūtu spēkā neviens EPL. "Faktiskais scenārijs" atbilst reālajiem notikumiem EPL dēļ.

⁽⁹⁷⁾ Šo parametru izsaka MW, ko parasti dēvē par "sistēmas noslodzi".

⁽⁹⁸⁾ Pretstatā "pamatslodzes" periodiem augsta pieprasījuma periodus parasti dēvē par "maksimālās slodzes" periodiem.

⁽⁹⁹⁾ Sk. īpaši lietu C-480/98 Spānija pret Komisiju, 2000, *Recueil* I-8717, 25. punkts, un lietu C-415/03 Komisija pret Grieķiju, 2005, *Recueil* I-3875, 39. punkts.

pamatojoties uz tirgus simulāciju, ko veido vairumtirdzniecības elektroenerģijas tirgus darbības analīze saskaņā ar "hipotētisku scenāriju". Šādas simulācijas nolūks ir aprēķināt, kāds būtu bijis pārdošanas apjoms un cenas saskaņā ar hipotētisko scenāriju, lai ticami aprēķinātu tās summas, ko MVM būtu samaksājis attiecīgajiem ražotājiem par enerģiju, kas no tiem nopirkta saskaņā ar to pašu scenāriju. Šai simulācijai ir jāatbilst turpmākajos apsvērumos minētajiem nosacījumiem.

(448) Pirmkārt, zinot, ka elektroenerģijai ir ļoti zema cenu pieprasījuma elastība, simulācija ir jāveic saskaņā ar pieņēmumu, ka jebkurā laika brīdī sistēmas noslodze hipotētiskajā scenārijā ir identiska attiecīgajā laikā faktiski reģistrētajai noslodzei.

(449) Otrkārt, kā norādīts 196. apsvērumā, elektroenerģiju lielos apjomos tirgo konkurējošos vairumtirdzniecības tirgos, izmantojot aktuāltirgu un gaidāmo tirgu līgumus. Ziņojumā par elektroenerģijas nozari ir parādīts, ka gaidāmo cenu līmenis bija atkarīgs no atsevišķām prognozēm attiecībā uz aktuālcenām. Atšķirībā no aktuāltirgiem, attiecībā uz kuriem ekonomikas teorijā norādīts, ka ideālas konkurences apstākļos cena katrā konkrētajā brīdī ir visu to elektrostaciju, kas vajadzīgas pieprasījuma apmierināšanai, lielākās īstermiņa robežizmaksas⁽¹⁰⁰⁾; attiecībā uz gaidāmajiem tirgiem nav skaidri noteiktas robežcenas, ko varētu aprēķināt, izmantojot ekonomikas teoriju. Turklāt nav iespējams simulēt pārdevēju un pircēju izstrādāto stratēģiju ietekmi attiecībā uz aktuāltirgu un gaidāmo tirgu līgumu arbitražas darījumiem. Šo faktu pierāda ļoti dažādās situācijas, kas vērojamas vairumtirdzniecības tirgos visā Eiropā. Ziņojumā par elektroenerģijas nozari ir parādīts, ka attiecība starp pārdoto aktuālproduktu apjomu un valsts elektroenerģijas patēriņu katrā valstī ievērojami atšķirās⁽¹⁰¹⁾.

(450) Kā izklāstīts 198. apsvērumā, aktuālcenas, īpaši tās, kas novērotas saistībā ar aktuāltirgu elektroenerģijas biržām, parasti kalpo par atsauci visam vairumtirdzniecības tirgum, tostarp attiecībā uz gaidāmo tirgu produktiem. Tādēļ Komisija uzskata, ka atgūstamā atbalsta summu noteikšanas nolūkā vairumtirdzniecības tirgus ir jāsimulē, pieņemot, ka visa elektroenerģija tiktu tirgota, izmantojot aktuāllīgumus, izņemot konkrētas situācijas, kas minētas 453.–456. apsvērumā.

⁽¹⁰⁰⁾ Ideālas konkurences apstākļos visas ražošanas vienības, kas vajadzīgas, lai apmierinātu pieprasījumu katrā konkrētajā brīdī, ir tās, kurām ir viszemākās īstermiņa robežizmaksas un kuras var piegādāt tiklam visu vajadzīgo elektroenerģiju pieprasījuma apmierināšanai. Elektrostacijas var klasificēt saskaņā ar to īstermiņa robežizmaksām. To piekļuve tirgum katrā konkrētajā brīdī ir atkarīga no to vietas šajā "saimnieciskā izdevīguma kārtībā", no sistēmas noslodzes un to ražošanas vienību piegādātās elektroenerģijas, kas atrodas augstākā pakāpē saimnieciskā izdevīguma kārtībā.

⁽¹⁰¹⁾ Piemēram, šī attiecība ir 5 % Francijā, 11 % Apvienotajā Karalistē, 44 % Itālijā un 84 % Spānijā.

(451) Simulācija būtu jāveic, pamatojoties uz attiecīgo elektrostaciju īstermiņa robežizmaksām. Tādējādi šajā simulācijā būtu jāņem vērā konkrētie dati, kas attiecas uz katru elektrostaciju, kas darbojās Ungārijā⁽¹⁰²⁾ no 2004. gada 1. maija līdz EPL līgumu faktiskajam beigu termiņam, īpaši saistībā ar uzstādīto jaudu, termisko lietderību, kurināmā izmaksām un citiem mainīgo izmaksu galvenajiem elementiem, kā arī plānotajiem un piespiedu diktāves periodiem. Turklāt šī simulācija būtu jāveic saskaņā ar pamatpieņēmumu, ka katrā konkrētajā brīdī simulētajā aktuāltirgū ir viena cena, ko rada piedāvājuma un pieprasījuma mehānismi. Šī vienotā cena katrā brīdī ir atšķirīga pieprasījuma un mainīgo izmaksu izmaiņu dēļ.

(452) Simulācijā ir jāņem vērā tas, ka saskaņā ar hipotētisko scenāriju MVM nebūtu jāpērk vairāk elektroenerģijas, nekā tam vajadzīgs, lai apmierinātu regulētā segmenta vajadzības⁽¹⁰³⁾. Attiecīgi hipotētiskajā scenārijā nebūtu 226. apsvērumā minēto tirgū laišanas mehānismu, un MVM vajadzības būtu ierobežotas līdz apjomam, kas vajadzīgs, lai apmierinātu regulētā segmenta vajadzības.

(453) Simulācijā būtu arī jāņem vērā dažas specifiskas, pienācīgi pamatotas situācijas, kas varētu ietvert novirzes no robežizmaksu principa, kas ir visas simulācijas pamatā. Šādas specifiskas situācijas var rasties koģenerācijas stacijām. Atkarībā no to līgumsaistībām vai likumā noteiktajām saistībām attiecībā uz siltuma piegādi, iespējams, šīm stacijām ir jāpārdod elektroenerģija par cenu, kas ir zemāka par to īstermiņa robežizmaksām.

(454) Šādas situācijas arī var attiekties uz tām elektrostacijām, kas gūst labumu no valsts atbalsta shēmas, pamatojoties uz to, ka to darbības pamatā ir videi draudzīga tehnoloģija. Šāda situācija ir Ungārijā, kur tiesību akti uzliek par pienākumu MVM un reģionālajiem sadales uzņēmumiem obligāti pirkt tādu elektroenerģiju, kas ražota koģenerācijas procesā vai no atkritumiem vai atjaunojamās enerģijas par regulētām cenām, kas parasti ir augstākas nekā vairumtirdzniecības tirgus brīvā segmenta cenas. Saskaņā ar hipotētisko scenāriju būtu jābūt ieviestai arī šai shēmai. Tādēļ MVM iegādātais daudzums saskaņā ar obligāto iegādes režīmu un cenas, kas samaksātas par šo enerģiju, būtu identiskas tām, kas novērotas saskaņā ar faktisko scenāriju⁽¹⁰⁴⁾.

⁽¹⁰²⁾ Ar EPL vai bez tiem.

⁽¹⁰³⁾ Pienācīgi ņemot vērā zudumus pārvades un sadales tīklos.

⁽¹⁰⁴⁾ Faktiskais scenārijs atbilst tirgum, kāds tas bija kopš 2004. gada 1. maija ar EPL pastāvēšanu.

- (455) Šajā simulācijā būtu arī jāņem vērā tas, ka noteikta fiziski pieejama ražošanas jauda nav pieejama elektroenerģijas piegādei vairumtirdzniecības tirgū, jo tā ir rezervēta līdzsvarošanas pakalpojumu nodrošināšanai pārvades sistēmu operatoram (PSO). Saskaņā ar faktisko scenāriju līdzsvarošanas pakalpojumus sniedza gan tie ražotāji, kas iesaisītīti EPL, gan citi ražotāji. Simulācija būtu jāveic, pieņemot, ka saskaņā ar hipotētisko scenāriju jauda, kas rezervēta līdzsvarošanas pakalpojumu sniegšanai PSO, enerģija, kas nodrošināta, pamatojoties uz šo jaudu, un cena, ko par to iegūtu, būtu tāda pati kā faktiskajā scenārijā.
- (456) Saskaņā ar hipotētisko scenāriju importētās un eksportētās elektroenerģijas daudzums, kā arī to cenas var atšķirties no faktiskā scenārija daudzuma un cenām. Tomēr šo efektu nebūtu iespējams precīzi novērtēt, simulācijā neiekļaujot eksportējošo un importējošo valstu tirgus, jo tirgus dalībnieku lēmumus attiecībā uz importu vai eksportu no vienas valsts uz citu ietekmē tirgus apstākļi gan eksportējošā, gan importējošā valstī. Ņemot vērā to, ka Ungārijā importētais un no tās eksportētais apjoms ir neliels salīdzinājumā ar to, kas saražots un patērēts valsts iekšienē, kā arī ņemot vērā to, ka uz vienu trešo daļu no kopējā importa attiecas ilgtermiņa līgumi⁽¹⁰⁵⁾, Komisija uzskata, ka šādi simulācijas darbības jomas izvērsānā būtu vajadzīgi nesamērīgi pūliņi. Tādēļ Ungārija var uzskatīt, ka saskaņā ar hipotētisko scenāriju importētais un eksportētais daudzums un attiecīgās cenas ir tādas pašas kā saskaņā ar faktisko scenāriju.
- (457) Komisija ir informēta, ka atsevišķi ražotāji, kas nav iesaisītīti EPL ar MVM, ir noslēguši ilgtermiņa vai vidēja termiņa elektroapgādes līgumus ar citiem klientiem. Tomēr Komisija uzskata, ka simulācijas vajadzībām šādi līgumi nav jāņem vērā, jo EPL izbeigšana 2004. 1. maijā vai iepriekš, kas ir hipotētiskā scenārija pamatpieņēmums, noteikti būtu izmainījusi visu ražotāju komerciālās stratēģijas, ņemot vērā lielo daļu uzstādītās jaudas, kas rezervēta saskaņā ar EPL. Kā pamatots 449. apsvērumā, nav iespējams aprēķināt aktuāltirgu un gaidāmo tirgu produktu veidā pārdotās elektroenerģijas attiecību. Tādēļ ir saprātīgi uzskatīt, ka visi ražotāji pārdotu savu produkciju aktuāltirgu produktu veidā, ja vien uz tiem neattiecas situācijas, kas minētas 453.–456. apsvērumā.
- (458) Vairumtirdzniecības elektroenerģijas tirgu visprecīzāk var simulēt pa stundām, ņemot vērā visus katras noteiktās stundas konkrētos parametrus. Tomēr Komisija pieņems,
- ka simulācija ir ierobežota līdz reprezentatīviem laika paraugiem un ka rezultāti, kas iegūti no katra reprezentatīvā laika parauga simulācijas, tiek ekstrapolēti visam novērtējamajam periodam.
- (459) Simulācijai ir jārada uzticami aprēķini par katras elektrostacijas piegādāto elektroenerģiju un par to iegūto cenu saskaņā ar hipotētisko scenāriju. Ir jāaprēķina attiecība starp MVM vajadzīgo elektroenerģiju, lai apmierinātu regulētā segmenta vajadzības⁽¹⁰⁶⁾, un vairumtirdzniecības tirgū piegādātās elektroenerģijas kopējo apjomu katrā konkrētajā brīdī, pamatojoties uz vēsturiskiem datiem saistībā ar galalietotāju kopēju patēriņu regulētajā segmentā un visu galalietotāju kopējo patēriņu saskaņā ar faktisko scenāriju.
- (460) Šī attiecība ir jāizmanto, lai aprēķinātu elektroenerģijas apjomu, ko saskaņā ar hipotētisko scenāriju katrs ražotājs būtu pārdevis MVM katrā konkrētajā brīdī. Pamatojoties uz šiem aprēķiniem, ir jānosaka kopējā summa, ko saskaņā ar hipotētisko scenāriju MVM būtu samaksājis katram ražotājam par iegādāto enerģiju, lai apmierinātu regulētā segmenta vajadzības visā vērtēšanas periodā⁽¹⁰⁷⁾.
- (461) Atgūstamās summas aprēķina beigās ir jāņem vērā tas, ka saskaņā ar faktisko scenāriju ražotāji nepārdeva visu elektrostaciju bloku saražoto jaudu, kas bija paredzēta EPL līgumos ar MVM, bet nerezervēto jaudu pārdeva citiem klientiem, kas nebija MVM. Par katru attiecīgo elektrostaciju bloku ir jāaprēķina katra gada atgūstamā atbalsta summa, pamatojoties uz starpību starp ienākumiem, kas gūti no enerģijas pārdošanas MVM atbilstīgi EPL⁽¹⁰⁸⁾ saskaņā ar faktisko scenāriju, un summām, ko MVM būtu samaksājis saskaņā ar hipotētisko scenāriju, kā tas ir aprēķināts atbilstīgi iepriekš izklāstītajiem principiem.
- (462) Tomēr Komisija atzīst, ka saskaņā ar hipotētisko scenāriju attiecīgie ražotāji no citiem klientiem, kas nav MVM, varētu būtu guvuši lielākus ieņēmumus par tiem ieņēmumiem, kas gūti no šiem klientiem saskaņā ar faktisko scenāriju. Jo īpaši tas ir tādēļ, ka saskaņā ar hipotētisko scenāriju MVM nav rezervētas jaudas, kas ražotājiem

⁽¹⁰⁵⁾ Kas saskaņā ar hipotētisko scenāriju būtu palikuši spēkā.

⁽¹⁰⁶⁾ Šis apjoms atbilst regulētā segmenta patērētāju faktiski patērētajai elektroenerģijai un papildu apjomam zudumu dēļ pārvades un sadales tīklos.

⁽¹⁰⁷⁾ No 2004. gada 1. maija līdz EPL faktiskajai izbeigšanai.

⁽¹⁰⁸⁾ Šie ieņēmumi ir jāaprēķina, pamatojoties uz MVM faktiski samaksāto cenu. Par laika periodu, kad regulētajām cenām bija prioritāte pār EPL cenu formulām (no 2006. gada 9. decembra līdz 2007. gada 31. decembrim), šajā aprēķinā jāņem vērā regulētās cenas.

nodrošina papildu iespējas pārdot saražoto jaudu citiem klientiem, kas nav MVM. Tādējādi Ungārija no tās summas, kas aprēķināta saskaņā ar 461. apsvērumu, var atskaitīt starpību starp tiem ieņēmumiem, ko saskaņā ar hipotētisko scenāriju ražotāji būtu varējuši iegūt no citiem klientiem, kas nav MVM, un tiem ieņēmumiem, ko saskaņā ar faktisko scenāriju tie guvuši no citiem klientiem, kas nav MVM, ja šī starpība ir pozitīva.

(463) Par katru gadu ir arī jāaprēķina atgūstamā procentu likme atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. panta 2. punktam.

(464) Lai Komisija varētu novērtēt Ungārijas veiktās simulācijas precizitāti un ticamību, Ungārijai ir jāiesniedz simulācijas metodikas un tajā izmantotā datu kopuma detalizēts apraksts.

(465) Komisija ir informēta par to, ka pastāv piemēroti instrumenti, ar kuru palīdzību var veikt vajadzīgo simulāciju. Patiesībā šāds instruments tika izmantots saistībā ar apsekojumu par enerģētikas nozari, lai novērtētu sešu Eiropas vairumtirdzniecības tirgu⁽¹⁰⁹⁾ struktūru un darbību. Šādus instrumentus arī izmanto vairāki elektroenerģijas ražotāji un tirgotāji, lai sagatavotu ilgtermiņa prognozes elektroenerģijas jomā, veiktu resursu plānošanas pētījumus un optimizētu energoapgādi. Turklāt, kā izklāstīts iepriekš, Komisija ir gatava pieņemt dažus vienkāršojumus, jo sevišķi reprezentatīvu laika paraugu izmantošanu stundu simulācijas vietā. Tādēļ atbilstīgi Līguma 10. pantā noteiktajam lojālas sadarbības principam Ungārija saprātīgā laika periodā veic simulāciju saskaņā ar iepriekš izklāstītajiem principiem un aprēķina atmaksājamā atbalsta summu, pamatojoties uz šo simulāciju.

Lēmuma īstenošana

(466) Kā paziņojusi Eiropas Kopienu Tiesa, dalībvalsts, kurai rodas neparedzētas vai neparedzamas grūtības vai kura saskata sekas, ko Komisija nav ievērojusi, var iesniegt šīs problēmas izskatīšanai Komisijā kopā ar priekšlikumu piemērotiem grozījumiem. Tādā gadījumā Komisija un attiecīgā dalībvalsts sadarbojas labticīgi, lai pārvarētu grūtības, pilnībā ievērojot EK Līguma noteikumus⁽¹¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁹⁾ Attiecīgās dalībvalstis bija Beļģija, Francija, Vācija, Itālija, Nīderlande, Spānija un Apvienotā Karaliste, kas ir vieni no lielākajiem vairumtirdzniecības tirgiem Eiropā.

⁽¹¹⁰⁾ Skatīt lietu C-94/87 Komisija pret Vāciju, 1989, *Recueil*-175, 9. punkts, un lietu C-348/93 Komisija pret Itāliju, 1995, *Recueil*-673, 17. punkts.

(467) Tādēļ Komisija aicina Ungāriju iesniegt Komisijai izskatīšanai jebkuru problēmu, ar ko tā var saskarties šā lēmumā īstenošanā.

8. SECINĀJUMS

(468) Komisija secina, ka EPL ir nelikumīgs valsts atbalsts elektroenerģijas ražotājiem EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē un ka šis valsts atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu.

(469) Kā paskaidrots 7.3. punktā, EPL ietvertais valsts atbalsta elements ir MVM pienākums pirkt noteiktu elektroenerģijas jaudu un garantētu minimālo daudzumu par cenu, kura sedz visas kapitāla, fiksētās un mainīgās izmaksas ievērojamu līdzekļu darbmūža daļu, tādējādi garantējot ieguldījumu atmaksāšanos.

(470) Tā kā šis valsts atbalsts nav saderīgs ar EK līgumu, tas jāizbeidz.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Pirkšanas saistības, kā noteikts elektroenerģijas pirkuma līgumos, kas noslēgti starp *Magyar Villamos Művek Rt.* un *Budapesti Erőmű Rt.*, *Dunamenti Erőmű Rt.*, *Mátrai Erőmű Rt.*, *AES-Tisza Erőmű Kft.*, *Csepeli Áramtermelő Kft.*, *Paksi Atomerőmű Rt.* un *Pécsi Erőmű Rt.* (sākotnējā EPL parakstītājs un uzņēmuma *Pannon Hőerőmű Rt.* priekštecis)⁽¹¹¹⁾, ietver valsts atbalstu elektroenerģijas ražotājiem EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

2. Lēmuma 1. panta 1. punktā minētais atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu.

3. Ungārija atturas piešķirt 1. punktā minēto valsts atbalstu sešus mēnešus pēc šā lēmuma paziņošanas datuma.

2. pants

1. Ungārija atgūst no saņēmējiem 1. pantā minēto atbalstu.

2. Atmaksājamās summas ietver procentus par laiku no izsniegšanas brīža saņēmējiem līdz to faktiskās atmaksāšanas brīdim.

⁽¹¹¹⁾ Uzskaitīto uzņēmumu nosaukumi ir nosaukumi, kas izmantoti, parakstot EPL.

3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar V nodaļu Komisijas Regulā (EK) Nr. 794/2004⁽¹¹²⁾, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 271/2008⁽¹¹³⁾.

3. pants

1. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Ungārija iesniedz Komisijai informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem, lai izpildītu šo lēmumu, un jo īpaši par pasākumiem, lai sagatavotu atbilstīgu vairumtirdzniecības tirgus simulāciju atmaksājamo summu noteikšanai, kā arī metodiku, ko paredzēts piemērot, un sīku aprakstu par datu kopumu, ko tā paredzējusi izmantot šajā nolūkā.

2. Ungārija informē Komisiju par to, kā norit valsts pasākumi, kas noteikti šā lēmuma īstenošanai, līdz ir pabeigta 1. pantā minētā atbalsta atgūšana. Pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma tā nekavējoties sniedz ziņas par pasākumiem, ka jau veikti un ielānoti, lai izpildītu šo lēmumu. Tā arī sniedz sīku informāciju par atbalsta un atmaksas procentu summām, kas jau atgūtas no saņēmējiem.

4. pants

1. Ungārija aprēķina precīzu atgūstamā atbalsta summu, pamatojoties uz atbilstīgu elektroenerģijas vairumtirdzniecības tirgus simulāciju par to, kāds tas būtu bijis, ja kopš 2004.

gada 1. maija nebūtu bijis spēkā neviens no 1. panta 1. punktā minētajiem elektroenerģijas pirkuma līgumiem.

2. Sešu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Ungārija aprēķina atgūstamās summas, izmantojot 1. punktā minēto metodi, un iesniedz Komisija visu attiecīgo informāciju saistībā ar šo simulāciju, īpaši tās rezultātus, simulācijas veikšanā izmantotās metodikas un datu kopuma sīku aprakstu.

5. pants

Ungārija nodrošina, ka 1. pantā minētā atbalsta atgūšana tiek veikta desmit mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas datuma.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijas Republikai.

Briselē, 2008. gada 4. jūnijā

Komisijas vārdā –

Komisijas locekle

Neelie KROES

⁽¹¹²⁾ OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.

⁽¹¹³⁾ OV L 82, 25.3.2008., 1. lpp.

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 2. jūlijs)

par pasākumiem C 16/04 (ex NN 29/04, CP 71/02 un CP 133/05), ko Grieķija īstenojusi par labu *Hellenic Shipyards*

(izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 3118)

(Autentisks ir tikai teksts grieķu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/610/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad saskaņā ar minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾ ieinteresētās personas ir aicinātas iesniegt atsauksmes, un ņemot vērā šīs atsauksmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Grieķijas iestādes 2003. gada 9. septembra vēstulē iesniedza Komisijai *Hellenic Shipyards S.A.* (turpmāk "HSY") iesniegumu par grozījumiem ieguldījumu plānā tā pārstrukturēšanai, kam ar Komisijas 1997. gada 15. jūlija lēmumu lietā N 401/97 ⁽²⁾ (turpmāk "Lēmums N 401/97") tika atļauts piešķirt atbalstu. Saskaņā ar grozīto 2002. gada novembra plānu HSY iesniedza pieteikumu Grieķijas iestāžu apstiprinājumam pabeigt ieguldījumu plāna īstenošanu līdz 2004. gada 30. jūnijam, ko uzņēmums galu galā arī saņēma. Turklāt saskaņā ar grozīto plānu atbalsts, ko Komisija atļāvusi 1997. gadā, vēl nav izmaksāts HSY.
- (2) Grieķijas iestādes 2003. gada 31. oktobra vēstulē paskaidroja, ka plāna grozījumi ir darīti zināmi Komisijai "informatīvā nolūkā", un nebija domāti kā paziņojums.
- (3) Komisija 2003. gada 18. novembra vēstulē lūdza Grieķijas iestādēm paskaidrot, vai to nodoms ieguldījumu plāna grozījumu nolūkā ir piešķirt vai izmaksāt atbalstu HSY. Tajā pašā vēstulē Komisija atgādināja Grieķijas iestādēm, ka šādā gadījumā un saskaņā ar Padomes 1999. gada 22. marta Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ⁽³⁾ (turpmāk "Regula (EK) Nr. 659/1999"), par šo atbalstu ir jāziņo Komisijai, un to nedrīkst īstenot, pirms Komisija šai sakarā nav pieņēmusi oficiālu lēmumu.

- (4) Grieķijas iestādes 2004. gada 16. janvāra vēstulē apgalvoja, ka atbalsts, ko tās iecerējušas piešķirt, ir "pastāvošs atbalsts", uz ko attiecas Komisijas 1997. gada atļaujošā lēmuma noteikumi, un ka Grieķijas iestāžu kompetencē ir apstiprināt pārstrukturēšanas plāna grozījumus, tostarp plāna īstenošanas grafika pagarināšanu.

- (5) Komisija 2004. gada 20. februāra vēstulē darīja Grieķijas iestādēm zināmas savas šaubas par iepriekš norādīto apgalvojumu ticamību.

- (6) Grieķijas iestādes 2004. gada 27. februāra vēstulē apgalvoja, ka līdz minētajai dienai HSY vēl nav piešķirts atbalsts.

- (7) Komisija ar 2004. gada 20. aprīļa lēmumu C(2004) 1359 ⁽⁴⁾ (turpmāk "lēmums par procedūras uzsākšanu") attiecībā uz grozījumiem ieguldījumu plānā, ko daļēji finansē no ieguldījumu atbalsta, kas atļauts ar lēmumu N 401/97, uzsāka Līguma 88. panta 2. punktā noteikto procedūru. Lēmumā par procedūras uzsākšanu ir norādīts arī, ka valstij piederošā banka *Hellenic Bank of Industrial Development* (turpmāk "ETVA") ir izsniegusi HSY vairākus aizdevumus un garantijas un ka Grieķijas iestādes nav iesniegušas ikgadējos ziņojumus, kā tām bija jā dara.

- (8) Grieķija pieprasīja un saņēma piezīmju sniegšanas termiņa pagarinājumu un pēc tam 2004. gada 20. oktobra vēstulē iesniedza piezīmes par lēmumu par procedūras uzsākšanu.

- (9) Komisijas lēmums par procedūras uzsākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽⁵⁾. Komisija aicināja iesaistītās personas iesniegt savas piezīmes par pasākumiem.

- (10) HSY pieprasīja un saņēma piezīmju iesniegšanas termiņa pagarinājumu un pēc tam 2004. gada 18. oktobra vēstulē sniedza piezīmes par lēmumu par procedūras uzsākšanu. Šīs piezīmes bija tādas pašas, kādas 2004. gada 20. oktobra vēstulē iesniedza Grieķija. HSY konkurents Grieķijā *Elefsis* iesniedza piezīmes 2004. gada 10. septembra vēstulē. Šīs piezīmes nosūtīja Grieķijai

2004. gada 16. decembra un 2004. gada 23. decembra vēstulē; Grieķija atbildēja attiecīgi ar 2005. gada 20. janvāra un 2005. gada 26. janvāra vēstulēm. Komisija 2005. gada 29. marta vēstulē nosūtīja Grieķijai *Elefsis* papildu piezīmes un saņēma atbildi 2005. gada 23. maija vēstulē.
- (11) No 2002. gada Komisija sāka saņemt no *Elefsis* sūdzības vēstules, kurās bija apgalvots, ka *HSY* ir guvusi labumu no vairākiem nelikumīgiem un nesaderīgiem atbalsta pasākumiem un ir nepareizi izlietojusi Komisijas atļauto atbalstu. Šīs vēstules tika sūtītas 2002. gada 23. maijā, 2002. gada 28. maijā, 2002. gada 14. augustā, 2003. gada 24. aprīlī, 2004. gada 3. februārī, 2004. gada 4. martā, 2004. gada 30. jūnijā, 2005. gada 8. aprīlī, 2005. gada 27. aprīlī, 2005. gada 24. maijā, 2005. gada 10. jūnijā, 2005. gada 15. jūlijā, 2005. gada 28. jūlijā, 2005. gada 13. septembrī, 2005. gada 16. septembrī, 2005. gada 21. oktobrī, 2005. gada 12. decembrī, 2005. gada 23. decembrī, 2006. gada 6. janvārī, 2006. gada 10. janvārī, 2006. gada 12. janvārī, 2006. gada 18. janvārī, 2006. gada 23. janvārī, 2006. gada 3. februārī, 2006. gada 9. februārī, 2006. gada 23. martā, 2006. gada 28. martā, 2006. gada 6. aprīlī, 2006. gada 20. aprīlī, 2006. gada 24. maijā un 2006. gada 2. jūnijā. Komisija sūtīja sūdzību iesniedzējam vēstules 2002. gada 27. jūnijā, 2004. gada 22. jūlijā un 2005. gada 12. augustā.
- (12) Sūdzības reģistrēja ar numuru CP 71/02 un CP 133/05.
- (13) Komisijas 2003. gada 30. janvāra, 2004. gada 30. jūlija, 2005. gada 2. maija, 2005. gada 24. maija, 2006. gada 24. marta, 2006. gada 24. maija un 2006. gada 29. maija vēstulē lūdza Grieķiju sniegt informāciju. Grieķija atbildēja 2003. gada 31. marta, 2004. gada 21. oktobra, 2004. gada 17. decembra, 2005. gada 20. jūnija, 2006. gada 25. aprīļa, 2006. gada 30. maija un 2006. gada 1. jūnija vēstulē.
- (14) Komisija 2006. gada 22. martā tikās ar Grieķijas iestādēm (šajā gadījumā Grieķijas iestādes pavadīja *HSY*, kā arī *Piraeus Bank* pārstāvji un iesniedza Komisijai vēl dažus dokumentus), 2003. gada 10. janvārī, 2005. gada 14. janvārī, 2005. gada 10. martā, 2005. gada 20. maijā, 2005. gada 19. oktobrī, 2005. gada 8. novembrī un 2006. gada 23. martā – ar sūdzības iesniedzēju, un 2006. gada 21. martā – ar *Thyssen Krupp Marine Systems AG* (turpmāk “*TKMS*”).
- (15) Komisija ar 2006. gada 4. jūlija lēmumu C(2006) 2983 ⁽⁶⁾ (turpmāk “lēmums par pagarināšanu”) pagarināja Līguma 88. panta 2. punktā noteikto procedūru, lai iekļautu vairākus papildu pasākumus par labu *HSY*. Šajā lēmumā tiek arī secināts, ka vairāki pasākumi, par kuriem nav paziņots, vai nu ir Līguma 296. panta darbības jomā, vai nav atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.
- (16) Procedūras pagarinājums lietā C 16/04 ir veikts, neskarot nevienu citu pašlaik notiekošu vai gaidāmu valsts atbalsta procedūru attiecībā uz *HSY*, galvenokārt procedūru C 40/02.
- (17) Grieķija pieprasīja un saņēma atbildes termiņa pagarinājumu, pēc kura 2006. gada 5. oktobra vēstulē sniedza atbildi uz lēmumu par procedūras pagarināšanu.
- (18) Komisijas lēmums par procedūras pagarināšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (?). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes par pasākumiem.
- (19) Komisija saņēma piezīmes no šādām ieinteresētajām personām. *HSY* iesniedza piezīmes 2006. gada 30. oktobra vēstulē. *Greek Naval Shipyard Holding* (turpmāk “*GNSH*”) un *TKMS* 2006. gada 30. oktobra vēstulē iesniedza kopīgu piezīmi. *Piraeus Bank* iesniedza piezīmes 2006. gada 27. oktobra vēstulē, un pēc tikšanās ar Komisiju 2007. gada 15. novembrī – 2006. gada 27. decembra vēstulē. *Elefsis* pieprasīja un saņēma atbildes termiņa pagarinājumu, pēc kura iesniedza piezīmes 2006. gada 17. novembra vēstulē.
- (20) Komisija 2007. gada 22. februāra vēstulē pārsūtīja šīs piezīmes Grieķijai, kura 2007. gada 7. marta un 2007. gada 19. marta vēstulē par tām izteica savas piezīmes. Komisija 2007. gada 27. aprīļa vēstulē nosūtīja Grieķijai trešo personu piezīmju pielikumus, ko nebija nosūtījusi 22. februāra vēstulē. Komisija 2007. gada 27. aprīļa vēstulē uzdeva Grieķijai vairākus jautājumus, uz kuriem tā atbildēja 2007. gada 29. jūnija vēstulē. Komisija 2007. gada 23. augusta vēstulē uzdeva jautājumus *HSY*, uz kuriem tā atbildēja 2007. gada 9. oktobra vēstulē. Komisija 2007. gada 13. novembra vēstulē pieprasīja Grieķijai sniegt sīkāku informāciju un pārsūtīja *HSY* 2007. gada 9. oktobra vēstulē ietvertās atbildes. Grieķija atbildēja 2007. gada 4. decembra un 2007. gada 14. decembra vēstulē. Komisija tikās ar Grieķijas iestādēm 2007. gada 16. oktobrī un 2008. gada 21. janvārī. Komisija 2008. gada 12. februārī nosūtīja Grieķijai papildu jautājumus; Grieķija uz tiem atbildēja 2008. gada 3. marta vēstulē.
- (21) 2007. gada 8. maijā notika tikšanās starp Komisiju, *TKMS/GNSH* un *HSY* juristu. *TKMS/GNSH* 2007. gada 21. jūnija vēstulē iesniedza papildu piezīmes. Komisija šo vēstuli 2007. gada 11. septembrī pārsūtīja Grieķijai, kas 2007. gada 11. oktobra vēstulē iesniedza savas piezīmes. Pēc otrās tikšanās, kas 2008. gada 9. janvārī notika starp Komisiju un tām pašām personām, *TKMS/GNSH* 2008. gada 18. janvāra vēstulē iesniedza papildu dokumentus, ko 2008. gada 12. februāra vēstulē pārsūtīja Grieķijas iestādēm.

- (22) Komisija 2007. gada 15. martā un 2007. gada 7. augustā tikās ar *Elefsis*. Pēc otrās tikšanās *Elefsis* 2007. gada 8. novembra vēstulē izteica papildu piezīmes, kuras 2008. gada 17. janvāra vēstulē tika iesniegtas Grieķijai. Grieķija atbildēja 2008. gada 15. februāra vēstulē.
- (23) *Piraeus Bank* 2007. gada 22. oktobra vēstulē iesniedza papildu piezīmes, kuras 2007. gada 13. novembra vēstulē tika pārsūtītas Grieķijai. *Piraeus Bank* 2008. gada 12. februārī pieprasīja Komisijai vēl vienu tikšanos. Tikšanās notika 2008. gada 5. martā.
- (24) Regulas (EK) Nr. 659/1999 6. pantā ir norādīts, ka dalībvalstij un pārējām ieinteresētajām personām ir viens mēnesis, lai iesniegtu piezīmes, un ka "pienācīgi pamatotos gadījumos Komisija var pagarināt noteikto termiņu". Šajā gadījumā ieinteresētās personas turpināja iesniegt dokumentus (un pieprasīt tikšanās ar Komisiju) pēc šā termiņa beigām. Sākumā Komisija šos iesniegtos dokumentus pārsūtīja Grieķijai piezīmju izteikšanai, tādējādi liekot Grieķijai noprast, ka Komisija ir pieņēmusi šos iesniegtos dokumentus pēc viena mēneša termiņa beigām. Komisija sākumā pieņēma ieinteresēto personu tikšanās pieprasījumus un tikšanās laikā pieņēma ieinteresēto personu lūgumus ļaut tām iesniegt dokumentus, lai sniegtu sīkāku informāciju par tikšanās laikā apspriestajiem jautājumiem. Tomēr Komisija nekad nenorādīja ieinteresētajām personām, ka tiks pieņemti citi dokumenti, ko tās iesniegs pēc viena mēneša termiņa beigām. Jo īpaši Komisija nekad nav ieinteresētajām personām norādījusi, ka tās varēs iesniegt piezīmes bezgalīgi vai ka Komisija tās informēs, kad pārtrauks pieņemt dokumentus.
- (25) Komisija uzskata, ka vienu mēnesi ilgā termiņa pagarināšana šajā gadījumā bija pamatota, jo lēmums par pagarināšanu attiecas uz daudziem pasākumiem. Turklāt, lai novērtētu vairākus no šiem pasākumiem, ir jāveic sarežģīta juridiska analīze un jāskaidro līdz pat desmit gadus veci fakti.
- (26) Tomēr dažas ieinteresētās personas turpināja iesniegt Komisijai dokumentus vairāk nekā gadu pēc lēmuma par procedūras pagarināšanu publicēšanas. Ja Komisija nebūtu nolēmusi ignorēt pēc noteikta laika iesniegtās piezīmes, tad nepārtraukti iesniegtās piezīmes neļautu tai samērīgā laikā pieņemt galīgo lēmumu⁽⁸⁾. Turklāt dažos iesniegtajos dokumentos dažas iesaistītās personas, neieviešot jaunus faktiskus elementus, atkārtoti izteica piezīmes par jautājumiem, par kuriem tās jau bija izteikušas iepriekš iesniegtajos dokumentos. Tas nav piezīmju izteikšanas termiņa pagarināšanas mērķis.
- (27) Līdz ar to Komisija nolēma, ka visi dokumenti, kas iesniegti 2008. gada 5. martā (t. i., dienā, kad Komisija saņēma četras lappuses garo 2008. gada 3. marta vēstuli, ar ko Grieķija atbildēja uz Komisijas 2008. gada

12. februāra vēstuli) un pēc tam, ir jāuzskata par iesniegtiem pēc piezīmju izteikšanas termiņa beigām. Tas attiecas uz *Elefsis* 2008. gada 7. martā, 2008. gada 24. aprīlī un 2008. gada 2. jūnijā⁽⁹⁾ iesniegtajiem dokumentiem, un uz *GNSH/TKMS* 2008. gada 2. aprīlī iesniegtajiem dokumentiem. Tas nozīmē, ka šie iesniegtie dokumenti netika nosūtīti Grieķijai piezīmju izteikšanai un netika ņemti vērā, pieņemot šo lēmumu.

2. IEPRIEKŠĒJI KOMISIJAS UN PADOMES LĒMUMI

- (28) *HSY* iekārtas ir vienas no lielākajām Vidusjūras austrumu daļā. Būvētava atrodas Skaramangā, Atēnu rietumu daļā Atikā. *HSY* 1939. gadā nodibināja Grieķijas Jūras kara flote, un 1957. gadā to iegādājās *Niarchos* grupa. Ilgstošajai krīzei kuģniecības nozarē, kas sekoja pirmajai naftas krīzei, bija negatīva ietekme uz *HSY* darbības līmeni. 1985. gada aprīlī situācija bija tik kritiska, ka uzņēmums pārtrauca darbību un sāka likvidācijas procesu. 1985. gada septembrī uzņēmumu iegādājās valstij piederošā banka *ETVA*. Pēc šā darījuma uzņēmums turpināja darbību. Tomēr uzņēmuma darbību apjoms, ņemot vērā lielās iekārtas un lielo darbinieku skaitu, bija nepietiekams⁽¹⁰⁾.
- (29) Grieķija 1990. gadā saņēma no Padomes īpašu noteikumu Padomes 1990. gada 21. decembra Direktīvā 90/684/EEK par atbalstu kuģu būvei⁽¹¹⁾ (turpmāk "Direktīva 90/684/EEK"), ar ko atļauj darbības atbalstu pārstrukturēšanai vairāku būvētavu privatizēšanas kontekstā.
- (30) 1992. gadā finanšu saistību un uzkrāto zaudējumu dēļ tika sāta *HSY* likvidācija. 1993. gada novembrī pēc diviem nesekmīgiem *HSY* pārdošanas mēģinājumiem likvidācijas process tika atcelts. Pamatojoties uz Grieķijas valdības apņemšanos, ka valstij piederošās kuģu būvētavas tiks privatizētas līdz 1993. gada 31. martam, Komisija 1992. gada 23. decembrī⁽¹²⁾ atļāva norakstīt *HSY* parādus. Tā kā Grieķijas valdība nokavēja 1993. gada martā noteikto termiņu, Komisija 1994. gada 10. martā sāka procedūru (C 10/94) par atļautā atbalsta nepareizu izmantošanu⁽¹³⁾. Komisija 1995. gada 26. jūlijā nolēma⁽¹⁴⁾ izbeigt procedūru ar negatīvu lēmumu par atbalstu *HSY*. Tomēr Grieķijas valdība apgalvoja, ka būvētava tūlīt tiks pārdota, un Komisija pēc tās lūguma izlēma apturēt šā lēmuma paziņošanu. Visbeidzot, Grieķijas iestādes informēja Komisiju, ka 49 % *HSY* akciju ir pārdoti uzņēmuma darbiniekiem un ka Grieķija ir izmantojusi iespēju paturēt kontrolpaketi vienā no valstī lielākajām kuģu būvētavām, ko attaisno ar aizsardzības apsvērumiem, kā paredzēts Direktīvas 90/684/EEK 10. panta 3. punktā. Komisija 1995. gada 31. oktobrī atsauca

galīgo negatīvo lēmumu attiecībā uz HSY⁽¹⁵⁾. Pa to laiku parāda summa palielinājās, un pārstrukturēšana netika veikta. Tāpēc Komisija 1997. gada 8. janvārī pagarināja ar lietu C 10/94⁽¹⁶⁾ sāktu procedūru. Pēc tam tika pieņemta Padomes 1997. gada 2. jūnija Regula (EK) Nr. 1013/97 par atbalstu dažām kuģu būvētavām, kuras tiek pārstrukturētas⁽¹⁷⁾ (turpmāk "Padomes Regula (EK) Nr. 1013/97"), tostarp HSY.

- (31) Komisija 1997. gada 15. jūlijā divos atsevišķos lēmumos apstiprināja atbalstu HSY:

— ar pirmo lēmumu⁽¹⁸⁾ (turpmāk "Lēmums C 10/94") Komisija izbeidza 1994. gadā sāktu procedūru C 10/94, saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1013/97 apstiprinot parādu norakstīšanu 54,5 miljardu GRD (160 miljonu euro) apmērā,

— ar lēmumu N 401/97 Komisija pēc Grieķijas iestāžu 1997. gada 20. jūnija paziņojuma apstiprināja dotāciju 7,8 miljardu GRD (22,9 miljonu euro) apmērā 15,6 miljardu GRD (45,9 miljonu euro) lielai ieguldījumu programmai, kuras mērķis bija kuģu būvētavas pārstrukturēšana.

- (32) Valdība 2001. gadā nolēma pilnībā privatizēt HSY. Grieķijas valsts sāka atklātu izsoli, kam tika izstrādāta konkursa dokumentācija. ETVA un HSY darbinieki 2002. gada 31. maijā pārdeva savas HSY akcijas konsorcijs, ko veido HDW un Ferrostaal⁽¹⁹⁾ (turpmāk "HDW/Ferrostaal"). Šis konsorcijs nodibināja GNSH, lai realizētu savu daļību HSY. HDW un Ferrostaal piederēja vienādas GNSH daļas. ThyssenKrupp pārņēma HDW 2005. gada janvārī⁽²⁰⁾ un iegādājās Ferrostaal piederošās GNSH akcijas 2005. gada novembrī⁽²¹⁾. Tādējādi kopš 2005. gada beigām ThyssenKrupp bija 100 % īpašumtiesības uz HSY un kontrole pār to. GNSH un ENAE ir iekļauti TKMS – ThyssenKrupp nodaļā, kuras specializācija ir jūras spēku kuģu sistēmas un specializēti tirdzniecības kuģi.

- (33) Grieķijas valsts 2001. gada augustā solīšanas procesā HSY pārdošanai pieņēma likumu 2941/2001, kurā iekļauti vairāki pasākumi ar mērķi veicināt HSY pārdošanu. Pirmkārt, likumā ir paredzēti stimuli darbiniekiem brīvprātīgi pamest darbu uzņēmumā. Otrkārt, Grieķijas valsts uzņemsies daļu no HSY vienreizējām pensiju izmaksām. Treškārt, likums ļauj HSY gūt labumu no vairākiem ar nodokļiem neapliekamiem rezerves fondiem, ja ar tiem

kompensē iepriekšējo gadu zaudējumus. Ceturtkārt, likumā ir paredzēts noteikums par kompensāciju darbiniekiem, kuri pirms HSY privatizācijas ir bijuši uzņēmuma akcionāri. Precīzāk – Grieķijas valsts atlīdzinās darbiniekiem summas, ko tie iepriekšējos gados ieguldījuši HSY kapitāla palielināšanā. Komisija 2002. gada 5. jūnijā pieņēma dubultu lēmumu (turpmāk "Lēmums N 513/01")⁽²²⁾ par vairākiem pasākumiem, kas iekļauti likumā 2941/2001 un par ko Grieķijai tika paziņots 2001. gadā (paziņojums reģistrēts ar numuru N 513/01). Komisija nolēma apstiprināt HSY slēgšanas atbalstu 29,5 miljonu euro apmērā un (ar lietu C 40/02) sākt EK līguma 88. panta 2. punktā noteikto formālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz 1) valsts segtajiem dažām HSY vienreizējām izmaksām sakarā ar darbinieku pensionēšanos; 2) dažu bilancē ietvertu rezervju pārvešanu, nesamaksājot likumā noteikto 10 % nodokli. 2004. gada 20. oktobrī⁽²³⁾ pieņemtajā galīgajā lēmumā (turpmāk "Lēmums C 40/02") secināts, ka šie divi pasākumi ir nesaderīgs valsts atbalsts, kas ir jāatgūst.

3. HORIZONTĀLO JAUTĀJUMU NOVĒRTĒJUMS

- (34) Šis lēmums attiecas uz 16 pasākumiem. Pirms to novērtēšanas pa vienam Komisijai ir jānoskaidro daži galvenie jautājumi, kas ir svarīgi vairāku šo pasākumu novērtēšanai.

3.1. Horizontālais jautājums Nr. 1: kredīspēja un piekļuve finanšu tirgum no 1997. līdz 2002. gadam

- (35) Lai novērtētu lielāko daļu pasākumu, uz kuriem attiecas šis lēmums, ir jānosaka HSY ekonomiskā un finanšu situācija no 1997. līdz 2002. gadam un jānovērtē, vai tajā laikā bija pamatoti paredzams, ka uzņēmums ilgtermiņā atkal kļūs dzīvotspējīgs. Turklāt ir jānosaka, vai šajos apstākļos tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu piekritis piešķirt HSY aizdevumus un garantijas, kas ir līdzīgas tām, kādas šim uzņēmumam ir piešķirusi valsts un valstij piederošā banka ETVA. Pēdējie bija vienīgās iestādes, kas šajā periodā piešķīra HSY naudas līdzekļus.
- (36) Komisija sāks darbu, analizējot situāciju 1997. gadā, un analizē tiks iekļauta situācijas attīstība līdz 2002. gadam.

3.1.1. Situācija 1997. gadā

- (37) Lai sāktu šo analīzi, ir jāpārbauda, vai Komisija jau ir izteikusies par šo jautājumu iepriekšējos lēmumos. Pirmkārt, Komisija atgādina, ka lēmumā N 401/97 un lēmumā C 10/94, kurus Komisija pieņēma 1997. gada 15. jūlijā, Komisija neapšaubīja Grieķijas iesniegtā uzņēmējdarbības plāna pamatotību. Tāpēc Komisija netieši atzina, ka, īstenojot šo plānu, var atjaunot HSY dzīvotspēju. Otrkārt, lēmuma N 401/97 aprakstošajā daļā ir norādīts, ka būvētāva finansēs daļu pārstrukturēšanas plāna ar banku aizdevumiem 4,67 miljardu GRD apmērā, ko ņems ar tirgus noteikumiem bez valsts garantijām. Neapšaubot šādas finansēšanas iespējamību, Komisija atzina, ka uzņēmumam jābūt tādā stāvoklī, ka tam ir

pieejams aizdevumu tirgus vismaz vajadzīgās summas robežās. Patiešām, ja Komisija uzskatītu, ka būvētava nespēj iegūt aizdevumu vismaz 4,67 miljardu GRD apmērā, tai būtu bijis jānorāda, ka pārstrukturēšanas plāns nav īstenojams, un būtu jāaizliedz piešķirt lielās pārstrukturēšanas atbalsta summas (tostarp ieguldījumu atbalstu). Jāsecina, ka šajā lēmumā Komisija nedrīkst nonākt pretrunā šiem diviem iepriekš izteiktajiem vērtējumiem.

- (38) Neiebiblot pret minēto novērtējumu, Komisija tomēr atgādina, cik slikta bija būvētavas situācija 1996. un 1997. gadā.
- (39) Pirmkārt, fiziskās infrastruktūras ziņā lēmumā N 401/97 ir norādīts, ka būvētavā izmantotās iekārtas ir vecas un tehnoloģiski novecojušas un ka ieguldījumu plāns bija pirmais šāds plāns kopš būvētavas uzcelšanas⁽²⁴⁾. Lēmumā C 10/94 ir arī norādīts, ka infrastruktūra bija jāmodernizē, lai atjaunotu konkurētspēju un dzīvotspēju. Tāpēc var secināt, ka dzīvotspējas atjaunošana bija atkarīga no ieguldījumu plāna ātras īstenošanas.
- (40) Otrkārt, attiecībā uz HSY komercdarbību un tā pasūtījumu apjomu pašas Grieķijas iestādes atzīst, ka "ieguldījumu plāna iesniegšanas brīdī uzņēmums nebija parakstījis kuģu būves līgumus, un būvētavas darbību raksturoja liela neskaidrība par nākotni, kā arī skaidras komerciālās stratēģijas neesamība un ieguldījumu trūkums. Vienīgā nopietnā darbība bija MEKO tipa fregašu pabeigšana Grieķijas Kara flotei"⁽²⁵⁾. Tā kā būvētavai nebija

kuģu būves pasūtījumu, un lai tā turpmākajos gados būtu dzīvotspējīga, tai pietiekamā līmenī bija jāsaģlabā kuģu būvniecības darbību apjoms, Komisija uzskata, ka dzīvotspējas atjaunošana bija atkarīga no drīzas ienesīgu līgumu parakstīšanas (t. i., noslēgšanas) par civilo vai karakuģu būvi.

- (41) Treškārt, 1. tabulā ir minēti galvenie grāmatvedības rādītāji par HSY finanšu situāciju. Uzņēmuma maksātspējas ziņā 1997. gadā ir vērojams, ka uzņēmumam bija liels pašu kapitāls⁽²⁶⁾. Taču šī pozitīvā situācija bija izveidojusies tikai ievērojama apjoma parādu dzēšanas rezultātā, ko valsts īstenoja 1996. gadā. Valsts norakstīja 54,52 miljardus GRD (160 miljonus euro) ar darbību civilajā sfērā saistītu parādu – šī dzēšana tika apstiprināta ar lēmumu C 10/94 –, un 46,35 miljardus GRD (136 miljonus euro) ar darbību militārajā sfērā saistītu parādu. 1996. gada 31. decembrī konstatētais šķietami labvēlīgais bilances stāvoklis bija savā ziņā "mākslīgs", un jo īpaši tas nepierādīja, ka būvētava būtu atjaunojusi konkurētspēju un ka būtu novērsti to lielo grūtību cēloņi, ar kurām būvētava saskārusies pēdējos divdesmit gados. Ja pārstrukturēšanas plāns netiktu pilnībā īstenots, būvētava, visticamāk, ciestu zaudējumus, kuri strauji samazinātu pašu resursus (t. i., tīro kapitālu). Jāatceras, ka iepriekšējos 12 gados divreiz ir uzsākta HSY likvidācija. Jāsecina, ka ar šo pozitīvo kapitālu nepietiktu, lai pārliecinātu banku aizdot HSY naudu ar parasto procentu likmi, t. i., ar tādu procentu likmi, kāda tiek prasīta, aizdodot dzīvotspējīgiem uzņēmumiem.

1. tabula

HSY apgrozījuma, peļņas un tīrā kapitāla rādītāji 1997.–2005. gadā

(miljonos EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ⁽¹⁾	2004	2005
Akciju kapitāls	86	91	92	95	65	106	106	121	121
Tīrais kapitāls	82	88	54	17	- 4	- 78	- 83	- 111	- 182
Apgrozījums	74	83	30	59	55	89	112	130	198
Peļņa	7	1	- 36	- 42	- 21	- 115	- 1	- 45	- 71

(1) 2003. finanšu gads ilga no 1.1.2003. līdz 30.9.2003.

- (42) Komisija uzskata, ka 1997. gadā būvētava joprojām bija grūtībās un vēl nebija konkurētspējīga, taču varēja paredzēt, ka tā kļūtu dzīvotspējīga, ja pilnībā un laikus tiktu īstenots ieguldījumu plāns un ja būvētavai izdotos ātri noslēgt ienesīgus līgumus par kuģu būvi. Tā kā uzņēmuma dzīvotspējas atgriešanās bija atkarīga no diviem neskaidriem procesiem, aizdodot HSY 1997. gadā un turpmākajos gados, rastos "īpašs risks". Privātbanka būtu piekritusi piešķirt HSY aizdevumus vai garantijas, taču par cenu, kas atspoguļotu nozīmīgo risku. Situācijā, kas rada "īpašu risku", Komisijas paziņojumā par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodi⁽²⁷⁾ ir norādīts, ka, nosakot valsts atbalsta esamību un summu, atbilstīgais atsaucē punkts ir Grieķijas atsaucē likme (t. i., ATHIBOR pieskaitot 300 bāzes punktus līdz 2000. gada 31. decembrim, un piecu gadu euro mijmaiņas darījumu likme, pieskaitot 75 bāzes punktus no 2001. gada 1. janvāra), kam pieskaita riska prēmiju vismaz 400 bāzes punktu apmērā (t. i., ATHIBOR pieskaitot vismaz 700 bāzes punktus līdz 2000. gada 31. decembrim, un piecu gadu euro mijmaiņas darījumu likme, pieskaitot vismaz 475 bāzes punktus no 2001. gada 1. janvāra). Attiecībā uz aizdevumu garantijām Komisija novērtēs atbalsta pastāvēšanu, pamatojoties uz to pašu metodi, t. i., salīdzinot garantētā aizdevuma kopējās izmaksas (t. i., procentu likmi, ko HSY maksā bankai, un garantijas prēmiju, ko HSY maksā garantijas sniedzējam) ar izmaksām, kuras būtu radušās HSY, ja tā būtu ņēmusi šo aizdevumu tirgū (t. i., Grieķijas atsaucē likme, pieskaitot vismaz 400 bāzes punktus).
- 3.1.2. Situācijas attīstība kopš 1997. gada
- (43) Kā skaidrots turpmāk, Komisija nevar izslēgt, ka līdz 1999. gada 30. jūnijam HSY joprojām varēja aizņemties tirgū ar tādu procentu likmi, kā noteikts iepriekšējā iedaļā⁽²⁸⁾.
- (44) HSY 1997. un 1998. gadā bija neliela tīrā peļņa⁽²⁹⁾. Taču šajos divos gados uzņēmums nenoslēdza nevienu līgumu par kuģu būvi⁽³⁰⁾ ne militārajā, ne civilajā jomā; tas būtu vajadzīgs, lai nodrošinātu pietiekamus darbības apjomus nākamajos gados un izvairītos no zaudējumiem. Pirmais līgums par kuģu būvi, ko būvētavai izdevās noslēgt, bija līgums par divu prāmjū būvi uzņēmumam *Srintzis*. Tas tika parakstīts tikai 1999. gada sākumā⁽³¹⁾. Turklāt no paša sākuma bija zināms, ka pārdošanas cena būs par mazu, lai segtu izmaksas, un ka šis līgums tāpēc radīs zaudējumus⁽³²⁾. Grieķijas Jūras kara flote 1999. gada jūlijā piešķīra HSY un HDW tiesības slēgt līgumu par trīs zemūdeņu būvi. Tika plānots, ka zemūdeņu būve ilgs gandrīz desmit gadus, un kopējā līguma summa bija apmēram 350 miljardi GRD (1 miljards euro), no kuras apmēram trīs ceturtdaļas saņemtu HDW, kas nodrošinātu iekārtas, spiediena detaļas un jutīgās elektro-
- nikas sistēmas. Turklāt pirmo zemūdeni paredzēts būvēt HDW būvētavā Ķīlē⁽³³⁾. Tāpēc šis projekts pirmajos īstenošanas gados nedotu HSY lielu darba apjomu un ienākumus⁽³⁴⁾.
- (45) Ņemot vērā to, ka 1997., 1998. gadā un 1999. gada pirmajos mēnešos uzņēmumam neizdevās strādāt ar lielu un ienesīgu pasūtījumu apjomu, būvētavas vadībai un jebkuram ieguldītājam pēc būvētavas situācijas analīzes vēlākais 1999. gada pirmajos mēnešos būtu jāsaprot, ka būvētavai 1999. un 2000. gadā nebūs pietiekams darbību apjoms, lai segtu savas izmaksas, un ka šajos gados būvētava cietīs lielus zaudējumus, kā rezultātā tās tīrais kapitāls samazināsies līdz nelieliem apmēriem⁽³⁵⁾. Šajos apstākļos dzīvotspējas atjaunošana vairs nebūtu sagaidāma⁽³⁶⁾. Papildus Komisija piebilst, ka pirmajā Grieķijas iestāžu sagatavotajā ziņojumā par ieguldījumu plāna īstenošanu bija norādīts, ka līdz 1999. gada 30. jūnijam bija izpildīta tikai neliela plāna daļa. Tāpēc līdztekus neveiksmēm komercdarbībā iekārtu modernizācija noritēja lēni⁽³⁷⁾. Visbeidzot, Komisija piebilst, ka gaidāmās finanšu grūtības izraisīja būvētavas neatkarīgās vadības grupas (t. i., *Brown & Root*, ko iecēla 1996. gada septembrī) un tās darbinieku/akcionāru strīdu. Jo īpaši vadība uzstāja uz vajadzību turpināt samazināt strādājošo skaitu zemā aktivitātes līmeņa dēļ. Arodbiedrības vadītāji bija pret šādu reformu, un viņiem izdevās panākt vadības grupas atstādīšanu⁽³⁸⁾. Šāds notikums, kura dēļ iestājās vadības darbības pārtraukums un kas parādīja, cik grūti ir būvētavā ieviest pietiekamas reformas, bija vēl viens apstāklis, kas atturētu tirgus ekonomikas ieguldītāju aizdot naudu HSY.
- (46) No iepriekš minētā Komisija secina, ka no 1999. gada 30. jūnija vairs nebija pamatoti sagaidīt dzīvotspējas atjaunošanos. Tāpēc Komisija uzskata, ka no minētās dienas neviena banka nebūtu piekritusi aizdot būvētavai pat ar augstām procentu likmēm un neviena banka nebūtu piekritusi piešķirt garantiju pat par lielu garantijas maksu. Tā kā HSY nebūtu saņēmusi aizdevumu vai garantiju tirgū, jebkurš aizdevums vai garantija, kas piešķirta pēc 1999. gada 30. jūnija, automātiski ir atbalsts. Ja tas tiek atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu un vēl nav izmaksāts, visas garantijas ir nekavējoties jāpārtrauc, un visi aizdevumi ir nekavējoties jāatmaksā. Tomēr ar jebkura pēc 1999. gada 30. jūnija piešķirta aizdevuma atmaksāšanu, ievērojot parasto grafiku, kas noteikts aizdevuma līgumā un izriet no šā lēmuma, nepietiek, lai atjaunotu sākotnējo situāciju, jo līdz atmaksāšanas dienai HSY rīcībā ir bijis finansējums, ko tas parastos apstākļos nebūtu varējis iegūt tirgū. Lai atjaunotu sākotnējo stāvokli, ir jāatgūst arī šī priekšrocība, kuras apmēru var noteikt tikai aptuveni, izmantojot procentu likmi par ļoti augsta riska aizdevumu. Tāpēc par laiku no aizdevuma izmaksas HSY līdz HSY veiktajai

atmaksai Komisijai ir jāpieprasa atgūt starpību starp HSY faktiski samaksāto procentu likmi un procentu likmi, kas teorētiski būtu pietiekama aizdevumam ar ļoti augstu riska pakāpi. Komisija norāda, ka lai noteiktu pēdējo minēto procentu likmi, Komisijas paziņojumā par atsaucis likmes un diskonta likmes noteikšanas metodi ir norādīts, ka riska prēmija var būt par 400 bāzes punktiem lielāka nekā atsaucis likme, "ja neviena privātbanka nav piekritusi piešķirt attiecīgo aizdevumu", kā tas arī ir attiecīgajā situācijā. Vairākos lēmumos Komisija ir uzskatījusi, ka prēmija 600 bāzes punktu apmērā virs atsaucis likmes ir pietiekams minimums, lai atspoguļotu augsta riska situāciju⁽³⁹⁾. Komisija uzskata, ka tas ir minimālais apmērs aizdevumiem šībrīža situācijā. Attiecībā uz valsts garantijām, kas piešķirtas pēc 1999. gada 30. jūnija, Komisija izmantos to pašu pieeju: par laiku no garantētā aizdevuma izmaksas līdz garantijas izbeigšanai – ievērojot parasto grafiku, kas noteikts garantijas līgumā vai izriet no šā lēmuma – Komisija pieprasīs atgūt starpību starp garantētā aizdevuma izmaksām (bankai samaksāto procentu likmi, kam pieskaita samaksāto garantijas prēmiju) un Grieķijas atsaucis likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti.

- (47) Lai pamatotu apgalvojumu, ka valsts un ETVA piešķirtos aizdevumus un garantijas ar tādiem pašiem noteikumiem varētu piešķirt privāta banka, HSY iesniedza pirmo Deloitte ziņojumu⁽⁴⁰⁾. Šā ziņojuma 5. iedaļā Deloitte analizē HSY kredīspēju 1999. gadā un turpmākajos gados. Tiek secināts, ka "uzņēmums būtu varējis pārbaudāmajā laikposmā aizņemties vai saņemt garantijas vēstules no citas nesaistītas finanšu iestādes (t. i., tādas, ar kuru nav citu attiecību kā regulāra komercsadarbība)"⁽⁴¹⁾. Komisija norāda, ka ziņojumā nav izskaidrots, kā šis secinājums saskan ar to, ka HSY mēģinājumi piesaistīt līdzekļus no citām finanšu iestādēm ir bijuši nesekmīgi⁽⁴²⁾. Turklāt Komisija piebilst, ka analizē ir virkne kļūdu⁽⁴³⁾, kam ir ievērojama nelabvēlīga ietekme uz secinājumu.

3.1.3. Analīze attiecībā uz iekšējiem darījumiem grupā

- (48) Visus aizdevumus un garantijas, uz ko attiecas šī procedūra, piešķir ETVA vai valsts. Grieķijas iestādes apgalvo, ka, tā kā ETVA un Grieķijas valsts (ar ETVA starpniecību) bija HSY akcionāri, piešķirtos aizdevumus un garantijas var uzskatīt par grupas iekšējiem darījumiem. Šajā sakarā Grieķija izsaka divus apgalvojumus:

— pirmkārt, ir normāli, ka mātesuzņēmums aizdod meitasuzņēmumiem ar labvēlīgiem nosacījumiem. Meitasuzņēmumam piešķirtās priekšrocības tik tiešām palielina mātesuzņēmuma turēto akciju vērtību. Tāpēc, pat ja Komisija uzskatītu, ka ETVA un valsts piešķir aizdevumus un garantijas par cenu, kas mazāka par tirgus cenu, šāda rīcība būtu pieņemama tirgus ekonomikas ieguldītājam līdzīgā situācijā. Tāpēc šie aizdevumi un garantijas nav atbalsts,

— otrkārt, ir normāli, ka mātesuzņēmums aizdod grūtībās nonākušam meitasuzņēmumam. Šādu aizdevumu mērķis tik tiešām ir saglabāt mātesuzņēmuma turēto akciju vērtību. Tāpēc, pat ja Komisija uzskatītu, ka neviena privātbanka konkrētā laikposmā nebūtu aizdevusi HSY naudu, jo būvētavas situācija bija pārāk nelabvēlīga, ETVA un valsts piešķirtie aizdevumi un garantijas tomēr būtu uzskatāmas par pieņemamām privātam ieguldītājam līdzīgos apstākļos. Tāpēc šie aizdevumi un garantijas nav atbalsts.

- (49) Komisija uzskata, ka Grieķijas secinājumi nav pareizi.

- (50) Pirmkārt, Komisija atzīmē divus šādus elementus. Pirmajā gadījumā neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nenostādītu sevi ETVA situācijā. Patiešām jāatgādina, ka, piemēram, kad ETVA 1985. gadā iegādājās HSY, tā bija attīstības banka, kas rikojās pēc valdības rīkojuma, lai novērstu Grieķijas tautsaimniecībai ievērojami svarīga uzņēmuma slēgšanu⁽⁴⁴⁾. Lai rastu iespēju HSY turpināt darbību, ETVA 1986. gadā veica kapitālieguldījumu, ko Komisija atzina par atbalstu⁽⁴⁵⁾. ETVA 1995. gadā piedēvēja "51 % HSY kontrolpakete", jo Grieķija apgalvoja, ka to "attaisno aizsardzības intereses" saskaņā ar Direktīvas 90/684/EEK 10. pantu. Otrajā gadījumā Komisija piebilst, ka ja ņem vērā visus valsts īstenotos pasākumus (tostarp ETVA īstenotos pasākumus, jo, kā tiks pierādīts turpmāk šajā lēmumā, par tiem ir atbildīga valsts) par labu HSY, jo īpaši HSY līdz 2002. gadam piešķirto atkārtoto un apjomīgo valsts atbalstu, ir skaidrs, ka līdz 2002. gadam valsts nav rīkojusies kā tirgus ekonomikas ieguldītājs. Tā ir pastāvīgi piešķirusi lielu finansiālu atbalstu, lai nodrošinātu iespēju HSY turpināt darbību, un tas ir prasījis lielus izdevumus. Var secināt, ka, tā kā valsts (ar ETVA starpniecību) par HSY akcionāru kļuva tikai tāpēc,

ka tā rīkojās kā valsts iestāde, kas vēlējas par katru cenu turpināt HSY darbību, tāpēc nekad nav rīkojusies kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, kas, iegādājoties HSY akcijas, vēlētos gūt peļņu, tad trūkst ticamības apgalvojumam par to, ka ETVA un valsts ir rīkojušās tirgus ekonomikas ieguldītājam pieņemamā veidā, jo nepietiekamās procentu likmes (vai garantijas maksu), ko pieprasa par finansējumu (aizdevumiem un garantijām), ko tās piešķirušas HSY, kompensē ar HSY akciju vērtības palielinājumu. Tā kā valsts (tostarp ETVA) nekad nav rīkojusies kā ieguldītājs, kas mēģina gūt peļņu, bet tieši pretēji piekrita saglabāt HSY darbību par šādu augstu cenu, Grieķijai un HSY vajadzēja vismaz pamatot savu apgalvojumu ar sīku analīzi, kas apliecinātu, ka kā HSY akcionārs valsts un ETVA patiešām varēja sagaidīt kapitāla pieaugumu (t. i., akciju vērtības palielināšanos), kas būtu lielāks par "ienākumu zaudējumu" (t. i., nepietiekamo procentu likmi vai nepietiekamo garantijas prēmiju). Tā kā šāda analīze nav sniegta un tā kā HSY un Grieķija ir izteikusi apšaubāmo un hipotētisko apgalvojumu, nesniedzot apstiprinošus pierādījumus, Komisija bez turpmākas analīzes noraida apgalvojumu, ka valsts (tostarp ETVA) būtu rīkojusies kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, jo ar labvēlīgiem nosacījumiem piešķirtais finansējums izraisīja HSY akciju vērtības palielināšanos pietiekamā apmērā, lai kompensētu "ienākumu zaudējumu".

(51) Otrkārt, pat atsakoties no iepriekšminētās argumentācijas un analizējot aspektus attiecībā uz iekšējiem darījumiem grupā (t. i., HSY akciju vērtības iespējamo palielināšanos), ir pietiekami daudz pierādījumu, ka ETVA veiktie darījumi nebūtu pieņemami tirgus ekonomikas ieguldītājam, kam piederētu 51 % HSY akciju.

(52) 1995. gada beigās 49 % HSY īpašumtiesību tika nodoti HSY darbiniekiem. Cena, par kādu darbinieki varēja iegādāties šos 49 % akciju, tika nolemta tajā brīdī. Tāpēc turpmākajos gados, kad ETVA un valsts nodrošināja HSY finanšu līdzekļus par cenu, kas bija zemāka, nekā būtu prasījusi (nesaistīta) privātbanka, 49 % no HSY akciju vērtības palielināšanās šo ietaupījumu rezultātā (t. i., HSY maksāja mazākas procentu likmes) deva labumu arī pārējiem HSY akcionāriem. Tikai 51 % priekšrocību, ko uzņēmumam HSY piešķīra ETVA un valsts (prasītās

procentu likmes un garantijas prēmijas samazināšana), tika saņemts atpakaļ HSY akciju vērtības pieauguma veidā. Neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piekritis dot citiem HSY akcionāriem šādu dāvinājumu. Lai izvairītos no zaudējumiem par labu pārējiem akcionāriem, tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu pieprasījis līdzīgu procentu likmi tai, kādu prasa (nesaistītas) privātbankas. Tāpēc Grieķijas iestāžu pirmais apgalvojums nav pamatots.

(53) Par laikposmu pēc 1999. gada 30. jūnija - laikā, kad neviens privātbanka nebūtu piešķirusi HSY finansējumu, jo bankrota risks bija pārāk liels - var spriest pēc tādas pašas loģikas. Racionāls ieguldītājs, kam pieder tikai 51 % uzņēmuma, jo īpaši būtu vismaz lūdzis pārējiem akcionāriem nodrošināt finansējumu proporcionāli HSY akcijām, kas tiem pieder. Ja pārējiem akcionāriem nebūtu līdzekļu šā finansējuma nodrošināšanai, racionāls ieguldītājs būtu vismaz vienojies nodrošināt finansējumu HSY pret vēl daļu HSY akciju. Ievērojamu finanšu līdzekļu nodrošināšana HSY bez citu akcionāru līdzfinansējuma vai koncesijām bija pielīdzināma savas naudas pakļaušanai liels riskam, lai glābtu citu akcionāru turēto akciju vērtību. Neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs līdzīgos apstākļos nebūtu piekritis šādam dāvinājumam citiem akcionāriem⁽⁴⁶⁾. Tāpēc Grieķijas iestāžu otrais apgalvojums ir noraidāms.

3.2. Horizontālais jautājums Nr. 2: valsts atbildība par ETVA rīcību

(54) Vairākus no šajā lēmumā analizētajiem 16 pasākumiem valsts nepiešķīra tieši. Tos piešķīra valstij piederošā banka ETVA. Tā kā Grieķija, HSY un TKMS/GNSH apstrīd valsts atbildību par šiem pasākumiem, turpretī Elefsis un Piraeus Bank to apstiprina, šis jautājums ir jāanalizē.

(55) ETVA piešķīra šos pasākumus no 1996. līdz 2002. gadam. Saskaņā ar precedenta tiesībām šādus pasākumus var klasificēt kā valsts atbalstu atbilstīgi EK līguma 87. panta 1. punktam tikai tad, ja valsts varēja kontrolēt ETVA un ja valsts iestādes ir "tā vai citādi iesaistītas šo pasākumu īstenošanā"⁽⁴⁷⁾.

- (56) *ETVA*, kas saīsinājumā nozīmē Grieķijas Rūpniecības attīstības banka, tika nodibināta 1964. gadā, apvienojoties trim organizācijām (Rūpniecības attīstības organizācijai, Ekonomiskās attīstības finansēšanas organizācijai un Tūrisma kredītu organizācijai). Ar Likumu 1369/1973 tā tika pārveidota par akciju sabiedrību. Tāpēc kopš 1973. gada tā ir darbojusies kā valstij piederoša banka. Saskaņā ar Grieķijas sniegto informāciju ⁽⁴⁸⁾ "*ETVA* kā attīstības bankas statūtos noteiktais galvenais mērķis bija valsts attīstības veicināšana, finansējot Grieķijas ekonomikas ražošanas darbību (tūrismu, rūpniecisko ražošanu utt.)". *ETVA* bija vienīgā attīstības banka Grieķijā. Tāpēc *ETVA* centās uzņemties izšķirošu lomu valsts ekonomikas un reģionālajā attīstībā, finansējot uzņēmumus, attīstot valsts reģionālo infrastruktūru, nodrošinot riska kapitālu un piedaloties Grieķijas ekonomikai stratēģiski svarīgu uzņēmumu darbībā. 1995. gadā pēc finansiālām grūtībām, kas radās šo darbību rezultātā, Grieķijas valdība par galveno prioritāti izvirzīja bankas rekapitalizāciju, pārstrukturēšanu un modernizāciju. Tā notika, pamatojoties uz piecu gadu programmu, Likuma 2359/95 darbības jomā. Papildus valdības piešķirtajam kapitālam 427 miljardu GRD apmērā, pārstrukturēšanas mērķis bija jaunas stratēģiskas orientācijas ieviešana, organizatoriskās struktūras maiņa un modernu uzņēmējdarbības procedūru formulēšana, lai reaģētu uz mūsdienu konkurences apstākļiem. Tādējādi "papildus darbībai attīstības jomā *ETVA* izvērsa komercbankas pakalpojumu sniegšanu, jo īpaši 1997. gadā un pēc tam" ⁽⁴⁹⁾.
- (57) Valsts, kam piederēja 100 % *ETVA* akciju, 1999. gadā izlēma kotēt banku Atēnu Fondu biržā, piedāvājot sabiedrībai 24 % tās akciju kapitāla. Valsts izlēma turpināt bankas privatizāciju un samazināt valsts dalību līdz apmēram, kas ir mazāks par 50 %. Tika izsludināts konkurss, kurā tika izvēlēta *Piraeus Bank*. 2002. gada 20. martā *Piraeus Bank* tika nodotas akcijas, kas atbilst 57,7 % *ETVA* kapitāla ⁽⁵⁰⁾.
- (58) Attiecībā uz valsts iespējām kontrolēt *ETVA* Komisija norāda, ka līdz 1999. gada beigām *ETVA* pilnībā piederēja Grieķijas valstij. Līdz 2002. gada 20. martam, kad lielākā daļa akciju tika nodota *Piraeus Bank*, valstij piederēja akciju kontrolpakete. Tāpēc valsts varēja kontrolēt *ETVA* vismaz līdz 2002. gada 20. martam. Tas liecina arī, ka *ETVA* īstenotajos pasākumos bija iesaistīti valsts līdzekļi.
- (59) Attiecībā uz valsts iesaistīšanos dažādo pasākumu pieņemšanā Komisija norāda uz šādiem punktiem.
- Pirmkārt, Komisija norāda, ka trīs svarīgākos lēmumus par *ETVA* dalību *HSY* nav patstāvīgi pieņēmusi *ETVA* vadība: šos lēmumus ir pieņēmusi valdība un īstenojusi *ETVA*. Kad *ETVA* 1985. gadā iegādājās bankrotējušo *HSY*, lēmumu pieņēma valdība ⁽⁵¹⁾. *ETVA* vienkārši īstenoja šo valsts lēmumu un ātri veica lielu kapitāla ieguldījumu *HSY*, ko Komisija uzskatīja par valsts atbalstu ⁽⁵²⁾. Tas liecina, ka *ETVA* un *HSY* attiecības no pirmsākumiem ir bijušas valsts atbalsts uzņēmumam, kas nodarbinātības un darbības ziņā bija svarīgs Grieķijas valdībai. Otrais būtiskais lēmums bija *ETVA* īstenotā 49 % *HSY* kapitāla pārdošana darbiniekiem, par kuru tika nolemts ar Likumu 2367/1995 ⁽⁵³⁾. Turklāt ar šo likumu tiek ieviesti ievērojami *HSY* pārstrukturēšanas pasākumi ⁽⁵⁴⁾ (un būvētavai tiek piešķirtas ļoti lielas atbalsta summas). Trešais ievērojamais notikums bija *HSY* privatizācija 2001. un 2002. gadā (t. i., *ETVA* bija jāpārdod tās atlikušais 51 % *HSY* akciju). Šī privatizācija tika paredzēta ar attiecīgās ministriju privatizācijas komitejas Lēmumu Nr. 14/3-1-2001 un notika saskaņā ar Grieķijas Likumu par privatizāciju 2000/91. Šo faktu *Alpha Finance* – banka, kas rīkoja *HSY* pārdošanu valsts un pārdevēju (*ETVA* un darbinieku) vārdā – pastāvīgi atkārtoja ieinteresētajiem ieguldītājiem/prendentiem iesniegtajos konkursa dokumentos. 2001. gada 2. aprīļa konkursa dokuments ir norādīts arī, ka valsts kopā ar pārdevējiem izraudzīsies labāko pretendentu. Jāsecina, ka trīs svarīgos lēmumus par *ETVA* dalību *HSY* pieņēma valsts.
 - Papildus tiešajai iesaistei šajos trīs gadījumos valsts no 1995. līdz 2002. gadam piešķīra ļoti lielas atbalsta summas. Valsts norakstīja 54,52 miljardu GRD (160 miljoni euro) parādu par darbībām civilajā jomā – šī parādu dzēšana tika apstiprināta ar Lēmumu C 10/94 –, un 46,35 miljardus GRD (136 miljoni euro) parādu saistībā ar darbībām militārajā jomā. Kā norādīts Lēmumā N 401/97, valsts plānoja piešķirt arī 7,8 miljardu GRD (22,9 miljoni euro) ieguldījumu atbalsta. Piedāvājumu izteikšanas laikā 2001. gadā Grieķijas valsts pieņēma Likumu 2941/2001, kurā bija ietverta liela finanšu atbalsta summa, kuras mērķis bija veicināt *HSY* privatizāciju (skatīt šā

lēmuma 33. apsvērumu). Kā Komisija ir norādījusi Lēmumā N 513/01, valsts, piemēram, apņēmas samaksāt 118 miljonus euro, lai mudinātu darbiniekus brīvprātīgi aiziet no darba uzņēmumā. Piešķirot liela apjoma atkārtotu atbalstu, valdība skaidri lika saprast, ka tā uzskata HSY pastāvēšanu par politiski ļoti nozīmīgu⁽⁵⁵⁾.

— Visbeidzot, Komisija norāda, ka valsts šajos gados piešķir HSY tiesības slēgt stratēģiskus līgumus aizsardzības jomā, piemēram, par zemūdeņu būvniecību. Tādējādi valstij bija tiešas intereses novērot HSY darbību un nodrošināt būvētavas darbības turpināšanu.

(60) Pieņemot lēmumu par ETVA dalības apmēru HSY, pastāvīgi piešķirot HSY lielu finanšu atbalstu un piešķirot tiesības slēgt Grieķijas drošībai ļoti svarīgus līgumus militārajā jomā, Grieķijas valdība ļoti skaidri lika saprast, ka tā piešķir lielu nozīmi HSY darbībām, un uzmanīgi novēroja būvētavas situāciju. Šādā vispārējā situācijā Komisija uzskata, ka līdz ETVA privatizācijai 2002. gada martā valsts atbildība par ETVA rīcību nav apšaubāma. Šajos apstākļos ETVA vadība patiešām attiecībā uz HSY nevarēja izstrādāt tādu aizdevumu politiku, kas nebūtu saskaņā ar valdības pastāvīgā atbalsta politiku. Jo īpaši ETVA nevarētu pieņemt lēmumu, kas HSY radītu finanšu problēmas. Piemēram, ETVA nevarētu prasīt augstu procentu likmi (t. i., lielu likmes starpību virs starpbanku likmes) par HSY piešķirtajiem aizdevumiem, jo tas būtu pasliktinājis HSY finanšu situāciju, kas valdībai būtu politiski nepieņemami. ETVA nevarēja arī atteikties piešķirt aizdevumu, ko lūdza HSY, lai finansētu savu darbību⁽⁵⁶⁾. Citiem vārdiem, ETVA nebija citas izvēles, kā vien ievērot valsts noteikto pastāvīgā lielapjoma atbalsta politiku pret HSY. Līdz ar to Komisija secina, ka par visiem ETVA īstenotajiem pasākumiem attiecībā uz HSY (aizdevumi, garantijas, kapitāla ieguldījumi utt.) automātiski bija atbildīga valsts un ka nav jāsniedz papildu pierādījumi par valsts dalību brīdī, kad ETVA pieņēma šos atsevišķos pasākumus. Secinot Komisija uzskata, ka par ETVA īstenotajiem dažādajiem pasākumiem ir atbildīga valsts.

(61) Komisija pakārtoti norāda arī uz šādiem elementiem, kas apstiprina valsts atbildību par ETVA rīcību.

(62) Pirmkārt, ETVA 1995. gadā pārdeva darbiniekiem tikai 49 %, nevis 100 % HSY akciju. "Grieķija pieminēja savas militārās vajadzības kuģu būvē, lai pamatotu 51 % būvētavas paturēšanu, kā atļauj direktīvas 10. pants." Padomes Direktīvas 90/684/EEK 10. panta 3. punktā patiešām ir paredzēts, ka, "neskarot 2. punktā minēto pienākumu pārdot būvētavas, Grieķijas valdībai ir atļauts paturēt vienas būvētavas 51 % akciju kontrolpaketi, ja to attaisno aizsardzības intereses"⁽⁵⁷⁾. Tas liecina, ka, atstājot ETVA 51 % HSY akciju, mērķis bija ļaut valstij kontrolēt HSY, lai aizsargātu Grieķijas aizsardzības intereses. Ir acīmredzams, ka šajā situācijā ETVA vadība nevarēja veidot uz komerciāliem noteikumiem balstītas attiecības ar HSY. Neviens lēmums par finansējuma nodrošinājumu HSY un šā finansējuma noteikumiem nedrīkstēja būt pretrunā Grieķijas aizsardzības interesēm. Komisija jo īpaši nesaņemta, kā ETVA vadība varēja atteikties piešķirt HSY finansējumu vai pieprasīt lielu procentu likmi par šo finansējumu. Turklāt, ja Grieķijas mērķis bija saglabāt aizsardzības intereses, var pieļaut, ka valdība faktiski tieši pārraudzīja jebkuru būtisku HSY vadības lēmumu un jebkuru ETVA lēmumu par HSY sniegto finansējumu.

(63) Otrkārt, tā kā ETVA kā "attīstības bankas" pilnvaras definēja valsts, var secināt, ka par visām ETVA darbībām, ko tā īstenoja, pildot šīs pilnvaras, bija atbildīga valsts. Līdzīgi precedentā tiesības norāda, ka, lai analizētu atbildību par pasākumiem, ko īstenojis uzņēmums, var būt svarīgs "tā darbības veids un darbības īstenošana tirgū normālas konkurences ar citiem privātiem uzņēmumiem apstākļos"⁽⁵⁸⁾. Šajā kontekstā Grieķijas iestādes atzīst, ka "ETVA kopš tās izveides nedarbojās kā parasta komercbanka, bet kā īpaša attīstības kredītiestāde, kas galvenokārt darbojas tādu ilgtermiņa kredītu jomā, kam ir izšķiroša nozīme valsts ekonomikas un reģionālajā attīstībā"⁽⁵⁹⁾. Šajā kontekstā Komisija atgādina, ka ETVA iegādājās HSY 1985. gadā. Tāpēc ETVA dalība HSY aizsākās laikā, kad tā pildīja savas kā "attīstības bankas" pilnvaras, nevis īstenojot komercdarbību, ko tā sāka ne ātrāk kā 1997. gadā. Tā kā ETVA līdz minētajam laikam bija jāatbalsta HSY, pildot savas kā "attīstības bankas" pilnvaras, ETVA nevarēja no 1997. gada pēkšņi pārtraukt izsniegt HSY pieprasītos aizdevumus un garantijas un ļaut būvētavai bankrotēt. Šajā sakarībā Komisija atgādina, ka 20. gadsimta 90. gadu otrajā pusē ETVA tika atļauts izvērst komercdarbību paralēli darbībai attīstības jomā, nevis tās vietā, un darbība attīstības jomā tai bija jāturpina.

- (64) Treškārt, saskaņā ar precedenta tiesībām, lai pierādītu atbildību, svarīgs var būt "uzņēmuma juridiskais statuss (vai tas pakļauts publiskajām tiesībām vai parastajām uzņēmumu tiesībām)"⁽⁶⁰⁾. Šajā ziņā, tā kā ETVA kā valstij piederošas attīstības bankas galvenais mērķis ir veicināt valsts attīstību, finansējot Grieķijas ekonomiku, uz to neattiecas banku darbības direktīvas⁽⁶¹⁾. Tikai kotējot ETVA akcijas Atēnu Fondu biržā 2000. gada 12. janvārī, ETVA tika pakļauta komercbankām piemērojamiem uzraudzības standarta noteikumiem.
- (65) Ceturtkārt, Komisija norāda, ka laikā no 1996. līdz 2002. gadam valsts pievērsa īpašu uzmanību ETVA darbībām. Valsts pieņēma Likumu 2359/95, lai pārstrukturētu ETVA, un ieguldīja tajā simtiem miljardu drahamu. 1999. gadā tā nolēma kotēt daļu kapitāla Atēnu Fondu biržā. Pēc viena gada tā nolēma privatizēt ETVA kontrolpaketi. Privatizācija tika pabeigta 2002. gadā. Tas liecina, ka laikā no 1996. līdz 2002. gadam valsts bija ļoti ieinteresēta ETVA darbībā. HSY izsniegtie aizdevumi un garantijas bija pietiekami lielas⁽⁶²⁾, lai ETVA vadība nevarētu pieņemt lēmumus par to piešķiršanu bez ETVA vienīgā akcionāra atbalsta vai tieša rīkojuma.
- (66) Iepriekšējos punktos Komisija ir pierādījusi, ka laikposmā pirms ETVA pārdošanas *Piraeus Bank* 2002. gada martā visos ETVA īstenotajos pasākumos ir bijuši iesaistīti valsts līdzekļi un par visiem ETVA īstenotajiem pasākumiem attiecībā uz HSY bija atbildīga valsts. Tāpēc atsevišķajā novērtējumā par katru ETVA īstenoto pasākumu Komisija šos abus apstākļus vairs nepierādīs.
- (67) Komisija šos abus jautājumus atkal apspriedīs tikai E18c pasākuma novērtējumā, jo dažas iesaistītās personas apgalvo, ka šo pasākumu ETVA ir īstenojusi 2002. gada maijā, t. i., pēc tam, kad *Piraeus Bank* iegādājās ETVA.
- 3.3. Horizontālais jautājums Nr. 3: atbalsta pasākumi, ar kuriem daļēji finansē HSY darbības militārajā jomā**
- (68) Atbildē uz lēmumu par pagarināšanu Grieķija apgalvo, ka vairāki pasākumi, ko izmeklēja Komisija, ir bijuši paredzēti, lai atbalstītu būvētavas darbības militārajā jomā. Tādējādi Grieķija apgalvo, ka uz tiem attiecas Līguma 296. pants un tos nevar novērtēt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu, un iespējamiība tos atgūt ir vēl mazāka.
- (69) Tāpēc Komisijai ir jānovērtē, vai uz dažiem pasākumiem daļēji vai pilnīgi attiecas Līguma 296. panta darbības joma.
- (70) Neviena no šajā procedūrā iesaistītajām personām neapstrīd, ka HSY darbojas civilajā un militārajā jomā. Pēdējos 15 gados galvenā darbība civilajā jomā bija civilo kuģu remonts. HSY ir izgatavojusi arī ritošā sastāva materiālus un civilo kuģu korpusus. HSY darbības militārajā jomā bija karakuģu un zemūdeņu būve un remonts Grieķijas Jūras kara flotei.
- (71) Komisija atgādina, ka lēmumā par pagarināšanu jau ir apzināti pasākumi, kas paredzēti tikai būvētavas militāro darbību atbalstam. Lēmumā par pagarināšanu ir secināts, ka uz šiem pasākumiem pilnībā attiecas Līguma 296. pants un tiem nav piemērojami noteikumi par valsts atbalstu. Tiesa nav apstrīdējusi lēmumu par pagarināšanu.
- (72) Dažas valsts atbalsta summas, kas apskatītas šajā lēmumā, nav attiecinātas uz kādu konkrētu darbību, t. i., tās nav piešķirtas, lai finansētu konkrētu projektu. Tāpēc Komisijai ir jānosaka, kādā mērā šis valsts atbalsta summas deva labumu darbībām militārajā jomā un kādā mērā tās deva labumu darbībām civilajā jomā. Šo aprēķinu sarežģī tas, ka HSY neveica atsevišķu uzskaiti darbībām civilajā jomā un darbībām militārajā jomā. Šajos apstākļos Komisijas analīzes pamatā būs šo abu darbību relatīvais apmērs. Tāpēc tai jānovērtē katras darbības relatīvā nozīme. Komisija norāda, ka ar jebkuru HSY piešķirto valsts atbalstu (kas nav piešķirts konkrētas darbības finansēšanai) (piemēram, finansējums, kapitāla ieguldījums utt.) vienlaikus ir segti pagātnē radušies zaudējumi (t. i., zaudējumi, kas radušies no iepriekšējiem līgumiem), kas ļāva būvētavai finansēt turpmākās darbības. Tāpēc, lai noteiktu, kādā mērā konkrēts valsts atbalsts deva labumu civilajām un militārajām darbībām, Komisija uzskata, ka analīzei nav jāaprobežojas ar civilo un militāro darbību attiecību (t. i., katras darbības relatīvā nozīme) atbalsta sniegšanas gadā, bet ir jāapņemas šo abu darbību vidējā attiecība pietiekami ilgā laikposmā. Vairāku gadu rādītāju vidējās vērtības izmantošanu pamato arī tas, ka abu darbību relatīvā nozīme dažādos gados ļoti atšķiras. Viens konkrēts gads var arī neraksturot abu darbību vidējo attiecību vidējā termiņā un ilgtermiņā.

(73) Ar Lēmumu C 40/02 par nelikumīgu un ar kopējo tirgu nesaderīgu atzītā atbalsta atgūšanas procedūrā Grieķija apgalvoja, ka darbības civilajā jomā veidoja 25 % HSY darbību, bet darbības militārajā jomā – 75 % darbību. Lai pamatotu šo apgalvojumu, Grieķija iesniedza datus par darba laiku un apgrozījumu (t. i., pārdošanas vērtību) abos darbības virzienos laikā no 1997. līdz 2005. gadam⁽⁶³⁾. Šajā procedūrā Grieķija šos skaitļus nav apstrīdējusi. Turklāt Lēmumā N 513/01 Komisija jau bija piekritusi darbību attiecībai 25 % civilajā jomā/75 % militārajā jomā, kas nav apstrīdēts Tiesā. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija ņems vērā to, ka darbības civilajā jomā veido 25 % HSY darbību, bet darbības militārajā jomā – 75 % darbību.

(74) Attiecībā uz HSY darbību militārajā jomā Komisija iepriekšējos lēmumos ir konsekventi piekritusi, ka uz tam sniegto atbalstu neattiecas valsts atbalsta noteikumi⁽⁶⁴⁾. Lēmuma par pagarināšanu 86. līdz 90. punktā Komisija atkārtoja šo vērtējumu. Tā kā pasākumi, uz kuriem attiecas šis lēmums, tika īstenoti par labu HSY (t. i., HSY kopumā) vienlaikus ar šajos iepriekšējos lēmumos analizēto periodu, ir jāsecina, ka Līguma 296. panta darbības joma attiecas arī uz to daļu pasākumu, kas bija paredzēti HSY darbību atbalstam militārajā jomā, un tie ir atbrīvoti no noteikumiem par valsts atbalstu.

(75) Vērtējot katru pasākumu atsevišķi, Komisija noteiks, vai ar to ir atbalstīta tikai HSY darbība civilajā jomā, vai tas ir piešķirts HSY, neparedzot to konkrētam izlietojumam⁽⁶⁵⁾:

— ja ir atbalstītas tikai darbības civilajā jomā, Komisija uzskata, ka Līguma 296. pants nav piemērojams, un visu pasākumu var vērtēt saskaņā ar Līguma 87. pantu,

— ja ir atbalstīts viss uzņēmums HSY kopumā, Komisija uzskata, ka, tā kā 75 % būvētavas darbību ir saistītas ar ražošanu militārajai jomai, 75 % valsts atbalsta ir devuši labumu darbībām militārajā jomā, un uz tiem attiecas Līguma 296. pants. Pārējos 25 % valsts atbalsta var vērtēt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4. PASĀKUMI: APRAKSTS, PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS PAMATOJUMS, SAŅEMTĀS PIEZĪMES, NOVĒRTĒJUMS UN SECINĀJUMS

(76) Attiecībā uz Grieķijas un trešo personu piezīmēm Komisija norāda, ka tajās ir minēts plašs argumentu klāsts.

Piemēram, daudzajos iesniegumos Komisijai sūdzības iesniedzējs *Elefsis* ir apgalvojis, ka pastāv vairāki iemesli, uz kuriem pamatojoties, pasākumi ir uzskatāmi par nesaderīgu atbalstu. Līdzīgi Grieķija, HSY un TKMS/GNSH savos pēc kārtas iesniegtajos iesniegumos Komisijai apgalvoja, ka pastāv vairāki iemesli, uz kuriem pamatojoties, pasākumus var atzīt par saderīgiem ar kopējo tirgu.

(77) Atbilstīgi Līguma 253. pantam Komisijas lēmumā ir jāmin iemesli, uz kuriem tas ir pamatots. Taču Komisijai nav pienākuma atbildēt uz katru iesaistīto personu izvirzīto argumentu. Līdz ar to šajā lēmumā tiks skaidri apskatīti tikai nozīmīgākie iesaistīto personu izvirzītie argumenti. Jo īpaši lēmumā netiks apskatīti daži iesaistīto personu izvirzītie pamatojumi, kuri nepārprotami nesaskan ar faktiem, kuri ir pretrunā tās pašas personas citos iesniegumos izvirzītajiem argumentiem vai kurus var nepārprotami noraidīt, pamatojoties uz šajā lēmumā norādītajiem faktiem un vērtējumu.

(78) Tā kā šī izmeklēšana attiecas uz nozīmīgu skaitu pasākumu, ir svarīgi tos sanumurēt, lai atvieglotu lasīšanu un izvairītos no pārpratumiem. Tāpēc to četru pasākumu, uz kuriem attiecas lēmums par uzsākšanu, numuri būs no P1 līdz P4. Tiem 12 pasākumiem, uz kuriem attiecas lēmums par pagarināšanu, tiks atstāts numurs, kas tiem bija piešķirts attiecīgajā lēmumā, priekšā pievienojot burtu E.

4.1. Ieguldījumu atbalsta, kas apstiprināts 1997. gadā, nepareiza izmantošana (P1 pasākums)

4.1.1. Pasākuma apraksts

(79) Ar Lēmumu N 401/97 Komisija atļāva ieguldījumu atbalstu 7,8 miljardu GRD (22,9 miljoni euro) apmērā, par ko Grieķija bija paziņojusi 1997. gada 20. jūnijā. Minētajā lēmumā atbalstu vērtēja, pamatojoties uz Padomes Direktīvas 90/684/EEK III nodaļas "Pārstrukturēšanas atbalsts" 6. pantu "Ieguldījumu atbalsts", kurā norādīts, ka "ieguldījumu atbalstu [...] nedrīkst piešķirt [...], ja vien tas nav saistīts ar pārstrukturēšanas plānu, kurā nav paredzēts palielināt būvētavas kuģu būvēšanas jaudu [...]. Šādu atbalstu nevar piešķirt kuģu būvētavām, ko izmanto kuģu remontam, ja vien tas nav saistīts ar pārstrukturēšanas plānu, kā rezultātā samazinās kopējā kuģu remontēšanas jauda". Lēmumā N 401/97 norādīts, ka ir sagatavots uzņēmējdarbības plāns, kura mērķis ir atjaunot būvētavas konkurētspēju, palielinot tās

ražīgumu un modernizējot to. Šā plāna pirmais pīlārs ir liela apmēra reorganizācija un darbinieku skaita samazināšana. Jo īpaši līdz 1997. gada beigām darbinieku skaits tiks samazināts līdz 2 000, un tiks ieviestas elastīgākas darba metodes. Lēmumā N 401/97 ir norādīts, ka darbinieku skaita samazināšana lēmuma pieņemšanas brīdī lielā mērā jau bija īstenota, kas palīdzēs palielināt ražīgumu. Pārstrukturēšanas plāna otrais pīlārs ir ieguldījumu programma, kuras mērķis ir aizstāt vecās un tehnoloģiski novecojušās iekārtas ar jaunu, modernāku tehnoloģiju. Lēmumā ir norādīts, ka saskaņā ar plānu būvētava atgūs dzīvotspēju līdz uzņēmējdarbības plāna darbības beigām, t. i., līdz 2000. gadam. Ieguldījumu programmas kopējās izmaksas tika lēstas 15,62 miljardu GRD (45,9 miljonu euro) apjomā. Lēmuma aprakstošajā daļā ir norādīts, ka programma tiks finansēta šādi: 7,81 miljards GRD (22,9 miljoni euro) – valsts atbalsts, 3,13 miljardi GRD (9,2 miljoni euro) – akciju kapitāla palielinājums un 4,67 miljardi GRD (13,7 miljoni euro) – banku aizdevumi. Kapitāla palielinājums tiks veikts tādā pašā proporcijā kā kapitāla sadalījums, t. i., 51 % nodrošinās ETVA, bet 49 % – HSY darbinieki. Lēmumā ir norādīts arī, ka banku aizdevumi tiks piesaistīti parastos tirgus apstākļos bez valsts garantijām. Komisija novērtējumā norāda, ka saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu kuģu būves jauda nepalielinās, bet kuģu remonta jauda samazinās. Komisija norāda arī, ka atbalsta intensitāte (50 %) nepārsniedz Grieķijai atļauto reģionālā atbalsta intensitāti. Intensitāti pamato arī veicamās pārstrukturēšanas apmērs.

4.1.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (80) Grieķijas un Komisijas vēstulju apmaiņa pirms procedūras uzsākšanas ir aprakstīta šā lēmuma 1. nodaļā "Procedūra".

- (81) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija pauda šaubas par ieguldījumu atbalsta, kas apstiprināts ar Lēmumu N 401/97, iespējami nepareizo izmantošanu. Pirmkārt, Komisija ir novērojusi, ka ieguldījumu plāns ir īstenots tikai daļēji un ar būtiskiem kavējumiem. Grieķijas iestādes vairākas reizes, neapspriežoties ar Komisiju, pagarināja ieguldījumu plāna izpildes termiņu pēc 1999. gada 31. decembra. Otrkārt, tā kā Lēmumā N 401/97 ir norādīts, ka ieguldījumu programma tiks finansēta ar banku aizdevumiem, kas piesaistīti parastos tirgus apstākļos bez valsts garantijām, šķiet, ka uzņēmums ir saņēmis aizdevumus no valstij piederošas bankas ar procentu likmēm, kas neatbilst tirgus vērtībām, un šķiet, ka vienu no aizdevumiem sedza valsts garantija. Treškārt, Grieķijas iestādes nenosūtīja gada ziņojumus par

plāna īstenošanu, kā bija noteikts Lēmumā N 401/97. Šo trīs Lēmuma N 401/97 pārkāpumu dēļ šķiet, ka ieguldījumu atbalsts ir nepareizi izmantots.

4.1.3. Leinteresēto personu piezīmes

- (82) Elefsis uzsver, ka zemestrīce, kas minēta, lai attaisnotu kavējumu, notika tikai 1999. gada septembrī. Tas nozīmē, ka līdz ieguldījumu plāna īstenošanas termiņa beigām, proti, 1999. gada 31. decembrim, vēl bija četri mēneši. Līdz 1999. gada beigām HSY bija īstenojis tikai nelielu daļu ieguldījumu plāna. Tas liecina, ka HSY ievērojami kavēja plāna īstenošanu jau pirms zemestrīces un ka HSY nevarētu pabeigt ieguldījumu programmu savlaicīgi, pat ja zemestrīce nebūtu notikusi. Līdzīgi HSY privatizācija, ko piemin, lai attaisnotu kavējumu, notika ilgu laiku pēc 1999. gada beigām, tāpēc ar to nevar attaisnot to, ka HSY nav ievērojis Lēmumu N 401/97. Visbeidzot, Elefsis apgalvo, ka, tā kā HSY saņēma valsts garantētu aizdevumu pretrunā nesaistītu pušu darījumu nosacījumiem, tas ir pārkāpis Lēmumā N 401/97 noteiktos nosacījumus. Tāpēc šis papildu atbalsts, kā arī ieguldījumu atbalsts, ir jāatgūst.
- (83) HSY iesniedza tādas pašas piezīmes kā Grieķija; tās ir apkopotas nākamajā iedaļā.

4.1.4. Grieķijas piezīmes

- (84) Grieķijas iestādes 2004. gada 20. oktobra vēstulē apstiprina, ka sākotnēji ieguldījumu plāna pabeigšanai tās noteica termiņu 1999. gada 31. decembrī. 1999. gada decembrī tās veica plāna īstenošanas pirmās pārbaudes, kas bija saistītas ar izdevumiem, kuri radušies HSY līdz 1999. gada 30. jūnijam. Izrādījās, ka tie bija 2,7 miljardi GRD (8,1 miljons euro), kas ir 17,7 % no ieguldījumu programmas kopējiem izdevumiem. Grieķijas iestādes 2001. gada 27. jūnijā noteica ieguldījumu veikšanas termiņa pagarinājumu līdz 2001. gada 31. decembrim, jo 1999. gada 7. septembra zemestrīce bija nodarījusi bojājumus būvētavas iekārtām un kavējusi ieguldījumu plāna izpildi. Ar 2001. gada 28. decembra lēmumu Grieķijas iestādes otrreiz pagarināja termiņu līdz 2002. gada 30. jūnijam, jo privatizācijas procesa dēļ, kas tika sākts 2001. gada janvārī (un beidzot tika pabeigts 2002. gada 31. maijā), ieguldījumu plāns bija jāiesaldē. Kad Grieķijas iestādes 2002. gada maijā veica otro kontroli, tās konstatēja, ka HSY līdz 2001. gada 31. decembrim bija radušies izdevumi 9,8 miljardu GRD (28,9 miljoni euro) apmērā jeb 63 % no ieguldījumu kopējām izmaksām. Ar 2002.

gada 14. jūnija lēmumu tika piešķirts termiņa pagarinājums līdz 2004. gada 30. jūnijam. Ar 2003. gada 23. jūlija lēmumu iestādes atļāva veikt izmaiņas ieguldījumu plānā. Šajā gadījumā uzņēmums lūdza svītrot dažus otrajā kontrolē apstiprinātos ieguldījumu izdevumus. Šie izdevumi bija avansa maksājumi par ieguldījumiem, ko uzņēmums bija nolēmis izslēgt no ieguldījumu plāna. Tāpēc pēc otrās kontroles apstiprinātā kopsomma tika samazināta līdz 23,3 miljoniem euro jeb 50,75 % no kopsomas. 2004. gada 30. jūnija vēstulē būvniecība pieprasīja jaunu termiņa pagarinājumu līdz 2004. gada 31. decembrim. Šobrīd ieguldījumu atbalsts būvētavai vēl nav izmaksāts.

(85) Grieķijas iestādes apgalvo, ka, piešķirot termiņa pagarinājumus, tās labā ticībā uzskatīja, ka rīkojas, ievērojot Komisijas apstiprinājuma lēmumā noteiktos ierobežojumus un ka tas attiecās uz jau piešķirtu atbalstu, par ko nebija vajadzīgs jauns paziņojums. Tās uzskatīja, ka bija nereāli neparedzēt iespēju pagarināt tik lielu un plašu ieguldījumu plānu, vēl jo vairāk tādai būvētavai, kurai nebija šāda plāna īstenošanas pieredzes, kā atzinusi pati Komisija apstiprinājuma lēmumā. Tās apgalvo arī, ka tās informēja Komisiju par pagarinājuma piešķiršanu 2002. gada novembrī. Ar ieguldījumu plāna izmaiņām, ko tās atļāva 2003. gadā, netika mainīts apstiprinātā atbalsta raksturs, būtība vai nolūks. To mērķis bija vienkārši pielāgot plāna saturu jaunajiem apstākļiem: būvētavas privatizācijai, jaunajiem neparedzama rakstura līgumiem (zemūdenes), zemestrīcei 1999. gadā, kā arī tehnoloģiskajam progresam. Grieķijas iestādes arī nesaskata, kā termiņa pagarinājumi var ietekmēt atbalsta būtību, un tāpēc – arī tā saderību. Visbeidzot, tās apgalvo, ka Komisijai ieguldījumu plāna termiņa pagarinājuma saderība jāvērtē, pamatojoties uz Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽⁶⁶⁾ (turpmāk "1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes") 52. punktu. Šajā gadījumā atbalsts būtu jāatzīst par saderīgu, jo pārskatītais plāns paredz dzīvotspējas atjaunošanu pieņemamā laikposmā, proti, līdz 2004. gada 30. jūnijam. Grieķijas iestādes jo īpaši apgalvo, ka kavējuma cēlonis nav pats uzņēmums, bet nepārvarama vara (zemestrīce 1999. gadā un uzņēmuma privatizācija). Visbeidzot, princips "vienreiz un pēdējoreiz" netiktu pārkāpts, jo atbalsts tiktu piešķirts, pielāgojot esošu pārstrukturēšanas plānu.

(86) Attiecībā uz to, ka netika iesniegti gada ziņojumi par ieguldījumu plāna īstenošanu, Grieķija uzskata, ka šis

fakts nav pietiekami svarīgs, lai tā dēļ nevarētu mainīt plānu.

4.1.5. Novērtējums

4.1.5.1. Līguma 296. pants

(87) Pirms novērtēt saderību saskaņā ar Līguma 87. un 88. pantu, ir jāapsver, vai nav jāpiemēro Līguma 296. pants. Šajā ziņā Komisija norāda uz šādiem elementiem. Pirmkārt, Grieķija paziņoja par ieguldījumu atbalstu 1997. gadā saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktā noteikto procedūru. Paziņojot par atbalstu, Grieķija atzina, ka ieguldījumu plāns ir saistīts galvenokārt ar HSY darbībām civilajā jomā (t. i., kuģu remontu un kuģu būvi), jo, ja plāns būtu saistīts ar darbību militārajā jomā un svarīgs valsts drošībai, Grieķija tajā brīdī varēja atsaukties uz EK līguma 296. pantu un tai nebūtu jāpaziņo par šo ieguldījumu atbalstu⁽⁶⁷⁾. Turklāt Grieķija neapstrīdēja apstiprinājuma lēmumu, kurā Komisija novērtēja paziņoto atbalstu saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu. Visbeidzot, Grieķija nav atsaukusies uz 296. pantu savā atbildē uz lēmumu par procedūras uzsākšanu. Ar šiem argumentiem pietiek, lai secinātu, ka ieguldījumu plāns neietekmēja Grieķijas drošības intereses un ka jebkuru atbalstu, ar ko finansē ieguldījumu plānu, var skatīt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu, kas noteikti Līguma 87. un 88. pantā.

4.1.5.2. Atbalsta nepareiza izmantošana

(88) Pēc kārtas tiks analizētas lēmumā par procedūras uzsākšanu trīs argumentos paustās šaubas.

(89) Attiecībā uz tā nosacījuma pārkāpumu, kas paredz, ka aizdevumi jāpiesaista ar tirgus likmēm un bez valsts garantijām, Komisija uzskata, ka šis pārkāpums ietekmē vēlāko pasākumu, nevis ieguldījumu atbalsta saderību. Patiešām, šā nosacījuma nolūks ir neļaut piešķirt papildu atbalstu ieguldījumu programmai (t. i., neļaut uzkrāt atbalstu tādā apmērā, kas pārsniegtu Lēmumā N 401/97 noteikto intensitāti). Jebkurā gadījumā, kā tiks skaidrots turpmāk šajā lēmumā, Komisija, pamatojoties uz citu juridisko pamatu, uzskata, ka HSY piešķirtā valsts garantija ir nesaderīgs atbalsts, kas ir jāatgūst. Arī attiecībā uz aizdevumiem Komisija uzskata, ka atbalsta elements ir jāatgūst. Tā kā atbalsta elementi tiks atgūti, tiks atjaunota sākotnējā situācija, un HSY finansēšanas

izmaksas nebūs zemākas par tirgus likmi. Citiem vārdiem, ar šo atgūšanu tiks izpildīts Lēmumā N 401/97 noteiktā nosacījuma mērķis, proti, izvairīties no papildu atbalsta piešķiršanas, piešķirot HSY atbalstu par atlīdzību, kas mazāka par tirgus cenu. Tāpēc Komisija noraida iepriekš minēto *Elefsis* apgalvojumu, ka jāatgūst gan aizdevumos, gan garantijā un ar Lēmumu N 401/97 apstiprinātajā ieguldījumu atbalstā ietvertais atbalsta elements.

(90) Attiecībā uz gada ziņojumu nesniegšanu, kas minēts lēmumā par procedūras uzsākšanu, Komisija uzskata, ka tas, ka nav iesniegti gada ziņojumi, nav atbalsta nepareiza izmantošana. Patiešām, šis apstāklis nemaina atbalsta īpašības, tā ietekmi vai ieguldījumu programmas īpašības. Tomēr, tā kā Grieķija nav sniegusi šo informāciju pienācīgā laikā un tādējādi nav informējusi Komisiju par kavējumiem to notikšanas brīdī, Komisija nav varējusi atbilstīgajā brīdī pieņemt lēmumu par šiem jautājumiem. Līdz ar to ziņojumu trūkums nozīmē, ka pierādīšanas pienākums ir Grieķijai – Grieķijai ir jāpierāda, ka Komisija būtu atbalstījusi ieguldījumu programmas īstenošanas termiņa atkārtotos pagarinājumus.

(91) Attiecībā uz ieguldījumu plāna īstenošanas kavējumiem – jautājumu, kas lēmumā par procedūras uzsākšanu radīja vislielākās šaubas, – Komisija ir izdarījusi šādu secinājumu. Ar Lēmumu N 401/97 Komisija atļāva piešķirt atbalstu, lai palīdzētu veikt ieguldījumus, kas bija “saistīti ar pārstrukturēšanas plānu”, kā noteikts Direktīvas 90/684/EEK III nodaļā “Pārstrukturēšanas atbalsts”. Kā norādīts Lēmuma N 401/97 uzņēmējdarbības plāna aprakstā, ieguldījumu plāns patiesībā nebija vienkārši saistīts ar pārstrukturēšanu; šis plāns bija viens no diviem pārstrukturēšanas pilāriem, jo būvētava iepriekšējos gados nebija veikusi ieguldījumus, un lai atjaunotu savu konkurētspēju, tai vajadzēja aizstāt “vecas un novecojušas iekārtas ar jaunu tehnoloģiju”. Grieķijas iestādes 2004. gada 20. oktobra vēstules 2.1. iedaļā apstiprina, ka ieguldījumu programmas mērķis bija atjaunot HSY konkurētspēju, uzlabojot ražīgumu un modernizējot to, lai tas kļūtu par valsts un starptautiskā līmenī konkurētspējīgu uzņēmumu. Grieķija apstiprina arī to, ka nolūks bija nomainīt novecojušas un neizmantojamās iekārtas ar jaunām modernas tehnoloģijas iekārtām. Jāsecina, ka no paša Lēmuma N 401/97, kā arī no Grieķijas vēstulēm var noprast, ka ieguldījumu programmai bija izšķiroša nozīme pārstrukturēšanas plānā un dzīvotspējas atjaunošanā⁽⁶⁸⁾. Tā kā tas bija “saistīts ar pārstrukturēšanas plānu” un izšķiroši nozīmīgs dzīvotspējas atjaunošanai, ir acīmredzams, ka īstenojot ieguldījumu programmu, nedrīkstēja īpaši kavēties. Patiesībā tā bija jāīsteno stei-

dzami, lai varētu atjaunot dzīvotspēju. Jāsecina, ka Komisija atļāva piešķirt atbalstu, lai sekmētu ieguldījumu programmu, kas bija jāīsteno precīzā termiņā; tā neatļāva piešķirt atbalstu, lai palīdzētu veikt kādu ieguldījumu projektu nākotnē.

(92) Attiecībā uz šīs ieguldījumu programmas īstenošanu precīzā termiņā Lēmumā N 401/97 nebija iekļauts plānotais kalendārs. Lēmumā N 401/97 ir tikai norādīts, ka “būvētavas dzīvotspēja tiks atjaunota uzņēmējdarbības plāna beigās – 2000. gadā”. Grieķijas iestādes 2004. gada 20. oktobra vēstulē norāda, ka saskaņā ar ministra 2007. gada decembra lēmumu par subsīdiju piešķiršanu ieguldījumu programma jāpabeidz līdz 1999. gada 31. decembrim⁽⁶⁹⁾. Taču Lēmumā N 401/97 nav šāda datuma. Komisija secina, ka, pamatojoties uz Lēmumu N 401/97, ieguldījumu programma bija jāpabeidz vēlākais 2000. gada beigās.

(93) No iepriekš minētā Komisija secina, ka lai pārstrukturēšanas plāns būtu sekmīgs, bija svarīgi ievērot 2000. gada 31. decembra termiņu. Turklāt nevienu nozīmīgu ieguldījumu, kas īstenots pēc 2000. gada, nevar uzskatīt par saistītu ar pārstrukturēšanas plānu, kas aprakstīts Lēmumā N 401/97, kā noteikts Direktīvā 90/684/EEK.

(94) Pēc Lēmuma N 401/97 analīzes Komisijai ir jānosaka, vai tā būtu piešķirusi ieguldījumu veikšanas termiņa pagarinājumu, ja Grieķija to būtu pieprasījusi un pareizi informējusi Komisiju par kavējumiem. 1999. gada septembrī zemestrīce daļēji bojāja būvētavas sienas, jumtus, logus, trīs ēku konstrukciju, caurules, elektrotīklus, mullīņus un celtņu slīdes. Grieķija apgalvo, ka zemestrīce piespieda būvētavu pārtraukt ieguldījumu plānu un pievērsties šo bojājumu remontam.

(95) Attaisnojot ar zemestrīci saistīto kavējumu, būvētava 2000. gada novembrī lūdza pirmoreiz atlikt ieguldījumu programmas pabeigšanas termiņu līdz 2001. gada 31. decembrim. Jājautā, vai Komisija būtu pieņēmusi šo lūgumu, ja būtu to saņēmusi. Komisija norāda, ka, ja tā piemērotu 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 52. punktu, tā nebūtu apstiprinājusi pirmo pagarinājumu, jo, ņemot vērā 2000. gada

- novembrī pastāvošo situāciju, ar 1997. gadā apstiprināto pārstrukturēšanas plānu nepārprotami nepietika, lai atjaunotu dzīvotspēju, un cits pārstrukturēšanas plāns, kas ļautu atjaunot dzīvotspēju, tajā brīdī nebija pieejams. Tomēr Komisija šaubās, vai tā būtu piemērojusi 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 52. punktu, jo atbalsts nebija apstiprināts, pamatojoties uz šīm pamatnostādnēm, tāpēc ka netika "grozīts" plāna saturs, bet tikai atlikta ieguldījumu pabeigšanas diena, un tāpēc ka Lēmumā N 401/97 un Direktīvā 90/684/EEK nebija skaidru noteikumu par ieguldījumu pabeigšanas termiņa grozīšanu. Turklāt, tā kā spēcīga zemestrīce ir notikums, par ko nav atbildīga būvētava un Grieķijas iestādes, tam ir izņēmuma raksturs un tas nav saistīts ar ekonomiku un uzņēmējdarbību, Komisija, iespējams, būtu uzskatījusi, ka var attaisnot dažus mēnešus ilgu kavējumu. Turklāt ieguldījumu plāna īstenošana ir sarežģīts uzdevums, kam var būt vajadzīgi daži papildu mēneši. Līdz ar to, pat ja gads ir ilgs kavējums, ir pamatoti uzskatīt, ka Komisija būtu piekritusi pagarinājumam.
- (96) Attiecībā uz Grieķijas iestāžu piešķirto otro pagarinājumu Grieķija un HSY attaisnoja to ar būvētavas privatizāciju, kuras laikā ieguldījumu plāns tika iesaldēts⁽⁷⁰⁾. Citiem vārdiem, ieguldījumu programmas īstenošanas kavējumu izraisīja apzināts lēmums apturēt īstenošanu. Komisija noteikti nevar atļaut ieguldījumu programmas īstenošanas termiņa pagarinājumu, ja ir pieņemts apzināts lēmums uz vairākiem gada ceturkšņiem apturēt īstenošanu. Kā secināts iepriekš, bija svarīgi ievērot pārstrukturēšanas plāna īstenošanai noteikto grafiku. Komisija sankcionēja atbalstu, lai palīdzētu realizēt precīzu pārstrukturēšanas plānu, ko īsteno precīzā laikā. Papildus Komisija piebilst, ka, ja tiktu dota piekrišana pagarinājumiem pēc 2001. gada 31. decembra, pārstrukturēšanas periods būtu tik ilgs, ka pēc minētā datuma veiktos ieguldījumus Direktīvas 90/684/EEK nozīmē nevarētu uzskatīt par "saistītiem" ar pārstrukturēšanu, kas sākās jau 1996. gadā. Ar 1997. gadā apstiprināto pārstrukturēšanas plānu nepietika, lai atrisinātu būvētavas grūto finanšu situāciju 2001. gadā un pēc tam. Turklāt 2001. un 2002. gadā tika īstenoti jauni ievērojami pārstrukturēšanas pasākumi, kas nebija iekļauti Lēmumā N 401/97 aprakstītajā pārstrukturēšanas plānā (piemēram, darbinieku skaita papildu samazināšana). Ņemot vērā iepriekšējos apsvērumus, Komisija uzskata, ka nebūtu apstiprinājusi ieguldījumu veikšanai atvēlētā laika pagarinājumu pēc 2001. gada 31. decembra.
- (97) Komisija secinājumā uzskata, ka jebkurš atbalsts, kas paredzēts ieguldījumu izdevumiem, kuri radušies pēc 2001. gada 31. decembra, vairs nav Lēmuma N 401/97 darbības jomā.
- (98) Grieķija apgalvo, ka pat tad, ja Komisija konstatētu, ka atbalsts par labu dažiem ieguldījumu izdevumiem neietilpst Lēmuma N 401/97 darbības jomā, šis atbalsts tomēr jāuzskata par saderīgu kā pārstrukturēšanas atbalsts, pamatojoties uz 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnēm. Tāpēc Komisijai jāanalizē, vai atbalstu par labu HSY ieguldījumu izdevumiem, kas radušies pēc 2001. gada 31. decembra, var uzskatīt par saderīgu. Komisija norāda, ka nav šaubu par to, ka HSY pēc 2001. gada 31. decembra bija grūtībās nonācis uzņēmums. Piemēram, iepriekšējos gados uzkrātie zaudējumi bija tik lieli, ka tīrais kapitāls bija negatīvs. Tāpēc jebkurš uzņēmumam piešķirtais atbalsts un jo īpaši atbalsts, kas palīdz modernizēt novecojušas iekārtas, būtu jāuzskata par pārstrukturēšanas atbalstu. Tomēr Komisija uzskata, ka uzņēmums neatbilda atbalsta saņemšanas nosacījumiem saskaņā ar 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnēm. Piemēram, tika pārkāpts šo pamatnostādņu 48. punktā noteiktais nosacījums "vienreiz un pēdējo-reiz", jo Grieķija jau bija piešķīrusi HSY pārstrukturēšanas atbalstu ar ministra 1997. gada decembra lēmumu. Ar Lēmumu N 401/97 apstiprinātais ieguldījumu atbalsts patiešām bija pārstrukturēšanas atbalsts saskaņā ar Direktīvu 90/684/EEK un saskaņā ar pašu Lēmumu N 401/97. 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 48. punktā ir paredzēts atbrīvojums no nosacījuma "vienreiz un pēdējo-reiz" "ārkārtējos un neparedzamos apstākļos". Komisija nevar norādīt, kādi ārkārtēji un neparedzami apstākļi varētu attaisnot pārstrukturēšanas atbalsta piešķiršanu par labu ieguldījumu izdevumiem, kas radušies pēc 2001. gada 31. decembra. Zemestrīce 1999. gada septembrī, kā secināts iepriekš, var jo īpaši attaisnot ieguldījumu plāna ieviešanas ierobežotu kavējumu. Taču tā nav izraisījusi ieguldījumu plāna ieviešanas kavējumu pēc 2001. gada 31. decembra. Plāna iesaldēšana privatizācijas procesa laikā neatbilst "ārkārtēju un neparedzamu apstākļu" definīcijai. Grieķija apgalvo, ka nosacījums "vienreiz un pēdējo-reiz" netiktu pārkāpts, jo atbalsts tiktu piešķirts kā esošā pārstrukturēšanas plāna pielāgojuma daļa. Kā jau izvērtis izskaidrots, Komisija uzskata, ka ieguldījumi, kas īstenoti pēc 2001. gada 31. decembra, nav Lēmumā N 401/1997 aprakstītās

ieguldījumu programmas daļa. Turklāt 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 52. punktā ir norādīts, ka "grozītajam plānam joprojām jāļauj panākt uzņēmuma dzīvotspēju pieņemamā laika posmā". Saskaņā ar sākotnējo plānu būvētavas dzīvotspēja bija jāatjauno līdz 2000. gadam. Tāpēc Komisija uzskata, ka, plānojot dzīvotspējas atjaunošanu 2004. gada jūnijā, bija pieļauts pārāk ilgs kavējums salīdzinājumā ar sākotnējo plānu, un tas vairs nebija pieņemams laika posms. Visbeidzot, Komisija norāda, ka piekrišanu šādam lielumam pārstrukturēšanas perioda pagarinājumam varētu pielīdzināt nosacījuma "vienreiz un pēdējoreiz" apiešanai.

- (99) Komisija secinot uzskata, ka var uzskatīt, ka uz atbalstu par labu ieguldījumu izdevumiem, kas radušies līdz 2001. gada 31. decembrim un saistīti ar Lēmumā N 401/1997 aprakstīto ieguldījumu programmu, attiecas Lēmums N 401/97. Uz jebkuru citu atbalstu Lēmuma N 401/97 darbības joma neattiecas. Turklāt jebkurš cits atbalsts par labu citiem ieguldījumu izdevumiem, kas radušies HSY, nav saderīgs ar kopējo tirgu. Tā kā Grieķija ir norādījusi, ka ieguldījumu atbalsts HSY vēl nav izmaksāts, atbalsts no HSY nav jāatgūst.

4.2. Aizdevums 4,67 miljardu GRD (13,72 miljonu euro) apmērā, kas piešķirts 1999. gadā un uz ko attiecas valsts garantija (P2 pasākums)

4.2.1. Pasākuma apraksts

- (100) Grieķija norāda, ka šo aizdevumu 4,67 miljardu GRD (13,72 miljoni euro) apmērā uz astoņiem gadiem piešķirā ETVA, lai finansētu ieguldījumu programmu (⁷¹). Valdība ar 1999. gada 8. decembra lēmumu piešķirā garantiju un pieprasīja gada garantijas maksu 100 bāzes punktu apmērā. Aizdevuma līgums tika noslēgts 1999. gada 29. decembrī un izmaksāts HSY vairākos maksājumos no minētās dienas līdz 2000. gada 26. oktobrim, veidojot kopsummu 12,76 miljonu euro apmērā (⁷²). Procentu likme bija ATHIBOR (EURIBOR no 2001. gada 1. janvāra), pieskaitot 25 bāzes punktus. Valsts garantijas un aizdevuma termiņš 2002. gada 31. maijā tika pagarināts līdz 2009. gada 30. jūnijam, un procentu likme palielināta par 100 bāzes punktiem. Kapitāla atmaksāšana ar pirmo maksājumu tika sākta 2003. gada decembrī.

4.2.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (101) Lēmumā par procedūras uzsākšanu ir norādīts, ka valsts garantija, iespējams, ir valsts atbalsts, kura saderība ir apšaubāma. Turklāt neatkarīgi no tā, vai tā tiktu vai

netiktu atzīta par atbalstu, Lēmumā N 401/97 ir norādīts, ka, lai finansētu ieguldījumu programmu, tiks piesaistīti banku aizdevumi parastos tirgus apstākļos bez valsts garantijām. Tāpēc šķiet, ka ar Lēmumu N 401/97 valsts garantijas bija aizliegtas kā tādas.

4.2.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (102) Par P2, P3 un P4 pasākumu *Elefsis* izteica šādas piezīmes. *Elefsis* atgādina, ka Lēmumā N 401/97 prasīts, lai banku aizdevumi HSY finansēšanai būtu iegūti ar parastiem tirgus nosacījumiem bez valsts garantijām. Var pierādīt, ka visi trīs aizdevumi tika piešķirti pretrunā nesaistītu pušu darījumu nosacījumiem. Pirmkārt, šie aizdevumi tika piešķirti 1999. gada beigās un pēc tam laikā, kad HSY finansiālā situācija bija katastrofāla un palielināja risku, ka tiks anulēta uzņēmuma darbības licence. Otrkārt, aizdevumi tika piešķirti laikā, kad bija skaidrs, ka HSY nav izdevies īstenot pārstrukturēšanu/ieguldījumu plānu un tas nav ievērojis Lēmuma N 401/97 noteikumus. Treškārt, ņemot vērā HSY katastrofālo finansiālo situāciju un nesaistītu pušu darījumos pieejama nodrošinājuma trūkumu, tas nebūtu varējis piesaistīt šos aizdevumus privātajā sektorā.

4.2.4. Grieķijas piezīmes

- (103) Grieķijas iestādes (kā arī HSY) apgalvo, ka valsts garantija nav valsts atbalsts un tika piedāvāta parastos tirgus apstākļos. Savu analīzi tās pamato ar šādiem argumentiem:

— būvētava varēja vienoties par līdzīgu aizdevumu ar jebkuru citu banku, piedāvājot cita veida nodrošinājumu, kas nebūtu valsts garantija. Jo īpaši uzņēmums kā nodrošinājumu varētu piedāvāt prasījumus saistībā ar lieliem līgumiem vai dot ķīlā aktīvus,

— gada garantijas maksa 1 % apmērā ir tirgus likme. Turklāt tā nav selektīva, jo Grieķijas valsts attiecīgajā laikposmā piešķirā vairākas garantijas, un dažos gadījumos valsts pieprasītā maksa bija daudz mazāka,

— pat ja Komisija uzskatītu, ka garantijas maksa bija mazāka par tirgus likmi, valsts tomēr rīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, jo tā bija HSY akcionārs (ar ETVA starpniecību) un būtu guvusi labumu no rentabilitātes atjaunošanās pēc ieguldījumu plāna īstenošanas,

— tas, ka aizdevuma mērķis bija finansēt Komisijas apstiprinātu ieguldījumu plānu, būtu bijis pietiekams pamatojums aizdevējam bankai un galvotājam sagaidīt, ka HSY spētu atmaksāt aizdevumu,

— aizdevums tiek regulāri atmaksāts, un tiek maksāta garantijas maksa.

4.2.5. Novērtējums

4.2.5.1. Līguma 296. pants

(104) Pirms novērtēt saderību saskaņā ar Līguma 87. pantu, ir jāapsver, vai nav jāpiemēro Līguma 296. pants. Komisija norāda, ka, pamatojoties uz lēmumu par atbalsta piešķiršanu, HSY bija pienākums ieguldījumu programmas finansēšanai izmantot garantēto aizdevumu, kā arī divus citus aizdevumus, uz kuriem attiecās lēmums par procedūras uzsākšanu (t. i., P3 un P4 pasākums) ⁽⁷³⁾. Kā secināts P1 pasākuma novērtējumā, uz ieguldījumu programmu neattiecas Līguma 296. panta darbības joma. Tāpēc Komisija uzskata, ka šiem trim aizdevumiem, kuri paredzēti ieguldījumu programmas finansēšanai, ir piemērojami noteikumi par valsts atbalstu, un uz tiem neattiecas Līguma 296. pants.

4.2.5.2. Atbalsta esība

(105) Vispirms jāpārbauda, vai valsts garantija atbilst nosacījumiem, lai tā tiktu atzīta par valsts atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

(106) Lai novērtētu, vai dažādajās garantijās, ko izmeklē ar šo lēmumu, ir ietverts atbalsts, Komisija izmantos Komisijas paziņojumu par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā ⁽⁷⁴⁾ (turpmāk "paziņojums par garantijām"), kas tika publicēts 2000. gada martā. Tomēr, kā norādīts tā 1.4. iedaļā, tas neaptver izmaiņas politikā, bet sīkāk izskaidro metodi, kādu Komisija līdz tam brīdim izmantoja, lai novērtētu garantijas. Līdz ar to paziņojumā par garantijām noteiktos principus var izmantot arī, lai novērtētu pirms 2000. gada marta piešķirtās garantijas. Saskaņā ar šo secinājumu lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija lietoja paziņojumu par garantijām, lai novērtētu P2 pasākumu. Grieķija neapstrīdēja paziņojuma piemērošanu. Tieši pretēji, arī Grieķija to piemēroja, lai novērtētu P2 pasākumu ⁽⁷⁵⁾.

(107) Pirmkārt, lai uz pasākumu attiektos 87. panta 1. punkts, pasākumā ir jābūt iesaistītiem valsts līdzekļiem. Tas tā ir attiecībā uz P2 pasākumu, jo, piešķirot šo garantiju, valsts pakļauj riskam valsts līdzekļus.

(108) Otrkārt, ir jānosaka, vai pasākums ir selektīvs. Grieķija apgalvo, ka valsts ir piešķirusi vairākas garantijas citiem uzņēmumiem un arī tiem pieprasījusi prēmiju 1% apmērā. Grieķija iesniedza šo uzņēmumu sarakstu. Komisija uzskata, ka šis fakts nepierāda, ka pasākums bija vispārīgs pasākums. Lai pasākums būtu vispārīgs pasākums, tam jābūt pieejamam visiem uzņēmējiem, kas darbojas kādā dalībvalstī. Tam jābūt pilnīgi un vienlīdz pieejamam visiem uzņēmumiem, ar vienādiem pieejas noteikumiem, un tā darbības jomu nedrīkst *de facto* samazināt, izmantojot, piemēram, valsts diskrecionāru varu attiecībā uz tā piešķiršanu vai citus faktorus, kas ierobežo tā faktiskos ietekmi. Tāpēc šo pasākumu nevar uzskatīt par vispārīgu. Jo īpaši tas vien, ka daži uzņēmumi ir saņēmuši valsts garantiju, nenozīmē, ka to varētu saņemt visi uzņēmumi. Grieķija nav pierādījusi, ka valsts garantija ir pieejama visiem uzņēmējiem ar vienādiem pieejas noteikumiem. Turklāt visi uzņēmumi, kas ir Grieķijas iesniegtajā sarakstā, ir valsts uzņēmumi vai uzņēmumi, kas veic darbības militārajā jomā. Tāpēc šķiet, ka privāti uzņēmumi nevarētu saņemt šādu garantiju savu parasto darbību finansēšanai. Patiesībā Grieķija nenorāda juridisko pamatu, uz kā bāzes finanšu ministrs 1999. gada 8. decembrī nolēma piešķirt garantiju. Iespējams, ka tas ir Likums 2322/1995, kas ir selektīvs pasākums, kas tiks izskaidrots E12b pasākuma novērtējumā.

(109) Treškārt, ir jāpierāda priekšrocības esība. Saskaņā ar paziņojuma par garantijām 2.2.2. punktu, tā kā garantija tika piešķirta nevis pēc, bet pirms aizdevuma piešķiršanas, netiek izdarīts pieņēmums par atbalstu aizdevējam. Tāpēc ir jāpārbauda atbalsts aizņēmējam, kā definēts paziņojuma par garantijām 2.1.1. punktā. Grieķija apgalvo, ka priekšrocības nav, jo HSY varētu iegūt līdzīgu aizdevumu, piedāvājot bankai citu nodrošinājumu, kas nav valsts garantija. Komisija uzskata, ka tai nav jāizmeklē, vai HSY, piedāvājot citu nodrošinājumu, varētu vai nevarētu saņemt šo aizdevumu. Komisijai ir jānovērtē, vai valsts īstenotais faktiskais darījums, proti, garantijas piešķiršana aizdevumam, neiegūstot nekādu nodrošinājumu, būtu pieņemams tirgus ekonomikas ieguldītājam. Ar ieķīlātiem aktīviem vai prasījumu nodošanu

nodrošināta aizdevuma garantija ir citāds darījums. Kā norādīts paziņojuma par garantiju 2.1.1. iedaļā, viena no iespējamajām valsts garantijas priekšrocībām ir iespēja aizņēmējam "piedāvāt mazāku nodrošinājumu". Turklāt, pat ja būtu jānovērtē iespēja iegūt finansējumu, piedāvājot lielāku nodrošinātību, Komisija jau šā lēmuma 3.1. iedaļā ir secinājusi, ka pēc 1999. gada 30. jūnija HSY nebūtu saņēmis aizdevumus vai garantijas no privātbankām, pat ja tas piedāvātu bankai nodrošinājumu. Komisija secina, ka, tā kā valsts garantija tika piešķirta 1999. gada decembrī, tā deva HSY priekšrocību, sniedzot HSY finansējumu, ko šis uzņēmums nevarētu saņemt tirgū.

- (110) Grieķija apgalvo arī, ka garantijas maksa 1 % apmērā bija tirgus cena un tādējādi nedod priekšrocību. Komisija norāda, ka Grieķija neiesniedza nekādus tirgus datus, kas pierādītu, ka bankas būtu gatavas piešķirt garantiju par šādu cenu. Grieķija iesniedza tikai garantiju sarakstu, ko valsts piešķirusi tajā pašā laikposmā par to pašu cenu. Komisija nesaprot, kā ar šo valsts garantiju sarakstu var pierādīt, ka no HSY prasītā garantijas maksa ir atbilstīga tirgum un nav atbalsts. Jo īpaši nevar uzskatīt, ka šis saraksts ir "valsts garantiju shēma [, kas] nav valsts atbalsts saskaņā ar 87. panta 1. punktu", jo, kā pierāda garantija par labu HSY, tā neatbilst daudziem paziņojuma par garantijām 4.3. iedaļā noteiktajiem nosacījumiem. Turklāt, pat ja garantijas maksa 1 % apmērā būtu atbilstīga tirgū citiem (dzīvotspējīgiem) uzņēmumiem, tas automātiski nenozīmētu, ka tā būtu atbilstīga tādām grūtībās nonākušam uzņēmumam kā HSY.
- (111) Apgalvojumu, ka garantijas maksa, kas mazāka par tirgus cenu, būtu pieņemama privātam ieguldītājam līdzīgos apstākļos, jo Grieķija bija HSY akcionārs, Komisija jau ir noraidījusi šā lēmuma 3.1. iedaļā.
- (112) Lēmuma 3.1. iedaļā ir arī redzams, ka no 1999. gada 30. jūnija bija pieejama pietiekama informācija, lai secinātu, ka HSY nav izdevies pietiekamā mērā noslēgt līgumus par kuģu būvi, lai atjaunotu dzīvotspēju, un ka 1999. un 2000. gadā tas cietis lielus zaudējumus. Tāpēc, kaut gan tas, ka ar aizdevumu finansēja ieguldījumu plānu, ko 1997. gadā apstiprināja Komisija, būtu pārliecinājies iespējamo aizdevēju 1997. un 1998. gadā, tas nebūtu pārliecinājis banku 1999. gada decembrī, jo bija skaidrs, ka uzņēmējdarbības plāns ir bijis nesekmīgs. Tāpēc attiecīgais Grieķijas apgalvojums ir jānoraida.
- (113) Visbeidzot, Komisija nesaskata, kā Grieķijas minētais fakts, ka aizdevums tiek atmaksāts saskaņā ar līguma noteikumiem, varētu pierādīt, ka privāta banka būtu piešķirusi attiecīgo aizdevumu. Patiešām, noteicoša šeit

ir uzņēmuma situācija un pieejamā informācija garantijas piešķiršanas brīdī⁽⁷⁶⁾. Papildus Komisija norāda, ka saskaņā ar informāciju, kas bija pieejama garantijas piešķiršanas brīdī un uz ko pamatojoties bija sagaidāms, ka būvētava nākamajos gados cietīs lielus zaudējumus, būvētava patiešām turpmākajos gados cieta lielus zaudējumus, un tās tīrais kapitāls kļuva negatīvs. Turklāt HSY turpināja savu darbību (un tāpēc spēj atmaksāt aizdevumu) tikai nepārtrauktā valsts atbalsta dēļ.

- (114) No iepriekš minētā Komisija secina, ka pasākums dod priekšrocību HSY.
- (115) Šī selektīvā priekšrocība kropļo konkurenci, jo tā nodrošina finansējumu laikā, kad HSY nebūtu varējis to iegūt tirgū un bija nonācis grūtībās. Tāpēc pasākums palīdzēja HSY nebankrotēt un finansēt uzņēmuma darbību. Tā kā daži HSY konkurenti atrodas citās dalībvalstīs⁽⁷⁷⁾, šis konkurences kropļojums ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm⁽⁷⁸⁾.
- (116) Tā kā garantija atbilst visiem Līguma 87. panta 1. punkta nosacījumiem, tā ir valsts atbalsts. Tā kā pretēji EK līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai to piešķir bez iepriekšēja paziņojuma, tā ir nelikumīgs atbalsts.
- (117) Tā kā Komisija ir tikko pierādījusi, ka HSY piešķirtā selektīvā priekšrocība kropļo konkurenci un tirdzniecību, Komisija, novērtējot pārējos pasākumus, neatkārtos konkurences un tirdzniecības kropļojumu analīzi.

4.2.5.3. Atbalsta saderība

- (118) Attiecībā uz atbalsta saderību saskaņā ar Līguma 87. panta 2. un 3. punktu Komisija norāda, ka nav piemērojams neviens no 87. panta 2. punkta un 3. punkta b) un d) apakšpunkta noteikumiem. Attiecībā uz saderību saskaņā ar 87. panta 3. punkta a), c) un e) apakšpunktu atbalstu kuģu būvei no 1999. gada 1. janvāra regulē Padomes 1998. gada 29. jūnija Regula (EK) Nr. 1540/98, ar kuru nosaka jaunus noteikumus par atbalstu

kuģu būvei ⁽⁷⁹⁾ (turpmāk "Regula (EK) Nr. 1540/98"). Tā kā garantētais aizdevums ar mērķi finansēt ieguldījumu plānu, kas bija pārstrukturēšanas plāna daļa, un tā kā HSY turklāt bija grūtībās, valsts garantija jāvērtē, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 1540/98 5. pantu. Ir skaidrs, ka pasākums neatbilst minētajā pantā minētajiem nosacījumiem. Regulas 5. pantā jo īpaši ir norādīts, ka pārstrukturēšanas atbalstu "var izņēmuša kārtā uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ja tas atbilst Kopienas pamatnostādņiem par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai". Piešķiršanas brīdī bija piemērojamas 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes, kuras *Oficiālajā Vēstnesī* bija publicētas 1999. gada 9. oktobrī ⁽⁸⁰⁾ un kuras stājās spēkā tajā pašā dienā. Vairāki šo pamatnostādņu 3.2.2. iedaļā paredzētie nosacījumi atbalsta atļaušanai nav izpildīti. Piemēram, attiecībā uz b) nosacījumu "Dzīvotspējas atjaunošana" Komisija piebilst, ka ar valsts garantiju tika finansēts ieguldījumu plāns, kas bija tāda pārstrukturēšanas plāna daļa, ar ko 1999. gada decembrī bija pilnībā nepietiekami, lai atjaunotu HSY ilgtermiņa dzīvotspēju. Attiecībā uz d) nosacījumu "Līdz minimumam ierobežots atbalsts" Komisija jau Lēmumā N 401/97 bija noteikusi, ka valsts atbalsts drīkst būt ne vairāk kā 50 % no ieguldījumu izmaksām, un ka atlikušie 50 % būtu jāfinansē, piesaistot akcionāru līdzekļus un banku aizdevumus tirgus apstākļos. Līdz ar to ieguldījumu plānam nevarēja piešķirt papildu atbalstu, pretējā gadījumā tiktu pārkāpta 50 % apmērā noteiktā atbalsta maksimālā intensitāte. Ar valsts garantiju tika pārkāpts arī 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 3.2.3. iedaļā noteiktais nosacījums "vienreiz un pēdējoreiz", jo ar Lēmumu N 401/1997 Komisija bija atļāvusi piešķirt ieguldījumu atbalstu, kas saskaņā ar Direktīvu 90/684/EEK bija viens no pārstrukturēšanas atbalsta veidiem. Šo atbalstu piešķīra HSY ar ministra 1997. gada decembra lēmumu (taču, kā aprakstīts šā lēmuma 84. apsvērumā, Grieķija norāda, ka tas vēl nav izmaksāts HSY).

(119) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka valsts garantija ir nelikumīgs un nesaderīgs atbalsts, kas ir jāatgūst. Ja šā lēmuma pieņemšanas brīdī atbalsts joprojām nebūs izmaksāts, valsts garantija ir nekavējoties jāizbeidz. Tomēr ar to nepietiek, lai atjaunotu situāciju, kāda būtu attīstījusies bez atbalsta, jo HSY vairākus gadus ir guvis labumu no aizdevuma, ko tas nebūtu saņēmis bez valsts iejaukšanās. Lai kompensētu šo priekšrocību, Komisija saskaņā ar šā lēmuma 3.1. iedaļā izdarīto secinājumu uzskata, ka par tiem gadiem, kad spēkā bija garantija, ir jāatgūst starpība starp garantētā aizdevuma kopējām izmaksām (procentu likme un garantijas prēmija) un Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti.

(120) Komisija uzskata, ka šādi tiktu atjaunota situācija, kāda būtu bijusi, ja nebūtu piešķirta valsts garantija. Tādējādi

tiktu likvidēts Lēmumā N 401/97 noteiktais valsts garantiju un finansējuma piešķiršanas aizliegums ar likmi, kas zemāka nekā tirgus likme.

4.3. Aizdevums 1,56 miljardu GRD (4,58 miljoni euro) apmērā, kas piešķirts 1999. gadā (P3 pasākums)

4.3.1. Pasākuma apraksts

(121) HSY 1999. gadā saņēma aizdevumu 1,56 miljardu drahtu (4,58 miljoni euro) apmērā no ETVA, kas kā nodrošinājumu saņēma tiesības uz ieguldījumu atbalsta, kas tika atļauts ar Lēmumu N 401/97, pirmo izmaksu. Aizdevums tika noslēgts 1999. gada 28. jūlijā un nākamajā dienā tika pilnībā izmaksāts HSY. Sākotnējais aizdevuma termiņš bija 2001. gada 31. marts. Pēc vairākiem secīgiem termiņa pagarinājumiem tas tika atmaksāts 2004. gada 2. augustā. Procentu likme bija ATHIBOR (no 2001. gada 1. janvāra EURIBOR), kam pieskaitīti 100 bāzes punkti ⁽⁸¹⁾.

4.3.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

(122) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija norāda, ka aizdevums, iespējams, ir atbalsts, kura saderība ir apšaubāma. Turklāt, ja izrādītos, ka šis aizdevums būtu nodrošināts ar valsts garantiju, tas būtu Lēmuma N 401/97 pārkāpums, jo tajā ir norādīts, ka, lai finansētu ieguldījumu programmu, banku aizdevumi jāpiesaista parastos tirgus apstākļos bez valsts garantijām.

4.3.3. Ieinteresēto personu piezīmes

(123) Elefsis papildus iepriekš norādītajām piezīmēm par P2 pasākumu apgalvo, ka, tā kā P3 un P4 pasākums ir piešķirts laikā, kad bija skaidrs, ka HSY neizdevās īstenot tā pārstrukturēšanas/ieguldījumu plānu un ka tas nebija ievērojis Lēmuma N 401/97 noteikumus, pastāvēja būtisks risks, ka šiem aizdevumiem dotais nodrošinājums, t. i., apstiprinātā ieguldījumu atbalsta maksājums, bija nelikumīgs, tāpēc nebija spēkā un nebija izpildāms.

4.3.4. Grieķijas piezīmes

(124) Grieķijas iestādes (un HSY) apgalvo, ka šis aizdevums tika piešķirts saskaņā ar tirgus nosacījumiem. Jo īpaši procentu likme ir līdzīga tai, kāda tika prasīta par dažiem aizdevumiem, ko ETVA piešķīra citiem uzņēmumiem tajā pašā laikposmā. HSY varēja aizņemties no jebkuras citas bankas, bet likumsakarīgi deva priekšroku savai akcionārei ETVA. Turklāt nodrošinājums prasījuma nodošanas veidā uz ieguldījumu atbalsta maksājuma pirmo daļu bija jebkurai bankai pieņemama ķīla. Visbeidzot, Grieķija piebilst, ka aizdevums tika pilnībā atmaksāts bankai.

4.3.5. Novērtējums

4.3.5.1. Līguma 296. pants

- (125) Komisija jau P2 pasākuma novērtējumā ir secinājusi, ka uz P3 pasākumu neattiecas Līguma 296. panta darbības joma. Tāpēc tas jāvērtē saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4.3.5.2. Atbalsta esība

- (126) Vispirms Komisija piebilst, ka aizdevumu piešķir ETVA un to nesedza ar valsts garantiju.

- (127) Attiecībā uz pasākuma selektivitāti Grieķija norāda, ka citi uzņēmumi saņēma aizdevumus no ETVA ar līdzīgām procentu likmēm. Tomēr, kā jau skaidrots P2 pasākuma novērtējumā, pasākums ir vispārīgs pasākums tikai tad, ja tas atbilst stingriem nosacījumiem, kas šajā gadījumā noteikti nav izpildīti. Piemēram, pasākums nav pieejams visiem uzņēmumiem ar vienādiem pieejas noteikumiem, jo procentu likmes dažādiem aizņēmējiem ir dažādas, un aizdevuma piešķiršana vai nepiešķiršana un tā nosacījumi ir atkarīgi no ETVA lēmuma. Tāpēc pasākums ir selektīvs.

- (128) Attiecībā uz priekšrocības esību Komisija piebilst, ka šis aizdevums tika piešķirts pēc 1999. gada 30. jūnija laikā, kad uzņēmumam, kā skaidrots šā lēmuma 3.1. iedaļā, vairs nebija piekļuves aizdevumu tirgum. Tas, ka ETVA prasīja līdzīgu procentu likmi par dažiem šajā laikposmā citiem uzņēmumiem izsniegtiem aizdevumiem, nepierāda, ka šī procentu likme būtu pieņemama privātai bankai līdzīgos apstākļos. Pirmkārt, konkrēta aizdevuma procentu likme privātā bankā ir atkarīga no aizņēmēja kredīspējas. Grieķija nav pierādījusi, ka citiem sarakstā iekļautajiem aizņēmējiem bija HSY līdzīgs saistību neizpildes risks. Komisija atgādina, ka HSY situācija tajā laikā

bija ļoti nelabvēlīga. Tāpēc ir iespējams, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs, lai piešķirtu aizdevumu HSY, pieprasītu augstāku procentu likmi nekā par aizdevumiem dzīvotspējīgiem uzņēmumiem. Otrkārt, pat ja pārējiem aizņēmējiem būtu tikpat liels saistību neizpildes risks kā HSY, ar Grieķijas iesniegto sarakstu joprojām nepietiek, lai secinātu, ka šī procentu likme atbilda tirgus cenai. Grieķijas iesniegtajā sarakstā ir ietverti tikai aizdevumi, kurus piešķirusi ETVA, kas bija valstij piederoša banka (turklāt attīstības banka), tāpēc ir iespējams, ka arī citos aizdevumos ir atbalsta elements. Tāpēc tas nepierāda, ka tie būtu pieņemami privātai bankai.

- (129) Grieķijas iestādes arī apgalvo, ka nodrošinājums prasījuma nodošanas veidā uz ieguldījumu atbalsta maksājuma pirmo daļu bija ķīla, kuras dēļ aizdevums būtu pieņemams jebkurai privātai bankai. Komisija piebilst, ka saskaņā ar valdības lēmumu, ar ko tika apstiprināts ieguldījumu atbalsts, atbalsta maksājuma pirmā daļa tiks izmaksāta, kad kompetentā kontroles iestāde konstatēs, ka ieguldījumu izdevumu summa ir 2,73 miljardi drahmu. Turklāt maksājums bija jāveic līdz 1999. gada 31. decembrim. Kā noskaidrojās Grieķijas iestāžu 1999. gada decembrī veiktajās pārbaudēs (skatīt Grieķijas piezīmes par P1 pasākumu), summa 2,73 miljardu drahmu apmērā 1999. gada 30. jūnijā bija tikko sasniegta. Tāpēc, tā kā aizdevums tika piešķirts 1999. gada jūlijā un tā kā tajā laikā jau, iespējams, varēja lēst, ka summa 2,73 miljardu drahmu apmērā ir sasniegta vai drīz tiks sasniegta, sākotnēji varētu uzskatīt, ka iespēja saņemt pirmo atbalsta daļu ir samērā liela. Tomēr joprojām ir iespējamās dažādas problēmas, kas neļautu izmaksāt atbalstu. Pirmkārt, ja HSY bankrotētu, nebūtu droši, vai Grieķijas iestādes piekristu maksāt ieguldījumu atbalstu uzņēmumam, kas ir beidzis darbību⁽⁸²⁾. Šādā gadījumā bankai būtu jāsaņem dārga un ilgstoša tiesvedība, lai atgūtu naudu. Otrkārt, nav droši, ka kompetentās kontroles iestādes būtu piekritušas apstiprināt radušos ieguldījumu izdevumus, un sliekšņa vērtība netiktu sasniegta pienācīgā laikā. Treškārt, var rasties citas administratīvas problēmas. Tieši tā arī notika⁽⁸³⁾, un Grieķijas iestādes neizmaksāja pirmo maksājuma daļu vairākus gadus. Kā norādīts šā lēmuma 1. nodaļā "Procedūra", kad Komisija vēlāk uzzināja par ieguldījumu plāna īstenošanas kavējumu, tā lūdza apturēt HSY vēl nesamaksātā atbalsta izmaksu. Komisija secina, ka bija iespējams, bet ne droši zināms, ka valsts izmaksās ieguldījumu atbalsta pirmo daļu. Ņemot vērā HSY grūto situāciju, privāta banka būtu pieprasījusi nodrošinājumu, ko varētu izpildīt ātri un droši, un nebūtu apmierināta ar nodrošinājumu, kura vērtība zināmos apstākļos varētu būt nulle. Tādējādi Komisija secina, ka privāta banka nebūtu piekritusi piešķirt šo aizdevumu. Kā norādīts iepriekš, to apstiprina HSY nesekmīgie mēģinājumi piesaistīt līdzekļus no tirgus ekonomikas ieguldītājiem.

(130) Grieķija arī apgalvo, ka tā kā ETVA bija HSY akcionāre, tā rīkojās savās interesēs, izsniedzot HSY šo aizdevumu. Komisija šo apgalvojumu jau ir noraidījusi šā lēmuma 3.1.3. iedaļā.

(131) Visbeidzot, attiecībā uz to, ka aizdevums ir atmaksāts, Komisija jau P2 pasākuma novērtējumā ir izskaidrojusi, kāpēc šis fakts nepierāda, ka privāta banka būtu piekritusi attiecīgajā brīdī sniegt HSY šo finansējumu.

(132) No iepriekš minētajiem apsvērumiem Komisija secina, ka aizdevums dod HSY priekšrocību, jo tas nebūtu varējis saņemt šo aizdevumu tirgū.

(133) Komisija secina, ka P3 pasākums ir atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Tā kā pretrunā Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai tas tika piešķirts bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

4.3.5.3. Atbalsta saderība

(134) Tāpat kā P2 pasākuma saderība, arī šā pasākuma saderība ir jāvērtē saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1540/98. Tā kā šā aizdevuma mērķis tāpat kā P2 pasākuma mērķis ir finansēt ieguldījumu plānu, kas bija pārstrukturēšanas plāna daļa, un tā kā tas tika piešķirts grūtībās nonākušam uzņēmumam, arī šis aizdevums jāuzskata par pārstrukturēšanas atbalstu, uz ko attiecas Regulas (EK) Nr. 1540/98 5. pants. Ir skaidrs, ka pasākums neatbilst šajā pantā paredzētajiem nosacījumiem. Regulas 5. pantā jo īpaši ir norādīts, ka pārstrukturēšanas atbalstu "var izņemt kārtā uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ja tas atbilst Kopienas pamatnostādņem par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai". Piešķiršanas brīdī bija piemērojamas pamatnostādnes, kuras Oficiālajā Vēstnesī tika publicētas 1994. gada 23. decembrī⁽⁸⁴⁾ un kuras stājās spēkā tajā pašā dienā (turpmāk "1994. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes"). Nav izpildīti vairāki šo pamatnostādņu 3.2.2. iedaļā ietvertie atbalsta atļaušanas nosacījumi. Piemēram, attiecībā uz i) nosacījumu "Dzīvotspējas atjaunošana" Komisija norāda, ka ar valsts garantiju tika finansēts ieguldījumu plāns, kas bija daļa no pārstrukturēšanas plāna, ar ko 1999. gada jūlijā jau vairs nepietika, lai atjaunotu HSY dzīvotspēju ilgtermiņā. Attiecībā uz iii) nosacījumu "Atbalsts, kas ir proporcionāls pārstrukturēšanas izmaksām un ieguvumiem" Komisija Lēmumā N 401/97 jau ir nolēmusi, ka maksimālais valsts atbalsta apmērs drīkst būt 50 % no ieguldījumu izmaksām, bet atlikušie 50 % ir jāfinansē, piesaistot akcionāru līdzekļus un banku aizdevumus tirgus apstākļos. Līdz ar to iegul-

dījumu plānam nedrīkst piešķirt papildu atbalstu, jo tiktu pārkāpta iepriekšminētā procentuālā attiecība 50 % apmērā un Komisija nevarētu uzskatīt, ka atbalsts ir proporcionāls "pārstrukturēšanas izmaksām un ieguvumiem".

(135) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka aizdevums ir nelikumīgs un nesaderīgs atbalsts, kas ir jāatgūst. Tā kā pēc 1999. gada 30. jūnija HSY nebūtu varējis saņemt aizdevumus tirgū, ir jāatmaksā viss aizdevums. Tomēr ar to nepietiek, lai atjaunotu situāciju, kāda būtu attīstījies bez atbalsta, jo HSY vairākus gadus ir guvis labumu no aizdevuma, ko nebūtu saņēmis bez valsts iejaukšanās. Lai kompensētu šo priekšrocību, Komisija saskaņā ar šā lēmuma 3.1. iedaļā izdarīto secinājumu uzskata, ka par katru gadu no aizdevuma izmaksas HSY līdz aizdevuma atmaksai ir jāatgūst starpība⁽⁸⁵⁾ starp aizdevuma procentu likmi un Grieķijas atsaucē likmi, kurai pieskaitīti 600 bāzes punkti.

(136) Komisija norāda, ka 2002. gada martā valsts pārdeva ETVA akciju kontrolpaketi *Piraeus Bank*. Tāpēc ETVA pēdējos divus aizdevuma, kas tika atmaksāts 2004. gadā, atmaksāšanas gadus vairs nepiederēja valstij. Tādā gadījumā var uzdot jautājumu (par šo aizdevumu un par citiem aizdevumiem un garantijām, ko ETVA piešķīra pirms 2002. gada marta un kuru termiņš bija pēc 2002. gada marta), vai atbalsta daļa, kas saistīta ar laikposmu pēc 2002. gada marta, ir jāatmaksā ETVA, nevis valstij. Lai atbildētu uz šo jautājumu, Komisija atgādina, ka, valstij piešķirot aizdevumu ar procentu likmi, kas ir zemāka par tirgus likmi, atbalsts tiek piešķirts aizdevuma slēgšanas brīdī, pat ja priekšrocība materializējas tikai katrā procentu maksājuma dienā, kad aizņēmējs maksā mazāku procentu likmi⁽⁸⁶⁾. Tādā pašā veidā tāda aizdevuma tirgus vērtība, kura procentu likme pienācīgi neatspoguļo aizņēmēja grūtības, nekavējoties samazinās⁽⁸⁷⁾ pēc aizdevuma līguma parakstīšanas (t. i., nevis pēc datumiem nākotnē, kad aizņēmēji maksā procentus saskaņā ar likmi, kas ir zemāka par tirgus procentu likmi). Savukārt bankas vērtība ir atkarīga no tās aktīvu vērtības un galvenokārt no tās aizdevumu portfeļa konkrētā brīdī. Tāpēc aizdevumu piešķiršana ar nosacījumiem, kas neatbilst tirgus nosacījumiem, samazināja ETVA vērtību un tādējādi samazināja cenu, kādu valsts vēlāk saņēma, pārdodot ETVA akcijas. Tāpēc aizdevumu piešķiršana ar nosacījumiem, kas neatbilst tirgus nosacījumiem, samazināja ETVA vērtību un tādējādi samazināja cenu, kādu valsts saņēma, pārdodot ETVA akcijas⁽⁸⁸⁾. Tas parāda, ka šo atbalsta pasākumu izmaksas sedza valsts - arī pēc 2002. gada marta.

4.4. Aizdevums 13,75 miljonu euro apmērā, kas piešķirts 2002. gadā (P4 pasākums)

4.4.1. Pasākuma apraksts

- (137) *ETVA* un *HSY* aizdevuma līgums tika noslēgts 2002. gada 31. maijā. Aizdevuma summa bija 13,75 miljoni euro, tā darbības ilgums – divi gadi, bet procentu likme – *EURIBOR*, kam pieskaitīti 125 bāzes punkti. Aizdevums tiks izmantots kā ieguldījumu atbalsta otrā un trešā maksājuma avansa maksājums. Aizdevumu nodrošināja, nododot tiesības uz ieguldījumu atbalsta otro un trešo maksājumu ⁽⁸⁹⁾.

4.4.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (138) Lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija norāda, ka aizdevums varētu būt atbalsts, kura saderība ir apšaubāma. Turklāt, ja izrādītos, ka šis aizdevums ir piešķirts ar valsts garantiju, šķiet, ka tas pārkāpj Lēmumu N 401/1997, kurā norādīts, ka, lai finansētu ieguldījumu programmu, banku aizdevumi ir jāpiesaista parastos tirgus apstākļos bez valsts garantijām.

4.4.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (139) *Elefsis* piezīmes par šo pasākumu ir līdzīgas piezīmēm par P3 pasākumu.

4.4.4. Grieķijas piezīmes

- (140) Grieķijas iestādes apgalvo, ka šis aizdevums ir piešķirts saskaņā ar tirgus nosacījumiem. Konkrēti, procentu likme ir līdzīga tai, kāda tika prasīta dažiem *ETVA* piešķirtiem aizdevumiem tajā pašā laikposmā. *HSY* varēja aizņemties no jebkuras citas bankas, bet likumsakarīgi deva priekšroku savai akcionārei *ETVA*. Turklāt nodrošinājums prasījuma nodošanas veidā uz ieguldījumu atbalsta maksājuma otro un trešo daļu bija jebkurai bankai pieņemama ķīla. Visbeidzot, aizdevums nemaz netika izmaksāts *HSY*, tāpēc tas nevar būt *HSY* paredzēts atbalsts. Turklāt tas, ka *ETVA* ir atteikusies izmaksāt aizdevumu, kad noskaidrojās, ka ieguldījumu atbalsta samaksa ir "iesaldēta" procesuālu iemeslu dēļ un ka atbalsta maksājums bija nedrošs, norāda, ka *ETVA* rīkojās, kā būtu rīkojusies jebkura cita banka.

4.4.5. Novērtējums

4.4.5.1. Līguma 296. pants

- (141) Komisija jau P2 pasākuma novērtējumā ir secinājusi, ka uz P4 pasākumu neattiecas Līguma 296. panta darbības

joma. Tāpēc tas jāvērtē saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4.4.5.2. Atbalsta esība

- (142) Vispirms Komisija piebilst, ka aizdevumu piešķirā *ETVA* un to nesedza ar valsts garantiju.
- (143) Komisija norāda, ka *HSY* nav saņēmis naudu saskaņā ar aizdevuma līgumu, jo *ETVA* atteicās izmaksāt aizdevumu *HSY*. Tāpēc *HSY* nav ieguvis nekādas priekšrocības, un Komisija uzreiz var secināt, ka pasākums nav atbalsts.
- (144) Divi turpmāk minētie elementi attiecībā uz P4 pasākumu, pat ja tie nav svarīgi novērtējumā, var radīt šaubas par citu pasākumu novērtējuma spēkā esību. Tāpēc Komisija tos analizēs.
- (145) Pirmkārt, Grieķija apgalvo, ka tas, ka *ETVA*, tā kā pastāvēja risks, ka netiks izmaksāts ieguldījumu atbalsts, nolēma neizmaksāt *HSY* aizdevumu, liecina, ka *ETVA* rīkojās kā parasts privāts aizdevējs un nepiedāvāja *HSY* labvēlīgu attieksmi. Komisija norāda, ka Grieķijas apgalvojumā nav ņemts vērā tas, ka *ETVA* aizdevuma izmaksas atteikuma brīdī jau bija *Piraeus Bank* kontrolē un to vairs nekontrolēja valsts. Tāpēc atteikumu izmaksāt aizdevumu nevar izmantot kā piemēru *ETVA* rīcībai, ja to kontrolētu valsts. Šāda rīcība – tieši pretēji – apstiprina, ka privāta banka nebūtu aizdevusi *HSY*.

- (146) Otrkārt, Komisija norāda, ka P4 pasākumā ir paredzēta tāda paša veida ķīla kā P3 pasākumā. P4 pasākums tika parakstīts, kad *ETVA* jau bija nonākusi *Piraeus Bank* kontrolē. Tomēr tas neliecina, ka P3 pasākums faktiski bija pieņemams privātai bankai. Šīs divas situācijas patiešām nav salīdzināmas vairāku iemeslu dēļ. Komisija, piemēram, norāda, ka brīdī, kad 2002. gada 31. maijā tika parakstīts aizdevuma līgums, jau bija zināms, ka ieguldījumu atbalsta izmaksa ir "iesaldēta" administratīvu iemeslu dēļ, un pavisam noteikti tas bija zināms *ETVA*, kas līdz tam brīdim bija *HSY* akcionāre ⁽⁹⁰⁾. Tāpēc, kad *ETVA* 2002. gada 31. maijā parakstīja līgumu, tā jau varēja atteikties izmaksāt aizdevumu ⁽⁹¹⁾. Tā zināja, ka tai ir iespēja atteikties izmaksāt aizdevumu. Šī situācija atšķiras no *ETVA* situācijas, parakstot aizdevuma līgumu 1999. gada jūlijā. Vēl viena atšķirība salīdzinājumā ar P3 pasākumu ir tāda, ka, 2002. gada 31. maijā parakstot aizdevuma līgumu, divi starptautiski uzņēmumi bija pabeiguši *HSY* iegādi un bija gatavi tajā ieguldīt. Iegāde palielināja uzņēmuma izredzes turpināt darbību. Šādu iegādi nevarēja paredzēt 1999. gada jūlijā.

4.5. 1997. gadā atļautā 54 miljardu drahmū (160 miljoni euro) atbalsta (E7 pasākums) nepareiza izmantošana

4.5.1. Pasākuma apraksts

- (147) Komisija 1997. gada 15. jūlijā līdztekus Lēmumam N 401/97, ar ko tika apstiprināts ieguldījumu atbalsts, pieņēma Lēmumu C 10/94. Ar šo lēmumu tika slēgta 88. panta 2. punktam atbilstīga procedūra, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1013/97 apstiprinot 54 miljardu drahmū (160 miljoni euro) lielu parādu norakstīšanu, kas atbilda būvētavas parādiem saistībā ar darbību civilajā jomā. Vienlaikus veiktā to parādu norakstīšana, kas saistīti ar būvētavas darbību militārajā jomā, nav vērtēta saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4.5.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (148) Komisija lēmumā par pagarināšanu pauž bažas par to, ka ir pārkāpti divi Lēmuma C 10/94 nosacījumi. Pirmkārt, parādu norakstīšanas nosacījums bija pārstrukturēšanas plāna ieviešana, kurā viens no diviem pilāriem bija ieguldījumu plāns. Kā Komisija skaidroja lēmumā par procedūras uzsākšanu (skatīt P1 pasākuma aprakstu), Komisijai ir bažas par to, vai šis ieguldījumu plāns ir īstenots pareizi. Otrkārt, Lēmums C 10/94 aizliedz pārstrukturēšanas vajadzībām piešķirt papildu darbības atbalstu. Komisija norāda, ka lēmumā par pagarināšanu iekļautie dažādie pasākumi, šķiet, ir papildu pārstrukturēšanas atbalsts. Tāpēc šķiet, ka šis nosacījums ir pārkāpts.

4.5.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (149) *Elefsis* apgalvo, ka lēmumā par procedūras uzsākšanu minētais divu nosacījumu pārkāpums ir labs pamatojums, lai varētu secināt, ka atbalsts ir nepareizi izmantots. Turklāt *Elefsis* apgalvo, ka privatizāciju 1995. gadā nekādi nevar uzskatīt par īstu privatizāciju. Darbinieki kā akcionāri jo īpaši neuzņēmās nekādu finansiālu risku, jo viņi maksāja tikai nelielu daļu no tā, kas viņiem būtu bijis jāmaksā, un viņu patiesībā samaksātās summas valsts pilnībā atmaksāja 2001. un 2002. gadā veiktajā privatizācijā. Tas, ka nav notikusi īsta privatizācija, kas bija parādu dzēšanas nosacījums, Komisijai būtu jāuzskata par vēl vienu Lēmuma C 10/94 pārkāpumu.

4.5.4. Grieķijas piezīmes

- (150) Grieķija un HSY piezīmēs par lēmumu par pagarināšanu⁽²⁾ apgalvo, ka aizliegums piešķirt papildu pārstruk-

turēšanas atbalstu tikai padara nelikumīgu jaunu atbalstu. Šā aizlieguma pārkāpuma rezultātā ar Lēmumu C 10/94 atļautais atbalsts netiek atzīts par nesaderīgu. Turklāt Grieķija uzsver, ka lēmums aizliedz pārstrukturēšanas vajadzībām piešķirt papildu "darbības atbalstu" (kā definēts Padomes Direktīvas 90/684/EEK 5. pantā). Tāpēc tā apstrīd apgalvojumu, ka pēc 1997. gada tai nebija atļauts piešķirt HSY pārstrukturēšanas atbalstu.

- (151) Attiecībā uz ieguldījumu plānu Grieķija un HSY apgalvo, ka Lēmumā C 10/94 nebija nosacījuma par ieguldījumu plāna īstenošanu. Turklāt tajā nevarēja būt šāda nosacījuma, jo tāda nav Direktīvā 90/684/EEK un Regulā (EK) Nr. 1013/97, kas bija lēmuma juridiskais pamats. Vienīgais nosacījums bija HSY daļēja privatizācija un ieguldījumu plāna iesniegšana (t. i., nevis tā īstenošana).

4.5.5. Novērtējums

4.5.5.1. Līguma 296. pants

- (152) Šim pasākumam nepiemēro Līguma 296. pantu, jo pasākums attiecas uz tādu parādu norakstīšanu, kas ir saistīti tikai ar būvētavas darbībām civilajā jomā. Turklāt Lēmuma C 10/94 pamatā bija valsts atbalsta noteikumi, nevis Līguma 296. pants.

4.5.5.2. Ieguldījumu plāna īstenošana

- (153) Komisija uzskata, ka ieguldījumu plāna īstenošana bija Lēmumā C 10/94 noteikts nosacījums. Tā priekšpēdējā punktā patiešām ir norādīts: "Ieguldījumu plāns vēl nav sāks [...]. Pēc tā izpildes pašlaik notiekošā pārstrukturēšana būtu jāpabeidz un būvētavas dzīvotspējai būtu jāatjaunojas". Komisija lēmuma priekšpēdējā punktā atgādina par aizliegumu piešķirt papildu pārstrukturēšanas atbalstu. Visbeidzot, pēdējā punktā ir norādīts: "Nemot vērā iepriekš minēto, Komisija ir nolēmusi izbeigt procedūru saskaņā ar 93. panta 2. punktu, atļaujot piešķirt atbalstu saskaņā ar šajā vēstulē aprakstītajiem nosacījumiem. Ja Komisija uzskatīs, ka nav ievērots kāds no šiem nosacījumiem, tā var pieprasīt apturēt un/vai atgūt atbalstu". Tas, ka Komisija lietoja vārdu "nosacījumu" daudzskaitlī, norāda, ka lēmumā papildus nosacījumam, ar ko tika aizliegts papildu pārstrukturēšanas atbalsts, bija vismaz vēl viens nosacījums. Pamatojoties uz lēmuma struktūru un saturu, var secināt, ka ieguldījumu plāna īstenošana bija nosacījums. Komisija jau ir izvērti-

novērtējusi ieguldījumu atbalsta īstenošanu, analizējot P1 pasākumu. Komisija secina, ka HSY nav īstenojis ieguldījumu plānu pieņemamā laikposmā. Līdz 2001. gada 31. decembrim – kad ieguldījumu plāna izpildes termiņš bija vienreiz pagarināts – HSY bija izpildījis tikai 63 % no plāna. Tāpēc Komisija secina, ka šis nosacījums nav ievērots.

(154) Grieķija apgalvo, ka ieguldījumu plāna īstenošana nav noteikta kā nosacījums Regulā (EK) Nr. 1013/97, kas ir Lēmuma C 10/94 juridiskais pamats. Komisija atgādina, ka atļauja piešķirt atbalstu tika dota ar Lēmumu C 10/94. Tāpēc ir jāievēro minētajā lēmumā noteiktie nosacījumi. Ja Grieķija uzskatīja, ka Lēmumā C 10/94 noteiktie nosacījumi neatbilst Regulas (EK) Nr. 1013/97 nosacījumiem, tai vajadzēja apstrīdēt Lēmumu C 10/94. Taču Grieķija to neapstrīdēja Līguma 230. pantā noteiktajā termiņā. Papildus Komisija atgādina, ka Regula (EK) Nr. 1013/97 ir tikai Padomes Direktīvas 90/684/EEK grozījums un tās mērķis ir palielināt atbalsta summu, ko var piešķirt trim būvētavu grupām. Attiecībā uz HSY Regulā (EK) Nr. 1013/97 norādīts, ka “šai būvētavai piemēro visus pārējos Direktīvas 90/684/EEK noteikumus.” Komisija atgādina, ka Direktīva 90/684/EEK atļauj piešķirt atbalstu Grieķijas būvētavām, ja to “piešķir būvētavu finanšu pārstrukturēšanai saistībā ar sistemātisku un specifisku pārstrukturēšanas programmu, kas saistīta ar būvētavu pārdošanu.” Tas norāda, ka Padomei nepietika tikai ar pārstrukturēšanas plāna iesniegšanu un ka tas bija arī jāīsteno. Patiešām, kā var piešķirt atbalstu “saistībā ar sistemātisku un specifisku pārstrukturēšanas programmu”, ja šī programma netiek īstenota?

(155) Tā kā šis nosacījums nav ievērots, atbalsts ir nepareizi izmantots un saskaņā ar Lēmuma C 10/94 pēdējo rindkopu ir jāatgūst.

4.5.5.3. “Papildu darbības atbalsta pārstrukturēšanas vajadzībām” aizliegums

(156) Lēmuma C 10/94 priekšpēdējā punktā ir norādīts, ka “Komisija norāda, ka Padome ir pieņēmusi Regulu (EK) Nr. 1013/97 ar nosacījumu, ka būvētavām, uz kurām attiecas regula, netiks piešķirts papildu darbības atbalsts

pārstrukturēšanas vajadzībām. Attiecīgi būvētavai nedrīkst piešķirt šādu pārstrukturēšanas atbalstu nākotnē.” Šajā procedūrā iesaistītajām personām ir atšķirīgi viedokļi par šā nosacījuma interpretēšanu. Pēc Grieķijas un HSY domām tas nozīmē, ka jebkurš darbības atbalsts pārstrukturēšanas nolūkā, ko piešķirtu pēc lēmuma pieņemšanas, automātiski būtu nesaderīgs un būtu jāatgūst. Pēc Elefsis domām šis nosacījums nozīmē, ka jebkāda darbības atbalsta piešķiršana pārstrukturēšanas nolūkā pēc lēmuma pieņemšanas būtu ar Lēmumu C 10/94 atļautā atbalsta nepareiza izmantošana, kā rezultātā būtu jāatgūst ar Lēmumu C 10/94 atļautais atbalsts, kā arī jāatgūst papildu darbības atbalsts pārstrukturēšanas nolūkā.

(157) Komisija norāda, ka papildu darbības atbalsta pārstrukturēšanas vajadzībām aizlieguma mērķis ir nepieļaut atbalsta uzkrāšanos tādā apmērā, kas pārsniedz lēmumā noteikto līmeni. Komisija uzskata, ka šis mērķis tiks sasniegts, ja tiks atgūts jebkurš papildu darbības atbalsts, kas piešķirts pēc Lēmuma C 10/94 pieņemšanas. Patiešām, atgūstot papildu atbalstu, tiek atjaunota sākotnējā situācija un novērsta atbalsta uzkrāšanās tādā apmērā, kas pārsniedz Lēmumā C 10/94 noteikto līmeni. Tāpēc Komisija secina, ka, piešķirot papildu darbības atbalstu pārstrukturēšanas nolūkā pēc Lēmuma C 10/94 pieņemšanas, nerodas pienākums atgūt atbalstu, kas apstiprināts ar Lēmumu C 10/94, ja tiek faktiski atgūts papildu atbalsts.

(158) Komisija norāda, ka, lai noteiktu, vai ir jāatgūst ar Lēmumu C 10/94 atļautais atbalsts, nav jānosaka, kuri pēc Lēmuma C 10/94 pieņemšanas nelikumīgi īstenotie atbalsta pasākumi ir “darbības atbalsts pārstrukturēšanas nolūkā”. Patiešām, Komisija šajā lēmumā secinās, ka ir jāatgūst visi pēc Lēmuma C 10/94 pieņemšanas nelikumīgi īstenotie atbalsta pasākumi. Līdz ar to būs jāatgūst jebkurš pasākums, ko var klasificēt kā papildu darbības atbalstu pārstrukturēšanas nolūkā. Atgūšana atjaunos sākotnējo situāciju, tāpēc ir novērsta pārstrukturēšanas atbalsta uzkrāšanās iespēja. Tāpēc būs sasniegts Lēmumā C 10/1994 noteiktā nosacījuma mērķis.

4.5.5.4. Pirkšanas cenas nemaksāšana

(159) Izmeklēšanas procedūrā veicot padziļinātu lietas analīzi, Komisija atklāja vēl vienu Lēmuma C 10/94 pārkāpumu: visu laiku, kad darbinieki kā 49 % HSY akciju turētāji piedalījās HSY pārvaldīšanā, tie tā arī nebija samaksājuši pirksanas cenu, kas tiem bija jāsamaksā saskaņā ar 1995. gada septembra daļējās privatizācijas līgumu.

(160) Lai izprastu šo Lēmuma C 10/94 pārkāpumu, vispirms ir jāanalizē šā lēmuma teksts un to tiesību aktu teksts, uz kuriem ir pamatots šis lēmums.

(161) Direktīvas 90/684/EEK preambulā ir norādīts: "tā kā Grieķijas kuģu būves nozarei ir vajadzīga finanšu īstermiņa pārstrukturēšana, lai ļautu tās publiskajiem īpašniekiem atjaunot tās konkurētspēju, pārdodot to jauniem īpašniekiem". Uz šā pamata direktīvas 10. pantā ir norādīts: "2. 1991. gadā darbības atbalstu kuģu būvei, kuģu pārbūvei un kuģu remontam, kas nav saistīts ar jauniem līgumiem, var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ja to piešķir būvētavu finanšu pārstrukturēšanai saistībā ar sistematisku un specifisku pārstrukturēšanas programmu, kas saistīta ar būvētavu pārdošanu. 3. Neskarot 2. punktā minēto pienākumu pārdot būvētavas, Grieķijas valdībai ir atļauts paturēt vienas būvētavas 51 % akciju kontrolpaketi, ja to attaisno aizsardzības intereses." Komisija norāda, ka direktīvā ir lietoti vārdi "pārdodot [...] jauniem īpašniekiem", nevis "atdodot" jauniem īpašniekiem. Tādējādi jaunajiem īpašniekiem par būvētavas iegūšanu īpašumā bija jāmaksā. Īpašumtiesības nevar piešķirt bez atlīdzības. Šā nosacījuma nolūku izskaidro teikums "atjaunot tās konkurētspēju, pārdodot to jauniem īpašniekiem". Būvētavas, esot valsts īpašumā, nav veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu to konkurētspēju. Līdz ar to tām pastāvīgi bija vajadzīgs valsts atbalsts. Lai atrisinātu šo situāciju, kas bija nepieņemama, pamatojoties uz Līguma 87. pantu, Padome atļāva pēdējoreiz piešķirt atbalstu (t. i., atbalstu varēja piešķirt 1991. gadā), taču pieprasīja pārdot būvētavas jauniem īpašniekiem. Tāpēc loģika ir tāda, ka jaunie īpašnieki veiks pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu konkurētspēju, tādēļ būvētavām vairs nebūs vajadzīgs darbības atbalsts pārstrukturēšanas vajadzībām⁽⁹³⁾.

(162) Kā norādīts šā lēmuma 2. iedaļā "Iepriekšējie Komisijas un Padomes lēmumi", Komisija 1995. gada jūlijā lietā C 10/1994 pieņēma negatīvu lēmumu, jo HSY nebija pārdota, kā tas prasīts Direktīvā 90/684/EEK. Grieķija

lūdza apturēt minētā lēmuma piemērošanu, apgalvojot, ka būvētava tuvākajā laikā tiks pārdota. Pati Grieķija pēc tam apgalvoja, ka 1995. gada septembra līgums ir būvētavas pārdošanas darījums. Uz šā pamata Komisija atsauca negatīvo lēmumu.

(163) Regulas (EK) Nr. 1013/97 preambulā ir norādīts: "tā kā, neskatoties uz Grieķijas valdības centieniem privatizēt visas valsts būvētavas līdz 1993. gada martam, *Hellenic Shipyards* tikai 1995. gada septembrī tika pārdota tā darbinieku kooperatīvam, valstij paturot 51 % akciju kontrolpaketi aizsardzības interesēs; tā kā *Hellenic Shipyards* finansiālās dzīvotspējas un pārstrukturēšanas nolūkā ir jāsniedz atbalsts, kas ļaus uzņēmumam norakstīt pirms aizkavētās privatizācijas uzkrātos parādus". Regulas (EK) Nr. 1013/97 1. panta 3. punktā ir norādīts: "Atbalstu drahmās *Hellenic Shipyards* parādu dzēšanas veidā līdz 54,525 miljardu drahmām apmērā, kas atbilst parādiem saistībā ar būvētavas darbību civilajā jomā, kas pastāvēja 1991. gada 31. decembrī, ar uzkrātajiem procentiem un kavējuma naudām par laiku līdz 1996. gada 31. janvārim var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Šai būvētavai piemēro visus pārējos Direktīvas 90/684/EEK noteikumus." Tāpēc tika pieņemta Regula (EK) Nr. 1013/97, jo, lai HSY kļūtu dzīvotspējīga, tai bija vajadzīgs lielāks atbalsts, nekā atļauts Direktīvas 90/684/EEK 10. pantā. Precīzāk, minētā regula atļāva dzēst procentus un kavējuma naudas saistībā ar parādiem, kas pastāvēja 1991. gada 31. decembrī un bija uzkrājušies kopš minētā brīža. Regula (EK) Nr. 1013/97 bija piemērojama līdz 1998. gada 31. decembrim. Komisija norāda, ka Padome attiecībā uz HSY atkal lietoja vārdus "pārdota" un "privatizācija". Padome atļāva piešķirt atbalstu, jo uzskatīja, ka 1995. gada septembrī bija noslēgts likumīgs pārdošanas līgums atbilstīgi Direktīvā 90/684/EEK noteiktajam nosacījumam. Citiem vārdiem, būvētavas pārdošana nebija jāizvirza kā nosacījums, jo jau bija noslēgts likumīgs pārdošanas līgums.

(164) Lēmuma C 10/94 sākumā ir atgādināts, ka Direktīvas 90/684/EEK 10. pantā pieprasīts pārdot būvētavu. Pēc tam Lēmumā C 10/94 ir norādīts, ka šis nosacījums ir izpildīts, jo "1995. gada 18. septembrī 49 % būvētavas akciju tika pārdoti būvētavas darbinieku kooperatīvam." Taču, tā kā atbalsta summa ir lielāka, nekā atļauts Direktīvā 90/684/EEK, "Komisija nevarēja piešķirt apstiprinājumu, pamatojoties uz 7. direktīvas noteikumiem", kura tāpēc tika grozīta ar Regulu (EK) Nr. 1013/97, lai palielinātu atbalsta summu, ko var piešķirt HSY. Tā kā bija izpildīti minētajā regulā un Direktīvā 90/684/EEK noteiktie nosacījumi, ar Lēmumu C 10/94 tika dota

atļauja piešķirt atbalstu. Komisija norāda, ka arī Lēmumā C 10/94 bija lietots vārds "pārdots" un uzskatīja, ka ETVA un darbinieku līgums par 49 % HSY akciju pārdošanu bija likumīgs pārdošanas darījums. Komisija uzsver, ka tā saņēma pārdošanas līguma kopiju pirms Lēmuma C 10/94 pieņemšanas un tāpēc tai bija zināms tā saturs. Komisija secina, ka, pieņemot Lēmumu C 10/94, tai nebija iemesla pieprasīt pārdot HSY (t. i., izvirzīt to kā nepārprotamu nosacījumu, kas jāievēro nākotnē), jo 1995. gada septembrī jau bija parakstīts likumīgs pārdošanas līgums.

- (165) Komisija tomēr atgādina, ka 1995. gada septembra līgumā bija neparasti noteikumi par pirkšanas cenas samaksu: pirkšanas cena 8,1 miljarda drahmu (24 miljoni euro) apmērā darbiniekiem nebija jāmaksā tūlīt, bet 13 gada maksājumos pēc divu gadu ilga labvēlības perioda, tādējādi no 1998. gada līdz 2010. gadam. Taču īpašumtiesības uz akcijām tika nekavējoties nodotas darbiniekiem. Līdz brīdim, kad darbinieki samaksātu pirkšanas cenu, akcijas bija iekļātas ETVA. Lai finansētu gada maksājumus, kuri pienācās ETVA, HSY bija paredzējusi ieturēt darbinieku mēnešalgas un pabalstu daļu. Nāmajos mēnešos pēc 1995. gada septembra ETVA, HSY, darbinieku apvienība un katrs HSY darbinieks atsevišķi noslēdza līgumu (1995. gada septembra līgumu noslēdza ETVA un darbinieku apvienība). Ar šo līgumu katrs darbinieks piekrita iegādāties noteiktu skaitu akciju saskaņā ar 1995. gada septembra līguma nosacījumiem. Arī šajos līgumos ir atkārtots, ka HSY ieturēs daļu mēnešalgas un Lieldienu un Ziemassvētku piemaksu, lai finansētu gada maksājumus. Tagad Komisija ir konstatējusi, ka darbinieki nav veikuši nevienu gada maksājumu.
- (166) Tas nozīmē, ka tie nebija samaksājuši nevienu maksājuma daļu, kamēr piedalījās būvētavas vadībā kā 49 % akciju īpašnieki. Pirmie trīs 1995. gada septembra līgumā definētie maksājumi – kuri bija jāsamaksā 1998., 1999. un 2000. gadā – netika veikti. HSY privatizācijas ietvaros 2001. gadā darbinieki un ETVA noslēdza līgumu, ar kuru darbinieki atteicās no prasījuma par 49 % ieņēmumu no HSY akciju pārdošanas HDW/Ferrostaal. Par to ETVA atteicās no prasījuma pret darbiniekiem par 49 % HSY akciju pirkšanas cenas samaksu, kura darbiniekiem bija jāmaksā saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu. Tas nozīmē, ka darbinieki kā īpašnieki neuzņēmās finansiālu risku par pārstrukturēšanas sekmīgu realizēšanu vai neizdošanu.
- (167) Komisija norādīja Grieķijai un HSY, ka tas, ka darbinieki nav samaksājuši pirkšanas cenu, iespējams, ir Lēmuma C 10/1994 pārkāpums, jo izriet, ka daļējā privatizācija, kuras mērķis bija atjaunot būvētavas konkurētspēju, nekad nav notikusi.
- (168) Grieķija un HSY apstrīd šos secinājumus. Lai kļiedētu Komisijas šaubas, tās cita starpā izvirza šādus argumentus.
- (169) Grieķijas pirmais arguments ir apgalvojums, ka privatizācija bija "reāla" un "īsta". Jo īpaši Grieķijas valdība uzsver: "Darbinieki ieguva akcionāru statusu saskaņā ar Grieķijas tiesību aktu noteikumiem. Tie tika reģistrēti uzņēmumu akcionāru reģistrā un ieguva visas attiecīgās akcionāru tiesības, tostarp tiesības piedalīties un balsot pilnsapulcēs, tādējādi kontrolējot un ietekmējot būvētavas ikdienas pārvaldi. Turklāt, iegūstot akcijas, pastāvēja risks, ka tās varētu zaudēt vērtību." "Darbinieki izmantoja savas pirm-pirkuma tiesības, kas paredzētas attiecīgajos tiesību aktos, un piedalījās akciju kapitāla palielināšanā proporcionāli savai daļībai akciju kapitālā; tādējādi būvētavā tika ieguldīts privāts kapitāls." ⁽⁹⁴⁾
- (170) Grieķijas otrais arguments ir apgalvojums, ka pirkšanas cenas samaksa nebija Lēmumā C 10/94 noteikts nosacījums, un pat ja tā būtu bijis, Komisija uzskatīja, ka tas jau ir izpildīts. Jo īpaši Grieķija atgādina, ka "Komisija 1995. gada 31. oktobra lēmumā minēja, ka procedūrā, ko tā ir uzsākusi, tā turpinās pārbaudīt Grieķijas valdības visas darbības attiecībā uz to, kā tiek piemērots līgums par 49 % akciju nodošanu darbinieku apvienībai, kā arī šā līguma saturu, pirms pieņems galīgo lēmumu par parādu norakstīšanas atļaušanu. Izpildot attiecīgās darbības, tā 1997. gadā pieņēma pozitīvu galīgo lēmumu, ar kuru apstiprināja norakstīšanu, nenosakot nosacījumu par privatizāciju. Citiem vārdiem, Komisija jau 1997. gadā, pirms atļāva parādu norakstīšanu, bija pārbaudījusi līguma saturu un secinājusi, ka tas attiecas uz privatizāciju." ⁽⁹⁵⁾

(171) Grieķijas trešais arguments ir apgalvojums, ka *ETVA* ir pareizi piemērojusi pārdošanas līgumu. Patiešām, darbiniekiem, tā kā tiem jau bija jāpiedalās trijos kapitāla palielinājumos, kuru mērķis bija finansēt ieguldījumu plānu⁽⁹⁶⁾, "bija grūti pildīt savu apņemšanos samaksāt akciju cenu. Lai atgūtu summu, ko bija parādā katrs no 2 000 darbiniekiem, *ETVA* neņēma izpildrakstus, jo nebija reālu izredžu, ka šādai rīcībai būs sekmīgs rezultāts [...]. Tā vietā, lai uzsāktu sarežģītu, ilgu, dārgu un galu galā veltīgu tiesvedību ar mērķi apmierināt savus prasījumus [...], *ETVA* realizēja ķīlu uz nesamaksātajām akcijām un atguva savu prasījumu no darbiniekiem piederošo akciju pārdošanas ieņēmumiem tādā ziņā, ka no minētajiem ieņēmumiem tika segts attiecīgais parāds."⁽⁹⁷⁾ Citiem vārdiem, Grieķija apgalvo, ka, tā kā *HSY* privatizācijā 2001. un 2002. gadā *ETVA* no *HDW/Ferrostaal* saņēma nevis tikai 51 %, bet 100 % no pārdošanas cenas, "var uzskatīt, ka cena tika saņemta. Ir redzams, ka pārdodot darbinieku akcijas iegūtā cena apmierināja *ETVA* prasību saņemt šo cenu [...]. [...] nerodas nekādi jautājumi par pirkuma cenas nesamaksāšanu."⁽⁹⁸⁾ Turklāt nevar apstrīdēt, ka būvētavas pārdošana *HDW/Ferrostaal* ir īsta privatizācija.

tika secināts, ka, tā kā *HSY* akcijas ir pārdotas darbiniekiem ar 1995. gada septembra līgumu, Direktīvas 90/684/EEK 10. pantā noteiktais nosacījums par būvētavas pārdošanu ir izpildīts. Kā norādīts iepriekš, šā nosacījuma mērķis bija nodot īpašumtiesības tādiem īpašniekiem, kuri nolūkā pēc iespējas palielināt savu ieguldījuma vērtību veiku pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu būvētavas konkurētspēju. Šādos apstākļos Komisija pieņēma, ka 1995. gada septembra līgums ir likumīgs, jo tajā darbiniekiem bija līgumsaistības samaksāt 24 miljonus euro par 49 % *HSY* akciju. No šīs maksājāmās cenas izrietēja, ka, piedaloties būvētavas vadībā, darbinieki centīsies saglabāt un palielināt savu ieguldījuma vērtību⁽⁹⁹⁾. Šobrīd šķiet, ka *ETVA*, ko kontrolēja valsts, nemaz nav nopietni centusies iegūt pirkuma cenas maksājumu daļas, kuras saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu darbiniekiem bija jāmaksā 1998., 1999. un 2000. gadā. *ETVA* bija vairāki veidi, kā saņemt pirkuma cenu. *ETVA* kontrolēja *HSY*, kam bija juridiskas tiesības piedzīt šīs summas no darbinieku algām un pabalstiem⁽¹⁰⁰⁾. Turklāt *HSY* un darbinieku apvienībai bija līgumsaistības pret *ETVA* saskaņā ar līgumiem, kas bija individuāli noslēgti ar katru darbinieku pēc 1995. gada septembra. Tādējādi *ETVA* varēja iesūdzēt tiesā *HSY* un darbinieku apvienību, un tai nevajadzēja iesūdzēt katru darbinieku atsevišķi, kā apgalvoja Grieķijas iestādes. Tāpēc Komisija secina, ka Grieķijas iestādes apzināti nepieprasīja darbiniekiem samaksāt gada maksājumus. Šādi rīkojoties, Grieķija parādīja, ka nebija nodomājusi saņemt no darbiniekiem pirkuma cenu. Tas krasi mainīja situāciju, kādā atradās darbinieki. Darbiniekiem nebija jāmaksā pirkuma cena, tādējādi tiem nebija jāpakļauj riskam pašiem sava nauda. Tas nozīmē, ka, piedaloties būvētavas pārvaldībā, viņi pievērsa mazāku uzmanību akciju vērtības saglabāšanai un palielināšanai un finansiālās dzīvotspējas atjaunošanai (un lielāku uzmanību savas darbavietas un darba apstākļu saglabāšanai). Turklāt, tā kā darbinieki nemaksāja pirkuma cenu, vidējā termiņā vai ilgtermiņā varēja sagaidīt, ka *ETVA* realizēs ķīlu uz akcijām un tādējādi darbiniekiem vairs nepiederēs būvētavas akcijas. Šādā situācijā Komisija nesaskata, kā darbinieki varētu būt ieinteresēti saglabāt un palielināt *HSY* akciju vērtību un veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu tās konkurētspēju. Tāpēc Komisija uzskata, ka tas, ka valsts nepieprasīja darbiniekiem samaksāt pirkuma cenu saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu, krasi mainīja situāciju, kādā darbinieki piedalījās būvētavas vadībā. Līdz ar to, tā kā *ETVA* nepieprasīja darbiniekiem samaksāt pirkuma cenu, īpašumtiesību maiņa, kas notika 1995. gada septembrī, nebija īsta "pārdošana", kuras mērķis bija atjaunot būvētavas konkurētspēju, kā noteikts Direktīvā 90/684/EEK. Jāsecina, ka, nepieprasot darbiniekiem samaksāt pirkuma cenu, Grieķija ir nepareizi izmantojusi Lēmumu C 10/94. Komisija patiešām pieņēma šo lēmumu, pamatojoties uz pieņēmumu, ka valstij piederošā banka *ETVA* pildīs 1995. gada septembra līgumu un jo īpaši ka *ETVA* piedzīs pirkuma cenas maksājumus no *HSY* darbiniekiem saskaņā ar līgumā noteiktajiem precīzajiem noteikumiem, tādējādi nodrošinot, ka šie jaunie īpašnieki ir finansiāli ieinteresēti atbalstīt pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu konkurētspēju un dzīvotspēju. Komisija nevarēja paredzēt, ka Grieķija pēc 1995. gada septembra līguma uzdošanas par *HSY* pārdošanas darījumu apzināti atteikties pieprasīt pircējam samaksāt pārdošanas cenu, neskatoties uz vairākiem līguma un tiesību aktu noteikumiem, kas ļāva piedzīt šo maksu. Komisija uzskata, ka

(172) Komisija ir izdarījusi šādus secinājumus. Kā norādīts iepriekš, Lēmumā C 10/94 un Regulā (EK) Nr. 1013/97

šāda rīcība ir pielīdzināma nepareizas informācijas sniegšanai Komisijai un atbalsta nepareizai izmantošanai. Tāpēc ar Lēmumu C 10/94 atļautais atbalsts ir jāatgūst no HSY.

- (173) Komisija ir izdarījusi secinājumu, ka Grieķijas un HSY izvirzītie argumenti, kas rezumēti iepriekš, ir jānoraida.

- (174) Attiecībā uz pirmo argumentu (t. i., ka privatizācija bija īsta un reāla, jo darbinieki ieguva akciju īpašumtiesības un atbilstošo kontroli pār HSY) Komisija norāda, ka īpašumtiesību nodošana bija vajadzīgs, bet ne pietiekams nosacījums. Patiešām, Lēmums C 10/94 un Regula (EK) Nr. 1013/97 pamatojas uz to, ka akcijas ir "pārdotas" darbiniekiem 1995. gada septembrī. Citiem vārdiem, to pamatā ir hipotēze, ka darbinieki maksā pirkuma cenu saskaņā ar 1995. gada septembra līgumā noteiktajiem nosacījumiem. To pamatā nav tas, ka akcijas ir "nodotas" vai "atdotas" darbiniekiem. Kā izskaidrots iepriekš, ir loģiski, ka Komisija un Padome uzskata, ka pirkuma cenas samaksa ir svarīga, jo tā piespiestu darbiniekus pievērst uzmanību akciju vērtībai un attiecīgi vadīt būvētavu. Kā norādīts iepriekš, tā kā darbiniekiem nebija jāmaksā šī cena, to situācija atšķīrās no tirgus ekonomikas īpašnieka situācijas. Attiecībā uz Grieķijas apgalvojumu, ka "iegūstot akcijas, pastāvēja risks, ka tās varētu zaudēt vērtību", Komisija piebilst, ka, kaut gan netiek apstrīdēts, ka darbinieki formāli kļuva par akciju īpašniekiem, tie mazāk uztraucās par akciju vērtības maiņu, jo tiem nebija jāmaksā augsta cena, lai tās iegūtu (t. i., algas un pabalstu samazināšana 12 gadu garumā). Turklāt, tā kā darbinieki nemaksāja pirkuma cenu, viņiem bija jāparedz, ka ETVA realizēs ķīlu uz akcijām, kā rezultātā

darbinieki vairs nebūs šo akciju īpašnieki. Visbeidzot, attiecībā uz Grieķijas apgalvojumiem, ka "darbinieki [...] piedalījās akciju kapitāla palielināšanā proporcionāli savai dalībai akciju kapitālā; tādējādi būvētavā tika ieguldīts privāts kapitāls", Komisija neapstrīd, ka darbinieki piedalījās kapitāla palielināšanā (tas tiks aprakstīts E10 pasākuma aprakstā un izvērtējumā). Tomēr Komisija atgādina, ka saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu dalība kapitāla palielināšanā nedeva darbiniekiem tiesības uz jaunām HSY akcijām. Tāpēc Komisija nesaskata, kā šī dalība vien varētu mudināt darbiniekus vadīt būvētavu tā, lai saglabātu vai palielinātu akciju vērtību, jo šī dalība viņiem nesniedza jaunas akcijas⁽¹⁰¹⁾. Komisija arī nesaskata, kā šī dalība var būt HSY "pārdošana", jo darbinieki par saviem ieguldījumiem nesāņēma papildu akcijas. Papildus Komisija atgādina, ka darbinieku ieguldītā kopsumma trīs kapitāla palielināšanas reizēs bija daudz mazāka par summu, ko viņi būtu ieguldījuši, ja būtu piedalījušies šajos kapitāla palielinājumos un maksājuši pirkuma cenu saskaņā ar 1995. gada septembra līguma noteikumiem. Jāatgādina, ka Lēmuma C 10/94 un Regulas (EK) Nr. 1013/97 pamatā bija hipotēze, ka 1995. gada septembra līgums tiks pildīts, t. i., ka darbinieki maksās pirkuma cenu un piedalīsies kapitāla palielināšanā. Tā kā naudas summa, kas darbiniekiem bija jāiegulda, bija daudz mazāka, nekā Komisija pamatoti sagaidīja, pieņemot Lēmumu C 10/94 (un nekā Padome sagaidīja, pieņemot Padomes Regulu (EK) Nr. 1013/97), Komisija uzskata, ka tā bija nepietiekama, lai mudinātu tos pievērst pietiekamu uzmanību akciju vērtībai un HSY konkurētspējas atjaunošanai.

- (175) Attiecībā uz otro Grieķijas izvirzīto argumentu (t. i., ka pirkuma cenas samaksa nebija Lēmumā C 10/94 noteikts nosacījums, un, pat ja tā būtu, Komisija pēc 1995. gada septembra līguma pārbaudīšanas uzskatīja, ka tas jau ir izpildīts) Komisija iepriekš ir atgādinājusi, ka būvētavas pārdošana bija Direktīvā 90/684/EEK noteikts nosacījums, un izskaidrojusi šā nosacījuma iemeslu. Komisija jau ir arī izskaidrojusi, kāpēc 1995. gada jūlijā tika pieņemts negatīvs lēmums, jo būvētava nebija pārdota. Tāpēc Grieķijai bija skaidrs, ka Komisijai nepietiks tikai ar īpašumtiesību nodošanu darbiniekiem un ka tā beidzot piekrita 1995. gada septembra līgumam tikai tāpēc, ka tas bija īsts pārdošanas darījums, t. i., darbiniekiem bija jāmaksā nozīmīga pirkuma cena un tāpēc viņi būtu patiešām finansiāli interesēti konkurētspējas atjaunošanā. Komisija atgādina arī, ka Direktīvā 90/684/EEK tika izdarīti grozījumi ar Regulu (EK) Nr. 1013/97 vienīgi attiecībā uz pārstrukturēšanai paredzēta darbības atbalsta summu, ko var piešķirt HSY. Tā kā 1995. gada septembra līgums Regulas (EK) Nr. 1013/97 un Lēmuma

C 10/94 pieņemšanas brīdī jau bija iesniegts Komisijai un Padomei, šajos tiesību aktos nebija jāatkārto būvētavas pārdošanas nosacījums. Tie tikai atgādina, ka HSY akcijas ir "pārdotas". Uz šā pamata Lēmumā C 10/94 tiek secināts, ka "Direktīvas [...] 10. pantā noteiktie nosacījumi bija izpildīti". Citiem vārdiem, Komisijas veiktajā novērtējumā Lēmumā C 10/94 (un Padomes veiktajā novērtējumā Padomes Regulā (EK) Nr. 1013/97) ir ņemta vērā 1995. gada septembra līguma esība, kuru Grieķija uzdeva kā pārdošanas darījumu un galvenokārt kurš uzliek darbiniekiem līgumsaistības maksāt ETVA 24 miljonus euro par 49 % HSY akciju iegādi, un precīzi nosaka, kā šī pirkuma cena tiktu piedzīta no darbiniekiem un samaksāta ETVA. Tā kā pušu pienākumi un tiesības bija precīzi noteiktas līgumā, tā kā pati Grieķija apgalvoja, ka līgums ir HSY pārdošanas darījums, un tā kā Grieķijas valdība pati bija pieņēmusi likumu, kas uzliek darbiniekiem pienākumu maksāt pirkuma cenu ETVA (skatīt 100. zemsvītras piezīmi), Komisijai nebija iemesla apšaubīt, ka valsts pareizi pildīs līgumu. Jo īpaši Komisija nevarēja paredzēt, ka pati valsts apzināti atteiksies piedzīt pirkuma cenu no pircēja. Komisijai bija tiesības uzskatīt, ka HSY ir pārdota, un tai nebija jāatkārto, ka HSY būtu jāpārdod.

10/94 pārkāpums, jo šajā lēmumā bija likumīgi pieņemts, ka minētais līgums tiks atbilstīgi pildīts. Papildus Komisija piebilst, ka pat ja Grieķijas apgalvojums, ka ETVA nevarēja piedzīt pirkuma cenu no darbiniekiem, ir patiess, ar Lēmumu C 10/94 atļautais atbalsts būtu jāatgūst. Patiesām, ja šis apgalvojums ir patiess, tas nozīmē, ka Grieķija paziņoja Komisijai par pārdošanas līgumu, kuru no paša sākuma nevarēja izpildīt (t. i., valsts nevarēja no pircēja piedzīt pirkuma cenu)⁽¹⁰³⁾. Tādā gadījumā Komisijai jāuzskata, ka Lēmuma C 10/94 pamatā ir Grieķijas sniegta maldinoša informācija, un tāpēc jāanulē attiecīgais lēmums.

(176) Attiecībā uz trešo Grieķijas argumentu, kas izvirzīts, lai kļiedētu Komisijas bažas (t. i., vai 1995. gada septembra līgums ir pareizi izpildīts), Komisija norāda, ka 1995. gada septembra līgumā bija skaidri norādīts, kā tiks samaksāta pirkuma cena. Gada maksājumi bija jāveic no 1998. gada, un tos finansētu, ieturot daļu no Ziemassvētku un Lieldienu piemaksām, kā arī daļu no mēnešalgas. Tā kā darbinieki bija piekrituši algu un piemaksu samazinājumam nākotnē, ETVA nebija jāpieņem pirkuma cena no katra atsevišķā darbinieka: HSY varēja tieši ieturēt daļu darbinieku mēnešalgas. Šajos apstākļos Komisija nesaskata, kā gada maksājumu neveikšanu var attaisnot ar to, ka "darbiniekiem bija grūti pildīt savu apņemšanos samaksāt akciju cenu". ETVA bija vienkārši jānodrošina, lai HSY ieturētu attiecīgās summas no piemaksām un algām. ETVA kā akciju kontrolpaketes turētāja kontrolēja HSY. Turklāt HSY bija jāietur šīs summas saskaņā ar ETVA, HSY, darbinieku apvienības un katra darbinieka atsevišķi noslēgto līgumu noteikumiem. Tāpēc ETVA varēja tieši iesūdzēt tiesā HSY, ja tā nerīkojās saskaņā ar līguma noteikumiem⁽¹⁰²⁾. Tāpēc Komisija secina, ka ETVA, ko kontrolēja valsts, nemēģināja panākt pirkuma cenas samaksu, kas tai bija jādara saskaņā ar 1995. gada septembra pārdošanas līguma noteikumiem. Kā skaidrots iepriekš, tas ir Lēmuma C

(177) Saistībā ar trešo Grieķijas izvirzīto argumentu Komisija noraida arī apgalvojumu, ka ķīlas uz neapmaksātajām akcijām realizācija un šo akciju pārdošana 2001. un 2002. gada privatizācijā ir pielīdzināma saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu maksājamās summas saņemšanai no darbiniekiem. Pirmkārt, tā kā ETVA nepieprasīja darbiniekiem samaksāt pirkuma cenu, viņi negaidīja, ka viņiem būs reāli jāiegulda attiecīgā naudas summa un tādejādi neriskēja zaudēt naudu, ja samazinātos akciju vērtība. Kā skaidrots iepriekš, šis apgalvojums ir pretrunā Lēmumam C 10/94, kurā bija pieņemts, ka HSY ir "pārdota", t. i., ka privāts ieguldītājs ir riskējis ar precīzu un lielu savas naudas summu, iegādājoties HSY akcijas, un tādejādi tam būs stimulds vadīt būvētavu ar mērķi maksimāli palielināt sava turējuma vērtību. Otrkārt, ETVA saņemtā un līdz ar to valsts saņemtā naudas summa ir pilnībā atšķirīga. Realizējot ķīlu uz akcijām, ETVA uzņēmas 100 % ar HSY vērtību saistītā riska (līdz ar to atceļot daļējo privatizāciju). Turklāt, pārdodot 100 % HSY akciju HDW/Ferrostaal, ETVA saņēma tikai 6,1 miljonus euro. Tas nozīmē, ka ETVA, pārdodot 49 % akciju, saņēma tikai 3 miljonus euro. Tas ir daudz mazāk, nekā ETVA vajadzēja saņemt no darbiniekiem saskaņā ar 1995. gada septembra līguma noteikumiem, proti, 24 miljonus euro, kas bija jāmaksā ikgadējos maksājumos no 1998. gada decembra līdz 2010. gada decembrim.

(178) Visbeidzot, Komisija neapstrīd apgalvojumu, ka brīdī, kad HDW/Ferrostaal iegādājās 100 % HSY, notika īsta privatizācija. Tomēr tā atgādina, ka Direktīvas 90/684/EEK 10. pantā tika atļauts piešķirt atbalstu tikai saistībā ar būvētavas pārdošanu. Līdzīgi ar Regulu (EK) Nr. 1013/97 un Lēmumu C 10/94 tika atļauts piešķirt atbalstu, jo

būvētava tikko bija "pārdota". Tāpēc atbalsts bija jāpiešķir būvētavas pārdošanas kontekstā. To nevarēja piešķirt par pārdošanu, kas notika pēc vairākiem gadiem. Tāpēc tas, ka HSY faktiski tika privatizēta, pārdodot to HDW/Ferrostaal, nemaina secinājumu, ka ir nepareizi izmantots Lēmums C 10/94. Jāatgādina arī, ka brīdī, kad būvētava tika pārdota HDW/Ferrostaal, gan Direktīvas 90/684/EEK, gan Regulas (EK) Nr. 1013/97 darbības laiks jau vairākus gadus bija beidzies. Tāpēc HSY nevarētu saņemt ar Lēmumu C 10/94 apstiprināto atbalstu 2001. un 2002. gada privatizācijas ietvaros.

- (179) Komisija secina, ka neviens no Grieķijas izvirzītajiem argumentiem neatspēko iepriekš izteikto secinājumu, ka, nepieprasot darbiniekiem samaksāt pirkuma cenu, valsts kontrolētā ETVA ir nepareizi izmantojusi Lēmumu C 10/94. Tāpēc tas ir otrs Lēmuma C 10/94 pārkāpums – līdzās ieguldījumu plāna neīstenošanai – un otrs pamatojums atgūt ar minēto lēmumu atļauto atbalstu.

4.5.5.5. Komisijas procedūras izvēles pamatojums

- (180) Lēmumā par pagarināšanu Komisija pauda bažas, ka darbinieki nav samaksājuši pirkuma cenu par 49 % HSY akciju iegādi. Tomēr šīs bažas tika paustas, novērtējot E10 pasākumu (10. pasākums lēmumā par pagarināšanu). Šīs bažas netika paustas, vērtējot E7 pasākumu (7. pasākums lēmumā par pagarināšanu). Līdz ar to lēmumā par pagarināšanu nav norādīts, ka pirkuma cenas nesamaksāšana būtu Lēmuma C 10/94 nepareiza izmantošana. Tāpēc var uzdot jautājumu, vai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 6. pantu Komisijai, lai paustu bažas par šo jautājumu, bija jāpieņem jauns lēmums, ar ko otrreiz pagarina formālo izmeklēšanas procedūru. Grieķija apgalvo, ka tas bija jādara⁽¹⁰⁴⁾.

- (181) Komisija neuzskata, ka tai šajā konkrētajā gadījumā bija pienākums otrreiz pagarināt izmeklēšanas procedūru. Pirmkārt, kā norādīts, bažas par precīzo faktu (t. i., vai darbinieki ir samaksājuši pirkuma cenu) tika paustas lēmumā par pagarināšanu, tādējādi ļaujot iesaistītajām personām izteikt piezīmes par tām. Otrkārt, attiecībā uz juridisko vērtējumu, ka tas, iespējams, ir E7 pasākuma

pārkāpums, Komisija nonāca pie šā secinājuma visu formālās izmeklēšanas procedūrā iesaistīto faktu un tiesību aktu padziļinātas analīzes rezultātā. Šādā apjomīgā un sarežģītā lietā, kurā iesaistīti līdz pat desmit gadus seni pasākumi, izmeklēšanas procedūra gandrīz automātiski ļaus Komisijai precizēt analīzi, jo tajā var iegūt labāku izpratni par faktiem un juridiskajiem jautājumiem. Treškārt, Grieķija ilgu laiku ir sniegusi neskaidru informāciju par to, vai darbinieki ir samaksājuši pirkuma cenu. Vēl atbildē uz lēmumu par pagarinājumu Grieķija un HSY apgalvoja, ka darbinieki sāka maksāt pirkuma cenu 1998. gadā, kā bija plānots 1995. gada septembra līgumā⁽¹⁰⁵⁾. Tomēr izmeklēšanas procedūrā Komisija ieguva pierādījumus, ka tā nav. Tāpēc tā pieprasīja Grieķijai un HSY iesniegt neapgāžamus savu apgalvojumu pierādījumus⁽¹⁰⁶⁾. Visbeidzot, HSY un Grieķija atzina, ka darbinieki nav maksājuši ikgadējos maksājumus saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu. Komisija, galu galā noskaidrojusi lietas faktus, attiecīgajā brīdī varēja novērtēt, vai ir pārkāpti iepriekšēji lēmumi.

- (182) Komisija arī uzsver, ka, lai ļautu Grieķijai un HSY reāli piedalīties procedūrā un lai pārliecinātos, ka tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību, tā piedāvāja Grieķijai un HSY (t. i., vienīgajām iesaistītajām personām, kuras bija iesniegušas piezīmes par E10 pasākumu, izņemot Elefsis, kas savās piezīmēs jau bija norādījis, ka uzskata, ka, tā kā nav samaksāta pirkuma cena, Komisijai jāpieprasa atgūt ar Lēmumu C 10/94 apstiprinātais atbalsts) iespēju izteikt piezīmes par tās novērtējumā pausto argumentu, ka nemaksāšanu varētu uzskatīt par Lēmuma C 10/94 pārkāpumu⁽¹⁰⁷⁾. Gan Grieķija, gan HSY iesniedza izvērstas piezīmes⁽¹⁰⁸⁾.

4.6. 2002. gadā atļautā slēgšanas atbalsta 29,5 miljonu euro apmērā (E8 pasākums) nepareiza izmantošana

4.6.1. Pasākuma apraksts

- (183) Ar Lēmumu N 513/01 2002. gada 5. jūnijā tika atļauts piešķirt atbalstu 29,5 miljonu euro apmērā, lai mudinātu daļu HSY darbinieku brīvprātīgi aiziet no darba būvētavā. Komisija konstatēja, ka 29,5 miljonu euro lielais atbalsts bija saderīgs slēgšanas atbalsts Regulas (EK) Nr. 1540/98 4. panta nozīmē, un piekrita būvētavas kuģu remonta jaudas ierobežošanai, samazinot to līdz 420 000 tiešajām cilvēkstundām gadā, ieskaitot apakšuzņēmējus, kā pamatotam jaudas samazinājumam.

4.6.2. *Procedūras uzsākšanas pamatojums*

- (184) Lēmumā par pagarināšanu Komisija pauda šaubas par to, vai ir ievērots šis ierobežojums. Pienākums divreiz gadā iesniegt ziņojumus netika pildīts. Turklāt, kad Grieķijas iestādēm pieprasīja sniegt attiecīgo informāciju, tās iesniedza neskaidrus datus.

4.6.3. *Ieinteresēto personu piezīmes*

- (185) Saskaņā ar *Elefsis* sniegto informāciju *HSY* apgrozījums un gadā izremontēto kuģu skaits būvētavā ir tik liels, ka tas nav savienojams ar 420 000 stundu lielo ierobežojumu.

4.6.4. *Grieķijas piezīmes*

- (186) Saskaņā ar Grieķijas un *HSY* sniegto informāciju būvētava intensīvi izmanto apakšuzņēmējus; tie jāiedala divās

kategorijās. Pirmkārt, “*HSY* nolīgtie apakšuzņēmēji”. Tos izvēlas un tiem maksā *HSY*. Otrkārt, “trešo personu darbuzņēmēji”. Tos izvēlas kuģa īpašnieks. Kuģa īpašnieks tos izvēlas un cenu ar tiem apspriež tieši. Trešo personu darbuzņēmēji maksā *HSY* par būvētavas iekārtu izmantošanu. Saskaņā ar Grieķijas sniegto informāciju tikai pirmajai kategorijai ir jāievēro Lēmumā N 513/01 noteiktais ierobežojums. Tomēr *HSY* nezina, cik stundas strādā “*HSY* nolīgtie apakšuzņēmēji”, jo tiem maksā fiksētu cenu. Tāpēc Grieķija piedāvā metodi, kā aptuveni aprēķināt nostrādātās stundas: pirmkārt, samazina viņiem maksātās līguma cenas summu par 15 % (kas atbilst peļņas normai) un pēc tam par 20 % ⁽¹⁰⁹⁾ (kas atbilst netieši produktīvajām cilvēkstundām). Iegūto summu tad izdala ar “no *HSY* oficiālās uzskaites iegūto cilvēkstundas izmaksu likmi gadā” ⁽¹¹⁰⁾. Izmantojot šo metodi, Grieķija katra gada aprēķinos no 2002. līdz 2006. gadam iegūst kopējo stundu skaitu, kas mazāks par 420 000. Tādējādi Grieķija secina, ka ierobežojums ir izpildīts. Metode ir apkopota tabulā.

	1.1.2002. –31.12.2002.	1.1.2003. –30.9.2003.	1.10.2003. –30.9.2004.	1.10.2004. –30.9.2005.	1.10.2005. –31.8.2006.
A. <i>HSY</i> darbinieku nostrādātās tieši produktīvās cilvēkstundas	51 995	42 155	[...] (*)	[...]	[...]
B. <i>HSY</i> nolīgtajiem apakšuzņēmējiem samaksātā summa (euro)	3 798 728	16 471 322	[...]	[...]	[...] (līdz 30.6.2006.)
C. = B pēc peļņas normas (15 %) un netiešā darba (20 %) atskaitīšanas	2 469 173	10 179 134	[...]	[...]	[...]
D. <i>HSY</i> tiešo darbinieku stundas cena (euro)	25,97	27,49	[...]	[...]	[...]
E. <i>HSY</i> nolīgto apakšuzņēmēju nostrādāto tieši produktīvo cilvēkstundu aplēse (= C un D dalījums)	95 077	370 284	[...]	[...]	[...]
F. Tieši produktīvās cilvēkstundas, uz ko attiecas Lēmums N 513/01 (= A + E)	147 073	412 440	[...]	[...]	[...]

(*) Informācija, kam piemēro dienesta noslēpuma principu.

4.6.5. *Novērtējums*4.6.5.1. *Līguma 296. pants*

- (187) Attiecībā uz 296. panta iespējamo piemērošanu šim pasākumam Komisija atgādina, ka darbība militārajā un

civilajā jomā tika nošķirta jau Lēmumā N 513/01, kurā tika apsvērts, ka tā valsts atbalsta daļa, uz kuru attiecas noteikumi par valsts atbalstu, ir 25 %. Tādējādi 29,5 miljonu euro lielais atbalsts bija saistīts vienīgi ar *HSY* darbībām civilajā jomā, un to var novērtēt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4.6.5.2. Atbalsta nepareiza izmantošana

- (188) Komisija ir izdarījusi secinājumu, ka ar katru no turpmāk minētajiem elementiem atsevišķi pietiek, lai secinātu, ka atļaujošajā lēmumā noteiktais ierobežojums nav ievērots un ka atbalsts tāpēc ir nepareizi izmantots.
- (189) Pirmkārt, tā kā uz HSY attiecas cilvēkstundu skaita ierobežojums, tai bija jāievieš šo stundu precīzas aprēķināšanas mehānisms. Neieviešot apakšuzņēmēju nostrādāto cilvēkstundu skaita precīzas aprēķināšanas mehānismu un tādējādi neļaujot precīzi aprēķināt būvētavas patērēto cilvēkstundu skaitu, HSY ir pārkāpusi Lēmumu N 513/01. To jo īpaši apstiprina tas, ka tieši Grieķija ierosināja izmantot rādītāju "cilvēkstundu skaits", lai pierādītu, ka HSY samazina ražošanas jaudu.
- (190) Otrkārt, Komisija apstrīd Grieķijas apgalvojumu, ka uz "trešo personu darbuzņēmējiem" neattiecas stundu skaita ierobežojums. Grieķija apgalvo, ka tai nav citu līgumattiecību ar tām kā tikai iekārtu īre. Pirmkārt, Komisija uzskata, ka, piekrītot šādai argumentācijai, var iegūt vienkāršu veidu, kā izvairīties no ierobežojuma: HSY varētu neparakstīt līgumus ar apakšuzņēmējiem, bet lūgt tos parakstīt kuģu īpašniekiem, lai nebūtu līguma starp HSY un apakšuzņēmējiem. Otrkārt, ierobežojuma mērķis ir samazināt būvētavā notiekošo darbību apmēru. Tāpēc ir loģiski, ka, ja Lēmumā N 513/01 ir norādīts, ka "apakšuzņēmēju darbs" ir iekļauts ierobežojumā, tas attiecas gan uz HSY apakšuzņēmējiem, gan uz kuģu īpašnieku apakšuzņēmējiem, kuri strādā būvētavā. Treškārt, pēc Komisijas uzdotiem precīzi formulētiem jautājumiem⁽¹¹⁾ Grieķija atzina, ka HSY šādi pārvalda samaksu dažiem šiem "trešo personu darbuzņēmējiem": pēdējie vienojas ar kuģa īpašnieku par veicamajiem darbiem un to cenu, bet kuģa īpašnieks maksā HSY, kas savukārt pārskaita naudu darbuzņēmējiem. Šādos gadījumos HSY un darbuzņēmējiem ir līgumattiecības, un kuģu īpašnieku samaksātās summas tiek uzskaitītas HSY ienākumu deklarācijā kā ieņēmumi (t. i., tās tiek iekļautas HSY pārdošanas apjomā/apgrozījumā). Tāpēc nav apšaubāms, ka ierobežojums attiecas vismaz uz šiem līgumiem ar "trešo personu darbuzņēmējiem". Šo "trešo personu darbuzņēmēju" patērēto cilvēkstundu skaitu Grieķija nav ne aprēķinājusi, ne darījusi zināmu Komisijai. Tas ir vēl viens Lēmuma N 513/01 pārkāpums. Turklāt Komisija norāda, ka HSY remonta darbību apgrozījums kopš 2002. gada ir strauji palielinājies. Taču šī tendence nepavisam nav atspoguļota Grieķijas paziņotajā kopējā cilvēkstundu skaitā. Tāpēc ir iespējams, ka trešo personu darbuzņēmēju patērētais cilvēkstundu skaits, ko apmaksā HSY, ir ievērojami palielinājies. Tā kā saskaņā ar Grieķijas sniegtajiem datiem HSY stundu skaits 2003. gadā bija tikai nedaudz mazāks par 420 000 stundu ierobežojumu, Komisija secina, ka, ja HSY patērēto cilvēkstundu kopējā skaitā iekļautu trešo personu darbuzņēmēju, kam maksā HSY, patērētās cilvēkstundas, ir pamatoti pieņemti, ka nākamajos gados šis ierobežojums ir pārkāpts.
- (191) Treškārt, pat ja piekristu (taču nepiekrīt), ka uz "trešo personu darbuzņēmējiem" neattiecas Lēmumā N 513/01 noteiktais stundu skaita ierobežojums un ka "HSY nolīgto apakšuzņēmēju" patērētās cilvēkstundas var aptuveni noteikt, izdalot tiem samaksātās summas ar vienas darba stundas izmaksām, ierobežojums nav ievērots. Patiešām, "no HSY oficiālās uzskaites iegūtā cilvēkstundas izmaksu likme gadā", ko izmanto Grieķija, ir nepieņemams apakšuzņēmēja nodarbināta darbinieka stundas izmaksu aptuvenis aprēķins. Patiešām, datu rindas augstais nepastāvīgums (piemēram, tā sniedzas no EUR 27 līdz EUR [...] nākamajā gadā) pierāda, ka no HSY oficiālās uzskaites iegūtā cilvēkstundas izmaksu likme nenorāda, cik maksā strādnieka darba stunda⁽¹²⁾. Patiešām, stundas bruto alga nozarē nekad neattīstās šādi; ar laiku tā pastāvīgi palielinās, taču nekad gada laikā nedivkāršojas. Turklāt būvētavas izmanto apakšuzņēmējus tieši tāpēc, ka tas izmaksā lētāk, nekā pašiem algot papildu darbaspēku. Līdz ar to no HSY oficiālās uzskaites iegūtās cilvēkstundas gada izmaksu likme par augstu novērtē apakšuzņēmēju nodarbināto strādnieku cilvēkstundas izmaksas. Šo faktu ir apstiprinājis Komisijas nolīgtais konsultants. Ņemot vērā pamatotākas stundas izmaksu aplēses, ievērojami palielinās apakšuzņēmēju patērētais cilvēkstundu skaits⁽¹³⁾ – līdz tādām apmēram, ka 2003. un 2005. gadā ir pārkāpts 420 000 stundu skaita ierobežojums.
- (192) Ceturtkārt, Grieķijas piedāvātajā metodē 2003. gadā ir tikai deviņi mēneši, t. i., līdz 2003. gada septembrim. Grieķija apgalvo, ka no tā brīža pārskata gads sākas oktobrī. Nav pieņemami gada griestus piemērot tikai deviņos mēnešos izpildītājam darbībām. Komisija lūdza Grieķijai iesniegt informāciju par darbībām 2003. gada pēdējos trīs mēnešos, bet Grieķija nav iesniegusi pieprasītos datus⁽¹⁴⁾. Nosakot 2003. kalendārā gada pēdējo trīs mēnešu darbību apmēru aptuveni kā vienu ceturtdaļu no 2004. saimnieciskā gada, ir skaidrs, ka tiek pārkāpts cilvēkstundu skaita ierobežojums.

- (193) Tā kā ir vairāki atsevišķi pamatojumi, no kuriem var secināt par nepareizu izmantošanu, Komisija secina, ka atbalsts ir jāatgūst.

4.7. Grieķijas valsts vai ETVA 1996.-1997. gadā veiktais kapitāla ieguldījums 8,72 miljardu drahtu (25,6 miljoni euro) apmērā (E9 pasākums)

4.7.1. Pasākuma apraksts

- (194) ETVA 1996.-1997. gadā veica HSY kapitāla ieguldījumu 8,72 miljardu drahtu (25,6 miljoni euro) apmērā.

4.7.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (195) Lēmumā par pagarināšanu tiek paustas šaubas par to, vai šis kapitāla ieguldījums atbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja rīcībai. Pirmkārt, Komisija norāda, ka Grieķijas iesniegumi bija pretrunīgi, vispirms norādot, ka šo summu ir piešķirusi valsts, lai kompensētu darbinieku skaita samazināšanas par 1 000 darbiniekiem izmaksas, pēc tam nonākot pretrunā šim skaidrojuma, apgalvojot, ka šo kapitāla ieguldījumu ir veikusi ETVA. Otrkārt, Komisija norāda, ka darbinieki, kuriem piederēja 49 % akciju, nepiedalījās šajā kapitāla palielināšanā. Turklāt ir pārsteidzoši, ka šā ETVA kapitāla ieguldījuma rezultātā nepaliek linājās ETVA piederošā HSY akciju daļa.

- (196) Komisija norādīja arī, ka, ja šis pasākums tiks atzīts par atbalstu, ir šaubas, vai to varēs uzskatīt par saderīgu atbalstu.

4.7.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (197) Elefsis norāda, ka 1996. gadā 49 % HSY akciju piederēja darbiniekiem. Ja ETVA veica kapitāla ieguldījumu bez proporcionālas darbinieku līdzdalības, tai piederošā akciju pakete bija jāpalielina, pārsniedzot 51 %, ko aizliedza likums un kas faktiski nenotika. Tas liecina, ka ETVA par šo kapitāla ieguldījumu nesāņēma jaunas akcijas. Šāds scenārijs būtu bijis nepieņemams privātam ieguldītājam.

4.7.4. Grieķijas piezīmes

- (198) Grieķija apstiprina, ka ETVA 1996.-1997. gadā veica kapitāla ieguldījumu 8,72 miljardu drahtu (25,6 miljoni euro) apmērā un saņēma līdzvērtīgu summu no valsts.

Grieķija apgalvo, ka valsts rīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, jo darbinieku skaita samazināšana, kas tika finansēta ar kapitāla ieguldījumu, ievērojami palielināja būvētavas efektivitāti un nākotnes rentabilitāti. HSY skaidro, ka ieguldīto summu rezultātā netika emitētas jaunas akcijas un formāli tā nebija kapitāla ieguldīšana. Tas izskaidro, kāpēc valsts akciju pakete netika palielināta, pārsniedzot 51 %. Ja Komisija tomēr uzskatītu, ka šis pasākums ir atbalsts, Grieķija uzskata, ka tas ir saderīgs slēgšanas atbalsts saskaņā ar Direktīvas 90/684/EEK 7. pantu.

4.7.5. Novērtējums

4.7.5.1. Līguma 296. pants

- (199) Ar šo pasākumu finansēja visu būvētavas darbību kopumā, un tas nebija piešķirts, lai atbalstītu tikai darbību civilajā jomā. Tā kā saskaņā ar secinājumu šā lēmuma 3.3. iedaļā 75 % būvētavas darbību ir militārajā jomā un Grieķija atsaucas uz Līguma 296. pantu, tikai 25 % pasākuma (2,18 miljardus drahtu (6,4 miljoni euro)) var vērtēt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4.7.5.2. Atbalsta esība

- (200) Komisija norāda, ka valsts ar ETVA starpniecību piešķir HSY naudu, nesāņēmot jaunas akcijas, kaut gan tai piederēja tikai 51 % HSY. Tirgus ekonomikas ieguldītājs nepiešķirtu citiem akcionāriem šādu dāvinājumu. Tas būtu pieprasījis sev jaunas akcijas vai citiem akcionāriem veikt proporcionālu kapitāla ieguldījumu. Līdz ar to privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos nebūtu veicis šo kapitāla ieguldījumu.

- (201) Tā kā valsts nodrošināja HSY līdzekļus, ko tā nebūtu saņēmusi tirgū, šis pasākums deva HSY selektīvu priekšrocību. Tāpēc šis pasākums ir atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Tā kā pretēji Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai atbalsts tika piešķirts bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

4.7.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

- (202) Attiecībā uz šā atbalsta saderību Komisija norāda, ka nav apstrīdams, ka HSY darbinieku skaits tika samazināts no 3 022 darbiniekiem 1995. gadā līdz 1 977 darbiniekiem 1997. gadā. Par šo darbinieku skaita samazināšanu tika ziņots arī divos 1997. gada 15. jūlijā pieņemtos lēmumos (Lēmums C 10/94 un N 401/97), jo tā bija viens no pārstrukturēšanas plāna pilāriem. Ar Lēmumu N 401/97 tiek atļauts piešķirt ieguldījumu atbalstu, ko saskaņā ar Direktīvu 90/684/EEK var uzskatīt par saderīgu tikai tad, ja tas ir "saistīts ar pārstrukturēšanas plānu,

kā rezultātā samazinās kopējā kuģu remontēšanas jauda” un “kurā nav paredzēts palielināt kuģu būvēšanas jaudu”. Lēmumā N 401/97 ir apsvērts, ka ir veikta “būvētavas kuģu remontēšanas jaudas samazināšana, kas ir līdzvērtīga darbinieku skaita samazinājumam un ko nevarēs kompensēt ar paredzamo ražīguma palielināšanos un tirdzniecības kuģu dokošanas jaudas samazināšanos.” Lēmumā arī norādīts, ka ir nedaudz samazinājusies kuģu būvēšanas jauda. Tā kā Komisija pati Lēmumā N 401/97 atzina, ka, samazinot darbinieku skaitu, kā arī īstenojot citus Grieķijas piedāvātos pasākumus, samazināsies kuģu būvēšanas un kuģu remontēšanas jauda, Komisija uzskata, ka ir veikta jaudas samazināšana, kā pieprasīts Direktīvas 90/684/EEK 7. pantā. Attiecībā uz atbalsta summu un intensitāti Komisija norāda, ka atbalsta summa bija 25,6 miljoni euro darbinieku skaita samazināšanai par 1 000 darbiniekiem. Tikai sešus gadus vēlāk - 2002. gadā - Komisija atzina par saderīgu četras reizes lielāku summu mazāka apmēra darbinieku skaita samazināšanai. Tāpēc Komisija uzskata, ka atbalsta summa un intensitāte ir pamatota. Komisija secinot uzskata, ka

Direktīvas 90/684/EEK 7. pantā noteiktie nosacījumi ir izpildīti, un tāpēc atzīst, ka atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu.

4.8. Kapitāla palielināšana 1998.-2000. gadā, lai finansētu ieguldījumu plānu (E10 pasākums)

4.8.1. Pasākuma apraksts

- (203) Kā plānots Lēmumā N 401/97, lai finansētu daļu HSY ieguldījumu plāna, 1998., 1999. un 2000. gadā notika trīs kapitāla palielināšanas, kas atbilda kopējai summai 2,98 miljardu drahmū (8,7 miljoni euro) apmērā. Tās finansēja ETVA un HSY darbinieki proporcionāli savai HSY akciju kapitāla daļai.

(miljonos GRD (miljonos EUR))

	Kopā	ETVA ieguldījums (51 %)	Darbinieku ieguldījums (49 %)
1998. gada 20. maijs	1 569 (4,6)	800 (2,3)	769 (2,3)
1999. gada 24. jūnijs	630 (1,8)	321 (0,9)	309 (0,9)
2000. gada 22. maijs	780 (2,3)	397 (1,2)	382 (1,1)

- (204) Grieķijas valsts 2001. gadā samaksāja darbiniekiem summu, kas vienāda ar viņu ieguldījumu trīs kapitāla palielināšanas reizēs (skatīt šā lēmuma 33. apsvērumu, kur aprakstīts Likums 2941/2001).

septembra daļējās privatizācijas līgumu. Otrkārt, nav izslēgts, ka valsts ir slepeni apņēmusies atbildzināt darbiniekiem jebkuru summu, ko tie varētu būt ieguldījuši HSY kapitālā. Šāda apņemšanās nozīmētu, ka darbinieki neuzņemas nekādu risku.

4.8.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (205) Lēmumā par pagarināšanu Komisija pauda bažas par to, vai ETVA dalība kapitāla palielināšanā ir nesaderīgs atbalsts. Pat ja 1997. gada 15. jūlijā pieņemtajā Lēmumā N 401/97 ir uzskatīts, ka ETVA turpmāka dalība kapitāla palielināšanā, īstenojot pārstrukturēšanas plānu, principā nav uzskatāma par atbalstu, šo dalību tās īstenošanas brīdī 1998., 1999. un 2000. gadā tomēr var uzskatīt par atbalstu. Jo īpaši šajā laikā pasliktinājās HSY situācija. Lēmumā par pagarināšanu turklāt ir norādīts, ka tas, ka darbinieki piedalījās kapitāla palielināšanā proporcionāli savai HSY kapitāla daļai, neizslēdz atbalsta esību: pirmkārt, nav skaidri zināms, vai darbinieki samaksāja ETVA cenu par 49 % HSY kapitāla daļu saskaņā ar 1995. gada

4.8.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (206) Elefsis piekrit lēmumā par procedūras uzsākšanu paustajām bažām, atgādina precedenta tiesības *Alitalia* lietā⁽¹¹⁵⁾ attiecībā uz darbinieku dalību sava uzņēmuma kapitāla palielināšanā un secina, ka ETVA dalība kapitāla palielināšanā ir nesaderīgs atbalsts.

4.8.4. Grieķijas piezīmes

- (207) Grieķija atgādina, ka ETVA un darbinieku dalība kapitāla palielināšanā bija līgumiski nokārtota 1995. gada septembra daļējās privatizācijas līgumā. Lēmumā N 401/97 bija norādīts arī, ka kapitāla palielināšana notiks, piedaloties ETVA un HSY darbiniekiem attiecīgi 51 % un

49 % apmērā, neuzskatot, ka ETVA dalība būtu atbalsts. Visbeidzot, Grieķija un HSY apstrīd gan hipotēzi, ka darbinieki nav samaksājuši ETVA pirkuma cenu, gan slepenas vienošanās esību, kas solītu darbiniekiem, ka valsts viņiem atmaksās jebkuru summu, kas samaksāta, lai finansētu ieguldījumu plānu. HSY apgalvo, ka, ja Komisija uzskatītu, ka pasākums ir atbalsts, tas būtu saderīgs pārstrukturēšanas atbalsts.

4.8.5. Novērtējums

4.8.5.1. Līguma 296. pants

- (208) Attiecībā uz Līguma 296. panta iespējamo piemērošanu Komisija norāda, ka kapitāla palielināšanas mērķis bija ieguldījumu plāna finansēšana. Kā jau secināts P1, P2, P3 un P4 pasākuma novērtējumā, šo ieguldījumu plānu un valsts finansējumu tā atbalstīšanai var vērtēt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

4.8.5.2. Atbalsta esība

- (209) Komisija ir izdarījusi šādus secinājumus. Pamatojoties uz 1995. gada septembra daļējās privatizācijas līgumu, ETVA bija līgumiskas saistības piedalīties gaidāmajā HSY kapitāla palielināšanā 51 % apmērā, bet atlikušie 49 % bija jāiegulda darbiniekiem. Kapitāla palielināšana bija vajadzīga, lai daļēji finansētu ieguldījumu plānu. Lēmumā N 401/97 par ieguldījumu atbalstu Komisija netieši uzskatīja, ka šī ETVA dalība gaidāmajā HSY kapitāla palielināšanā nebūs valsts atbalsts. Tas bija saskaņā ar tajā pašā dienā pieņemto Lēmumu C 10/94, kurā Komisija uzskatīja, ka 49 % HSY akciju pārdošana darbiniekiem bija likumīga daļēja privatizācija, un ka var sagaidīt dzīvotspējas atjaunošanos.

- (210) Attiecībā uz ETVA dalību kapitāla palielināšanā 1998. gada 20. maijā Komisija uzskata, ka nav pietiekama pamatojuma, lai novirzītos no netiešā vērtējuma Lēmumā N 401/97 par to, ka šī darbība nav atbalsts. Jo īpaši apstākļi 1998. gada maijā nebija pietiekami atšķirīgi no lēmuma pieņemšanas brīdī prognozētajiem. Turklāt Komisija neatrada pierādījumus, ka valsts būtu (slepeni) apņēmusies atmaksāt darbiniekiem jebkuru summu, ko viņi varētu samaksāt kapitāla palielināšanai.

- (211) Pretēji minētajam kapitāla palielināšanas brīdī 1999. gada 24. jūnijā un 2000. gada 22. maijā vairs nebija spēkā daži fundamentāli elementi, kas bija 1997. gada 15. jūlija vērtējuma pamatā par atbalsta neesamību.

— Pirmkārt, kā izskaidrots iepriekš, abi 1997. gada 15. jūlijā pieņemtie lēmumi bija pamatoti ar to, ka Grieķija pildīs 1995. gada septembra daļējās privatizācijas līgumu, un jo īpaši, ka darbinieki maksās ETVA pirkuma cenu, kā noteikts līgumā, tādējādi uzņemoties finansiālu risku, kas dotu viņiem stimulu atbalstīt konkurētspējas atjaunošanai vajadzīgos pasākumus. Kaut gan pirmā pirkuma cenas maksājuma daļa darbiniekiem bija jāmaksā ETVA līdz 1998. gada 31. decembrim, maksājums netika veikts. Valsts nepieprasīja veikt maksājumu. Kā norādīts E7 pasākuma vērtējumā, tas nozīmēja, ka pretēji tam, ko Komisija sagaidīja 1997. gada jūlijā, kad tika pieņemti divi minētie lēmumi, darbinieku situācija nebija tādu ieguldītāju situācija, kam nākamajos 12 gados kopā jāsamaksā 8,17 miljardi drahmū (24 miljoni euro). Šī nemaksāšana nozīmēja arī to, ka darbinieki nepildīja savas saistības saskaņā ar 1995. gada septembra daļējās privatizācijas līgumu. ETVA vairs nebija līgumisku saistību saskaņā ar daļējās privatizācijas līgumu⁽¹¹⁶⁾, jo darbinieki bija to laužuši. Jāsecina, ka pretēji tam, ko varēja likumīgi sagaidīt Lēmuma N 401/97 pieņemšanas brīdī, pamatojoties uz spēkā esošajiem līgumiem, īsta daļēja privatizācija nebija notikusi, un līgums ETVA vairs nebija saistošs. Komisija uzskata, ka šīs ir būtiskas atšķirības salīdzinājumā ar to, ko Komisija sagaidīja Lēmuma N 401/1997 pieņemšanas brīdī, pamatojoties uz 1995. gada septembra līgumu. Tāpēc ar šo argumentu pietiek, lai pārskatītu tajā brīdī pieņemto vērtējumu par atbalsta neesamību.

— Otrkārt, kā jau izvērtēti analizēts šā lēmuma 3.1. iedaļā, Lēmuma N 401/97 pieņemšanas brīdī plānotie komerciālie un finansiālie panākumi neīstenojās. Uzņēmumam neizdevās 1997. un 1998. gadā noslēgt lielus ienesīgus līgumus. Tāpēc no 1998. gada beigām kļuva arvien vairāk un vairāk skaidrs, ka būvētava nākamajos gados cietīs zaudējumus. Komisija noteica, ka no 1999. gada 30. jūnija vairs nevarēja pamatoti sagaidīt dzīvotspējas atjaunošanos. Ir skaidrs, ka 1999. gada jūnija sākumā lielākā daļa nelabvēlīgo jaunumu jau bija zināmi un dzīvotspējas atjaunošana, pamatojoties uz spēkā esošo pārstrukturēšanas plānu, bija ļoti hipotētiska.

(212) Pamatojoties uz iepriekšminēto, Komisija uzskata, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs tādā pašā situācijā kā ETVA vairs nebūtu ieguldījis HSY⁽¹¹⁷⁾.

(213) Tā kā šāda kapitāla ieguldīšana dod HSY selektīvu priekšrocību, Komisija secina, ka ETVA dalība otrajā un trešajā kapitāla palielināšanā ir valsts atbalsts par labu HSY. Attiecībā uz atbilstību Līguma 88. panta 3. punktam Komisija norāda, ka tā nekad nav pieņēmusi nevienu lēmumu, kurā tieši novērtētu un atļautu ETVA dalību HSY kapitāla palielināšanā. Tāpēc Komisija uzskata, ka atbalsts ir piešķirts, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu.

(214) Komisija norāda, ka, pat ja uzskatītu, ka šis pasākums ir atļauts ar Lēmumu N 401/97 (Lēmumā N 401/97 ir aprakstīts, ka ETVA piedalīsies HSY kapitāla palielināšanā, un, nepaužot bažas par atbilstību noteikumiem par valsts atbalstu, uzskatīts, ka šī dalība nebūs atbalsts), netiktu mainīts gaidāmais secinājums par to, ka atbalsts ir jāatgūst. Patiešām, šādā gadījumā ir jāuzskata, ka valstij piederošā banka ETVA ir pārkāpusi minēto lēmumu, nepieņemot no darbiniekiem pirkuma cenu saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu. Patiešām, secinājums par to, ka ETVA dalība gaidāmajā kapitāla palielināšanā nebija atbalsts, bija pamatots ar to, ka tika sagaidīts, ka darbinieki maksās pirkuma cenu saskaņā ar 1995. gada septembra līgumu. Tāpēc jāsecina, ka ir pārkāpta Lēmuma N 401/97. daļa, ar ko atļauj ETVA dalību, un tāpēc ETVA dalība ir jāatgūst no HSY.

4.8.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

(215) Grieķija apgalvo, ka šo pasākumu var uzskatīt par saderīgu pārstrukturēšanas atbalstu. Komisija atgādina, ka kapitāla palielināšanas mērķis bija finansēt ieguldījumu plānu. P2 un P3 pasākuma novērtējumā Komisija jau ir izskaidrojusi, kāpēc papildu pārstrukturēšanas atbalstu par labu ieguldījumu plānam nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu.

(216) Tā kā divi kapitāla palielinājumi ir nesaderīgs atbalsts, tie ir jāatgūst no HSY.

4.9. Valsts pretgarantijas saistībā ar HSY līgumiem ar OSE un ISAP (E12b pasākums)

4.9.1. Pasākuma apraksts

(217) Līgumu sakarā, ko HSY noslēdza ar Grieķijas Dzelzceļa organizāciju (OSE) un Athens-Piraeus Electric Railways (ISAP) par ritošā sastāva piegādi, ETVA piešķīra avansa maksājumu un labas izpildes garantijas (turpmāk "pirmās iemaksas garantijas" vai "avansa maksājuma garantijas"). ETVA sniedza avansa maksājumu garantijas saistībā ar līgumu ar ISAP 1998. gada februārī un 1999. gada janvārī, bet garantijas saistībā ar līgumu ar OSE – 1999. gada augustā. Pretī ETVA saņēma atbilstošas pretgarantijas no valsts. Garantiju summa saistībā ar līgumiem ar OSE un ISAP bija attiecīgi 29,4 miljoni euro un 9,4 miljoni euro.

4.9.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

(218) Lēmumā par pagarināšanu Komisija puda bažas par to, vai privāta banka būtu piešķirusi šīs pretgarantijas ar tādiem pašiem nosacījumiem. Ņemot vērā HSY grūtības, var pat apšaubīt, vai banka vispār tādas būtu piešķirusi.

4.9.3. Ieinteresēto personu piezīmes

(219) Elefsis piekrīt Komisijas paustajām bažām. Valsts jo īpaši nerīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, jo tā uzņēmās daudzkrāšu risku, kļūstot ne tikai par HSY akciju kontrolpaketes īpašnieci, bet arī vienīgo kreditoru un galvotāju, kas uzņēmās gandrīz visu ar tās darbību saistīto risku.

4.9.4. Grieķijas piezīmes

(220) Grieķija un HSY apgalvo, ka lai gan valsts pretgarantijas formāli tika sniegtas 1999. gada decembrī, tās bija jau apsoltas ETVA, kad tā sniedza avansa maksājumu garantijas saistībā ar līgumu ar ISAP 1998. gada februārī un 1999. gada janvārī un garantijas saistībā ar līgumu ar OSE 1999. gada augustā. Grieķija apgalvo, ka šīs pretgarantijas nebija selektīvi pasākumi. Tās patiešām tika piešķirtas saskaņā ar Likumu 2322/1995⁽¹¹⁸⁾, un, pamatojoties uz šo likumu, valsts garantijas saņēma vairāki uzņēmumi. Turklāt Grieķija apgalvo, ka gada maksa 0,05 % apmērā bija pietiekama atlīdzība par risku. ETVA rīcība bija pieņemama privātai bankai, jo tā saņēma pretgarantiju no valsts un pieprasīja prēmiju

0,4 % apmērā⁽¹¹⁹⁾. HSY ir iesniegusi konsultanta ziņojumu – pirmo *Deloitte* ziņojumu –, kas atbalsta šo apgalvojumu. Šajā ziņojumā tiek apgalvots arī, ka bez valsts pretgarantijas HSY tomēr būtu varējusi saņemt no privātas bankas līdzīgu garantiju tai, kādu piešķir ETVA, kā nodrošinājumu piedāvājot iekļāt dažus aktīvus. Visbeidzot, Grieķija apgalvo, ka valsts pretgarantijas saņēmējs ir OSE un ISAP, nevis HSY.

4.9.5. Novērtējums

4.9.5.1. Līguma 296. pants

- (221) Šis pasākums nav Līguma 296. panta darbības jomā, jo tas tieši atbalsta darbību civilajā jomā.

4.9.5.2. Atbalsta esība

- (222) Vispirms ir jānoskaidro, kurš no abiem pasākumu veidiem (ETVA piešķirtās pirmās iemaksas garantijas un pretgarantijas, ko valsts piešķir ETVA) varētu būt atbalsta pasākums. Tā kā Grieķija apgalvo, ka valsts pretgarantijas jau bija stingri apsoltas ETVA, kad tā piešķir avansa maksājumu garantijas, ir jāsecina, ka ETVA garantiju piešķiršanas brīdī bija pilnībā aizsargāta ar valsts pretgarantijām. Tāpēc, tā kā ETVA nebija pakļauta riskam (pateicoties valsts pretgarantijām), vienlaikus saņemot maksu 0,4 % apmērā ceturksnī, šis pasākums būtu pieņemams tirgus ekonomikas ieguldītājam līdzīgos apstākļos. Pretēji tam valsts piešķir pretgarantijas, kuras nebija nodrošinātas ar ķīlu un par kurām tā saņēma garantijas prēmiju tikai 0,05 % apmērā. Šis otrs pasākums noteikti nebūtu pieņemams tirgus ekonomikas ieguldītājam. Tāpēc šis ir otrs pasākums, kas ir valsts atbalsts. Tomēr Komisija norāda, ka tā kā valstij piederēja 100 % ETVA akciju un par visiem minētās bankas īstenotajiem pasākumiem ir atbildīga valsts, šo divu pasākumu nošķiršana (t. i., garantija un pretgarantija) ir savā ziņā mākslīga.

- (223) Tā kā Grieķija apgalvo, ka OSE un ISAP bija saņēmēji, ir jānoskaidro, kurš ir faktiskais šā pasākuma saņēmējs. Komisija norāda, ka līgumos par ritošā sastāva materiālu piegādi pārdevējam parasti ir jāsniedz bankas garantijas pircējam par pircēja veiktajiem avansa maksājumiem. Pircējs patiešām vēlas būt drošs par to, ka šīs summas varēs atgūt, ja pārdevējs nepiegādās materiālus, piemēram, bankrota gadījumā. Tāpēc šīs garantijas no bankas ir jāiegūst un to izmaksas ir jāuzņemas pārdevējam. Citiem vārdiem, tās ir izmaksas, kas parasti jāsedz ritošā sastāva materiālu pārdevējam. Šajā gadījumā valsts pretgarantija ļāva HSY iegūt garantiju no ETVA par tikai 0,4 % ceturksnī. Kā pierādīts turpmāk, privāta banka bez valsts pretgarantijas par garantijām, kas piešķirtas pirms 1999. gada 30. jūnija, būtu pieprasījusi vismaz 480 bāzes punktus gadā. Pēc minētā datuma neviena privāta banka nesniegtu šādas garantijas. Tāpēc ir skaidrs, ka laikā līdz 1999. gada 30. jūnijam valsts pretgarantijas ļāva HSY saņemt garantijas par zemāku cenu. Laikā pēc 1999. gada 30. jūnija valsts pretgarantijas ļāva HSY saņemt garantijas, kuras HSY vispār nebūtu varējusi saņemt tirgū. Jāsecina, ka atbalsta saņēmējs ir HSY.

- (224) Attiecībā uz Grieķijas apgalvojumu, ka pasākums nav selektīvs, Komisija atgādina, ka, lai pasākums būtu vispārīgs, tam jābūt pilnīgi un vienlīdz pieejamam visiem uzņēmumiem ar vienādiem pieejas noteikumiem, un tā darbības jomu nedrīkst *de facto* samazināt, izmantojot, piemēram, valsts diskrecionāru varu attiecībā uz to piešķiršanu vai citus faktoros, kas ierobežo to faktisko iedarbību. Komisija uzskata, ka Likums 2322/1995 ir tālu no šīs definīcijas. Pirmkārt, likuma 1. pantā ir noteikts, ka garantiju piešķir ekonomikas ministrs ar trīs citu ministru piekrišanu. Tāpēc garantijas piešķiršana ir atkarīga no iestāžu diskrecionāras varas. Otrkārt, valsts garantiju privātam uzņēmumam var piešķirt tikai tad, ja tas atrodas nomaļā teritorijā ar mērķi uzlabot teritorijas ekonomisko attīstību, nevis konkrēto uzņēmumu (1.bb pants), vai ja tas ir cietis zaudējumus dabas stihijā (1.cc pants). Pretēji tam uzņēmumiem, kuri ir 100 % valsts īpašumā vai kuru akciju kontrolpakete pieder valstij, var piešķirt valsts atbalstu vispārīgu iemeslu dēļ, piemēram, lai segtu dažas to saistības (1.B pants). Tāpēc ir skaidrs, ka valstij piederošajiem uzņēmumiem valsts garantijas ir daudz pieejamākas nekā privātiem uzņēmumiem. Šo secinājumu apstiprina pirmajā *Deloitte* ziņojumā iekļautā

garantēto aizdevumu saraksta analīze⁽¹²⁰⁾. Treškārt, garantijas nav vienlīdz pieejamas. Likuma 1. panta 4. punktā patiešām ir norādīts, ka, piešķirot garantiju, valsts var pieprasīt nodrošinājumu (t. i., uzņēmuma pamatlīdzekļu ķīlu). Lēmumu pieprasīt nodrošinājumu pieņem ekonomikas ministrs pēc saviem ieskatiem. Šajā gadījumā valsts, piešķirot E12b pasākumu, nepieprasīja nodrošinājumu. Attiecībā uz nevienlīdzīgo pieejamību Komisija norāda, ka garantijas maksa visiem aizdevumiem nav vienāda. Piemēram, šajā gadījumā garantijas prēmija bija tikai 0,05 %. E14 pasākuma gadījumā, kas arī piešķirts ar Likumu 2322/1995, prēmija bija 1 %. Pirmajā *Deloitte* ziņojumā iesniegtajā garantēto aizdevumu sarakstā dažu aizdevumu prēmija arī bija 0,1 % un 0,5 %. Komisija secinājumā noraida Grieķijas apgalvojumu, ka Likums 2322/1995 ir vispārīgs pasākums.

- (225) Attiecībā uz pirmajā *Deloitte* ziņojumā ietverto apgalvojumu, ka *HSY* varēja saņemt šīs pirmās iemaksas garantijas no privātas bankas, kā nodrošinājumu dodot bankai ķīlā noteiktus aktīvus nevis valsts pretgarantiju, Komisija uzskata, ka šis apgalvojums pasākuma analīzē nav svarīgs. Komisijai patiešām ir jānovērtē, vai to pasākumu nosacījumi, kurus faktiski piešķīra valsts, ietvēra atbalstu būvētavai. Komisijai nav jāpārbauda, vai būvētava būtu varējusi saņemt to pašu garantiju tirgū, piedāvājot lielāku nodrošinājumu. Kā norādīts paziņojuma par garantijām 2.1.1. iedaļā, viena no valsts garantijas iespējamām priekšrocībām ir iespēja aizņēmējam "piedāvāt mazāku nodrošinājumu". Šajā gadījumā neviena no valsts pretgarantijām nebija nodrošināta ar ķīlu uz būvētavas aktīviem. Tāpēc pretgarantija, kas nodrošināta ar aktīvu, ir atšķirīgs darījums, kas nav jānovērtē. Papildus Komisija piebilst, ka pat ja pirmajā *Deloitte* ziņojumā izteiktais apgalvojums būtu jāvērtē, *HSY* nevarētu pārliecināt privātu banku dot šādas pirmās iemaksas garantijas, piedāvājot nodrošinājumu. Patiešām, būvētavas aktīvi jau bija apgrūtināti, un tiem bija zema likvidācijas vērtība (skatīt 43. zemsvītras piezīmes otro un trešo punktu). Tāpēc pat nodrošinājums dažu *HSY* aktīvu ķīlas veidā nebūtu pietiekams, lai pārliecinātu tirgus ekonomikas ieguldītāju izsniegt aizdevumu *HSY*.
- (226) Komisija iepriekš šajā lēmumā ir noteikusi procentu likmi, kādu privāta banka pieprasītu par aizdevuma piešķiršanu *HSY*. Tika secināts, ka laikā līdz 1999. gada 30. jūnijam procentu likmei, kas tiek prasīta dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, būtu jāpieskaita riska prēmija vismaz 400 bāzes punktu apmērā, jo *HSY* bija īpaši pakļauta riskam. Lai tādu pašu metodi piemērotu pirmās iemaksas garantijām, ir jānosaka, kādu prēmiju tirgus ekonomikas ieguldītājs pieprasītu par avansa maksājumu garantijas piešķiršanu dzīvotspējīgam uzņēmumam. Neviena šajā procedūrā iesaistītā puse nav norādījusi ticamu šādas garantijas tirgus cenu. Vairākās valsts garantiju shēmās, kas paredzētas kuģu būves nozarei un kuras Komisija apstiprinājusi kā pasākumus bez atbalsta⁽¹²¹⁾, gada garantijas prēmija aizņēmējam ar viszemāko kredītrisku bija noteikta 0,8 % jeb 80 bāzes punktu apmērā. Tā kā nav citu ticamu rādītāju, Komisija izmantos šo likmi kā aptuvenu minimālo gada garantijas prēmiju, ko attiecīgajā laikā maksā dzīvotspējīgi Grieķijas kuģu būves uzņēmumi. Pat ja līgumi ar *OSE* un *ISAP* neattiecas uz kuģu būvi, bet ritošā sastāva izgatavošanu, Komisija izmantos 0,8 % kā etalonu, jo ritošā sastāva izgatavošana joprojām bija mazsvarīga *HSY* darbība, bet galvenās *HSY* darbības, ar kurām bija saistīta *HSY* riska lielākā daļa, attiecās uz kuģu būvi un remontu. Līdz ar to attiecībā uz *HSY* līdz 1999. gada 30. jūnijam piešķirtajām avansa maksājumu garantijām atbalsta esība un summa tiks novērtēta, salīdzinot *HSY* faktiski samaksāto gada prēmiju (ieskaitot pretgarantijas maksu valstij) ar 480 bāzes punktu lielu prēmiju (t. i., 80 bāzes punkti, kam pieskaitīti 400 bāzes punkti). Attiecībā uz laiku pēc 1999. gada 30. jūnija Komisija iepriekš šajā lēmumā ir secinājusi, ka būvētavai vairs nebija piekļuves finanšu tirgum un ka jebkurā aizdevumā atgūstamais atbalsta elements ir vienāds ar starpību starp *HSY* faktiski samaksāto procentu likmi un atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti. Tāpēc pirmās iemaksas garantiju gadījumā atgūstamais atbalsts tiks aprēķināts, salīdzinot faktisko *HSY* samaksāto prēmiju (ieskaitot pretgarantijas maksu valstij) ar 680 bāzes punktu lielu prēmiju (t. i., 80 bāzes punkti, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti).
- (227) Komisija piebilst, ka Grieķija apgalvo, ka pretgarantijas jau bija apsoltas *ETVA*, kad tā piešķīra avansa maksājumu garantijas. Attiecīgi ar *ISAP* avansa maksājumiem saistītās pretgarantijas tika piešķirtas pirms 1999. gada jūnija beigām. Šo garantiju kopējās izmaksas gadā (*ETVA* saņemtā garantijas maksa, kam pieskaitīta valstij maksātā pretgarantijas maksa) bija daudz mazākas nekā

480 bāzes punkti. Tāpēc tajās ir ietverts valsts atbalsts, kas ir vienāds ar starpību starp pēdējo prēmiju un HSY kopējām izmaksām par garantijām (prēmija, kas tika maksāta ETVA⁽¹²²⁾ un prēmija, kas tika maksāta valstij). Tā kā pretrunā Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai tas tika piešķirts bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

- (228) Pretgarantijas saistībā ar OSE avansa maksājumiem tika piešķirtas pēc 1999. gada jūnija – laikā, kad neviena banka vairs nebūtu sniegusi nekādas garantijas. Tāpēc šīs pretgarantijas kopumā ir atbalsts. Tā kā pretrunā Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai atbalsts tika piešķirts bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts. Ja šie atbalsta pasākumi tiks atzīti par nesaderīgu atbalstu un ja tie joprojām nav realizēti, tie ir nekavējoties jāizbeidz. Tomēr ar šīm darbībām nepietiks, lai atjaunotu sākotnējo situāciju, jo HSY vairākus gadus būtu guvusi labumu no garantijas, ko tā nevarētu saņemt tirgū. Par laiku līdz garantijas darbības beigām būtu jāatgūst arī atbalsts, kas vienāds ar starpību starp 680 bāzes punktiem un HSY faktiski samaksātajām prēmijām.

4.9.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

- (229) Komisija norāda, ka minētais atbalsts ir darbības atbalsts, jo ar to tiek samazinātas izmaksas, kuras HSY parasti būtu radušās komerciālos līgumos. Tā kā darbības atbalstu ritošā sastāva izgatavošanas nozarē nav atļauts piešķirt, atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, tāpēc tas ir jāatgūst.

4.10. Saistību un OSE un ISAP pienākošos soda naudas maksājumu atlikšana/atmaksas grafika pārskatīšana (E12c pasākums)

4.10.1. Pasākuma apraksts

- (230) HSY neizpildīja savas saistības, kas izrietēja no līgumiem par ritošo sastāvu, kuri bija noslēgti ar OSE un ISAP. HSY jo īpaši neizdevās izgatavot ritošo sastāvu saskaņā ar norunāto grafiku. Līdz ar to 2002. un 2003. gadā daži līgumi tika pārskatīti un tika panākta vienošanās par jaunu piegādes grafiku. Turklāt šķiet, ka tika atcelta vai

atlikta sākotnējos līgumos noteikto soda naudas noteikumu un kavējuma naudas piemērošana.

4.10.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (231) Lēmumā par pagarināšanu Komisija pauž bažas par to, ka sarunās, kas notika 2002. un 2003. gadā, uzņēmumu OSE un ISAP, kuri ir valstij piederoši uzņēmumi, rīcība būtu pieņemama privātam uzņēmumam līdzīgos apstākļos. Iespējams, tie ir piemērojuši un/vai pārskatījuši līgumus par labu HSY, tādējādi piešķirot tai valsts atbalstu.

4.10.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (232) Elefsis apgalvo, ka OSE un ISAP nav pieprasījuši pilnībā samaksāt soda naudas un kavējuma naudas par kavējumiem un nav izmantojuši HSY vārdā dotās garantijas par līgumsaistību labu izpildi.

4.10.4. Grieķijas piezīmes

- (233) Grieķijas iestādes apgalvo, ka HSY samaksāja visas soda naudas un kavējuma naudas saskaņā ar līgumsaistībām un jebkura pārskatīšana notika saskaņā ar pieņemto tirdzniecības praksi. OSE un ISAP neatcēla soda naudas un kavējuma naudas.

- (234) Attiecībā uz līgumiem starp OSE un HSY 1997. gada beigās tika noslēgti šādi seši programmas līgumi (turpmāk "PL"): PL 33 SD 33, PL 33 SD 33a, PL 35 SD 35, PL 37 SD 37a, PL 39 SD 39 un PL 41 SD 41a. Programmas līgumi stājās spēkā 1999. gada augustā un septembrī, OSE veicot avansa maksājumus, kā noteikts 1997. gada līgumos. OSE pēc pirmajiem materiālu piegādes kavējumiem 2000. gadā un turpmāk pieprasīja laikus pildīt nolīgumus. Konsorciji, kuros ietilpa HSY, piedāvāja grozīt minētos sešus līgumus, paredzot šādus noteikumus:

— konsorciju noteiktās soda naudas un kavējuma naudas pēc OSE izvēles maksā naudā vai natūrā,

— cenu eskalācijas formulas attīstības pamatā ir ilgtermiņa līgumos noteiktie piegādes grafiki, nevis jaunie piegādes termiņi, ko piedāvājuši konsorciji, lai šie piegādes termiņi būtu pieņemami,

— OSE lietošanai bez atlīdzības tiek piegādāts līdzvērtīgs ritošais sastāvs, lai, no vienas puses, jaunie piedāvātie piegādes termiņi būtu pieņemami, un, no otras puses, pārtrauktu palielināties soda naudu un kavējuma naudu summas. Uz PL 39 (elektriskās lokomotīves) nosacījums par līdzvērtīga ritošā sastāva nodrošināšanu nebija spēkā, jo OSE vēl nebija pabeidzis Patras-Atēnu-Saloniku dzelzceļa līnijas elektrifikāciju un uz PL 35 šis noteikums neattiecās, jo konsorcijs vēlējās, lai soda naudas un kavējuma naudas summas turpinātu uzkrāties saskaņā ar līgumu,

— ja līdzvērtīgais ritošais sastāvs netiktu piegādāts vai ja (līgumā paredzētā materiāla) piegāde tiktu nokavēta, soda naudas un kavējuma naudas turpinātu uzkrāties, atsākot no brīža, kad tās apturētas 2002. gada 31. decembrī.

(235) OSE valde 07.01.2003. apstiprināja piedāvātos grozījumus. Trīs PL (33a, 35 un 39) tika grozīti 2003. gada pirmajos četros mēnešos, un atbilstošie līgumi par grozījumiem tika parakstīti attiecīgi 2003. gada 28. februārī, 2003. gada 17. aprīlī un 2003. gada 28. februārī⁽¹²³⁾.

(236) Nonācis dilemmas priekšā – izvēlēties PL denonsēšanu vai grozīšanu - un ņemot vērā prasības attiecībā uz 2004. gada Olimpiskajām spēlēm, OSE nolēma, ka tā uzņēmējdarbības intereses vislabāk tiktu apmierinātas, pieņemot, nevis denonsējot konsorcijs priekšlikumu par nolīgumu grozījumu. Denonsēšana atņemtu OSE iespēju papildus iegūt jaunu ritošo sastāvu, ņemot vērā to, ka būtu bijuši vajadzīgi vismaz trīs vai četri gadi, lai iegūtu no jauna rīkoto ritošā sastāva iepirkuma procedūru rezultātus. Grozītie līgumi bija likumīgi un saskaņā ar sākotnējiem līgumiem.

(237) Iepriekšminētā informācija, pēc Grieķijas domām, pierāda, ka konsorcijs un tādejādi arī HSY nesaņēma labvēlīgāku attieksmi nekā citi OSE piegādātāji, un ka katrā gadījumā tika pieprasīta un iekasēta soda nauda un procentu maksājumi⁽¹²⁴⁾. Līgumā nebija paredzētas kavējuma naudas par soda naudas summām, taču OSE pieprasīja procentus un attiecīgi izsniedza konsorcijiem rēķinu.

(238) Tas pats attiecas uz ISAP summām, kas ir reāli HSY veikti maksājumi, nevis nosacījumi. Turklāt tiek uzsvērts, ka netika pārskatīts vai grozīts programmas līgums

1/97⁽¹²⁵⁾. Šis līgums paredzēja 40 motorvagonu, kuri katrs sastāv no trim ritekļiem, projektēšanu, konstruēšanu, piegādi un nodošanu ekspluatācijā. Motorvagonu piegādes termiņš tika nokavēts, tāpēc tika piemērotas un ieturētas programmas līgumā paredzētās soda naudas un procenti⁽¹²⁶⁾.

4.10.5. Novērtējums

4.10.5.1. Līguma 296. pants

(239) Šis pasākums nav Līguma 296. panta darbības jomā, jo tas attiecas vienīgi uz darbībām civilajā jomā.

4.10.5.2. Atbalsta esība

(240) Komisija norāda, ka Grieķijas iestādes ir sniegušas sīku informāciju par attiecīgajiem līgumiem, kā pieprasīts lēmumā par pagarināšanu. Pamatojoties uz šo informāciju, Komisijas paustās bažas ir mazinātas. HSY patiešām ir samaksājusi soda naudu un attiecīgās procentu summas saskaņā ar līgumsaistībām, un Komisija neatrada pierādījumus, ka līgumu pārskatīšana nebūtu notikusi saskaņā ar pieņemto tirdzniecības praksi. Kā atzina pats Elefsis, līgumu izpildes kavējumi ir izmaksājuši HSY desmitiem miljonu euro tieši tāpēc, ka OSE un ISAP pieprasīja maksāt soda naudas un kavējuma naudas vai piegādāt līdzvērtīgu ritošo sastāvu. Attiecībā uz Elefsis apgalvojumu, ka OSE un ISAP, ja tie būtu bijuši privāti uzņēmumi, būtu noraidījuši visus konsorcijs piedāvātos grozījumus, pieprasījuši samaksāt visas soda naudas un kavējuma naudas un pieprasījuši drīzu samaksu naudā, nevis ļāvuši maksāt pa daļām ilgākā laikposmā, var teikt, ka šāda iespēja šķiet maz ticama. Patiešām, ja OSE un ISAP būtu izvēlējušies šādu neelastīgu pieeju pirms HSY pārdošanas noslēgšanas, šāda rīcība, iespējams, būtu atturējusi jauno īpašnieku no būvētavas iegādes. Ja būvētava netiktu pārdota, kā tiks skaidrots E18c pasākuma analizē, tā visdrīzāk bankrotētu. Pat pēc tam, kad būvētavu iegādājās HDW/Ferrostaal, tās situācija neuzlabojās. Līdz ar to, ja OSE un ISAP būtu izvēlējušies pilnībā neelastīgu pieeju, pastāvēja reāls risks, ka HSY varētu bankrotēt. Tas nozīmē, ka tiku izbeigta spēkā esošo līgumu izpilde. Tas nozīmē, ka OSE un ISAP būtu jāriko jauns aicinājums piedalīties piedāvājumu konkursā, tiesības slēgt līgumu būtu jāpiesūta jaunam piegādātājam un piegāde aizkavētos par vairākiem gadiem. Šādos apstākļos Komisija uzskata, ka tirgus ekonomikas pircējs var piekrist daļējam līgumu pārskatīšanai, kurā paredz spēkā esošā līguma izpildi pieņemamā laikā, lai pircējs beigu beigās saņemtu pasūtītos ritošā sastāva materiālus ar nelielu kavējumu. Šajā ziņā Komisija norāda, ka iespēja, ka līgums tiks izpildīts pieņemamā laikā, pēc HSY privatizācijas palielinājās, jo jaunajam privātajam īpašniekam bija pieredze sarežģītu projektu vadībā, un tas bija privāts uzņēmums, kas bija ieinteresēts gūt peļņu un tādejādi samazināt kavējuma laiku, lai mazinātu negatīvās finansiālās sekas.

(241) Komisija secinot uzskata, ka nav pārliecinošu pierādījumu, ka OSE un ISAP rīcība nebūtu bijusi pieņemama privātam uzņēmumam līdzīgos apstākļos. Tāpēc Komisija secina, ka ar OSE un ISAP noslēgto līgumu īstenošanas veidā un nelielajos līgumu grozījumos, kam piekrita OSE 2002. un 2003. gadā, nav atbalsta elementu.

4.11. ETVA aizdevums līguma ar *Strintzis* finansēšanai (E13a pasākums)

4.11.1. Pasākuma apraksts

(242) ETVA 1999. gada 29. oktobrī piešķīra HSY 16,9 miljardus drahmu (49,7 miljoni euro) lielu aizdevumu, lai finansētu divu prāmju būvi, kurus bija pasūtījis uzņēmums *Strintzis*. Procentu likme bija LIBOR⁽¹²⁷⁾, kam pieskaitīti 100 bāzes punkti. Attiecībā uz abiem būvējamajiem kuģiem 2001. gada jūnijā tika izveidota preferenciāla hipotēka. Aizdevums tika pilnībā atmaksāts aizdevējai bankai 2004. gada 8. oktobrī.

4.11.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

(243) Lēmumā par pagarināšanu tika paustas bažas par to, vai kuģu hipotēkas un apdrošināšanas prēmiju nodošana ir pietiekams nodrošinājums. Turklāt šķita, ka aizdevums tika nekavējoties izmaksāts HSY, kaut gan tas bija jāizmaksā paralēli būvēšanas izmaksām. Turklāt šķita, ka procentu likme ir nepietiekama, ņemot vērā būvētavas grūtības. Visbeidzot, šis aizdevums kopā ar nākamo pasākumu (E13b pasākums) norāda, ka ievērojamu daļu divu *Strintzis* pasūtīto kuģu finansējuma uzņēmās ETVA.

4.11.3. Ieinteresēto personu piezīmes

(244) *Elefsis* apgalvo, ka neviena privāta banka nebūtu piešķirusi šo aizdevumu. Pirmkārt, ETVA, slēdzot aizdevuma līgumu, nebija nodrošinājuma, jo kuģu hipotēka tika izveidota daudz vēlāk. Turklāt *Elefsis* piekrīt, ka nepabeigtu korpusu tirgus vērtība ir zema.

4.11.4. Grieķijas piezīmes

(245) Grieķija un HSY uzsver, ka aizdevuma nosacījumi attiecīgajā brīdī bija parasti. *Deloitte* ziņojumā ir apstiprināts, ka gan konkrētā banka (ETVA), gan Grieķijas bankas kopumā piešķīra uzņēmumiem aizdevumus ar līdzīgu

procentu likmi. HSY sniedz sīku informāciju par nodrošinājumiem, kādi tika doti ETVA aizdevuma līguma slēgšanas brīdī (tiesību pēctecība uz abu kuģu cenu, apdrošināšanas atlīdzībām un visiem prasījumiem pret trešām personām, kas izriet no frakta vai vispārīgi no kuģu ekspluatācijas) un vēlāk (kuģu hipotēka), un secina, ka tie bija pietiekami. Grieķija sniedz arī grafiku, saskaņā ar kuru ETVA izmaksāja aizdevumu HSY un kurā redzams, ka tas tika izmaksāts vienlaikus ar būvēšanas izmaksu rašanos.

4.11.5. Novērtējums

4.11.5.1. Līguma 296. pants

(246) Šis pasākums nav Līguma 296. panta darbības jomā, jo tas tieši atbalsta darbību civilajā jomā.

4.11.5.2. Atbalsta esība

(247) Komisija ir izdarījusi šādus secinājumus. Aizdevuma līgums tika noslēgts pēc 1999. gada jūnija – laikā, kad neviena banka nebūtu turpinājusi aizdot HSY. Grieķija apgalvo, ka aizdevumam noteiktais nodrošinājums samazināja risku tiktāl, ka aizdevuma piešķiršana būtu pieņemama privātam ieguldītājam. Šim apgalvojumam nevar piekrist. Tiesību pēctecība uz kuģa cenu būtu pārliecinošs nodrošinājums vienīgi tad, ja būvētava būtu pabeigusi kuģa būvi, bet tas vēl nebija skaidri zināms. Ja būvētava kuģa būves laikā bankrotētu, šim nodrošinājumam nebūtu vērtības, jo pirkuma cenu nevar pieprasīt no *Strintzis*, jo tas nav saņēmis pasūtītos kuģus⁽¹²⁸⁾. Tas nozīmē, ka nodrošinājums būtu bezvērtīgs tieši tādā scenārijā, kad tas būtu vajadzīgs. Ķīla uz abiem būvējamajiem kuģiem tika nostiprināta par labu ETVA tikai 2001. gada jūnijā – ievērojamu laiku pēc aizdevuma izmaksas HSY. Turklāt Komisija norāda, ka nepabeigtu kuģu vērtība ir salīdzinoši zema un tos ir grūti pārdot. Šis gadījums to pierāda. HSY patiešām neizdevās pabeigt abu kuģu būvi, tāpēc līgums ar *Strintzis* 2002. gada jūlijā tika atcelts. HSY bija vajadzīgi vismaz divi gadi, lai pārdotu nepabeigtos korpusus, un HSY saņēma tikai 14 miljonus euro, kas atbilst tikai vienai trešdaļai no summas, kuru tā aizņēmās no ETVA, lai finansētu būvi.

(248) Grieķijas, HSY un *Deloitte* apgalvojums, ka HSY piešķirtā aizdevuma procentu likme bija līdzīga daudzu citu aizdevumu procentu likmei, kurus tajā pašā periodā piešķīra ETVA un Grieķijas bankas, nepierāda, ka HSY piešķirtais aizdevums nav atbalsts. Grieķija, HSY un *Deloitte* nav ne analizējušas, ne pierādījušas, ka citu ar HSY salīdzināto

aizņēmēju finansiālā situācija bija līdzīga HSY finansiālajai situācijai, t. i., ka to finansiālā situācija bija tikpat slikta kā HSY situācija. Tāpēc tās nav pierādījušas, ka privātas bankas būtu gatavas aizdot grūtībās nonākušiem uzņēmumiem ar procentu likmi, kas līdzīga minētā aizdevuma procentu likmei. Ir bezjēdzīgi salīdzināt citiem uzņēmumiem piešķirto aizdevumu procentu likmes, nepārbaudot, vai risks, ko uzņemas aizdevējas bankas, ir līdzīgs. Tāpēc Komisija secina, ka neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs līdzīgos apstākļos nebūtu piešķīris HSY šo aizdevumu, tāpēc šis aizdevums ir atbalsts. Tā kā pretēji Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai to piešķirā bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

4.11.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

(249) Komisija norāda, ka atbalsts ir darbības atbalsts, jo ar to tiek samazinātas izmaksas, kuras HSY parasti būtu radušās komerciālos līgumos. Kā secināts iepriekš aizdevums patiesībā HSY ļāva uzņemties šo komerciālo līgumu, ko tā nevarētu finansēt, piesaistot līdzekļus tirgū. Komisija norāda, ka, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 1540/98 3. pantu, ar līgumiem saistītu darbības atbalstu ir atļauts piešķirt kuģu būves līgumiem, kas parakstīti līdz 2000. gada 31. decembrim. Tomēr HSY nebija tiesību saņemt atbalstu par līgumu ar *Srintzis*, jo HSY vispār nepabeidza kuģus, tie vispār netika piegādāti, un līgums ar *Srintzis* tika atcelts⁽¹²⁹⁾. Turklāt korpusi jaunam pircējam tika pārdoti tikai 2004. gadā, t. i., vairākus gadus pēc 2000. gada 31. decembra.

(250) Tā kā atbalsts ir nelikumīgs un nesaderīgs, tas ir jāatgūst. Tā kā aizdevums ir atmaksāts, daļa no HSY iegūtās priekšrocības jau ir anulēta. Taču, pateicoties šim ETVA aizdevumam, vairākus gadus HSY rīcībā bija aizdevuma summa, kas citādi nevarēja būt HSY rīcībā minētajā laikposmā. Arī šī priekšrocība ir jāatgūst. Tāpēc Komisija uzskata, ka atgūstamais atbalsts ir vienāds ar starpību starp procentu likmi, kas tika maksāta ETVA, un Grieķijas atsaucē likmi⁽¹³⁰⁾, kurai pieskaitīti 600 bāzes punkti, par laikposmu no aizdevuma izmaksas HSY līdz dienai, kad aizdevums tika nodrošināts ar korpusu hipotēku. Turpmākajam laikposmam līdz aizdevuma atmaksai atgūstamais atbalsts ir vienāds ar starpību starp procentu likmi, kas tika maksāta ETVA, un Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 400 bāzes punkti. Riska prēmijas samazināšana par vienu trešdaļu atspoguļo to, ka korpusu hipotēka būtu daļēji samazinājusi aizdevēja zaudējumus HSY saistību neizpildes gadījumā un tādējādi samazinājusi

ETVA aizdevuma risku. Jo īpaši, kā tikko norādīts, HSY izdevās pārdot korpusus par cenu, kas līdzvērtīga aptuveni vienai trešdaļai ETVA aizdotās naudas.

4.12. ETVA garantija saistībā ar līgumu ar *Srintzis* (E13b pasākums)

4.12.1. Pasākuma apraksts

(251) HSY 1999. gadā izmantoja divas ETVA garantijas, lai nodrošinātu *Srintzis* avansa maksājumus 6,6 miljonu euro apmērā. Garantijas tika atceltas 2002. gada jūlijā, kad tika atcelts līgums ar *Srintzis* par kuģu būvi.

4.12.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

(252) Lēmumā par pagarināšanu tiek uzskatīts, ka abas garantijas, kuru noteikumi lēmuma pieņemšanas brīdī nebija zināmi, varētu būt atbalsts.

4.12.3. Ieinteresēto personu piezīmes

(253) *Elefsis* uzsver to, ka valsts/ETVA vienlaikus bija uzņēmies HSY galvotāja, kreditora, akcionāra un lielākā klienta lomu. Šādi rīkojoties, valsts sevi nostādīja nopietna finansiāla riska situācijā. Uzņemoties šīs vairākās lomas, valsts faktiski sniedza finansējumu bez nodrošinājuma, jo uzņēmuma saistību neizpildes un/vai maksātnespējas gadījumā valstij nebūtu kompensācijas mehānisma, un tā neizbēgami ciestu zaudējumus, jo būvētavas aktīvu vērtība tiktu uzskatīta par nepietiekamu, lai segtu visas saistības.

4.12.4. Grieķijas piezīmes

(254) Grieķija norāda, ka pirmā garantija tika piešķirta 1999. gada 4. martā, bet otrā – 1999. gada 17. jūnijā. Saskaņā ar HSY iesniegto pirmo *Deloitte* ziņojumu tās bija izsniegtas par attiecīgi 3,26 miljoniem euro un 3,38 miljoniem euro. Grieķija atgādina, ka ETVA pēc līguma ar *Srintzis* atcelšanas 2002. gadā garantijās neko neizmaksāja. Tas pierāda, ka HSY nebija aizņēmējs ar augstu saistību neizpildes risku. Grieķija un HSY turklāt norāda, ka ETVA par šo garantiju par 6,6 miljoniem euro kā nodrošinājumu saņēma tiesības uz HSY ienākumiem no 39. līguma ar OSE, kur HSY līgumcena bija 8,5 miljoni euro. Konsultants apstiprina, ka HSY varēja saņemt abas garantijas no privātas bankas.

4.12.5. Novērtējums

4.12.5.1. Līguma 296. pants

- (255) Šis pasākums nav Līguma 296. panta darbības jomā, jo tas tieši atbalsta darbību civilajā jomā.

4.12.5.2. Atbalsta esība

- (256) Komisija norāda, ka abas garantijas tika piešķirtas līdz 1999. gada 30. jūnijam. Kā izskaidrots iepriekš, Komisija uzskata, ka HSY tajā laikā vēl bija piekļuve finanšu tirgum, taču par tādu cenu, kas atspoguļoja HSY ļoti nestabilo ekonomisko situāciju.

- (257) Grieķija un HSY apgalvo, ka tiesības uz ienākumiem no 39. līguma ar OSE bija pietiekams nodrošinājums, kurš būtu pieņemams privātam ieguldītājam, lai piešķirtu garantiju. Komisija norāda, ka ja HSY bankrotētu, banka ar šo nodrošinājumu nevarētu atgūt naudu. Patiešām, ja HSY bankrotētu, ritošā sastāva izgatavošana tiktu apturēta, netiktu veikta piegāde OSE, un no OSE nevarētu pieprasīt samaksu saskaņā ar minēto līgumu⁽¹³¹⁾. Tāpēc Komisija neizprot, kā šis nodrošinājums varētu ievērojami samazināt aizdevuma risku HSY.

- (258) HSY ne Komisijai, ne savam konsultantam nevarēja norādīt (skatīt pirmā Deloitte ziņojuma 4.-9. lappusi), vai HSY bija līgumsaistības maksāt ETVA garantijas prēmiju un kāds bija šis prēmijas apmērs. Kā izskaidrots E12b pasākuma novērtējumā, HSY par šādu garantiju būtu jāmaksā gada prēmija vismaz 480 bāzes punktu apmērā. Zinot pārējo garantiju prēmiju apmēru, kādas HSY maksāja ETVA, ir ļoti maz iespējams, ka HSY faktiski maksātā garantijas prēmija bija 480 bāzes punktu apmērā. Tāpēc Komisija secina, ka ETVA piešķirtā garantija ir valsts atbalsts, kas vienāds ar starpību starp garantijas prēmiju gadā, kāda tika faktiski maksāta ETVA, un garantijas prēmiju 480 bāzes punktu apmērā. Tā kā pretēji Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai to piešķīra bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

4.12.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

- (259) Kā norādīts E13a pasākuma novērtējumā, Komisija uzskata, ka šāda veida atbalsts ir darbības atbalsts, ko nevar atzīt par saderīgu, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1540/98. Tāpēc tas ir nelikumīgs un nesaderīgs, un ir jāatgūst.

4.13. Valsts garantija 10 miljardu drahm (29,3 miljoni euro) aizdevuma nodrošināšanai (E14 pasākums)

4.13.1. Pasākuma apraksts

- (260) Pēc 1999. gada septembra zemestrīces ETVA 2000. gada 13. janvārī piešķīra HSY 10 miljardu drahm (29,3 miljoni euro) lielu aizdevumu, ko nodrošināja ar valsts garantiju, kas bija piešķirta ar finanšu ministra 1999. gada 8. decembra lēmumu. ETVA prasīta procentu likme bija EURIBOR, kam pieskaitīti 125 bāzes punkti⁽¹³²⁾, bet valsts prasīja garantijas prēmiju 100 bāzes punktu apmērā.

4.13.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (261) Ņemot vērā HSY finansiālo situāciju tajā laikā, ir apšaubāms, ka garantijas noteikumi būtu pieņemami tirgus ekonomikas ieguldītājam. Attiecībā uz saderību, pamatojoties uz 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, Grieķija nav pierādījusi, ka pasākuma apmērs atbilda HSY ciestajiem zaudējumiem.

4.13.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (262) Elefsis uzskata, ka neviena banka nebūtu tajā laikā aizdevusi HSY naudu, ņemot vērā tās finansiālo situāciju. Garantija ir jāuzskata par saderīgu atbalstu tikai tad, ja tā aprobežojas ar summām, kas vajadzīgas, lai novērstu konkrētas dabas stihijas postījumus.

4.13.4. Grieķijas piezīmes

- (263) Grieķija un HSY apstrīd to, ka pasākums ir selektīvs, jo garantija tika piešķirta saskaņā ar Likuma 2322/1995 noteikumiem, kuri paredz nosacījumus garantijas piešķiršanai Grieķijas valsts vārdā jebkuram pieteikuma iesniedzējam uzņēmumam. Turklāt tās apgalvo, ka 1% garantijas prēmija būtu pieņemama privātam ieguldītājam. Turklāt HSY būtu varējusi aizņemties tirgū bez valsts garantijas, izmantojot citus nodrošinājuma veidus, piemēram, prasījumu cesiju attiecībā uz lielajiem līgumiem un aktīvu ķīlu. Pat ja pasākums būtu atbalsts, tas ir daļēji saderīgs, pamatojoties uz 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, ciktāl minētais kapitāls būtu piešķirts kā kompensācija par HSY ciestajiem zaudējumiem zemestrīces dēļ, un uz to daļēji attiecas Līguma 296. pants, ciktāl tas ir tieši saistīts ar HSY darbībām militārajā jomā.

4.13.5. Novērtējums

4.13.5.1. Līguma 296. pants

- (264) Attiecībā uz 296. panta piemērojamību lēmuma tekstā, ar kuru ETVA nolēma piešķirt garantēto aizdevumu, redzams, ka ETVA cita starpā pievērsa uzmanību tam, lai HSY turpinātu darbību militārajā jomā. Taču nav neviena līguma noteikuma, kas piespiestu HSY izmantot garantēto aizdevumu, lai finansētu darbību militārajā jomā. Citiem vārdiem, ETVA vēlējas, lai HSY turpinātu pastāvēt ar mērķi nodrošināt tās darbību turpināšanu militārajā jomā, bet nepiešķir garantēto aizdevumu kādas konkrētas darbības finansēšanai. HSY varēja brīvi izvēlēties, kā izmantot naudu. Kā jau izskaidrots, šādu pasākumu gadījumā, kuri tiek piešķirti būvētavai kopumā, Komisija uzskata, ka 25 % garantētā aizdevuma tika izmantoti darbībām civilajā jomā, bet 75 % – darbībām militārajā jomā. Tāpēc tikai 25 % valsts garantijas (t. i., sākotnējā summa 2,5 miljardu drahmū (7,34 miljoni euro) apmērā) ir jāvērtē saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu un var tikt atgūta, ja tiktu atzīta par nesaderīgu atbalstu. Valsts atbalsta garantija 75 % apmērā ir Līguma 296. panta darbības jomā, un uz to neattiecas noteikumi par valsts atbalstu.

4.13.5.2. Atbalsta esība

- (265) Attiecībā uz pasākuma selektivitāti Komisija jau E12b pasākuma novērtējumā ir pierādījusi, ka Likums 2322/1995 nav vispārīgs pasākums.

- (266) Attiecībā uz priekšrocības esību Komisija atgādina, ka garantētais aizdevums tika piešķirts 2000. gada janvārī – laikā, kad, kā iepriekš secināts, neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piešķīris HSY aizdevumu vai garantiju. Bez valsts garantijas neviena banka nebūtu izsniegusi aizdevumu HSY. Tāpēc garantija neapšaubāmi deva priekšrocību HSY.

- (267) Jāsecina, ka tā valsts garantijas daļa, uz kuru neattiecas Līguma 296. pants, ir atbalsts. Tā kā pretēji Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai atbalstu piešķir bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

4.13.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

- (268) Attiecībā uz šā atbalsta saderību, pamatojoties uz Līguma 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, neviena puse neapstrīd, ka 1999. gada septembra zemestrīce bija "dabas stihija". Kaut gan aizdevuma līgums netika parakstīts līdz 2000. gada 13. janvārim, HSY pieprasīja ETVA šo finansējumu jau pirmajās nedēļās pēc zemestrīces. Saskaņā ar Grieķijas iestāžu sniegto informāciju būvētavai nodarītie zaudējumi bija, pirmkārt, ar fiziskās infrastruktūras remontu saistītās izmaksas un, otrkārt, izmaksas, kas radušās par līgumu izpildes kavējumiem. Tomēr Grieķija nav iesniegusi nekādas aplēses par otrā veida zaudējumiem. Ja Grieķija vēlējas atļūdzināt HSY otrā veida izmaksas, tai bija vismaz jāvērtē noteikt to skaitliskais apmērs, un šis aprēķins bija jāveic, izmantojot pārbaudāmu metodi. Tā kā tas netika izdarīts un tā kā atbalstu, pamatojoties uz 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu, var atzīt par saderīgu tikai tad, ja tas stingri aprobežojas ar kompensāciju par ciestajiem zaudējumiem, Komisija uzskata, ka šīs hipotētiskās izmaksas nav ticams pamats atbalsta saderībai⁽¹³³⁾. Attiecībā uz pirmā veida izmaksām (fizisko postījumu novēršana) Komisija norāda, ka nebija izveidots mehānisms, lai nodrošinātu valsts garantijas apjoma samazināšanu pēc tam, kad tiktu noteikts precīzs ciesto zaudējumu apjoms un apdrošināšanas sabiedrības būtu izmaksājušas HSY atļūdzību. Grieķija 2004. gada 20. oktobra vēstulē⁽¹³⁴⁾ lēsa, ka nodarīti fiziski postījumi par summu apmēram 3 miljardi drahmū (8,8 miljoni euro). Tāpēc Komisija uzskata, ka summa, kas pārsniedz šos skaitļus, proti, 20,5 miljoni euro, nebija saistīta ar zemestrīces nodarītajiem zaudējumiem. Pretēji var pieņemt, ka 8,8 miljoni euro atbilst nodarītajiem zaudējumiem, taču tikai līdz 2002. gada pirmajam ceturksnim, kad apdrošināšanas sabiedrības samaksāja kompensāciju 3,52 miljoni euro apmērā⁽¹³⁵⁾. No minētās dienas valsts garantija bija jāsamazina par līdzvērtīgu summu. Tāpēc no minētās dienas tikai atlikumu (8,8 miljoni euro – 3,5 miljoni euro = 5,3 miljoni euro) varēja uzskatīt par atbilstošu tīrajiem nodarītajiem zaudējumiem (t. i., nodarītie zaudējumi, no kuriem atskaitīta kompensācija, ko apdrošināšanas sabiedrības samaksāja HSY).

- (269) Kā norādīts iepriekš, tā kā tiek uzskatīts, ka 75 % garantētā aizdevuma finansē darbību militārajā jomā, tikai uz 25 % garantijas attiecas valsts atbalsta kontrole, un tikai šī daļa tika atzīta par valsts atbalstu. Tomēr ir pamatoti arī pieņemt, ka tikai 25 % no HSY ciestajiem zaudējumiem bija saistīti ar tās darbībām civilajā jomā, jo zemestrīce nodarīja postījumus HSY iekārtām, nešķirojot militārās iekārtas, civilās iekārtas un iekārtas, ko izmanto abu veidu darbībām. Citiem vārdiem, nav iemesla uzskatīt, ka 100 % HSY ciesto zaudējumu jāfinansē no 25 % valsts garantijas daļas, kas ir valsts atbalsts. Līdz ar to tikai 25 % zaudējumu var ņemt vērā, vērtējot, vai valsts atbalsts atbilst nodarītajiem zaudējumiem. Jāsecina, ka no

valsts atbalsta par saderīgu saskaņā ar 87. panta 2. punkta b) apakšpunktu var atzīt summu, kas līdzvērtīga 25 % no valsts atbalsta daļas, kas ir atbilstoša ciestajiem zaudējumiem (kā definēts iepriekšējā punktā). Citiem vārdiem, no tās valsts garantijas daļas, kas atzīta par atbalstu, 750 miljoni drahtu (2,20 miljoni euro) –, t. i., 25 % no 3 miljardiem drahtu (8,8 miljoniem euro) – ir saderīgi līdz apdrošinātāju kompensācijas samaksai 2002. gada pirmajā ceturksnī. Pēc minētās dienas saderīgi ir tikai 1,32 miljoni euro, t. i., 25 % no 3 miljardiem drahtu (8,8 miljoniem euro) mīnus 3,52 miljoni euro. Atlikušais atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu.

- (270) Ja valsts garantija joprojām ir spēkā, tad tā šīs garantijas daļa, kas ir nesaderīgs atbalsts (t. i., 25 % no joprojām spēkā esošās garantijas mīnus 1,32 miljoni euro, kas ir saderīgi), ir nekavējoties jāanulē. Ar nesaderīgās garantijas atcelšanu nepietiek, lai atjaunotu sākotnējo situāciju. Patiešām, pateicoties nesaderīgajai valsts garantijai, HSY rīcībā vairākus gadus bija aizdevums, ko tā citādi nebūtu saņēmusi. Lai atgūtu šo papildu nesaderīgo atbalstu, Komisija uzskata, ka no garantētā aizdevuma piešķiršanas brīža līdz nesaderīgās valsts garantijas darbības beigām ir jāatgūst atbalsts, kas vienāds ar starpību starp kopējām garantētā aizdevuma izmaksām (procentu likme plus garantijas prēmija, ko maksāja HSY) un Grieķijas atsaucē likmi, kurai pieskaitīti 600 bāzes punkti. Šī summa jāaprēķina attiecībā uz to valsts garantijas daļu, kas ir nesaderīgs atbalsts.

4.14. Aizdevumi, ko 1997. un 1998. gadā piešķir ETVA (E16 pasākums)

4.14.1. Pasākuma apraksts

- (271) Šajā pasākumā ietilpst trīs aizdevumi, ko ETVA 1997. un 1998. gadā piešķir HSY.
- (272) Pirmkārt, 1997. gada 25. jūlijā ETVA piešķir kredītlīniju 1,99 miljardu drahtu (5,9 miljoni euro) apmērā, kuras beigu termiņš bija 1997. gada 31. oktobris. Tās procentu likme bija ATHIBOR, kam pieskaitīti 200 bāzes punkti, un tā tika piešķirta, lai apmierinātu HSY vajadzību pēc apgrozāmā kapitāla. Tā tika nodrošināta ar Grieķijas Jūras kara flotes debitoru parādiem.
- (273) Otrkārt, 1997. gada 15. oktobrī ETVA piešķir kredītlīniju 10 miljonu ASV dolāru apmērā; arī tā tika piešķirta, lai apmierinātu HSY vajadzību pēc apgrozāmā kapitāla⁽¹³⁶⁾. Aizdevuma procentu likme bija LIBOR plus 130 bāzes punkti, un tā tika nodrošināta ar debitoru parādiem par līgumu ar Grieķijas Jūras kara floti. ETVA 1999. gada 19. maijā papildus saņēma aizdevuma nodro-

šinājumu – tai tika nodotas jebkura prasījuma tiesības attiecībā uz programmas līgumu 1/97, ko HSY bija noslēgusi ar ISAP par 125 vilcienu vagonu būvi un piegādi. Aizdevums tika atmaksāts 2000. gada janvārī.

- (274) Treškārt, 1998. gada 27. janvārī ETVA piešķir kredītlīniju 5 miljonu ASV dolāru apmērā; arī šā aizdevuma procentu likme bija LIBOR plus 130 bāzes punkti. Arī šā aizdevuma nolūks bija apmierināt HSY vajadzību pēc apgrozāmā kapitāla. Par šo trešo kredītlīniju netika sniegts nekāds nodrošinājums.

4.14.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (275) Lēmumā par pagarināšanu ir norādīts, ka šie aizdevumi, šķiet, ir uzskatāmi par atbalstu, kura saderība ir apšaubāma. Turklāt tas, ka pirmie divi aizdevumi tika nodrošināti ar Grieķijas Jūras kara flotes maksājāmām summām, automātiski nenozīmē, ka uz šiem aizdevumiem attiecas Līguma 296. pants.

4.14.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (276) Elefsis uzskata, ka, ņemot vērā būvētavas finansiālo situāciju attiecīgajā brīdī, neviena privāta banka nebūtu piešķirusi HSY šos aizdevumus.

4.14.4. Grieķijas piezīmes

- (277) Grieķija un HSY apgalvo, ka ETVA, saņemot prasījumus pret Grieķijas Jūras kara flotes debitoru parādiem, ieguva pietiekamu nodrošinājumu. Grieķija norāda, ka šie trīs aizdevumi tika pilnība atmaksāti aizdevējai bankai un apgalvo, ka jebkurš nelikumīgs valsts atbalsts, *quod non*, atmaksājot aizdevumu, ir atgūts. Visbeidzot, Grieķijas iestādes apgalvo, ka, ņemot vērā aizdevējai bankai sniegto nodrošinājumu veidu un to, ka HSY galvenokārt darbojās aizsardzības nozarē, Komisija nedrīkst analizēt šos pasākumus, pamatojoties uz EK līguma 88. pantu, bet tai ir jāizmanto Līguma 298. pantā noteiktā procedūra.

4.14.5. Novērtējums

4.14.5.1. Līguma 296. pants

- (278) Attiecībā uz Līguma 296. un 298. panta piemērošanu Komisija norāda, ka divas 1997. gadā piešķirtās kredītlīnijas tika nodrošinātas ar militāra rakstura līguma

debitoru parādiem. Tomēr šis fakts vien nepierāda, ka kredītlīnijas tika piešķirtas, lai finansētu šo militārā rakstura līgumu izpildi. Grieķija nav sniegusi pierādījumus, ka pastāvēja līgumsaistības, kas ierobežoja šo līdzekļu izmantošanu, atļaujot finansēt tikai militārā rakstura līgumus. Pretēji, Grieķija norāda, ka šie divi aizdevumi tika piešķirti, lai apmierinātu HSY vajadzību pēc apgrozāmā kapitāla. Pirmajā Deloitte ziņojumā ir apstiprināts, ka tie tika piešķirti apgrozāmā kapitāla vajadzībām, un nav norādīts, ka tie tika piešķirti konkrētas darbības finansēšanai. To apstiprina fakts, ka par 10 miljonu ASV dolāru lielo kredītlīniju piešķirtais papildu nodrošinājums bija saistīts ar civila rakstura līgumu (t. i., līgumu ar ISAP). Tāpēc Komisija uzskata, ka ar šiem trim aizdevumiem ir finansēta būvētava kopumā, nevis tikai tās darbības militārajā jomā. Kā norādīts 3.3. iedaļā, Komisija tāpēc uzskata, ka ar 25 % no aizdevumiem ir finansētas HSY darbības civilajā jomā, uz kurām neattiecas Līguma 296. pants un kuras tāpēc var novērtēt saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.

likmes dolāriem nav. Tomēr, tā kā atsauces likme stabilām valūtām tika noteikta, pieskaitot starpbanku likmei 75 bāzes punktu lielu prēmiju⁽¹³⁸⁾, un tā kā diviem aizdevumiem dolāros bija mainīga procentu likme, kas indeksēta LIBOR, Komisija uzskata, ka saskaņā ar iepriekš aprakstīto pieeju var aprēķināt atbalsta summu, pamatojoties uz ASV LIBOR plus 475 bāzes punkti (t. i., ASV LIBOR plus 75 bāzes punkti, lai iegūtu atsauces likmi, plus riska prēmija 400 bāzes punktu apmērā, lai atspoguļotu īpašo HSY aizdošanas risku). Pamatojoties uz iepriekš minēto, šķiet, ka par šiem trim aizdevumiem pieprasītā prēmija ir mazāka nekā likme, ko būtu pieprasījis tirgus ekonomikas ieguldītājs.

4.14.5.2. Atbalsta esība

(279) Attiecībā uz sniegto nodrošinājumu – tiesību pēctecību uz līguma ar Grieķijas Jūras kara floti un ar ISAP debitoru parādiem – Komisija uzskata, ka tas negarantēja pārliedzinošu aizsardzību pret zaudējumiem HSY bankrota gadījumā. Patiešām, ja HSY pārtrauktu darbību, spēkā esošo līgumu ar Jūras kara floti un ar ISAP izpilde tiktu pārtraukta. Tā kā Jūras kara flotei un ISAP netiktu piegādāts ražojums, tiem nebūtu jāmaksā pirkuma cena⁽¹³⁷⁾. Attiecībā uz debitoru parādu esību par Jūras kara flotei un ISAP jau piegādātajiem ražojumiem Grieķija nav pierādījusi, pirmkārt, ka šādi prasījumi pastāvēja, otrkārt, ka tie bija piedzenami, un, treškārt, ka to summa – pastāvīgi visu aizdevuma termiņu – bija pietiekami liela, lai mazinātu zaudējumu risku HSY bankrota gadījumā.

4.14.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

(282) Šie trīs aizdevumi tika piešķirti, lai apmierinātu HSY vajadzības pēc apgrozāmā kapitāla. Tāpēc tie ir darbības atbalsts, t. i., atbalsts, kas piešķirts, lai finansētu būvētavas darbību kopumā, nevis atsevišķu projektu. Tie tika piešķirti laikā, kad atbalstu kuģu būves nozarē vēl regulēja Direktīva 90/684/EEK. Minētās direktīvas 4. un 5. pantā ir paredzēts, ka darbības atbalstu var piešķirt kuģu būves un kuģu pārbūves darbībām, kas abas definētas direktīvas 1. pantā. Tomēr aizdevuma spēkā esības laikā, proti, 1997. un 1998. gadā, HSY šādas darbības neveica. Direktīva 90/684/EEK aizliedz piešķirt atbalstu kuģu remontam, kas bija galvenais HSY darbības virziens civilajā jomā 1997. un 1998. gadā. Tāpēc atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, un, tā kā tas ir piešķirts nelikumīgi, tas ir jāatgūst.

(280) Kā secināts 3.1. iedaļā, 1997. un 1998. gadā privāto banku pieprasītā procentu likme būtu atsauces likmes apmērā, kam pieskaitīti 400 bāzes punkti, proti, ATHIBOR, kam pieskaitīti 700 bāzes punkti. Atsauces

(283) Kā uzsver Grieķija, aizdevumi ir atmaksāti. Tāpēc, kā definēts iepriekš, ir jāatgūst atbalsts par laikposmu no aizdevumu izmaksas brīža HSY līdz to atmaksas brīdim.

4.15. Darbību militārajā un civilajā jomā šķērssubsidēšana līdz 2001. gadam (E17 pasākums)

4.15.1. Pasākuma apraksts

- (284) Lēmumā par pagarināšanu ir norādīts, ka, iespējams, ir veikta militāro un civilo darbību šķērssubsidēšana. Jo īpaši tajā tiek aprakstīti divi gadījumi, kad militāra rakstura līgumu sakarā HSY saņēma lielus avansa maksājumus, kas pārsniedza tās īstermiņa vajadzības, pildot attiecīgo līgumu, tādā apmērā, ka HSY varēja šo naudu izmantot citu darbību finansēšanai. Pirmkārt, HSY 2001. gada vadības ziņojumā ir minēts, ka "avansa maksājums par darbībām militārajā jomā tika saņemti līdz 81,3 miljoniem euro, bet tie lielākoties tika izlietoti citām uzņēmuma darbībām un darbības izmaksu segšanai". Otrkārt, savā iesniegumā tiesvedības ietvaros Grieķijas tiesā konsorcijs HDW/Ferrosstaal norāda, ka vismaz daļa HSY piešķirto līdzekļu (pēc Elefsis aplēsēm, vairāk nekā 40 miljoni euro) lielgaballaivu būvei (līgums parakstīts 1999. gada 21. decembrī) tika izlietoti citiem nolūkiem.

4.15.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

- (285) Lēmumā par pagarināšanu tiek apgalvots, ka, ja dokumentos ir skaidri norādīts uz militāra rakstura līgumos saņemto līdzekļu lietošanu "citām darbībām", Komisijai ir tiesības apšaubīt, ka uz šiem līdzekļiem attiecas 296. pants, un ka tie nav valsts atbalsts 87. panta 1. punkta nozīmē. Lēmumā par pagarināšanu ir arī ieteikts ieviest atsevišķu uzskaiti darbībām militārajā un civilajā jomā, lai neļautu finansēt darbības civilajā jomā par valsts atbalsta līdzekļiem, kas paredzēti darbībām militārajā jomā.

4.15.3. Ieinteresēto personu piezīmes

- (286) Elefsis apgalvo, ka šķērssubsidēšanu ir grūti konstatēt, jo HSY darbībām civilajā un militārajā jomā nav nošķirtas uzskaites. Tomēr, analizējot būvētavas 2001. gadā veiktās darbības, izrādās, ka militārajā jomā veikto darbību apmērs bija neliels. Tāpēc ir skaidrs, ka "pārējās darbības", kuras saskaņā ar vadības ziņojumu tika finansētas, ir galvenokārt darbības civilajā jomā.
- (287) TKMS/GNSH, kas iesniedza piezīmes tikai par šo un nākamo pasākumu (E18c pasākums), uzskata, ka Līguma 296. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir atzīts, ka var attaisnot dažus ierobežojumus attiecībā uz informācijas

izpaušanu. Līdz ar to Komisija nedrīkst Grieķijai pieprasīt izpaust informāciju, kas ir saistīta, piemēram, ar precīzām summām, kas iztērētas dažādos militāra rakstura projektos. Otrkārt, TKMS/GNSH apgalvo, ka nav juridiska pamata pieprasīt nošķirt uzskaiti darbībām militārajā un civilajā jomā.

4.15.4. Grieķijas piezīmes

- (288) Grieķija apgalvo, ka ciktāl sūdzībā minētās summas bija saistītas ar būvētavas darbībām aizsardzības jomā, Komisijas uzsāktā procedūra, pamatojoties uz Līguma 88. panta 2. punktu, ir kļūdaina un *ultra vires*. Ja Komisija uzskata, ka pasākumi kropļoja konkurenci, tai bija jāievēro Līguma 298. pantā aprakstītā procedūra. HSY piebilst, ka HSY nav juridisku saistību veikt atsevišķu uzskaiti. Komisijas pieprasījumam nav juridiska pamata.

4.15.5. Novērtējums

4.15.5.1. Līguma 296. pants

- (289) Lai noteiktu, vai ir piemērojams Līguma 296. un 298. pants, ir jākonstatē fakti. Saskaņā ar lēmumā par procedūras uzsākšanu citētajiem dokumentiem vismaz vairākus ceturkšņus šie avansa maksājumi netika izmantoti attiecīgā militārā rakstura līguma izpildes nolūkos. Ne Grieķija, ne HSY nav noliegusi lēmumā par procedūras uzsākšanu citēto informāciju. Turklāt HSY uzskaitē apstiprina, ka 2000. un 2001. gadā HSY no Jūras kara flotes saņēma avansa maksājumus, kas ievērojami pārsniedza tos līdzekļus, kas bija vajadzīgi īstermiņā, lai finansētu atbilstošo militārā rakstura līgumu izpildi. Piemēram, bilancē 2000. gada 31. decembrī⁽¹³⁹⁾ redzams, ka HSY saņemtie avansa maksājumi par lielgaballaivu būves līgumu un zemūdeņu būves līgumu bija attiecīgi 49,1 miljons euro un 33,1 miljons euro. Tajā pašā dienā krājumu, nepabeigto pasūtījumu, avansa maksājumu par krājumiem un tirdzniecības debitoru parādu summa (grāmatvedībā šos posteņus sauc par "apgrozāmiem līdzekļiem") saistībā ar līgumiem ar Jūras kara floti bija 14,8 miljoni euro. Citiem vārdiem, avansa maksājumi par 67,4 miljoniem euro pārsniedza apgrozāmo līdzekļu vērtību, kuru finansēšanai tie bija paredzēti. Tā kā lēmumā par procedūras uzsākšanu/pagarināšanu norādītās summas nav apstrīdētas un tā kā cits avots liecina, ka tās ir īstenībai pietiekami tuvs aptuvens aprēķins, Komisija secina, ka vismaz vienu gadu šie avansa maksājumi netika izmantoti attiecīgo militārā rakstura līgumu izpildei.

(290) Attiecībā uz EK līguma 296. un 298. panta piemērojamību Komisija noraida Grieķijas argumentu, ka uz visiem sakarā ar militārā rakstura līgumu samaksājumiem avansa maksājumiem automātiski attiektos 296. pants. Jo īpaši šajā gadījumā HSY vadība pati atzina, ka daži avansa maksājumi ievērojami pārsniedza summas, kas īstermiņā bija vajadzīgas līgumu izpildei, un tāpēc tika īslaicīgi izmantotas citos nolūkos. Pasākums ir 296. panta darbības jomā tikai tad, ja Grieķija uzskata to par "vajadzīgu, lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses, kas saistītas ar ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību". Komisija norāda, ka Grieķija nav paskaidrojusi, kāpēc tā avansa maksājumu daļa, kas pārsniedza summu, kas bija vajadzīga, lai pildītu attiecīgos militārā rakstura līgumus, būtu devusi ieguldījumu, "lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses". Komisija pati ir neizpratnē par to, kāpēc tam tā būtu jābūt, jo būvētavai nevajadzēja šos līdzekļus, lai ražotu attiecīgo militārā aprīkojumu, un tā neizmantoja tos šādā nolūkā. Šādā gadījumā, kur fakti norāda, ka 296. pants nav piemērojams, Grieķijai bija jāpaskaidro, kāpēc tā tomēr uzskata, ka šie papildu avansa maksājumi ir devuši labumu tās drošībai. Tā kā Grieķija to neizdarīja, Komisija secina, ka uz šiem avansa maksājumiem tajā laikposmā, kad tie nebija vajadzīgi attiecīgo militārā rakstura līgumu pildīšanai, neattiecas EK līguma 296. panta darbības joma.

(291) Tā kā avansa maksājumi sākotnēji tika izmantoti visu būvētavas darbību finansēšanai, Komisija uzskata, ka 75 % no šiem avansa maksājumiem tika izmantoti darbībām militārajā jomā un 25 % tika izmantoti darbībām civilajā jomā. Citiem vārdiem, vismaz vienu gadu uz 25 % no 81,3 miljona euro un uz 25 % no 40 miljoniem euro attiecas noteikumi par valsts atbalstu.

4.15.5.2. Atbalsta esība

(292) Šie pārmērīgie avansa maksājumi ir valsts piešķirti bezprocentu aizdevumi. Tāpēc tie piešķir HSY selektīvu priekšrocību. Var argumentēt, ka, ja valsts iegādātos ražojumus tādā veidā, kāds būtu pieņemams privātam uzņēmumam, pirkuma līgums – tostarp tā noteikumi, piemēram, avansa maksājumi – nevarētu piešķirt ražo-

tājam selektīvu priekšrocību. Tomēr militārā rakstura līgumos, kuri tika noslēgti ar HSY, valsts nemaz nerīkojās privātam uzņēmumam, kas vēlas iegādāties preces, pieņemamā veidā. Jo īpaši privāts uzņēmums būtu mēģinājis maksāt pēc iespējas mazāku cenu, izskatot visus iespējamus piegādātājus pasaulē. Pretēji tam, Grieķija vienmēr ir aprobežojusi savu izvēli ar piegādātājiem, kuri darbojas Grieķijā (vai ar konsorcijiem, kuru dalībnieks darbojas Grieķijā), lai atbalstītu Grieķijas nodarbinātību un saglabātu Grieķijas spēju ražot militārā aprīkojumu⁽¹⁴⁰⁾. Tāpēc privāts uzņēmums nebūtu slēdzis šos pirkuma līgumus. Turklāt privāts uzņēmums nebūtu piekritis veikt avansa maksājumus, kuru summa pārsniedz to summu, kas vajadzīga, lai pildītu tā pasūtījumus, bet būtu centies pēc iespējas ierobežot avansa maksājumus.

(293) Šajos apstākļos Komisija uzskata šos trīs pārmērīgos avansa maksājumus par bezprocentu aizdevumu. Iepriekšminētie dokumenti liecina, ka vismaz vienu gadu šie līdzekļi ir izmantoti citām darbībām, nevis attiecīgo līgumu izpildei⁽¹⁴¹⁾. Tāpēc Komisija uzskata, ka tie ir līdzvērtīgi viena gada bezprocentu aizdevumam. Saskaņā ar HSY kredītspējas analīzi, kas izklāstīta šā lēmuma 3.1. iedaļā, šajos trīs pēc 1999. gada 30. jūnija piešķirtajos aizdevumos ietvertā atbalsta summa ir vienāda ar Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti. Tā kā pretēji Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai to piešķir bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

4.15.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

(294) Komisija nav konstatējusi pamatu šā atbalsta atzīšanai par saderīgu. Tā kā ar šo atbalstu tiek finansēta būvētavas darbība kopumā, šķiet, ka tas ir darbības atbalsts, bet, kā jau izskaidrots iepriekšējo pasākumu novērtējumā, šai būvētavai 1999., 2000. un 2001. gadā nebija tiesību saņemt darbības atbalstu.

(295) Tā kā atbalsts ir nelikumīgs un nesaderīgs, tas ir jāatgūst.

(296) Uzskaites nodalīšanas jautājumu Komisija apskatīs šā lēmuma beigās.

4.16. Kompensācijas klauzula par labu HDW/Ferrostaal, ja no HSY tiek atgūts atbalsts (E18c pasākums)

4.16.1. Pasākuma apraksts

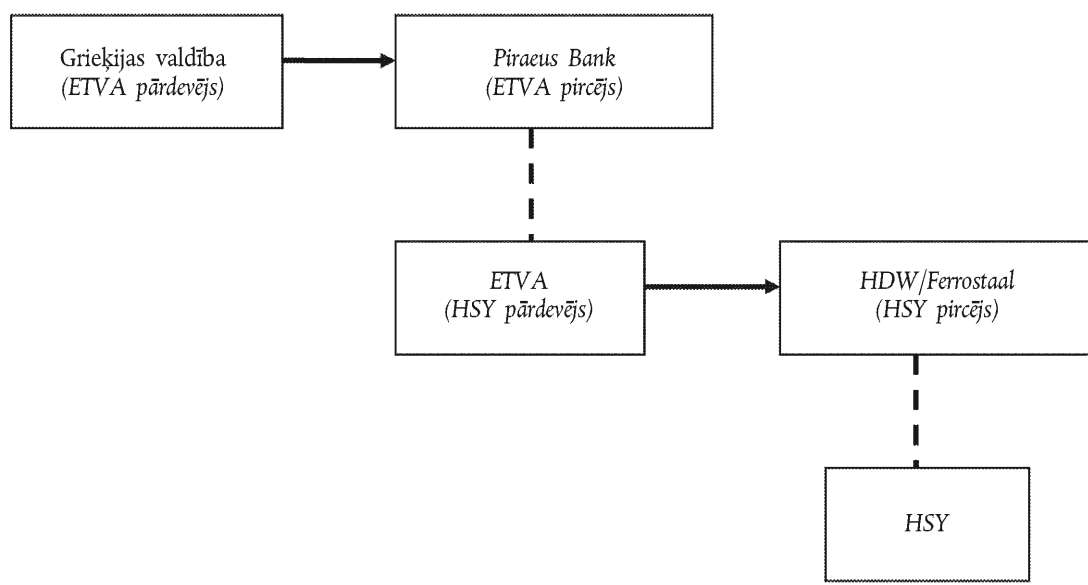
(297) Lēmumā par pagarināšanu ir norādīts, ka Grieķijas valsts apsolija kompensāciju HSY pircējam (t. i., HDW/Ferrostaal), ja no HSY būtu jāatgūst pirms privatizācijas vai tās laikā piešķirts nesaderīgs atbalsts. No juridiskā viedokļa šī garantija tika piešķirta divpakāpju mehānismā:

— no vienas puses, ETVA piešķīra garantiju HSY pircējam (t. i., HDW/Ferrostaal). Saskaņā ar šo kompensācijas garantiju ETVA atlīdzinātu HDW/Ferrostaal jebkuru atbalstu, kas tiktu atgūts no HSY. Lēmumā par pagarināšanu tiek uzsvērts, ka līgumā par HSY akciju pārdošanu (turpmāk "HSY APL"), ko ETVA un HDW/Ferrostaal noslēdza 2001. gada 11. oktobrī, ETVA, ko tajā brīdī joprojām kontrolēja valsts, jau apsolija sniegt šo garantiju HDW/Ferrostaal.

Tāpēc šķiet, ka par ETVA piešķirto garantiju ir atbildīga valsts,

— no otras puses, valsts piešķīra pircējam garantiju 57,7 % ETVA (t. i., Piraeus Bank) akciju apmērā. Saskaņā ar šo kompensācijas garantiju valstij būtu jāmaksā Piraeus Bank 100 % no jebkuras summas, ko ETVA maksātu HSY pircējam, ja tiktu izmantota kompensācijas garantija, ko ETVA piešķīra HSY pircējam.

(298) Turpmāk grafikā ir attēlota šīs divpakāpju garantijas struktūra, kāda tā aprakstīta lēmumā par pagarināšanu (nepārtrauktās līnijas norāda atlīdzības plūsmas abos garantijas posmos, bet pārtrauktā līnija norāda īpašumtiesības pēc HSY pārdošanas un pēc 57,7 % ETVA akciju pārdošanas).

4.16.2. Procedūras uzsākšanas pamatojums

(299) Lēmumā par pagarināšanu ir norādīts, ka privāts pārdevējs nebūtu piešķīris šādu garantiju, jo nav ierobežots ne tās darbības laiks, ne summa. Turklāt tirgus ekonomikas akcionārs drīzāk ļautu HSY bankrotēt un nodotu to likvidācijai, nevis pārdotu to šādos apstākļos. Patiesām, valsts saņemtā pārdošanas cena bija tikai 6 miljoni euro, bet paredzamie atlīdzības maksājumi, kas būtu jāveic valstij saskaņā ar garantiju, bija daudz lielāki.

(300) Lai gan šīs divpakāpju garantijas juridiskais saņēmējs ir HDW/Ferrostaal, lēmumā par pagarināšanu ir norādīts, ka

visa mehānisma reālais saņēmējs ir HSY. Ja nebūtu šāda noteikuma par valsts kompensāciju, neviens ieguldītājs nebūtu gatavs iegādāties HSY. Grieķijas valsts atklāti atzina šo faktu. Tāpēc ir iespējams, ka bez šādas garantijas HSY netiktu pārdota, nevarētu atrisināt savas finanšiālās grūtības un bankrotētu.

(301) Lēmumā par pagarināšanu ir arī norādīts, ka šāda garantija pati par sevi šķiet nesaderīga, jo tā negatīvi ietekmē jebkura atgūšanas lēmuma lietderīgo iedarbību ("effet utile").

4.16.3. *Ieinteresēto personu piezīmes*

- (302) *Elefsis* saskaņā ar Komisijas sākotnējo novērtējumu apgalvo, ka neviens privāts pārdevējs nebūtu piešķīris šādu neierobežotu garantiju. *Elefsis* apstrīd Komisijas apgalvojumu, ka neviens ieguldītājs nebūtu gatavs iegādāties būvētavu bez šāda noteikuma, jo *Elefsis*, kas piedalījās atklātā konkursa procedūrā un vēlējās iegādāties *HSY*, neieklāja šo nosacījumu *HSY* iegādes piedāvājumā un bija gatavs iegādāties *HSY* bez šādas garantijas. Saskaņā ar *Elefsis* sniegto informāciju garantija tika piešķirta tikai un vienīgi *HDW/Ferrostaal*. Tādēļ garantijas saņēmēji ir minētais uzņēmums un *HSY*.
- (303) *Piraeus Bank*, kas izteica piezīmes tikai par šo pasākumu, jo tas ir vienīgais, kurā tā ir tieši iesaistīta, iesniedza vairākus dokumentus, pierādot, ka *ETVA* piekrita piešķirt *HDW/Ferrostaal* kompensācijas klauzulu jau *HSY APL* slēgšanas brīdī 2001. gada oktobrī – laikā, kad *ETVA* joprojām kontrolēja valsts. *Piraeus Bank* iesniedza līgumus, dokumentus un rakstus presē, kur parādīts, ka *HSY* privatizācijas procesu vadīja valsts. Grieķijas valdības un *Piraeus Bank* 2002. gada 20. marta līgumā paredzēts, ka lai gan *Piraeus Bank* kļūs par *ETVA* akciju kontrolpaketes īpašnieci, *HSY* privatizācijas procesu joprojām vadīs valsts. Visbeidzot, *Piraeus Bank* pierāda, ka iespējamajiem pircējiem 2001. gada jūlijā nosūtītajā aicinājumā piedalīties piedāvājumu konkursā jau bija skaidri noteikts, ka, ja no *HSY* tiek pieprasīts atgūt līdzekļus ES noteikumu iespējamu pārkāpumu dēļ attiecībā uz valsts atbalstu, augstākās cenas solītājs nebūs atbildīgs par šādi atgūtamās naudas summas samaksu.
- (304) *TKMS/GNSH* norāda, ka sarunās ar *ETVA* par *HSY* iegādi kļuva skaidrs, ka *HSY* bija saņēmusi finansiālu atbalstu no Grieķijas valsts. Tomēr iespējamajiem pircējiem nebija zināms ne šo pasākumu apmērs, ne precīzi apstākļi, kādos tie veikti. Solīšanas procesā pircēji saņēma ļoti maz informācijas par dažādajiem pasākumiem, uz kuriem tagad attiecas šī procedūra. Citiem vārdiem, pircēji nevarēja noteikt valsts atbalsta ietekmes uz *HSY* iespējamo skaitlisko apmēru. Lai izvairītos no pagātnē vai tagadnē piešķirta atbalsta radītā riska, *HDW/Ferrostaal* uzstāja, ka no Komisijas ir jāiegūst apstiprinājums vai garantijas vēstule/negatīvs atzinums par pagātnē īstenotajiem atbalsta pasākumiem. Ja tas nebūtu iespējams, pircējs piedāvātu pārdevējam pieņemamu garantijas veidu. Pēc sazināšanās ar Komisiju kļuva skaidrs, ka tā nesniegs šādu garantijas vēstuli/negatīvu atzinumu. Apvienošanās lēmumā, ar ko tiek apstiprināts, ka *HDW/Ferrostaal* iegādājas *HSY*, Komisija pati atzīst, ka subsīdiju apjoms nebija zināms. Šajos apstākļos 2002. gada 31. maijā *HSY APL* pielikumā tika panākta vienošanās par kompensācijas klauzulu, ar ko *ETVA* kā *HSY* pārdevējs garantēja kompensēt jebkurus finansiālos zaudējumus, ko pircējs ciestu, ja no *HSY* tiktu atgūts atbalsts. *TKMS/GNSH* secina, ka neviens ieguldītājs nebūtu piekritis pirkt *HSY* bez šādas garantijas. Šis apgalvojums tika apstiprināts arī otrajā *Deloitte* ziņojumā, ko *TKMS/GNSH* iesniedza 2007. gada jūnijā.
- (305) *TKMS/GNSH* uzskata, ka par pasākumu nav atbildīga valsts, jo to noteica *ETVA* laikā, kad to vairs nekontrolēja valsts. Patiešām, pamatojoties uz 2001. gada oktobrī noslēgto *HSY APL*, *ETVA* nebija līgumsaistību atlīdzināt *GNSH*. *ETVA* nolēma piešķirt šo garantiju ne agrāk kā 2002. gada maijā. *TKMS/GNSH* apgalvo arī, ka *ETVA* un valsts rīkojās kā privāts pārdevējs. Iespēja, ka garantija būtu jāizmaksā, bija salīdzinoši neliela. Pretēji, ja būvētava tiktu likvidēta, zaudējumi no *HSY* piešķirtajiem aizdevumiem un garantijām būtu daudz lielāki (šo apgalvojumu attaisnojošais aprēķins bija dots otrajā *Deloitte* ziņojumā, ko iesniedza *TKMS/GNSH*). Turklāt *TKMS/GNSH* uzskata, ka garantijā, ko valsts piešķīra *Piraeus Bank* 2002. gada 20. martā, paredzēts, ka valsts atlīdzinās *Piraeus Bank* tikai 57,7 % no jebkuras summas, ko *ETVA* maksās *HSY* pircējam (t. i., *HDW/Ferrostaal*). Pretēji tam, garantijā, ko *ETVA* piešķīra *HDW/Ferrostaal* 2002. gada 31. maijā, ir paredzēts, ka *ETVA* maksās *HDW/Ferrostaal* atlīdzību, kas atbilst 100 % no jebkura no *HSY* atgūtā atbalsta. *TKMS/GNSH* secina, ka *ETVA* 2002. gada 31. maijā piešķirtā garantija ir plašāka nekā garantija, ko 2002. gada 20. martā saņēma *Piraeus Bank*. Tāpēc tās nevar veidot vienotu garantijas mehānismu, un tas, ka *ETVA* piešķīra plašāku garantiju, pierāda, ka tā rīkojās kā jebkurš privāts pārdevējs.
- (306) *TKMS/GNSH* neizprot, kāpēc šāds kompensējošs noteikums būtu jāatzīst par mēģinājumu apiet atbalsta atgūšanu. Patiešām, ja no *HSY* tiktu atgūts atbalsts, valsts nekompensētu *HSY*, bet *HSY* pircējam (t. i., *TKMS/GNSH*, kas ir *HDW/Ferrostaal* pārņēmējs).
- (307) *TKMS/GNSH* ⁽¹⁴²⁾ uzskata arī, ka valsts piešķirtā garantija *Piraeus Bank* varētu būt atbalsts *Piraeus Bank* un *ETVA*.

4.16.4. *Grieķijas piezīmes*

- (308) Saskaņā ar Grieķijas un HSY sniegto informāciju kompensācijas klauzula nav atbalsts. Pirmkārt, par to nav atbildīga valsts, jo to piešķir *ETVA Bank* laikā, kad to vairs nekontrolēja valsts. Otrkārt, Grieķija un HSY apgalvo, ka Grieķijas valsts kā *ETVA* galvenais akcionārs, pārdodot savu HSY kapitāla daļu, rīkojās kā tirgus ieguldītājs. Garantija, ko pircējam piešķir HSY pārdevēji, ir parasts standarta nosacījums komerciālos līgumos. Patiešām, Grieķija atgādina, ka garantiju par saistībām atmaksāt nelikumīgo valsts atbalstu tā nesniedza HSY, bet HSY pircējam. Šāda kompensācija apgrūtina pārdevēju neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav iekļauta komerciālā līgumā kā klauzula. Komisijas apgalvojums, ka Grieķijas valsts zināja vai ka tai vajadzēja zināt par iespējami nelikumīgo un nesaderīgo turpmāko valsts atbalsta pasākumu ievērojamo skaitu un summām, kuras būtu jāatgūst, un tādējādi rada kompensācijas klauzulu, ir nepamatots. Laikposmā, kurā tika noteikta kompensācijas klauzula, netika pieņemts neviens Komisijas lēmums, kurā būtu konstatēts, ka HSY ir saņēmusi nelikumīgu valsts atbalstu. Turklāt HSY slēgšana un likvidācija valstij būtu izmaksājusi vēl vairāk, ņemot vērā sociālās izmaksas.

- (309) Turklāt HSY nesaskata, kā tā varēja gūt finansiālu labumu no garantijas, par ko vienojās *ETVA Bank* un *HDW/Ferrostaal*, vai no garantijas, par ko vienojās Grieķijas valsts un *Piraeus Bank*. Pat ja *HDW/Ferrostaal* saņemtu kompensāciju, konsorcijam nav pienākuma ieguldīt šo summu HSY. Tādējādi Komisija arī nepierāda, kāpēc kompensācijas klauzula neutralizētu lēmumu par atgūšanu. Saskaņā ar Tiesas praksi, atmaksājot atbalstu, saņēmējs zaudē priekšrocību, un var tikt atjaunota pirms atbalsta piešķiršanas pastāvējusī situācija.

- (310) Visbeidzot, ja Komisija uzskatītu, ka kompensācijas klauzula ir valsts atbalsts, Grieķija apgalvo, ka būtu piemērojams EK līguma 296. līdz 298. pants. Šajā kontekstā HSY norāda, ka, ņemot vērā to, ka Grieķijas Jūras kara flote vienmēr ir bijusi būvētavas svarīgākais klients, privatizācijas process un noteikumi, tostarp Likuma 2941/2001 stāšanās spēkā, jāizskata, ņemot vērā valsti-klientu, kas valsts aizsardzības apsvērumu dēļ ir ieinteresēts būvētavas darbības un dzīvotspējas saglabāšanā. Šajā gadījumā Grieķijas valsts ir īstenojusi pasākumus, kurus īstenotu jebkurš privāts uzņēmums, kura intereses ir saistītas ar

cita uzņēmuma dzīvotspēju. Turklāt šis vērtējums ir vēl svarīgāks, ņemot vērā apstākli, ka valstij ir pienākums uzņemties uzņēmuma darbības izbeigšanas un likvidācijas slogu un zaudējumus, kas izmaksātu vēl vairāk un tādējādi būtu nerentabli.

4.16.5. *Novērtējums*4.16.5.1. *Līguma 296. pants*

- (311) Komisija uzskata, ka pasākums nav Līguma 296. panta darbības jomā. Patiešām, kompensēšanas mehānisms tiktu piemērots, ja no HSY tiktu atgūts valsts atbalsts. Saskaņā ar Grieķijas apgalvojumiem, kuriem Komisija ir konsekventi piekritusi⁽¹⁴³⁾, HSY darbības militārajā jomā ir svarīgas Grieķijas drošībai, un uz tām attiecas 296. pants; tāpēc tām nepiemēro noteikumus par valsts atbalstu. Tā kā viss valsts atbalsts HSY darbībām militārajā jomā ir atbrīvots no noteikumiem par valsts atbalstu, atgūt var tikai to valsts atbalstu, kas piešķirts HSY darbībām civilajā jomā. Līdz ar to šī garantija ir tieši saistīta tikai ar HSY darbībām civilajā jomā.

- (312) Dažas iesaistītās personas apgalvo, ka bez šīs garantijas neviens ieguldītājs nebūtu pircis HSY, un būvētava, iespējams, bankrotētu. Tāpēc, pat ja tas ir saistīts tikai ar HSY darbībām civilajā jomā, šis pasākums tomēr bija vajadzīgs, lai nodrošinātu HSY darbības turpināšanu militārajā jomā, un tādēļ uz to attiecas 296. pants. Komisija nevar piekrist šim argumentam. Pamatojoties uz 296. pantu, Grieķija varēja piešķirt finansiālu atbalstu, kas bija vajadzīgs, lai turpinātu darbības militārajā jomā. Tādējādi Grieķija būtu izvairījusies no darbību pārtraukšanas militārajā jomā. Grieķija varēja arī piešķirt finansiālu atbalstu, kas vajadzīgs, lai darbības militārajā jomā kļūtu pievilcīgas iespējamam ieguldītājam tādā ziņā, ka tas pārņemtu darbības militārajā jomā, tādējādi nodrošinot to turpināšanu. Ieguldītājam, kurš pārņemtu darbības militārajā jomā, šāda garantija nebūtu vajadzīga, jo, kā jau skaidrots, par HSY darbībām militārajā jomā atbalstu nevarēja atgūt. Līdz ar to šis pasākums bija vajadzīgs tikai, lai atrastu pircēju visai HSY, t. i., tostarp tās darbībām civilajā jomā. Tādējādi šā pasākuma ietekme izpaudās, dodot iespēju atrast pircēju HSY darbībām civilajā jomā, līdz ar to nodrošinot šo darbību turpināšanu. Darbību turpināšana militārajā jomā nebija jānodrošina. Tāpēc uz pasākumu neattiecas Līguma 296. panta darbības joma.

4.16.5.2. Atbalsta esība

(313) Tā kā dažas iesaistītās personas apstrīd argumentu, ka abas garantijas (t. i., garantija, ko valsts piešķir *Piraeus Bank*, un garantija, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal*) būtu vienots garantiju mehānisms un ka *HSY* būtu šo abu garantiju saņēmējs, Komisija vispirms atsevišķi novērtēs garantiju, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal*, un pierādīs, ka tā ir valsts atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

(314) Lai pasākumu varētu atzīt par valsts atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, par to ir jābūt atbildīgai valstij. Dažas iesaistītās personas apstrīd to, ka par garantiju, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal*, būtu atbildīga valsts. Tās apgalvo, ka lēmumu piešķirt šo garantiju neatkarīgi un brīvi pieņēma ETVA. Tās jo īpaši apgalvo, ka garantija tika piešķirta 2002. gada 31. maijā ar *HSY APL* pielikumu – dienā, kad ETVA vairs nekontrolēja valsts, bet gan *Piraeus Bank*. Komisija noraida šo apgalvojumu un uzskata, ka ir plaši pierādījumi, ka par pasākumu ir atbildīga valsts:

— pirmkārt, *HSY* privatizācijas procesā šī garantija bija redzama potenciālajiem solītājiem iesniegtajos dokumentos⁽¹⁴⁴⁾. Citiem vārdiem, jau privatizācijas procesā bija paredzēts solījums, ka *HSY* pircējam tiks kompensēts jebkurš no *HSY* atgūtais valsts atbalsts. Turklāt 2001. gada 14. septembrī ETVA skaidri un nepārprotami apņēmas sniegt šo garantiju *HDW/Ferrostaal*, ja Eiropas Savienība sankcionēs iepriekšējo un tagadējo valsts atbalstu, kas piešķirts *HSY*⁽¹⁴⁵⁾. 2001. gada 11. oktobrī parakstītā *HSY APL* 1.2.3. pantā ir skaidra atsauce uz 2001. gada 14. septembrī parakstīto dokumentu. Turpmākajos mēnešos turpinājās garantijas precīza formulējuma apspriešana⁽¹⁴⁶⁾. Tā kā Komisija neizsniedza garantijas vēstuli/negatīvu atzinumu par *HSY* iepriekšējo un tagadējo atbalstu, ETVA 2002. gada 31. maijā bija jāizsniedz garantija par labu *HDW/Ferrostaal*, kā puses bija vienojušās 2001. gada 14. septembrī un *HSY APL* 1.2.3. pantā. Viss iepriekšminētais parāda, ka, lai gan pielikums, kurā bija ietverta garantija, kas piešķirta *HDW/Ferrostaal*, tika parakstīts 2002. gada 31. maijā, ETVA bija apņēmusies piešķirt šo garantiju (ja ES nesankcionētu iepriekšējo un tagadējo atbalstu)

jau laikā, kad ETVA vēl kontrolēja valsts. Citiem vārdiem, 2002. gada 31. maija pielikums ir līguma izpilde, kuru ETVA noslēdza, vēl esot valsts kontrolē. Kā parādīts šā lēmuma 3.2. iedaļā, var uzskatīt, ka laikā, kad ETVA kontrolēja valsts, par visām darbībām, ko tā veica attiecībā uz *HSY*, bija atbildīga valsts⁽¹⁴⁷⁾. Visus šos elementus Grieķija apstiprināja 2005. gada 23. maija vēstulē⁽¹⁴⁸⁾,

— otrkārt, pat ja tiktu ņemts vērā, ka, pamatojoties uz iepriekšminētajiem dokumentiem, ko ETVA noslēdza, kad to kontrolēja valsts (t. i., līdz 2002. gada marta beigām), ETVA nebija līgumsaistību piešķirt šo garantiju *HDW/Ferrostaal*, par pasākumu joprojām būtu atbildīga valsts. Patiešām, Komisija norāda, ka Grieķija turpināja vadīt *HSY* pārdošanu pat pēc ETVA pārdošanas *Piraeus Bank*. 2002. gada 20. marta līguma starp valsti un *Piraeus Bank* 8.2.2. pants paredz, ka ETVA nebūs atbildīga par *HSY* pārdošanu, ko turpinās vadīt valsts. Piemēram, 8.2.2. b) pants paredz, ka valsts “uzņemas kontroli, pārziņu un atbildību par darbībām un sarunām ar *Hellenic Shipyards* trešo pircēju”. Saskaņā ar 2002. gada 20. marta līguma 8.2.2. pantu *Piraeus Bank* 2002. gada 28. maija vēstulē lūdza valsts piekrišanu saistībā ar garantiju, ko ETVA plānoja piešķirt *HDW/Ferrostaal*. Valsts deva savu atļauju 2002. gada 31. maija vēstulē. Visi šie apstākļi liecina, ka par garantijas piešķiršanu ir atbildīga valsts,

— treškārt, pat ja iepriekšējie divi argumenti tiktu noraidīti, par garantiju tomēr būtu atbildīga valsts. Komisija norāda, ka valsts nolēma privatizēt *HSY*⁽¹⁴⁹⁾. Kad *Piraeus Bank* pārņēma kontroli pār ETVA, tai saskaņā ar likumu bija pienākums privatizēt *HSY*. Kā atzina pats uzņēmums *TKMS/GNSH*, *HDW/Ferrostaal* nebūtu iegādājušies *HSY*, ja nebūtu saņēmuši šādu garantiju. Tā kā valsts nolēma, ka *HSY* ir jāpārdod, un tā kā, lai pārdotu *HSY*, garantiju nevarēja nepiešķirt, var secināt, ka valsts nostādīja ETVA situācijā, kurā tā bija spiesta izsniegt garantiju. Tāpēc, pat ja tiktu secināts, ka ETVA 2002. gada maijā nolēma piešķirt garantiju bez tiešas valsts iesaistīšanās, par pasākumu tomēr būtu atbildīga valsts,

- ceturtkārt, pat ja visi iepriekšējie argumenti tiktu noraidīti, būtu jāsecina, ka ETVA 2002. gada 31. maijā piekrita piešķirt garantiju tikai tāpēc, ka tās akciju kontrolpaketes turētājs (t. i., *Piraeus Bank*) bija saņēmis garantiju no valsts, kas to aizsargāja pret jebkuriem finansiāliem zaudējumiem, kas izrietētu no šīs garantijas. Patiešām, kā tiks pierādīts, tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piešķīris šādu garantiju, ja nesaņemtu pretgarantiju no valsts. Garantiju varēja piešķirt tikai tāpēc, ka valsts bija aizsargājusi saimniecisko vienību (t. i., grupu), kura piešķīra garantiju, pret negatīvām sekām (piešķirot pretgarantiju). Šādā gadījumā, kad uzņēmums vienkārši pārskaita atbalstu otram uzņēmumam, par pasākuma noteikšanu ir atbildīga valsts.
- (315) Lai pasākumu uzskatītu par valsts atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, tas ir jāfinansē par valsts līdzekļiem. Paziņojumā par garantijām ir norādīts, ka "atbalstu uzskata par piešķirtu garantijas izsniegšanas brīdī, nevis garantijas izmantošanas brīdī vai tad, kad tiek veikti maksājumi saskaņā ar garantijas noteikumiem. Tas, vai garantija nozīmē valsts atbalstu, [...] jāvērtē garantijas izsniegšanas laikā". Kā norādīts iepriekš, Komisija uzskata, ka ETVA ar līgumu apņēmas piešķirt šo garantiju HDW/Ferrostaal laikā, kad valstij vēl piederēja liels skaits ETVA akciju. Tā kā paziņojumā par garantijām ir norādīts, ka atbalsta esība ir jāanalizē garantijas piešķiršanas brīdī, nevis vēlāk garantijas izmantošanas brīdī, var secināt, ka, apņemoties piešķirt garantiju, valsts pakļāva riskam valsts līdzekļus, tāpēc garantijā ir iesaistīti valsts līdzekļi. Tas, ka ETVA drīz pēc tam tika pārdota *Piraeus Bank*, neietekmē šo secinājumu. Patiešām, ja valsts ir pareizi informējusi solītājus par ETVA līgumsaistībām (tostarp šo ETVA apņemšanos sniegt garantiju HDW/Ferrostaal, ja Komisija neizdos atbalsta vēstuli), solītājiem bija jāņem vērā šī ETVA apņemšanās. Tāpēc tie pazemināja cenu, kādu bija gatavi maksāt par ETVA iegādi. Tas nozīmē, ka valsts pārdeva ETVA par zemāku cenu, tādējādi zaudējot līdzekļus. Kā norādīts iepriekš, pat ja tiktu secināts, ka laikā, kad ETVA vēl piederēja valstij, ETVA līgumā neapņēmas izsniegt šo garantiju, Komisija uzskata, ka, nolemjot privatizēt HSY 2001. gada janvārī (laikā, kad ETVA joprojām bija valsts īpašums), valsts nostādīja ETVA situācijā, kurā tā bija spiesta izsniegt šādu garantiju, jo, lai atrastu HSY pircēju, bez tās nevarēja iztikt. Tas nozīmē, ka brīdī, kad solītāji izteica piedāvājumus iegādāties ETVA, tie noteikti bija ņēmuši vērā to, ka ETVA bija jāsniedz šī garantija. Attiecīgi tie piedāvāja par ETVA zemāku pirkuma cenu, tādējādi jāsecina, ka ir zaudēti valsts līdzekļi.
- (316) Pat ja tiktu secināts, ka brīdī, kad valsts pārdeva ETVA, tai nebija saistību (ne līgumisku, ne faktiski) izsniegt šo garantiju, tomēr joprojām var pierādīt, ka ETVA piešķirtajā garantijā ir iesaistīti valsts līdzekļi. Patiešām, valsts sniedza ETVA pircējam (t. i., *Piraeus Bank*) garantiju, ar ko valsts apsolīja 100 % apmērā atlīdzināt *Piraeus Bank* jebkuru summu, kas ETVA būtu jāmaksā saskaņā ar garantiju, ko ETVA izsniegs par labu HDW/Ferrostaal. Šī pretgarantija tika piešķirta secīgos līgumos. Valsts un *Piraeus Bank* 2001. gada 18. decembra līgumā par 57,7 % ETVA pārdošanu valsts apņēmas maksāt *Piraeus Bank* 57,7 % no jebkuras summas, kas ETVA būtu jāmaksā HSY pircējam. Šo pašu pušu 2002. gada 20. marta līgumā, ar ko tika grozīts 2001. gada 18. decembra līgums, valsts apņēmas maksāt *Piraeus Bank* 100 % no jebkuras summas, kas ETVA būtu jāmaksā HSY pircējam⁽¹⁵⁰⁾. Vēstulē, kas 2002. gada 31. maijā tika nosūtīta *Piraeus Bank*, valsts tai apstiprināja, ka atlīdzinās 100 % no jebkuras summas, kas ETVA būtu jāmaksā HSY pircējam⁽¹⁵¹⁾. Citiem vārdiem, kad ETVA parakstīja 2002. gada 31. maija HSY APL pielikumu, *Piraeus Bank* bija saņēmusi no valsts garantiju, kas paredzēja, ka tai tiks atlīdzināti 100 % no jebkuras summas, kas ETVA būtu jāmaksā garantijas dēļ, ko plānots piešķirt HDW/Ferrostaal⁽¹⁵²⁾. Tas liecina, ka jebkura summa, ko samaksājusi ETVA, galu galā būtu finansēta no valsts budžeta, un ka garantijā ir iesaistīti valsts līdzekļi.
- (317) Lai pierādītu valsts atbalsta esību Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, ir jāpierāda, ka valsts nerīkojās tā, kā līdzīgos apstākļos būtu rīkojies tirgus ekonomikas ieguldītājs. Šajā sakarā Grieķija, HSY un TKMS/GNSH apgalvo, ka līdzīgos apstākļos tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu piekritis izsniegt šo garantiju par labu HDW/Ferrostaal. Tās argumentē, ka tirgus ekonomikas ieguldītāja pārbaude ir jāpiemēro ETVA līmenī, kura bija juridiskā persona, kas pārdeva HSY, un Grieķijas valdības līmenī, kura bija ETVA pārdevēja.
- (318) Komisija atgādina, ka, kā norādīts 3.2. iedaļā, kad ETVA iegādājās HSY un tūlīt pēc tam ieguldīja kapitālu, lai turpinātu būvētavas darbību, tā nerīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, bet kā valsts iestāde, kas piešķir atbalstu, lai uzņēmums, kas atzīts par svarīgu Grieķijas

ekonomikai, turpinātu darbību. Tāpēc neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu nonācis situācijā, kādā nonāca ETVA. Neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu nonācis situācijā, kurā tam būtu jāpārdod minētās HSY akcijas. Tāpēc Komisija uzskata, ka šajā gadījumā nevar izmantot tirgus ekonomikas ieguldītāja pārbaudi, lai attaisnotu to, ka valsts pakļauj riskam valsts papildu līdzekļus (piešķirot garantiju).

(319) Tomēr, pat ja uzskatītu, ka ir vērts piemērot tirgus ekonomikas ieguldītāja pārbaudi, Komisija uzskata, ka, ja valsts būtu privāts uzņēmums parastos tirgus apstākļos, tā nebūtu piekritusi piešķirt garantiju. Lai to pierādītu, pietiek atsevišķi ar katru no trim turpmāk izklāstītajiem argumentiem.

(320) Pirmkārt Komisija norāda, ka ETVA (un valsts ar ETVA starpniecību), kaut gan tai piederēja tikai 51 % HSY akciju (pārējie 49 % piederēja darbiniekiem⁽¹⁵³⁾), apsolīja maksāt HSY pircējam (t. i., HDW/Ferrostaal) 100 % no jebkura atbalsta, kas tiktu atgūts no HSY. Tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piekritis piešķirt kompensāciju, kas atbilst pārdotā uzņēmuma 100 % ciesto zaudējumu. Konkrētos apstākļos tirgus ekonomikas ieguldītājs varētu piekrist uzņemt atbildību par dažām pārdotā uzņēmuma turpmākajām saistībām, taču tikai proporcionāli tam piederošo akciju daudzumam, kas šajā gadījumā bija 51 %. Tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu pieprasījis pārējiem akcionāriem uzņemt atbildību par atlikušajiem 49 % attiecīgo saistību. Piekrītot uzņemt 100 % pārdotā uzņēmuma saistību, kuras, iespējams, būtu ļoti lielas (jāatgādina, ka līgumā nav noteikti kompensācijas maksājumu griesti), ETVA veica dāvinājumu citiem HSY akcionāriem (t. i., darbiniekiem). Tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piekritis veikt šādu dāvinājumu, uzņemties tādu pārdotā uzņēmuma, iespējams, ļoti lielu saistību daļu, kas ievērojami pārsniedz tā kapitāla daļu. Tāpēc pietiek ar to, ka kompensāciju garantija, ko ETVA piešķīra HDW/Ferrostaal, ir 100 % (nevis 51 %) no atbalsta, ko varētu atgūt no HSY, lai varētu secināt, ka neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu sniedzis šādu garantiju.

(321) Otrkārt, Grieķija, HSY un TKMS/GNSH apgalvo, ka tīrā peļņa (t. i., ieņēmumi mīnus izmaksas), pārdodot HSY, bija lielāka, nekā likvidējot HSY, pat ņemot vērā paredzamos maksājumus saskaņā ar garantiju. TKMS/GNSH pamato šo apgalvojumu ar otro Deloitte ziņojumu. Šajā

ziņojumā ir salīdzinātas tīrās izmaksas abos scenārijos. Šī analīze tiek veikta ETVA līmenī un pēc tam valsts līmenī. Komisija uzskata, ka piemērot pārbaudi ETVA līmenī nozīmē nepareizi izmantot pārbaudi. Patiešām, kā apspriests 3.2. iedaļā, par privatizāciju nolēma un to finansiāli atbalstīja valdība – skatīt, piemēram, Likumā 2941/2001 iekļauto valsts atbalstu⁽¹⁵⁴⁾ –, un ETVA nekad nebija tādas patstāvīgas saimnieciskas vienības situācijā, kura varētu brīvi plānot HSY pārdošanu tā, lai pēc iespējas palielinātu ieņēmumus un samazinātu zaudējumus. Tāpēc ir sīki jāizvērtē valsts iejaukšanās kopumā, nevis viens tās rīcības elements.

(322) Ja pārbaudi tomēr piemērotu ETVA līmenī, ir jāsalīdzina ETVA tīrā peļņa (t. i., ieņēmumi mīnus izmaksas) HSY likvidācijas un HSY pārdošanas gadījumā. HSY likvidācijas gadījumā ir jānosaka, kādas izmaksas radīsies ETVA. TKMS/GNSH apgalvo, ka zaudējumi būtu vismaz tikpat lieli, cik aizdevumi un garantijas, ko ETVA piešķīrusi HSY un par kurām nav valsts pretgarantijas. Tomēr Komisija norāda, ka neviens no šiem aizdevumiem un garantijām nav izmaksas, kādas parasti rodas, likvidējot uzņēmumu⁽¹⁵⁵⁾. Patiešām, ETVA ir piešķīrusi visus šos aizdevumus un garantijas kā valsts iestāde, jo tie bija vai nu valsts atbalsts darbībām civilajā jomā, vai arī šie pasākumi bija paredzēti Grieķijas drošības aizsardzībai saskaņā ar Līguma 296. pantu⁽¹⁵⁶⁾. Tāpēc šos aizdevumus un garantijas nevar ņemt vērā, piemērojot tirgus ekonomikas pārdevēja pārbaudi. Līdz ar to izrādās, ka ETVA kā tirgus ekonomikas uzņēmējam HSY likvidācijas gadījumā nebūtu jāsedz nozīmīgas izmaksas. Ja HSY tiktu pārdota, ETVA saņemtu pārdošanas cenu – 6 miljonus euro. Attiecībā uz izmaksām HSY pārdošanas gadījumā ETVA bija jāizsniedz šeit analizētā garantija, kuras apjoms bija neierobežots, tāpēc bija iespējams, ka būtu jāmaksā desmitiem vai pat simtiem miljonu euro. Salīdzinot abus scenārijus, izrādās, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu devis priekšroku būvētavas likvidācijai⁽¹⁵⁷⁾. Tāpēc ETVA nerīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs. Ja HSY pārdošanas un HSY likvidācijas salīdzinājumu veic valsts līmenī, rezultātā iegūst tieši tādus pašus secinājumus. HSY likvidācijas gadījumā valstij kā uzņēmējam/īpašniekam nebija lielu izmaksu, jo visus aizdevumus un garantijas, kuras valsts (tieši vai ar ETVA starpniecību) piešķīra HSY, valsts ir piešķīrusi kā publiska iestāde, jo tie bija vai nu valsts atbalsts darbībām civilajā jomā, vai arī pasākumi, lai aizsargātu Grieķijas drošību saskaņā ar Līguma 296. pantu. HSY pārdošanas gadījumā valsts saņemtu tikai dažus miljonus euro, turpretī piešķirtās garantijas dēļ pastāvēja risks maksāt desmitiem vai simtiem miljonu euro. Jāsecina, ka valsts nerīkojās privātam uzņēmumam līdzīgos apstākļos pieņemamā veidā.

- (323) Grieķija, HSY un TKMS/GNSH apgalvo, ka risks, ka HSY būtu jāatmaksā valsts atbalsts, bija ļoti ierobežots, jo tajā brīdī Komisija neveica izmeklēšanu. Tāpēc tās apgalvo, ka risks, ka ETVA un valstij būs jāmaksā atlīdzība saskaņā ar garantiju, bija neliels. Komisija nevar piekrist šim apgalvojumam. Tas ir pielīdzināms apgalvojumam, ka, tā kā Grieķijai iepriekšējos gados bija izdevies noslēpt faktu, ka HSY ir piešķirts nelikumīgs un nesaderīgs valsts atbalsts un ka ir nepareizi izmantots Komisijas iepriekš apstiprināts atbalsts, bija atļauts piešķirt šo garantiju. Papildus Komisija norāda, ka HDW/Ferrostaal uzstāja, lai tai piešķirtu šo garantiju, un nebija gatavs parakstīt HSY pārdošanas noslēguma dokumentus, kamēr nebija saņēmis šo garantiju. Tas, kādu nozīmi HDW/Ferrostaal piešķir šai garantijai, pierāda, ka šis privātais ieguldītājs uzskatīja, ka ir liela iespējamība, ka HSY būs jāatlīdzina valsts atbalsts. Tas, ka Grieķija kopš privatizācijas procesa sākuma bija apņēmusies piešķirt šādu garantiju augstākās cenas solītājam, pierāda arī, ka Grieķija domāja, ka privāts ieguldītājs uzskatītu, ka šāda garantija ir ļoti svarīga (*sine qua non* nosacījums saskaņā ar Grieķijas 2005. gada 23. maija vēstuli, kas citēta šā lēmuma 148. zemsvītras piezīmē, un saskaņā ar otro Deloitte ziņojumu); tas būtu iespējams tikai tad, ja privāts ieguldītājs uzskatītu, ka atgūšanas iespējamība nav ļoti ierobežota.
- (324) Komisija norāda arī, ka šajā kontekstā, kad bija grūti aplēst atbalsta summu, kāda varētu tikt atgūta no HSY, HSY pārdevējs tirgus ekonomikas apstākļos būtu vismaz pārdošanas līgumā paredzējis griestus, kas ierobežotu potenciālo maksājuma summu pircējam. Pārdevējs tirgus ekonomikā nebūtu piekritis riskēt ar iespēju maksāt simtiem miljonu euro, pat ja būtu atzīts, ka iespēja, ka būs jāveic tik liels maksājums, ir ļoti neliela. Tāpēc tas, ka garantijā nebija paredzēti griesti, ir vēl viens pierādījums tam, ka ETVA un valsts nerīkojās tirgus ekonomikas uzņēmumam pieņemamā veidā.
- (325) Treškārt, vērtējot, vai valsts ir vai nav rīkojusies kā tirgus ekonomikas ieguldītājs, ir jāņem vērā visa valsts iejaukšanās. Šajā gadījumā valsts ir piešķirusi vairākas lielas atbalsta summas, lai veicinātu HSY privatizāciju (t. i., Likumā 2941/2001 iekļauto valsts atbalstu⁽¹⁵⁸⁾). Jāatzīmē, ka tā atmaksāja HSY darbiniekiem 4,3 miljonu euro lielo summu, ko viņi bija ieguldījuši trijās HSY kapitāla palielināšanas reizēs. Šis pasākums, kura mērķis bija nodro-
- šināt, lai darbinieki neliktu šķēršļus HSY pārdošanai, un kurš nebūtu pieņemams tirgus ekonomikas ieguldītājam, jo cita starpā šādas rīcības pamatā nebija nekādu līgumsaistību, turklāt darbinieki joprojām bija ETVA parādā 24 miljonus euro akciju pirkuma cenas veidā. Visbeidzot, valsts lūdza solītājiem maksāt daļu HSY pirkuma cenas kapitāla palielinājuma veidā⁽¹⁵⁹⁾. Visi šie elementi parāda, ka, pārdodot HSY, valsts nerīkojās ar mērķi pēc iespējas palielināt ieņēmumus un samazināt izdevumus, bet ar mērķi veicināt HSY pārdošanu un būvētavas darbības turpināšanu. Tāpēc, pārdodot HSY, Grieķijas valsts nerīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs.
- (326) Pamatojoties uz katru no trim iepriekšējiem apsvērumiem, Komisija secina, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piešķīris garantiju.
- (327) Attiecībā uz priekšrocības esību un saņēmēja noskaidrošanu Komisija uzskata, ka neviens ieguldītājs nebūtu iegādājies visu HSY (t. i., arī darbības civilajā jomā) bez attiecīgās garantijas. Otrais Deloitte ziņojums apstiprina šo secinājumu: "Pamatojoties uz mūsu pieredzi un iepriekš sniegto analīzi, mēs sliecamies uzskatīt, ka neviens racionāls ieguldītājs nebūtu bijis gatavs iegādāties HS, paralēli uzņemoties papildu risku saistībā ar valsts atbalstu (ko EK tajā brīdī nebija ne apstiprinājusi, ne izteikusi skaitliski) uzņēmumam, kas a) vairākus gadus bija valstij piederoša uzņēmuma (ETVA Bank) īpašumā un pārvaldībā, un kam b) vienlaikus bija ievērojami negatīvs pašu kapitāla stāvoklis, kā arī citas darbības problēmas (t. i., zems ražīgums, lielas ekspluatācijas izmaksas, pārāk liels darbinieku skaits utt.)." Šo secinājumu apstiprina arī tas, ka Grieķija, paredzot, ka šāda garantija būs vajadzīga, lai piesaistītu privātos ieguldītājus, konkursa dokumentos apsolīja, ka augstākās cenas solītājs saņems šādu garantiju⁽¹⁶⁰⁾. Šis secinājums, ka šāda garantija bija vajadzīga, lai atrastu HSY pircēju, ir loģisks, jo ieguldītājs, kurš veiktu HSY padziļinātu pārbaudi, atklātu, ka HSY ir guvusi labumu no vairākiem pasākumiem, kas varētu būt atbalsts, ko Komisija pēc tam varētu pieprasīt atgūt⁽¹⁶¹⁾. Pretēji šim secinājumam Elefsis apgalvo, ka šī garantija nebija vajadzīga, un jo īpaši apgalvo, ka tas būtu bijis gatavs iegādāties HSY bez šādas garantijas, ko ataino fakts, ka piedāvājumā iegādāties HSY tas neizvirzīja šo garantiju kā HSY iegādes nosacījumu. Komisija uzskata, ka Elefsis apgalvojumam trūkst ticamības. Vispirms Komisija atgādina, ka, pat ja ir taisnība, ka Elefsis nepieprasīja šādu garantiju savā piedāvājumā, tas nepierāda, ka, ja Elefsis būtu izraudzīts kā konkursa uzvarētājs, tas vēlāk sarunās ar pārdevēju nebūtu pieprasījis šo garantiju⁽¹⁶²⁾. Ir ļoti iespējams, ka Elefsis tā rīkotos. Patiesām, tiklīdz HSY tika pārdota HDW/Ferrostaal, Elefsis sāka iesniegt Komisijai sūdzības, apgalvojot, ka HSY ir guvusi labumu no vairākiem lieliem atbalsta pasākumiem, kuri Komisijai jāatgūst. Ieguldītājs, kurš būtu pārliecināts, ka uzņēmums

ir saņēmis desmitiem miljonu euro nesaderīga atbalsta, pats neuzņemtos risku iegādāties šo uzņēmumu, ja vien nesāņemtu garantiju. Tāpēc Komisija noraida *Elfis* apgalvojumu un uzskata, ka bez šīs garantijas neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu *HSY* iegādājies pilnībā, t. i., *HSY*, iekļaujot darbības civilajā jomā. Kā norādīts iepriekš, ja *HSY* netiktu pārdota, Grieķija varēja turpināt atbalstīt tās darbības militārajā jomā, pamatojoties uz Līguma 296. pantu. Pretēji tam, saskaņā ar Līguma 87. pantu Grieķijai nebūtu atļauts sniegt finansiālu atbalstu darbībām civilajā jomā. Komisija norāda, ka *HSY* finansiālā situācija no 1998. gada līdz 2002. gadam ievērojami pasliktinājās. Kaut gan *HSY* neveic atsevišķu uzskaiti darbībām civilajā jomā, ir pamatoti pieņemt, ka šīs darbības minētajos gados nesa lielus zaudējumus. Līdzās kuģu remonta darbībām trīs galvenie šajos gados izpildītie līgumi, kam nebija militāra rakstura, bija līgumi ar *ISAP*, *OSE* un *Strintzis*. Kā jau skaidrots šajā lēmumā (skatīt E12c pasākuma aprakstu un novērtējumu), līgumi ar *ISAP* un *OSE* tika izpildīti ar ievērojamu kavējumu, kā dēļ *HSY* bija jāmaksā lielas soda naudas un bez atlīdzības jāizgatavo ritošais sastāvs, kas arī radīja *HSY* lielas izmaksas. Tāpēc ir skaidrs, ka šie līgumi nesa lielus zaudējumus. Kā jau izskaidrots šajā lēmumā, ar *Strintzis* 1999. gada sākumā noslēgtais līgums bija ļoti neizdevīgs *HSY*. 2002. gadā līgums tika atcelts, *HSY* bija jāmaksā *Strintzis* līgumsods, un 2004. gadā kuģu korpusi tika pārdoti par cenu, kas atbilda tikai nelielai daļai no desmitiem miljonu euro lielajām izmaksām, kas *HSY* bija radušās, būvējot šos korpusus. Tāpēc arī šis līgums nesa lielus zaudējumus. Visbeidzot, pēdējā darbība civilajā jomā bija kuģu remonts. Šajā jomā peļņa ir maza, jo starp būvētavām pastāv liela konkurence. Tāpēc Komisija šaubās, vai šī darbība ir bijusi ienesīga, un tā jebkurā gadījumā noteikti nevarēja kompensēt lielos zaudējumus, kas izrietēja no līgumiem ar *ISAP*, *OSE* un *Strintzis*. Tāpēc ir pamatoti pieņemt, ka darbības civilajā jomā līdz 2002. gadam nesa lielus zaudējumus. Kā pierādīts šajā lēmumā, šīs darbības ir pastāvīgi saņēmušas atbalstu, kas tagad ir daļēji jāatgūst. Pirmām kārtām nespēja pareizi izpildīt līgumus ar *ISAP*, *OSE* un *Strintzis* pierāda, ka, ja būvētavu neiegādātos kāds liels uzņēmums un ja tā nevarētu izmantot tā tehniskās un projektu vadības prasmes, darbības civilajā jomā turpinātu nest zaudējumus. Otrais *Deloitte* ziņojums apstiprina, ka *HSY* bija "darbības problēmas (t. i., zems ražīgums, lielas ekspluatācijas izmaksas, pārāk liels darbinieku skaits utt.)". Līdz ar to, ja darbība civilajā jomā netiktu pārdota, tā bija strauji jāpārtrauc (ja vien Grieķija neturpinātu šīm darbībām sniegt nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu). Kopumā Komisija šajā punktā ir pierādījusi, ka neviens ieguldītājs bez garantijas neiegādātos *HSY* darbību civilajā jomā, un, ja šīs darbības netiktu nopirkta, tās strauji tiktu pārtrauktas. Komisija secina, ka garantijas saņēmējs ir *HSY* un ka tā saņēmta priekšrocība ir iespēja turpināt darbības civilajā jomā.

(328) *Elfis* nepiekrīt iepriekšējam secinājumam attiecībā uz saņēmēja noteikšanu. *Elfis* apgalvo, ka *ETVA* piešķirtās

garantijas saņēmējs līdztekus *HSY* ir arī *HDW/Ferrostaal*. Komisija nepiekrīt šim vērtējumam. Kā jau pierādīts, solītājiem iesniegtajā konkursa dokumentā jau bija norādīts, ka tie saņems kompensāciju, ja no *HSY* tiks atgūts valsts atbalsts. Tas nozīmē, ka brīdī, kad *HDW/Ferrostaal* izteica piedāvājumu iegādāties *HSY*, tas pieņēma, ka, ja no *HSY* tiks atgūts atbalsts, tas saņems atbilstošu atlīdzību no *ETVA* ⁽¹⁶³⁾. Citiem vārdiem, *HDW/Ferrostaal* piedāvātājā pirkuma cenā jau bija ņemta vērā atlīdzības garantija. Tāpēc garantija nav devusi labumu *HDW/Ferrostaal*.

(329) Komisija secina, ka garantija, ko *ETVA* piešķirusi *HDW/Ferrostaal*, ir valsts atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē un ka šā atbalsta saņēmējs ir *HSY*. Tā kā pretēji Līguma 88. panta 3. punktā noteiktajai prasībai atbalstu piešķir bez iepriekšēja paziņojuma, tas ir nelikumīgs atbalsts.

(330) Arī garantija, ko Grieķijas valsts piešķir *Piraeus Bank*, ir atbalsts. Tas ir selektīvs pasākums, ko finansē par valsts līdzekļiem. Tirgus ekonomikas ieguldītājs, kurš pārdotu *ETVA*, nebūtu piešķiris šādu garantiju. Patiešām, vienīgais attaisnojums piešķirt šo garantiju bija garantija, ko *ETVA* piešķir *HDW/Ferrostaal*. Ja pēdējā garantija nebūtu piešķirta, *Piraeus Bank* nebūtu vajadzības saņemt garantiju. Tā kā, kā jau izskaidrots, neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piešķiris garantiju, ko piešķir *ETVA*, un kas ir valsts atbalsts, neviens tirgus ekonomikas ieguldītājs nebūtu piešķiris garantiju *Piraeus Bank* (jo pēdējā garantija nebūtu bijusi vajadzīga, t. i., tai nebūtu nozīmes). Attiecībā uz tās garantijas saņēmēja noskaidrošanu, ko valsts piešķir *Piraeus Bank*, Komisija atgādina,

ka šī procedūra attiecas uz iespējamu valsts atbalstu HSY. Lēmumā par pagarināšanu nav minēts neviens cits iespējamais saņēmējs. Tāpēc šajā procedūrā var pārbaudīt tikai atbalstu, kas sniegts HSY. Ja garantija, ko valsts piešķirusi *Piraeus Bank*, būtu atbalsts HSY, tā nebūtu uzskatāma par papildu valsts atbalstu tam atbalstam, kas ietverts garantijā, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal*. Tieši pateicoties pēdējai garantijai, privāts ieguldītājs piekrita iegādāties HSY, tādējādi izglābjot HSY darbības civilajā jomā. Citiem vārdiem, garantija, ko valsts piešķir *Piraeus Bank*, nedod HSY papildu priekšrocību, tāpēc tā nevar būt papildu atbalsts HSY: visa priekšrocība, ko iegūst HSY, izriet no garantijas, ko ETVA ir piešķirusi *HDW/Ferrostaal*. Tāpēc šajā procedūrā, kas attiecas uz iespējamo valsts atbalstu HSY, Komisijai nav jāpauž galīgais viedoklis par tās garantijas saņēmēja identitāti, ko Grieķijas valsts piešķir *Piraeus Bank*, un Komisijai nav papildus jāpārbauda minētā garantija. Pietiek pārbaudīt iepriekš apskatīto garantiju – garantiju, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal* – un to atcelt, ja tā ir nesaderīgs atbalsts, kas sniegts HSY.

4.16.5.3. Saderība ar kopējo tirgu

- (331) Attiecībā uz garantiju, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal*, Komisija nesaskata, kā šo atbalstu var atzīt par saderīgu, pamatojoties uz Līguma 87. panta 2. un 3. punktu. Attiecībā uz Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu Komisija norāda, ka HSY bija nonākusi grūtībās. Komisija jau ir norādījusi, ka no 1999. gada 1. janvāra atbalstu kuģu būvei regulēja Padomes Regula (EK) Nr. 1540/98. Tās 5. pantā ir norādīts, ka pārstrukturēšanas atbalsts “var izņēmuma kārtā tikt uzskatīts par saderīgu ar kopējo tirgu, ja tas atbilst Kopienas pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai”. Garantijas piešķiršanas brīdī spēkā bija 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes. Garantija nepārprotami neatbilst visiem pamatnostādņu 3.2.2. iedaļā izvirzītajiem atbalsta atļaušanas nosacījumiem. Piemēram, saskaņā ar nosacījumu b) “Dzīvotspējas atjaunošana” atbalsta piešķiršanai jābūt “ar nosacījumu, ka tiks īstenots Komisijas vizēts pārstrukturēšanas plāns attiecībā uz visiem individuālā atbalsta pasākumiem”. Komisija norāda, ka garantija netika piešķirta ar nosacījumu, ka tiks īstenots pārstrukturēšanas plāns. Turklāt Komisija nav vīzējusi šo plānu, jo tas netika iesniegts Komisijai. Pamatnostādņēs ir norādīts arī, ka “sīki izstrādāts plāns jāiesniedz Komisijai”. Šāda iepriekšēja apspriešanās ar Komisiju bija jo īpaši vajadzīga šajā gadījumā, jo Komisija 1997. gadā jau bija apstiprinājusi pārstrukturēšanas plānu, ar kuru neizdevās atjaunot HSY dzīvotspēju. Piešķirot garantiju, ir pārkāpts arī nosacījums “vienreiz un pēdējoreiz”, kas noteikts 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu 3.2.3. iedaļā. Patiešām, ar Lēmumu N 401/97 Komisija bija atļāvusi piešķirt ieguldījumu atbalstu saskaņā ar Padomes Direktīvu 90/684/EEK, kas bija sava veida pārstrukturēšanas atbalsts⁽¹⁶⁴⁾. Kā norādīts

P1 pasākuma analīzē, valsts piešķir šo atbalstu 1997. gada decembrī (taču neizmaksāja to). Kā pierādīts šajā lēmumā, uzņēmums pirms privatizācijas, ko veica 2001. un 2002. gadā, vairākkārt saņēma nepaziņotu un nesaderīgu atbalstu. Ar Lēmumu C 10/94 atļautais pārstrukturēšanas atbalsts tika piešķirts būvētavai, taču netika ievēroti ar tā apstiprināšanu saistītie nosacījumi.

- (332) Tā kā garantija, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal*, ir nesaderīgs atbalsts par labu HSY, Komisija uzskata, ka tas ir nekavējoties jāzbeidz.

4.16.5.4. Garantijas aizliegums per se

- (333) Kā norādīts lēmumā par pagarināšanu, garantija, kas piešķirta *HDW/Ferrostaal*, nav saderīga ar kopējo tirgu vel viena iemesla dēļ. Komisija uzskata, ka tā ir nesaderīga per se, jo tā likvidē atbalsta atgūšanas no HSY lietderīgo ietekmi (“*effct utile*”), tādējādi neļaujot piemērot noteikumus par valsts atbalstu.
- (334) TKMS/GNSH un HSY apstrīd šo nostāju. Tie jo īpaši atgādina, ka HSY nav nekāda atlīdzības maksājuma saņēmējs. Patiešām, ar ETVA izsniegto garantiju tiek nodrošināts *HDW/Ferrostaal*, nevis HSY. Tāpēc, ja Komisija pieprasītu atmaksāt atbalstu, HSY tas būtu jāatmaksā, un tiktu atjaunota sākotnējā situācija. TKMS/GNSH neizprot, kāpēc ar to, ka tiek kompensēts TKMS/GNSH (kā *HDW/Ferrostaal* pārņēmējs), šis secinājums būtu atspēkots. Patiešām, TKMS/GNSH nav nekādu saistību saņemto atlīdzību atkārtoti ieguldīt HSY.
- (335) Komisija norāda, ka *HDW/Ferrostaal* iegādājās 100 % HSY akciju, kuras tagad ir TKMS/GNSH turējumā. Tas nozīmē, ka pat ja HSY un tās akcionārs ir divas dažādas juridiskas personas, tās veido vienu saimniecisko vienību. Pateicoties garantijai, šai saimnieciskajai vienībai tiktu kompensēti 100 % jebkura atbalsta, kas tai būtu jāatmaksā valstij. Tāpēc Komisija uzskata, ka šādi tiek likvidēta jebkura lēmuma par atgūšanu lietderīgā iedarbība (“*effct utile*”).

- (336) Attiecībā uz tāda juridiska noteikuma neesamību, kas piespiestu TKMS/GNSH atkārtoti ieguldīt jebkuru saņemto kompensāciju HSY, Komisija neizprot, kā tas varētu atspēkot iepriekš izteikto secinājumu. Turklāt Komisija norāda, ka lai gan nav pienākuma šādi rīkoties, tas nav arī aizliegts. Tāpēc TKMS/GNSH varētu saņemto kompensāciju ieguldīt HSY. Turklāt var pamatoti pieņemt, ka tā kā TKMS ir sekmīga privātu uzņēmumu grupa, tās finanšu līdzekļi ir optimāli sadalīti dažādajām grupas juridiskajām personām. Tāpēc ir pamatoti pieņemt, ka ja vienai grupā ietilpstošai juridiskai personai ir jāmaksā soda nauda, bet otra juridiska persona saņem atlīdzību par šo soda naudu, grupas vadība nolems pārskaitīti minēto summu pirmajai personai, tādējādi atjaunojot līdzekļu optimālu sadali dažādajām grupas juridiskajām personām. Citiem vārdiem, pat ja TKMS/GNSH nav pienākuma atkārtoti ieguldīt līdzekļus HSY, ir pieļaujama iespēja, ka vadība nolems to darīt.
- (337) Komisija secina, ka garantija, ko ETVA piešķir HDW/Ferrostaal, ir *per se* nesaderīga ar noteikumiem par valsts atbalstu.

5. SECINĀJUMS

- (338) Komisija ir konstatējusi, ka no formālajā izmeklēšanas procedūrā apskatītajiem 16 pasākumiem daži nav valsts atbalsts 87. panta 1. punkta nozīmē, daži ir saderīgs atbalsts, vairāki ir nesaderīgs atbalsts un vairāki atbalsta pasākumi, ko pagātnē apstiprinājusi Komisija, ir nepareizi izmantoti. Tāda nesaderīga atbalsta gadījumos, kas piešķirts, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punkta noteikumus, un nepareizi izmantota atbalsta gadījumos Komisija secina, ka atbalsts ir jāatgūst.
- (339) Komisija uzskata, ka pastāv problēma, kas varētu kavēt šā atbalsta efektīvu atgūšanu, un ka ir jāievieš papildu nosacījumi, lai tā nenotiktu. Šī problēma tiks izskaidrota nākamajā iedaļā.

5.1. Vajadzība nodrošināt, lai tā atbalsta atmaksu, kas bijis piešķirts HSY darbībām civilajā jomā, daļēji nefinansētu no darbībām militārajā jomā

- (340) Kā izskaidrots 3.3. iedaļā un piemērots attiecīgajiem pasākumiem, Komisija ir pieņēmusi, ka ja būvētavai ir ticis piešķirts valsts atbalsts, kas nav paredzēts precīzas darbības finansēšanai, var uzskatīt, ka 75 % no atbalsta

saņēma darbības militārajā jomā, bet 25 % – darbības civilajā jomā. Šis secinājums izriet no tā, ka HSY neveic atsevišķu uzskaiti un tāpēc līdzekļu izlietojumam nevar izsekot.

- (341) Tomēr, ja Komisija pieņem, ka 75 % no jebkuras ienākošās valsts naudas finansē būvētavas darbības militārajā jomā, ir jāsecina arī, ka 75 % no jebkuras no būvētavas izejošās naudas plūsmas segs HSY darbības militārajā jomā. Citiem vārdiem, 75 eurocentus no katra euro, kas tiktu atgūts no HSY, sedz HSY darbības militārajā jomā. Pieprasot HSY atlīdzināt atbalstu, kas piešķirts darbībām civilajā jomā, sākotnējā situācija attiecībā uz būvētavas darbībām civilajā jomā tiks atjaunota tikai tad, ja Grieķija iesniegs Komisijai pārliecinošus pierādījumus par to, ka šī atmaksa ir finansēta tikai būvētavas darbībām civilajā jomā.
- (342) Citiem vārdiem, tā kā lielākā daļa HSY darbību ir militārajā jomā un HSY neveic atsevišķu uzskaiti darbībām civilajā jomā, nepārprotami pastāv risks, ka darbībām civilajā jomā piešķirtā atbalsta atmaksa tiktu finansēta galvenokārt no līdzekļiem, no kuriem citādi tiktu finansētas darbības militārajā jomā. Tādu līdzekļu atgūšanu, kas būtu jāsedz no būvētavas darbībām civilajā jomā, galvenokārt segtu no darbībām militārajā jomā. Tā kā valsts bija atkārtoti piešķirusi lielu finansiālu atbalstu un finansējumu HSY darbībām militārajā jomā⁽¹⁶⁵⁾, tādu līdzekļu, no kuriem citādi tiktu finansētas darbības militārajā jomā, izmantošana par labu HSY darbībām civilajā jomā ir pielīdzināma valsts atbalsta pārskaitīšanai būvētavas darbībām civilajā jomā. Citiem vārdiem, daļa finansiālā atbalsta, ko valsts piešķirtu darbībām militārajā jomā, patiesībā atbalstītu HSY darbības civilajā jomā (un tādējādi tās nebūtu Līguma 296. panta piemērošanas jomā. Patiesām, šos līdzekļus nevarētu atzīt par vajadzīgiem militārās ražošanas finansēšanai, jo tie netiktu lietoti šim nolūkam). Tāpēc netiktu atjaunota sākotnējā situācija civilajā jomā, turklāt HSY darbībām civilajā jomā automātiski būtu papildus piešķirts nesaderīgs atbalsts.

- (343) Līdz ar to, lai atjaunotu situāciju, kāda būtu attīstījusies bez valsts atbalsta, un lai novērstu iespēju piešķirt papildu atbalstu darbībām civilajā jomā, Grieķijai būs jānodrošina, ka atbalsts tiek atgūts tikai no būvētavas darbībām civilajā jomā⁽¹⁶⁶⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Uz atbalstu ieguldījumu izdevumu segšanai, kuri radās uzņēmumam HSY līdz 2001. gada 31. decembrim un kuri ir saistīti ar ieguldījumu programmu, kas aprakstīta Komisijas 1997. gada 15. jūlija lēmumā par lietu N 401/97 (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par P1 pasākumu), attiecas Komisijas 1997. gada 15. jūlija lēmuma darbības joma.

Uz jebkuru atbalstu pārējo ieguldījumu izdevumu segšanai, kas radušies HSY – un jo īpaši ieguldījumu izdevumiem, kas radušies pēc 2001. gada 31. decembra – neattiecas 1997. gada 15. jūlija lēmuma darbības joma, un šis atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu.

2. pants

Garantija, ko Grieķija piešķir ETVA ar 1999. gada 8. decembra lēmumu un kas attiecas uz 4,67 miljardu drahtu (13,72 miljoni euro) aizdevumu, ko ETVA piešķir HSY (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par P2 pasākumu), ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Ja garantija šā lēmuma pieņemšanas dienā joprojām ir spēkā, valsts garantijas darbība ir nekavējoties jāizbeidz. Turklāt ir jāatgūst atbalsts par periodu no dienas, kad HSY izmaksāts garantētais aizdevums, līdz garantijas termiņa beigām.

Atgūstamais atbalsts ir vienāds ar starpību starp Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti, un garantētā aizdevuma kopējām izmaksām (HSY maksātā procentu likme plus garantijas prēmija).

3. pants

Aizdevums 1,56 miljardu drahtu (4,58 miljoni euro) apmērā, ko ETVA 1999. gada jūlijā piešķir HSY un kas tika atmaksāts 2004. gadā (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par P3 pasākumu), ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot EK līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Atgūstamais atbalsts par periodu no aizdevuma izmaksas HSY līdz tā atmaksai ir vienāds ar starpību starp Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti, un aizdevuma procentu likmi.

4. pants

aizdevums uz diviem gadiem 13,75 miljonu euro apmērā, par ko ETVA un HSY noslēdza līgumu 2002. gada 31. maijā un kas netika izmaksāts HSY (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par P4 pasākumu), nav atbalsts.

5. pants

Atbalsts 54 miljardu drahtu (160 miljoni euro) apmērā, kas tika atļauts ar Komisijas 1997. gada 15. jūlija lēmumu par valsts atbalsta lietu C 10/94 (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par E7 pasākumu), ir nepareizi izmantots un ir jāatgūst.

6. pants

Atbalsts 29,5 miljonu euro apmērā, kas tika atļauts ar Komisijas 2002. gada 5. jūnija lēmumu par lietu N 513/01 (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par E8 pasākumu), ir nepareizi izmantots un ir jāatgūst.

7. pants

Uz 75 % ETVA 1996. un 1997. gadā veiktā 8,72 miljardu drahtu (25,6 miljoni euro) kapitāla ieguldījumu HSY (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par E9 pasākumu) attiecas Līguma 296. pants. Atlikušie 25 % ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

8. pants

ETVA 1998. gada 20. maijā veiktā 800 miljonu drahtu (2,3 miljoni euro) kapitāla ieguldījums HSY (šī kapitāla palielināšana, kā arī divas turpmākās kapitāla palielināšanas reizes šā lēmuma preambulā tika nosauktas par E10 pasākumu) nav atbalsts.

Kapitāla ieguldījumi 321 miljonu drahtu (0,9 miljoni euro) un 397 miljonu drahtu (1,2 miljoni euro) apmērā, ko ETVA veica HSY attiecīgi 1999. gada 24. jūnijā un 2000. gada 22. maijā, ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu. Šis atbalsts ir jāatgūst.

9. pants

Pretgarantijas, ko valsts piešķir ETVA, lai garantētu garantijas, kuras ETVA piešķir saistībā ar līgumiem, ko HSY noslēdza ar Grieķijas Dzelzeļa organizāciju (OSE) un Athens-Piraeus Electric Railways (ISAP) (šā lēmuma preambulā šie pasākumi tika nosaukti par E12b pasākumu), ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot EK līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Pretgarantiju gadījumā, kuras piešķirtas saistībā ar līgumiem ar ISAP, atbalsts ir vienāds ar starpību starp 480 bāzes punktu (t. i., 4,8 %) gada maksu un HSY faktiski maksātajām prēmijām (t. i., garantijas prēmija, kas tika maksāta ETVA, plus garantijas prēmija, kas tika maksāta valstij). Šis atbalsts ir jāatgūst par periodu līdz valsts pretgarantiju termiņa beigām.

Pretgarantiju gadījumā, kuras piešķirtas saistībā ar līgumiem ar OSE, ja tās vēl ir spēkā, to darbība ir nekavējoties jāizbeidz. Turklāt ir jāatgūst atbalsts par periodu, kamēr pretgarantijas bija spēkā. Atgūstamais atbalsts ir vienāds ar starpību starp 680 bāzes punktu (t. i., 6,8 %) gada maksu un HSY faktiski maksātajām prēmijām (t. i., garantijas prēmija, kas tika maksāta ETVA, plus garantijas prēmija, kas tika maksāta valstij).

10. pants

Līgumu izpilde, kas bija spēkā starp HSY, no vienas puses, un OSE un ISAP, no otras puses, kā arī līgumu grozījumi, kam OSE piekrita 2002. un 2003. gadā (šā lēmuma preambulā šie pasākumi tika nosaukti par E12c pasākumu), nav atbalsts.

11. pants

Aizdevums 16,9 miljardu drahmū (49,7 miljoni euro) apmērā, ko ETVA piešķīra HSY 1999. gada 29. oktobrī un kas tika atmaksāts 2004. gadā (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par E13a pasākumu), ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Atbalsts, kas jāatgūst par periodu līdz 2001. gada jūnijam, ir vienāds ar starpību starp Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti, un procentu likmi, kuru HSY faktiski maksāja ETVA.

Par turpmāko laikposmu līdz aizdevuma atmaksai atgūstamais atbalsts ir vienāds ar starpību starp Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 400 bāzes punkti, un procentu likmi, ko HSY faktiski maksāja ETVA.

12. pants

Garantijas 3,26 miljonu euro un 3,38 miljonu euro apmērā, ko ETVA piešķīra attiecīgi 1999. gada 4. martā un 1999. gada 17. jūnijā un kuras tika atceltas 2002. gadā (šā lēmuma preambulā šie pasākumi tika nosaukti par E13b pasākumu), ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Atgūstamais atbalsts par periodu līdz garantiju atcelšanai ir vienāds ar starpību starp 480 bāzes punktu (t. i., 4,8 %) gada garantijas prēmiju un HSY faktiski maksāto garantijas prēmiju.

13. pants

Uz 75 % no valsts garantijas, ko ETVA piešķīra HSY 1999. gada 8. decembrī, lai garantētu aizdevumu 10 miljardu drahmū (29,3 miljoni euro) apmērā (šā lēmuma preambulā šis pasākums tika nosaukts par E14 pasākumu), attiecas Līguma 296. panta darbības joma.

Uz atlikušajiem 25 % no valsts garantijas neattiecas Līguma 296. panta darbības joma, un tas ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu. 750 miljoni drahmū (2,20 miljoni euro) no šā atbalsta bija saderīgi ar kopējo tirgu

līdz 2002. gada 31. martam. Pēc minētās dienas tikai 1,32 miljoni euro bija saderīgi ar kopējo tirgu. Pārējais atbalsts nav saderīgs.

Ja valsts garantija joprojām ir spēkā, tad šīs garantijas daļas, kas ir nesaderīgs atbalsts (t. i., 25 % no garantijas, kas joprojām ir spēkā, no kuras atņemti 1,32 miljoni euro, kas ir saderīgi), darbība ir nekavējoties jāizbeidz.

Turklāt par periodu no garantētā aizdevuma izmaksas HSY līdz nesaderīgās valsts garantijas darbības izbeigšanai ir jāatgūst atbalsts, kas vienāds ar starpību starp Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti, un garantētā aizdevuma kopējām izmaksām (HSY samaksātā procentu likme plus garantijas prēmija).

Šo atbalstu aprēķina attiecībā uz to valsts garantijas daļu, kas ir nesaderīgs atbalsts.

14. pants

Uz 75 % aizdevumu 1,99 miljardu drahmū (5,9 miljoni euro), 10 miljonu ASV dolāru un 5 miljonu ASV dolāru apmērā, ko ETVA piešķīra HSY attiecīgi 1997. gada 25. jūlijā, 1997. gada 15. oktobrī un 1998. gada 27. janvārī (šā lēmuma preambulā šie pasākumi tika nosaukti par E16 pasākumu), attiecas Līguma 296. panta darbības joma.

Atlikušie 25 % aizdevumu ir atbalsts.

Pirmajā aizdevumā, kas bija drahmās, iekļautais atbalsts ir vienāds ar starpību starp Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 400 bāzes punkti, un HSY maksāto procentu likmi. Otrajā un trešajā aizdevumā, kas bija ASV dolāros, iekļautais atbalsts ir vienāds ar starpību starp ASV LIBOR, kam pieskaitīti 475 bāzes punkti, un HSY maksāto procentu likmi.

Šajos trīs gadījumos atbalsts ir īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un nav saderīgs ar kopējo tirgu.

Tāpēc šis atbalsts ir jāatgūst.

15. pants

25 % no 81,3 miljoniem euro un 40 miljoniem euro, kas atbilst aptuveni Grieķijas Jūras kara flotes 2000. un 2001. gadā veiktajiem avansa maksājumiem, kas pārsniedza HSY izmaksas, tajā laikā pildot atbilstošos līgumus (šā lēmuma preambulā šie pasākumi tika nosaukti par E17 pasākumu), ir vienu gadu ilgs atbalsts.

Šis atbalsts ir īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un nav saderīgs ar kopējo tirgu. Atgūstamais atbalsts ir vienāds ar Grieķijas atsaucē likmi, kam pieskaitīti 600 bāzes punkti, kas ir jāaprēķina par vienu gadu.

16. pants

Kompensāciju garantija, ko ETVA piešķir *HDW/Ferrostaal* un kas paredzēja, ka ETVA atlīdzinās *HDW/Ferrostaal* jebkuru no HSY atgūto valsts atbalstu (šis pasākums bija tā pasākuma daļa, kas šā lēmuma preambulā nosaukts par E18c pasākumu), ir atbalsts, kas īstenots, pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar kopējo tirgu. Turklāt garantija *per se* nav saderīga ar kopējo tirgu. Tāpēc garantijas darbība ir nekadējoties jāizbeidz.

17. pants

Tā kā atgūstamais atbalsts, kā definēts 2., 3., 5., 6., 8., 9. un 11.–15. pantā, ir devis labumu tikai HSY darbībām civilajā jomā, tas ir jāatgūst no HSY darbībām civilajā jomā. Šajā ziņā Grieķijai ir jāsniedz sīki pierādījumi, iekļaujot tā neatkarīgā uzņēmuma apstiprinājumu, kas veic tā uzskaites revīziju, ka atlīdzinājumu finansē tikai no HSY daļas civilajā jomā.

18. pants

1. Grieķija atgūst no HSY atgūstamo atbalstu, kā definēts 2., 3., 5., 6., 8., 9. un 11.–15. pantā.
2. Atgūstamās summas ietver procentus par laiku no dienas, kurā tās tika nodotas HSY rīcībā, līdz to faktiskās atgūšanas brīdim.
3. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽¹⁶⁷⁾ V nodaļu.
4. Atbalsta atgūšana ir tūlītēja un spēkā esoša.
5. Grieķija nodrošina, lai šis lēmums tiktu īstenots četru mēnešu laikā no tā paziņošanas brīža.

19. pants

1. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Grieķija iesniedz Komisijai šādu informāciju:

- a) summa (pamatsumma un procenti), kas atgūstama no saņēmēja;
- b) sīks jau veikto un plānoto pasākumu apraksts, kas paredzēti šā lēmuma izpildes nodrošināšanai;
- c) dokumenti, kas uzskatāmi parāda, ka saņēmējam ir izdots rīkojums atmaksāt atbalstu.

2. Grieķija informē Komisiju par to, kā tiek veikti valsts pasākumi šā lēmuma īstenošanai, līdz atbalsts tiks atgūts pilnībā. Pēc Komisijas pieprasījuma tā nekavējoties iesniedz informāciju par pasākumiem, kas jau ir veikti un plānoti, lai nodrošinātu šā lēmuma izpildi. Tā sniedz arī sīku informāciju par atbalsta summām un procentiem, kas jau ir atgūti no saņēmēja.

20. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijas Republikai.

Briselē, 2008. gada 2. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Neelie KROES

- (1) Par procedūras sākšanu tika paziņots OV C 202, 10.8.2004., 3. lpp. Par procedūras pagarināšanu tika paziņots OV C 236, 30.9.2006., 40. lpp.
- (2) OV C 47, 12.2.1998., 3. lpp. Lēmumu nosūtīja Grieķijai 1997. gada 1. augustā (vēstule SG(97)D 6556).
- (3) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.
- (4) OV C 202, 10.8.2004., 3. lpp.
- (5) Skatīt 1. zemspītras piezīmi.
- (6) Skatīt 1. zemspītras piezīmi.
- (7) Skatīt 1. zemspītras piezīmi.
- (8) Jāatgādina, ka visi jebkuras ieinteresētās personas iesniegtie dokumenti ir jānosūta Grieķijai piezīmju izteikšanai. Grieķijai ir viens mēnesis laika, lai atbildētu. Tā kā daži iesniegtie dokumenti ir samērā apjomīgi, Grieķija var pieprasīt pagarināt atbildes termiņu. Ja kāds apgalvojums nav pārliecinoši pamatots, Komisija var pieprasīt papildu dokumentus, lai pamatotu šos apgalvojumus. Komisijai, iespējams, būs jāuzdod Grieķijai precīzi jautājumi par kādas ieinteresētās personas iesniegtajā dokumentā ierosinātajiem jaunajiem jautājumiem.
- (9) Šī vēstule ir 65 lappuses gara, bet tās pielikumi ir 290 lappuses gari; 24. aprīļa vēstule ir 35 lappuses gara, bet tās pielikumos ir 900 lappuses, savukārt 2. jūnija vēstule ir 63 lappuses gara un tās pielikumi – 1 750 lappuses gari.
- (10) Šajā iedaļā sniegtā informācija lielākoties ir ņemta no 2001. gada marta dokumenta "Hellenic Shipyards S.A. – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas", kas tika izsūtīts ieinteresētajiem pircējiem. Šā ziņojuma kopiju iesniedza TKMS/GNSH 2007. gada 21. jūnija vēstulē.
- (11) OV L 380, 31.12.1990., 27. lpp. Īpašie noteikumi, kas attiecas uz Grieķiju, ir 10. pantā.
- (12) OV C 88, 30.3.1993., 6. lpp.
- (13) OV C 138, 20.5.1994., 2. lpp.
- (14) PV(95) 1258, 26.7.1995., SEC(95) 1322/2, 24.7.1995.
- (15) OV C 68, 6.3.1996., 4. lpp.
- (16) OV C 80, 13.3.1997., 8. lpp.
- (17) OV L 148, 6.6.1997., 1. lpp.
- (18) OV C 306, 8.10.1997., 5. lpp.
- (19) Komisija atļāva šo apvienošanos ar 2002. gada 25. aprīļa lēmumu par apvienošanos M.2772 (OV C 143, 15.6.2002., 7. lpp.).
- (20) Komisija atļāva šo apvienošanos ar 2004. gada 10. decembra lēmumu par apvienošanos M.3596 (OV C 103, 29.4.2006., 30. lpp.).
- (21) Komisija atļāva šo apvienošanos ar 2005. gada 10. novembra lēmumu par apvienošanos M.3932 (OV C 287, 18.11.2005., 5. lpp.).
- (22) OV C 186, 6.8.2002., 5. lpp.
- (23) OV L 75, 22.3.2005., 44. lpp.
- (24) Grieķijas iestādes apstiprināja šo novērtējumu 2004. gada 20. oktobra vēstulē.
- (25) 2004. gada 20. oktobra vēstules 2.1. iedaļa.
- (26) Vērtējot uzņēmuma rīcībā esošos resursus, tīrais kapitāls ir daudz svarīgāks par akciju kapitālu. Tīrajā kapitālā tiek ņemta vērā nesadalītā peļņa un zaudējumi iepriekšējos gados, kas attiecīgi palielina un samazina uzņēmuma pašu resursus.
- (27) OV C 273, 9.9.1997., 3. lpp.

- (²⁸) Komisija norāda, ka HSY mēģināja aizņemties līdzekļus tirgū ar zemāku likmi, taču nesekmīgi. Šis fakts ir minēts HSY Valdes 1998. gada 1. decembra un 1999. gada 27. janvāra sanāksmes protokolā, kuru kopijas 2007. gada 21. jūnija vēstulē iesniedza TKMS/GNSH. Par mēģinājumu aizņemties tirgū ziņoja arī prese (*"Hellenic Shipyards set first euromarket loan"*, Reuters News, 1999. gada 19. marts).
- (²⁹) Pateicoties valsts īstenotajai parādu dzēšanai, HSY gandrīz nebija parādu, un procentu izdevumi (t. i., procentu likme, ko uzņēmums maksāja aizdevējam bankām) 1997. un 1998. gadā bija ārkārtīgi nelieli (turpmākajos gados tie krasi palielinājās). Ja 1997. un 1998. gadā procentu izdevumi būtu tuvāki normālajam līmenim, finanšu rezultāti būtu mazāk labvēlīgi, un 1998. gadā uzņēmums, visticamāk, nebūtu guvis peļņu.
- (³⁰) Pārstrukturēšanas plānā bija paredzēts arī pēc 1998. gada krasi palielināt kuģu pārbūves darbības. HSY neizdevās sasniegt šo mērķi.
- (³¹) Tas bija faktiski pirmais ar privātu uzņēmumu noslēgtais kuģu būves līgums gandrīz divdesmit gados.
- (³²) No pirmā gada HSY uzskaitē bija ietverta rezerve paredzamajiem zaudējumiem no šī līguma izpildes. Katrā nākamajā gadā šīs rezerves summa palielinājās. Turklāt šķiet, ka ar šīm rezervēm nepietika, jo TKMS/GNSH ir ierosinājis tiesvedību pret HSY pārdevēju šajā jautājumā. Par tāda līguma slēgšanas iemesliem, kurš, apskatot atsevišķi, nav ienesīgs, Komisija piebilst, ka, slēdzot šo līgumu, vadība, iespējams, paredzēja segt daļu būvētavas pastāvīgo izmaksu (būvētavai tajā brīdī nebija kuģu būves pasūtījumu), tādējādi samazinot būvētavas paredzamos zaudējumus.
- (³³) Par šo līgumu ziņoja prese. Skatīt, piemēram, *"Hellenic lands crucial submarine contract"*, Lloyd's List International, 1999. gada 30. jūlijs.
- (³⁴) Saskaņā ar 5.–12. lappusi Deloitte Financial Advisory Services ziņojumā (turpmāk "pirmais Deloitte ziņojums"), ko HSY iesniedza, pamatojot savas piezīmes par lēmumu par procedūras pagarināšanu, zemūdeņu būve tiktu sākta tikai 2003. gadā.
- (³⁵) Saskaņā ar rakstiem presē HSY vadība brīdināja akcionārus par paredzamajām grūtībām jau 1998. gada oktobrī (skatīt 38. zemsvītras piezīmē citēto rakstu presē). Saskaņā ar HSY Valdes 1998. gada 1. decembra sanāksmes protokolu 1999. gadā tika paredzēti zaudējumi. HSY vadība 1999. gada decembra sākumā publiski atzina, ka būvētavas plānotie zaudējumi 1999. un 2000. gadā ir 10 miljardi GRD (29 miljoni euro) (*"Hellenic boss expects profit in 2001"*, Lloyd's List, 1999. gada 6. decembris). Par šādu lielu zaudējumu iespējamību 1999. gadā prese ziņoja jau 1999. gada novembrī (*"Brown & Root team ousted from Hellenic"*, Lloyd's List, 1999. gada 19. novembris).
- (³⁶) Izņemot gadījumu, ja valsts sniegtu papildu (nesaderīgu) atbalstu, lai atbalstītu būvētavas darbības civilajā jomā, un liela apjoma atbalstu darbībām militārajā jomā.
- (³⁷) Tāpēc būvētava riskēja nesāņemt Grieķijas iestāžu apsolīto ieguldījumu atbalstu, jo tās bija noteikušas, ka programmas izpildes termiņš ir 1999. gada 31. decembris. Lai iegūtu šā termiņa pagarinājumu, saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem ir jābūt vismaz 50 % izdevumu.
- (³⁸) 2001. gada marta dokumentā *"Hellenic Shipyards S.A. – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas"*, ko iesniedza ieinteresētajiem pircējiem (šā dokumenta kopiju 2007. gada 21. jūnija vēstulē iesniedza TKMS/GNSH), ir šāds apraksts: "Tomēr 1999. gadā uzņēmuma finanšu rezultāti atkal kļuva negatīvi. Brown & Root uzstāja, ka jāīsteno strukturālas izmaiņas personālā. Akcionāri (ETBAbank un darbinieki) šādām izmaiņām nepiekrita, un Brown & Root līgums tika atsaukts." (15. lappuse.) Raksti presē ir vēl tiešāki: "Tiek uzskatīts, ka vadība jau pagājušā gada oktobrī informēja Hellenic īpašniekus, ka kārtējā gada rezultāti būs slikti, ja vien netiks veikti pasākumi darbaspēka, kam kopā ar valstij piederošu banku kopīpašumā pieder būvētava, racionalizācijai. Tā kā pirmo reizi pēc ilga laika tiek tērēta nauda Hellenic modernizācijai, jaunās iekārtas ir saasinājušas darbaspēka pārpalikuma problēmu, taču akcionāri līdz šim ir noraidījuši priekšlikumus likvidēt vismaz 250 galvenokārt biroja darbavietu. Vienlaikus vadība ir mēģinājusi padarīt elastīgākas būvētavas darba metodes. Taču izskatās, ka nozīmīgākais šo darbību rezultāts ir arodbiedrības vadītāju atsvešināšanās, kuri ir pieprasījuši atcelt Apvienotās Karalistes uzņēmuma Brown & Root nosūtīto astoņu cilvēku vadības grupu, ko vada Groves kungs."

- (³⁹) Komisijas 2004. gada 16. jūnija Lēmuma par pasākumiem, ko Spānija veica *Siderúrgica Añón SA* labā, 68. apsvērumus (OV L 311, 26.11.2005., 22. lpp.); Komisijas 2002. gada 11. decembra Lēmuma par Spānijas valsts piešķirto atbalstu par labu *Sniace SA* 42. apsvērumus (OV L 108, 30.4.2003., 35. lpp.).
- (⁴⁰) Skatīt 34. zemsvītras piezīmi.
- (⁴¹) Ziņojuma 5.–19. lappuse.
- (⁴²) Skatīt 28. zemsvītras piezīmi.
- (⁴³) Šeit Komisija apraksta dažas kļūdas pirmā *Deloitte* ziņojuma 5.0. nodaļā “*Credit Worthiness of Hellenic Shipyards S.A.*”. Pirmkārt, attiecībā uz “ieguldījumu plāna īstenošanu (Stāvoklis un attīstība)” pirmā *Deloitte* ziņojuma 5-4. lappusē bija apgalvots, ka 1999. gada 30. jūnijā “sertificētā summa pārsniedza 50 % no kopējiem ieguldījumiem”. Tomēr patiesībā sertificētā summa 1999. gada 30. jūnijā bija 18 % no kopējās ieguldījumu programmas. Tas liecina, ka ieguldījumu plāna īstenošana noritēja gausi. Tāpēc tabulā ziņojuma 5-2. lappusē plāns “Stāvoklis un attīstība” drīzāk bija “negatīvs” faktors.
- Otrkārt, attiecībā uz kritērijiem “Īpašuma, ko varētu apgrūtināt, pieejamība” (5-5. un 5-6. lappuse) Komisija uzskata, ka šis elements, novērtējot, vai privātbanka piešķirtu aizdevumus un garantijas, ko piešķir *ETVA* un valsts, nav svarīgs. Minētie aizdevumi un garantijas patiešām netika nodrošinātas ar īpašuma ķīlu. Novērtējot, vai valsts piešķirts aizdevums vai garantija ir atbalsts, ir jāvērtē, vai šis darījums būtu pieņemams privātam ieguldītājam. Komisijai nav jāvērtē, vai *HSY*, noslēdzot cita veida līgumu, kas piešķirtu aizdevējam vairāk tiesību, varētu iegūt aizdevumus un garantijas. Pat ja tāda īpašuma esība, ko varētu apgrūtināt, būtu svarīga, Komisija piebilst, ka uzņēmumam piederošais īpašums līdz 1998. gadam jau bija apgrūtināts par 199 miljoniem euro, bet līdz 2003. gadam – par 51 miljonu euro lielu summu. Tāpēc potenciālais aizdevējs varētu iegūt pirmo ķīlu tikai par ierobežotu īpašuma daļu. Turklāt *HSY* materiālajiem aktīviem bija maza likvidācijas vērtība. To apstiprina arī *Deloitte Financial Advisory Services* sava otrā 2007. gada 18. jūnija ziņojuma 8-8. un 8-9. lappusē (turpmāk “otrais *Deloitte* ziņojums”), ko *TKMS/GNSH* iesniedzis, pamatojot savu 2007. gada 21. jūnija vēstuli Komisijai. Komisija secina, ka “Īpašuma, ko varētu apgrūtināt, pieejamība” pasākumu vērtēšanā ir uzskatāma par nesvarīgu, un, pat ja tā būtu svarīga, potenciālais aizdevējs nebūtu šo elementu vērtējis tik pozitīvi, kā pirmajā *Deloitte* ziņojumā norāda *Deloitte*.
- Treškārt, “Nepabeigto būvniecības darbu pieejamība, ko varētu apgrūtināt” (5-7. lappuse) nedod kreditoram drošu aizsardzību *HSY* saistību neizpildes un darbības pārtraukšanas gadījumā. Nepabeigtu pasūtījumu tirgus vērtība salīdzinājumā ar naudas līdzekļiem, ko aizņemas būvniecības vajadzībām, un salīdzinājumā ar līguma vērtību parasti patiešām ir maza. To apstiprina divu prāmju korpusu būvniecība pēc *Srintzis Lines* pasūtījuma, kuri tika pārdoti par zemu cenu un tikai (t. i., ne ātrāk kā) divus gadus pēc kuģu būves līguma atsaukšanas. Arī *HSY* debitoru parādu nodošana kredītojošai bankai nebūtu droša aizsardzība, jo, ja būvētava pārtrauktu darbību, pircējs nesaņemtu pasūtīto ražojumu, tāpēc tam nebūtu jāmaksā par pirkumu. Tas nozīmē, ka nodrošinājumam nebūtu vērtības tieši tad, kad tas būtu vajadzīgs. Tāpēc ar līgumiem saistītu prasījumu cesijas gadījumā kredītojošā banka *HSY* bankrota gadījumā neatgūtu daudz naudas (skatīt, piemēram, šā lēmuma 128. un 131. zemsvītras piezīmi). Līdz ar to potenciālais aizdevējs šo elementu nebūtu vērtējis tik pozitīvi, kā to pirmajā *Deloitte* ziņojumā norāda *Deloitte*.
- Ceturtkārt, attiecībā uz “Kopējiem bankas aizdevumiem uz akcionāru pašu kapitāla daļu un nesamaksātajiem parādiem”, “Parakstītajiem līgumiem ar klientiem (*HS* pasūtījumu grāmata)”, “Ieņēmumu attīstību” un “Rentabilitātes attīstību” Komisija atsaucas uz šajā lēmumā iepriekš izteiktajām piebildēm. Cita starpā Komisija atgādina, ka jau 1998. gada pēdējā ceturksnī varēja paredzēt, ka 1999. gadā *HSY* cietīs zaudējumus. Turpmākajos mēnešos noskaidrojās, ka šie zaudējumi būs lieli un ka arī 2000. gadā ir sagaidāmi lieli zaudējumi – tik lieli, ka *HSY* tīrais kapitāls būtu tuvu nullei. Kopumā Komisija uzskata, ka pirmajā *Deloitte* ziņojumā nav ņemts vērā, ka negatīvie finanšu rezultāti 1999. un 2000. gadā jau bija paredzami pirms attiecīgo gadu sākuma.
- Visbeidzot, piektkārt, kā jau skaidrots, jebkurš potenciālais aizdevējs būtu uzskatījis *HSY* toreizējās vadības nomaīņas apstākļus un iemeslus par negatīvu faktoru. Tāpēc Komisija nevar pieņemt 5-2. lappusē norādīto klasifikāciju “Nenosakāms”.

- (⁴⁴) Šis punkts ir sīkāk apskatīts nākamajā iedaļā (3.2. iedaļa), kur Komisija analizē valsts atbildību par ETVA rīcību. ETVA tajā brīdī pildīja vienīgi attīstības bankas funkcijas. Grieķijas iestādes savā atbildē uz lēmumu par procedūras pagarināšanu 63. zemspītras piezīmē norāda: "ETVA bija vienīgā attīstības banka Grieķijā, tāpēc tās darbību attīstības jomā nekādi nevar salīdzināt ar citu kredītiestāžu darbību."
- (⁴⁵) Skatīt 52. zemspītras piezīmi.
- (⁴⁶) Attiecībā uz laikposmu pēc 1999. gada 30. jūnija Komisijai arī nav zināms, kāda bija HSY akcijas "vērtība", līdz ar to arī – kādu "vērtību" ETVA centās saglabāt. Finanšu situācija bija tik nelabvēlīga, ka nav saprotams, kā akcijām varēja būt nozīmīga vērtība.
- (⁴⁷) EKT, C-482/99 *Francija pret Komisiju* ("Stardust"), ECR, 2002, I-4397,52. punkts.
- (⁴⁸) 2006. gada 5. oktobra vēstules 156. punkts.
- (⁴⁹) 2006. gada 5. oktobra vēstules 156. punkts.
- (⁵⁰) Akciju pirkuma līgums tika parakstīts 2001. gada 18. decembrī un grozīts 2002. gada 20. martā, kad tika pabeigta pārdošana.
- (⁵¹) Ir daudz rakstu presē, kas parāda, ka šajā lēmumā ir iesaistīta valdība. Skatīt, piemēram, "Deadline for Greek shipyard/Government to decide on purchase of Hellenic Shipyards", *Financial Times*, 1985. gada 19. aprīlī; "According to the Greek minister of national economy and shipping, Mr G. Arsenis, the government is under pressure to buy the Hellenic Shipyards because of the structure of Greek industry", *Lloyd's List International*, 1985. gada 29. jūnijā; "Government to buy ailing Greek shipyard", *Financial Times*, 1985. gada 17. jūlijā; "Mr A Drossoyannis, the Greek Minister for National Defence, has announced that all future naval new building orders will be placed with Hellenic Shipyards", *Lloyd's List International*, 1985. gada 26. jūlijā, "Jobless shipyard workers march in Athens", *The Wall Street Journal*, 1985. gada 12. jūlijā.
- (⁵²) Grieķija 1986. gada 25. novembra vēstulē paziņoja Komisijai par ETVA īstenotu 58,3 miljonus ASV dolāru lielu kapitāla ieguldījumu HSY. Lieta tika reģistrēta ar numuru N 230/86. Komisija 1987. gada 20. marta vēstulē (atsauce SG (87) D/3738) informēja Grieķiju, ka ir pieņēmusi lēmumu, ka ETVA īstenotais kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts, kas tomēr ir saderīgs ar kopējo tirgu.
- (⁵³) Likuma 2367/1995 E nodaļa (12.–15. pants).
- (⁵⁴) Piemēram, Likuma 2367/1995 13. pantā bija paredzēts samazināt uzņēmuma darbinieku skaitu par 600 un norādītas kompensācijas par darba attiecību izbeigšanu. Saskaņā ar šā likuma 14. pantu tiks norakstīti arī 99 % toreizējo HSY parādu.
- (⁵⁵) Kā norādīts iepriekš, valsts faktiski sāka sniegt lielapjoma atbalstu HSY tūlīt pēc tās iegādes.
- (⁵⁶) Kā noteikts iepriekš, HSY pēc 1999. gada 30. jūnija nebija pieejas bankām. Tā kā HSY nevarēja aizņemties tirgū un tā kā būvētava bija nonākusi nedrošā finanšu situācijā, ja ETVA būtu atteikusies piešķirt aizdevumu vai pieprasījusi augstākas procentu likmes, tiktu saasinātas HSY grūtības (vai pat izraisīts tās bankrots), kas valstij būtu nepieņemami. Tāpēc ETVA, ņemot vērā valsts ietekmi, nebija citas iespējas kā piešķirt HSY pieprasīto aizdevumu.
- (⁵⁷) Komisijas paziņojums atbilstīgi EK līguma 93. panta 2. punktam citām dalībvalstīm un ieinteresētajām personām par atbalstu, ko Grieķija bija nolēmusi piešķirt *Hellenic Shipyards plc* (OV C 80, 13.3.1997., 8. lpp.).
- (⁵⁸) EKT, C-482/99 *Francija pret Komisiju* ("Stardust"), ECR, 2002, I-4397,56. punkts.
- (⁵⁹) Grieķijas iestāžu 2002. gada 18. septembra vēstule (Komisija reģistrējusi 2002. gada 23. septembrī ar numuru A/36895), nosūtīta lietas CP 101/2002 sakarā.
- (⁶⁰) EKT, C-482/99 *Francija pret Komisiju* ("Stardust"), ECR, 2002, I-4397,56. punkts.

- (⁶¹) Grieķijas iestāžu 2003. gada 20. novembra vēstule, kas nosūtīta lietas CP 101/02 sakarā.
- (⁶²) Turklāt tās tika piešķirtas papildus darbībai, ko ETVA jau izvērsa HSY tādā mērā, ka ETVA kopējā iesaistīšanās HSY darbībā bija nozīmīga. Šis iesaistīšanās nozīmīgumu pierāda arī ETVA 2000. gada pārskats, kur tiek atzīti zaudējumi, ko bankai nesusi iesaistīšanās *Hellenic Shipyards* darbībā (42. un 43. lpp.).
- (⁶³) Grieķijas 2006. gada 15. jūnija vēstule (atgūšanas procedūras numurs ir CR 40/02).
- (⁶⁴) Lēmumā C 10/94 Komisija nevērtē parādu dzēšanu, kas radušies “karakuģu būves” rezultātā, jo tā ir “darbība, uz ko neattiecas EK līgums”. Līdzīgi lēmumā N 513/01 Komisija nevērtē 75 % valsts atbalsta 118 miljonu euro apmērā, jo tas ir saistīts ar karakuģu būvi.
- (⁶⁵) Jāatgādina, ka HSY attiecīgajos gados neveica atsevišķu uzskaiti darbībām militārajā jomā un darbībām civilajā jomā. Tāpēc uzskatīt, ka ar pasākumu finansē kādu konkrētu darbību, var tikai tad, ja lēmumā par piešķiršanu ir precīzi norādīts, kāda darbība tiek finansēta.
- (⁶⁶) OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.
- (⁶⁷) Tajā pašā gadā ar būvētavas darbībām militārajā jomā saistīto parādu dzēšanu Komisija nevērtēja saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu.
- (⁶⁸) Tas ir skaidri saprotams arī no Lēmuma C 10/94 formulējuma.
- (⁶⁹) Šāda informācija tika sniegta arī ieinteresētajiem pircējiem privatizācijas procesā 2001. gadā, kā var secināt no 2001. gada 19. jūnija “padziļinātas pārbaudes” ziņojuma, ko HDW un *Ferrostaal* vajadzībām sagatavoja *Arthur Andersen*, 23. lpp. (pievienots kā C pielikums TKMS un GNSH 2007. gada 21. jūnijā iesniegtajā ziņojumā).
- (⁷⁰) Komisija atgādina, ka nav pieprasījusi 2001. un 2002. gadā veikto privatizāciju un ka tā nekādā gadījumā nepieprasīja iesaldēt ieguldījumu programmu šā procesa laikā.
- (⁷¹) 2004. gada 20. oktobra vēstules 1.3.b. iedaļa.
- (⁷²) Grieķijas iestādes norādījušas summu euro.
- (⁷³) Šī informācija ir sniegta Grieķijas 2004. gada 20. oktobra vēstules 1.3. iedaļā un 4., 5. un 6. pielikumā.
- (⁷⁴) OV C 71, 11.3.2000., 14. lpp.
- (⁷⁵) Skatīt 14. zemsvītras piezīmi Grieķijas 2004. gada 20. oktobra vēstulē.
- (⁷⁶) Paziņojuma par garantijām 2.1.2. punktā ir norādīts, ka “pat ja saskaņā ar garantiju valsts neveic maksājumus, tas vienlaigā var būt valsts atbalsts saskaņā ar 87. panta 1. punktu. Atbalstu piešķir brīdī, kad sniedz garantiju, nevis brīdī, kad garantiju izmanto vai kad saskaņā ar garantijas noteikumiem veic maksājumus. To, vai garantija ietver valsts atbalstu, un, ja tā ir, kāda varētu būt valsts atbalsta summa, novērtē brīdī, kad piešķir garantiju.”
- (⁷⁷) Piemēram, 2001. gada marta dokumenta “*Hellenic Shipyards S.A. – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas*”, kas tika izsūtīts ieinteresētajiem pircējiem, 10. lappusē kā HSY konkurents tiek minēts uzņēmums “*Portugal shipyards*”. Šā ziņojuma kopiju TKMS/GNSH iesniedza 2007. gada 21. jūnija vēstule.
Komisija arī norāda, ka Komisijas lēmumā apvienošanās lietā Nr. COMP/M.2772 – HDW/FERROSTAAL/HELLENIC SHIPYARD pie virsraksta “Ģeogrāfiskā tirgus definīcija” ir norādīts, ka “Puses piekrīt, ka visu veidu tirdzniecības kuģu būves, remonta un pārbūves tirgus ģeogrāfiskā ziņā aptver visu pasauli, jo kuģu transportēšanas izmaksas ir salīdzinoši nelielas, un nav nozīmīgu tirdzniecības ierobežojumu.”
- (⁷⁸) Komisija norāda arī, ka iepriekšējie Komisijas un Padomes lēmumi par HSY sniegto valsts atbalstu bija balstīti uz konkurences kropļojumiem un ietekmi uz tirdzniecību. Šie lēmumi nekad nav tikuši apstrīdēti. Tāpēc, vērtējot tajā pašā laikposmā īstenotus pasākumus, nav jāveic plašas pārbaudes, lai pārbaudītu, vai tiek izpildīti šie divi kritēriji.

- (⁷⁹) OV L 202, 18.7.1998., 1. lpp.
- (⁸⁰) OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.
- (⁸¹) Šo informāciju Grieķija sniedza 2004. gada 20. oktobra vēstules 1.3.a iedaļā un 4. pielikumā.
- (⁸²) Ja būvētava būtu pārtraukusi darbību, kompetentās kontroles iestādes varēja nolemt neveikt plāna īstenošanas pārbaudes, tāpēc netiktu izpildīts pirmās maksājuma daļas izmaksas nosacījums.
- (⁸³) Grieķijas iestādes 2004. gada 20. oktobra vēstules (tulkojums angļu valodā) 1.2.2. iedaļā "Kompetento orgānu pirmā kontrole", skaidro, ka Tautsaimniecības ministrija par vēlu aizpildīja kontroles veidlapu, kavējot Grieķijas valdības apstiprinājuma lēmumā noteikto termiņu (1999. gada 31. decembris). Lai izmaksātu atbalstu pēc minētās dienas, Grieķijas iestādēm bija jāatļauj pagarināt ieguldījumu plāna īstenošanas periodu. Lēmumā, ar kuru tika atļauts pagarinājums, tika pieņemts, ka tiks pagarināts arī lēmējas komitejas darbības laiks, ko sarežģīja izmaiņas tiesību aktos.
- (⁸⁴) OV C 368, 23.12.1994., 12. lpp.
- (⁸⁵) Starpība starp divām procentu likmēm ir jāreizina ar atlikušā (t. i., vēl neatmaksātā) aizņēmuma pamatsummu attiecīgajā gadā.
- (⁸⁶) Līdzīgā veidā paziņojumā par garantijām ir norādīts, ka atbalsts tiek piešķirts garantijas piešķiršanas brīdī, nevis vēlāk (skatīt 76. zemspvītras piezīmi).
- (⁸⁷) Aizdevuma tirgus vērtība patiešām ir atkarīga no nākotnes naudas plūsmu pašreizējās vērtības; tās tiek diskontētas, izmantojot procentu likmi, kas atspoguļo aizdevuma risku. Ja aizdevuma līgumā noteiktā procentu likme ir mazāka par minēto procentu likmi, tirgus vērtība uzreiz kļūst mazāka par aizdevuma nominālo vērtību.
- (⁸⁸) Ja jaunais ETVA īpašnieks nolemtu pēc privatizācijas pagarināt valsts negarantēta aizņēmuma termiņu pēc tā sākotnējā termiņa, laikposmā pēc sākotnējā termiņa nav atbalsta, jo saskaņā ar tikko izskaidroto argumentāciju valsts līdzekļi nav iesaistīti.
- (⁸⁹) Grieķija šo informāciju sniedza 2004. gada 20. oktobra vēstules 1.3. iedaļā un 6. pielikumā.
- (⁹⁰) Skatīt 83. zemspvītras piezīmi.
- (⁹¹) Varētu jautāt, kāpēc ETVA 2002. gada 31. maijā parakstīja aizdevuma līgumu, ja tai nebija nodoma izmaksāt HSY attiecīgo summu. Komisija norāda, ka līguma datums tieši sakrīt ar HSY pārdošanas noslēgšanas parakstīšanas datumu. Tāpēc ir iespējams, ka HSY pircēji izdarīja spiedienu uz ETVA, lai tā piešķirtu papildu finansējumu HSY, draudot, ka nepiekrītīs pārdošanas noslēgšanai. Šajos apstākļos, iespējams, ETVA piekrita noslēgt šo aizdevuma līgumu, bet iekļāva līgumā noteikumus, kas atļauj tai atteikties izmaksāt aizdevumu, kad HSY to pieprasīs. Kā izskaidrots E18c pasākuma novērtējumā, saskaņā ar 2002. gada 20. marta līguma 8.2.2. iedaļu bija paredzēts, ka *Piraeus Bank* palīdzēs valstij pabeigt HSY pārdošanu. Uz šā pamata arī valsts, iespējams, izdarīja spiedienu uz ETVA, lai tā parakstītu šo aizdevuma līgumu, lai veicinātu HSY pārdošanas noslēgšanu.
- (⁹²) HSY 2006. gada 30. oktobra vēstulē iesniedza piezīmes par lēmumu par procedūras pagarināšanu. Šīs vēstules 4. punktā ir norādīts, ka, "ņemot vērā to, ka HSY ir cieši sadarbojies ar Grieķijas valsti, sagatavojot atbildi Eiropas Komisijai, uzņēmums neuzskata, ka tam būtu atkārtoti jāiesniedz informācija, ko jau ir iesniegusi Grieķijas valsts, vai ka tam būtu jāizklāsta tie paši argumenti, kuru saturam tas pilnībā piekrīt, taču, lai atbilde būtu pilnīgāka un lai palīdzētu Komisijai pildīt tās uzdevumu, uzņēmums apkopos jau izvirzītos argumentus un iesniegs jaunus pierādījumus, ko ir ievācis laikā no Grieķijas valsts atbildes sniegšanas brīža līdz šīs atbildes sniegšanai, un izvirzīs jaunus vai papildinošus argumentus". Tāpēc šajā lēmumā HSY un Grieķijas piezīmes par lēmumu par pagarinājumu tiks apvienotas, lai divreiz neatkārtotu argumentus.
- (⁹³) Saskaņā ar Direktīvu 90/684/EEK pārstrukturēšanas atbalstu (III nodaļa) iedala ieguldījumu atbalstā (6. pants), slēgšanas atbalstā (7. pants), izpētes un attīstības atbalstā (8. pants) un darbības atbalstā pārstrukturēšanas nolūkos (9. un 10. pants).
- (⁹⁴) Grieķijas iestāžu 2008. gada 15. februāra vēstules 26. punkts.

- (⁹⁵) Grieķijas iestāžu 2007. gada 19. marta vēstule. Šī argumentācija tika atkārtota 2007. gada 29. jūnija vēstules 62. un 63. punktā.
- (⁹⁶) Šis dalības izvērstāks apraksts ir sniegts E10 pasākuma analizē.
- (⁹⁷) Grieķijas iestāžu 2003. gada 31. marta vēstule, atbildes uz 5. jautājumu izraksts.
- (⁹⁸) Grieķijas iestāžu 2007. gada 29. jūnija vēstule, 49., 50. un 51. punkta izraksts.
- (⁹⁹) Komisija nevarēja ignorēt to, ka darbiniekiem ir tādi mērķi kā nodarbinātības saglabāšana un ka tie tāpēc centīsies aizsargāt šos mērķus, vadot paši savu uzņēmumu, un tā arī to neignorēja. Tomēr pirkuma augstā cena nozīmēja, ka akciju vērtības saglabāšana un palielināšana arī kļūs par darbinieku svarīgu mērķi.
- (¹⁰⁰) Jāatgādina, ka pirkuma cenas samaksa ar ieturējumiem no darbinieku algām un pabalstiem bija noteikta ne tikai 1995. gada septembra līgumā, bet arī Likuma 2367/1995 12. pantā.
- (¹⁰¹) Jāatgādina, ka ETVA varēja realizēt savu ķilu uz akcijām, ja dalībnieki nemaksātu pirkuma cenu, kā paredzēts 1995. gada septembra līgumā.
- (¹⁰²) Jāatgādina, ka pirkuma cenas samaksa ar ieturējumiem no darbinieku algām un pabalstiem bija noteikta ne tikai 1995. gada septembra līgumā, bet arī Likuma 2367/1995 12. pantā.
- (¹⁰³) 1995. gada septembra līgumā bija skaidri norādīts, ka darbiniekiem vienlaikus būs jāmaksā pirkuma cena un maksa par kapitāla palielināšanu. Tāpēc šis divkāršais maksājums nav negaidīts. Tā ir 1995. gada septembra līguma būtiska sastāvdaļa. Pirms Grieķija iesniedza šo līgumu Komisijai kā privatizāciju, Grieķijai bija jāpārbauda, vai līguma pamatnoteikumi ir īstenojami. Ja līguma, kuru Grieķija pati iesniedza Komisijai, pamatnoteikumi izrādījās neizpildāmi, ir jāsecina, ka Lēmuma C 10/94 pamatā bija Grieķijas sniegta maldinoša informācija, un lēmums ir jāatceļ.
- (¹⁰⁴) Grieķijas iestāžu 2007. gada 29. jūnija vēstules 59. un 60. punkts.
- (¹⁰⁵) Grieķijas 2006. gada 5. oktobra vēstules 191. punktā ir norādīts: "No 31.12.1998. līdz HSY akciju pārdošanai HDW/FS konsorcijam (11.10.2001.) daļa darbinieku-akcionāru algu tika ieturēta, kā izskaidrots iepriekš, kā samaksa ETVA par 49 % akciju iegādi." HSY 2006. gada 31. oktobra vēstules 35. un 36. punktā bija izteikts līdzīgs apgalvojums. Pirms lēmuma par pagarināšanu Grieķijas iestādes bija izteikušas līdzīgus apgalvojumus 2005. gada 26. maija vēstules astotajā nodaļā. Turklāt Grieķija vairākās vēstulēs norādīja, ka darbinieki ir 49 % akciju īpašnieki. Tādējādi Grieķija radīja iespaidu, ka 1995. gada septembra līgums ir izpildīts. Tikai pēc procedūras uzsākšanas Komisija atklāja, ka Grieķija nav īstenojusi savu likumu (t. i., Likumu 2367/1995), jo tā bija nodevusi darbiniekiem īpašumtiesības uz 49 % HSY akciju, bet nebija izpildījusi pārējo līgumu, proti, nebija tiem pieprasījusi samaksāt pirkuma cenu. Pretēji tam Grieķijas iestādes 2003. gada 31. marta vēstulē bija netieši norādījušas, ka (daļa) darbinieku nebija samaksājuši (daļu) ikgadējo maksājumu, kā bija plānots.
- (¹⁰⁶) Komisijas 2007. gada 27. aprīļa Grieķijai nosūtītā vēstule (3. jautājums) un 2007. gada 23. augustā HSY nosūtītā vēstule.
- (¹⁰⁷) Komisijas 2007. gada 27. aprīļa Grieķijai nosūtītā vēstule (4. jautājums) un 2007. gada 23. augustā HSY nosūtītā vēstule. Pēdējā vēstule Grieķijai tika nosūtīta 2007. gada 13. novembrī, dodot Grieķijai iespēju sniegt piezīmes otrreiz.
- (¹⁰⁸) Grieķijas 2007. gada 29. jūnija vēstules 2.3.c un 2.4. punkts, HSY 2007. gada 9. oktobra vēstule un Grieķijas 2007. gada 14. decembra un 2008. gada 15. februāra vēstule.
- (¹⁰⁹) Attiecībā uz KEYMAR remontu 2003. gada pirmajos mēnešos Grieķija apgalvo, ka, tā kā remontdarbi bija daudz sarežģītāki nekā citos gadījumos, ir pamatoti pieņemt, ka netiešo darba stundu īpatsvars bija 25 %, nevis 20 %.
- (¹¹⁰) Grieķijas 2006. gada 5. oktobra vēstules 144. punkts.
- (¹¹¹) Komisijas 2004. gada 27. aprīļa vēstule (2.2. jautājums), uz ko Grieķija atbildēja 2007. gada 29. jūnija vēstulē.

(112) Šis rādītājs visdrīzāk norāda, cik maksā HSY darbinieku produktīvā stunda konkrētā gadā. Darbinieka nostrādāto produktīvo stundu skaits ir tikai daļa no nostrādātajām stundām, par ko HSY maksā šim darbiniekam. Šis skaits ir atkarīgs no daudziem faktoriem, galvenokārt no būvētavas struktūras un efektivitātes. Pretēji tam, apakšuzņēmēji konkurē cits ar citu. Tāpēc tiem ir jābūt konkurētspējīgiem un elastīgiem. Tiem ir ierobežotas pastāvīgās izmaksas (t. i., pastāvīgie strādnieki), un to izmaksām ir jābūt zemām. Būvētavas izmanto apakšuzņēmējus tieši tāpēc, ka tas izmaksā lētāk nekā pašiem algot papildu darbaspēku.

(113) Konsultants norāda:

“Apakšuzņēmēju cilvēkstundu skaitu var aprēķināt pēc izmaksām, izmantojot vidējās cilvēkstundas izmaksas, kuras vienā un tajā pašā nozarē un valstī ir salīdzināmas.

Pamatojoties uz Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonda publicēto ziņojumu “Samaksas attīstība 2006. gadā”, minimālā bruto alga mēnesī ir vienāda ar EUR 625,97 Grieķijā un ar EUR 1 254,28 Francijā.

Vidējā cilvēkstundas tirgus cena kuģu remonta jomā Francijā ir no EUR 40 līdz EUR 50, piemērojot koeficientu 2, kas raksturo minimālās algas attiecību Francijā un Grieķijā, paredzamā kuģu remonta cilvēkstundas cena Grieķijā varētu būt no EUR 20 līdz EUR 25.

Veikto pētījumu rezultātā šķiet, ka šī likme 2007. gada sākumā svārstījās no EUR 30 līdz EUR 36. Šī cena ir rēķinā iekļautā cena par katru tiešo cilvēkstundu, un tajā ir iekļautas visas saistītās izmaksas: netiešās izmaksas, vadības izmaksas, vispārīgie izdevumi un pieskaitāmās izmaksas.

Tā kā netika identificēta kuģu remonta nozares vidējo algu sakarība salīdzinājumā ar minimālajām algām abās valstīs, aprēķinos priekšroka tiek dota konservatīvam skaitlim, jo aplēsēs tiks izmantotas cilvēkstundas cenas no EUR 30 līdz EUR 36 stundā.

Grieķijas iesnieguma Komisijai 6. pielikumā minētās apakšuzņēmēju cilvēkstundas likmes ir šādas:

(EUR)

Gads	Tiešās	Iekļaujot peļņu (15 %) un netiešās izmaksas (20 %), ievērojot Grieķijas iesnieguma 6. pielikumā iekļauto metodiku
2002	25,97	40
2003	27,49	42,3
2004	[...]	[...]
2005	[...]	[...]
2006	[...]	[...]

Aprēķinot apakšuzņēmēju nostrādāto cilvēkstundu skaitu, pamatojoties uz cilvēkstundu izmaksām 2006. gadā no EUR 30 līdz EUR 36 un atvasinot no šiem datiem iepriekšējo gadu rādītājus, izmantojot Eurostat publicēto eskalācijas indeksu, iegūst šādus rādītājus:

INDEKSS: Im-Ici-tot	2002	2003 (9 m)	2004	2005	2006
ES-27 indekss	108,9	112,8	116,5	119,7	121,6
Grieķijas indekss	113,5	116,6	127,0	127,7	133,9
Apakšuzņēmēju darba bilance	3 804 891	16 471 323	[...]	[...]	[...]
Konsultanta aplēse					
Cilvēkstundas izmaksas (min. vērtība)	25,4	26,1	28,5	28,6	30
Apakšuzņēmēju tiešās cilvēkstundas (maks. aplēse)	149 598	630 388	[...]	[...]	[...]
Konsultanta aplēse					
Cilvēkstundas izmaksas (maks. vērtība)	30,5	31,4	34,2	34,3	36
Apakšuzņēmēju tiešās cilvēkstundas (min. aplēse)	124 665	525 324	[...]	[...]	[...]
Hellenic Shipyard dati					
Cilvēkstundas izmaksas	25,97	27,49	[...]	[...]	[...]
Cilvēkstundas izmaksas + netiešās izmaksas + peļņa	40,0	44,5	[...]	[...]	[...]
Apakšuzņēmēju tiešās cilvēkstundas	95 232	370 142	[...]	[...]	[...]

- (¹¹⁴) Komisijas 2004. gada 27. aprīļa vēstule (2.2.d jautājums), uz kuru Grieķija atbildēja 2007. gada 29. jūnija vēstulē.
- (¹¹⁵) Lieta T-296/97 "*Alitalia*" pret Komisiju, ECR, 2000, II-3871,82. un 84. punkts.
- (¹¹⁶) Jo īpaši ETVA, no vienas puses, nevar neīstenot to 1995. gada septembra līguma daļu, kas attiecas uz pirkuma cenas samaksu (t. i., nepieprasīt samaksāt atbilstošos ikgadējos maksājumus), un, no otras puses, apgalvot, ka, pamatojoties uz to pašu līgumu, tai bija pienākums piedalīties kapitāla palielināšanā. Citiem vārdiem, tā kā ETVA un Grieķija izlēma pareizi nepildīt būtiskus līguma noteikumus, tās nevar vienlaikus selektīvi atsaukties uz citiem šā līguma noteikumiem, lai apgalvotu, ka ETVA bija līgumiskas saistības veikt dažas darbības (t. i., piedalīties kapitāla palielināšanā).
- (¹¹⁷) HSY darbinieki piedalījās kapitāla palielināšanā. Taču viņi nebija tādā pašā situācijā kā ETVA. Patiešām, viņi jau bija pārkāpuši 1995. gada septembra līgumu, jo nemaksāja ETVA pirkuma cenu. Turklāt viņu situācija atšķīrās no ETVA un tirgus ekonomikas ieguldītāja situācijas. Patiešām, viņus uztrauca darbavietu saglabāšana, kas mudināja viņus ieguldīt HSY, pat ja paredzamais finansiālais ieguvums būtu nepietiekams, lai pārliecinātu tirgus ekonomikas ieguldītāju veikt ieguldījumu.
- (¹¹⁸) Grieķija iesniedza šā likuma kopiju 2006. gada 5. oktobra vēstules 10. pielikumā.
- (¹¹⁹) No Grieķijas un HSY iesniegumiem (tostarp *Deloitte* ziņojuma) nav pilnībā skaidrs, vai prēmijas summa bija 0,4 % gadā, bet to maksāja reizi ceturksnī, vai 0,4 % ceturksnī. Kaut gan šis apstāklis ir svarīgs atgūšanas procedūrā, tas neietekmē secinājumu šajā lēmumā.
- (¹²⁰) Šis saraksts bija iekļauts ziņojuma 3-11. un 3-12. lappusē, 10 miljardu drahmu aizdevuma analīzē, kam bija valsts garantija, kas piešķirta, pamatojoties uz Likumu 2322/1995 (šā lēmuma E14 pasākums).
- (¹²¹) Komisija ir atļāvusi īstenot kuģu būves garantiju shēmas, kurās nav atbalsta, Vācijā (OV C 62, 11.3.2004., 3. lpp.), Nīderlandē (OV C 228, 17.9.2005., 10. lpp.), Francijā (OV C 259, 27.10.2006., 14. lpp.) un Somijā (OV C 152, 6.7.2007., 6. lpp.). Pēdējās divās shēmās ir nepārprotami iekļautas avansa maksājumu garantijas.
- (¹²²) Tā kā ETVA brīdī, kad piešķīra pirmās iemaksas garantijas, 100 % apmērā piederēja valstij, garantijas prēmija, ko HSY maksāja ETVA, jau bija atlīdzība valstij.
- (¹²³) Grozījumi bija šādi:
Programmas līgums 33a – SD 33a (20 HA/A piegāde): soda naudas tika aprēķinātas par laiku līdz 31.12.2002. un reģistrētas grozījumos kā konstatētas summas. Tika panākta vienošanās, ka šīs summas tiks atmaksātas pa daļām 10 maksājumos, no kuriem pirmais maksājums ir jāveic pirmā transportlīdzekļa piegādes brīdī, bet pārējie deviņi – brīdī, kad tiek izpildīta katra no pēdējām deviņām piegādēm. Tika panākta vienošanās, ka soda naudas uzkrāšana tiks pārtraukta no 01.10.2003. ar nosacījumu, ka konsorcijs (*Siemens AG*, *Siemens SA* un *HSY*) piegādās OSE līdzvērtīgu ritošo sastāvu. Konsorcijs izpildīja šo nosacījumu tikai daļēji, tāpēc OSE aprēķināja un pieprasīja soda naudu par visu periodu.
Programmas līgums 39 – SD 39 (24 elektrisko lokomotīvu piegāde): soda naudas tika aprēķinātas par laiku līdz 31.12.2002. un reģistrētas grozījumos kā konstatētas summas. Tika panākta vienošanās, ka šīs summas tiks atmaksātas pa daļām 10 maksājumos, no kuriem pirmais maksājums ir jāveic pirmā transportlīdzekļa piegādes brīdī, bet pārējie deviņi – brīdī, kad tiek izpildīta katra no pēdējām deviņām piegādēm. Tika noteikts laiks pēc piegādes termiņa, kurā nepiemēro soda naudas. Netika paredzēta līdzvērtīga ritošā sastāva piegāde kā PL 39 SD 39 gadījumā, taču tika grozīts piegādes grafiks. OSE pieprasīja soda naudas summas, kas bija noteiktas līdz 31.12.2002., un piedzina tās no konsorcijiem (*Siemens AG*, *Siemens SA* un *HSY*).
Programmas līgums 35 – SD 35 (29 tramvaju vagonu piegāde): periods, kurā nepiemēro soda naudu, netika piešķirts, tāpēc OSE pieprasīja un piedzina soda naudas summas. Par periodu, kurā netika maksāta soda nauda, tika aprēķināta un pieprasīta kavējuma nauda.
- (¹²⁴) Līdz Grieķijas 2006. gada 5. oktobra vēstulei bija ieturēta summa EUR 9 932 511,99 apmērā, un vēl bija jāietur EUR 826 556.
- (¹²⁵) Programmas līguma konsorcijs darbojās HSY, *Siemens AG* un *ABB Daimler-Benz Transportation* (no 2001. gada 1. maija *Bombardier Transportation*). Par līguma izpildi 22,06 % no kopējās galīgās cenas pienācās HSY, bet 77,94 % – pārējiem uzņēmumiem.

- (¹²⁶) Šajā līgumā bija paredzēta arī vilcienu automatiskās aizsardzības un identifikācijas sistēmas konfigurēšana un uzstādīšana 50 motorvagoniem. Grafiskā paredzētais darba pabeigšanas termiņš bija 2004. gada janvāris. Valde vienprātīgi pieņēma Lēmumu Nr. 578/4/4-9-2002 pagarināt piegādes laiku līdz 2004. gada 19. maijam, ņemot vērā to, ka kavējums nenotika konsorcijs vainas dēļ. Darbs tika pabeigts 2004. gada 4. jūnijā. Saskaņā ar programmas līguma 14. punktu soda naudas par norunātā piegādes laika neievērošanu bija jāsaņem aprēķināt 40 dienas pēc līgumā paredzētās piegādes dienas un tikai tad, ja piegādes laika neievērošana būtu notikusi piegādātāja vainas dēļ. Līdz ar to nebija pamata piemērot soda naudas un procentu maksājumus par šo kavējumu.
- (¹²⁷) No Grieķijas un HSY iesnieguma (tostarp pirmā *Deloitte* ziņojuma) nav pilnībā skaidrs, vai aizdevuma nomināls sākotnēji bija drahmas vai euro. Grieķijas atbildē uz lēmumu par procedūras uzsākšanu ir dotas summas tikai euro un norādīts, ka procentu likmes pamatā ir trīs mēnešu *Euribor* likme. Savukārt pirmajā *Deloitte* ziņojumā ir norādīts, ka aizdevuma summa bija 16,92 miljardi drahmū, un procentu likmes pamatā bija *Libor*. Šo jautājumu var noskaidrot atgūšanas procedūrā.
- (¹²⁸) TKMS un GNSH 2007. gada 21. jūnija vēstulē iesniedza otro *Deloitte* ziņojumu. Šā ziņojuma C papildinājums ir "The Due Diligence Report on Hellenic Shipyards S.A. titled "Copy for Presentation Purposes" and its Executive Summary prepared by Arthur Andersen, dated 19 June 2001". Šā padziļinātās pārbaudes ziņojuma 7. lappusē ir analizēti HSY debitoru parādi un norādīts, ka *Strintzis Lines* tirdzniecības parāds "ir piedzenams tikai kuģu piegādes brīdī 2002. gadā". Tas apstiprina, ka, izņemot ierobežotos avansa maksājumus, kuri jebkurā gadījumā jau bija samaksāti un vairs nebija piedzenami, pārējā pirkuma cenas daļa nebija piedzenama pirms kuģu piegādes.
- (¹²⁹) Grieķijas iestādes 2004. gada 21. oktobra un 2004. gada 17. decembra vēstulē lietā CP 71/02 apstiprināja, ka HSY sakarā ar šiem diviem kuģiem pieteicās uz darbības atbalstu 9 % apmērā un kompetentā ministrija pieņēma šo pieteikumu. Tomēr Grieķijas iestādes apstiprināja, ka galu galā atbalsts netika izmaksāts, jo HSY nepabeidza kuģu būvi. Atbalsta piešķiršanas lēmumi galu galā tika atsaukti. Šī tēma ir apskatīta lēmuma par pagarināšanu 13(c) pasākumā.
- (¹³⁰) Skatīt 127. zemsvītras piezīmi.
- (¹³¹) Attiecībā uz iespēju piedzīt ieņēmumus līguma izpildes laikā (t. i., pirms piegādes) Komisija vēlreiz atsaucas uz šā lēmuma 128. zemsvītras piezīmē citēto dokumentu, kurā norādīts, ka 2000. gada 31. decembrī ar līgumiem ar OSE saistītais tirdzniecības parāds bija tikai 0,5 miljoni euro. Turklāt minētajā dokumentā ir norādīts, ka "šie debitoru parādi tiks kompensēti ar attiecīgajiem saņemtajiem avansa maksājumiem". Tas rāda, ka minētajā brīdī no OSE nevarēja piedzīt naudu.
- (¹³²) Sākotnējā starpība ir 25 bāzes punkti, kas no 2000. gada 1. aprīļa tika palielināta līdz 125 bāzes punktiem. Komisija pamatojas uz pirmo *Deloitte* ziņojumu.
- (¹³³) Šajā rakstā presē ir minēts, ka kuģu remonta darbības netika ievērojami ietekmētas: "Contracts – Hellenic declares business as usual after Athens earthquake", *Lloyd's List International*, 1999. gada 14. septembris.
- (¹³⁴) Vēstule, ar kuru Grieķija izteica piezīmi par lēmumu par procedūras uzsākšanu.
- (¹³⁵) Dati no Grieķijas 2007. gada 29. jūnija vēstules.
- (¹³⁶) Šī kredītlinija 1999. gada 19. maijā no ASV dolāriem tika konvertēta euro.
- (¹³⁷) Attiecībā uz iespēju piedzīt naudu pirms ražojumu piegādes Komisija atsaucas uz 128. zemsvītras piezīmē citēto dokumentu, kas ir minēts arī 123. zemsvītras piezīmē. Šis padziļinātās pārbaudes ziņojums attiecas uz laikposmu pēc šobrīd vērtēto aizdevumu atmaksas. Tomēr ir lietderīgi paskaidrot, ka pirms ražojuma piegādes nav piedzenama gandrīz nekāda nauda. Šajā padziļinātās pārbaudes ziņojumā jo īpaši ir redzams, ka 2000. gada 31. decembrī no *Strintzis*, Grieķijas Jūras kara flotes, OSE un ISAP nebija piedzenama gandrīz nekāda nauda.
- (¹³⁸) Skatīt Komisijas paziņojumu par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodi (OV C 273, 9.9.1997., 3. lpp.).
- (¹³⁹) Šo bilanci var apskatīt TKMS un GNSH iesniegtajos dokumentos, kas aprakstīti šā lēmuma 128. zemsvītras piezīmē.
- (¹⁴⁰) Zemūdeņu gadījumā Grieķijas valsts izvirzīto nosacījumu rezultātā pirmā zemūdene tiks pilnībā uzbūvēta Ķīlē (Vācijā), turpretī divas pārējās tiks samontētas HSY (skatīt šā lēmuma 44. apsvērumu). Visdrīzāk būtu lētāk un efektīvāk visas trīs zemūdenes būvēt Vācijā. Būtu arī racionālāk neiekļaut HSY, kas bija grūtībās nonācis uzņēmums, kam turklāt konsorcijs nebija nekādas pieredzes saistībā ar zemūdenēm.

- (¹⁴¹) Kādā brīdī šie līdzekļi būtu bijuši vajadzīgi, lai segtu izmaksas, kas radušās, pildot attiecīgos militārā rakstura līgumus. Attiecīgajā brīdī šie līdzekļi vairs nebūtu bijuši pieejami citu HSY darbību finansēšanai. Citiem vārdiem, attiecīgajā brīdī tika anulēta daļa valsts piešķirtās priekšrocības. Atlikusī priekšrocība bija tāda, ka iepriekšējos ceturkšņos būvētavas rīcībā bija līdzekļi, ko tā saņēma bez atlīdzības, kaut gan tā nevarētu aizņemties šo naudu no bankām.
- (¹⁴²) 2006. gada 30. oktobra vēstules 30. lappuse.
- (¹⁴³) Piemēram, ar darbībām militārajā jomā saistītā ļoti lielās parādu summas norakstīšana bija minēta Lēmumā C 10/94, taču netika vērtēta saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu, noslēgšanas izdevumi saistībā ar darbībām militārajā jomā bija minēti Lēmumā N 513/01, taču netika vērtēti saskaņā ar noteikumiem par valsts atbalstu, un tas pats attiecas uz vairākiem lēmumiem par pagarināšanu minētajiem pasākumiem.
- (¹⁴⁴) Piemēram, 2001. gada 2. jūlija uzaicinājumā iesniegt saistošus *Hellenic Shipyards S.A.* akciju iegādes piedāvājumus ir norādīts, ka "tiek noteikts, ka gadījumā, ja tiek uzlikta soda nauda par EK regulu iespējamu pārkāpumu attiecībā uz valsts atbalstu, augstākās cenas solītājs nebūs atbildīgs par šādas soda naudas samaksu. Šim apliecinājumam ir priekšroka pār akciju nodošanu".
- (¹⁴⁵) 2001. gada 14. septembra sanāksmes protokolā, ko parakstīja puses, ir norādīts, ka "tiek panākta vienošanās, ka ES apstiprinājums būs nosacījums, kam ir priekšroka pār līguma noslēgšanu pēc tā parakstīšanas. Ja ES vilcināsies pieņemt šādu lēmumu [...] vai ja tas nebūs apmierinošs, puses vienojas, ka *ETVAbank* uzņemsies pienākumu sniegt *HDW-Ferrostaal* garantiju attiecībā uz neatrisinātiem jautājumiem saistībā ar ES sakarā ar iepriekšējām un tagadējām valsts subsīdijām saistībā ar *HSY*, ja tādas ir".
- (¹⁴⁶) Piemēram, 2001. gada 6. decembra vēstulē, kas adresēta *HDW* un kuras kopija nosūtīta *Ferrostaal*, *Alpha Finance*, kas bija valsts un *ETVA* konsultants, norāda: "Attīstības ministrija un *ETVAbank* mūs ir norīkojusi sniegt jums pielikumā pievienoto *ETVAbank* piedāvāto [...] garantijas vēstules tekstu, kura *ETVAbank* jāizsniedz *HDW/Ferrostaal*, ja netiek izpildīts Līguma 1.2.3. punkts." *HDW* 2002. gada 23. janvāra, 2002. gada 31. janvāra un 2002. gada 8. marta faksa ziņojumos nosūtīja *Alpha Finance* piezīmes par precīzu garantijas formulējumu.
- (¹⁴⁷) *Bank Piraeus* iesniedza vairākus presē publicētus rakstus saistībā ar laikposmu no 2001. gada oktobra līdz 2002. gada maijam, parādot, ka valdība bija tieši iesaistīta *HSY* privatizācijas procesā.

(¹⁴⁸) 2005. gada 23. maija vēstulē norādīts:

“HSY pārdošana tika veikta saskaņā ar denacionalizācijas procedūru (Likums 2001/1990). Deklarācijas procedūrā, kurai sākumā sekoja 11.10.2001. solījuma līguma parakstīšana un pēc tam izpildes līguma parakstīšana (31.05.2002.), bija ietverti visi nodošanas pamatnosacījumi, kā arī iesniegta finanšu konsultanta analīze (2001. gada aprīlis) un piedāvājumu iesniegšana. Visos šajos posmos, kuros visām ieinteresētajām personām (tostarp sūdzības iesniedzējam) bija pieejama informācija, tika noteikts garantijas nosacījums.

Līdz ar to 17.12.2004. vēstulē ir uzsvērts, ka tas ir ne tikai juridiski un finansiāli saistošs nosacījums, bet nosacījums, kas jau sākotnēji ir ietverts sarunās par būvētavas privatizāciju un jo īpaši kā kritisks (*sine qua non*) nosacījums, bez kura izpildes HSY akciju pārdošana nebūtu iespējama. Raksturīgi, kā minēts iepriekš, ir tas, ka šis nosacījums ar dažādām klauzulām, bet vienmēr ar to pašu mērķi, t. i., darījuma pieņemamu veicināšanu atbilstīgi tirgus noteikumiem, no privatizācijas procesa sākuma ir sastopams šādos tekstos:

Konsultanta deklarācija.

Aicinājums iesniegt saistošus piedāvājumus.

Iepirkšanas kopuzņēmuma piedāvājums (jo īpaši neietverot to deklarācijā par atteikšanos no nosacījuma), sarunu dokumentos, un, visbeidzot,

2001. gada 11. oktobra akciju pirkuma līgumā.

Līdz ar to garantijas deklarācija, kas ir iekļauta papildus 31.05.2002. garantiju līgumam, jau sākotnēji bija adresēta pretendentiem-solītājiem un tāpēc nav valsts atbalsts galīgajam pircējam. Tas pats nosacījums būtu spēkā katram solītājam, jo, kā jau minēts, tas bija iekļauts denacionalizācijas procesā. Ir arī acīmredzami, ka, tā kā denacionalizācijas process tika sākts 2001. gada februārī (laikā, kad galvenais pārdevējas bankas ETVA akcionārs bija Grieķijas valsts), valstij kā ETVA pārdevēja *Piraeus Bank* bija arī jāsniedz un tā arī faktiski sniedza garantiju tai piederošo ETVA akciju pircējam (*Piraeus Bank*) par pārdodamo aktīvu, t. i., kuģu būvētavu, jo pārdevējam bija jāsniedz šāda garantija. Šis garantijas, kuras, kā jau ir uzsvērts, ir iekļautas ar pilnīgu pārredzamību un skaidrību visos denacionalizācijas līgumu tekstos un galvenokārt 11.10.2001. solījuma līgumā, ir saistītas ar darījuma raksturu (konkrēta aktīva pārdošana), ir spēkā visiem pretendentiem un nevienam nedod papildu ieguvumu. Pamatojoties uz iepriekšminēto, ir pierādīts šīs garantijas patiesais raksturs (kā nosacījums, kas vajadzīgs, lai darījums notiktu, un saskaņā ar tirgus nosacījumiem bieži sastopams), kā arī tās saistošais raksturs, pamatojoties uz visām procedūrām pirms privatizācijas, bet arī uz pašu 11.10.2001. HSY akciju pirkuma līgumu, kam sekoja 18.10.2001. ETVA akciju pirkuma līgums un 18.3.2002. pirmais akts par grozījumiem līgumā starp ETVA un Grieķijas valsti. Tomēr pamata arguments, kas tiek īpaši uzsvērts, ir tāds, ka garantijas nosacījums ir ietverts visā denacionalizācijas procesā un netiek pirmoreiz atrunāts pēc līguma noslēgšanas. Tāpēc tas nav tāds pēdējā brīža “izgudrojums” (kā to vēlas pierādīt sūdzības iesniedzējs), kura mērķis ir apiet Kopienas noteikumus par valsts atbalsta likumību.

Grieķijas valstij kā ETVA akciju pārdevējai ne tikai 18.10.2001. līguma slēgšanas brīdī, bet arī saskaņā ar likumu vajadzēja nodot *Piraeus Bank* savas ETVA akcijas, kas ir bez jebkādam saistībām. Ņemot vērā to, ka *Piraeus Bank* nebija iesaistīta HSY denacionalizācijas procesā, tai saskaņā ar likumu un darījumu paradumiem bija jābūt nodrošinātai pret jebkurām saistībām, kas rastos no līguma par HSY nodošanu, kurā tā nepiedalījās. Tieši šo nodrošinājumu tai sniedz Grieķijas valsts 18.3.2002. garantija. Šī garantija bija pašizskaidrojoša un likumīga. Grieķijas valsts to piešķir, jo tai bija līgumsaistības pret *Piraeus Bank* kā pret līgumslēdzēju pusi, t. i., kā valsts kase, nevis kā valsts varas pārstāve.”

Komisija atgādina, ka minētās vēstules nosūtīšanas brīdī Grieķija, izsakot piezīmes par *Elefsis* apgalvojumiem, ka garantija būtu atbalsts *HDW/Ferrosaal*, vēlējās parādīt, ka šī garantija nebija priekšrocība, kas selektīvi piešķirta *HDW/Ferrosaal*, bet tika piedāvāta visiem solītājiem (tostarp *Elefsis*), kuri piedalījās HSY privatizācijas procesā. Turpmākajos iesniegumos Komisijai Grieķija, apzinādāmā, ka Komisija varētu uzskatīt šo garantiju par atbalstu HSY, mēģināja radīt šaubas par to, ka par pasākumu būtu atbildīga valsts, apgalvojot, ka garantija tika noslēgta ne ātrāk kā 2002. gada maijā, kas ir pilnīgā pretrunā ar apgalvojumiem 2005. gada 23. maija vēstulē.

(¹⁴⁹) Kā norādīts šā lēmuma 59. apsvērumā, par privatizāciju tika nolemts, pieņemot attiecīgās ministriju privatizācijas komitejas Lēmumu Nr. 14/3-1-2001.

- (¹⁵⁰) Komisija atzīst, ka 2002. gada 20. marta līguma formulējums un struktūra ir mulsinoša. 2002. gada 20. marta līguma 8.2.4. pantā ir paredzēts, ka attiecībā uz atbalstu, kas iekļauts Likuma 2941/2001 3. līdz 6. pantā (šā likuma aprakstu skatīt šā lēmuma 33. punktā), valsts maksātu *Piraeus Bank* 100 % no summas, ko *ETVA* samaksātu *HDW/Ferrostaal*. Tomēr tāda atbalsta atgūšanas gadījumā, kas nebūtu iekļauts Likuma 2941/2001 3.-6. pantā, 2002. gada 20. marta līguma 8.2.4. pantu nepiemēro. Tāpēc būtu jāpiemēro 8.2.1. pants. Minētajā pantā ir paredzēts, ka valsts maksās *Piraeus Bank* tikai 57,7 % no summas, ko *ETVA* samaksātu *HDW/Ferrostaal*. Tomēr Komisija norāda, ka līguma 8.2.2. pantā ir noteikts, ka, neskatoties uz *ETVA* akciju kontrolpaketes pārdošanu *Piraeus Bank*, notiekošo *HSY* pārdošanu turpinās vadīt valsts, nevis *Piraeus Bank/ETVA*. Šajā pantā un jo īpaši tā 8.2.2. d) punktā ir norādīts, ka valsts uzņemas, ka pircējs (t. i., *Piraeus Bank*) necietīs zaudējumus saistībā ar *Hellenic Shipyards* privatizāciju. Kā pierādīts 8.2.4. pantā (un 2001. gada 18. decembra līguma 7.4. pantā), tā kā līguma pamatā bija pieņēmums, ka *Piraeus Bank* un *ETVA* drīz apvienosies, valsts 8.2.2. pantā izteiktā apņemšanās netiktu ievērota, ja tā maksātu *Piraeus Bank* tikai 57,7 % no summas, ko *ETVA* samaksātu *HDW/Ferrostaal*. Citiem vārdiem, lai pildītu apņemšanos, kas izteikta 8.2.2. punktā, proti, nodrošināt, ka *Piraeus Bank* necietīs zaudējumus, pārdodot *HSY*, 8.2.4. pantā noteiktais mehānisms ir jāpiemēro visos atbalsta atgūšanas gadījumos, nevis tikai no Likuma 2941/2001 izrietošā atbalsta atgūšanas gadījumos.
- (¹⁵¹) *Piraeus Bank* 2002. gada 28. maija vēstulē apspriedās ar valdību par garantijas formulējumu, kuru *ETVA* plānoja sniegt *HDW/Ferrostaal*, un lūdza apstiprinājumu, ka, izpildot šo garantiju, tiks piemēroti 2002. gada 20. marta līguma 8.2.4. pantā paredzētie nosacījumi. Valdība 2002. gada 31. maija vēstulē deva piekrišanu *ETVA* izsniegt šo garantiju un apstiprināja, ka tās izpildes gadījumā tiks piemēroti 8.2.4. pantā paredzētie nosacījumi. Tas nozīmē, ka pat tad, ja pretēji iepriekš izteiktajam secinājumam 2002. gada 20. marta līgumā valstij bija pienākums maksāt *Piraeus Bank* tikai 57,7 % no summas, ko *ETVA* maksātu *HDW/Ferrostaal*, šis pienākums ir grozīts ar valdības 2002. gada 31. maija vēstuli, kurā nepārprotami apgalvots, ka tiks piemērots 2002. gada 20. marta līguma 8.2.4. pantā paredzētais mehānisms (t. i., 100 % kompensācija).
- (¹⁵²) Atbildot uz Komisijas precīzo jautājumu, kas nosūtīts 2008. gada 12. februāra vēstulē, Grieķija 2008. gada 3. marta vēstulē apstiprināja, ka tai būtu pienākums maksāt *Piraeus Bank* visu (t. i., 100 %, nevis 57,7 %) summu, ko *ETVA* samaksātu *HDW/Ferrostaal*.
- (¹⁵³) Kā norādīts E7 pasākuma novērtējumā, darbinieki bija šo akciju īpašnieki, bet nebija samaksājuši pirkuma cenu, kas tiem bija jāmaksā *ETVA*.
- (¹⁵⁴) Šā likuma aprakstu skatīt 33. apsvērumā.
- (¹⁵⁵) Lieta C-334/99 *Vācijas Federatīvā Republika pret Komisiju*, 133.–141. punkts.
- (¹⁵⁶) Turklāt Komisija norāda, ka, cik tai zināms, neviens aizdevums vai garantija, uz ko attiecas 296. pants, neatbilst šā lēmuma 3.1. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem. Tāpēc tie nebūtu pieņemami tirgus ekonomikas ieguldītājam.
- (¹⁵⁷) Ņemot vērā uzņēmēju vēlēšanos izvairīties no riska, *HSY* pārdošanai tiktu dota priekšroka pār *HSY* likvidāciju tikai tad, ja statistiski paredzamie maksājumi garantijas dēļ būtu ievērojami mazāki par 6 miljoniem euro.
- (¹⁵⁸) Šā likuma aprakstu skatīt 33. apsvērumā.
- (¹⁵⁹) Šo apstākli Komisija jau ir analizējusi lēmumā par pagarināšanu, jo īpaši 18.a pasākuma aprakstā un novērtējumā. Komisija arī piebilst, ka otrajā *Deloitte* ziņojumā ir norādīts: “d) klauzula par atbildības sadalīšanu summā, kas paredzēta akciju kapitāla palielināšanai, un esošo akciju iegādes cenā attiecībā 2:1, spriežot pēc mūsu pieredzes līdzīgos darījumos, nav ļoti izplatīta. Taču, ņemot vērā uzņēmuma darbības nozīmīgās problēmas un finanšu stāvokļa pasliktināšanos, uzskatām, ka pārdevēju (un to konsultantu) pieņemtais lēmums paredzēt šādus noteikumus bija gan racionāls, gan pamatots.” (9-2. lappuse). Komisijas interpretācijā šis citāts apstiprina, ka pirkuma cenas sadale bija valsts racionāla un pamatota prasība, ja uzskata, ka tās mērķis bija nodrošināt *HSY* darbību turpināšanu ilgtermiņā (valsts varas pārstāvja mērķis), nevis pēc iespējas palielināt pārdodot gūtos ieņēmumus (tirgus ekonomikas ieguldītāja mērķis).
- (¹⁶⁰) Skatīt 148. zemsvītras piezīmi.
- (¹⁶¹) Komisija neapgalvo, ka padziļinātajā pārbaudē varētu noskaidrot visus pasākumus, kuri jāatgūst saskaņā ar šo lēmumu, bet dažus tajā varētu noskaidrot. *TKMS/GNSH* 2007. gada 21. jūnija vēstulē ir iesniedzis dažus padziļinātās pārbaudes ziņojumus, ko 2001. gadā *HDW/Ferrostaal* vārdā sagatavoja *Arthur Andersen*. Šajos ziņojumos *Arthur Andersen* norāda, ka nav izslēgts, ka *HSY* ir saņēmis valsts atbalstu, kas nākotnē būs jāatgūst.

- (¹⁶²) Jo īpaši, tā kā ETVA un Grieķija bija apsolījušas piešķirt šo garantiju solītājiem iesniegtajā atklātā konkursa dokumentā, tas, ka šī garantija nebija minēta kā nosacījums *Elefsis* iesniegtajos piedāvājuma dokumentos, nenozīmēja, ka tas nevarētu šo garantiju pieprasīt vēlāk sarunu procesā.
- (¹⁶³) Šis arguments ir pamatots otrajā *Deloitte* ziņojumā, kur apgalvots, ka, ja *HDW/Ferrostaal* būtu jāuzņemas risks atlīdzināt valsts atbalstu, ko *HSY* saņēmis iepriekšējos gados, tas nebūtu iegādājies *HSY*.
- (¹⁶⁴) Tas ir skaidrs no septītās Kuģubūves direktīvas un no tās struktūras, kur "Ieguldījumu atbalsts" ir "III nodaļa. Pārstrukturēšanas atbalsts" daļa.
- (¹⁶⁵) Skatīt ļoti lielā apmēra parādu dzēšanu, kas minēta Lēmumā C 10/94, slēgšanas izmaksu segšanu, kas minēta Lēmumā N 513/01, un visus finansiālā atbalsta gadījumus, ko sniedza valsts un uz kuriem attiecas 296. pants, kuri minēti lēmumā par pagarināšanu.
- (¹⁶⁶) Piemēram, attiecībā uz valsts finansiālo atbalstu, ko saņēma *HSY* un kas nebija paredzēts precīzas darbības finansēšanai, Komisija uzskatīja, ka tikai 25 % no valsts atbalsta deva labumu darbībām civilajā jomā. Taču, ja tiek atgūti tikai 25 % valsts atbalsta, no darbībām civilajā jomā faktiski tiek atgūti tikai 6,25 % (t. i., 25 % no 25 %) valsts atbalsta. Šādi netiks atjaunota *HSY* sākotnējā situācija attiecībā uz darbībām civilajā jomā, jo tām ir piešķirti 25 % valsts atbalsta, bet atlīdzinātu tikai 6,25 %.
- (¹⁶⁷) OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.
-

KOMISIJAS LĒMUMS

(2008. gada 8. jūlijs)

par pasākumiem C 58/02 (ex N 118/02), ko Francija veikusi par labu *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM)

(izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 3182)

(Autentisks ir tikai teksts franču valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2009/611/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zona līgumu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus saskaņā ar iepriekš minētajiem pantiem⁽¹⁾ un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) 2002. gada 18. februārī Francijas Republika informēja Komisiju par pārstrukturēšanas atbalsta projektu par labu *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (turpmāk – SNCM)⁽²⁾, kuru pabeidza 2002. gada 3. jūlijā⁽³⁾. Ar paziņoto pārstrukturēšanas atbalstu bija paredzēts ar *Compagnie Générale Maritime et Financière* (turpmāk – CGMF)⁽⁴⁾ starpniecību rekapitalizēt sabiedrību SNCM par summu 76 miljonu euro apmērā.

(2) Ar 2002. gada 19. augusta vēstuli Komisija Francijas iestādes informēja par lēmumu uzsākt oficiālu izmeklēšanas procedūru saskaņā ar EK līguma 88. panta 2. punktu, kura paredzēta 6. pantā Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai⁽⁵⁾.

(3) Francijas iestādes 2002. gada 8. oktobrī⁽⁶⁾ nosūtīja Komisijai savus apsvērumus par 2002. gada 19. augusta lēmumu⁽⁷⁾.

(4) Pēc Francijas iestāžu lūguma ar Komisijas dienestiem tika rīkotas darba sanāksmes 2002. gada 24. oktobrī, 2002. gada 3. decembrī un 2003. gada 25. februārī.

(5) Saistībā ar procedūras uzsākšanu Komisija saņēma apsvērumus no diviem uzņēmumiem, proti, no *Corsica Ferries France* (turpmāk – CFF) 2003. gada 8. janvārī⁽⁸⁾ un no grupas *Stef-TFE* 2003. gada 7. janvārī, kā arī no dažādām Francijas pašvaldībām – 2002. gada 18. decembrī un 2003. gada 9. un 10. janvārī. Tā šos apsvērumus ar

2003. gada 13. un 16. janvāra un 2003. gada 5. un 21. februāra vēstulēm nosūtīja Francijai, lai saņemtu tās komentārus.

(6) Francijas iestādes Komisijai savus komentārus par CFF un *Stef-TFE* apsvērumiem atsūtīja 2003. gada 13. februārī⁽⁹⁾ un 2003. gada 27. maijā⁽¹⁰⁾.

(7) Komisijas dienesti 2003. gada 16. janvārī nosūtīja lūgumu sniegt papildu informāciju, uz kuru Francijas iestādes atbildēja 2003. gada 21. februārī.

(8) Francijas iestādes 2003. gada 10. februāra vēstulē⁽¹¹⁾ izklāstīja savus argumentus, lai pierādītu, ka atbalsta projekts visos tā aspektos atbilst Kopienas pamatnostādņem attiecībā uz valsts atbalstu grūtības nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽¹²⁾ (turpmāk – 1999. gada pamatnostādnes).

(9) Francijas iestādes pēc Komisijas pieprasījuma 2003. gada 25. februārī⁽¹³⁾ nosūtīja kopiju akcionāru paktam, kas saistīja SNCM un grupu *Stef-TFE*.

(10) Ar 2003. gada 9. jūlija Lēmumu 2004/166/EK (turpmāk – 2003. gada lēmums)⁽¹⁴⁾ Komisija ar konkrētiem nosacījumiem apstiprināja sabiedrības SNCM pārstrukturēšanas atbalstu, kas izmaksājams divās daļās, no kurām viena ir 66 miljonu euro apmērā, bet otras daļas summa, nepārsniedzot 10 miljonus euro, jānosaka atkarībā no tirajiem ieņēmumiem, kuri gūti no aktīvu pārdošanas pēc 2003. gada lēmuma pieņemšanas.

(11) Sabiedrība CFF 2003. gada 13. oktobrī iesniedza EK Pirmās instances tiesā (turpmāk – Pirmās instances tiesa) prasību anulēt 2003. gada lēmumu (lieta T-349/03).

(12) Komisija 2004. gada 8. septembrī nolēma uzskatīt, ka izmaiņas, ko Francija lūdza 2004. gada 23. jūnijā, proti, to kuģu sarakstā, kurus SNCM bija atļauts izmantot pēc 2003. gada lēmuma, kuģi *Aliso* nomainīt pret kuģi *Asco* un kuģa *Asco* vietā pārdot kuģi *Aliso*, nav tādas, kuru dēļ būtu jāapšaubā ar 2003. gada lēmumu atļautā pārstrukturēšanas atbalsta saderību ar kopējo tirgu⁽¹⁵⁾.

- (13) Ar 2005. gada 16. marta lēmumu (turpmāk – 2005. gada lēmums) Komisija apstiprināja pārstrukturēšanas atbalsta otrās daļas maksājumu 3,3 miljonu euro apmērā, un atļautā pārstrukturēšanas atbalsta kopējā summa tādējādi sasniedza 69 292 400 euro.
- (14) Pirmās instances tiesa 2005. gada 15. jūnijā lietā T-349/03 anulēja 2003. gada lēmumu tādēļ, ka bija kļūdaini aprēķināts atbalsta minimālais raksturs. Līdz ar šo spriedumu Komisijai nācās atgriezties ar 2002. gada 19. augusta lēmumu uzsāktās oficiālās izmeklēšanas procedūras stadijā un atzīt par spēkā neesošu 2004. gada 8. septembra lēmumu un 2005. gada 16. marta lēmumu, kuru pamatā bija anulētais 2003. gada lēmums.
- (15) Francijas iestādes 2005. gada 25. oktobrī⁽¹⁶⁾ Komisijai nosūtīja informāciju par uzņēmuma finansiālo stāvokli pēc 2002. gada 18. februāra paziņojuma par pārstrukturēšanas atbalsta plānu.
- (16) Francijas iestādes 2005. gada 17. novembrī⁽¹⁷⁾ sniedza papildu ziņas attiecībā uz 2002. gada pārstrukturēšanas plāna atjaunināšanu un SNCM pašu kapitāla atjaunošanu⁽¹⁸⁾.
- (17) Francijas iestādes 2006. gada 15. martā nosūtīja Komisijai kopsavilkumu par tirgu, uzņēmējdarbības plānu (ienākumu daļa) un provizorisko rezultātu pārskatu⁽¹⁹⁾. Citus dokumentus Komisijas dienestiem nosūtīja 2006. gada 28. martā un 2006. gada 7. aprīlī⁽²⁰⁾. Turklāt pēdējā no minētajām vēstulēm Francijas iestādes aicināja Komisiju uzskatīt, ka noteikta daļa no 2002. gada pārstrukturēšanas atbalsta, proti, summa 53,48 miljonu euro apmērā, tādēļ ka tā ir “kompensācija par sabiedriskajiem pakalpojumiem”, nav jāklasificē kā pasākums, kas veikts saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu, bet gan kā pasākums, kas nav uzskatāms par atbalstu saskaņā ar judikatūru lietā *Altmark*⁽²¹⁾, vai kā autonomi un neatkarīgi pārstrukturēšanas plāna pasākumi saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu.
- (18) 2006. gada 21. aprīlī Komisijai paziņoja par koncentrācijas projektu, ar kuru uzņēmumi *Veolia Transport* (turpmāk – VT)⁽²²⁾ un *Butler Capital Partners* (turpmāk – BCP) iegūst kopīgu kontroli pār SNCM⁽²³⁾, saskaņā ar 4. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 139/2004⁽²⁴⁾. 2006. gada 29. maijā⁽²⁵⁾ Komisija pieņēma lēmumu, ar ko šī koncentrācija tika apstiprināta.
- (19) 2006. gada 21. jūnijā⁽²⁶⁾ Francijas iestādes Komisijai nosūtīja Ekonomikas, finanšu un rūpniecības ministrijas 2006. gada 26. maija rīkojumu, ar kuru tika apstiprināti sabiedrības CGMF veiktie finanšu darījumi, 2006. gada 26. maija Dekrētu Nr. 2006-606 par SNCM nodošanu privātajam sektoram, kā arī 2006. gada 26. maija rīkojumu par SNCF veikto finanšu darījumu apstiprināšanu.
- (20) Ziņas par sabiedriska pakalpojuma deleģēšanu un sociāliem atbalstiem, kas attiecas uz transporta pakalpojumiem Korsikā, Komisijai nosūtīja 2006. gada 7. jūnijā⁽²⁷⁾.
- (21) Komisija 2006. gada 13. septembrī nolēma uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz jaunajiem pasākumiem, kas veikti par labu SNCM, vienlaikus iekļaujot 2002. gadā paziņoto pārstrukturēšanas plānu⁽²⁸⁾ (turpmāk – 2006. gada lēmums).
- (22) Francija 2006. gada 16. novembrī nosūtīja Komisijai savus apsvērumus saistībā ar 2006. gada lēmumu⁽²⁹⁾.
- (23) Tā kā dažas ieinteresētās personas bija iesniegušas lūgumu par vienu mēnesi pagarināt apsvērumu iesniegšanas termiņu⁽³⁰⁾, Komisija nolēma šādu papildu termiņu piešķirt visām ieinteresētajām personām⁽³¹⁾.
- (24) Komisija no CFF⁽³²⁾ un no *STIM d'Orbigny* (turpmāk – *STIM*)⁽³³⁾ saņēma apsvērumus, ko ar 2007. gada 20. februāra vēstuli nosūtīja Francijas iestādēm. Arī viena ieinteresētā trešā persona atsūtīja komentārus, kas arī tika nosūtīti Francijas iestādēm, bet ko šī persona atsauc 2008. gada 28. maijā.
- (25) Francijas iestādes savus apsvērumus par ieinteresēto trešo personu apsvērumiem nosūtīja 2007. gada 30. aprīlī⁽³⁴⁾.
- (26) Sabiedrība CFF 2007. gada 20. decembrī iesniedza sūdzību pret SNCM par valsts atbalstu, ar kuru papildināja 2007. gada 15. jūnijā un 2007. gada 30. novembrī sūtīto informāciju. Šī sūdzība attiecas uz 3. pantu jaunajā nolīgumā par sabiedriskā pakalpojuma deleģēšanu, kas 2007. gada jūnijā starp Korsikas teritoriālo pašvaldību un grupējumu *Compagnie Méridionale de Navigation-SNCM* tika parakstīts par 2007.–2013. gadu. CFF uzskata, ka šīs klauzulas īstenošana sabiedrībai SNCM nodrošinot jaunus finanšu resursus apmēram 10 miljonu euro apmērā 2007. gadā. Turklāt kompensācija, kas SNCM izmaksāta par sabiedriskā pakalpojuma saistībām, esot valsts atbalsts, kas turklāt esot nelikumīgs, jo nav paziņots Komisijai.
- (27) Tā kā pēc termiņa, kas sākotnēji bija noteikts 2003. gada 13. februārī⁽³⁵⁾, Komisijai tika nosūtīts noteikts informācijas daudzums, Komisija ieinteresētās personas informēja par savu lēmumu trešo personu apsvērumu iesniegšanas termiņu pagarināt līdz 2008. gada 14. martam.
- (28) Komisija 2008. gada 26. martā Francijai nosūtīja trešo ieinteresēto personu apsvērumus, bet Francija savus komentārus nosūtīja 2008. gada 28. martā, 2008. gada 10. aprīlī un 2008. gada 28. aprīlī.

2. ŠAJĀ LĒMUMĀ APLŪKOJAMO PASĀKUMU SAŅĒMĒJA NOTEIKŠANA

- (29) Šajā lēmumā aplūkojamo pasākumu saņēmējs ir *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM), kas apvieno vairākus meitasuzņēmumus jūras kuģniecības nozarē un pārvadā pa jūru pasažierus, automobiļus un kravas automašīnas maršrutos starp kontinentālo Franciju un Korsiku, Itāliju (Sardīnija) un Magrebas valstīm (Alžīrija un Tunisija).
- (30) SNCM ir akciju sabiedrība, ko izveidoja 1969. gadā, apvienojot *Compagnie générale transatlantique* un *Compagnie de navigation mixte*, kas abas dibinātas 1850. gadā. Tolaik to sauca *Compagnie générale transmédierranéenne*, taču 1976. gadā – pēc tam, kad tās kapitāla daļas iegādājās *Société nationale des chemins de fer* (SNCF), – to pārdēvēja par *Société nationale maritime Corse-Méditerranée*. Francijas valdība šo sabiedrību bija izvēlējusies, lai īstenotu principu, kas paredzēja teritoriālo vienotību ar Korsiku, proti, jūras pārvadājumu tarifu pieskaņošanu SNCF tarifiem par dzelzceļa pārvadājumiem, saskaņā ar nolīgumu, ko 1976. gada 31. martā noslēdza uz divdesmit pieciem gadiem. Francijas valdība sabiedrībai *Compagnie générale transatlantique* jau bija uzdevusi nodrošināt transporta pakalpojumu ar Korsiku saskaņā ar iepriekšēju līgumu, ko noslēdza 1948. gada 23. decembrī.
- (31) Kad 2002. gadā tika paziņots rekapitalizācijas plāns, 20 % sabiedrības SNCM kapitāla piederēja sabiedrībai SNCF, bet 80 % – sabiedrībai CGMF. Pēc SNCM privatizācijas pabeigšanas 2006. gada 30. maijā (sk. šā lēmuma 18. punktu) sabiedrībām attiecīgi BCP un VT pieder 38 % un 28 % SNCM kapitāla un sabiedrības CGMF līdzdalība kapitālā ir 25 % (9 % no kapitāla pieder algotajiem darbiniekiem).
- (32) Sabiedrības SNCM galvenie meitasuzņēmumi ir *Compagnie Méridionale de Navigation* (turpmāk – CMN)⁽³⁶⁾, *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (CGTH)⁽³⁷⁾, *Aliso Voyage*⁽³⁸⁾, *Sud-Cargos*⁽³⁹⁾, *Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement* (SARA)⁽⁴⁰⁾, *Ferrytour*⁽⁴¹⁾ un *Les Comptoirs du Sud*⁽⁴²⁾.
- (33) Pēc ātrgaitas kuģa *Aliso* cesijas 2004. gada septembrī un ātrgaitas kuģa *Asco*⁽⁴³⁾ cesijas 2005. gada maijā SNCM floti veido desmit kuģi (pieci automašīnu prāmji⁽⁴⁴⁾), četri jaukta tipa kuģi (kravas un pasažieru)⁽⁴⁵⁾, viens ātrgaitas kuģis (NGV), kas galvenokārt apkalpo maršrutus no Nicas⁽⁴⁶⁾, no kuriem septiņi pilnībā pieder pašai sabiedrībai⁽⁴⁷⁾.
- (34) Lai apraksts būtu pilnīgs, ir arī jāatgādina, ka regulārie jūras pārvadājumu pakalpojumi no kontinentālās Francijas un Korsikas ostām kopš 1948. gada tiek sniegti kā sabiedriski pakalpojumi, kuru koncesionāri saskaņā ar vispārēju nolīgumu, kas sākotnēji bija noslēgts uz divdesmit pieciem gadiem, laikposmā no 1976. līdz 2001. gadam bija SNCM un CMN. Saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas noteikumiem⁽⁴⁸⁾ un pēc Eiropas konkursa⁽⁴⁹⁾, ko rīkoja Korsikas teritoriālā pašvaldība⁽⁵⁰⁾, SNCM un CMN kopīgi saņēma sabiedriskā pakalpojuma deleģējumu (turpmāk – SPD) attiecībā uz transporta pakalpojumu sniegšanu no Marseļas uz Korsiku apmaiņā pret finansiālām kompensācijām laikposmā no 2002. līdz 2006. gadam.
- (35) Tā kā SPD darbība 2006. gada nogalē beidzās, iepriekšminēto jūras transporta pakalpojumu pēc jauna konkursa izsludināšanas Eiropas līmenī⁽⁵¹⁾ piešķīra grupējumam SNCM–CMN laikposmā no 2007. gada 1. maija līdz 2013. gada 31. decembrim par subsīdijām, kuru apmērs ir apmēram 100 miljoni euro gadā.
- (36) Paralēli visiem operatoriem, kuri sniedz transporta pakalpojumus uz minēto salu no Tulonas un Nicas, ir noteiktas pakalpojumu sniegšanas biežuma saistības. Uz šīm līnijām Korsikas rezidentiem, kā arī citām pasažieru kategorijām no 2002. gada līdz 2013. gadam tiek sniegts sociāls atbalsts, kas ieviests saskaņā ar Komisijas 2002. gada 2. jūlija lēmumu⁽⁵²⁾ un 2007. gada 24. aprīļa lēmumu⁽⁵³⁾.

3. KONKURENCES KONTEKSTS

- (37) Sabiedrība SNCM savu darbību galvenokārt veic divos atšķirīgos tirgos, gan attiecībā uz pasažieru pārvadājumiem, gan preču pārvadājumiem: no vienas puses, tā nodrošina transporta pakalpojumus no Francijas uz Korsiku un Magrebas valstīm un, no otras puses, transporta pakalpojumus Itālijā un Spānijā.

3.1. Transporta pakalpojumi uz Korsiku

Pasažieru pārvadājumi

- (38) Pasažieru pārvadājumi uz Korsiku ir tirgus, kam piemīt ļoti sezonāls raksturs. To raksturo liels pasažieru skaita pieaugums noteiktās sezonās, kurš var desmit reizes pārsniegt pasažieru skaitu viszemākā pieprasījuma mēnešos, un operatoriem tādēļ ir nepieciešama atbilstoša lieluma flote, kas spēj apmierināt šādu pasažieru skaita palielināšanos. Puse no apgrozījuma tiek gūta jūlijā un augustā. Līdzsvara trūkums pastāv arī atkarībā no maršruta virziena, turklāt pat pasažieru skaita pieauguma laikposmā: piemēram, jūlijā kuģi no kontinenta dodas prom pilni, taču atpakaļceļā tie ir gandrīz tukši. Šā iemesla dēļ kuģu piepildījuma gada vidējais lielums ir relatīvi zems.
- (39) SNCM ir vēsturiskais operators, kas nodrošina savienojumu starp Korsiku un kontinentālo Franciju. Shematiski divas trešdaļas no sabiedrības darbības tiek veiktas starp Marseļu un Korsiku saskaņā ar sabiedriskā pakalpojuma deleģējumu, bet vienu trešdaļu no tās darbības veido savienojumi starp citām ostām un galamērķiem (Nica–Korsika, Tulona–Korsika, starptautiskie savienojumi uz Sardīniju vai Magrebas valstīm).

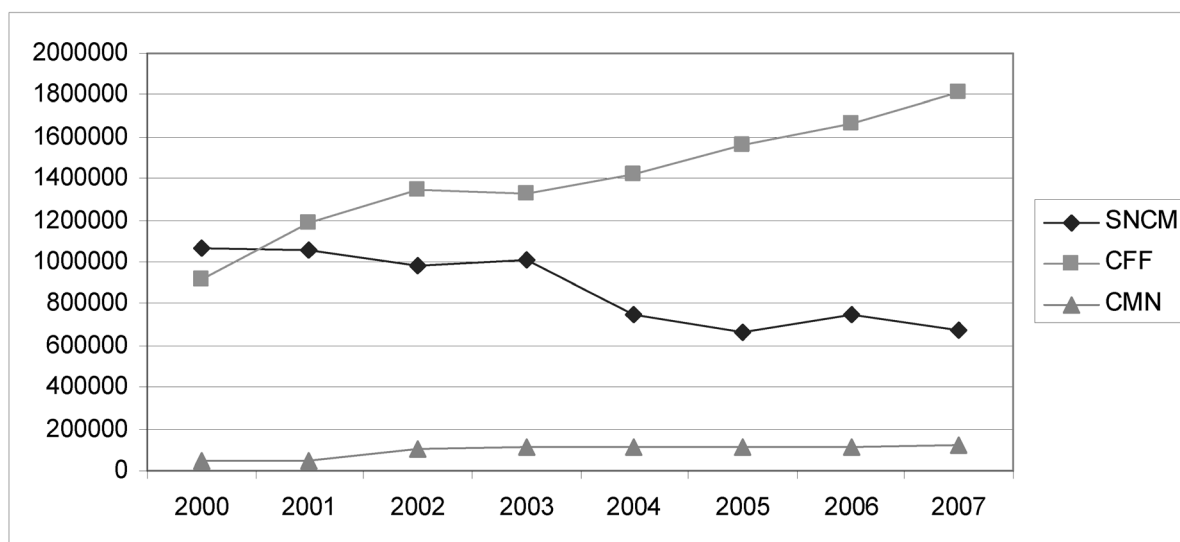
(40) Sabiedrībai SNCM ilgu laiku ir bijis monopola stāvoklis attiecībā uz tās galveno darbību. Tomēr kopš 1996. gada tai ir nācies saskarties ar konkurenci, kas attīstījās ļoti strauji. Piemēram, sabiedrība *Corsica Ferries France (CFF)* šodien ir dominējošais operators, kas nodrošina jūras savienojumus starp kontinentu un Korsiku, un tā tirgus daļa nemitīgi palielinās. Lai gan sabiedrība CFF šajā tirgū darbojas tikai kopš 1996. gada, tās pasažieru pārvadājumi laikā no 2000. līdz 2005. gadam katru gadu ir palielinājušies par [...] (*) un šis pieaugums turpinās. Tādējādi šodien gandrīz [...] pasažieru, kas pa jūru pārvietojas starp kontinentu un Korsiku, izmanto kādu

CFF kuģi, bet tikai [...] izmanto kādu SNCM kuģi, un CMN pārvadā atlikušos pasažierus jeb [...].

(41) Stāvokli, ko CFF septiņu gadu laikā ieguvusi attiecīgajā tirgū, raksturo arī pasažieru skaits, kas sezonas laikā tiek pārvadāti starp Korsiku un kontinentālo Franciju. No turpmāk sniegtās diagrammas izriet, ka CFF tirgus daļa ir pieaugusi no 45 % 2000. gadā līdz [...] % 2007. gadā, bet SNCM tirgus daļa tajā pašā laikposmā samazinājusies no 53 % līdz [...] %, un starpība starp abu sabiedrību tirgus daļām pārsniedz vienu miljonu pārvadāto pasažieru.

1. diagramma

Sezonas laikā (maijs–septembris) pārvadāto pasažieru skaits starp kontinentālo Franciju un Korsiku – 2000.–2007. gada sezonas

Avots: Korsikas Reģionālais transporta centrs.

(42) Pārējie mazāk svarīgākie SNCM konkurenti pārvadājumu pakalpojumos uz Korsiku ir *Compagnie Méridionale de Navigation (CMN)*, *Moby Lines*, *Happy Lines* un *TRIS*.

sabiedrības apgrozījums, vieš cerības par tās dzīvotspēju, lai gan tā lielas tirgus daļas ir zaudējusi savam vienīgajam konkurentam, kura tirgus daļa šodien ir ievērojami lielāka.

(43) Pēdējo divu gadu laikā SNCM piedāvājums un tās tirgus daļas savienojumos ar Korsiku ir samazinājušās – piedāvāto vietu skaits pārvadājumiem no Nicas ir samazinājies par [...] %, bet pārvadājumiem no Marseļas – par [...] %.

(45) Pēdējo 15 gadu laikā pasažieru jūras pārvadājumu tirgus starp Korsiku un kontinentu ir vidēji pieaudzis par 4 %, un tā pieaugumam būtu jāturpinās – tiek paredzēts, ka arī 2008. gadā tas palielināsies par [...] % un turpinās nedaudz lēnāk pieaugt arī turpmākajos gados. Tomēr nešķiet, ka šajā tirgū vēlētos ienākt jauni tirgus dalībnieki. Kad Korsikas Transporta birojs izsludināja konkursu par sabiedriskā pakalpojuma deleģēšanu transporta pakalpojumiem uz noteiktām Korsikas ostām laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam, vienīgie kandidāti, kas pieteicās, bija CFF un SNCM–CMN, lai gan bija iespējams iesniegt arī daļējus pieteikumus attiecībā uz kādu konkrētu līniju.

(44) Taču tas, ka turpinās samazināties tirgus daļas, liecina par to, ka pasažieru uzticības atjaunošanās, ko lielā mērā ietekmēja streiki un traucējumi, kurus uzņēmuma privatizācijas laikā izraisīja 2004. un 2005. gada sociālie konflikti, notiek ļoti lēni. Uzticības atjaunošanās ir viens no priekšnoteikumiem tam, lai apturētu SNCM tirgus daļas samazināšanos, kas novērojama pēdējo gadu laikā. Tas, ka šajā kontekstā 2007. gadā palielinājās

(46) Runājot par SNCM galveno konkurentu, sabiedrība CFF ir ievērojami palielinājusi piedāvāto vietu skaitu, proti, no 500 000 līdz [...] miljoniem laikā no 1999. līdz 2007. gadam (tostarp pieaugums par [...] % laikā no 2006. līdz 2007. gadam), un tas minētajai sabiedrībai ļāva palielināt savus pārvadājumus (no [...] miljoniem 2005. gadā līdz [...] miljoniem 2007. gadā) un savu tirgus daļu. Tomēr šādas politikas dēļ sabiedrības CFF strukturālā papildījuma līmenis ir zemāks nekā sabiedrībai SNCM un 2007. gadā atšķirās par [...] procenta punktiem. Savukārt sabiedrībai SNCM vidējā papildījuma līmenis 2007. gadā bija [...] %, un, ņemot vērā šā tirgus ļoti sezonālo raksturu (sk. iepriekš), tas ir uzskatāms par atbilstošu.

Kravas pārvadājumi

(47) Attiecībā uz kravas pārvadājumiem uz Korsiku sabiedrībai SNCM 2005. gadā piederēja apmēram [...] % no to pārvadājumu tirgus, kurus veic maršrutos no Marseļas/Tulonā uz Korsiku.

(48) Attiecībā uz vispārējo preču (ko neviens nepavada) pārvadājumu tirgu var uzskatīt, ka sabiedrībām SNCM un CMN faktiski ir monopolstāvoklis. Saskaņā ar sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līgumu abas minētās sabiedrības nodrošina regulārus jūras pārvadājumus no Marseļas uz visām Korsikas ostām.

(49) Savukārt attiecībā uz pavadītām piekabēm, ko pārvadā ar prāmjiem un kas kopumā atbilst 24 % no vispārējo preču pārvadājumiem, mērot lineāros metros, pastāv konkurence starp visiem pasažieru pārvadātājiem. Arī šo pavadīto preču pārvadājumu tirgū SNCM un CMN pieder lielākā tirgus daļa. Pārējiem operatoriem un jo īpaši CFF šajā tirgū pieder 10 % jeb 2 % no kopējā tirgus.

(50) Arī attiecībā uz pavadītiem transportlīdzekļiem⁽⁵⁴⁾, ko pārvadā ar prāmjiem (apmēram 24 % no vispārējo preču pārvadājumiem 2003. gadā), sabiedrībām SNCM un CMN pieder attiecīgā tirgus lielākā daļa. Tomēr kopš 2002. gada CFF savu piedāvājumu ir palielinājusi, un tai pieder apmēram [...] % no tirgus.

3.2. Transporta pakalpojumi uz Magrebas valstīm

(51) Tunisija un Alžīrija ir svarīgs tirgus, kas nodrošina apmēram 5 miljonus pasažieru un kur dominē gaisa pārvadājumi. Šajā kontekstā jūras pārvadājumi atbilst apmēram 15 % no pasažieru plūsmas. Alžīrija ir ievērojams jūras pārvadājumu tirgus ar apmēram 560 000 pasažieriem, bet Tunisijas tirgus ir mazāks – 250 000 pasažieru.

(52) Jūras pārvadājumu tirgus maršrutā no Francijas uz Magrebas valstīm pēdējo gadu laikā ir pastāvīgi palielinājies – kopumā par 13 % laikposmā no 2001. līdz 2005. gadam. Ņemot vērā tūrisma palielināšanās perspektīvas

šajā reģionā, jūras pārvadājumiem līdz 2010. gadam būtu katru gadu jāpieaug par 4 %.

(53) Alžīrijā SNCM ir otrs lielākais tirgus dalībnieks pēc *Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs (ENTMV)*, kas ir Alžīrijas valsts uzņēmums. SNCM tirgus daļa izmainījās no 24 % 2001. gadā uz [...] % 2005. gadā.

(54) SNCM ir otrs lielākais tirgus dalībnieks maršrutos uz Tunisiju un atrodas aiz *Compagnie tunisienne de navigation (CTN)*. Lai gan kopš 2001. gada SNCM noteiktu tirgus daļu ir zaudējusi CTN, no 44 % uz [...] % 2004. gadā, tomēr 2005. gadā var konstatēt pieaugumu ([...] %).

4. ŠAJĀ LĒMUMĀ APLŪKOJAMO PASĀKUMU APRAKSTS

4.1. SNCM rekapitalizācija 2002. gadā

4.1.1. Apraksts

(55) Pēc Komisijas 2002. gada 17. jūlija lēmuma atļaut grūtības nonākuša uzņēmuma glābšanas atbalstu sabiedrībai SNCM⁽⁵⁵⁾ Francijas iestādes Komisijai 2002. gada 18. februārī paziņoja pārstrukturēšanas atbalsta projektu par labu SNCM. Ar šo pasākumu bija paredzēta sabiedrības SNCM rekapitalizācija ar tās mātes uzņēmuma CGMF starpniecību, piešķirot 76 miljonus euro, no kuriem 46 miljoni euro bija pārstrukturēšanas izmaksas⁽⁵⁶⁾. Šis kapitāla palielināšanas mērķis bija SNCM pašu kapitālu no 30 miljoniem euro palielināt līdz 106 miljoniem euro.

(56) Saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņem Francijas iestādes iesniedza Komisijai SNCM pārstrukturēšanas plānu⁽⁵⁷⁾, kas paredzēja piecus pasākumus:

i) pārvadājumu skaita samazināšana un kuģu pārdale starp dažādajām līnijām (pakalpojumu samazināšana uz Korsiku un pakalpojumu palielināšana uz Magrebu)⁽⁵⁸⁾;

ii) flotes samazināšana par četriem kuģiem, tādējādi iegūstot 21 miljonu euro naudas līdzekļu;

iii) dažu nekustamā īpašuma aktīvu cesija;

iv) darbinieku skaita samazināšana⁽⁵⁹⁾ par apmēram 12 %, kas kopā ar pārdomātu algu politiku izmaksās par apkalpēm ļautu samazināt no 61,8 miljoniem euro 2001. gadā uz vidēji [...] miljoniem euro laikposmā no 2003. līdz 2006. gadam un izmaksās, kas rodas uz sauszemes, no 50,3 miljoniem euro 2001. gadā uz [...] miljoniem euro tajā pašā laikposmā;

v) divu meitasuzņēmumu, *Compagnie Maritime Toulonnaise* un *Corsica Marittima*, likvidēšana – to atlikušās darbības pārņems SNCM.

(57) Pēc apsvērumiem, ko Komisija bija formulējusi savā 2002. gada 19. augusta lēmumā, Francijas iestādes 2003. gada 31. janvāra vēstulē aprakstīja pilnveidojumus, kas pārstrukturēšanas plānā tika veikti attiecībā uz šādiem aspektiem:

- saistības un precizējumi attiecībā uz algu politiku,
- izmaksu samazināšanas plāns attiecībā uz starppatēriņu,
- saistības nepieļaut, ka SNCM kļūst par cēloni “tarifu karam” ar tās konkurentiem maršrutos uz Korsiku.

(58) Attiecībā uz šo pēdējo aspektu Francijas iestādes norāda, ka “SNCM šīs saistības uzņemas bez jebkādam atkāpēm, jo tā uzskata, ka tās rīcības dēļ izraisīts tarifu karš neatbilstu ne tās stratēģiskajiem mērķiem attiecībā uz stāvokli tirgū, ne tās interesēm, jo šāds karš novestu pie tās ienākumu samazināšanās, ne tās parastajai praksei vai tās zināībai”.

(59) Savā pārstrukturēšanas plānā Francijas iestādes Komisiju iepazīstināja ar sīki izstrādātu finansiālo modeli laikposmam no 2002. līdz 2007. gadam, izmantojot hipotētiskus vidējos lielumus vairākiem mainīgajiem⁽⁶⁰⁾. Finanšu prognozes cita starpā norāda, ka pie pozitīviem kārtējiem rezultātiem izdosies atgriezties no 2003. gada.

1. tabula

Finanšu modelis laikposmam no 2002. līdz 2007. gadam

(miljonos euro)

	2000	2001	2002	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Faktiski	Faktiski	Plāns	Faktiski	Plāns	Plāns	Plāns	Plāns	Plāns
Apgrozījums	204,9	204,1	178	205,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Darbības subsīdijas	85,4	86,7	74,5	77,7	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kārtējais rezultāts	- 14,7	- 5,1	1,2	- 5,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Neto rezultāts	- 6,2	- 40,4	23	4,2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Pašu līdzekļi	67,5	29,7	119	33,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Neto finanšu parādi (neskaitot izpirkumnomu)	135,8	134,5	67,7	144,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Finanšu koeficienti					[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kārtējais rezultāts/apgr. + subsīdijas	- 5 %	- 2 %	0 %	- 2 %	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Pašu līdzekļi/parādsaistības bilancē	50 %	22 %	176 %	23 %	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Skaitļi par 2000., 2001. un 2002. gadu ņemti no SNCM 2001. un 2002. gada pārskata.

(60) Kapitāla ieguldījums 76 miljonu euro apmērā, kā arī atgriešanās pie rentablas darbības, kas paredzēta no 2003. gada, pēc Francijas iestāžu domām ļautu pašu kapitālu no tā līmeņa apmēram 30 miljonu euro apmērā 2001. gada beigās īstermiņā palielināt līdz 120 miljoniem euro (2003) un līdz [...] miljoniem euro plāna beigās (2006–2007). Tam būtu jāļauj samazināt finanšu parādsaistības 145 miljonu euro apmērā 2002. gadā līdz līmenim no [...] līdz [...] miljoniem euro laikposmā no 2003. līdz 2005. gadam. Plāna pēdējos gados bija paredzēta sabiedrības parādsaistību palielināšanās, jo tiktu atjaunotas pilnīgas īpašumtiesības uz vienu vai diviem kuģiem.

(61) Francijas iestādes iesniedza arī pētījumu par to, kā iecerētos rezultātus varētu ietekmēt darba hipotēzes attiecībā uz satiksmes daudzumu dažādajās līnijās. Pamatojoties uz to, dažādie modeļi pierāda, ka SNCM būtu jāspēj atjaunot rentabilitāte paredzētajos gadījumos.

4.1.2. Rekapitalizācijas summas noteikšana

- (62) Ar metodi, ko Francijas iestādes izvēlējās ⁽⁶¹⁾, lai noteiktu rekapitalizācijas summu, tiek aprēķināts nepieciešamais finansējums, pamatojoties uz pašu līdzekļu un finansiālo parādu vidējo koeficientu, kas 2000. gadā konstatēts piecām Eiropas kuģniecības sabiedrībām. Neraugoties uz šo sabiedrību atšķirīgajām bilancēm, Francijas iestāžu noteiktais vidējais lielums ir 79 %. Francijas iestādes apgalvo, ka finanšu prognozes par laikposmu no 2002. līdz 2007. gadam liecina par pašu kapitāla un finansiālo parādu koeficientu 77 % apmērā, pašu kapitālam 2007. gadā sasniedzot 169 miljonus euro. Šāds pašu kapitāla līmenis būtu jāsasniedz, izmantojot rekapitalizāciju 76 miljonu euro apmērā, kā arī sekmīgi īstenojot pārstrukturēšanas plānā paredzētos pasākumus.

4.2. Pasākumi pēc 2002. gada rekapitalizācijas

4.2.1. Sākotnējā piezīme

- (63) 2002. gada rekapitalizācija un pārstrukturēšanas plāns nesniedza iecerētos rezultātus, un pēc 2004. gada SNCM ekonomiskais un finansiālais stāvoklis ievērojami pasliktinājās. Šo pasliktināšanos veicināja gan iekšējie faktori (sociālie konflikti, ražīguma mērķu nepietiekama un novēlota īstenošana, tirgus daļu zaudēšana), gan no SNCM neatkarīgi faktori (Korsikas galamērķu pievilcīguma samazināšanās, sabiedrības CFF veiktā tirgus daļu pārņemšana, valsts pieļautas pārvaldības kļūdas ⁽⁶²⁾, kā arī degvielas izmaksu palielināšanās).
- (64) Tādējādi SNCM kārtējie rezultāti 2004. gadā bija – 32,6 miljoni euro, bet 2005. gadā – 25,8 miljoni euro. Savukārt neto rezultāti 2004. gadā bija – 29,7 miljoni euro, bet 2005. gadā – 28,8 miljoni euro.
- (65) SNCM ekonomiskā un finansiālā stāvokļa pasliktināšanās dēļ Francijas iestādes cedēja vairāk aktīvu, nekā bija paredzēts 2002. gada pārstrukturēšanas plānā un noteikts 2003. gada lēmumā, kā arī sāka meklēt partnerus no privātā sektora.

2. tabula

Aktīvu saraksts, ko SNCM cedēja pēc 2002. gada ⁽⁶³⁾

	Trie ieņēmumi no cesijām	Datums
2002. gada paziņojumā ierosinātās cesijas (euro)	25 165 000	
Aliso (Asco vietā – saskaņā ar Komisijas 2004. gada 8. septembra lēmumu)	[...]	30.9.2004.
Napoléon	[...]	6.5.2002.
Monte Rotondo	[...]	31.7.2002.
Liberté	[...]	27.1.2003.
Nekustamā īpašuma komplekss Schuman	[...]	20.1.2003.
Papildu cesijas, ko Komisija noteica savā 2003. gada 9. jūlija lēmumā (euro)	5 022 600	
SCI Espace Schuman	[...]	24.6.2003.
Southern Trader	[...]	22.7.2003.
Someca	[...]	30.4.2004.
Amadeus	[...]	12.10.2004.
CCM	[...] (!)	—

	Tīrie ieņēmumi no cesijām	Datums
Papildu cesijas pēc 2003. gada jūlija lēmuma (miljonos euro)	12,6	
Asco	[...]	24.5.2005.
Sud Cargos	[...]	15.9.2005.
SNCM nekustamā īpašuma dzīvokļu pārdošana (kuros iepriekš dzīvoja SNCM personāls)	[...]	2003. gada septembris līdz 2006. gads
Kopā (miljonos euro)	42,385	
(1) [...]		

4.2.2. Pasākumi pēc 2002. gada rekapitalizācijas

(66) Pēc atklāta, pārredzama un nediskriminējoša atlases procesa ⁽⁶⁴⁾ 2005. gada 13. oktobrī ļoti grūtā sociālajā un finansiālajā kontekstā starp valsti, BCP un VT beidzot tika panākta vienošanās. VT tādējādi kļuva par SNCM industriālo operatoru (28 % līdzdalība), bet BCP ir neapejamais akcionārs (*actionnaire de référence*) ar 38 % līdzdalību. Valsts attiecībā uz algotajiem darbiniekiem uzņēmās saistības saglabāt savas daļas sabiedrībā 25 % apmērā ⁽⁶⁵⁾. BCP un VT izstrādāja sabiedrības SNCM uzņēmējdarbības plānu, ko 2006. gada 7. aprīlī nosūtīja Eiropas Komisijai.

Vienošanās protokola saturs

- (67) Vienošanās protokolu, ar kuru saskaņā 75 % no SNCM kapitāla tika cedēti privātajiem kapitāla pārņēmējiem, puses (BCP, VT un CGMF) parakstīja 2006. gada 16. maijā.
- (68) Vienošanās protokola II iedaļā ir paredzēts, ka CGMF uzņemas saistības apstiprināt, parakstīt un pilnībā atbrīvot SNCM kapitāla palielinājumu par kopējo summu 142,5 miljoni euro.
- (69) Ir paredzēts, ka pēc kapitāla palielināšanas SNCM pamatkapitāls tiks ar akciju anulēšanu samazināts, lai tas atbilstu likumā noteiktajam minimālajam lielumam, kas nepieciešams akciju sabiedrībai, kuras akcijas nekotē biržā.
- (70) Papildus kapitāla palielināšanai CGMF uzņemas saistības darījumu konta avansa veidā nodot SNCM rīcībā summu 38,5 miljonu euro apmērā. Šis darījumu konta avanss, ko SNCM izmaksās sekvestram (banka CIC), ir paredzēts finansēt to izmaksu daļu, ko sauc par “*sur générosité*” un kas rastos papildus summām, kuras saskaņā ar tiesību aktu un līgumu noteikumiem jāmaksā gadījumā, ja kapitāla pārņēmēji īsteno darbinieku skaita samazināšanas plānu ⁽⁶⁶⁾. Kompensācijas, kas jāmaksā papildus pabalstiem, kuri pienākas saskaņā ar likuma un līgumu notei-

kumiem, tiek izmaksātas individuāli un personīgi atbilstoši to algoto darbinieku skaitam, kuri aizgājuši no uzņēmuma un kuru darba līgums ir laužts.

- (71) Vienošanās protokola III iedaļā ir paredzēts, ka pēc šīm darbībām CGMF privātajiem pārņēmējiem cedē savas akcijas, kas atbilst 75 % no akcijām, kuras veido uzņēmuma pamatkapitālu un [...], kas paredzēts, lai finansētu to sociālā plāna daļu, kura pārsniedz likumā un līgumos noteiktās saistības.
- (72) Vienošanās protokola II iedaļā ir arī paredzēts, ka pārņēmēji un CGMF kopīgi vienlaikus parakstās uz jaunām akcijām par kopējo summu 35 miljoni euro un uz 8,75 miljonu euro ieguldījumu darījumu kontā, ko veic BCP/VT un ko SNCM rīcībā nodod atkarībā no tai nepieciešamo naudas līdzekļu apmēra. Vienošanās protokola III.2.7. punktā ir paredzēts, ka CGMF akciju vērtība jebkurā brīdī ir vienāda ar to sākotnējo nominālvērtību, kurai pieskaita [...] % no tās atbrīvotās nominālvērtības, kas reinzināta ar J/365, kur J ir dienu skaits pēc realizācijas datuma, un atņemot visas saņemtās summas (piemēram, dividendes). Šo kārtību nepiemēro gadījumā, ja sabiedrībai veic tiesas sanāciju vai likvidāciju.
- (73) Vienošanās protokolā (III.5. iedaļa) ir iekļauta SNCM cesijas laušanas klauzula, ko pārņēmēji var kopīgi piemērot gadījumā, ja iestājas kāds no turpmāk minētajiem notikumiem un ja šo hipotētisko notikumu dēļ tiktu apdraudētas iespējas īstenot viņu uzņēmējdarbības plānu un atjaunot sabiedrības dzīvotspēju:
- sabiedrisko pakalpojumu deleģējuma līguma nepiešķiršana jūras pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai uz Korsiku laikposmā no 2007. gada 1. janvāra [...],
 - jebkāds Eiropas Komisijas negatīvs lēmums vai EK Pirmās instances tiesas vai EK Tiesas spriedums, piemēram, atteikums atļaut veikt darbību vai tādu nosacījumu noteikšana, kuri būtiski ietekmē sabiedrības vērtību, [...].

- (74) Vienošanās protokola VII iedaļā ir paredzēts, ka CGMF uzņemas daļu no SNCM sociālajām saistībām attiecībā uz tās pensionētu darbinieku slimokasi par summu, kas aprēķināta 15,5 miljonu euro apmērā, sākot no dienas, kad tiek nodots uzņēmuma īpašums.
- (75) Uzņēmuma vadības kārtība ir noteikta vienošanās protokola IV iedaļā. Ir paredzēts, ka SNCM vadības kārtība tiks mainīta un ka to pārveidos par akciju sabiedrību ar direktoru padomi un uzraudzības padomi. Uzraudzības padomē sākumā būs 10 locekļi un vēlāk – 14. Sabiedrības priekšsēdētāja amatu uz pārejas laiku piešķirs valsts pārstāvim. Ja SNCM saņem SPD, tad uzraudzības padomes priekšsēdētāju nomainīs ar BCP pārstāvi. Savukārt direktoru padomes uzdevums ir nodrošināt SNCM darbības pārvaldību.

- (76) 2006. gada 26. maijā Francijas valdība apstiprināja SNCM cesiju, kā arī iepriekš minētos pasākumus.

P a s ā k u m i

- (77) Ievērojot iepriekš minēto, vienošanās protokolā ir ietverti trīs valsts pasākumu veidi, kuri pamato pārbaudi attiecībā uz Kopienas valsts atbalsta režīma ievērošanu:

— SNCM kapitāla cesija 100 % apmērā par negatīvu cenu 158 miljoni euro (kapitāla ieguldījums 142,5 miljonu euro apmērā un slimokasu saistību segšana par summu 15,5 miljoni euro),

— darījumu konta avanss no CGMF par summu 38,5 miljoni euro, kas paredzēts no SNCM atlaistajiem darbiniekiem,

— kapitāla palielināšana par 8,75 miljoniem euro, ko CGMF parakstījusi kopīgi un vienlaikus ar 26,25 miljonu euro ieguldījumu, ko veic VT un BCP.

5. ŠĀ LĒMUMA APJOMS

- (78) Šis galīgais lēmums attiecas uz pasākumiem, ko Francija kopš 2002. gada 18. februāra veikusi par labu sabiedrībai SNCM, proti:

— sabiedrības CGMF 2002. gadā veiktais kapitāla ieguldījums sabiedrībā SNCM par summu 76 miljoni euro (no kuriem 53,48 miljoni euro par sabiedriskā pakalpojuma saistībām, bet atlikums kā pārstrukturēšanas atbalsts),

— CGMF noteiktā sabiedrības SNCM pārdošanas negatīvā cena – 158 miljoni euro,

— CGMF ieguldījums 8,75 miljonu euro apmērā,

— CGMF uzņemšanās segt noteiktus papildu sociālos pasākumus par summu 38,5 miljonu euro.

- (79) Šis lēmums neattiecas uz to finansiālo kompensāciju pārbaudi, kuras SNCM saņēmusi vai kuras tai jāsaņem par sabiedriskā pakalpojuma saistībām laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam un uz kurām attiecas atsevišķa procedūra.

6. IEMESLI, KURU DĒĻ TIKA PIENĒMTI KOMISIJAS 2002. UN 2006. GADA LĒMUMI

6.1. 2002. gada oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšana

- (80) 2002. gada 19. augusta lēmumā par procedūras uzsākšanu Komisija, atzīstot, ka SNCM ir uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu, pauda šaubas par to, vai paziņotais pasākums ir saderīgs ar kritērijiem, kuri izklāstīti tai laikā spēkā esošo 1999. gada pamatnostādņu 3.2.2. punktā.

- (81) Komisija pauda noteiktas šaubas par pārstrukturēšanas plānu, jo nebija veikta analīze par uzņēmuma zaudējumu cēloņiem. Konkrētāk, Komisija izvirzīja jautājumus attiecībā uz saikni starp zaudējumiem un sabiedriskā pakalpojuma saistībām, SNCM kuģu iegādes politikas ietekmi uz tās darbības rezultātiem un pasākumiem, kas paredzēti, lai uzlabotu uzņēmuma ražīgumu.

- (82) Komisija uzsvēra arī noteiktus pārstrukturēšanas plāna trūkumus, piemēram, to, ka nav konkrētu pasākumu starppatēriņa summu samazināšanai un nav nekādu norāžu par SNCM turpmāko tarifu politiku.

- (83) Komisija pauda šaubas arī par tās aprēķinu metodes atbilstību, ko Francijas iestādes bija izvēlējušās, lai noteiktu rekapitalizācijas summu, un par dažām no hipotēzēm, kas bija izraudzītas finansiālo modeļu veidošanai.

6.2. 2006. gada oficiālās izmeklēšanas procedūras paplašināšana

- (84) Ar savu 2006. gada 13. septembra lēmumu Komisija nolēma 2002. gada oficiālo izmeklēšanas procedūru attiecināt uz pasākumiem, kas paredzēti saistībā ar SNCM cesiju privātajam sektoram.

- (85) Pirmkārt, ievērojot Francijas iestāžu 2006. gada 7. aprīļa aicinājumu (sk. šā lēmuma 17. punktu) daļu no 2002. gada kapitāla ieguldījuma aplūkot, ņemot vērā lietas *Altmark* judikatūru, Komisija šajā ziņā pauž šaubas par to, vai ir izpildīti nosacījumi (jo īpaši otrais un ceturtais), ko minētajā spriedumā noteica EK Tiesa⁽⁶⁷⁾.

- (86) Gadījumā, ja šo summu kvalificētu par saderīgu atbalstu saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu, Komisija savā 2006. gada lēmumā uzskatīja, ka jaunā atbalsta summa, kas jāizvērtē, ņemot vērā pamatnostādnes par pārstrukturēšanas atbalstu, būtu 15,81 miljons euro. Tā kā pārstrukturēšanas atbalsta summa būtu ievērojami zemāka nekā 2002. gadā paziņotā un 2003. gadā apstiprinātā summa, Komisija pauda šaubas par iespēju saglabāt visus pretpasākumus, kuri sabiedrībai SNCM bija noteikti ar 2003. gada lēmumu.
- (87) Komisija arī pauda šaubas par to, vai ir izpildīti 2003. gada lēmumā noteiktie nosacījumi, proti, cenu noteikšanas princips un noteikts skaits turp un atpakaļ pārvaļājumu uz Korsiku.
- (88) Attiecībā uz SNCM negatīvo cesijas cenu Komisija pauda šaubas par to, vai tas, ka pirms SNCM cesijas valsts veica rekapitalizāciju, atbilst principam "privātais ieguldītājs tirgus ekonomikā". Konkrētāk, Komisija pauda šaubas par to, vai ir pareizi aprēķinātas likvidācijas izmaksas, kas valstij kā akcionāram būtu jāsedz SNCM likvidācijas gadījumā.
- (89) Komisija apšaubīja to apstākli, ka šos finanšu pasākumus varētu pamatot ar pamatnostādņēm attiecībā uz grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanu un pārstrukturēšanu.
- (90) Tā arī pauda šaubas par otro rekapitalizāciju 8,75 miljonu euro apmērā, proti, par to, vai ir ievērots privāto un valsts ieguldījumu vienlaicīguma princips un parakstīšanas nosacījumu vienlīdzības princips judikatūras nozīmē.
- (91) Visbeidzot, Komisija pauda šaubas attiecībā uz to, vai papildu sociālos pasākumus, paredzot personām atbalstu 38,5 miljonu euro apmērā, varētu uzskatīt par netiešām priekšrocībām uzņēmumam. Tā arī uzsvēra risku, ka var rasties pretruna ar to, ka papildu atlaišanas pabalsti tiek segti kā daļa no riska, ko uzņēmies privātais ieguldītājs.
- (92) Savā 2006. gada 7. aprīļa vēstulē, kā arī komentāros, ko tās iesniedza pēc 2006. gada lēmuma, Francijas iestādes aicina Komisiju konstatēt, ka tādēļ, ka tā ir "kompensācija par sabiedriskajiem pakalpojumiem" par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam, daļa no 2002. gada kapitāla palielinājuma, proti, 53,48 miljoni euro, nav uzskatāma par valsts atbalstu, ņemot vērā lietas *Altmark* judikatūru, jo konkrētajā gadījumā ir izpildīti visi četri nosacījumi, kas noteikti minētajā judikatūrā.
- (93) Runājot par lietā *Altmark* noteikto otro nosacījumu, Francijas iestādes uzsver, ka saskaņā ar to, kas teikts spriedumā lietā *Altmark*, objektīvā un pārredzamā veidā iepriekš jābūt noteiktiem tikai aprēķināšanas parametriem. Tās tādēļ paskaidro, ka konkrētajā gadījumā summa 53,48 miljonu euro apmērā tika samaksāta 2003. gada novembrī, pamatojoties uz aprēķināšanas kritērijiem, kas bija noteikti pirms attiecīgā laikposma (1991–2001) ⁽⁶⁸⁾.
- (94) Tādēļ, kā uzskata Francija, tas apstāklis, ka pārskatītā summa par nepietiekami lielu kompensāciju tika maksāta *a posteriori*, neliek apšaubīt secinājumu, ka aprēķina parametri, pēc kuriem aprēķināja 53,48 miljonu euro kompensāciju, katrā ziņā bija noteikti objektīvā un pārredzamā veidā pirms sabiedrisko pakalpojumu uzdevumu izpildes.
- (95) Attiecībā uz lietā *Altmark* noteikto ceturto nosacījumu Francijas iestādes uzskata, ka tas paredz īpašības, kurām jāatbilst uzņēmumam, kam uzticēta sabiedrisko pakalpojumu sniegšana, proti, ka tam jābūt vidēji labai pārvaldībai, bet tajā nav nekas teikts attiecībā uz jebkādam attiecīgā uzņēmuma minimālās vai vidējās rentabilitātes prasībām.
- (96) Šajā sakarībā Francijas iestādes uzskata, ka sabiedrībai SNCM var piemērot "labas pārvaldības prezumpciju" par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam un ka tādēļ vien, ka laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam tā cieta finansiālus zaudējumus, pret to nevar izvirzīt nekādu "slikta pārvaldības prezumpciju". Pēc Francijas iestāžu domām par SNCM zaudējumiem nevar vainot sliktu pārvaldību, bet tie radās 1991. un 1996. gadā parakstīto līgumu stingro prasību dēļ, kā arī tādēļ, ka pēkšņi pilnībā izmainījās šīs sabiedrības vēsturiskais tirgus, ko izraisīja pāreja no monopolstāvokļa uz tādu vidi, kurā valda ļoti liela konkurence. Tādēļ SNCM esot rīkojusies kā vidēji labai pārvaldīts uzņēmums.

7. FRANCIJAS IESTĀŽU NOSTĀJA

7.1. Par 2002. gada rekapitalizāciju

7.1.1. Par summu 53,48 miljoni euro, ņemot vērā judikatūru *Altmark* lietā

7.1.1.1. Četru *Altmark* lietā noteikto kritēriju izpilde

- (92) Savā 2006. gada 7. aprīļa vēstulē, kā arī komentāros, ko tās iesniedza pēc 2006. gada lēmuma, Francijas iestādes aicina Komisiju konstatēt, ka tādēļ, ka tā ir "kompensācija par sabiedriskajiem pakalpojumiem" par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam, daļa no 2002. gada kapitāla palielinājuma, proti, 53,48 miljoni euro, nav uzskatāma par valsts atbalstu, ņemot vērā lietas *Altmark* judikatūru, jo konkrētajā gadījumā ir izpildīti visi četri nosacījumi, kas noteikti minētajā judikatūrā.
- (97) Francija uzsver, ka šis valsts operators bija vienīgais uzņēmums, kas spēja uzņemties šīs saistības attiecībā uz pakalpojuma gada regularitāti un biežumu, turklāt tas notika, neraugoties uz to, ka 1996. gadā parādījās privātais operators, kurš nodrošināja tikai dažas līnijas un tikai augsta pieprasījuma sezonās. Turklāt *stricto sensu* nav tāda uzņēmuma, kura izmaksas varētu ņemt par pamatu, lai noteiktu, vai SNCM piešķirtās kompensācijas līmenis pārsniedza vai nepārsniedza izmaksas, ko katrā ziņā rada sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas saistības. Tādēļ pēc Francijas iestāžu domām, ņemot vērā SNCM darbības specifisko raksturu un tā tirgus specifisko raksturu, kurā tā strādā, būtu grūti veikt salīdzinājumu starp SNCM izmaksu struktūru un citu kuģniecības sabiedrību izmaksu struktūru.

- (98) Neraugoties uz praktisko neiespējamību atrast uzņēmumu, ko varētu izmantot par atskaites punktu šim laikposmam, Francija uzskata, ka sarunās ar Komisiju, kuras notika 2005. un 2006. gadā, tā ir centusies sniegt objektīvus un pamatotus pierādījumus, kas ļauj secināt, ka SNCM ir “[vidējs uzņēmums], kurš tiek pienācīgi pārvaldīts un kura rīcībā ir pietiekami līdzekļi”, un konstatēt, ka spriedumā lietā *Altmark* noteiktais ceturtais kritērijs ir izpildīts ⁽⁶⁹⁾.
- (99) Francija arī uzskata, ka salīdzinājums, kura pamatā būtu dati, kas ir pieejami par CFF izmaksu struktūru un SNCM izmaksu struktūru, nekādā gadījumā nebūtu pretrunā prezumpcijai par SNCM labu pārvaldību, jo īpaši tādēļ, ka tie nekāda veidā neļauj ņemt vērā tās sabiedriskā pakalpojuma darbības ievērojamu izmaksu daļu, kura attiecas uz preču pārvaldījumiem.
- (100) Turklāt Francija apgalvo, ka tādā gadījumā kā šajā var pamatoti uzskatīt, ka judikatūra, kas ir pamatā spriedumam lietā *Altmark* (proti, spriedums lietā *Ferring*), jāsaprot tikai kā pārbaude par to, vai nav pārmērīgas kompensācijas. Šajā sakarībā Francijas iestādes norāda, ka piešķirtās subsīdijas nav pārsniegušas faktiskās izmaksas, kas sabiedrībai SNCM radās tai uzdoto sabiedriskā pakalpojuma saistību dēļ, kā Komisija norādījusi savā 2001. gada 30. oktobra lēmumā ⁽⁷⁰⁾.
- (101) Visbeidzot, Francijas iestādes apgalvo, ka tam apstāklim, ka judikatūra *Altmark* lietā ir piemērojama 2002.–2006. gada SPD līgumam, būtu jāklieš šaubas par šīs judikatūras piemērojamību kompensācijām par sabiedriskā pakalpojuma izmaksām par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam. Kā uzskata Francija, kompensācijām, kas piešķirtas laikā no 1991. līdz 2001. gadam un no 2002. līdz 2006. gadam, esot vienāds raksturs, jo to noteikšanas parametri, proti, lielas sabiedriskā pakalpojuma prasības, tas, ka ir tikai viens uzņēmums, kas tās spēj izpildīt, un shēma, kas paredz ņemt vērā ekspluatācijas izmaksas, ir identiski.
- (102) Noslēgumā, Francija uzskata, ka tas, ka pastāv sabiedriskā pakalpojuma saistības, kopā ar to, ka par laikposmu no 1999. līdz 2001. gadam nav bijusi pārmērīga kompensācija, apstiprina, ka visi četri lietas *Altmark* nosacījumi ir izpildīti.
- 7.1.1.2. Summas 53,48 miljoni euro saderība, ņemot vērā EK līguma 86. panta 2. punktu
- (103) Gadījumā, ja Komisijai būtu jāsecina, ka šī iejaukšanās ir uzskatāma par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, Francijas iestādes uzskata, ka šis autonomais un neatkarīgais 2002. gada pārstrukturēšanas plāna pasākums ir saderīgs saskaņā ar EK līguma 86.panta 2. punktu, tā kā EK Pirmās instances tiesa 2005. gada spriedumā šo saderības pamatu neapstrīdēja.
- (104) Francijas iestādes uzsver, ka šajā konkrētajā gadījumā attiecīgā summa ir pasākums, kas nebūtu jāaplūko, ievērojot 1999. gada vai 2004. gada pamatnostādnes par pārstrukturēšanas atbalstu, un, konkrētāk, nebūtu jāņem vērā, izvērtējot 2002. gada plānā paredzētos nosacījumus. Pēc Francijas domām ar 2004. gada pamatnostādņēm par pārstrukturēšanas atbalstu (68. punkts) nevar pamatot 53,48 miljonu euro iekļaušanu pārstrukturēšanas atbalstā.
- (105) Šajā sakarībā Francija apgalvo, ka summa 53,48 miljonu euro apmērā, kas sedz kompensācijas par sabiedriskā pakalpojuma izmaksām par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam, nav pasākums, kas piešķirts pārstrukturēšanas laikā, neatkarīgi no tā, vai runa ir par 2002. gadā paziņoto pārstrukturēšanas plānu vai tā īstenošanu, bet gan ir pasākums, kas veikts pirms attiecīgā pārstrukturēšanas plāna. Francijas iestādes arī norāda, ka pasākumam, kura mērķis ir kompensēt izmaksas, kas uzņēmumiem rodas to sabiedriskā pakalpojuma saistību dēļ, nepiemīt pārstrukturēšanas atbalsta raksturs, kā definēts minētajās pamatnostādņēs.
- (106) Francijas iestādes uzskata, ka, lai gan par šo summu tika paziņots saistībā ar vispārēju finanšu ieguldījumu, kas tika veikts kā pārstrukturēšanas atbalsts, Komisijai dalībvalstu veiktā kvalifikācija nav saistoša un ka tai, tieši otrādi, vajadzības gadījumā noteikts pasākums ir jāpārqualificē par tādu, kas nav uzskatāms par valsts atbalstu, vai arī, tieši otrādi, noteikts valsts pasākums jāqualificē par valsts atbalstu, lai gan attiecīgā valsts to nav šādi kvalificējusi.
- 7.1.2. Par atlikumu, kas paziņots saistībā ar pārstrukturēšanas atbalstu
- (107) Ņemot vērā iepriekš minēto, Francija uzskata, ka tad, ja par summu 53,48 miljoni euro nospriestu, ka tai nepiemīt valsts atbalsta pazīmju, vai ja to kvalificētu kā atbalstu, kas ir saderīgs saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu, atbalsta summa, kas būtu jāuzskata par pārstrukturēšanas atbalstu saskaņā ar 2002. gada paziņojumu, būtu nevis 76 miljoni euro, bet gan 15,81 miljons euro.
- 7.2. Par pasākumiem pēc 2002. gada rekapitalizācijas
- (108) Francija vispirms atgādina, ka 2004. un 2005. gada sociālo nemieru dēļ, kā arī SNCM ekonomiskā un finansiālā stāvokļa pasliktināšanās dēļ valstij kā akcionāram 2005. gada janvārī nācās uzsākt privāto ieguldītāju atlases procedūru un veikt citus ārkārtas pasākumus (piemēram, kuģa *Asco* un kapitāla daļu sabiedrībā *Sud Cargos* cesija ⁽⁷¹⁾).

7.2.1. Par SNCM negatīvo cesijas cenu

- (109) Atbilstoši Kopienas judikatūrai šajā jomā Francijas iestādes aicina Komisiju uzskatīt, ka SNCM negatīvā cesijas cena 158 miljonu euro apmērā neietver nekādu pasākumu, ko varētu kvalificēt kā atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, jo Francijas valsts esot rīkojusies kā privātais ieguldītājs tirgus ekonomikā.
- (110) Vispirms Francijas iestādes norāda, ka galīgā cena, proti, 158 miljoni euro, kas ir zemāka par negatīvo cenu, kuru pārņēmēji sākotnēji prasīja pēc SNCM audita pabeigšanas, ir rezultāts sarunām par kontroles cesiju, par kuru rīkoja atklātu, pārredzamu un nediskriminējošu konkursa procedūru, un tādēļ katrā ziņā ir uzskatāma par tirgus cenu.
- (111) Francija uzskata, ka tādēļ, ka SNCM privātā partnera meklēšana notika ar atklātu, pārredzamu un nediskriminējošu konkursa procedūru un ka pēc šīs procedūras tika pieņemts vislabākais piedāvājums, cesijas cena katrā ziņā ir tirgus cena.
- (112) Pēc Francijas iestāžu domām cesija par negatīvu cenu 158 miljonu euro apmērā esot notikusi valstij visizdevīgākajos apstākļos atbilstoši Kopienas judikatūrai un Komisijas lēmumu praksei un tai nav nekādu atbalsta pazīmju. Francija uzskata, ka šī negatīvā cena ir zemāka par likvidācijas izmaksām, kas valstij būtu jāsedz uzņēmuma likvidācijas gadījumā.
- (113) Šāds secinājums jāizdara gan saskaņā ar pieeju, kas izriet no Eiropas Kopienas Tiesas judikatūras (turpmāk – lietas *Gröditzler* judikatūra⁽⁷²⁾), gan saskaņā ar pieeju, kuras pamatā ir SNCM faktisko likvidācijas izmaksu analīze (*ABX* lēmums⁽⁷³⁾).
- (114) Attiecībā uz pirmo metodi, kuras pamatā ir lietas *Gröditzler* judikatūra, Francija norāda, ka šajā spriedumā esot apstiprināts vērtējums, ko Komisija paudusi savā 1999. gada 8. jūlija lēmumā, proti, ka “tikai aktīvu, [...], likvidācijas vērtība [...] jāņem vērā kā likvidācijas izmaksas”⁽⁷⁴⁾.
- (115) Šajā sakarībā *CGMF*⁽⁷⁵⁾ un *Oddo-Hastings*⁽⁷⁶⁾ ziņojumos aktīvu likvidācijas vērtība 2005. gada 30. septembrī tika lēsta vismaz [...] miljonu euro apmērā⁽⁷⁷⁾.
- (116) Tādēļ, tā kā valsts kā sabiedrības akcionārs un īpašnieks par tās parādiem ir atbildīga tikai atbilstoši sabiedrības aktīvu likvidācijas vērtībai (lietas *Hytasa* judikatūra⁽⁷⁸⁾), Francija norāda, ka sabiedrības aktīvu likvidācijas vērtība, kas novērtēta vismaz [...] miljonu euro apmērā, ir nepārprotami augstāka nekā negatīvā cesijas cena – 158 miljoni euro.
- (117) Attiecībā uz otro metodi Francija norāda, ka tā izriet no Komisijas sprieduma par valsts atbalstu, ko Beļģija sniedza sabiedrībai *ABX Logistics*, kurā Komisija izskatīja negatīvu cesijas cenu, kurai tāpat kā konkrētajā gadījumā bija tirgus cenas pazīmes, to salīdzinot ar izmaksām, kas valstij kā akcionāram būtu faktiski jāsedz, ja ar mierizlīgumu vai tiesas spriedumu tiktu noteikta sabiedrības likvidācija, kuru veikta neatkarīga trešā persona. Pēc Francijas domām Komisija minētajā lēmumā ir atzinusi, ka var ņemt vērā noteiktas izmaksas, ko var radīt kreditoru celta prasība segt pasīvu vai ko likvidācija var radīt pārējiem uzņēmumiem, kuri pieder grupai, kas likvidē savu meitasuzņēmumu.
- (118) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem *CGMF* un *Oddo-Hastings* ziņojumiem, Francijas iestādes lēš, ka visas faktiskās izmaksas, kas kā akcionāram būtu jāsedz Francijas Republikai, uz 2005. gada 30. septembri būtu no [...] līdz [...] miljoniem euro.
- (119) Ar šo metodi tiek ņemts vērā arī risks, ka Francijas valstij prasītu “segēt pasīvu”, ja tiesa to uzskatītu par SNCM faktisko vadītāju. Francijas iestādes uzskata, ka risku, ka var tikt celta prasība segt pasīvu, nevar ņemt vērā, jo īpaši ņemot vērā kādu precedentu vienā no Francijas Kasācijas tiesas spriedumiem⁽⁷⁹⁾. Tādējādi vairākās vēstulēs Komisijai Francijas iestādes apgalvoja, ka iespēja, ka valsts tiesa piespriežu valstij segt tās vadītā uzņēmuma pasīvu, ir vairāk nekā ticams scenārijs un ka tas jāņem vērā, aprēķinot SNCM iespējamās likvidācijas faktiskās izmaksas.
- (120) 2005. gada 30. septembrī sabiedrības SNCM aktīvu atlikusi vērtība (jeb [...] miljoni euro) pēc prioritāro parādu samaksas esot [...] miljoni euro. Citas izmaksu sastāvdaļas, kas ņemtas vērā gadījumam, ja pret valsti celtu prasību segt pasīvu, ietver ekspluatācijas līgumu laušanas izmaksas, ar kuģu izpirkumnomas nosacījumu laušanu saistītās izmaksas un nenodrošināto parādu samaksu, un tā rezultātā aktīvu pietrūktu par [...] miljoniem euro. Francijas iestādes uzskata, ka valstij piespriežu segt [...] līdz [...] % no šīs summas.
- (121) Turklāt Francijas iestādes uzskata, ka tādēļ, ka darbinieki ir atkarīgi no SNCM, un saskaņā ar vēl vienu Francijas judikatūras piemēru⁽⁸⁰⁾ uzņēmuma likvidācijas dēļ tiesa varētu piespriežu izmaksāt darbiniekiem kompensāciju. Francijas iestādes uzskata, ka saskaņā ar šo judikatūru ir vairāk nekā iespējams, ka papildu pabalstu summu tiesa noteiktu, pamatojoties uz pabalstiem, kas izmaksāti saskaņā ar sociālo plānu, kurš iesniegts pirms likvidācijas.

- (122) Šai lietai piemērojot lietas *Aspocomp* judikatūru, Francija uzskata, ka valstij nāktos maksāt papildu atlaišanas pabalstus par kopējo summu no [...] līdz [...] miljoniem euro un ka tas kopējās likvidācijas izmaksas, kas jāsedz valstij, *in fine* palielinātu līdz summai no [...] līdz [...] miljoniem euro.
- (123) Saskaņā ar šo pieeju analīze par faktiskajām izmaksām, kas valstij būtu jāsedz kā akcionāram, pierāda, ka izmaksas, ko valstij rada *SNCM* pārdošana par negatīvu cenu 158 miljonu euro apmērā, ir zemākas nekā faktiskās izmaksas, kas tai būtu jāveic tiesas noteiktas uzņēmuma likvidācijas gadījumā.
- (124) Noslēgumā Francijas iestādes uzskata, ka šo summu nevar kvalificēt par valsts atbalstu.

7.2.2. Par akcionāru kopīgo kapitāla ieguldījumu

- (125) Francija uzskata, ka, iegūstot līdzdalību, tā ir rīkojusies kā informēts ieguldītājs, jo, no vienas puses, tā kā mazākuma akcionārs ir rīkojusies vienlaikus ar *BCP* un *VT* un, no otras puses, tā par šo līdzdalību saņems fiksētu kapitāla atlīdzību [...] % gadā, un tas valsti atbrīvo no riska attiecībā uz uzņēmējdarbības plāna izpildi. Francija norāda, ka šāda rentabilitātes likme privātam ieguldītājam ir ļoti izdevīga⁽⁸¹⁾. Tā tomēr paskaidro, ka atlīdzība nepienāktos gadījumā, ja sabiedrībai *SNCM* veiktu tiesas sanāciju vai likvidāciju vai ja pārņēmēji izmantotu cesijas laušanas klauzulu.

7.2.3. Par papildu sociālajiem pasākumiem (atbalsts personām)

- (126) Francija, atsaucoties uz Komisijas lēmumu praksi, jo īpaši lietā *SFP – Société française de production*⁽⁸²⁾, uzskata, ka šis finansējums ir atbalsts personām un uzņēmumam nedod nekādu labumu. Tādēļ tas, ka no valsts līdzekļiem tiek veikti papildu sociālie pasākumi par labu no darba atlaistajām personām, ar šādiem pasākumiem neatbrīvojot darba devēju no tā parastajām izmaksām, pieder pie dalībvalstu sociālās politikas un nav uzskatāms par valsts atbalstu.

7.2.4. Secinājums

- (127) Ja Komisijai jaunie pasākumi tomēr būtu pilnībā vai daļēji jākvalificē kā valsts atbalsts, Francija vērš Komisijas uzmanību uz to apstākli, ka jaunie pasākumi, nodrošinot *SNCM* dzīvotspējas atjaunošanu, ļaujot saglabāt konkurenci attiecīgajos tirgos, jo īpaši transporta pakalpojumos uz Korsiku. Šis aspekts pēc Francijas domām ir viens no principiem, kas paredzēts pamatnostādnēs par grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanu, kā šajā lietā atgādinājusi Komisija (tās anulētā lēmuma 283. punkts) un EK Pirmās instances tiesa savā 2005. gada 15. jūnija spriedumā.

Konkrētāk, Pirmās instances tiesa esot atgādinājusi, ka Komisija, īstenojot savu plašo rīcības brīvību, var uzskatīt, ka kāda uzņēmuma klātbūtne ir nepieciešama, lai nepieļautu, ka attiecīgajos tirgos parādās spēcīga oligopolistiska struktūra.

- (128) Attiecībā uz iespējamiem pretpasākumiem, kas jānosaka *SNCM*, Francija Komisijai ierosina ņemt vērā tirgus struktūru. Piemēram, *SNCM* iespēju samazināšana pastiprinātu jau tagad dominējošo *CFF* stāvokli Korsikas transporta pakalpojumu tirgū⁽⁸³⁾.
- (129) Pēc Francijas iestāžu domām atjauninātais pārstrukturēšanas plāns atbilstot saderības kritērijiem, ko Komisija noteikusi savās 1999. un 2004. gada pamatnostādnēs. Visi pasākumi, kas izklāstīti saistībā ar *SNCM* privatizāciju, ļaujot arī konstatēt, ka 2009. gada beigās atjaunosies *SNCM* ilgtermiņa dzīvotspēja, un ietver tikai to, kas nepieciešams dzīvotspējas atjaunošanai.

7.3. Par anulētajā 2003. gada spriedumā noteikto ierobežojumu atcelšanu

- (130) Francijas iestādes atgādina, no vienas puses, ka laikposmā no 2003. līdz 2006. gadam tika izpildīti un ievēroti visi 2003. gada lēmumā paredzētie nosacījumi. No otras puses, Francijas iestādes uzskata, ka šie pasākumi vairs nav nepieciešami konkurences kropļojumu novēršanai un ka to saglabāšana esot pretrunā proporcionalitātes principam, ņemot vērā pārstrukturēšanas atbalsta summas ierobežojumu, kas tagad samazināta līdz 15,81 miljonam euro. Konkrētāk, Francijas iestādes uzskata, ka būtu jāatceļ nosacījumi, kas vēl varētu būt piemērojami, proti, tie, kas attiecas uz aizliegumu modernizēt *SNCM* floti, uz cenu noteikšanas principa ievērošanu tarifu jomā un uz noteikta pārvaldījuma biežuma saglabāšanu.

8. IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMI

8.1. Par 2002. gada lēmumu uzsākt oficiālo izmeklēšanas procedūru

8.1.1. Corsica Ferries (CFF) apsvērumi

- (131) Apstrīdot, pirmkārt, to, ka *SNCM* būtu uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu pamatnostādņu nozīmē⁽⁸⁴⁾, *CFF* apšauba *SNCM* spēju kļūt par rentablu uzņēmumu līnijās, kuras netiek subsidētas. *CFF* turklāt konstatē, ka pretēji tam, kas teikts pārstrukturēšanas plānā⁽⁸⁵⁾, joprojām tiek sniegti transporta pakalpojumi no Livornas.
- (132) Attiecībā uz izmaksu samazināšanu *CFF* pauž nožēlu, ka tai nav pieejamas dažas pārstrukturēšanas plāna detaļas, par ko tās pārstāvji ir izteikuši noteiktu kritiku⁽⁸⁶⁾.

(133) CFF uzskata, ka Francijas iestāžu aprēķins, kurā iegūta summa 76 miljoni euro, ir pilnīgi fiktīvs⁽⁸⁷⁾, bet Francijas iestāžu noteiktais pašu kapitāla un finansiālo parādu koeficients, proti, 79 %, tai šķiet pārspīlēts⁽⁸⁸⁾. Attiecībā uz SNCM līdzdalību citu sabiedrību kapitālā, CFF norāda, ka daži no tās meitasuzņēmumiem nav noderīgi kuģniecības sabiedrības darbībām⁽⁸⁹⁾.

(134) Noslēgumā, pēc CFF domām atbalsta projekta mērķis ir apiet regulu par kabotāžu un atņemt jebkādu jēgu konkursam, kas izsludināts par transporta pakalpojumiem uz Korsiku no Marseļas. CFF prasa nepieļaut, ka paredzētais atbalsts sabiedrībai SNCM ļautu īstenot agresīvāku komerciālo piedāvājumu. Tā ierosina, ka pārstrukturēšanas atbalstu varētu piešķirt tikai 2007. gadā un vienīgi tādā gadījumā, ja SNCM zaudētu nākamajā konkursā 2006. gadā – pēc CFF domām tikai šādā gadījumā minētā valsts kuģniecības sabiedrība patiešām nonāktu grūtībās.

8.1.2. Grupas Stef-TFE apsvērumi⁽⁹⁰⁾

(135) Grupa Stef-TFE norāda, ka sabiedrības SNCM līdzdalība sabiedrībā CMN ir jāanalizē kā tīri finansiāli aktīvi. Pēc grupas Stef-TFE domām CMN un SNCM ir neatkarīgas sabiedrības, kas konkurē par pārējām līnijām, kuras nav no Marseļas, pat ja tās abas kopā noslēgušas sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līgumu.

(136) Vēstulē teikts, ka grupa Stef-TFE uzņemoties “atpirkt pilnībā vai daļēji, taču vēlams visu līdzdalību, kura sabiedrībai SNCM pieder sabiedrībā CMN” un kuras vērtību tā lēš no 15 līdz 17 miljonu euro apmērā, ja nosacījumos, kurus Komisija noteiktu savā galīgajā lēmumā, tā uzskatītu, ka “šāda cesija ir nepieciešama pārstrukturēšanas plāna līdzsvara nodrošināšanai”.

8.1.3. Vietējo pašvaldību pārstāvju apsvērumi

(137) Marseļas pilsētas mērs, Bouches-du-Rhône departamenta Padomes priekšsēdētājs un Provansas–Alpu–Azūra krasta Reģionālās padomes priekšsēdētājs uzsver sabiedrības SNCM ekonomisko nozīmi reģiona ekonomikā.

(138) Provansas–Alpu–Azūra krasta Reģionālās padomes priekšsēdētājs piebilst, ka viņam šķiet, ka ir izpildīti visi nosacījumi, kas nepieciešami, lai SNCM pārstrukturēšanas plāns nodrošinātu uzņēmuma dzīvotspēju.

(139) Korsikas Asamblejas Izpildpadomes priekšsēdētājs atsūtīja minētās asamblejas 2002. gada 18. decembra sanāksmes protokolu, kurā Korsikas Asambleja sniegusi “pozitīvu atzinumu” SNCM pārstrukturēšanas projektam.

8.1.4. Korsikas Transporta biroja apsvērumi

(140) Korsikas Transporta birojs (OTC)⁽⁹¹⁾ uzsver, ka konkursā, kas izsludināts par sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līgumu, tika saņemts tikai viens piedāvājums, proti, no grupējuma CMN un SNCM. Rūpēs par to, lai uzturētu uzticamus un kvalitatīvus transporta pakalpojumus, Korsikas teritoriālā pašvaldība savā līgumā ir iekļāvusi mehānismus, kas paredz kompensācijas vai koriģēšanu atkarībā no pakalpojumu efektivitātes un uzticamības. Visbeidzot, tiek atgādināts, ka Korsikas pašvaldība ir ņēmusi vērā piedāvājuma izmaiņas, kas kopš 1996. gada notikušas transporta pakalpojumos no kontinentālās Francijas ostām, un sabiedriskā pakalpojums saistības nav paredzējusi tikai un vienīgi transporta pakalpojumiem no Marseļas.

(141) OTC arī norāda, ka, tā kā SNCM šodien ir vienīgā sabiedrība, kas spēj izpildīt līguma prasības attiecībā uz transporta plūsmu un pasažieriem, tās izzušana “nekavējoties izraisītu pakalpojumu skaita būtisku samazināšanos”. Tas atgādina arī SNCM lielo nozīmi Korsikas ekonomikā.

8.2. Par 2006. gada lēmumu par procedūras paplašināšanu

8.2.1. Corsica Ferries (CFF) apsvērumi

(142) CFF uzsver attiecīgo finansiālo summu lielumu, to neproporcionalitāti, salīdzinot ar SNCM apgrozījumu, un to, ka šīs summas sabiedrībai SNCM tika izmaksātas pirms tam, kad Komisija puda savu nostāju par to kvalificēšanu saskaņā ar EK līguma 87. panta 1. punktu.

(143) CFF vērs Komisijas uzmanību uz to, ka atbalstam, ko Francijas valsts sniedz SNCM, ir stratēģiska nozīme sabiedrības CFF attīstībai. Šie neatļautie pasākumi ļautu sabiedrībai SNCM īstenot ļoti agresīvu tarifu politiku līnijās, kurās CFF strādā jau 10 gadus un kurās pirmo reizi kopš tās ienākšanas tā zaudēšot tirgus daļas.

(144) CFF uzskata, ka pastāv alternatīvas iespējas, kā nodrošināt SNCM klātbūtni attiecīgajās līnijās – gan SPD līnijās, gan tajās līnijās, uz kurām SPD neattiecas –, kas sniegtu daudz priekšrocību gan sabiedrībai SNCM, gan konkurencei kopumā. Attiecībā uz SPD⁽⁹²⁾ CFF uzskata, ka sabiedrībai SNCM būtu jāsamazina tās piedāvājums attiecībā uz tiem transporta pakalpojumiem, kuri tiek veikti saskaņā ar SPD, lai nepieļautu, ka tā izmanto savu dominējošo stāvokli tirgū, lai nebūtu jāveic jauni ieguldījumi un lai ieviestu ierobežotu sociālo plānu, kas paredzētu tikai 120 sezonālas darba vietas, bez nepieciešamības atcelt pastāvīgos darba līgumus, kuri ir dārgāki. Attiecībā uz līnijām, uz kurām SPD neattiecas, CFF ierosina, ka SNCM varētu izbeigt viena sezonāla kuģa ekspluatāciju.

8.2.1.1. Par 2002. gada rekapitalizāciju

- (145) Attiecībā uz summu 53,48 miljoni euro CFF pauž aizdomas par iespējamu dubultu uzskaiti 787 miljonu euro kompensācijas aprēķinā, kas tika atļauta ar Komisijas 2001. gada lēmumu.
- (146) CFF uzskata, ka, lai gan lietas *Altmark* judikatūra tika pieņemta pēc SPD līguma parakstīšanas, saskaņā ar to izmaksātās kompensācijas ir jāizskata, ņemot vērā ar minēto judikatūru noteiktos kritērijus. Šajā sakarībā CFF uzskata, ka, izņemot pirmo, lietas *Altmark* kritēriji nav izpildīti.
- (147) Runājot tieši par lietas *Altmark* ceturto kritēriju, CFF pievienojas Komisijas šaubām par to, vai SNCM var uzskatīt par uzņēmumu, kurš tiek pienācīgi pārvaldīts un kura rīcībā ir pietiekami līdzekļi. Šajā sakarībā CFF vērš Komisijas uzmanību uz to, ka gandrīz 50 % no SNCM zaudējumiem radās 2000. un 2001. gadā, un tas liecinot, ka SNCM zaudējumus nav vainojamas tikai sabiedriskā pakalpojuma saistības vien.
- (148) Savukārt attiecībā uz iespēju šo summu aplūkot, ņemot vērā EK līguma 86. panta 2. punktu, CFF uzskata, ka EK Pirmās instances tiesa esot aicinājusi Komisiju veikt tādu izvērtējumu, kurš attiektos tikai uz šīs summas kvalificēšanu par atbalstu, nevis tās attaisnošanu saskaņā ar minēto pantu. Komisijai esot pienākums pārbaudīt, vai šī summa nav pārāk liela, salīdzinot ar papildu izmaksām, ko rada sabiedriskā pakalpojuma saistības.

8.2.1.2. Par pasākumiem pēc 2002. gada rekapitalizācijas

- (149) Attiecībā uz konkursa rīkošanu par sabiedrības cesiju, CFF uzskata, ka šis process nebija pilnībā pārredzams, jo izraudzītais uzņēmums, proti, BCP, vairs nenodarbojas ar SNCM darbības vadību, bet savu vietu ir nodevis grupai VT. Turklāt, tā kā finansiālie apstākļi ir izmainījušies un kļuvuši daudz izdevīgāki pārņēmējiem, CFF pauž šaubas par to, vai pret ieguldītājiem ir ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, kurš bija jāņem vērā visā šīs procedūras laikā.
- (150) Attiecībā uz negatīvo cesijas cenu 158 miljonu euro apmērā CFF pauž šaubas par to, ka konkrētajā gadījumā būtu ievērots kritērijs "informēts ieguldītājs tirgus ekonomikā". No vienas puses, CFF šaubās, vai var uzskatīt, ka valsts attiecīgo darījumu veica paralēli attiecīgo privātuzņēmumu būtiskai un vienlaicīgai rīcībai, turklāt vienādos apstākļos, jo valsts attiecīgo sabiedrību rekapitalizēja pirms akcionāru veiktās kopīgās rekapitalizācijas un pirms jaunā pārstrukturēšanas plāna. No otras puses, CFF uzskata, ka, ievērojot SNCM nopietno finansiālo stāvokli, informēts ieguldītājs būtu iejaucies agrāk, lai nepieļautu sava ieguldījumam vērtības samazināšanos⁽⁹³⁾.

- (151) CFF uzskata, ka atsaukšanās uz lietu "ABX Logistics" nav atbilstoša. Papildus tam, ka minētās lietas apstākļi nav piemērojami šai lietai, CFF uzsver, ka minētajā lietā bija būtisks ieguldījums no atbalsta saņēmēju puses, bet SNCM gadījumā tas tā nav. Turklāt pēc CFF domām Komisijas 2006. gada lēmumā nebija ņemtas vērā izmaksas, kas saistītas ar risku, ka saistībā ar attiecīgā uzņēmuma likvidāciju varētu tikt celtas prasības tiesā. Šajā sakarībā CFF uzskata, ka valsts judikatūra, uz ko Francija atsaucas, lai attaisnotu izmaksas, kuras esot saistītas ar SNCM likvidāciju, šajā lietā neesot piemērojama⁽⁹⁴⁾.
- (152) CFF uzskata, ka tad, ja šajā lietā piemēro Kopienas judikatūru lietā "Gröditz" un lietā "Hytasa", var tikai secināt, ka valsts neesot rīkojusies kā privātais ieguldītājs, jo saskaņā ar minēto judikatūru valsts kapitāla ieguldījums bija saistīts ar to, ka tā pārdeva 75 % no savas līdzdalības sabiedrībā SNCM, attiecīgi samazinot peļņas iespējas.
- (153) Visbeidzot, CFF uzskata, ka likvidācijas izmaksu un rekapitalizācijas izmaksu salīdzinājumā esot jāņem vērā aktīvu vērtība, kas abos gadījumos tiek nodota pircējam. CFF uzskata, ka pārņēmējiem cedēto aktīvu vērtība esot no 640 miljoniem euro līdz 755 miljoniem euro⁽⁹⁵⁾, ņemot vērā SNCM izmantotās flotes tirgus vērtību, ko CFF lēš 644 līdz 664 miljonu euro apmērā 2006. gada augustā.
- (154) Attiecībā uz to, ka pēc 2002. gada rekapitalizācijas veiktie pasākumi būtu vērtējami kā pārstrukturēšanas atbalsts, CFF uzskata, ka pat tad, ja SNCM atbilda 2004. gada pamatnostādnes paredzētajiem grūtībās nonākuša uzņēmuma nosacījumiem laikposmā pirms pirmās rekapitalizācijas par 142,5 miljoniem euro, šāda kvalifikācija kļūst ļoti apstrīdama attiecībā uz laikposmu, kas bija pirms otrās kapitāla palielināšanas par 8,75 miljoniem euro, jo uzņēmuma pašu līdzekļi jau bija atjaunoti.
- (155) Attiecībā uz uzņēmuma dzīvotspēju CFF uzsver, ka SNCM cesija ir tikai daļēja un nav neatsaucama, ņemot vērā cesijas laušanas klauzulas, par ko pārņēmēji panākuši vienošanos. Šie apstākļi liecina par lielu neskaidrību attiecībā uz pārņēmēju vēlmi un spēju atjaunot SNCM dzīvotspēju un tādēļ rada noteiktu risku attiecībā uz uzņēmuma ilgtspējīgas dzīvotspējas perspektīvām. Turklāt CFF norāda, ka pretēji 2004. gada pamatnostādņu prasībām Francijas iestādes nav paredzējušas atteikties no darbībām, kurām būs strukturālas nepilnības arī pēc pārstrukturēšanas⁽⁹⁶⁾. CFF pauž skepsi arī attiecībā uz izmaksu samazināšanas plānu, neraugoties uz to, ka SNCM flote tika palielināta⁽⁹⁷⁾, un attiecībā uz darbinieku skaita samazināšanas plānu, atceroties 2002. gada sociālā plāna izgāšanos.

- (156) CFF pauž šaubas attiecībā uz to, ka jaunais atbalsts esot tikai tik liels, cik nepieciešams, jo, no vienas puses, trūkst skaidrības par to, ko aptver sociālās izmaksas, un, no otras puses, par SNCM pilnsapulces 2006. gada 28. aprīļa protokolu, no kura izriet, ka daļa no šī atbalsta esot izmantota, lai segtu zaudējumus no sabiedrības ekspluatācijas 2006. un 2007. gadā. CFF arī uzskata, ka SNCM pārņēmēji nesniedz būtisku ieguldījumu uzņēmuma pārstrukturēšanā.
- (157) CFF uzskata, ka, lai nepieļautu nepienācīgus konkurences kropļojumus, ir nepieciešams atjaunot un precizēt pretpasākumus, kas sabiedrībai SNCM noteikti 2003. gadā, kā arī tos papildināt ar jauniem pretpasākumiem, kas paredzētu samazināt SNCM klātbūtni tirgū⁽⁹⁸⁾. CFF arī uzskata, ka nav ievērota daļa no pasākumiem, kas sabiedrībai SNCM tika noteikti ar 2003. gada lēmumu⁽⁹⁹⁾.
- (158) Par otro rekapitalizāciju 8,75 miljonu euro apmērā CFF uzskata, ka papildus tam, ka valsts un privātie ieguldījumi jāveic vienlaikus, privātiem pasākumiem jābūt būtiskiem un tie jāveic līdzīgos apstākļos, lai tādējādi varētu apstiprināt arī valsts iejaukšanos. Šajā lietā abi šie nosacījumi neesot izpildīti. No vienas puses, pārņēmēju līdzdalība, kas cieši saistīta ar pirmo kapitāla palielinājumu par 142,5 miljoniem euro, neesot būtiska. No otras puses, cesijas laušanas klauzulas dēļ un CGMF minoritārās līdzdalības paredzamās rentabilitātes dēļ pārņēmēju pasākumi neesot veikti tādos pašos apstākļos kā valsts iejaukšanās.
- (159) Attiecībā uz sociālajiem pasākumiem 38,5 miljonu euro apmērā CFF apstrīd šīs summas kvalificēšanu par atbalstu personām. Lai gan tā tiešām ir, ka šo summu tiešā veidā saņems SNCM darbinieki, CFF uzsver, ka šim pasākumam var būt netieša pozitīva ietekme uz SNCM, jo īpaši attiecībā uz sociālā klimata nomierināšanu.
- 8.2.2. *STIM d'Orbigny (grupa Stef-TFE) apsvērumi*
- 8.2.2.1. Par 2002. gada rekapitalizāciju
- (160) STIM uzsver, ka, izmaksājot summu 53,48 miljonu euro apmērā kā kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem, valsts esot sabiedrībai SNCM divreiz samaksājusi kompensāciju par vienām un tām pašām sabiedriskā pakalpojuma saistībām. Turklāt STIM uzskata, ka šīs summas izmaksa neatbilst kritērijiem, kuri noteikti lietas *Altmark* judikatūrā.
- (161) Runājot tieši par otro un ceturto lietā *Altmark* noteikto kritēriju, STIM apstrīd, no vienas puses, to, ka pastāvējuši iepriekš objektīvā un pārredzamā veidā noteikti parametri, un, no otras puses, to, ka var salīdzināt SNCM un CMN koeficientus par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam⁽¹⁰⁰⁾, un šajā sakarībā apgalvo, ka Komisijai sniegtie dati ir bijuši acīmredzami neobjektīvi⁽¹⁰¹⁾.
- 8.2.2.2. Par pasākumiem pēc 2002. gada rekapitalizācijas
- (162) Attiecībā uz negatīvo cesijas cenu 158 miljonu euro apmērā STIM uzskata, ka tā nav tirgus cena, kas iegūta atklātā un nediskriminējošā konkursa procedūrā, jo rekapitalizācija notika apstākļos, kas atšķiras no tiem, kuriem parasti būtu jāvada privāta ieguldītāja darbība. STIM uzskata, ka pārskatītie neto grāmatvedības aktīvi vissliktākajā gadījumā ļautu veikt likvidāciju, valstij neradot nekādas izmaksas vai pat likvidācijas rezultātā iegūstos noteiktu virsvērtību, ka cesijas cena ir niecīga, salīdzinot ar uzņēmuma vērtību (ko STIM lēš 350 miljonu euro apmērā), un ka atbalsts ir neproporcionāli liels, salīdzinot ar uzņēmuma vajadzībām.
- (163) STIM vērs Komisijas uzmanību arī uz pārsteidzošo cesijas laušanas klauzulu, kas paredzēta saistībā ar uzņēmuma nodošanu privātajam sektoram.
- (164) Visbeidzot, STIM apstrīd negatīvās pārdošanas cenas pamatojumu ar to, ka pastāv iespēja, ka likvidācijas gadījumā rastos sociāli sarežģījumi, un uzskata, ka šāda iespēja ir maz ticama.
- (165) Attiecībā uz otro rekapitalizāciju par 8,75 miljonu euro STIM uzskata, ka šis kapitāla ieguldījums neatbilst principam "privātais ieguldītājs tirgus ekonomikā", jo nav pietiekamu garantiju par peļņu no šāda ieguldījuma. STIM apstrīd argumentu, kura pamatā ir privātā un valsts ieguldījuma vienlaicīgums, kura dēļ šāds ieguldījums neesot uzskatāms par valsts atbalstu. Šāds vienlaicīgums, ja tādu konstatētu, ir tikai viena atsevišķa iezīme, kas pati par sevi nevar kalpot par kvalifikācijas kritēriju⁽¹⁰²⁾. Visbeidzot, STIM norāda, ka šis ieguldījums ir uzskatāms par garantiju, ko Francijas valdība pārņēmējiem devusi attiecībā uz to, ka SNCM katrā ziņā saņems SPD transporta pakalpojumiem uz Korsiku.
- (166) Attiecībā uz 38,5 miljonu euro lielo atbalstu personām STIM uzskata, ka šī summa patiesībā esot paredzēta tam, lai sabiedrībai SNCM dotu līdzekļus, ar kuriem izpildīt dažus būtiskus aspektus, kuri paredzēti Komisijai iesniegtajā sanācijas plānā un kuri nav īstenoti, proti, darbinieku skaita samazināšana.
- 8.2.2.3. Par saderību ar 2004. gada pamatnostādņem
- (167) STIM uzskata, ka SNCM saņemtais atbalsts nav bijis tikai liels, cik nepieciešams. SNCM un pārņēmēju ieguldījums pārstrukturēšanas plānā esot nepietiekams, ja ņem vērā 2004. gada pamatnostādņēs paredzētos nosacījumus, un neesot pierādīts, ka SNCM situācija būtu bijusi tik ārkārtēja, ka attaisnotu mazāku ieguldījumu no pašas sabiedrības puses. STIM uzsver arī 2006. gadā piešķirtā atbalsta neproporcionālo raksturu, jo tas sabiedrībai SNCM ļāva izveidot rezerves, ar kurām segt zaudējumus nākotnē. Visbeidzot, tas apstāklis, ka SNCM nav paredzējusi cedēt aktīvus, kuri nav pilnīgi nepieciešami uzņēmuma izdzīvošanai, esot pretrunā 2004. gada pamatnostādņēs noteiktajām prasībām.

- (168) *STIM* uzskata, ka izmaksātās summas tika izmaksātas, pārkāpjot 2004. gada pamatnostādnēs noteikto vienreizīguma principu. Uzņēmuma finansiālā stāvokļa pasliktināšanos un sociālos konfliktus nevarot analizēt kā neparedzamus ārkārtas apstākļus, kuros nevar vainot uzņēmumu, kam paredzēts atbalsts.
- (169) Tādēļ *STIM* prasa papildu kompensācijas, kas atbilstu pusei no sniegtā atbalsta jeb 98,25 miljonus euro un ko panāktu, cedējot vēl vienu kuģi un *SNCM* tiešo un netiešo līdzdalību sabiedrībā *CMN*. Šajā sakarībā *STIM* apstiprina, ka saskaņā ar pamatnostādnēm par pārstrukturēšanas atbalstu šai līdzdalībai nav stratēģiskas nozīmes, jo tā nav "nepieciešama uzņēmuma izdzīvošanai" un nav uzskatāma par neatsavināmiem aktīviem.
- (170) *STIM* uzsver arī to, ka starp *SNCM* un *CMN* nav nekādas sinerģijas, jo *SNCM* nav nekādas faktiskas ietekmes uz *CMN* pārvaldību un attīstību. Visbeidzot, *STIM* uzsver, ka akcionāru pakts starp abiem uzņēmumiem kopš 2006. gada 15. maija vairs nepastāv, jo šajā datumā *CMN* to denonsēja, kā konstatējusi Parīzes Apelācijas tiesa.

8.2.3. *SNCM* apsvērumi

- (171) Apsvērumos, ko *SNCM* nosūtīja Komisijai, tā uzsvēra savu ekonomisko un konkurences stāvokli, pievienojot juridisku konsultāciju, kurā attiecībā uz likvidācijas procedūru tiek novērtēts risks, ka valsts iejaukšanos tiesa varētu kvalificēt kā attiecīgās sabiedrības faktisku pārvaldību laikposmā pirms privatizācijas.
- (172) Birojs [...], kam *SNCM* lūdza konsultāciju, secina, ka, pamatojoties uz sabiedrības sociālajiem dokumentiem, ko papildina tās vadības struktūru vēstules, paziņojumi un pārskati, Francijas valsts [...] ⁽¹⁰³⁾ ⁽¹⁰⁴⁾ ⁽¹⁰⁵⁾. Ziņojumā arī uzsvērts, ka [...] ⁽¹⁰⁶⁾. Visbeidzot, tajā pašā ziņojumā norādīts, ka [...].
- (173) Pamatojoties uz šiem apstākļiem, *SNCM* eksperts secina, ka ir ļoti iespējams, ka Marseļas Komerclietu tiesa ņemtu vērā Francijas valsts faktiskā pārvaldītāja statusu.
- (174) Turklāt no faktiskajiem apstākļiem, jo īpaši tiem, kas konstatēti Revīzijas palātas ziņojumos, izriet, ka pārvaldības kļūdas, kurās vainojama Francijas valsts ⁽¹⁰⁷⁾, *SNCM* faktiskais vadītājs, ir veicinājušas konstatēto *SNCM* aktīvu nepietiekamību. Kaitējums, kas radies valsts pieļauto pārvaldības kļūdu dēļ, ir vērtējams [...] apmērā.
- (175) Šādā kontekstā, kā uzskata *SNCM* eksperts, neesot nekādu šaubu, ka Francijas valstij tiktu piespriests segt visu vai daļu no aktīvu nepietiekamības, apmierinot prasību par pasīva segšanu, jo valsts bijusi ļoti cieši iesaistīta *SNCM* pārvaldībā, pieļāvusi acīmredzamas pārvaldības kļūdas un tai ir lieli finanšu resursi.

- (176) Pamatojoties uz atbilstošo judikatūru, *SNCM* noslēgumā secina, ka gadījumā, ja *SNCM* tiktu likvidēta, pastāv ļoti liela iespēja, ka valstij piespriestu pilnībā segt visus *SNCM* sociālos parādus. Šā iemesla dēļ valstij kā akcionāram būtu jāsedz konstatētās aktīvu nepietiekamības daļa, ko varētu lēst no [...] līdz [...] % (jeb no [...] līdz [...] miljoniem euro). Tādēļ, nolemjot privatizēt *SNCM* un iepriekš palielinot sabiedrības pašu līdzekļus par 158 miljoniem euro, Francijas valsts esot rīkojusies kā informēts ieguldītājs.

9. FRANCIJAS KOMENTĀRI PAR IEINTERESĒTO PERSONU APSVĒRUMIEM

9.1. Francijas komentāri par ieinteresēto personu apsvērumiem attiecībā uz 2002. gada lēmumu par oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu

9.1.1. Par *Corsica Ferries* apsvērumiem

- (177) Francijas iestādes norāda, ka daži no datiem, ko *CFF* minējusi attiecībā uz *SNCM* piedāvājumu, nav pareizi.
- (178) Francijas valsts pretēji *CFF* apgalvojumiem uzskata, ka pārstrukturēšanas plāns tika izstrādāts tā, lai ļautu sabiedrības *SNCM* dzīvotspēju atjaunot pēc iespējas ātrāk un izveidotu apstākļus tās ilgtermiņa dzīvotspējas nodrošināšanai. Francijas iestādes atgādina, ka liela daļa no izmaksu samazināšanas programmas jau bija īstenota ⁽¹⁰⁸⁾. Turklāt sabiedrība *SNCM* 2001. gadā ir paredzējusi 21,3 miljonus euro, ko izmantos pārstrukturēšanas pasākumu un jo īpaši darbavietu saglabāšanas plāna finansēšanai.
- (179) Attiecībā uz atbalsta summas noteikšanu Francijas iestādes apstiprina, ka pašu kapitāla un kopējo parādsaistību koeficients, proti, 0,79, pietiekami labi raksturo lielākās daļas kuģniecības sabiedrību pašu līdzekļu bilanci, izņemot īpašos gadījumus ⁽¹⁰⁹⁾.

9.1.2. Par *Stef-TFE* apsvērumiem

- (180) Francijas iestādes uzskata, ka tas, kā *Stef-TFE* aprakstījis attiecības starp *SNCM* un *CMN* saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu līguma izpildi, neatbilst patiesībai.
- (181) Francijas iestādes norāda, ka tūlītējas uzņēmumu grupējuma formulas izvēle, kurā *SNCM* un *CMN* kopīgi saņēmuši deleģējumu, bet nees solidāru atbildību, nav nekādā ziņā "bijusi obligāta konsultēšanās globālā rakstura dēļ", pretēji *Stef-TFE* teiktajam. Izvēle veidot grupējumu *SNCM-CMN* ir rezultāts abu sabiedrību veiktajai analīzei, kurā konstatēts, ka to vēsturisko partnerattiecību turpināšana šādā veidā sniegtu vislielākās priekšrocības, jo īpaši konkurētspējas ziņā, attiecībā uz

konkursu. Tādēļ sabiedrības CMN iesaistīšanās grupējumā notika pēc brīvas izvēles no tās puses, pamatojoties uz savu interešu izvērtējumu, nevis saskaņā ar pienākumu, kas izriet no konkursa veida.

- (182) Francijas iestādes precizē, ka pretēji *Stef-TFE* teiktajam abas sabiedrības, SNCM un CMN, nav nedz neatkarīgas, nedz arī atrodas tiešā konkurencē. Šāda situācija būtu pretrunā vienota sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līguma principam, ko tās abas parakstījušas.
- (183) Francijas iestādes apgalvo, ka SNCM līdzdalību sabiedrības CMN kapitālā nevar analizēt kā tīri finansiālus aktīvus, kā, iespējams, apgalvo *Stef-TFE*. Francija aizstāv viedokli, ka SNCM līdzdalībai sabiedrībā CMN piemīt liela stratēģiskā nozīme. Šīs līdzdalības cesijai pēc Francijas domām būtu ne vien negatīva ietekme industriālā ziņā, bet tā būtu arī nopietna stratēģiskā kļūda.

9.1.3. Francijas komentāri par vietējo pašvaldību pārstāvju apsvērumiem

- (184) Lai gan Francija kopumā piekrīt Provansas–Alpu–Azūra krasta reģiona priekšsēdētāja vēstulei, tā tomēr vēlas norādīt, ka pretēji tam, kas teikts minētās vēstules 2. punktā⁽¹¹⁰⁾, piedāvājums attiecībā uz transporta pakalpojumiem starp kontinentālo Franciju un Korsiku nav uzskatāms par “neatbilstošu salīdzinājumā ar pieprasījumu” un ka SNCM tarifu politika atbilst tās saistībām nekļūt par tarifu kara cēloni un nebūt “cenu noteicējam”.

9.2. Francijas komentāri par ieinteresēto personu apsvērumiem attiecībā uz 2006. gada lēmumu

- (185) Kopumā Francija norāda, ka liels skaits *STIM* un *CFE* apsvērumu ir identiski komentāriem, ko šīs sabiedrības Komisijai jau izteica 2003. gadā. Konkrētāk, Francijas iestādes uzsver, ka *CFE* komentāri tika iesniegti EK Pirmās instances tiesā saistībā ar prasību anulēt Komisijas 2003. gada 9. jūlija lēmumu un ka to lielāko daļu jau ir noraidījuši gan Komisija, gan Pirmās instances tiesa.
- (186) Runājot par SPD attiecībā uz savienojumiem Marsela–Korsika, Francija apstrīd jebkādu argumentu par to, ka SPD līguma piešķiršanas procedūrā būtu pieļautas nelikumības. Turklāt, kā norāda Francija, tas, ka pastāv valsts procedūras, ko valsts tiesas izskata kā Kopienas civiltiesību tiesa, liecina, ka Kopienai nav nepieciešams, lai Komisija izskatītu jautājumus, kas attiecas uz SPD līguma piešķiršanas procedūru.

9.2.1. Par pirmajā pārstrukturēšanas plānā un tā grozījumos paredzēto pasākumu priekšlaičgu izpildi

- (187) Uz vispārējo piezīmi par to, ka Francija priekšlaikus īstenojusi pasākumus, kas kvalificējami kā valsts atbalsts,

Francijas iestādes atbild, ka minēto īstenošanu attaisno procedūras īpašais raksturs, proti, tas, ka 2005. gadā tika anulēts Komisijas 2003. gada 9. jūlija lēmums, ar ko attiecīgie pasākumi tika atļauti, un tas nav saistīts ar Francijas iestāžu vēlmi nepildīt pienākumus, kas izriet no EK līguma. Turklāt Francija precizē, ka tā turpināja Komisiju informēt par lietas norisi un par dažādajiem pasākumiem, kas veikti kopš 2005. gada janvāra, saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas lojālas sadarbības principu.

- (188) Attiecībā uz pēdējiem no minētajiem pasākumiem Francijas iestādes uzskata, ka, tā kā neviens no tiem nav valsts atbalsts, tad EK līguma 88. panta 3. punkts tiem *in fine* nebūs piemērojams un ka tādēļ neesot nekāda pienākuma apturēt to izpildi.

9.2.2. Par 2002. gada rekapitalizāciju

- (189) Pirmkārt, Francijas iestādes precizē, ka tās nav apšaubījušas sprieduma *Altmark* piemērojamību, taču norāda uz noteiktām grūtībām, ko rada minētajā spriedumā paredzētais tests, jo attiecīgā summa tika noteikta pirms minētā sprieduma un tāpēc nebija iespējams ņemt vērā šos jaunus kritērijus.
- (190) Francija precizē, ka attiecīgie 53,48 miljoni euro ir daļa no 69,3 miljoniem euro, kuru izmaksu Komisija atzina par saderīgu 2003. gadā. Tādēļ šaubas, ko Komisija paudusi savā 2006. gada lēmumā par procedūras uzsākšanu, neattiecas uz šo pasākumu saderību, kas netiek apšaubīta, kā *STIM*, iespējams, apgalvo savos apsvērumos, bet attiecas uz to, vai šo summu, kas piešķirta kā kompensācija par sabiedriskā pakalpojuma izmaksām, var uzskatīt par atbalstu.
- (191) Pēc Francijas domām sabiedrību *CFE* un *STIM* apsvērumi neliek apšaubīt to, ka šajā lietā ir piemērojams lietas *Altmark* pirmais un otrais nosacījums.
- (192) Attiecībā uz trešo *Altmark* kritēriju Francijas iestādes noraida *CFE* un *STIM* izvirzīto argumentu, ka šīs summas izmaksa katrā ziņā novedot pie pārāk lielas kompensācijas, jo Komisija ar savu 2001. gada 30. oktobra lēmumu kā kompensāciju par sabiedriskā pakalpojuma izmaksām atļāva izmaksāt 787 miljonus euro. Šajā sakarībā Francija precizē, ka Komisija savā 2003. gada lēmumā tiesām konstatēja, ka šīs saistības nav pietiekami kompensētas un ka summa 53,48 miljonu euro apmērā kā kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu ir pamatota.

- (193) Attiecībā uz lietas *Altmark* ceturto nosacījumu Francijas iestādes uzsver, ka, lai gan nav uzņēmuma, ko varētu izmantot kā atskaites punktu, un tādēļ nav iespējams veikt globālu salīdzinājumu starp SNCM un citiem uzņēmumiem, kā konstatējusi arī sabiedrība CFF, tās tomēr ir centušās sniegt informāciju, kas ļauj veikt pēc iespējas precīzāku salīdzinājumu ar līdzīgiem uzņēmumiem, galvenokārt ar CMN. Francija apstrīd arī STIM un CFF izvirzīto argumentu, ka SNCM strukturālās izmaksas esot lielākas nekā CMN strukturālās izmaksas. Francijas iestādes uzskata, ka pat tad, ja tā būtu, SNCM ražīguma koeficienti ir ļoti līdzīgi CMN koeficientiem. Tādēļ jāsecina, ka SNCM bija tikpat labi pārvaldīts uzņēmums kā CMN, ko STIM nevienā brīdī nekvalificē kā slikti pārvaldītu uzņēmumu.
- (194) Francija precīzē, ka par zaudējumiem, kas tika ciesti laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam, nav vainojams tikai ar vienīgi SPD līgums, kā, iespējams, apgalvo CFF, taču sabiedriskā pakalpojuma saistības liedza sabiedrībai SNCM pielāgoties konkurences apstākļu izmaiņām. Francijas iestādes arī precīzē, ka šie zaudējumi neradās galvenokārt 2000. un 2001. gadā, bet CFF veikto pārvaldījumu skaita pieauguma dēļ palielinājās visā attiecīgajā laikposmā.
- (195) Attiecībā uz to, vai 53,48 miljoni euro, kas izmaksāti kā kompensācija par sabiedriskā pakalpojuma izmaksām, kvalificējami saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu, Francijas iestādes atgādina, ka, no vienas puses, Komisija savā 2003. gada lēmumā jau atzina šīs summas saderību ar minēto pantu un ka, no otras puses, Pirmās instances tiesa šo jautājumu nav apšaubījusi savā 2005. gada 15. jūnija spriedumā.
- 9.2.3. Par pasākumiem pēc 2002. gada rekapitalizācijas
- (196) Attiecībā uz cesijas procesu Francija precīzē, ka tā jau no paša sākuma bija paredzējusi klasiskus atlasē kritērijus, pamatojoties galvenokārt uz cenu, ko piedāvāja par SNCM vērtspapīriem, un, pakārtoti, uz citiem parametriem (industriālais projekts, sociālais projekts u. c.), starp kuriem bija arī summa, ko kandidāti gatavi ieguldīt sabiedrībā, lai veiktu rekapitalizāciju. Francija apstrīd ieinteresēto personu izvirzīto argumentu, ka pārdošanas process nebija pārredzams, un atgādina, ka šajā lietā valsts pat pārsniedza savus likumiskos un normatīvos pienākumus, kas jau tāpat ir pietiekami stingri un saistoši un kas paredzēti gadījumos, kad tiek cedēta valsts līdzdalība uzņēmumos. Francija atgādina, ka tas, kas notika pēc BCP piedāvājuma pārņemot 100 % sabiedrības SNCM vērtspapīru, norisinājās ļoti grūtos finansiālajos un sociālajos apstākļos un ka VT iesaistīšanās BCP piedāvājumā neizmainīja darījuma komerciālos un finansiālos nosacījumus (izņemot kapitāla sadali).
- (197) Attiecībā uz negatīvo cenu 158 miljonu euro apmērā Francijas iestādes atgādina, ka, ņemot vērā SNCM finan-
- siālo stāvokli 2005. gada 30. septembrī, uzņēmums tika pārdots par tirgus cenu un ka pārdošana bija ekonomiski izdevīgāka nekā uzņēmuma likvidācija. Šajā sakarībā Francijas iestādes precīzē, ka privātā ieguldītāja principa piemērošanu tāda uzņēmuma cesijas gadījumā, kurš ir tuvu likvidācijai, nedrīkst uzskatīt par "valsts iejaukšanās rentabilitātes" meklējumiem, bet jāuzskata par cenšanos nepieļaut lielākus zaudējumus, ko akcionāram radītu likvidācija, kura būtu dārgāka.
- (198) Attiecībā uz samaksāto cenu Francija apstrīd argumentu, ka SNCM esot cedēta par cenu, kas neatbilst tās reālajai vērtībai⁽¹¹¹⁾.
- (199) Francijas iestādes noraida arī CFF argumentu, ka tās ir par zemu novērtējušas SNCM flotes tirgus vērtību, ko CFF lēš robežās no 406,5 miljoniem euro līdz 426,5 miljoniem euro. Francijas iestādes norāda, ka kuģi, kas ņemti vērā CFF veiktajā aprēķinā, neatbilst tiem, kas SNCM īpašumā bija 2005. gada 30. septembrī. Nepiemērojot kuģu tirgus vērtības samazinājumus, netiekot ņemts vērā konteksts, kurā notiktu sabiedrības aktīvu iespējama likvidācija ar tiesas lēmumu, un, visbeidzot, datums, kas izraudzīts šīs tirgus vērtības aprēķināšanai, proti, 2006. gada augusts, nav SNCM iespējamās likvidācijas datums, kas būtu jāņem vērā, proti, 2005. gada 30. septembris. Turklāt Francija piebilst, ka tad, ja izmantotu CFF ierosināto aprēķinu, negatīvā cena būtu trīs reizes mazāka nekā aktīvu likvidācijas vērtība, ko nosaka lietas *Gröditz* judikatūra, un tas būtu vēl izdevīgāk nekā iespējas, ko Komisijai iesniegušas Francijas iestādes.
- (200) Attiecībā uz CFF izvirzīto argumentu, ar ko tiek apšaubīta lietas *Gröditz* piemērojamība, atsaucoties uz to apstākli, ka valsts kapitāla ieguldījums sabiedrībā SNCM bija saistīts ar to, ka tā pārdod 75 % no savas līdzdalības, attiecīgi samazinot peļņas iespējas, Francijas iestādes atgādina, ka cesijas negatīvā cena, proti, 158 miljoni euro, pilnībā atbilst visa SNCM kapitāla cesijai, kurai sekoja jauns valsts ieguldījums 25 % apmērā, kas sniedza peļņu [...] % gadā. Francija uzskata, ka tas, ka tai piederēja 25 % no sabiedrības akcijām, tai nodrošināja peļņu no ieguldījuma, jo šai līdzdalība bija ļoti lielas peļņas garantijas.
- (201) Francija apstrīd arī argumentu, ko CFF izvirzījusi attiecībā uz to, ka šajā lietā nevar piemērot lietas *ABX* pieeju, kuras pamatā ir analīze par SNCM faktiskajām likvidācijas izmaksām un risks, ka valsti varētu atzīt par atbildīgu par uzņēmuma pasīvu, apmierinot prasību par pasīva segšanu, kas paredzēta Francijas kolektīvajās procedūrās un ko apstiprinājusi valsts judikatūra (Ruānas Apelācijas tiesas 2005. gada 22. marta spriedums). Lai gan Francijas iestādes uzskata, ka to kā SNCM pārvaldītāju rīcību nevar kvalificēt kā "klūdainu" saistībā ar šādu prasību, tās tomēr uzstāj, ka pastāv liels risks, ka valsts

- tiesa varētu valsti atzīt vainīgu par SNCM aktīvu nepieciešamību saskaņā ar elastīgajiem kritērijiem attiecībā uz pārvaldības kļūdas kvalifikāciju Komerckodeksa L.651-2. panta nozīmē un saskaņā ar iepriekš minēto judikatūru, kas būtu piemērojama šajā lietā.
- (202) Attiecībā uz 8,75 miljonu euro rekapitalizāciju Francija atgādina, ka pretēji CFF un STIM apgalvojumiem šis kapitāla ieguldījums nav uzskatāms par valsts atbalstu šī ieguldījuma vienlaicīguma dēļ un tā līdzīgo parakstīšanas apstākļu dēļ, kā arī tādēļ, ka valsts ar CGMF starpniecību ieguva atlīdzību, kas ir lielāka par vidējo.
- (203) Konkrētāk, Francijas iestādes precizē, ka cesijas laušanas klauzulu dēļ nevar apšaubīt ieguldītāju vienlīdzības principu, jo tās ir paredzētas tikai saistībā ar SNCM simtprocentīgo cesiju, nevis saistībā ar rekapitalizāciju par 35 miljoniem euro, kas tai sekoja.
- (204) Turklāt Francija atgādina, ka tās ieguldījums ir daudz mazāks nekā pārņēmēju ieguldījums, jo ar pārņēmēju veikto ieguldījumu (26,25 miljoni euro) ir jāsalīdzina tikai summa 8,75 miljonu euro apmērā. Pirmā rekapitalizācija par 142,5 miljoniem euro ir jāvērtē tikai salīdzinājumā ar likvidācijas cenu.
- (205) Visbeidzot, Francija apstrīd argumentu, ko STIM izvirzīja attiecībā uz to apstākli, ka šis ieguldījums esot garantija privātajiem ieguldītājiem, ka SNCM katrā ziņā saņems SPD līgumu transporta pakalpojumiem uz Korsiku. Francijas iestādes norāda, ka šis kapitāla palielinājums ir pārdomāts un neatkarīgs no uzņēmuma darbības rezultātiem un ka SPD piešķiršana sabiedrībai SNCM neļautu uzlabot peļņu, kas paredzēta no šī ieguldījuma.
- (206) Attiecībā uz sociālajiem pasākumiem 38,5 miljonu euro apmērā Francijas atkārtoti argumentu, ka šie pasākumi ir atbalsts personām un ka to, ka tos sedz valsts, nevar uzskatīt par netiešu priekšrocību došanu uzņēmumam, jo šie pasākumi ir papildus likumā un līgumos paredzētajiem sabiedrības SNCM pienākumiem. Turklāt Francija atgādina, ka šie pasākumi neļaujot aiziet algotajiem darbiniekiem, kuri tad, ja šādu pasākumu nebūtu, paliktu SNCM atbildībā.
- (207) Pretēji CFF izvirzītajam argumentam Francijas iestādes precizē, ka šī summa 38,5 miljonu euro apmērā nav uzskatāma par darbinieku skaita samazināšanas pasākumu, kas paredzēts 2003. gada sociālajā plānā, jo šie skaita samazināšanas pasākumi, lai gan novēloti, tomēr jau ir īstenoti. Tādējādi jaunais sociālais plāns papildina pirmos sociālos pasākumus, kas veikti 2003. gadā.
- 9.2.4. Par saderību ar pamatnostādņēm
- (208) Francija uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš minēto, atbalsta summa, kas jāvērtē, ievērojot pamatnostādnes, ir 15,81 miljons euro.
- (209) Pretēji CFF apgalvojumiem Francijas iestādes uzskata, ka, ņemot vērā 2004. gada pamatnostādņu 11. punktu, pirmā rekapitalizācija, kas sabiedrībai SNCM ļāva atjaunot tās pašu līdzekļus, tai neatņem grūtībās nonākušā uzņēmuma raksturu, jo šīs rekapitalizācijas mērķis bija saglabāt sabiedrības darbību.
- (210) Francija noraida CFF apgalvojumus, ka tai nebija jāveic jauni finansiāli ieguldījumi uzņēmumā, jo SNCM būtu varējusi izmantot bankas kredītu. Šajā sakarībā Francijas iestādes atgādina, ka 2005. gada 24. augustā bankas atteica sabiedrībai SNCM piešķirt jaunus naudas līdzekļus un ka vienīgās paredzamās alternatīvas tādēļ bija uzņēmuma privatizācija vai likvidācija.
- (211) Francija apstrīd CFF un STIM izvirzītos argumentus attiecībā uz 2002. gada pārstrukturēšanas plāna izgāšanos, kurš, lai gan ar noteiktu kavēšanos, tika īstenots un ļāva sasniegt tā mērķus 2005. gadā. SNCM ekonomiskā un finansiālā stāvokļa pasliktināšanās no uzņēmuma neatkarīgu iemeslu dēļ esot pat vēlāk likusi pagarināt 2002. gadā paziņoto plānu un veikt jaunus pasākumus.
- (212) Francija uzskata, ka SNCM ir labas perspektīvas attiecībā uz dzīvotspējas atjaunošanu un ka pasākumi, ko paredzējuši jaunie akcionāri, proti, sociālā plāna īstenošana, transporta pakalpojumu atjaunošana un dažu kuģu atjaunošana, ļaus atjaunot uzņēmuma dzīvotspēju. Šajā sakarībā Francija norāda, ka, ņemot vērā ienākumus, ko dod SPD (apmēram [...] no SNCM apgrozījuma), un ievērojot lielās nemainīgās izmaksas un grūtības, kas saistītas ar to 6 kuģu pārdali, kurus izmanto transporta pakalpojumos Marseļa–Korsika, SPD ir uzņēmuma un tā dzīvotspējas stratēģijas svarīga sastāvdaļa.
- (213) Attiecībā uz atbalsta ierobežošanu līdz tam, kas nepieciešams, Francija uzskata, ka tā ir līdz minimumam ierobežojusi izmaksas, kas nepieciešamas pārstrukturēšanas īstenošanai. Šajā sakarībā Francijas iestādes atgādina, ka arī pats uzņēmums ir sniedzis pietiekamu ieguldījumu pārstrukturēšanas plānā no pašu līdzekļiem, cedējot aktīvus par summu 30,2 miljoni euro, kā arī Komisija atzinusi savā 2003. gada lēmumā. Turklāt, ņemot vērā citas cesijas, ko SNCM veikusi par summu 12,2 miljoni euro, paša uzņēmuma veikto ieguldījumu varot lēst 42,4 miljonu euro apmērā. Francija uzskata, ka šī summa ir ievērojami lielāka par pašu ieguldījumiem, kas nepieciešami, lai apstiprinātu pārstrukturēšanas atbalstu, kas beigās esot lēšams 15,81 miljonu euro apmērā, tā kā pārējie pasākumi neesot valsts atbalsts.

9.2.5. *Par Komisijas 2003. gada lēmumā paredzētajiem nosacījumiem un par iespējamiem jauniem pretpasākumiem*

- (214) Pretēji *STIM* un *CFF* apgalvojumiem Francijas iestādes apgalvo, ka ir izpildījušas visus 2003. gada lēmumā paredzētos nosacījumus, kurus tās ievērojušas līdz 2006. gada beigām, jo īpaši attiecībā uz 11 kuģu flotes uzturēšanu un tādu tarifu piemērošanu, kas ir zemāki nekā konkurentu tarifi.
- (215) Turklāt Francija uzskata, ka jaunajā galīgajā lēmumā sabiedrībai *SNCM* piemērojamo pretpasākumu līmenis būtu jākorrigē, jo pārstrukturēšanas atbalsta summa tagad esot 15,81 miljoni euro, nevis 69,3 miljoni euro.
- (216) Šajā sakarībā Francija apstrīd *STIM* apsvērumus attiecībā uz iespēju, ka Komisija varētu sabiedrībai *SNCM* kā pretpasākumu noteikt tās līdzdalības sabiedrībā *CMN* cesiju. Francija apstrīd arī *STIM* argumentu, ka 2004. gada pamatnostādnēs, salīdzinot ar 1999. gada pamatnostādnēm, esot pārskatīta stratēģisko aktīvu definīcija.
- (217) Attiecībā uz *CFF* minētajiem pasākumiem ar mērķi samazināt *SNCM* klātbūtni tirgū Francijas iestādes atgādina – kā arī Komisija norādījusi savā 2003. gada lēmumā (87. punkts) –, ka attiecīgajos tirgos (no Francijas uz Korsiku un *Magrebu*) nav pārāk lielas jaudas un ka to līniju pārveidošana, ar kurām tiek nodrošināti transporta pakalpojumi uz Korsiku, gan saskaņā ar *SPD*, gan bez tā, apdraudētu uzņēmuma dzīvotspēju.
- (218) Attiecībā uz *CFF* izvirzīto argumentu, ka iepriekš aprakstīto pasākumu īstenošana par labu sabiedrībai *SNCM* radītu nopietnu risku, ka no tirgus līnijās no kontinentālās Francijas uz Korsiku pazustu tās galvenais konkurents, proti, *CFF*, Francijas iestādes norāda, ka, ņemot vērā pašreizējo stāvokli tirgū, kura lielākā daļa pašlaik pieder sabiedrībai *CFF*, tādas struktūras saglabāšana, kurā valda konkurence, ir atkarīga no atļaujas saņemšanas *SNCM* pārstrukturēšanas plānam un no šīs sabiedrības klātbūtnes attiecīgajā tirgū.
- (220) Lai kādu valsts pasākumu varētu kvalificēt kā valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē, ir nepieciešams, lai būtu izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi: 1) attiecīgais pasākums rada selektīvas ekonomiskas priekšrocības; 2) šīs priekšrocības finansē no valsts līdzekļiem; 3) šīs priekšrocības rada vai draud radīt konkurences izkropļojumu un, visbeidzot, 4) šīs priekšrocības iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm ⁽¹¹²⁾.
- (221) Komisija konstatē, ka *SNCM* ir saņēmusi valsts līdzekļus par kopējo summu 274,54 miljoni euro, kas piešķirta ar sabiedrības *CGMF* starpniecību, kura simtprocentīgi pieder Francijas valstij.
- (222) Tā kā *SNCM* savu darbību veic jūras pārvadājumu nozarē, kas ir atvērta Eiropas iekšējai konkurencei, šīs sabiedrības saņemtās potenciālās ekonomiskās priekšrocības var kropļot konkurenci un iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (223) Tas apstāklis, ka Padomes 1992. gada 7. decembra Regulu (EEK) Nr. 3577/92, ar ko piemēro principu, kurš paredz jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvību dalībvalstīs (jūras kabotāža) ⁽¹¹³⁾, līdz 1999. gada 1. janvārim nepiemēroja Vidusjūras salu kabotāžai, neļauj *a priori* izslēgt iespēju, ka subsīdijas, kas saskaņā ar *SPD* tika maksātas par kabotāžas transporta pakalpojumiem ar Vidusjūras salām, nevarētu iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kropļot konkurenci.
- (224) Jebkurā gadījumā, pat ja subsīdijas, kas bija piešķirtas par kabotāžas līniju transporta pakalpojumiem, varēja arī neiespaidot tirdzniecību un neradīt konkurences izkropļojumus pirms 1999. gada 1. janvāra, situācija pēc šī datuma ir mainījusies, jo saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 3577/92 kabotāžas darbības tagad ir atvērtas visiem Kopienas operatoriem. Turklāt ir jāuzsver, ka *SNCM* nenodarbojas tikai ar kabotāžas pārvadājumiem vien, bet veic darbību arī starptautisko jūras pārvadājumu tirgū, kurš tika liberalizēts ar Padomes 1986. gada 22. decembra Regulu (EEK) Nr. 4055/86, ar ko brīvas pakalpojumu sniegšanas principu piemēro jūras pārvadājumiem starp dalībvalstīm un starp dalībvalstīm un trešām valstīm ⁽¹¹⁴⁾.

10. PASĀKUMU NOVĒRTĒJUMS

- (219) EK līguma 87. panta 1. punktā ir noteikts, ka, “[ja] vien šis Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- (225) Tādēļ Komisija uzskata, ka konkrētajā gadījumā EK līguma 87. panta 1. punkta trīs pēdējie kritēriji, kas minēti šā lēmuma 219. punktā, ir izpildīti. Turpmākajās iedaļās attiecībā uz katru pasākumu tiks secīgi pārbaudīta selektīvu ekonomisku priekšrocību pastāvēšana un – attiecīgā gadījumā – par valsts atbalstu atzīto pasākumu saderība ar kopējo tirgu.

10.1. Kapitāla ieguldījums 53,48 miljonu euro apmērā kā kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu

- (226) Lai gan 2003. gada lēmumā Komisija atzina, ka daļa no šiem 76 miljoniem euro, proti, 53,48 miljoni euro, ir kompensācija par sabiedriskiem pakalpojumiem saistībā ar transporta pakalpojumiem uz Korsiku laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam, Komisija visu kapitāla ieguldījumu jeb 76 miljonus euro bija vērtējusi saistībā ar pārstrukturēšanas atbalstu, jo tieši tā par šo summu bija paziņojušas Francijas iestādes. Savā 2005. gada 15. jūnija spriedumā, ar ko tika anulēts Komisijas 2003. gada lēmums, Kopienas tiesa aicināja Komisiju summu 53,48 miljonu euro apmērā izvērtēt, ņemot vērā EK Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedumu lietā *Altmark*.
- (227) Turklāt Francijas iestādes lūdza Komisiju uzskatīt, ka noteikta daļa no 2002. gada pārstrukturēšanas atbalsta, tādēļ ka tā ir "kompensācija par sabiedriskajiem pakalpojumiem", jāklasificē kā pasākums, kas nav uzskatāms par atbalstu, saskaņā ar judikatūru lietā *Altmark*.
- (228) Tā kā Francijas iestādes ir atsaukušās uz to, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojama lietas *Altmark* judikatūra un, attiecīgā gadījumā, EK līguma 86. panta 2. punktā paredzētais izņēmums, Komisijai ir pienākums par to paust savu nostāju, jo šiem argumentiem Francijas argumentācija ir būtiska nozīme ⁽¹¹⁵⁾.

10.1.1. Ievada piezīmes

Lietas *Altmark* judikatūras piemērojamība šajā lietā

- (229) Vispirms Komisija atgādina, ka, neraugoties uz to, ka spriedums lietā *Altmark* tika pasludināts pēc iepriekš minētā pasākuma īstenošanas, kritēriji, ko Kopienas tiesa noteica minētajā spriedumā, ir piemērojami arī šajā lietā.
- (230) Kā nesen atgādināja Pirmās instances tiesa ⁽¹¹⁶⁾, Tiesa nav ierobežojusi laikā spriedumā lietā *Altmark* izdarīto secinājumu

piemērojamību. Tā kā šāds ierobežojums laikā nepastāv, šie secinājumi, kuri izriet no EK līguma 87. panta 1. punkta interpretācijas, ir pilnībā piemērojami šīs lietas faktiskajai un juridiskajai situācijai.

Par saistībā ar sabiedrisko pakalpojumu saņemtās kompensācijas summas noteikšanu

- (231) Vispirms jānorāda, ka sabiedrība *SNCM* laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam piedzīvoja lielus budžeta deficītus par visiem pārvaldījumiem uz Korsiku, uz kuriem attiecas sabiedriskā pakalpojuma saistības, neraugoties uz valsts subsīdijām, kas tika atļautas ar Komisijas 2001. gada lēmumu ⁽¹¹⁷⁾. Komisija minētā lēmuma 105. punktā tiešām konstatēja, ka laikposmā no 1991. līdz 1999. gadam kopējie zaudējumi pirms nodokļu samaksas, kas radušies saistībā ar transporta pakalpojumiem uz Korsiku ⁽¹¹⁸⁾, kā noteikts Komisijas norīkotā eksperta ziņojumā, ieskaitot saņemtās subsīdijas, bija 217 miljoni Francijas franku jeb 33,08 miljoni euro.
- (232) Attiecībā uz 2000. un 2001. gadu ⁽¹¹⁹⁾ Komisija ievēroja tādu pašu pieeju, kāda bija izmantota iepriekš minētajā eksperta ziņojumā, un, pamatojoties uz iesniegtajiem analītiskajiem pārskatiem, pārrēķināja rezultātus pirms nodokļiem, atņemot pārstrukturēšanai paredzētās summas, kas jau ir ņemtas vērā paziņotajās pārstrukturēšanas izmaksās. Turklāt Komisija pēc uzņēmuma gada pārskatiem varēja pārliecināties, ka šo divu gadu laikā nav notikusi kuģu cesija.
- (233) Komisija uzskata, ka nevar pieņemt, ka 2002. gadā transporta pakalpojumos linijā Marseille–Korsika būtu bijuši zaudējumi, jo pēc 2002. gada 1. janvāra tarifi par pakalpojumiem linijā no Marseļas uz Korsiku un finansiālās kompensācijas summas valsts iestādes un *SNCM* noteica līgumiskā veidā – pretēji tam, kā notika attiecībā uz 1991. un 1996. gada līgumiem.
- (234) Tādēļ saskaņā ar 2001. gada lēmuma pieeju un pamatojumu Komisija izdara šādu secinājumu:

3. tabula

Analītisko rezultātu pārskats par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam

Korsikas tīkls	2001		2000		1991–1999 ⁽¹⁾		Kopā 1991–2001	
	Miljoni FRF	Miljoni euro	Miljoni FRF	Miljoni euro	Miljoni FRF	Miljoni euro	Miljoni FRF	Miljoni euro
Rezultāts pirms nodokļiem	- 302,575	- 46,127	- 40,256	- 6,137	- 216,98	- 33,078	- 559,811	- 85,343
Dotāciju izmaksas/ <i>Liamone</i> vērtības samazināšanās ⁽²⁾	96,895	14,771	0,000	0,000	0,000	0,000	96,895	14,771
Dotāciju izmaksas/Sociālais plāns	112,110	17,091	0,000	0,000	0,000	0,000	112,110	17,091

Korsikas tīkls	2001		2000		1991–1999 ⁽¹⁾		Kopā 1991–2001	
	Miljoni FRF	Miljoni euro	Miljoni FRF	Miljoni euro	Miljoni FRF	Miljoni euro	Miljoni FRF	Miljoni euro
Kuģu virsvērtības (VV) korekcija	0,000	0,000	0,000	0,000	182,100	27,761	182,100	27,761
Rezultāts pirms nodokļiem, neskaitot VV un neņemot vērā pārstrukturēšanu	- 93,571	- 14,265	- 40,256	- 6,137	- 216,980	- 33,078	- 350,807	- 53,480

⁽¹⁾ Dati, kas izriet no Lēmuma 2002/149/EK.

⁽²⁾ 2001. gadā kuģim NGV Liamone tika veikta izmaksa 14,8 miljonu euro apmērā. Tās mērķis ir šāda kuģa gada izmaksas pacelt līdz tāda kuģa gada izmaksām, kas pielāgots jaunajiem ierobežojumiem, kuri noteikti šajā līnijā, un ko finansē tādos pašos apstākļos. Šo izmaksu veica saskaņā ar grāmatvedības noteikumiem, uz kuru pamata uzņēmumam ir jākorrigē sava bilance, ņemot vērā ārkārtas vērtības samazināšanos, tiklīdz uzņēmums konstatē, ka kāda tā aktīva reālā vai tirgus vērtība ir zemāka nekā šī paša aktīva grāmatvedības vērtība.

(235) Kopējie zaudējumi, ko sabiedrība SNCM reģistrējusi līnijā Marseļa–Korsika, atņemot ar 2001. gada lēmumu atļautās valsts subsīdijas un veicot korekcijas atbilstoši virsvērtībām no kuģiem, kas pārdoti šajā laikposmā, un pārstrukturēšanas izmaksām, ir 53,48 miljoni euro visam laikposmam no 1991. līdz 2001. gadam.

(236) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka no 76 miljonus euro lielā ieguldījuma, par ko paziņoja 2002. gadā ⁽¹²⁰⁾, 53,48 miljonus euro var novērtēt kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu.

10.1.2. Ekonomisku priekšrocību pastāvēšana, ievērojot lietas *Altmark* judikatūru

(237) Kā noteikusi Tiesa, ciktāl valsts iejaukšanās ir jāuzskata par kompensāciju, kas ir pretpasākums par pakalpojumiem, kurus saņēmējs uzņēmums sniedz, lai pildītu sabiedriskā pakalpojuma saistības, un realitātē šim uzņēmumam nav finansiālu priekšrocību, un ciktāl minētā iejaukšanās tādējādi nerada šim uzņēmumam izdevīgāku konkurences stāvokli, salīdzinot ar uzņēmumiem, kuri ar to konkurē, šāda iejaukšanās nav EK līguma 87. panta 1. punkta darbības jomā.

(238) Tomēr, lai šādu kompensāciju varētu nekvalificēt par valsts atbalstu, ir jābūt izpildītam noteiktam skaitam kumulatīvu nosacījumu (sk. zemsivītras piezīmi šā lēmuma 68. lpp.).

(239) Jo īpaši attiecībā uz ceturto kritēriju, ko Tiesa noteikusi spriedumā lietā *Altmark*, ir jākonstatē, ka SNCM netika izraudzīta publiskā iepirkuma procedūrā, kas ļauj izraudzīties kandidātu, kurš šos pakalpojumus spēj sniegt par vismazākajām izmaksām sabiedrībai.

(240) Tā kā netika veikta publiskā iepirkuma procedūra, Komisija uzskata, ka dalībvalstij ir jāpierāda, ka sabiedrībai SNCM samaksātās kompensācijas līmenis nepārsniedz izmaksas, kas rastos vidējam uzņēmumam, kurš tiek pienācīgi pārvaldīts un kura rīcībā ir pietiekami līdzekļi, ņemot vērā attiecīgos ienākumus, kā arī pamatoti lielu peļņu par šo saistību pildīšanu, saskaņā ar tiesas judikatūras prasībām.

(241) Konkrētajā gadījumā pašas Francijas iestādes savos 2006. gada 16. novembra apsvērumos atzīst, ka ir praktiski neiespējami atrast uzņēmumu, kurš varētu kalpot par atskaites punktu par šo laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam, tā kā sabiedriskā pakalpojuma pienākumi gūlās uz SNCM, kas ir vienīgais uzņēmums, kurš spēj šīs saistības uzņemt. Šādos apstākļos Francijas iestādes ir centušās sniegt informāciju, kas ļautu veikt pēc iespējas precīzāku salīdzinājumu ar līdzīgiem uzņēmumiem, proti, CMN, tomēr uzsverot, ka šie uzņēmumi neatrodas tādos pašos ekspluatācijas apstākļos, kādus laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam sabiedrībai SNCM noteica sabiedriskā pakalpojuma saistību līgumi.

(242) Šajā sakarībā Komisija uzskata, ka, ņemot vērā Francijas iestāžu argumentāciju, tās nav pierādījušas to, kādā veidā uzņēmumi, ko tās pašas uzskatījušas par līdzīgiem, var kalpot par atskaites punktu, kā to prasa Kopienas judikatūra. Šajā kontekstā Komisija norāda, ka dati, ko Francija iesniegusi par šiem uzņēmumiem, tai neļauj nedz novērtēt minēto līdzības pakāpi, nedz analizēt ietekmi, kāda it kā pastāvošajam ekspluatācijas apstākļu atšķirībām varētu būt attiecībā uz salīdzinājumu, kas būtu jāveic saistībā ar iepriekš minētā ceturtā kritērija piemērošanu.

(243) Šādos apstākļos Komisija uzskata, ka, pamatojoties uz informāciju un datiem, ko Francija iesniegusi saistībā ar šo procedūru, tie tomēr neļauj noteikt, vai ir izpildīts ceturtais lietā *Altmark* noteiktais kritērijs.

(244) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums sniedz sabiedrībai SNCM ekonomiskas priekšrocības. Tā kā šis pasākums ir bijis izdevīgs tikai sabiedrībai SNCM, šīs ekonomiskās priekšrocības ir selektīvas. Tādēļ jāsecina, ka kompensācija, kas sabiedrībai SNCM piešķirta saskaņā ar 1991. un 1996. gada līgumiem par summu 53,48 miljoni euro, ir uzskatāma par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

10.1.3. *Attiecīgā pasākuma saderība ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu.*

(245) Tā kā Francijas iestādes ir atsaukušās uz izņēmumu, kas paredzēts EK līguma 86. panta 2. punktā, Komisija, lai novērtētu attiecīgo pasākumu, izmanto to pašu pieeju un to pašu pamatojumu, kas izmatots 2001. gada lēmumā.

(246) Saskaņā ar minēto pantu EK līguma 87. pantā noteiktais aizliegums var neattiekties uz valsts atbalsta sniegšanu ar nosacījumu, ka attiecīgā atbalsta mērķis ir tikai kompensēt papildu izmaksas, ko rada kāds konkrēts uzdevums, kurš jāveic uzņēmumam, kam uzticēts pārvaldīt pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, un ka atbalsta piešķiršana ir nepieciešama, lai minētais uzņēmums savas sabiedriskā pakalpojuma saistības varētu pildīt ekonomiskā līdzsvara apstākļos.

(247) Ņemot vērā judikatūru, kas piemērojama laikposmam no 1991. līdz 2001. gadam ⁽¹²¹⁾, Komisijai, kā tā darīja savā 2001. gada lēmumā, ir

— jāpārbauda, vai pakalpojumus, kuru pārvaldība uzticēta sabiedrībai SNCM, var kvalificēt par pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, un

— jāpārbauda, vai subsīdiju summa, kas sabiedrībai SNCM piešķirtas par sabiedriskā pakalpojuma saistībām, nodrošinot jūras transporta pakalpojumus uz Korsiku, atbilst papildu izmaksām, kas SNCM rodas, pildot sabiedriskā pakalpojuma līguma pamatprasības.

Sabiedriskā pakalpojuma pamatojums

(248) Šajā lietā, runājot par kompensācijām, kas maksātas laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam, kā Komisija konstatēja savā 2001. gada lēmumā, sabiedriskā pakalpojuma saistības, kas uzliktas sabiedrībai SNCM un CMN, izriet no diviem piegādu līgumiem, ko minētās sabiedrības parakstījušas ar Korsikas Transporta biroju (OTC). Šajos līgumos, kuru juridiskais pamats ir 1976.–2001. gada

pamatlīgums, tika precizēta sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas kārtība, attiecīgi, laikposmā no 1991. līdz 1996. gadam un laikposmā no 1996. līdz 2001. gadam. Tajos tika noteikti arī principi, ar kuriem saskaņā izmaksā subsīdijas kopsummu, kas teritoriālās vienotības dotācijās paredzēta par uzliktajām saistībām.

(249) Attiecībā uz to, vai šīs saistības atbilst reālai sabiedriskā pakalpojuma nepieciešamībai, Komisija savā iepriekš minētajā 2001. gada lēmumā konstatēja, ka pamatlīgums un piegādu līgumi atbilst teritoriālās vienotības principam, kura mērķis ir ierobežot neērtības, ko rada salas stāvoklis, un nodrošināt tādus transporta pakalpojumus uz Korsiku, kas pēc iespējas vairāk atbilstu savienojumiem kontinenta iekšienē. Komisija arī piebilst, ka šo mērķi, kam piemīt leģitīma sabiedriskā nozīme, vēsturiski nav izdevies sasniegt, pašaujoties tikai uz tirgus spēkiem ⁽¹²²⁾.

(250) Tādēļ Komisija uzskata, ka pamatlīguma un piegādu līgumos paredzētā transporta pakalpojumu sistēma atbilst reālai sabiedriskā pakalpojuma nepieciešamībai.

Kompensācijas netiek izmaksātas kā kopsummas

(251) Kā Komisija konstatēja savā 2001. gada lēmumā, SNCM par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam saskaņā ar iepriekš aprakstīto juridisko pamatu saņēma gada subsīdiju kopsummu, kuras lielums bija noteikts pieciem gadiem un kuru katru gadu pārskatīja atkarībā no komerciālā iekšējā kopprodukta, kā arī atkarībā no informācijas un līgumā paredzētajiem analītiskajiem pārskatiem, ko iesniedza SNCM.

(252) Komisija 2001. gada lēmuma 30. punktā atzīmē to apstākli, ka "saskaņā ar 1976. gada līguma 4. pantu ⁽¹²³⁾ gada subsīdiju summa tiek izmaksāta divpadsmit vienādos mēneša avansos. Lai varētu veikt subsīdiju galīgo izmaksu, sabiedrībai SNCM vēlākais katra gada 1. jūlijā ir jāiesniedz savi iepriekšējā saimnieciskā gada rezultāti, ko apstiprinājis valsts kontrolieris. Summas, kas sabiedrībai SNCM būtu jāatmaksā, tiek atskaitītas no avansiem, ko veic kārtējā saimnieciskajā gadā. Avansu koriģēšanas mehānisms paredz arī iespējamās papildu summas, kas jāmaksā valstij. Vēlāk noslēgtajos nolīgumos ir paredzētas arī soda naudas, ja konkrētā gada laikā pamatsavienojumu skaits, ko SNCM nav nodrošinājis, pārsniedz 2 % no līgumā paredzēto pamatsavienojumu skaita. Līguma piešķirēja iestāde var arī informēt SNCM par atskaitījumu no teritoriālās vienotības dotācijas kopsummas gadījumā, ja nopietnu negadījumu dēļ tiek pārtraukta sabiedriskā pakalpojuma sniegšana".

(253) Tā paša lēmuma 82. punktā Komisija norāda, ka šī IV punkta otrajā daļā ir noteikts, ka "gadījumā, ja ekonomiskie apstākļi un jo īpaši ekspluatācijas izmaksas un satiksmes līmeņi, kas kalpojuši par pamatu subsīdiju aprēķināšanai, ievērojami pasliktinās, SNCM un OTC tiekas, lai kopīgi apsvērtu visus pasākumus, ko varētu veikt attiecībā uz transporta pakalpojumiem, tarifiem vai dotāciju paaugstināšanu, lai atjaunotu sabiedrības finansiālo līdzsvaru".

(254) Ņemot vērā iepriekš minēto un kā tā jau secināja savā 2001. gada lēmumā, Komisija uzskata, ka valsts samaksātā 53,48 miljonus euro lielā kompensācija nav nemainīga kopsumma, jo pastāv mehānisms, kas ļauj novērst finansiālo līdzsvaru, ko varētu radīt neatbilstība starp reālajām ekspluatācijas izmaksām un izmaksām, kas kalpojušas par pamatu subsīdiju aprēķināšanai.

Kompensāciju atbilstība sabiedriskā pakalpojuma izmaksām

(255) Kā Komisija konstatēja savā 2001. gada lēmumā⁽¹²⁴⁾, finansiālās kompensācijas, kas tolaik tika saņemtas saskaņā ar 1991. un 1996. gada piecgadu līgumiem, nav ļāvušas sabiedrībai SNCM pilnībā segt zaudējumus, ko radīja sabiedriskā pakalpojuma saistības. Komisija novērtēja, ka kompensāciju nepietiekamība lēšama 53,48 miljonu euro apmērā.

(256) Komisija secina, ka valsts samaksātā summa 53,48 miljonu euro apmērā ir vienāda ar kompensāciju nepietiekamību, kas konstatēta par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam, un tādēļ atbilst neto izmaksām, ko radīja sabiedrībai SNCM uzticētais sabiedriskā pakalpojuma uzdevums.

10.1.4. Secinājums

(257) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts, kas ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 86. panta 2. punktu. Tā kā šis pasākums tika īstenots 2003. gada 14. novembrī, Komisija konstatē, ka šis valsts atbalsts ir nelikumīgs.

(258) Šajā kontekstā atbalsta summa, kas jāaplūko kā pārstrukturēšanas atbalsts saskaņā ar 2002. gada paziņojumu, ir 22,52 miljoni euro⁽¹²⁵⁾. Šī summa jāpieskaita 2006. gadā paziņotajiem pasākumiem, ciktāl tie ietver pārstrukturēšanas atbalstu (sk. šā lēmuma 10.5. iedaļu).

10.2. SNCM cesija par negatīvu pārdošanas cenu 158 miljoni euro

(259) Konkrētajā gadījumā Komisijai ir jāpārbauda, vai kapitāla ieguldījumam 158 miljonu euro apmērā, ko valsts veica pirms SNCM cesijas privātajiem pārņēmējiem, tas ir, *in*

fine uzņēmuma negatīvajai pārdošanas cenai par līdzvērtīgu summu, nepiemīt valsts atbalsta pazīmes.

(260) Publiska atklātas, pārredzamas un nediskriminējošas atlases procedūra, kuras rezultātā valsts cedē uzņēmumu pēc tam, kad tam iepriekš veikta rekapitalizācija (par summu, kas pārsniedz pārdošanas cenu), neļauj katrā ziņā izslēgt iespēju, ka pastāv valsts atbalsts, kas varētu vienlaikus dot labumu gan privatizētajam uzņēmumam, gan tā pircējam⁽¹²⁶⁾.

10.2.1. Vērā ņemamais tiesiskais regulējums

(261) Lai pārbaudītu, vai uzņēmumam ir ekonomiskas priekšrocības, ko radījis valsts veikts kapitāla ieguldījums, Komisija principā piemēro kritēriju "privātais ieguldītājs, kas darbojas tirgus ekonomikā" (turpmāk – privātais ieguldītāja kritērijs). Privātais ieguldītāja kritērija pamatā ir princips, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret valsts un privāto sektoru un izriet no EK līguma 295. panta. Saskaņā ar šo principu kapitālu, ko valsts kāda uzņēmuma rīcībā tieši vai netieši nodevusi apstākļos, kas atbilst tirgus parastajiem apstākļiem, nevar kvalificēt par valsts atbalstu⁽¹²⁷⁾.

(262) Šajā nolūkā Komisija var novērtēt, vai līdzekļu devējs ir rīkojies kā privāts ieguldītājs, kas īsteno strukturālu, vispārēju vai nozares politiku un kas savā darbībā balstās uz ieguldītāja kapitāla ilgtermiņa rentabilitātes perspektīvam. To, ka šādu pieeju var izmantot, vairākās lietās ir atzinusi Kopienas tiesa⁽¹²⁸⁾.

(263) Saskaņā ar pastāvīgu judikatūru kapitāla ieguldījums, ko publisks ieguldītājs veicis, nepastāvot nekādām peļņas perspektīvām, pat ilgtermiņā, ir uzskatāms par valsts atbalstu⁽¹²⁹⁾.

(264) Kopienas tiesa ir arī noteikusi, ka privāts ieguldītājs, kas īsteno strukturālu, vispārēju vai nozares politiku un kas savā darbībā balstās uz ilgtermiņa rentabilitātes perspektīvam, nevarētu saprātīgi atļauties pēc gadiem ilgiem nepārtrauktiem zaudējumiem veikt kapitāla ieguldījumu, kas ekonomiskā ziņā ir ne vien dārgāks nekā aktīvu likvidācija, bet ir turklāt saistīts ar uzņēmuma pārdošanu, tādējādi zaudējot jebkādas peļņas gūšanas iespējas, pat nākotnē⁽¹³⁰⁾.

(265) Konkrētāk, spriedumā lietā *Gröditz* Tiesa nosprieda, ka, lai noteiktu, vai uzņēmuma privatizācijai par negatīvu pārdošanas cenu piemīt valsts atbalsta pazīmes, "ir jānovērtē, vai līdzīgos apstākļos privātais ieguldītājs, kura izmērus var salīdzināt ar to struktūru izmēru, kas pārvalda valsts sektoru, būtu veicis šāda apjoma kapitāla ieguldījumus saistībā ar minētā uzņēmuma pārdošanu, vai arī būtu izvēlēties veikt tā likvidāciju"⁽¹³¹⁾.

10.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

- (266) Ņemot vērā iepriekš minēto, lai noteiktu, vai attiecīgajam pasākumam piemīt atbalsta raksturs, Komisijai ir jāpārbauda, vai valsts izvēlētais risinājums absolūtā izteiksmē un salīdzinājumā ar jebkādu citu risinājumu, ieskaitot neiejaukšanos, ir tāds, kas rada vismazākās izmaksas, kas gadījumā, ja tā ir, ļautu konstatēt, ka valsts ir rīkojusies kā privātais ieguldītājs⁽¹³²⁾.

10.2.2.1. Par principa "privāts akcionārs tirgus ekonomikā" ievērošanu

- (267) Šajā kontekstā ir jānorāda, ka pašlaik lielas uzņēmumu grupas, kad tās slēdz ražotnes vai likvidē meitasuzņēmumus, nevar neņemt vērā sociālās sekas, ko šāda slēgšana vai likvidācija var izraisīt.
- (268) Tās, piemēram, visbiežāk īsteno sociālos plānus, kuros var būt paredzēti pasākumi personāla pārkvalificēšanai, atbalsts jauna darba meklēšanai, atlaišanas pabalsti vai pat pasākumi, kurus veic vietējās ekonomikas kontekstā un kuri pārsniedz to, ko nosaka likumi un kolektīvie darba līgumi.
- (269) Konkrētajā gadījumā Komisija konstatē, ka SNCM ir sabiedrība, ko valsts kontrolē ar grupas CGMF (*Compagnie Maritime Générale et Financière*) starpniecību.
- (270) Komisija uzskata, ka sabiedrības SNCM likvidācijas gadījumā⁽¹³³⁾ šādi pasākumi varētu tikt veikti papildus likumā noteiktajiem pienākumiem, lai neaptraipītu kontrolakciju sabiedrības un galīgā akcionāra tēlu⁽¹³⁴⁾.
- (271) Komisija atgādina, ka viss, kas notika saistībā ar uzņēmuma likvidāciju 2004. gadā, izraisīja daudzus un ievērojamus sociālos satricinājumus. Lielais sociālais konflikts, kas notika 2004. gada septembrī, piemēram, visu SNCM floti bloķēja uz 16 dienām. Komisija piebilst, ka Francijas iestādes ir ar skaitļiem pierādījušas, ka šie 2004. gada sociālie satricinājumi, aptraipot klientu acīs kontrolakciju sabiedrības tēlu, ievērojami samazināja pārvadāto SNCM pasažieru skaitu, un tādējādi arī uzņēmuma apgrozījumu. Komisija arī uzsver, ka 2004. gada vasaras negatīvā sociālā klimata dēļ, kas nodarīja kaitējumu SNCM finansiālajam stāvoklim, uzņēmuma akcionārs 2005. gada pavasarī pēc saskaņošanas ar arodbiedrībām ieviesa sociālo plānu, kas tika apturēts 2005. gada aprīlī. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka ir izrādījies, ka gadījumā, ja SNCM tiktu likvidēta, tas, ka grupa CGMF nesegtu atlaišanas papildu pabalstus, katrā ziņā būtu kaitējis kontrolakciju sabiedrības tēlam un tās galīgajam akcionāram.

- (272) Tādēļ Komisija uzskata, ka izmaksas, kas saistītas ar šiem pasākumiem, ir jāiekļauj likvidācijas izmaksu aprēķinā. Minētās izmaksas tad tiktu ieskaitītas SNCM likvidācijas vērtībā, ja vien tā būtu pozitīva un/vai CGMF/valsts kā akcionārs to segtu tiešā veidā. Komisija uzskata, ka ar jebkādu citu risinājumu netiktu ņemta vērā sociālā realitāte, ar kuru šodien jāskaras lielām uzņēmumu grupām⁽¹³⁵⁾.

- (273) Lai aprēķinātu likvidācijas izmaksas, kas rastos akcionāram, Komisija izvēlas *a minima* pieņēmumu, kas atbilst tikai atlaišanas papildu pabalstiem.

- (274) Šajā sakarībā Francijas iestādes uzskata, ka saskaņā ar 2005. gada sociālo plānu, kura pamatā ir 2002. gada sociālais plāns, vērā ņemamais diapazons ir no [...] līdz [...] euro uz vienu darbinieku jeb kopējā summa no [...] miljoniem euro līdz [...] miljoniem euro. Francijas iestādes precīzē, ka, nosakot iepriekš minētā diapazona apakšējo robežu, ir ņemts vērā tas, ka par atskaites punktu izmantotā sociālā plāna izmaksas ir palielinātas atbilstoši to darbinieku lielajai proporcijai, kuri tuvojas pensijas vecumam un kuru aiziešana notiek sevišķi izdevīgos apstākļos. Turklāt ir ņemts vērā arī tas apstākļi, ka sabiedrības likvidācijas un visa personāla atlaišanas konteksts nav salīdzināms ar kontekstu, kurā tiek koriģēts darbinieku skaits, lai varētu turpināt sabiedrības darbību, kā tas ir par atskaites punktu izmantotā sociālā plāna gadījumā.

- (275) Komisijas eksperts ir veicis salīdzinošu analīzi par skaitļiem, ko Francijas iestādes minējušas saistībā ar sociālajiem plāniem, kas Francijā īstenoti pēdējā laikā. Sabiedrības *Hewlett Packard* sociālais plāns 2003. gadā maksāja 214 000 euro uz vienu personu, bet 2005. gadā no 50 000 līdz 400 000 euro. Sociālais plāns, ko 2004. gadā pēc apvienošanās ar sabiedrību *Alcan* īstenoja sabiedrība *Péchiney*, izmaksāja 128 000 euro uz personu. Kad 2004. gadā tika īstenots sabiedrības *Giat Industries* sociālais plāns, kopējās izmaksas uz vienu darbinieku bija 162 000 euro, salīdzinot ar 71 000 euro sabiedrībai *Gemplus* 2002. gadā un 69 000 euro sabiedrībai *Danone* (konditorejas darbības) 2001. gadā. Sabiedrība *Yves Saint Laurent Haute Couture* 2002. gadā paziņoja par sociālo plānu, kas paredzēja 115 000 euro uz darbinieku. Plāns *Power 8*, ko 2007. gada februārī paziņoja *Airbus France*, paredzēja izmaksas, kas uz vienu darbinieku bija 68 000 euro⁽¹³⁶⁾. Sabiedrības *Michelin* sociālā plāna izmaksas 2008. gadā sasniedza 157 400 euro uz vienu darbinieku.

- (276) Attiecībā uz ostas strādniekiem Komisija precīzē, ka Revīzijas palāta savā 2006. gada jūlija tematiskajā publiskajā ziņojumā "Francijas ostas jūras pārvaldījumu pārmaiņu laikā – steidzami jārikojas" norādīja, ka 2004. gada sociālajā plānā kopējās izmaksas uz vienu darbinieku bija 145 000 euro par vienu aiziešanu autonomajās ostās un 209 000 euro par vienu aiziešanu Marseļas ostā.

- (277) Komisija atgādina, ka tās 2002. gada 17. jūlija lēmums attiecībā uz *Société Française de Production* ļauj ilustrēt papildu kompensāciju izmaksas grūtībās nonākuša uzņēmuma privatizācijas gadījumā. Tā, piemēram, papildu kompensācijas valstij izmaksāja 43,1 miljonu euro (jeb 151 000 euro uz vienu darbinieku – plānā bija paredzēta 285 darbinieku aiziešana), kas jāpieskaita 5,3 miljoniem euro likumā un līgumos paredzētajām saistībām (jeb kopā 169 000 euro uz vienu darbinieku).
- (278) Ņemot vērā šo salīdzinošo analīzi, Komisija uzskata, ka pieņēmums, ka katram darbiniekam kā papildu atlaišanas pabalstu izmaksātu [...] euro, atbilst izmaksām uz vienu atlaisto darbinieku, kas bijušas paredzētas sociālajos plānos, kurus tajā pašā laikposmā īstenojuši privātie akcionāri.
- (279) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka pieņēmums, kas paredz visu SNCM darbinieku atlaišanu saistībā ar uzņēmuma likvidāciju, ir visticamākais pieņēmums, jo īpaši tāpēc, ka par SPD par laikposmu no 2007. līdz 2013. gadam vēl nebija noticis konkurss un tātad arī nebija pieņemts galīgs lēmums. Turklāt, ņemot vērā sabiedrības SNCM slikto finansiālo situāciju, tiesām ir mazticams, ka varētu izstrādāt darbības turpināšanas plānu, tā lai uzņēmumam varētu piemērot tiesas sanācību un izvairīties no darbinieku atlaišanas.
- (280) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija pieņem kopsummu [...] euro apmērā, kas sabiedrībai CGMF (valstij) būtu bijis jāvelta atlaišanas papildu pabalstiem.
- (281) Šajā analīzes stadijā Komisijai ir jānosaka SNCM likvidācijas vērtība, neņemot vērā atlaišanas papildu pabalstus. Starpība starp šo likvidācijas vērtību, ja vien tā ir pozitīva, un atlaišanas papildu pabalstiem ir jāsalīdzina ar pārdošanas negatīvo cenu, lai pārbaudītu, vai valsts ir rīkojusies kā privātais ieguldītājs tirgus ekonomikas apstākļos. Lai to izdarītu, Komisija izmanto pārskatīto neto aktīvu aprēķinu. Ar pārskatīto neto aktīvu metodi aktīvu nepietiekamība tiek konstatēta tad, ja reālo aktīvu ekonomiskā vērtība (kas parasti ir augstāka par neto grāmatvedības vērtību) nesedz reālo parādu ekonomisko vērtību.
- (282) Lai šajā lietā konstatētu aktīvu nepietiekamību, Komisija ar sava eksperta palīdzību⁽¹³⁷⁾ pārliecinājās – kā norādīts turpmāk –, ka 2005. gada 30. septembrī sabiedrības SNCM aktīvu vērtība nebija pietiekama, lai apmierinātu

priviliģēto kreditoru un nepriviliģēto kreditoru prasības (ieskaitot darbiniekus, kam bija parastās kreditoru prasības).

Par novērtēšanas metodes izvēli

- (283) Komisija uzskata, ka neto aktīvu novērtēšana it metode, ko pašlaik izmanto sabiedrību novērtēšanai jūras transporta nozarē. Tā arī uzskata, ka šī metode ir sevišķi piemērota SNCM situācijai, jo tās neapejamajam akcionāram (*actionnaire de référence*) vienīgā alternatīva cesijai ir iesniegt pieteikumu par sabiedrības maksātnespēju, kurai šādā gadījumā piemērotu likvidāciju.
- (284) Attiecībā uz citām novērtēšanas metodēm, jo īpaši attiecībā uz aktualizētās operatīvās brīvās naudas līdzekļu plūsmas metodi, Komisija uzskata, ka, ņemot vērā to, ka šī metode paredz, ka sabiedrība turpina savu darbību, un ka SNCM gadījumā tā nav, šī metode nav piemērota izmantošanai šajā lietā.

Par atskaites datumu

- (285) Komisija par sabiedrības SNCM novērtēšanas atskaites datumu izvēlas 2005. gada 30. septembri, jo, ievērojot to, ka lēmums izraudzīties sabiedrību BCP tika pieņemts 2005. gada 27. septembrī, tas ir datums, kurā tika faktiski izdarīta izvēle starp pārņemšanas piedāvājuma pieņemšanu un sabiedrības likvidāciju.

Par SNCM aktīvu vērtību

- (286) Komisija norāda, ka SNCM akcionārs sadarībā ar biroju *Ernst & Young* 2005. gada 30. septembrī veica uzņēmuma likvidācijas izmaksu aprēķinu (iepriekš minētais CGMF ziņojums), ko salīdzināja ar ekspertu ziņojumu, kuru sagatavoja *Oddo Corporate Finance* un birojs *Paul Hastings*. Komisija atgādina, ka iepriekš minētajā *Oddo-Hastings* ziņojumā sabiedrības SNCM aktīvu vērtība tika novērtēta [...] miljonu euro apmērā.
- (287) Attiecībā uz tās flotes vērtību, kas piederēja pašai sabiedrībai⁽¹³⁸⁾, SNCM kuģu bruto tirgus vērtību specializēts BRS brokeris novērtēja [...] miljonu euro apmērā 2005. gada 30. septembrī, *Oddo* ziņojumā SNCM flote tika novērtēta par [...] miljoniem euro, no šīs summas atņemot vērtības samazinājumu⁽¹³⁹⁾, brokeru komisijas⁽¹⁴⁰⁾ un rezervi neparedzētiem gadījumiem⁽¹⁴¹⁾.

4. tabula

SNCM aktīvu novērtēšanas scenāriji uz 2005. gada 30. septembri

(miljonos euro)

	Aktīvu vērtība Oddo ziņojums	Aktīvu vērtība Komisijas eksperts
Nemateriālie pamatlīdzekļi	—	—
Materiālie pamatlīdzekļi		
— Pašai sabiedrībai piederošā flote	[...]	[...]
— Ēkas ⁽¹⁾	[...]	[...]
Finanšu pamatlīdzekļi ⁽²⁾	[...]	[...]
Pamatlīdzekļi aktīvi	[...]	[...]
Krājumi	—	—
Avansi un priekšapmaksas	—	—
Klientu kredīti	[...]	[...]
Citi kredīti ⁽³⁾	[...]	[...]
Neto naudas līdzekļi	[...]	—
Izlīdzināšanas konti	—	—
Citi aktīvi	[...]	[...]
Aktīvi kopā	[...]	[...]

⁽¹⁾ Attiecībā uz ēkām (starp kurām ir arī SNCM mītne) Francijas iestādes precizē, ka noteiktās likvidācijas vērtības pamatā ir nekustamā īpašuma eksperta 2003. gada novembra novērtējums, kas koriģēts par +[...] %, lai ņemtu vērā cenu pieaugumu.

⁽²⁾ Finanšu pamatlīdzekļi galvenokārt attiecas uz SNCM akcijām sabiedrībās *Sudcargos*, *Aliso*, *CGTH*, *CMN* un *Ferrytour*.

⁽³⁾ Šis postenis galvenokārt attiecas uz valsts kredītiem, tostarp uz kompensāciju par sabiedriskā pakalpojuma saistībām 2005. gada septembrī un darba devēja sociālo izmaksu atlīdzināšanu, ko sabiedrība *Assedic* veica par 2004. finanšu gadu.

Avoti: *Oddo-Hastings* ziņojums, Komisijas eksperta ziņojums.

(288) Analizējot šo tabulu, Komisijas konstatē, ka kuģu flote ir uzņēmuma aktīvu novērtēšanas galvenā sastāvdaļa. Šajā sakarībā Komisijas eksperts pēc salīdzinošas analīzes, ko tas veica tad, kad tas bija iespējams, secināja, ka vērtības samazinājums, kas piemērots kuģu tirgus vērtībai, un rezerve neparedzētiem gadījumiem ir atbilstoši. Uz to pamatojoties, viņš secināja, ka nav nekādu argumentu, kas ļautu noraidīt Francijas valsts veikto flotes vērtības novērtējumu.

(289) Attiecībā uz vērtības samazinājumu Komisija uzskata, ka tā līmenis atbilst vērtības samazinājumiem, kas novēroti, pārdodot kuģus gadījumos, kad likvidācija notiek ar tiesas lēmumu. Kā norādījis Komisijas eksperts, *Régie des Transports Maritimes*, Beļģijas nacionālā sabiedrība, kas ekspluatē līniju Ostende-Ramsgāte, piemēram, divus automašīnu prāmjus 1997. gadā pārdeva ar vērtības samazinājumiem, ko lēš no 35 % līdz 45 % apmērā. Samērā nesen sabiedrība *Festival Cruises* pārdeva trīs kruīza kuģus ar vidējo vērtības samazinājumu 20 % apmērā.

Tāpat vērtības samazinājumi, kas novēroti līdzīgos gadījumos, atbilst vērtības samazinājumiem, ko Francijas iestādes piemērojušas šajā lietā.

(290) Tā kā attiecībā uz rezervi neparedzētiem gadījumiem tirgū nav noticis neviens pielīdzināms gadījums, Komisija uzskata, ka argumenti, kas pamato rezervi neparedzētiem gadījumiem, atbilst tādu specializētu kuģu šaurajam tirgum, kuri pielāgoti ļoti specifiskai darbībai.

(291) Turklāt Komisija piebilst, ka tās neatkarīgais eksperts ir paaugstinājis finanšu pamatlīdzekļu novērtējumu, jo īpaši SNCM līdzdalību sabiedrībā CMN (no [...] miljoniem euro uz [...] miljoniem euro). Šajā sakarībā, ņemot vērā *Stef-TFE* izteikto piedāvājumu šo līdzdalību atpirkt par [...] miljoniem euro, kas Komisijai iesniegts saistībā ar šo izmeklēšanu, Komisija uzskata, ka SNCM līdzdalības sabiedrībā CMN novērtējums par [...] miljoniem euro sabiedrības likvidācijas kontekstā ir pamatots.

Secinājums

(306) Šādā kontekstā, ja netiktu celta prasība segt pasīvu (sk. *infra*) un ņemot vērā šā lēmuma 2. punktu un aktīvu nepietiekamību, sabiedrības SNCM likvidācijas izmaksas sabiedrībai CGMF būtu tikai atlaišanas papildu pabalstu izmaksas jeb [...] miljoni euro.

(307) No tā izriet, ka Francijas iestāžu izvēli sabiedrību SNCM cedēt par negatīvu cenu 158 miljonu euro apmērā, salīdzinot ar likvidācijas minimālajām izmaksām [...] miljonu euro apmērā, var uzskatīt par atbilstošu izvēlei, ko tirgus ekonomikā būtu izdarījusi privātu ieguldītāju grupa.

10.2.2.2. Sekas SNCM likvidācijai ar tiesas lēmumu

(308) Komisija pārbaudīja arī Francijas iestāžu argumentu, ka valstij kā vairākuma akcionāram uzņēmuma likvidācijas gadījumā (sk. *infra*) varētu prasīt segt pasīvu. Šādā gadījumā, kā norāda Francijas iestādes, aprēķinot izmaksas, kas rastos valstij kā akcionāram, jāņem vērā valsts tiesību akti, kā Komisija atzinusi lēmumā lietā *ABX Logistics* ⁽¹⁴⁸⁾, un jāizskata katrs gadījums atsevišķi, ievērojot nozares īpatnības ⁽¹⁴⁹⁾ un konkrētā gadījuma apstākļus.

(309) Konkrētajā gadījumā Komisija atzīmē, ka Francijas iestādes 2006. gada 28. martā tai iesniedza dokumentus, kas apliecina, ka SNCM akcionārs bija meklējis risinājumu, kas tam izmaksātu vismazāk, no paša sākuma paralēli izskatot divas iespējas, proti, uzņēmuma likvidāciju un tā pārdošanu par negatīvu cenu.

(310) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem Komisijai iesniegtajiem ekspertu ziņojumiem, Francijas iestādes lēš, ka visas faktiskās izmaksas, kas ar sabiedrības CGMF starpniecību kā akcionāram būtu jāsedz Francijas Republikai, uz 2005. gada 30. septembri būtu no [...] līdz [...] miljoniem euro. Šajā novērtējumā cita starpā ir ņemts vērā risks, ka Francijas valstij prasītu "segst pasīvu", ja tiesa to uzskatītu par SNCM faktisko vadītāju, un risks, ka valstij piesprieztu atlaistajiem darbiniekiem samaksāt atlaišanas

papildu pabalstus. Francijas iestādes uzskata, ka šie riski ir jāņem vērā, aprēķinot sabiedrības SNCM iespējamās likvidācijas faktiskās izmaksas.

(311) Tādēļ rodas jautājums par visu to faktisko izmaksu novērtēšanu, ko Francijai kā akcionāram, iespējams, būtu jāsedz, SNCM likvidējot ar tiesas lēmumu, lai noteiktu, vai, ņemot vērā iespējamību, ka tam tiespriestū segt šīs izmaksas, un ievērojot šo izmaksu apmēru ⁽¹⁵⁰⁾, informēts privātais ieguldītājs būtu devis priekšroku sava meitasuzņēmuma tūlītējai pārdošanai par negatīvu cenu 158 miliona euro apmērā, nevis uzņemties šādu risku.

a) Par iespējamību, ka valsti piesprieztū segt pasīvu

(312) Saskaņā ar Francijas tiesību aktiem tādas sabiedrības pilnvarotajam likvidatoram, kurai piemēro tiesas likvidāciju, ir iespēja ierosināt prasību par sabiedrības bijušo vadītāju atbildību, ko dēvē par "prasību segt pasīvu" un ko piemēro gadījumā, ja tiek izbeigts uzņēmuma glābšanas vai sanācijas plāns, kā arī gadījumā, ja likvidācija notiek ar tiesas lēmumu ⁽¹⁵¹⁾.

(313) Tiesības pret maksātnespējīgas sabiedrības vadītājiem celt prasību par pasīva segšanu pamato nepieciešamība atjaunot sabiedrības kapitālu, kas ir viens no uzdevumiem, kurš uzticēts pilnvarotajam likvidatoram.

(314) Vairākās vēstulēs Komisijai Francijas iestādes apgalvoja, ka iespēja, ka valsts tiesa piesprieztū valstij segt tās vadītā uzņēmuma pasīvu, ir vairāk nekā ticams scenārijs un ka tas jāņem vērā, aprēķinot SNCM iespējamās likvidācijas faktiskās izmaksas.

(315) Ar saviem 2008. gada 28. februāra apsvērumiem SNCM iesniedza ekspertu ziņojumu, kurā novērtētas juridiskās sekas, ko radītu pret Francijas valsti celta prasība segt pasīvu. Šajā ziņojumā tiek secināts, ka ir ļoti iespējams, ka komerclietu tiesa, kurā šo lietu iesniegtu, uzskatītu valsti atbildīgu par šo prasību un piesprieztū tai segt visus sabiedrības SNCM sociālos parādus.

- (316) Konkrētajā gadījumā Komisija uzskata, ka, ņemot vērā SNCM aktīvu konstatēto nepietiekamību (sk. *supra*) un ievērojot to, ka gadījumā, ja pilnvarotais likvidētājs atbilstoši nerīkotos, varētu iestāties viņa civiltiesiskā atbildība saskaņā ar 1985. gada likumu un kreditoru prasības tiesībām, kas pastāv kopš 2005. gada, ir ļoti iespējams, ka pret Francijas valsti tiktu ierosināta prasība segt pasīvu, gadījumā, ja notiktu sabiedrības SNCM likvidācija ar tiesas lēmumu ⁽¹⁵²⁾.
- (317) Atbilstošie tiesību akti paredz, ka likvidējamās sabiedrības sociālos parādus var likt segt sabiedrības likumiskajiem vai faktiskajiem vadītājiem, ja ir izpildīti četri kumulatīvi nosacījumi.
- i) Valsts atzīšana par likumisko vai faktisko vadītāju uzņēmumam, kam piemērota likvidācija ar tiesas lēmumu ⁽¹⁵³⁾
- (318) Konkrētajā gadījumā Komisija norāda, ka SNCM eksperts ir sniedzis sīki izstrādātu analīzi, kas liek secināt, ka pastāv ļoti liela iespēja, ka Francijas valsts tiktu atzīta par SNCM faktisko vadītāju. Būtībā iepriekš minētajā eksperta ziņojumā ir pierādīts, ka saskaņā ar atbilstošu judikatūru ⁽¹⁵⁴⁾ valsts bija veikusi pozitīvas pārvaldības un vadības darbības, ko acīmredzot nevar uzskatīt par likumā noteikto administratīvo kontroli, turklāt šādas darbības tikušas veiktas ilgākā laikposmā. Konkrētāk, kā teikts SNCM eksperta ziņojumā, valsts esot pieņēmusi lēmumus saskaņā ar pašas noteiktajām kontroles pilnvarām, tādējādi šīs kontroles pilnvaras izmantojot, lai lēmumus uzņēmuma vārdā pieņemtu vadītāju vietā, kuriem patiesībā bija pilnvaras pieņemt minētos lēmumus. Turklāt izrādoties, ka SNCM vadības struktūrām uzņēmuma pārvaldībā faktiski nebija nekādas neatkarības no valsts. Visbeidzot, valsts esot rīkojusies SNCM vadības struktūru vietā, viena pati pieņemot stratēģiskos lēmumus un par tiem neinformējot minētos vadītājus.
- (319) Komisija konstatē, ka Francijas iestādes savos 2008. gada 28. marta apsvērumos nav iebildušas pret to, ka Francijas valsti kvalificē par sabiedrības SNCM faktisko pārvaldītāju. Savā 2006. gada 20. novembra vēstulē Francijas iestādes pašas atzīst, ka tiesa valsti kā SNCM akcionāru katrā gadījumā kvalificētu kā uzņēmuma faktisko vadītāju. Tomēr ir skaidrs, ka šāds atzinums, kas izteikts saistībā ar procedūru valsts atbalsta jomā, pats par sevi nav pietiekams, lai juridiski pamatoti noteiktu, vai tiesa valsts iestādes būtu uzskatījusi par faktisko vadītāju uzņēmumam, kas guvis labumu no attiecīgajiem pasākumiem, un jo vairāk šāda pieņēmuma iespējamības pakāpi.
- (320) Konkrēta gadījuma apstākļos un ievērojot secinājumu, ko Komisija izdarījusi šā lēmuma 266. punktā, nav nepieciešams, lai Komisija izteiktos plašāk par Francijas iestāžu minēto apstākļu novērtējumu.
- ii) Vienas vai vairāku vadības kļūdu pastāvēšana, ko pieļāvusi Francijas valsts – tā uzņēmuma faktiskais vadītājs, kuru likvidē ar tiesas lēmumu
- (321) Konkrētajā gadījumā Komisija norāda, ka SNCM ekspertu ziņojumā, pamatojoties uz neizsmeļošu faktisko apstākļu sarakstu, ir minēti vairāki apstākļi, kas liecina, ka valsts, sabiedrības SNCM faktiskais vadītājs, ir pieļāvusi vadības kļūdas.
- (322) Konkrētāk, tajā ir norādīts, ka Francijas valsts esot pieļāvusi kļūdas ieguldījumu jomā [...]. Valsts esot pieļāvusi arī daudzas pārvaldības kļūdas [...] jomā.
- (323) Šajā sakarā [...] ⁽¹⁵⁵⁾. Savā 2007. gada 30. aprīļa vēstulē Francijas iestādes atzina, ka, ņemot vērā kritērijus [...] pārvaldības kļūdas kvalificēšanai Komerckodeksa 651-2. panta nozīmē, pastāv ļoti liela iespēja, ka valsti sauktu pie atbildības. Tomēr ir skaidrs, ka šāds atzinums, kas izteikts saistībā ar procedūru valsts atbalsta jomā, pats par sevi nav pietiekams, lai juridiski pamatoti noteiktu, vai tiesa valsts iestādes būtu uzskatījusi par vainīgām iespējamo kļūdu pieļaušanā, un jo vairāk šāda pieņēmuma iespējamības pakāpi.
- iii) Aktīvu nepietiekamības konstatējums
- (324) Konkrētajā lietā Komisija konstatē, ka savā 2006. gada 16. novembra vēstulē Francijas iestādes ir sniegušas novērtējumu par SNCM aktīvu nepietiekamību, pamatojoties uz iepriekš minētajiem CGMF un *Oddo-Hastings* ekspertu ziņojumiem. Komisija atzīmē, ka SNCM eksperta ziņojums par prasību segt pasīvu, kas Komisijai atsūtīts 2008. gada februārī, balstās uz tiem pašiem ziņojumiem, kuros konstatēta aktīvu nepietiekamība gadījumā, kad uzņēmumu likvidē ar tiesas lēmumu. Konkrētāk, *Oddo-Hastings* ziņojumā tiek konstatēta aktīvu nepietiekamība [...] miljonu euro apmērā uz 2005. gada 30. septembri, kas aprēķināta kā starpība starp, no vienas puses, SNCM aktīvu vērtību ([...] miljoni euro) un, no otras puses, uzņēmuma pasīvu vērtību (privilģētie un neprivilģētie parādi, kas aprēķināti, attiecīgi, [...] miljonu euro un [...] miljonu euro apmērā).

- (325) Komisija norāda, ka saskaņā ar iepriekš minētajiem Francijas tiesību aktiem aktīvu nepietiekamību konstatē tas, kad pilnvarotā sabiedrības likvidatora rīcībā nav pietiekami daudz aktīvu, lai apmierinātu kreditoru prasības, neatkarīgi no tā, vai tie ir privilēģētie vai neprivilēģētie kreditori. Runājot tieši par uzņēmuma sociālajiem parādiem, uzņēmuma sociālo pasīvu *a minima* veido parastās prasības attiecībā uz darba algām, tas ir, tās prasības, kas izriet tieši no darba līguma, darba koplīguma vai likuma un ko pilnvarotais likvidators automātiski iekļauj uzņēmuma pasīvā⁽¹⁵⁶⁾.
- (326) Komisija jau ir iepriekš konstatējusi SNCM aktīvu nepietiekamību [...] miljonu euro apmērā uz 2005. gada 30. septembri.
- iv) *Cēloņsakarības pastāvēšana starp kļūdām un konstatēto aktīvu nepietiekamību*
- (327) Francijas iestādes norāda, ka saskaņā ar Francijas tiesību aktiem personai, kas cēlusi prasību segt pasīvu, nav jānosaka tas, kādā mērā sabiedrības vadītāja pieļautā kļūda ietekmē konstatētā pasīva summu. Juridiskas personas vadītāju, pamatojoties uz Komerckodeksa L.624-3. pantu, var atzīt par atbildīgu pat tad, ja pieļautā pārvaldības kļūda ir tikai viens no aktīvu nepietiekamības cēloņiem, un viņam var piespriest segt visus sociālos parādus vai to daļu, pat ja viņa pieļautā kļūda ir bijusi cēlonis tikai vienai šo parādu daļai⁽¹⁵⁷⁾.
- (328) Konkrētajā gadījumā Komisija atzīmē, ka SNCM eksperts saikni starp pārvaldības kļūdām un konstatēto aktīvu nepietiekamību kvalificē kā acīmredzamu. Pamatojoties uz minētā eksperta iesniegtajiem novērtējumiem, finansiālais kaitējums, ko izraisījušas neizsmeļošajā sarakstā iekļautās valsts pārvaldības kļūdas, kuras minētas šā lēmuma 321. pantā, sasniedzot [...] miljonus euro⁽¹⁵⁸⁾.
- (329) Francijas iestādes [...] ⁽¹⁵⁹⁾.
- (330) Turklāt Komisija konstatē, ka Francijas iestādes savos 2006. gada 16. novembra, 2007. gada 27. aprīļa un 2008. gada 28. marta apsvērumos [...] ⁽¹⁶⁰⁾. Francijas iestādes [...] ⁽¹⁶¹⁾. Francijas iestādes savā 2005. gada 16. novembra vēstulē pašas atzina, ka "bija skaidrs, ka valstij kā akcionāram, ko tiesa katrā ziņā atzītu par SNCM, sabiedrības ar ierobežotu atbildību, faktisko vadītāju, saskaņā ar Komerckodeksa L.651-2. pantu tiktu piespriests pilnībā segt visu sabiedrības SNCM aktīvu nepietiekamību".
- (331) Konkrētā gadījuma apstākļos un ievērojot secinājumu, ko Komisija izdarījusi šā lēmuma 266. punktā, nav nepieciešams, lai Komisija izteiktos plašāk par Francijas iestāžu minēto apstākļu novērtējumu.
- b) Par kopējo izmaksu novērtējumu, sabiedrību SNCM likvidējot ar tiesas lēmumu**
- Tās aktīvu nepietiekamības daļas noteikšana, kura jāsedz faktiskajam vadītājam
- (332) Ņemot vērā iepriekš minēto un šīs lietas apstākļus, Komisijai nav jānosaka reālās ekonomiskās izmaksas, ko radītu akcionāra saukšana pie atbildības.
- (333) Šajā ziņā Komisija norāda, ka, pamatojoties uz Komerckodeksa L.624-3. pantu, likvidējamās sabiedrības likumiskajam vai faktiskajam vadītājam piespriež samaksāt visu vai daļu no konstatētās aktīvu nepietiekamības.
- (334) Komisija konstatē, ka iepriekš minētais pants to, vai sabiedrības vadītājam jāpiespriež segt visi vai daļa no sociālajiem parādiem, pilnībā atstāj tiesnešu ziņā. Ievērojot atbilstošo judikatūru, jāsecina, ka tiesas ņem vērā attiecīgā vadītāja rīcību un spriedumu pieņem atkarībā no tā, ko tās varējušas konstatēt.
- (335) Kā norādīts iepriekš, Francijas iestādes lēš, ka Francijas valstij būtu jāsedz no [...] līdz [...] % no konstatētās aktīvu nepietiekamības jeb summa no [...] miljoniem euro līdz [...] miljoniem euro.
- (336) Komisija uzsver, ka sabiedrībai SNCM līdzīgā kontekstā, kas attiecās uz sabiedrību *Les Mines de Salsignes*, sabiedrības BRGM (rūpnieciska un komerciāla rakstura valsts iestāde) meitasuzņēmuma uzņēmumam⁽¹⁶²⁾, Kasācijas tiesas Komerclietu palāta sabiedrībai BRGM un tās meitasuzņēmumiem kā faktiskajam vadītājam solidāri ar pārējiem sabiedrības *Les Mines de Salsignes* vadītājiem piesprieda pilnībā samaksāt visu aktīvu nepietiekamību⁽¹⁶³⁾. Tādējādi sociālo parādu daļa, kas bija jāsedz sabiedrībai *Coframines* un sabiedrībai BRGM un tātad *in fine* valstij, bija 73,6 %. Minētajā lēmumā Tiesa norādīja, ka sabiedrības valde bija atkarīga no abām attiecīgajām struktūrām.
- (337) Tomēr Komisija uzskata, ka Francijas iestādes, ievērojot noteikumus valsts atbalsta jomā, nav pierādījušas, kādā ziņā iepriekš minētās pārvaldības kļūdas, ar kurām valsts nodarījusi uzņēmumam kaitējumu, ir uzskatāmas par kļūdām, ko tirgus ekonomikas apstākļos būtu varējis izdarīt jebkurš privātais akcionārs. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka tikai šāda veida kļūdas, turklāt pienācīgi pierādītas, var ņemt vērā, lai noteiktu, vai, ņemot vērā risku, ka tam var piespriest segt šādas izmaksas, un to apjomu (tas ir, aktualizētu neto vērtību riskam, ka nākotnē var piespriest maksāt noteiktu summu), informētā privātais uzņēmējs būtu devis priekšroku tūlīt maksāt negatīvu cenu 158 miljonu euro apmērā, nevis uzņemties šādu risku. Nevar uzskatīt, ka privātais ieguldītājs būtu pieļāvis kļūdas, kuru pamatā ir apsvērumi, kas ir saistīti nevis ar uzņēmējdarbības, bet vispārējās nozīmes apsvērumiem (piemēram, saistībā ar sociāliem vai reģionālās attīstības mērķiem).

(338) Komisija nenoliedz, ka dažu valstu likumdošanā atsevišķos īpašos gadījumos ir paredzēta iespēja trešām personām vērsties pret likvidētā uzņēmuma akcionāriem, it īpaši tad, ja šos akcionārus var uzskatīt par likumiskajiem vai faktiskajiem vadītājiem, kas pieļāvuši pārvaldības kļūdas, ar kurām uzņēmumam nodarīts kaitējums. Tomēr, lai gan šādu iespēju Francijas tiesību akti paredz, Komisija uzskata, ka Francijas iestādes konkrētajā lietā nav novērsušas Komisijas šaubas attiecībā uz argumentu, kura pamatā ir risks, ka sabiedrības SNCM likvidācijas gadījumā Francijas valstij tiktu piespriests segt šīs sabiedrības pasīvu. Taču, ņemot vērā secinājumu, ko Komisija izdarīja šā lēmuma 266. punktā, šajā lēmumā par šo aspektu nav jāizdara nekādi secinājumi.

Papildu atlaišanas pabalstu summas noteikšana, kas varētu būtu jāsedz sabiedrības SNCM likvidācijas ar tiesas lēmumu gadījumā

(339) Papildus aktīvu nepietiekamībai Francijas iestādes norāda, ka, ņemot vērā šajā jomā pastāvošo judikatūru⁽¹⁶⁴⁾, tiesa katrā ziņā nolemtu piespriest Francijas valdībai segt papildu atlaišanas pabalstus (jeb no [...] līdz [...] miljoniem euro). Kā norāda Francijas iestādes, kopējās izmaksas, kas kā akcionāram būtu jāsedz Francijai Republikai, sasniegtu summu no [...] miljoniem euro līdz [...] miljoniem euro.

(340) Francijas iestādes precizē, ka nesenos spriedumos Francijas tiesas likumiskajam vai faktiskajam vadītājam ir piespriedušas papildus aktīvu nepietiekamībai segt arī atlaišanas papildu pabalstus, kas aprēķināti saskaņā ar sociālo plānu, kuru attiecīgais uzņēmums izstrādājis pirms likvidācijas uzsākšanas.

(341) Francijas iestādes norāda, ka lietā *Aspocomp* Francijas sabiedrība *Aspocomp SAS*, kas bija Somijas sabiedrības *Aspocomp Group Oyj* meitasuzņēmums par 99 %, 2002. gada 18. janvārī bija parakstījis uzņēmuma vienošanos, kurā bija noteikti sociālā plāna atlaišanas nosacījumi attiecībā uz 210 algotajiem darbiniekiem no 550 darbiniekiem kopā. Šajā vienošanās bija aprakstīta kompensējošo un papildu pabalstu summa, kā arī atbalsts brīvprātīgas aiziešanas gadījumā. Taču pēc grupas stratēģijas maiņas mātesuzņēmums *Aspocomp Group Oyj* 2002. gada 21. februārī nolēma savu meitasuzņēmumu *Aspocomp SAS* vairs nefinansēt, un šā iemesla dēļ tika iesniegts pieteikums par meitasuzņēmuma maksātnespēju. Šā lēmuma dēļ meitasuzņēmums faktiski nespēja pildīt saistības, ko paredzēja uzņēmuma vienošanās, un tam nācās atlaist arī visus pārējos darbiniekus.

(342) Šajā kontekstā Ruānas Apelācijas tiesa apstiprināja Evro Darba tiesas spriedumu, kā arī piesprieda sabiedrībai *Aspocomp Group Oyj*, kas par 99 % kontrolēja sava meitasuzņēmuma pārvaldību, samaksāt: i) darbiniekiem, uz kuriem attiecās uzņēmuma vienošanās, – visus kompen-

sējošos un papildu atbalstus, ko paredz tikai šī uzņēmuma vienošanās, kā arī kompensāciju par atlaišanu bez reāla un nopietna iemesla un ii) darbiniekiem, kas tika atlaisti saistībā ar *Aspocomp* maksātnespējas pieteikšanu, – līdzvērtīgus pabalstus, ņemot vērā to, ka, nepildot savas saistības, mātesuzņēmums bija pieļāvis negodīgu rīcību un nosodāmu bezatbildību.

(343) Konkrētajā gadījumā Komisija norāda, ka no lietas dokumentiem izriet, ka sociālo plānu, par kuru bija panākta vienošanās un kura pamatā bija 2002. gada sociālais plāns, un kuru ieviesa 2005. gada pavasarī, sabiedrības SNCM akcionārs 2005. gada 25. aprīlī apturēja bez saskaņošanas ar uzņēmuma vadību. Komisija arī konstatē, ka šo sociālo plānu izstrādāja pirms valsts lēmuma pārdot sabiedrību SNCM.

(344) Komisija uzskata, ka gadījumā, ja sabiedrību SNCM likvidētu, uzņēmuma darbinieki katrā ziņā prasītu tiesā ievērot šā sociālā plāna nosacījumus.

(345) Lai šādu iespēju varētu ņemt vērā tādā gadījumā kā šis, Komisijai būtu i) jāizvērtē, vai tiesa būtu dalībvalstij piespriedusi maksāt kompensāciju par to, ka tā bez saskaņošanas ar uzņēmuma vadību apturējusi attiecīgo sociālo plānu, ii) jānosaka summa, ko dalībvalstij piespriedu maksāt šādā gadījumā, un iii) jāizvērtē šāda gadījuma iespējamības pakāpe⁽¹⁶⁵⁾.

(346) Komisija atzīmē, ka kādā Kasācijas tiesas Komerclietu palātas spriedumā, kurā attiecīgā tiesa norāda, ka tā apmierinātu prasību pret dominējošo sabiedrību, kuras kļūdainā rīcība sagrāvusi tās meitasuzņēmums un izraisījusi kolektīvu atlaišanu⁽¹⁶⁶⁾, tiek pausta tāda pati nostāja kā lietas *Aspocomp* judikatūrā.

(347) Tomēr šajā sakarībā Komisija konstatē, ka Ruānas Apelācijas tiesas spriedumā piemērotais princips līdz šodienai vēl nav apstiprināts ar citiem tāda paša veida spriedumiem. Tādēļ Komisija konstatē, ka Francijas iestādes nav pietiekami novērsušas Komisijas šaubas par to, vai var pietiekami droši apgalvot, ka sabiedrības SNCM akcionāram nāktos saskarties ar to, ka to sauktu pie atbildības un ka tam būtu jāmaksā papildu atlaišanas pabalsti saskaņā ar minēto judikatūru. Taču, ņemot vērā secinājumu, ko Komisija izdarīja šā lēmuma 266. punktā, šajā lēmumā par šo aspektu nav jāizdara nekādi secinājumi.

10.2.2.3. Secinājums

(348) Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, Komisija uzskata, ka izvēle sabiedrību SNCM cedēt par negatīvu cenu 158 miljonu euro apmērā atbilst izvēlei, ko, ņemot vērā sociālās izmaksas, kuras radītu uzņēmuma likvidācija, būtu izdarījusi privāta grupa tirgus ekonomikā.

(349) Iepriekšējai analīzei Komisija izmantoja tikai tādus pieņēmumus, kas tai šķita pamatoti un pietiekami motivēti. Šie novērtējumi ļauj uzskatīt, ka starpība starp Francijas iestāžu izvēlēto scenāriju un alternatīvo risinājumu būtu vismaz [...] miljoni euro, ar ko pilnībā pietiktu, lai segtu iespējamu kļūdu saistībā ar šai analīzei izmantotajām aplēsēm.

(350) Turklāt Komisija uzskata, ka vienošanās par negatīvo cenu 158 miljonu euro apmērā tika panākta komerciālās sarunās starp valsti un privātajiem pārņēmējiem, kuras tika veiktas publiskā atlasīšanas procedūrā, kas bija atklāta, pārredzama, nediskriminējoša un bez nosacījumiem. Šajā ziņā Komisija uzskata, ka šī cena, kas ir mazākā iespējamā negatīvā cena, ir tirgus cena.

(351) Neraugoties uz šā lēmuma 283. punktā minētajiem ierobežojumiem, Komisija norāda, ka Komisijas eksperts pārbaudīja SNCM novērtēšanas scenārijus, pamatojoties uz metodi, kurā izmanto aktualizēto operatīvo brīvo naudas līdzekļu plūsmu, kas noteikta bankas HSBC ziņojumā, kuru sagatavoja pēc Francijas iestāžu pasūtījuma. Komisijas eksperts uzskata, ka HSBC aprēķini ir veikti pareizi. Pamatojoties uz šo finanšu modeļu rezultātiem, var secināt, ka cena, ko samaksāja par SNCM, atbilst uzņēmuma vērtībai, kas novērtēta ar metodi, kurā izmanto operatīvo brīvo naudas līdzekļu plūsmu, kas aktualizēta darījuma brīdī.

(352) No šā lēmuma 266. punkta izriet – turklāt nav nepieciešams lemt par apstākļiem, kas izklāstīti šā lēmuma 307. punktā –, ka minētais pasākums nerada ekonomiskas priekšrocības ne sabiedrībai SNCM, ne privātajiem pārņēmējiem. Tādēļ jāsecina, ka valsts kapitāla ieguldījums 158 miljonu euro apmērā, ko veica pirms uzņēmuma cesijas privātajiem pārņēmējiem, tas ir, pārdošanas negatīvā cena 158 miljoni euro apmērā, nav uzskatāms par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

10.3. CGMF veiktais kapitāla ieguldījums par summu 8,75 miljonu euro apmērā

10.3.1. Vērā ņemamais tiesiskais regulējums

(353) Ja attiecīgo valsts iestāžu iejaukšanās tiek veikta vienlaikus ar privāto uzņēmēju būtisku iejaukšanos, kas notiek līdzīgos apstākļos, tad jau no paša sākuma var noraidīt ekonomisku priekšrocību pastāvēšanas iespēju ⁽¹⁶⁷⁾.

(354) Saskaņā ar Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi, ko apstiprinājusi EK Tiesa, šādos apstākļos jau no paša sākuma tiek izslēgta iespēja, ka šāds valsts kapitāla ieguldījums būtu uzskatāms par atbalstu, ja vien tiek ievēroti šādi trīs nosacījumi:

— privātās iejaukšanās iniciatīvai jānāk no uzņēmējiem. Tas tā nav gadījumā, ja kapitāla daļas attiecīgajā uzņēmumā iegādājas tā darbinieki ⁽¹⁶⁸⁾,

— iejaukšanās apmēram jābūt būtiskam. Tas tā nav, piemēram, gadījumā, ja privātā iejaukšanās sasniedz tikai 3,3 % no attiecīgās kopsummas ⁽¹⁶⁹⁾,

— privātajiem pasākumiem arī jānotiek vienlaikus ar valsts iejaukšanos. Piemēram, Tiesa ir apstiprinājusi Komisijas analīzi, ka valsts ieguldījums var tikt uzskatīts par valsts atbalstu, ja privātos ieguldījumus tajā pašā uzņēmumā veic tikai pēc valsts ieguldījumu veikšanas ⁽¹⁷⁰⁾. Tomēr Komisija piekrīt dažreiz ņemt vērā privātu iejaukšanos, kas notikusi īsi pēc valsts iejaukšanās, piemēram, tad, ja privātais ieguldītājs valsts iejaukšanās brīdī jau ir parakstījis nodomu vēstuli ⁽¹⁷¹⁾.

10.3.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

(355) Komisija vispirms konstatē, ka sabiedrības SNCM akcijas tika cedētas uzņēmumiem BCP un VT. Cesijas darījuma rezultātā valstij bija vienlaikus uzņēmumā jāiegulda summa 8,75 miljonu euro apmērā, tā lai tās 25 % līdzdalība sabiedrībā SNCM tiktu uzturēta atbilstoši tās saistībām attiecībā uz algotajiem darbiniekiem.

(356) Tādēļ Francijas valsts ieguldījums 8,75 miljonu euro apmērā ir jāsalīdzina ar privāto pārņēmēju ieguldījumu jeb 26,25 miljoniem euro. Šāds sadalījums, kā norādīts iepriekš, izriet no Francijas iestāžu saistībām attiecīgajā uzņēmumā uzturēt 25 % līdzdalību. Tā kā privātā iejaukšanās aptver 75 % no kopsummas, Komisija uzskata, ka tā ir būtiska. Papildus, pat ja tas ir lieki, Komisija arī uzsver, ka privātajiem partneriem pieder spēcīga finanšiālā struktūra, ka SNCM iegāde pilnībā atbilst to uzņēmējdarbības stratēģijai un ka minēto pārņēmēju darbības plānā ir paredzēts līdz 2009. gada beigām atjaunot attiecīgās sabiedrības rentabilitāti.

(357) Visbeidzot, attiecībā uz abu kapitāla ieguldījuma darījumu vienlaicību Komisijas eksperts pārbaudīja, vai minētos kapitāla ieguldījumus veica visi SNCM akcionāri, tostarp sabiedrība CGMF.

(358) Tika tiešām noskaidrots, ka 2006. gada 31. maijā sabiedrības SNCM valde konstatēja, ka visi iepriekš minētie darījumi ir veikti. Konkrētāk, kapitāla kopīgo palielināšanu par summu 35 miljonu euro apmērā visi akcionāri veica vienlaikus 2006. gada 31. maijā. Tā notika divos secīgos posmos: i) uz pirmo kapitāla palielināšanu par [...] akcijām pilnībā parakstījās pārņēmēji, skaidrā naudā samaksājot nominālvērtību ([...] euro), un ii) uz otru kapitāla palielināšanu par [...] akcijām (dzēstas par ceturto daļu) vienu daļu parakstījis pārņēmēji ([...] akcijas jeb summa 26,25 miljonu euro apmērā) un uz otru – Francijas valsts ar sabiedrības CGMF starpniecību ([...] akcijas jeb summa 8,75 miljonu euro apmērā) uz tādiem pašiem nosacījumiem, proti, parakstīšanās, iemaksājot skaidru naudu par nominālvērtību [...] euro apmērā.

- (359) Tādējādi valsts un privātā kapitāla ieguldījumi notika strikti vienlaikus.
- (360) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka judikatūrā noteiktie kritēriji, kas ļauj jau no paša sākuma izslēgt, ka attiecīgais pasākums būtu uzskatāms par valsts atbalstu, ir izpildīti. Tādēļ Komisija uzskata, ka Francijas valsts veiktais kapitāla ieguldījums 8,75 miljonu euro apmērā nerada sabiedrībai SNCM ekonomiskas priekšrocības, jo šis ieguldījums tika veikts paralēli privātā kapitāla ieguldījumam, ko veica līdzīgos apstākļos Kopienas judikatūras nozīmē.
- (361) Jebkurā gadījumā Komisija uzskata, ka valsts veiktā ieguldījuma ienesīgumu, proti, [...] % gadā, var vērtēt kā ieguldītā kapitāla atbilstošu rentabilitāti privātā ieguldītāja gadījumā.
- (362) Šajā sakarībā Komisija konstatē, ka tādēļ, ka valsts kapitālam, kas ieguldīts sabiedrībā SNCM, ir fiksēts ienesīgums, valstij nav nekāda riska attiecībā uz uzņēmējdarbības plāna izpildi, jo šis ienesīgums nav nekādā veidā saistīts ar uzņēmuma darbības rezultātiem (pozitīviem vai negatīviem). Tādējādi SPD piešķiršana sabiedrībai SNCM neļaus valstij uzlabot savas līdzdalības paredzamo ienesīgumu.
- (363) Komisijas eksperts no tā secināja, ka riska ziņā Francijas valsts veiktais kapitāla ieguldījums drīzāk būtu uzskatāms par obligāciju ar fiksētu likmi, nevis par akciju iegādi. No tā izriet, ka ienesīguma likme [...] % apmērā ir jāsalīdzina ar Francijas privātā sektora obligāciju likmi brīdī, kad notika attiecīgais darījums. Kā norāda Komisijas eksperts, 2006. gada maija beigās šī likme bija 4,15 %.
- (364) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka SNCM cesijas laušanas klauzulas pastāvēšana neliek apšaubīt ieguldītāju vienlīdzības principa ievērošanu. Šī klauzula attiecas uz sabiedrības SNCM pilnīgo cesiju privātiem pārņēmējiem, nevis uz ieguldījumiem (35 miljoni euro), kas privātiem pārņēmējiem (26,25 miljoni euro) un valstij (8,75 miljoni euro) jāveic privatizētajā sabiedrībā SNCM.
- (365) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums nav uzskatāms par valsts palīdzību EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.
- mējam uzņēmumam rodas ekonomiskas priekšrocības, kas tam nebūtu parastajos tirgus apstākļos”⁽¹⁷²⁾, vai arī – gluži pretēji – tam nav “jāsedz izmaksas, kas parasti būtu jāsedz no uzņēmuma pašu finansālajiem līdzekļiem, un tādējādi tirgū valdošie spēki nevar izraisīt to parastās sekas”⁽¹⁷³⁾.
- (367) Saskaņā ar pastāvīgu judikatūru parastās izmaksas ir izmaksas, kas uzņēmumam parasti jāsedz saistībā ar savu ikdienas pārvaldību vai tā parastajām darbībām⁽¹⁷⁴⁾. Precīzāk, Tiesa norādīja, ka sociālo izmaksu samazināšana ir uzskatāma par valsts atbalstu, ja šis pasākums ir “paredzēts, lai kādas konkrētas ražošanas nozares uzņēmumus atbrīvotu no sociālajiem maksājumiem, kas izriet no vispārējās sociālās aizsardzības sistēmas parastās piemērošanas, izņemot tad, ja šādu atbrīvojumu attaisno šīs sistēmas būtība vai principi”⁽¹⁷⁵⁾. Ar šo spriedumu Tiesa skaidri norādīja, ka ekonomisko priekšrocību pastāvēšana jānosaka, ņemot vērā vispārējo sociālās drošības sistēmu un tādējādi piemērojot argumentāciju, kas līdzīga tai, kuru izmanto lietām fiskālajā jomā.
- (368) Tiesa šādu pieeju apstiprināja 2001. gada 20. septembrī: “Par atbalstu ir uzskatāms atvieglojums attiecībā uz izmaksām, kas parasti rodas uzņēmumu budžetam, ņemot vērā attiecīgo izmaksu sistēmas veidu vai principus, savukārt īpašas izmaksas, tieši otrādi, ir papildu izmaksas, salīdzinot ar šīm parastajām izmaksām”⁽¹⁷⁶⁾.
- (369) Tādēļ, lai konstatētu, kas saskaņā ar judikatūru, kura pieņemta valsts atbalsta jēdziena jomā, ir uzskatāms par priekšrocību, konkrētajā tiesiskajā režīmā ir jānosaka atskaites punkts jeb kopējais piemērojamais režīms, ar kuru varēs salīdzināt šo priekšrocību⁽¹⁷⁷⁾. Šajā ziņā Tiesa ir arī nospriedusi, ka nodokļu pasākumu gadījumā atskaites punktam ir lielāka nozīme, jo pat pašu priekšrocību var konstatēt, tikai salīdzinot to ar tā saucamajiem “normālajiem” nodokļiem, proti, nodokļa likmi, kas ir spēkā ģeogrāfiskajā apgabalā, kurš tiek izmantots par atskaites punktu⁽¹⁷⁸⁾.
- (370) Turklāt saskaņā ar pastāvīgu judikatūru “attiecībā uz Līguma 92. panta piemērošanu nav nekādas nozīmes, vai personai, kuras labā veic attiecīgo pasākumu, situācija ir uzlabojusies vai pasliktinājusies, salīdzinot ar iepriekšējo tiesisko regulējumu, vai arī, tieši otrādi, laika gaitā nav mainījusies [...]. Ir tikai jānosaka, vai kādā konkrētā tiesiskajā režīmā valsts pasākums varētu dot priekšroku “konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai” EK līguma 92. panta 1. punkta nozīmē, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, kuri atrodas līdzīgā faktiskajā un juridiskajā situācijā, ņemot vērā ar attiecīgo pasākumu īstenoto mērķi”⁽¹⁷⁹⁾.

10.4. Pasākumi attiecībā uz atbalstu personām (38,5 miljoni euro)

10.4.1. Vērā ņemamais tiesiskais regulējums

- (366) Lai novērtētu, vai kāds pasākums uzņēmumam piešķir ekonomiskas priekšrocības, “ir jānosaka [...], vai saņē-

10.4.2. *Piemērošana konkrētajā gadījumā*

- (371) No judikatūras un Komisijas lēmumu prakses⁽¹⁸⁰⁾ izriet, ka, lai izslēgtu to, ka attiecīgais pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu, Komisijai ir jāpārlicinās, ka ar šo pasākumu netiek atvieglotas sabiedrības SNCM izmaksas, ko rada tās ikdienas pārvaldība, tas ir, konkrētajā gadījumā – izmaksas, kas izriet no sociālajiem tiesību aktiem, kuri attiecīgajā nozarē parasti jāpiemēro darba līguma laušanas gadījumā.
- (372) Šajā ziņā Komisija konstatē, ka saskaņā ar pušu parakstīto vienošanās protokolu sekvestra kontu var izmantot, tikai lai finansētu kompensācijas, ko maksā indivīdiem, kuriem tiku priekšlaikus laužts darba līgums ar sabiedrību SNCM. Tādējādi ne šo pasākumu mērķis, ne sekas nav padarīt iespējamu darbinieku aiziešanu, par kuriem, ja šādu pasākumu nebūtu, paliktu atbildīga sabiedrība SNCM.
- (373) Komisija arī atzīmē, ka par šo kompensāciju piešķiršanu darbiniekiem, kas tiku atlaisti pēc SNCM cesijas, nolēma valsts iestādes, nevis uzņēmums.
- (374) Turklāt Komisija piebilst, ka šie papildu sociālie pasākumi pārsniedz pabalstus, kas paredzēti tiesību aktos un piemērojamos koplīgumos. Tādējādi izmaksas, kas izriet no šo tiesību aktu un koplīgumu piemērošanas, pilnībā jāsedz sabiedrībai SNCM.
- (375) Komisija visbeidzot norāda, ka šie papildu sociālie pasākumi tiks veikti gadījumā, ja pēc SNCM pārdošanas pārņēmēji īstenotu darbinieku skaita samazināšanas plānu. Citiem vārdiem, šīs kompensācijas nav saistītas ar to darbinieku skaita samazināšanas plānu izpildi, kuri paredzēti saistībā ar 2002. gada pārstrukturēšanas plānu.
- (376) Tādēļ Komisija uzskata, ka papildu sociālo pabalstu izmaksas nav saistāmas ne ar pirms cesijas pieņemto sociālo plānu izmaksām, ko uzņēmās valsts, ne ar tām sociālajām izmaksām, kuras šajā lēmumā aplēstas attiecībā uz gadījumu, ja notiktu sabiedrības SNCM likvidācija ar tiesas lēmumu.
- (377) No tā izriet, ka papildu sociālie pasākumi nav uzskatāmi par izmaksām, kas izriet no sociālajiem tiesību aktiem, kuri parasti jāpiemēro darba līguma laušanas gadījumā.
- (378) Turklāt Komisija arī konstatē, ka pat tad, ja summu 38,5 miljonu euro apmērā pieskaitītu valsts veiktajam kapitāla ieguldījumam 142,5 miljonu euro apmērā, koriģētā negatīvā pārdošanas cena jeb 196,50 miljoni euro joprojām ir ievērojami zemāka par izmaksām, sabiedrību SNCM likvidējot ar tiesas lēmumu (sk. šā lēmuma 3. punktu).
- (379) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus un saskaņā ar savu lēmumu praksi⁽¹⁸¹⁾, Komisija uzskata, ka valsts li-

dzekļu izmantošana papildu sociālajiem pasākumiem par labu no darba atlaistām personām – tā kā šie pasākumi darba devējam nesamazina tā parastās izmaksas – pieder pie dalībvalstu sociālās politikas un nav uzskatāma par tiešu valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Komisija uzskata, ka valsts līdzekļu izmantošana nav uzskatāma par netiešu atbalstu, jo darbinieki attiecīgos pabalstus saņēms tikai tad, ja tiks atlaisti.

10.5. **Atlikums 22,52 miljonu euro apmērā, par ko paziņots saistībā ar pārstrukturēšanas atbalstu**

- (380) Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar šā lēmuma 8. punktu, subsīdiju summa, kas jāizvērtē attiecībā uz valsts atbalsta iespējamību papildus sabiedriskā pakalpojuma kompensācijai, ir 22,52 miljoni euro⁽¹⁸²⁾, un tā atbilst daļai no kapitāla ieguldījuma, par ko Francijas iestādes paziņoja 2002. gadā.
- (381) Komisija uzskata, ka šī summa sabiedrībai SNCM dod selektīvu ekonomisko priekšrocību un ka tādēļ šīs subsīdijas ir uzskatāmas par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.
- 10.5.1. *Pasākuma saderība saskaņā ar Kopienas pamatnostādņēm attiecībā uz valsts atbalstu grūtības nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai*
- (382) Francijas iestādes par attiecīgo pasākumu paziņoja 2002. gadā saskaņā ar 1999. gada Kopienas pamatnostādņēm attiecībā uz valsts atbalstu grūtības nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽¹⁸³⁾.
- (383) Kopienas vadlīnijās attiecībā uz valsts atbalstu jūras pārvadājumu jomā⁽¹⁸⁴⁾ ir paredzēts, ka, lai novērtētu atbalstu kuģniecības sabiedrību pārstrukturēšanai, jāņem vērā iepriekš minētās Kopienas pamatnostādnes. Saskaņā ar minēto pamatnostādņu 19. punktu "vienīgais saderības pamats valsts atbalstam grūtības nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ir 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts".

(384) Attiecībā uz pārstrukturēšanas valsts atbalsta saderību ar EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu no judikatūras izriet, ka Komisijas lēmumā jānorāda iemesli, kuru dēļ tā uzskata, ka atbalsts ir pamatots, ņemot vērā pamatnostādņēs paredzētos nosacījumus, proti, pastāv pārstrukturēšanas plāns un ir pietiekami pierādīta attiecīgās sabiedrības ilgtermiņa dzīvotspēja un konkrēta atbalsta proporcionalitāte, ievērojot tā saņēmēja ieguldījumu.

Grūtībās nonākuša uzņēmuma raksturs

- (385) Lai uzņēmumam varētu sniegt pārstrukturēšanas atbalstu, jābūt iespējamam to kvalificēt kā grūtībās nonākušu uzņēmumu 1999. gada pamatnostādņu nozīmē⁽¹⁸⁵⁾.

- (386) Konkrētajā gadījumā Komisija atgādina, ka tā konstatēja, ka šis kritērijs ir izpildīts gan Komisijas 2002. gada 17. Jūlija lēmumā par grūtības nonākuša uzņēmuma glābšanas atbalstu sabiedrībai SNCM⁽¹⁸⁶⁾, gan 2002. gada 19. augusta lēmumā, ar kuru tika uzsākta oficiāla izmeklēšanas procedūra par rekapitalizācijas projektu, pamatojoties uz SNCM gada pārskatu par 2001. gadu.
- (387) Attiecībā uz šo lēmumu Komisija pārbaudīja, vai SNCM atbilst šim nosacījumam, pamatojoties uz uzņēmuma gada pārskatu par 2002. gadu. Tādējādi pašu kapitāls bez reglamentētajiem maksājumiem⁽¹⁸⁷⁾ 2002. gadā joprojām bija negatīvs, proti, – 26,5 miljoni euro, pēc – 30,7 miljoniem euro 2001. gadā. Šādu līmeni izskaidro tas, ka ir zudusi vairāk nekā puse no uzņēmuma pamatkapitāla, kurš vairāk nekā ceturto daļu zaudēja 12 mēnešu laikā pēc paziņojuma, tādējādi izpildot pamatnostādņu 5. punkta a) apakšpunktā minēto pietiekamo un neobligāto nosacījumu.
- (388) Papildus pamatkapitāla novērtēšanai Komisija cita starpā konstatē, ka:
- 2001. un 2002. gadā kārtējie rezultāti pirms nodokļiem izmainījās no – 5,1 miljoniem euro 2001. gadā uz – 5,8 miljoniem euro 2002. gadā, un 2002. gadā ciestos neto zaudējumus bija iespējams mazināt tikai ar noteiktu kuģu pārdošanu,
 - sabiedrības SNCM pašfinansējuma spēja, kas 2001. gada beigās bija 39,2 miljoni euro, 2002. gada beigās samazinājās līdz 35,7 miljoniem euro,
 - neto finansiālie parādi, neskaitot izpirkumnomu, laikposmā no 2000. līdz 2002. gadam palielinājās no 135,8 miljoniem euro līdz 144,8 miljoniem euro,
 - finansiālās izmaksas (procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas) no 7,0 miljoniem euro 2000. gadā pieauga līdz 9,503 miljoniem euro 2002. gadā.
- (389) Turklāt Francijas iestādes Komisijai arī apstiprināja, ka tās parādu dēļ bankas atsakās turpmāk aizdot naudu, neraugoties uz to, ka sabiedrība SNCM piedāvāja kā nodrošinājumu savus pēdējos kuģus, kas ir brīvi no hipotēkas vai citiem tamlīdzīgiem apgrūtinājumiem.
- (390) Visbeidzot, SPD līgums šo analīzi nekādā veidā nemaina. Lai gan šim līgumam kopā ar pārstrukturēšanas plāna sekmīgu īstenošanu būtu katrā ziņā jāļauj sabiedrībai SNCM pēc kāda laika sasniegt pozitīvus ekspluatācijas rezultātus, tas tomēr nemaina to apstākli, ka akūtais pašu līdzekļu trūkums, pieaugošie parādi un pārstrukturēšanas plānā paredzēto darbības pasākumu izmaksas sabiedrībai pēc noteikta laika liktu pārtraukt maksājumu veikšanu.
- (391) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija uzskata, ka sabiedrība atbilst gan 1999. gada pamatnostādņu 5. punkta a) apakšpunktā paredzētajam nosacījumam, gan to 6. punktā paredzētajam nosacījumam. Tādēļ Komisija konstatē, ka 2002. gadā sabiedrība SNCM bija grūtībās nonācis uzņēmums minēto pamatnostādņu nozīmē.
- Dzīvotspējas atjaunošana (pamatnostādņu 31. līdz 34. punkts)
- (392) Saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņem atbalsta piešķiršana ir saistīta ar nosacījumu, ka tiek īstenots pārstrukturēšanas plāns, kuru apstiprinājis Komisija. Kā norādīts 2006. gada lēmuma par oficiālās izmeklēšanas procedūras pagarināšanu 79. punktā un tā kā Komisija atzina, ka pasākumi, kas veikti pēc 2002. gada paziņojuma, nav valsts atbalsts, Komisija uzskata, ka 22,52 miljonu euro lielā kapitāla ieguldījuma saderība ar 1999. gada pamatnostādņem ir jāpārbauda, ņemot vērā 2002. gada pārstrukturēšanas plānu. "Ir faktiski jāpārceļas tā laika kontekstā, kurā tika veikti finansiālā atbalsta pasākumi, lai [...] tādējādi nepieļautu vērtējumu, kura pamatā ir vēlāka situācija" (188).
- (393) Pamatojoties uz Francijas iestāžu sniegto informāciju, Komisija konstatē, ka, lai gan 2002. gada pārstrukturēšanas plānā rentabilitātes atjaunošana ir paredzēta 2003. gadā, pateicoties pasākumiem, kurus secīgi veic galvenokārt 2002. un 2003. gadā, tomēr sabiedrība SNCM "pietiekamu" pašu līdzekļu līmeni sasniedza tikai 2005.–2006. gadā. Tādēļ Komisija par pārstrukturēšanas perioda beigām nosaka 2006. gada 31. decembri.
- (394) Rentabilitātes atjaunošana transporta pakalpojumos starp Marseļu un Korsiku ir paredzama samērā drīz, bet Magrebas virziena apkalpošana jau tagad ir peļņu nesošā darbība. Neskaitot pašlaik ir tikai pakalpojumu darbība no Nicas, taču tās īpatsvars samazinās un *Liamone* vērtības priekšlaicīgā samazināšanās 2001. gadā veicinās atgriešanos pie pozitīviem rezultātiem šajā līnijā. Komisija pieņem arī argumentu, ka sabiedrības klātbūtne, pat neliela, pakalpojumos no Nicas ir nepieciešama tās pozicionēšanai visā tirgū. Kuģu pārdale uz Magrebu samazinās sabiedrības atkarību no tās vēsturiskā transporta pakalpojumu apgabala, un šai pārdalei būtu arī jāveicina dzīvotspējas atjaunošana, ņemot vērā [...].
- (395) Attiecībā uz ilgtermiņa dzīvotspēju, tas ir, pēc pašreizējā SPD līguma beigām, Komisija uzskata, ka plāna īstenošana ļaus uzņēmumam efektīvi konkurēt laikā, kad līgumi būs jāatjauno. Visbeidzot, Komisija piebilst, ka pat daļējas neveiksmes gadījumā, piemēram, zaudējot pārvadājumus ar automašīnu prāmi, šis līgums joprojām ļaus sabiedrībai saglabāt pozitīvus rezultātus. Ja līguma zaudēšanas dēļ sabiedrības ienākumi tās vēsturiskajā tirgū samazinātos par 40 % vai vairāk, kā paredzēts kādā citā scenārijā,

Komisija uzskata, ka tas būtu gadījums, ko būtu grūti prognozēt jebkādā pārstrukturēšanas plānā neatkarīgi no tā, vai valsts atbalsts būtu vai nebūtu, un ka šajā stadijā par to spriest ir pārāgri.

- (396) Attiecībā uz "reālistiskām prognozēm par nākotnē paredzamajiem ekspluatācijas apstākļiem" Komisija atzīst, ka tirgus pētījums ir nopietns, un uzskata, ka tas ir labs pamats uzņēmuma attīstības scenāriju izstrādāšanai.
- (397) Komisija konstatē, ka, lai nodrošinātu uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanu, pārstrukturēšanas plānā ir paredzēts, ka dzīvotspējas uzlabošanas pamatā galvenokārt ir iekšēji pasākumi, piemēram, stingrāka ražošanas izmaksu kontrole un lielāks ražīgums. Turklāt, lai gan sabiedrības SNCM finansiālā stāvokļa uzlabošanās notiks, tās darbības pārdalot virzienos uz Magrebu – ievērojot šā tirgus attīstības perspektīvas –, 2002. gada pārstrukturēšanas plānā ir iekļauti arī pasākumi, kas paredzēti noteiktu darbību izbeigšanai, piemēram, tās Itālijas meitasuzņēmuma *Corsica Marittima* darbības izbeigšanai.
- (398) Komisija uzskata, ka paziņotajā plānā iekļauto pasākumu ietekme un šā plāna sekmīga īstenošana nav atkarīga no tirgus attīstības, izņemot pakalpojumu attīstību Magrebas virzienā, kas galvenokārt nozīmē atgriešanos pie stāvokļa, kurš sabiedrībai SNCM bija līdz deviņdesmito gadu vidum.
- (399) Turklāt Komisija atzīmē to apstākli, ka pārstrukturēšanas plānā ir ņemts vērā pieprasījuma un piedāvājuma stāvoklis un paredzamā attīstība attiecīgo produktu tirgū, paredzot optimistiskus, pesimistiskus un vidējus scenārijus un ievērojot sabiedrībai SNCM raksturīgās stiprās un vājās puses.
- (400) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka pārstrukturēšanas plānā ir ierosinātas sabiedrības SNCM pārmaiņas, tā lai pēc tam, kad pārstrukturēšanas plāns būs izpildīts, tā varētu segt visas savas izmaksas, tostarp amortizācijas izmaksas un finansiālos maksājumus.
- (401) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija konstatē, ka, pamatojoties uz informāciju, kas bija pieejama laikā, kad tika veikti finansiālā atbalsta pasākumi, kritērijs attiecībā uz uzņēmuma dzīvotspēju ir izpildīts.
- Neatbilstošu konkurences izkropļojumu nepieļaušana (pamatnostādņu 35. līdz 39. punkts)
- (402) Minēto pamatnostādņu 35. punktā ir noteikts, ka ir jāveic pasākumi, lai pēc iespējas mazinātu negatīvās sekas, ko atbalsts var radīt konkurentiem. Ja to nedara, atbalsts būtu jāuzskata par pretēju kopīgajām interesēm un tātad par nesaderīgu ar kopējo tirgu.
- (403) Konkrētajā gadījumā šis nosacījums nozīmē ierobežot klātbūtni, kas attiecīgajam uzņēmumam var būt tā vēsturiskajā tirgū, proti, transporta pakalpojumu nodrošināšanā uz Korsiku, kas ir arī tirgus, kurā minētā sabiedrība konkurē ar Kopienā nodibinātām sabiedrībām – atšķirībā no transporta pakalpojumiem virzienā uz Magrebu.
- (404) Komisija uzskata, ka Korsikas virziena jūras transporta pakalpojumu tirgū nav pārāk lielas jaudas, ņemot vērā šā tirgus ļoti sezonālo raksturu un satiksmes plūsmu lielo pieaugumu. Komisija arī atzīmē, ka SNCM galvenā konkurenta kuģu vidējais piepildījuma līmenis ir zemāks nekā attiecīgais valsts sabiedrības līmenis. Tā kā attiecīgajā tirgū nav pārāk lielas jaudas pamatnostādņu nozīmē, tad nav jādomā par tā atvēršanu. Tātad, ievērojot pamatnostādnes, kuģu pārdošana – nevis to iznīcināšana – ir pieņemama jaudas samazināšana.
- (405) Klātbūtnes ierobežošana vai piespiedu samazināšana attiecīgajā tirgū vai tirgos, kur konkrētais uzņēmums veic darbību, ir pretpasākums par labu konkurentiem – pretpasākums, kura apmēram jāatbilst konkurences izkropļošanas sekām, ko izraisīs vai varēs izraisīt pārstrukturēšanas atbalsts.
- (406) Pārstrukturēšanas plāns būtiski veicina uzņēmuma klātbūtnes samazināšanos tā tirgū, radot tiešu izdevīgumu tā konkurentiem, jo tiek veikti šādi pasākumi:
- meitasuzņēmuma *Corsica Marittima* (82 000 pasažieru 2000. gadā) slēgšana, kas nodrošināja savienojumus starp Itāliju un Korsiku, un tātad grupas SNCM aiziešana no tirgus, kas saistīts ar transporta pakalpojumiem starp Itāliju un Korsiku,
 - gandrīz pilnīga sabiedrības SNCM aiziešana no savienojumiem starp Tulonu un Nicu – tirgus, kas 2002. gadā nodrošināja ne mazāk kā 460 000 pasažieru,
 - piedāvāto vietu kopējā skaita samazināšana un sabiedrības SNCM katru gadu veikto pārvadājumu skaita samazināšana no 2003. gada, jo īpaši transporta pakalpojumos starp Nicu un Korsiku,
 - četru kuģu pārdošana.
- (407) Visā Dženovas un Tulonas līcī sabiedrība SNCM savu piedāvājumu samazina par vairāk nekā miljonus vietām, salīdzinot ar 2001. gadu, jeb vairāk nekā divas reizes, tādējādi radot tiešu izdevīgumu saviem konkurentiem, lai gan tieši šajos transporta pakalpojumu maršrutos bija novērojams vislielākais pieaugums.
- (408) Lai gan šiem pasākumiem jau tāpat bija ievērojams apjoms, tos papildināja ar sabiedrībai SNCM uzliktām saistībām pārstrukturēšanas periodā nefinansēt jaunus ieguldījumus, izņemot izmaksas, kas saistītas ar darbības pārcelšanu uz Magrebu un kas iekļautas pārstrukturēšanas plānā.

- (409) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija uzskata, ka kritērijs attiecībā uz neatbilstošu konkurences izkropļojumu nepieļaušanu ir izpildīts.
- Pēc iespējas mazāks atbalsts (pamatnostādņu 40. un 41. punkts)
- (410) Atbalsta summai jābūt tikai tik lielai, cik tiešām vajadzīgs, lai veiktu pārstrukturēšanu, ievērojot attiecīgā uzņēmuma, tā akcionāru vai tirdzniecības grupas, kurai tas pieder, finansiālās iespējas, taču nekaitējot tā iespējām atjaunot dzīvotspēju.
- (411) Savā 2002. gada 19. augusta lēmumā Komisija pauda šaubas par aprēķina metodi, ko Francijas iestādes ierosināja atbalsta summas aprēķināšanai. Neraugoties uz Francijas sniegtajiem papildu paskaidrojumiem, Komisija veica pati savu novērtējumu.
- (412) Attiecībā uz Francijas iestāžu izraudzīto pieeju, proti, to, kuras pamatā ir pašu kapitāla un parādsaistību koeficients, Komisija uzskata, ka:
- Francijas iestāžu izveidotā piecu uzņēmumu izlase nav pietiekami reprezentatīvs jūras kabotāžas nozares paraugs,
 - turklāt šo piecu uzņēmumu pašu kapitāla un finansiālo parādu vidējais koeficients 79 % apmērā nekādā veidā nav uzskatāms par uzticamu rādītāju, kas liecinātu par uzņēmuma labo stāvokli,
 - Francijas iestādes nav konkrēti paskaidrojušas, ko aptver šo piecu sabiedrību finansiālo parādu summa, un tātad nav spējušas garantēt, ka šos datus var salīdzināt ar sabiedrības SNCM parādsaistību summu, kas norādīta pārstrukturēšanas plānā,
 - Francijas iestādes nav pierādījušas, ka šo piecu uzņēmumu pašu kapitāla un finansiālo parādu vidējais koeficients 79 % apmērā tiešām tika ievērots pārstrukturēšanas plānā iekļautajā finanšu modelī par laikposmu no 2002. līdz 2007. gadam.
- (413) Komisija kritizē arī to citu metožu izmantošanas piemērotību, kuras Francija ierosināja, lai pierādītu, ka kapitāla ieguldījums bija tikai tik liels, cik nepieciešams, un uzskata, ka tās nav atbilstīgas⁽¹⁸⁹⁾.
- (414) Komisija uzskata, ka kapitāla ieguldīšanas galvenajam mērķim jābūt nevis uzņēmuma pašu kapitāla palielināšanai (vienkārša finansiālā pārstrukturēšana), bet gan palīdzēt uzņēmumam pāriet no monopolstāvokļa, ko tam nodrošināja 1976. gada līguma režīms, uz situāciju, kurā pastāv konkurence. Šā iemesla dēļ, ņemot vērā grūtības, kas saistītas ar sabiedrības SNCM pašu līdzekļu atbilstoša līmeņa noteikšanu, Komisija nevēlētos atbalstu vērtēt, izmantojot Francijas iestāžu izraudzīto metodi. Komisija atzīmē, ka tad, ja Francijas iestāžu izveidoto izlasi papildinātu ar citiem uzņēmumiem vai ja no tās izņemtu dažus uzņēmumus, pašu līdzekļu un parādsaistību koeficients varētu ievērojami mainīties.
- (415) Komisija uzskata, ka pārstrukturēšanas atbalsts var aptvert izmaksas, kas saistītas ar dažādajām pārstrukturēšanas plānā paredzētajām darbībām (darbības pārstrukturēšana), kuras kļuvušas nepieciešamas sabiedrības juridisko un konkurences apstākļu pārmaiņu dēļ. Attiecībā uz izmaksām, kas saistītas ar darbības pārstrukturēšanas pasākumiem, Komisija izraugās skaitli 46 miljoni euro (sk. šā lēmuma 1. punktu)⁽¹⁹⁰⁾.
- (416) Attiecībā uz SNCM nepieciešamā atbalsta konkrēto aprēķinu Komisija atgādina, ka "ir faktiski jāpārceļas tā laika kontekstā, kurā tika veikti finansiālo atbalsta pasākumi, lai [...] tādējādi nepieļautu vērtējumu, kura pamatā ir vēlāka situācija"⁽¹⁹¹⁾.
- (417) Konkrētajā gadījumā Komisija, ievērojot pamatnostādņu 40. punktu, atzīmē, ka galvenokārt ar kuģniecību saistītu aktīvu liela apjoma pārdošanas darījumi, kuriem atbilstošo finansiālo parādu neto kopsumma sasniedza 26,25 miljonus euro⁽¹⁹²⁾, tika veikti laikā no 2002. gada 18. februāra, kad Francijas iestādes paziņoja par pārstrukturēšanas atbalstu, līdz 2003. gada 9. jūlijam, kad Komisija pieņēma lēmumu, ar ko atļāva pārstrukturēšanas atbalstu.
- (418) Tomēr ar šiem pārdošanas darījumiem nepietiek, lai atjaunotu sabiedrības SNCM dzīvotspēju, kuras finansiālo stāvokli pēc šiem darījumiem raksturo ievērojams pasīvs (19,75 miljoni euro). Tā kā SNCM nespēj saņemt bankas aizdevumu, pat kā nodrošinājumu piedāvājot savus pēdējos kuģus, kuri ir brīvi no hipotēkām un citiem aprūtinājumiem, Komisija uzskata, ka uzņēmums nespēj atrast citus pašu līdzekļus, lai finansētu savu pārstrukturēšanu.
- (419) Tāpēc, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka summa 19,75 miljonu euro apmērā ir pamatoti liela, lai uzņēmumam īsā laikposmā palīdzētu atjaunot dzīvotspēju.
- (420) Tāpēc Komisija uzskata, ka no atlikuma, par ko sākotnēji tika paziņots kā par pārstrukturēšanas atbalstu, jeb no 22,52 miljoniem euro tikai 19,75 miljonus euro var pamatot ar SNCM skaidras naudas līdzekļu vajadzībām un 2003. gada 9. jūlijā veikto aktīvu pārdošanu, ievērojot, ka jāņem vērā līdzekļi, kas tika iegūti cesijās (sk. *infra*), kuras Komisija paredzēja savā 2003. gada lēmumā un kuras tika noteiktas papildus cesijām, kas paredzētas pārstrukturēšanas plānā.

Neatkārtošanas principa ievērošana

(421) Pamatnostādnēs⁽¹⁹³⁾ ir noteikts, ka sabiedrība, kas jau agrāk saņēmusi pārstrukturēšanas atbalstu, desmit gadu laikā, kas seko pēc pārstrukturēšanas perioda beigām, parasti nevar saņemt vēl vienu pārstrukturēšanas atbalstu. Starp atbalstu, ko sabiedrība SNCM jau saņēmusi agrāk, nav nekāda pārstrukturēšanas atbalsta. Tā ir pirmā sabiedrības SNCM pārstrukturēšana kopš sabiedrības izveides 1976. gadā.

10.5.2. Par kompensējošo pasākumu saglabāšanu

(422) Kā Pirmās instances tiesa ierosināja savā 2005. gada spriedumā un kā norādīts 2006. gada lēmuma par procedūras pagarināšanu 137. punktā – ņemot vērā to, ka atbalsta summa, kas tika apstiprināta saskaņā ar 1999. gada pamatnostādnēm, ir samazināta, rodas jautājums, vai ir jāsaglabā kompensējošie pasākumi, ko Komisija noteica savā 2003. gada lēmumā.

(423) Jāatgādina, ka ar 2003. gada lēmumu Komisija apstiprināja kapitāla ieguldījumu 76 miljonu euro apmērā saskaņā ar 1999. gada pamatnostādnēm, vienlaikus paredzot šādus nosacījumus⁽¹⁹⁴⁾:

i) netiek pirkti jauni kuģi un līdz 2006. gada 31. decembrim ir aizliegts parakstīt jaunus būvniecības, pasūtīšanas vai fraktēšanas līgumus par pilnīgi jauniem kuģiem vai atjaunotiem kuģiem;

ii) drīkst izmantot tikai tos vienpadsmit kuģus, kas uzņēmumam SNCM jau piederēja līdz 2006. gada 31. decembrim;

iii) tiek cedēta visa tā tiešā un netiešā līdzdalība sabiedrībās *Amadeus France*, *Compagnie Corse Méditerranée*, *Société Civile Immobilière (SCI) Schuman*, *Société méditerranéenne d'investissements et de participations* un *Someca*;

iv) attiecībā uz publicētajiem tarifiem līdz 2006. gada 31. decembrim nedrīkst piemērot tarifu politiku, kuras mērķis ir piedāvāt zemākas cenas, nekā katrs no tās konkurentiem piedāvā par ekvivalentiem galamērķiem un pakalpojumiem un par identiskiem datumiem;

v) līdz 2006. gada 31. decembrim tiek ierobežots kuģu gada turp un atpakaļ pārvadājumu skaits dažādajos jūras savienojumos ar Korsiku.

(424) Komisijas eksperts pārbaudīja, vai ir izpildīti visi nosacījumi, kas bija paredzēti Komisijas 2003. gada lēmumā.

(425) Eksperts apstiprināja, ka ir ievēroti nosacījumi attiecībā uz jaunu kuģu neiegādāšanos (i. nosacījums *supra*). Šajā

sakarībā jāuzsver, ka kuģi *Superfast*, ko pārdēvēja par *Jean Nicoli*, nopirka sabiedrība VT, un sabiedrības SNCM rīcībā to nodeva saskaņā ar kuģa nomas līgumu no 2007. gada februāra, proti, pēc tam kad bija beidzies 2003. gada lēmumā noteiktais laikposms⁽¹⁹⁵⁾.

(426) Attiecībā uz sabiedrības SNCM esošās flotes izmantošanu (ii) nosacījums *supra*) Komisijas eksperts apstiprināja, ka SNCM bija saglabājusi savu 10 kuģu floti jeb par vienu mazāk, salīdzinot ar maksimāli atļautajiem 11 kuģiem, kā bija noteikts 2003. gada lēmumā, pēc tam kad 2004. gadā *Aliso* tika aizstāts ar *Asco*⁽¹⁹⁶⁾, un pēc *Asco* cesijas 2005. gada 24. maijā.

(427) Attiecībā uz *Aliso* aizstāšanu ar *Asco* Komisija vispirms atzīmē, ka kuģi *Asco* un *Aliso* ir divi "māsu kuģi", tas ir, divi dvīņu kuģi, ko viena un tā pati kuģu būvētava uzbūvējusi pēc viena un tā paša projekta. Tiem ir pilnīgi vienādi izmēri, vienāda forma un vienāda jauda. Komisija uzskata, ka, nomainot vienu kuģi ar otru, sabiedrības SNCM jauda nepalēninās. Turklāt Komisija atgādina, ka sabiedrības SNCM atļautā flotes sastāva izmaiņas ir iespējamās tikai tādu iemeslu pēc, kas nav atkarīgi no sabiedrības SNCM gribas. Konkrētajā gadījumā Komisija uzskata, ka problēmas, kas sabiedrībai SNCM radās saistībā ar kuģa *Asco* pārdošanu, nebija atkarīgas no minētās sabiedrības gribas. Komisija arī uzskata, ka, lai gan sabiedrība SNCM kuģa *Asco* vietā atrada pircēju kuģim *Aliso*, kuģa *Aliso* pārdošana attiecībā uz to, kā tā ietekmēja sabiedrības SNCM jaudu, bija līdzvērtīga kuģa *Asco* pārdošanai un ka attiecībā uz SNCM aktīvās flotes četru kuģu pārdošanu Francijas iestāžu saistības ievērot pārstrukturēšanas plānu ir izpildītas.

(428) Turklāt, pamatojoties uz grāmatvedības datiem, eksperts konstatēja, ka ir veiktas visas aktīvu cesijas, kas bija paredzētas 2003. gada lēmumā (iii. nosacījums *supra*). Tīrie ieņēmumi no cesijas ir 5,02 miljoni euro⁽¹⁹⁷⁾. Komisija uzsver, ka papildus 2002. gada pārstrukturēšanas plānā paredzētajām vai ar 2003. gada lēmumu noteiktajām cesijām, sabiedrība SNCM veica aktīvu cesiju⁽¹⁹⁸⁾ – kuras izpildi pārbaudīja Komisijas eksperts – par neto kopsummu 12,6 miljonu euro apmērā.

(429) Attiecībā uz nosacījumu, kas aizliedz cenu noteikšanu⁽¹⁹⁹⁾, Komisijas eksperts, no vienas puses, pārlicinājās, ka sabiedrībā SNCM ir ieviesta procedūra, kas paredzēta minētā nosacījuma ievērošanas pārbaudīšanai. No otras puses, Komisijas eksperts pārbaudīja to, kā sabiedrība SNCM šo principu piemērojusi dažādajos maršrutos laikposmā no 2005. gada 16. marta līdz 2006. gada 31. decembrim⁽²⁰⁰⁾. Pamatojoties uz šo pārbaudi, Komisijas eksperts secināja, ka [...] % gadījumu sabiedrības SNCM izdotās biļetes atbilda iv. nosacījumam. Komisija piebilst, ka, pamatojoties uz Francijas iestāžu sniegto informāciju, SNCM arī tagad turpina piemērot iv. un v. nosacījumu, lai gan 2003. gada lēmumā bija noteikts, ka tie jāievēro tikai līdz 2006. gada 31. decembrim.

(430) Attiecībā uz v. nosacījumu eksperts konstatēja, ka SNCM ievēroja turp un atpakaļ braucienu skaitu 2005. un 2006. finanšu gadā. Taču tā pārsniedza normas attiecībā uz piedāvāto vietu maksimālo skaitu pārvadājumiem no Marseļas 2005. un 2006. gadā, kā arī pavisam nedaudz – normas, kas attiecās uz piedāvāto lineāro metru maksimālo skaitu, pārvadājumiem no Tulonas 2005. un 2006. gadā un no Marseļas 2006. gadā.

(431) Tomēr attiecībā uz šo pēdējo aspektu Komisija piebilst, ka, runājot par vietām, tas, ka ir vienai ģimenei izmantojamas kajītes, apgrūtina precīzu aplēšu veikšanu par pārsniegto vietu skaitu. Tādēļ tikai ša apstākļa pēc vien nevar uzskatīt, ka sabiedrība SNCM nebūtu izpildījusi nosacījumus, kas tai noteikti ar 2003. gada lēmumu.

(432) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Komisija secina, ka sabiedrība SNCM ir izpildījusi 2003. gada lēmumā noteiktos kompensējošos pasākumus.

10.5.3. Secinājums

(433) Komisija norāda, ka 2003. gada lēmumā paredzētie kompensējošie pasākumi ir gandrīz pilnībā ievēroti. Ņemot vērā to, ka atbalsta summa, kas tika apstiprināta saskaņā ar 1999. gada pamatnostādņēm, ievērojami samazinājās, salīdzinot ar summu, kura tika apstiprināta 2003. gadā un kuras dēļ Komisija piemēroja minētos nosacījumus, Komisija neuzskata, ka būtu nepieciešams piemērot papildu nosacījumus un pienākumus, lai pretēji kopējām interesēm netiktu kropļota konkurence.

(434) Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus un ievērojot no cesijas gūto neto ienākumu kopsommu, kas noteikta uz 2005. gada lēmuma pieņemšanas brīdi, Komisija uzskata, ka valsts atbalsts, veicot kapitāla ieguldījumu 15,81 miljona euro apmērā ⁽²⁰¹⁾, ir saderīgs saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

11. SECINĀJUMS

(435) Noslēgumā Komisija uzskata, ka pasākumi, uz kuriem attiecas šis lēmums, nav uzskatāmi par atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē vai arī ir uzskatāmi par atbalstu, kas ir saderīgs ar kopējo tirgu.

(436) Komisija aicina Franciju:

— pēc iespējas ātrāk un ne vēlāk kā 15 darbdienu laikā pēc šā lēmuma saņemšanas norādīt Komisijai, kurus apstākļus tā uzskata par tādiem, uz kuriem attiecas profesionālā noslēpuma pienākums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 25. pantu,

— pēc iespējas ātrāk informēt atbalsta saņēmēju par šo lēmumu, vajadzības gadījumā izdzēšot informāciju par noteiktiem apstākļiem, par kuriem tā uzskata, ka uz tiem attiecas profesionālais noslēpums, un kuru atklāšana atbalsta saņēmējam varētu kaitēt dažām no ieinteresētajām personām, un nosūtītajā versijā tam attiecīgā gadījumā norādīt arī pārējos apstākļus, par kuriem tā uzskata, ka uz tiem attiecas profesionālais noslēpums, un kurus tā nav izdzēsusi.

(437) Komisija atgādina Francijai, ka saskaņā ar pamatnostādņēm vēl vienu pārstrukturēšanas atbalstu parasti nevar paredzēt ātrāk kā pēc desmit gadiem, kas seko pēc pārstrukturēšanas perioda beigām, tas ir, konkrētajā gadījumā – pēc 2006. gada 31. decembra, izņemot ārkārtas un neparedzamus apstākļos, kuros nevar vainot attiecīgo uzņēmumu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Kompensācija 53,48 miljonus euro apmērā, ko Francijas valsts samaksājusi sabiedrībai SNCM par sabiedriskā pakalpojuma saistībām laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam, ir uzskatāms par nelikumīgu valsts atbalstu EK līguma 88. panta 3. punkta nozīmē, taču tas ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar minētā līguma 86. panta 2. punktu.

Sabiedrības SNCM negatīvā pārdošanas cena 158 miljonu euro apmērā, sabiedrības CGMF saistības segt sociālos pasākumus attiecībā pret darbiniekiem par summu 38,5 miljonu euro apmērā un sabiedrības SNCM kopīgā un vienlaicīgā rekapitalizācija, ko CGMF veica par summu 8,75 miljoni euro, nav uzskatāmas par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

Pārstrukturēšanas atbalsts 15,81 miljona euro apmērā, ko Francija sniedza *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM), ir uzskatāms par nelikumīgu valsts atbalstu EK līguma 88. panta 3. punkta nozīmē, taču tas ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar minētā līguma 86. panta 2. punktu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.

Briselē, 2008. gada 8. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Antonio TAJANI

- (4) OV C 308, 11.12.2002., 29. lpp.
- (2) Šis pārstrukturēšanas plāns sekoja Francijas iestāžu 2001. gada 20. decembra paziņojumam par naudas līdzekļu avansu, kuru *Compagnie Générale Maritime et Financière* kā glābšanas atbalstu piešķīra SNCM un kura summa bija 22,5 miljoni euro. Ar 2002. gada 17. jūlija lēmumu (OV C 148, 25.6.2003., 7. lpp.), turpmāk – 2002. gada lēmums, Komisija atļāva glābšanas atbalstu par labu SNCM saistībā ar atbalsta pārbaudes sākotnējo procedūru, kas paredzēta EK līguma 88. panta 3. punktā. 2002. gada 19. novembrī Francijas iestādes Komisijai iesniedza kopiju naudas līdzekļu avansa līgumiem starp SNCM un CGMF, kā arī pierādījumus par to, ka sabiedrība CGMF izmaksājusi avansu sabiedrībai SNCM ar diviem pārskaitījumiem – 2002. gada 13. maijā un 14. jūnijā.
- (3) Reģistrēts ar atsauces numuru TREN A/61846.
- (4) CGMF ir kontrolakciju sabiedrība, kuras kapitāls simtprocentīgi pieder Francijas valstij un kuru Francijas valsts izmanto visiem jūras pārvadājumu, kuģu aprīkošanas un fraktēšanas darījumiem Vidusjūrā.
- (5) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp. Tā kā Francijas iestādes 2002. gada 11. septembrī bija lūgušas labot dažas faktisko apstākļu kļūdas 2002. gada 19. augusta lēmumā, Komisija 2002. gada 27. novembrī pieņēma lēmumu, ar ko grozīja 2002. gada 19. augusta lēmumu (publicēts OV C 308, 11.12.2002., 29. lpp.). Leinteresētās personas tika aicinātas no šī datuma iesniegt savus apsvērumus par atbalsta projektu.
- (6) Francijas iestādes 2002. gada 11. septembrī lūdza pagarināt termiņu apsvērumu iesniegšanai par 2002. gada 19. augusta lēmumu, un Komisijas dienesti to pagarināja līdz 2002. gada 17. septembrim.
- (7) Reģistrēti ar atsauces numuru SG(2002) A/10050.
- (8) Reģistrēti 2003. gada 15. janvārī ar atsauces numuru DG TREN A/10962.
- (9) Reģistrēti ar atsauces numuru SG(2003) A/1691.
- (10) Reģistrēti ar atsauces numuru TREN A/21531.
- (11) Reģistrēta ar atsauces numuru SG(2003) A/1546.
- (12) OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.
- (13) Reģistrēta ar atsauces numuru TREN A/21701.
- (14) OV L 61, 27.2.2004., 13. lpp. Ar 2004. gada 8. septembra lēmumu (turpmāk – 2004. gada lēmums) Komisija, grozot 2003. gada lēmuma 2. pantu, nedaudz izmainīja 2003. gada lēmumu, ļaujot SNCM vajadzības gadījumā kuģi *Aliso* nomainīt pret kuģi *Asco*.
- (15) OV L 19, 21.1.2005., 70. lpp.
- (16) Reģistrēta ar atsauces numuru TREN A/27546.
- (17) Reģistrētas ar atsauces numuru TREN A/30842.
- (18) Papildu informācija tika nosūtīta ar 2005. gada 30. novembra vēstuli (SG(2005) A/10782), 2005. gada 14. decembra vēstuli (SG(2005) A/11122) un 2005. gada 30. decembra vēstuli (TREN A/10016).
- (19) Reģistrēts ar atsauces numuru TREN A/16904.
- (20) Reģistrēti ar atsauces numuru TREN A/19105.
- (21) Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedums lietā *Altmark Trans GmbH e. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (280/00, Rec. 7747. lpp.).
- (22) *Veolia Transport* ir uzņēmuma *Veolia Environnement* simtprocentīgs meitasuzņēmums. Tas ar nosaukumu *Connex* sniedz pasažieru pārvadāšanas pakalpojumus publisko pašvaldību vārdā (sabiedriskais transports aglomerācijā, starp-pilsētu un reģionālais sabiedriskais transports) un šajā sakarībā pārvalda ceļu un dzelzceļu tīklus un – mazākā mērā – jūras pārvadājumu pakalpojumus.
- (23) OV C 103, 29.4.2006., 28. lpp.

- (²⁴) OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.
- (²⁵) OV C 148, 24.6.2006., 42. lpp.
- (²⁶) Reģistrēts ar atsauces numuru TREN A/25295.
- (²⁷) Reģistrētas ar atsauces numuru TREN/A/24111.
- (²⁸) OV C 303, 13.12.2006., 53. lpp.
- (²⁹) Reģistrēti ar atsauces numuru TREN/A/37907.
- (³⁰) Grupa *Stef-TFE* šādu lūgumu iesniedza 2007. gada 28. decembrī (A/20313), bet *Corsica Ferries* – 2006. gada 27. decembrī (A/20056).
- (³¹) 2007. gada 4. janvāra vēstule (D 2007 300067) grupai *Stef-TFE* un tā paša datuma vēstule (D 2007 300068) grupai *Corsica Ferries*.
- (³²) 2007. gada 11. janvārī, 16. janvārī un 9. februārī, kas attiecīgi reģistrētas ar atsauces numuriem TREN/A/21142, A/21669 un A/23798.
- (³³) 2007. gada 13. februārī, reģistrēti ar atsauces numuriem TREN/A/24473 un TREN/A/23981.
- (³⁴) Komisijas dienesti reģistrēja ar numuru TREN/A/30979. Francijas iestādes lūdza un saņēma divus termiņa pagarinājumus par vienu mēnesi un savus apsvērumus iesniedza ar 2007. gada 15. marta vēstuli un 2007. gada 19. aprīļa vēstuli, kas reģistrētas ar atsauces numuriem TREN/A/27002 un A/29928.
- (³⁵) Šo informāciju CFF nosūtīja 2007. gada 15. martā (TREN/A/27058), 2007. gada 27. septembrī (TREN/A/43510, 1.10.2007.), 2007. gada 30. novembrī (TREN/A/49918, 6.12.2007.), 2007. gada 20. decembrī (TREN/A/51600, 26.12.2007.), 2008. gada 14. martā (TREN/A/87084), bet *STIM* – 2007. gada 20. decembrī (TREN/A/51391), un *SNCM* – 2008. gada 28. februārī (TREN/A/85681). Arī Francija nosūtīja informāciju 2007. gada 21. decembrī (TREN/A/51441), 2008. gada 7. janvārī (TREN/A/86344) un 2008. gada 8. februārī (TREN/A/83661). 2008. gada 29. februāra darba sanāksmē Francija iesniedza arī citus dokumentus.
- (³⁶) Sabiedrībai *SNCM* nepastarpināti pieder mazākuma kapitāls 45 % apmērā sabiedrībā *CMN* un netiešā veidā mazākuma kapitāls 24,1 % apmērā ar *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH)* starpniecību. Faktiskā kontrole kopš 1992. gada ir uzticēta grupai *Stef-TFE* ar tās līdzdalību 49 % apmērā sabiedrībā *Compagnie Méridionale de Participations (CMP)*. Sabiedrības *SNCM* un *CMN* attiecībā uz *DSP* bija partneri laikposmā no 2001. līdz 2006. gadam un kopīgi ieguva jauno sabiedriskā pakalpojuma deleģēšanas līgumu laikposmam no 2007. līdz 2012./2013. gadam.
- (³⁷) *CGTH* ir kontrolakciju sabiedrība, kas simtprocentīgi pieder *SNCM*.
- (³⁸) *Aliso Voyage* ir *SNCM* izplatīšanas kanāls. To veido 17 aģentūras, kas izkaisītas pa visu Franciju, un šī sabiedrība nodarbojas ar jūras pārvadājumu biļešu tirdzniecību, no kuras 49,9 % veido *SNCM* biļešu tirdzniecība.
- (³⁹) 2003. gada lēmuma pieņemšanas laikā sabiedrībai *SNCM* vienādās daļās ar pārvadājumu grupu *Delmas* piederēja kapitāls Francijas preču pārvadājumu kuģniecības sabiedrībā *Sud-Cargos*, kura specializējās transporta pakalpojumu nodrošināšanā ar Maroku. Šis kapitāla daļas tika pārdotas 2005. gada beigās par summu [...] miljonu euro apmērā (uz informāciju attiecas profesionālais noslēpums), kā izriet no 2005. gada ieguldījumu plāna, ko Francijas iestādes nosūtīja 2006. gada 28. martā.
- (⁴⁰) Sabiedrībai *SNCM* pieder 100 % šīs sabiedrības kapitāla, kura nodarbojas ar *SNCM* kuģu apgādi.
- (⁴¹) Kopīga nosaukuma sabiedrība *Ferrytour*, kuras kapitāls simtprocentīgi pieder *SNCM*, nodarbojas ar jūras ceļojumu rīkošanu. Tā piedāvā jūras ceļojumus uz Korsiku, Sardīniju un Tunisiju, kā arī lidojumus uz daudziem galapunktiem. Papildus tā piedāvā arī nelielus kruīzus un pakalpojumus darījumu tūrismam.
- (⁴²) Meitasuzņēmums *Comptoirs du Sud*, ko izveidoja 1996. gadā un kas simtprocentīgi pieder *SNCM*, pārvalda visus veikalus uz kuģiem.
- (⁴³) Sk. zemsvītras piezīmi 12. lpp.

- (44) *Napoléon Bonaparte* (ietilpība 2 150 pasažieri un 708 automašīnas, jauda 43 MW, ātrums 23,8 mezgli), grezns liela izmēra automašīnu prāmis; jaunais *Danielle Casanova*, piegādāts 2002. gada maijā (ietilpība 2 204 pasažieri un 700 automašīnas, jauda 37,8 MW, ātrums 23,8 mezgli), arī grezns liela izmēra automašīnu prāmis; *Ile de Beauté* (ietilpība 1 554 pasažieri un 520 automašīnas, jauda 37,8 MW, ātrums 21,5 mezgli), nodots 1979. gadā un atjaunots 1989./1990. gadā; *Méditerranée* (ietilpība 2 254 pasažieri un 800 automašīnas, jauda 35,8 MW, ātrums 24 mezgli) un *Corse* (ietilpība 2 150 pasažieri un 600 automašīnas, jauda 27,56 MW, ātrums 23,5 mezgli).
- (45) *Paglia Orba* (ietilpība 500 pasažieri, 2 000 lineāri metri kravas un 120 automašīnas, jauda 19,7 MW, ātrums 19 mezgli); *Monte d'Oro* (ietilpība 508 pasažieri, 1 615 metri kravas un 130 automašīnas, jauda 14,8 MW, ātrums 19,5 mezgli); *Monte Cinto* (ietilpība 111 pasažieri, 1 200 metri kravas, jauda 8,8 MW, ātrums 18 mezgli); kopš 2003. gada maija *Pascal Paoli* (ietilpība 594 pasažieri, 2 300 metri kravas un 130 automašīnas, jauda 37,8 MW, ātrums 23 mezgli).
- (46) *NGV Liamone* (ietilpība 1 116 pasažieri un 250 automašīnas, jauda 65 MW, ātrums 42 mezgli), kas apkalpo maršrutus arī uz Tulu.
- (47) Visi, izņemot *Danielle Casanova*, *Pascal Paoli* un *Liamone*, kam vēl ir spēkā izpirkumnoma.
- (48) Padomes 1992. gada 7. decembra Regula (EEK) Nr. 3577/92, ar ko piemēro principu, kurš paredz jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvību dalībvalstīs (jūras kabotāža) (OV L 364, 12.12.1992., 7. lpp.).
- (49) OV S 2001/10 – 007-005.
- (50) Iestāde, kas piešķir sabiedriskā pakalpojuma saistības kopš 1991. gada saskaņā ar minēto Francijas 1991. gada 13. maija likumu Nr. 91-428.
- (51) OV 2006/S 100-107350.
- (52) Valsts atbalsts Nr. 781/01, kas atļauts ar Komisijas 2002. gada 2. jūlija lēmumu (OV C 186, 6.8.2002., 3. lpp.).
- (53) Valsts atbalsts Nr. 13/07, kas atļauts ar Komisijas 2007. gada 24. aprīļa lēmumu, kurš publicēts Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transports_2007.htm
- (*) Uz informāciju attiecas profesionālais noslēpums.
- (54) Vadītājs jūras pārvadājuma laikā pavada visu transportlīdzekļu sastāvu. Dažos gadījumos transportlīdzekļi uz kuģa izbraukšanas ostā novieto viens vadītājs, bet gala ostā no kuģa nobrauc cits. Šādus gadījumus uzskaita kā pavadītos pārvadājumus, pretēji Ro-Ro pārvadājumiem, kad piekabi pārvadā bez vilcējtransportlīdzekļa.
- (55) OV C 148, 25.6.2003., 7. lpp.
- (56) Šī summa ietvēra: 20,4 miljonus euro attiecībā uz pašu pārstrukturēšanas plānu, 1,8 miljonus euro – pārdodamo kuģu ekspluatācijas pārtraukšanas izdevumiem, 14,8 miljonus euro – *Liamone* nolietojumam un 9 miljonus euro – darbības paplašināšanai Magrebas virzienā.
- (57) Šo plānu 2001. gada 17. decembrī pieņēma SNCM valde.
- (58) Pārstrukturēšanas plāns paredzēja pārvadājumu skaitu samazināt 2003. gadā no 4 138 (3 835 sabiedrībai SNCM un 303 tās meitasuzņēmumam *Corsica Marittima*) uz 3 410, veicot šādas pakalpojumu izmaiņas:
— pakalpojumu izmaiņas starp Marseļu un Korsiku saskaņā ar sabiedriskā pakalpojumu līguma specifikāciju laikposmā no 2001. līdz 2006. gadam,
— gandrīz pilnīga pakalpojumu pārtraukšana starp Tulu un Korsiku,
— pakalpojumu samazināšana starp Nicu un Korsiku,
— līnijas Livorna–Bastija ar atsevišķiem kuģiem slēgšana; līniju faktiski slēdza 2003. gadā,
— pakalpojumu palielināšana uz Alžīriju un Tunisiju ar kuģiem *Méditerranée*, *Ile de Beauté* un *Corse* un pakalpojumu apturēšana maršrutā Dženova–Tunisija.
- (59) Darbinieku skaita samazināšanai bija jānotiek ar aiziešanu uz paša vēlēšanos vai priekšlaicīgu aiziešanu, pamatojoties uz vecuma kritērijiem (darbības priekšlaicīga izbeigšana) un mobilitātes atvaļinājumiem, kā arī neaizstājot darba līgumus uz ierobežotu laiku. Tomēr šī samazināšana sabiedrībai SNCM atbilstu izmaksām apmērā 20,4 miljonu euro apmērā.
- (60) Piemēram, satiksme, iekšējā kopprodukta paredzamais pieaugums (1,5 %), aizņēmumu likmes (5,5 %), finanšu produktu ienesīguma līmeņi (4,5 %) un īstermiņa parādu likmes (5,5 %).

- ⁽⁶¹⁾ Francijas iestādes pieminēja divas alternatīvas metodes, ko tās noraidīja pārāk lielās dārdzības dēļ.
Ar *pirmo novērtēšanas metodi* saskaitītu visu pārstrukturēšanas pasākumu izmaksas. Ar to varētu konstatēt, ka ir nepieciešams finansējums 90,9 miljonu euro apmērā, paturot:
— kopējos zaudējumus laikposmā no 1991. līdz 2001. gadam jeb 41,7 miljonus euro (jeb 29 miljonus euro – skaitlis, kas tika apstiprināts ar 2001. gada 30.oktobra Lēmumu 2002/149/EK (OV L 50, 21.2.2002., 66. lpp.), 6,1 miljonus euro par 2000. gadu un 6,6 miljonus euro – pirms pārstrukturēšanas izmaksām – par 2001. gadu),
— līdzekļu samazināšanos, ko speciālā amortizācija veidoja tajā pašā laikposmā, jeb 24 miljoni euro (ši pozīcija attiecīgajā periodā samazinās no 86 uz 62 miljoniem euro, un tas nozīmē, ka amortizācijas periods pieaug no divpadsmit uz divdesmit gadiem, vismazākā šo līdzekļu izmantošana un “līzinga” izmantošana pēdējām piegādājām vienībām),
— cesijas virsvērtību, kas rastos no šīs pārstrukturēšanas, jeb 21 miljons euro, ko atņemtu no nepieciešamā finansējuma, un;
— pārstrukturēšanas izmaksu kopsummu, kas sasniedz 46,2 miljonus euro (sk. zemsvēitras piezīmi 56. lpp.).
Ar *otru novērtēšanas metodi* noteiktu to, kāda ir pašu kapitāla summa, ko kredītiestādes prasītu visai flotei, zinot, ka, lai finansētu kuģa iegādi, tās parasti prasa, lai pašu līdzekļi atbilstu 20–25 % no kuģa vērtības. Saskaņā ar Francijas iestāžu veikto aprēķinu, pamatojoties uz flotes iegādes vēsturiskajām izmaksām 843 miljonu euro apmērā, būtu vajadzīgi pašu līdzekļi 157 līdz 196 miljonu euro apmērā. Atņemot pašu kapitālu, kas pastāvēja 2001. gada beigās, ar šādu pieeju aprēķinātās rekapitalizācijas vajadzības sasniegtu 101 līdz 140 miljonus euro.
- ⁽⁶²⁾ Sk. turpmāk.
- ⁽⁶³⁾ 2002. gada pārstrukturēšanas plānā SNCM bija paredzējusi izņemt no ekspluatācijas un pārdot četrus savus kuģus: *Napoléon, Liberté, Monte Rotondo* un *NGV Asco*, no kuriem pēdējo vēlāk aizstāja ar tā māsas kuģi *Aliso*. Visi šie kuģi šodien ir pārdoti. Tīrie ieņēmumi no šīs cesijas ir 25 165 000 euro.
Saskaņā ar 2003. gada lēmumu SNCM cedēja savu līdzdalību sabiedrību *SCI Espace Shuman, Southerna Trader, Someca, Amadeus* un *CCM* kapitālā, un no šīs cesijas guva tīros ieņēmumus 5,02 miljonus euro.
Pēc 2003. gada lēmuma SNCM ir pārdevusi savu līdzdalību *Sud Cargos* kapitālā, kuģi *Asco* un SNCM nekustamā īpašuma dzīvokļus par summu 12,2 miljoni euro.
- ⁽⁶⁴⁾ Privātā sektora partneru atlases process notika no 2005. gada 26. janvāra līdz 2005. gada septembra beigām. 2005. gada 26. janvārī un 17. februārī Francijas valdība paziņoja, ka tā sāks meklēt partneri no privātā sektora, kas iesaistītos SNCM kapitālā, lai nostiprinātu šīs sabiedrības finansiālo struktūru un tai palīdzētu veikt tās attīstībai nepieciešamās pārmaiņas.
Agence des Participation de l'Etat (Valsts līdzdalības aģentūra – APE), izraudzījusi neatkarīgu personu partneru meklēšanas procesa pārraudzībai, pilnvaroja konsultatīvu banku (*HSBC*) sazināties ar iespējamiem kapitāla pārņēmējiem. Šajā sakarībā tika nodibināti kontakti ar septiņdesmit diviem industriālajiem un finanšu ieguldītājiem, lai noteiktu finansiālos nosacījumus piedāvājumam ar mērķi sniegt atbalstu sabiedrības industriālā projekta īstenošanai, saglabāt darbavietas un nodrošināt sabiedriskā pakalpojuma pienācīgu sniegšanu. [...] no tiem pauda noteiktu interesi, tika parakstīti [...] konfidencialitātes līgumi un nosūtīti [...] informācijas memorandi. [...] uzņēmumi iesniedza piedāvājumus pirmajā kārtā 2005. gada 5. aprīlī, un trīs piedāvājumi ([...], [...] un [...]) tika saņemti otrajā kārtā 2005. gada 17. jūnijā, turklāt tika izteikta interese arī attiecībā uz mazākuma līdzdalību (...). Trešajā kārtā 2005. gada 28. jūlijā tika saņemti trīs piedāvājumi.
2005. gada 14. septembrī visus uzņēmumus uzaicināja līdz 2005. gada 15. septembrim iesniegt galīgo neatsaucamo piedāvājumu. Šajā datumā sabiedrība [...] savu piedāvājumu atsauca un valsts dienesti saņēma divus neatsaucamus piedāvājumus par kapitāla ieguldīšanu un visa kapitāla pārņemšanu; šie piedāvājumi bija no Francijas grupām *Butler Capital Partners (BCP)* un [...].
2005. gada 27. septembrī Francija publicēja preses paziņojumu, norādot, ka pēc abu piedāvājumu rūpīgas izskatīšanas tiek izraudzīts grupas *BCP* iesniegtais piedāvājums, jo, būdams visizdevīgākais no finansiālā viedokļa, tas arī vislabāk atbilst uzņēmuma, sabiedriskā pakalpojuma un nodarbinātības interesēm. *BCP* sākotnējā piedāvājumā tika piedāvāta negatīva cena [...] miljoni euro, un tas atbilda vismazākajam negatīvas cenas novērtējumam.
Šajā potenciālo pārņēmēju sākotnējā piedāvājumā bija nepārprotami paredzēta iespēja savu sākotnējo piedāvājumu koriģēt pēc tam, kad būs veikts audīts. Francijas iestādes norādīja, ka sākotnējā cena tika koriģēta uz augšu pēc audita, kas notika 2005. gada 16. decembrī, tādu objektīvu apstākļu dēļ, kas ietekmēja normatīvo un ekonomisko kontekstu, kurā SNCM veica savu darbību, un kas iestājās pēc piedāvājuma iesniegšanas 2005. gada 15. septembrī. Tādējādi negatīvā cena tika pārskatīta un noteikta [...] miljoni euro.
Sarunās starp Francijas iestādēm un kapitāla pārņēmējiem šo skaitli izdevās novest līdz 142,5 miljoniem euro, kam pieskaita daļu no to izdevumu segšanas, kuri attiecas uz SNCM pensionēto darbinieku slimokasēm (15,5 miljoni euro).
- ⁽⁶⁵⁾ SNCM iekšējais process attiecībā uz rekapitalizācijas un privatizācijas darbību īstenošanu oficiāli sākās 2006. gada 12. aprīlī un beidzās 2006. gada 31. maijā. Jāuzsver, ka 2007. gada 27. novembrī algoto darbinieku līdzdalība kapitālā vēl nebija īstenota.

- (⁶⁶) Šis mehānisms ir paredzēts 2006. gada 16. maija cesijas protokola II.2. pantā, kurā ir noteikts, ka šis konts ir paredzēts, lai "finansētu to izmaksu daļu saistībā ar iespējamām brīvprātīgām aiziešanām no darba vai darba līgumu laušanu [...], kas rastos papildus jebkāda veida summām, kuras darba devējam jāmaksā saskaņā ar likuma un līguma noteikumiem". Sekvestra uzdevums ir "šos līdzekļus pakāpeniski atbrīvot atbilstoši tam, kā attiecīgie darbinieki, kurus nepārceļ citā darbā sabiedrībā SNCM, faktiski aiziet no sabiedrības, un sekvestrētās summas atlikumu atbrīvot pēc tam, kad beidzies tā sekvestra uzdevums". [...]
- (⁶⁷) Četri *Altmark* lietā noteiktie kritēriji ir šādi:
- saņēmējam uzņēmumam jābūt faktiski uzdotai sabiedrisko pakalpojumu saistību pildīšanai un šīm saistībām jābūt skaidri definētām;
 - parametriem, uz kuru pamata aprēķina kompensāciju, jābūt iepriekš noteiktiem objektīvā un pārredzamā veidā, lai nepieļautu, ka tā rada konkurences priekšrocības, kas saņēmējam uzņēmumam varētu sniegt noteiktu izdevīgumu, salīdzinot ar konkurējošajiem uzņēmumiem;
 - kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams, lai pilnībā vai daļēji segtu izmaksas, ko rada sabiedriskā pakalpojuma saistību pildīšana, ņemot vērā ar to saistītos ienākumus, kā arī pamatoti lielu peļņu par šo saistību pildīšanu;
 - ja uzņēmumam, kam uzdod pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības, kādā konkrētā gadījumā neizvēlas saskaņā ar publisko iepirkuma procedūru, kas ļauj izraudzīties kandidātu, kurš šos pakalpojumus spēj sniegt par vismazākajām izmaksām sabiedrībai, nepieciešamās kompensācijas līmenis jānosaka, analizējot izmaksas, kas vidējam uzņēmumam, kurš tiek pienācīgi pārvaldīts un kura rīcībā ir pietiekami līdzekļi, lai izpildītu noteiktās sabiedriskā pakalpojuma prasības, rastos, pildot šīs saistības, ņemot vērā attiecīgos ienākumus, kā arī pamatoti lielu peļņu par šo saistību pildīšanu.
- (⁶⁸) Šajā sakarībā Francijas iestādes atgādina arī to, ka kompensācijas tika aprēķinātas, pamatojoties uz precīzām saistībām (pārvaldājumu skaits, piedāvāto vietu skaits, aizstāšanas līdzekļi, maksimālie tarifi u. c.) un tādējādi uz parametriem, kas bija iekļauti piecgadu sabiedrisko pakalpojumu līgumos, kurus 1991. un 1996. gadā noslēdza starp SNCM un kompetento publisko pašvaldību, un ka minētajos līgumos bija paredzēta arī kompensācijas koriģēšana atkarībā no gūtajiem ienākumiem.
- (⁶⁹) Konkrētāk, Francijas iestādes ar 2002. gada 8. oktobra vēstuli (TREN/A/10050) iesniedza pierādījumus, kas liecinot, ka SNCM ekspluatācijas izmaksu struktūru par laikposmu no 1991. līdz 2001. gadam varot salīdzināt ar līdzīgu jūras pasažieru pārvaldājumu uzņēmumu, piemēram, *Brittany Ferries*, *Seafrance* un *CMN*, izmaksu struktūru. Pēdējo no minētajiem uzņēmumiem Francijas iestādes esot izmantojušas, lai spriestu par SNCM efektivitāti, salīdzinot jauktu kravu darbību. Abas šīs sabiedrības tiešām strādājot līdzīgos apstākļos – tām ir gandrīz vienādi kuģi (3 jauktu kravu kuģi sabiedrībai *CMN* un 4 jauktu kravu kuģi sabiedrībai *SNCM*) un vienādi maršruti. Dati, kas savākti par 1991.–2001. gadu, esot ļāvuši noteikt, ka jauktu kravu darbības ražīguma koeficients (attiecība starp algu izmaksām, no vienas puses, un apgrozījumu, pārvaldājumu skaitu un kuģu skaitu, no otras puses), kas 1993. gadā atšķīrās, aplūkotajā laikposmā būtiski tuvinājās. Tādējādi šie dati pierādot, ka šajā laikposmā *SNCM* ražīguma koeficienti tuvojās nozares vidējā uzņēmuma ražīgumam.
- (⁷⁰) OV L 50, 21.2.2002., 66. lpp. Francijas iestādes atgādina, ka pēc ziņojuma, ko sniedza eksperts, kuru Komisija iecēla Francijas iestāžu iesniegto grāmatvedības un pārvaldības datu pārbaudei, Komisija sava 2001. gada 30. oktobra lēmuma 98. punktā secināja, ka "valsts pakalpojuma subsīdijas nav kompensējušas *SNCM* konkurences darbību izmaksas. Ar minēto pakalpojumu saistīto kontu nošķiršana un auditi, ko veikušas reģionālās un valsts kontroles iestādes, ļauj arī nodrošināt, ka gada pārskati par teritoriālās vienotības subsīdiju izmantošanu sniedz uzticamu priekšstatu par sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas izmaksām".
- (⁷¹) 2002. gadā Francijas iestādes apgalvoja, ka *SNCM* līdzdalībai sabiedrībā *Sud-Cargos* ir stratēģiska nozīme. Izmaiņas preču pārvaldāšanā (konteineru pārvaldājumu pieaugums par sliktu *Ro-Ro* pārvaldājumiem), tas, ka sabiedrību *Delmas*, otru *Sud-Cargos* akcionāru, atpirka *CMA CGM*, un *Sud-Cargos* ekonomiskās grūtības – visi šie faktori izskaidro to, ka šo līdzdalību vairs neuzskatīja par stratēģisku un ka 2005. gadā *SNCM* to varēja cedēt.
- (⁷²) Tiesas 2003. gada 28. janvāra spriedums lietā Vācijas Federatīvā Republika/Komisija (334/99, Rec. I-1139. lpp.).
- (⁷³) Komisijas 2005. gada 7. decembra lēmums par valsts atbalstu, ko piešķir Beļģija, atbalstot *ABX Logistics* Nr. C 53/03 (ex NN 62/03) (OV L 383, 28.12.2006., 21. lpp.).

- (74) Komisijas 1999. gada 8. jūlija lēmums par valsts atbalstu, ko Vācija sniegusi sabiedrībai *Gröditzter Stahlwerke GmbH* un tās meitasuzņēmumam *Walzwrk Burg GmbH* (OV L 292, 13.11.1999.).
- (75) Šo ziņojumu Komisijai nosūtīja 2006. gada martā, un to sastādīja ar *CGMF* ar *Ernst & Young*, sabiedrības *SNCM* likumīgā auditora, palīdzību (turpmāk – *CGMF* ziņojums).
- (76) Ziņojumu, ko 2006. gada 29. martā sastādīja *Oddo Corporate Finance* un *Paul Hastings* birojs (*Oddo* ziņojums), Komisijai nosūtīja 2006. gada 7. aprīlī. Tajā pēc Valsts līdzdalības aģentūras (*APE*) pieprasījuma tiek kritiski analizēts *CGMF* ziņojums, un ir izmantota tādu likvidācijas izmaksu pieeja, kas tiek uzskatītas par pieņemamām no Kopienas viedokļa.
- (77) Ņemot vērā materiālos ([...] miljoni euro) un finansiālos ([...] miljoni euro) pamatlīdzekļus, klientu parādus ([...] miljoni euro), citus parādus ([...] miljoni euro) un naudas līdzekļu deficītu – [...] miljoni euro. Francija precizēja, ka saskaņā ar realitiskākām aplēsēm, ņemot vērā vēlākus finanšu datus, šī vērtība pieaugot līdz [...] miljoniem euro.
- (78) Tiesas 1994. gada 14. septembra spriedums lietā Spānija/Komisija, (278/92, 279/92 un 280/92, Rec. I-4103. lpp.).
- (79) Kasācijas tiesas 2001. gada 6. februāra spriedums Nr. 98-15129. Šī lieta attiecas uz kādu valsts iestādi, *BRGM* (*Bureau de Recherches Géologiques et Minières* – Ģeoloģisko un kalnrūpniecības pētījumu birojs), kurai piesprieda samaksāt visus tās meitasuzņēmuma *Mines de Salsignes* trūkstošos aktīvus, tādēļ ka faktiskais vadītājs, *BRGM*, neraugoties uz to, ka zināja par darbības pasliktināšanās apstākļiem, un par spīti daudzajiem brīdinājumiem, rīkojās kļūdaini, ļaujot šai darbībai turpināties.
- (80) Lieta *Aspocomp Group Oy*; Ruānas Apelācijas tiesas 2005. gada 22. marta spriedums.
- (81) Salīdzinājumam peļņas likme valsts kases vērstpapīram pielīdzināmām obligācijām (*Obligation Assimilable du Trésor*, Francijas valsts izdota obligācija) ar termiņu 30 gadi, 10 gadi, 5 gadi un 2 gadi 2006. gada 31. oktobrī bija, attiecīgi, 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % un 3,72 %.
- (82) Komisijas 2002. gada 17. jūlija lēmums *Société Française de Production*, C(2002) 2593 galīgā redakcija (OV C 071, 25.3.2003., 3. lpp.).
- (83) Saskaņā ar neatkarīgu tirgus pētījumu, ko Francija šajā sakarībā iesniedza, sabiedrībai *CFE* pašlaik pieder gandrīz [...] % procenti no pasažieru tirgus, bet *SNCM* tirgus daļa ir izmainījies no 82 % 2000. gadā uz [...] % 2005. gadā, un tā ir piedzīvojusi lielu izaugsmi kravas pārvadājumu tirgū, kur *SNCM* joprojām ir galvenais pārvadātājs, pateicoties līdzdalībai sabiedrībā *CMN*.
- (84) *CFE* atgādina, ka sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līgums šai sabiedrībai nodrošina valsts subsīdijas, kuru vidējais lielums ir 64,3 miljoni euro gadā jeb kopā 321,5 miljoni euro piecu gadu laikā. Tā uzskata, ka sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līguma 5. pants sabiedrībai *SNCM* garantē naudas plūsmu 72,8 miljonu euro apmērā. Turklāt *Corsica Ferries* uzsver, ka no 40,6 miljonu euro lielajiem zaudējumiem, ko *SNCM* reģistrēja 2001. gadā, 15 miljonus euro radīja kuģa *NGV Liamone* vērtības samazināšanās.
- (85) Lēmumā par procedūras uzsākšanu bija norādīts, ka pārstrukturēšanas plānā cita starpā bija paredzēta "līnijas Bastija–Livorna ar atsevišķiem kuģiem slēgšana";
- (86) *CFE* izteiktā kritika attiecas uz šādiem punktiem: nav reālas darbinieku skaita samazināšanas, pārstrukturēšanas vajadzībām netiek izmantotas *SNCM* kapitāla daļas citos uzņēmumos, netiek ņemtas vērā papildu vērtības uz kuģiem.
- (87) Summa 76 miljoni euro, kā norāda *CFE*, atbilstot 500 miljoniem Francijas franku (FRF), kas sabiedrībai būtu jāzaudē no teritoriālās vienotības dotācijām jaunajā laikposmā no 2002. līdz 2006. gadam.
- (88) Salīdzinot ar koeficientiem, ko tā pati konstatējusi desmit citu kuģniecības sabiedrību izlasei. Šie koeficienti bija no 23,69 % (*Moby Lines*) līdz 55,09 % (*Grimaldi*) un 49,7 % sabiedrībai *CMN*.
- (89) *CFE* norāda uz 50 % līdzdalību kuģniecības sabiedrībā *Sud-Cargos*, 13 % līdzdalību sabiedrībā *Amadeus*, kas specializējas gaisa pārvadājumu rezervēšanas sistēmās, līdzdalību sabiedrībā *CMN* un sabiedrības *CGTH* nekustamajā īpašumā.

- (⁹⁰) CMN *neapejamais akcionārs* (actionnaire de référence).
- (⁹¹) Informācijai – OTC ir iestāde, kas kopā ar Korsikas teritoriālo pašvaldību piešķir sabiedriskā pakalpojuma deleģējuma līgumu.
- (⁹²) Attiecībā uz SPD par savienojumiem Marseļa–Korsika lielākā daļa CFF apsvērumu attiecas uz jaunā SPD piešķiršanas procedūru laikposmam no 2007. līdz 2012./2013. gadam un tiesvedībām, kas pēc CFF prasības ierosinātas valsts pirmās instances tiesās, bet ko valsts tiesas vēlāk noraidījušas.
- (⁹³) Šajā sakarībā CFF atgādina, ka 2005. gada otrajā pusē Marseļas Komerclietu tiesā tika uzsākta brīdinājuma procedūra un ka bija paredzams, ka 2005. gada rudenī tiks iesniegta bilance par 2005. gadā ciestajiem zaudējumiem, ko lēsa 30 miljonu euro apmērā.
- (⁹⁴) Kā uzskata CFF, Kasācijas tiesa lietā *Mines et produits chimiques de Salsignes* nekādā veidā nenorāda uz valsts kā akcionāra tiešo atbildību tāda uzņēmuma likvidācijas gadījumā, kura akcionārs tā ir, bet drīzāk uz iespēju prasību par sociālo parādu samaksu vērst pret valsts iestādi ar rūpniecisku un komerciālu raksturu un to, ka šādas iestādes vadītāji nevar atbrīvoties no saviem pienākumiem, atsaucoties uz valsts iestāžu iejaukšanos. Attiecībā uz to, vai šajā lietā ir piemērojama Ruānas Apelācijas tiesas judikatūra lietā *Aspocomp*, CFF norāda, ka minētajā lietā izskatītais gadījums, proti, kādam mātesuzņēmumam piespriests pienākums samaksāt meitasuzņēmuma darbiniekiem sociālos pabalstus par "līguma neievērošanu", ko apstiprinājis mātesuzņēmums, neesot salīdzināms ar SNCM lietu. Tāpēc neesot nekāda skaidra riska, ka sabiedrībai CGMF vai valstij varētu tikt piespriests samaksāt atlaišanas pabalstus tiesas likvidācijas gadījumā. Turklāt CFF apšaubā skaitļus, kas aplēsti attiecībā uz pārējām sociālajām izmaksām, jo pēc to ekspertu domām, kurus uzaicināja šo izmaksu noteikšanai, tās atšķiras.
- (⁹⁵) Šajā sakarībā CFF uzskata, ka SNCM aktīvu novērtējumā, kas tika veikts *Oddo* un CGMF ziņojumos, bija jāņem vērā kuģu reālā vērtība, ko SNCM norādīja, iesniedzot piedāvājumu saistībā ar SPD.
- (⁹⁶) Pēc CFF domām Francija uzstāj uz to, ka ir svarīgi saglabāt visus transporta pakalpojumus no Nicas, ka flote jā saglabā pašreizējā līmenī un ka SNCM līdzdalībai grupā CMN it kā esot stratēģisks raksturs.
- (⁹⁷) No 2007. gada 1. janvāra pēc kuģa *Superfast X* saņemšanas.
- (⁹⁸) CFF ierosina jaudas, ko piedāvā katrā no tirgiem, kuros pastāv konkurence (Nica, Tunisija un Alžīrija), ierobežot līdz 2005. gada līmenim, atturēties no jebkādu jaunu līniju atvēršanas un pārveidot par jauktu kravu pārvadājumiem pakalpojumus Marseļas–Korsikas līnijā, lai samazinātu izmaksas.
- (⁹⁹) SNCM esot iegādājusies jaunus kuģus, tādējādi pārkāpjot Komisijas 2003. gada lēmuma 2. pantu. Turklāt SNCM neesot cedējusi savu līdzdalību CCM, tādējādi pārkāpjot arī Komisijas lēmuma 3. pantu. Visbeidzot, SNCM kopš 2003. gada praktizējot agresīvu tarifu politiku, nosakot cenas, kas ir zemākas par CFF cenām, tādējādi pārkāpjot minētā lēmuma 4. pantu (biļetes par identiskiem vai līdzīgiem pakalpojumiem ir līdz pat 30 % lētākas).
- (¹⁰⁰) Tādēļ, ka, no vienas puses, nav zināmas abu sabiedrību attiecīgās uzskaites un analītiskās ieskaitīšanas metodes un, no otras puses, CMN šādā pētījumā nav piedalījusies.
- (¹⁰¹) Pēc STIM domām SNCM savus finanšu rezultātus esot apzināti novērtējusi par zemu. Saskaņā ar auditu, ko pēc Korsikas Transporta biroja pasūtījuma veica neatkarīgs eksperts, sabiedrības SNCM Korsikas tīkla kopējais deficīts laikposmā no 1996. līdz 2001. gadam sasniedzot 125 miljonus Francijas franku (apmēram 19 miljonus euro), neņemot vērā 2001. gada ārkārtas rezultātus.
- (¹⁰²) Tiesas 2003. gada 8. maija spriedums lietā Itālija un SIM 2 *Multimedia*/Komisija (328/99 un 399/00, Rec. I-4035. lpp.).
- (¹⁰³) No apstākļiem, kas minēti šajā ziņojumā, cita starpā izriet, ka [...].
- (¹⁰⁴) Pamatojot Revīzijas palātas ziņojumu, šajā ziņojumā, piemēram, minēts, ka [...].

- (105) No apstākļiem, kas minēti šajā ziņojumā, cita starpā izriet, ka [...].
- (106) Valsts, piemēram, [...].
- (107) Ziņojumā cita starpā minētas šādas pārvaldības kļūdas: [...].
- (108) Ir samazināts jūras transportlīdzekļu skaits, un aktīvu cesijas programma tiek īstenota saskaņā ar industriālo projektu. Transporta pakalpojumi ir pārcelti citos virzienos, un rīcības plāns attiecībā uz starppatēriņa samazināšanu sniedz pirmos rezultātus. Visbeidzot, tiek pakāpeniski īstenota industriālā projekta nodarbinātības sadaļa.
- (109) Koeficients 0,497, ko *Corsica Ferries* par 2001. gadu minēja attiecībā uz CMN, esot nepareizs, jo tajā netiek ņemta vērā bilances aktīvu pieejamība. Ja šo kļūdu izlabo, tad CMN koeficients ir 0,557. Kā norāda Francijas iestādes, šis līmenis sabiedrībai CMN jebkurā gadījumā ir nepietiekams un par to liecina grūtības ar naudas līdzekļiem, kas sabiedrībai CMN radās 2002. gadā. Sabiedrībai CMN nācās no *Stef-TFE* aizņemt 8 miljonus euro, lai finansētu naudas līdzekļu trūkumu, ko tās bankas nesedza.
- (110) Savā 2003. gada 9. janvāra vēstulē Provansas–Alpu–Azūra krasta Reģionālā padome pieminēja tirgus pētījumu, kurš Komisijai tika nosūtīts saistībā ar paziņojumu un kura kopija acīmredzot bija tās rīcībā, uzsverot šādu konstatējumu: “Piedāvājums [transporta pakalpojumos starp Korsiku un kontinentālo Franciju] ir neatbilstošs salīdzinājumā ar pieprasījumu. Kuģu piepildījums svārstās no vidēji 20 % ziemā līdz 50 % vasarā.”
- (111) Konkrētāk, tā noraida *STIM* novērtējumu, ka uzņēmuma vērtība varētu būt gandrīz 350 miljoni euro, jo tajā ņemti vērā tikai tie bilances elementi, kas, pamatojoties uz uzskaites pamatlīdzekļiem, vērtību palielinātu (speciālā amortizācija, kuģu atlikusi vērtība u. c.), neņemot vērā pasīva elementus, kas šo vērtību samazinātu. Šī aprēķina metode, kas ir tikai grāmatvedības metode, neatbilst kuģniecības uzņēmuma, piemēram, *SNCM*, ekonomiskajai realitātei, kuram ir noteiktas vērtības aktīvi, kas iekļauti tā bilancē, taču kuram ir arī ierobežota rentabilitāte un ievērojams pasīvs, kas nav iekļauts bilancē.
- (112) Sk., piemēram, Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā *Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze*, (222/04, Krājums I-289. lpp., 129. lpp.).
- (113) OV L 364, 12.12.1992., 7. lpp.
- (114) OV L 378, 31.12.1986., 1. lpp.
- (115) Komisijai nav pienākuma paust savu nostāju par visiem argumentiem, ko tai iesniegušas ieinteresētās personas, bet pietiek, ja tā izklāsta tos faktiskos apstākļus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma argumentācijā (Pirmās instances tiesas 1995. gada 8. jūnija spriedums lietā *Siemens/Komisija* (459/93, Rec. II-1675. lpp., 31. punkts) un 2000. gada 13. jūnija spriedums lietā *EPAC/Komisija* (204/97 un 270/97, Rec. II-2267. lpp., 35. punkts).
- (116) Pirmās instances tiesas 2008. gada 12. februāra spriedums lietā *BUPA u. c./Komisija* (289/03).
- (117) Šajā sakarā sk. Komisijas 2001. gada 30. oktobra lēmumu par valsts atbalstu, ko Francija sniegusi sabiedrībai *SNCM* (OV L 50, 21.2.2002., 66. lpp.).
- (118) No rezultāta atņemtas papildu vērtības no kuģu cesijām.
- (119) Par šiem diviem gadiem, kuri ir 1996. gada līguma piemērošanas pēdējie divi gadi, tā laika eksperta ziņojumā, tā kā nebija pieņemami attiecīgie dati, nebija iespējams aprēķināt rezultātus, kas analītiskajā uzskaitē gūti attiecībā uz transporta pakalpojumiem uz Korsiku.
- (120) Saskaņā ar savu lēmumu pieņemšanas praksi Komisijai nav svarīgi tas, kādu kompensācijas līdzekli dalībvalsts izmantojusi, ja vien tā var pārliecināties, ka nepastāv šķērssubsīdijas par labu konkurējošām darbībām. Sk., jo īpaši Komisijas 2002. gada 12. marta Lēmumu par valsts atbalstu, ko Itālija piešķirusi sabiedrībai *Poste Italiane SpA* (OV L 282, 19.10.2002., 29. lpp.), un Komisijas 2003. gada 23. jūlija Lēmumu par kapitāla palielināšanu par 297,5 miljoniem euro par labu sabiedrībai *La Poste Belge/De Post* (OV C 241, 8.10.2003., 13. lpp.).
- (121) Turklāt ir vietā atgādināt, ka Komisija 1997. gadā pieņēma Kopienas vadlīnijas attiecībā uz valsts atbalstu jūras pārvadājumu jomā, precizējot nosacījumus, ar kuriem saskaņā valsts atbalstu, kas piešķirts par sabiedriskā pakalpojuma saistībām, tiks uzskatīts par saderīgu ar kopējo tirgu (OV C 205, 5.7.1997., 5. lpp.).
- (122) Sk. Komisijas Lēmumu 2002/149/EK (OV L 50, 21.2.2002., 66. lpp.).

- (123) Nosacījumi par valsts finanšu ieguldījuma izmaksas kārtību, kas minēti IV punktā SNCM un OTC piecgadu līgumā par laikposmu no 1996. līdz 2001. gadam.
- (124) Konkrētāk, kā tā norādījusi zemsvītras piezīmē šā lēmuma 71. lpp., Komisija pārbaudīja to, ka konti attiecībā uz minēto pakalpojumu sniegšanu aplūkojamajā laikposmā ir nošķirti.
- (125) Šī summa izriet no starpības starp sākotnēji paziņoto summu (76 miljoni euro) un summu, kas samaksāta par sabiedriskā pakalpojuma saistībām (53,48 miljoni euro).
- (126) Tiesas 2003. gada 28. janvāra spriedums lietā Vācija/Komisija (334/99, Rec. I-1139. lpp., 142. punkts).
- (127) Komisijas paziņojums dalībvalstīm: EK līguma 92. un 93. panta un Komisijas Direktīvas 80/723/EEK 5. panta piemērošana valsts uzņēmumiem ražošanas nozarē (OV C 307, 13.11.1993., 3. lpp.), 11. punkts. Šis paziņojums attiecas uz ražošanas nozari, taču to var pēc analogijas tādā pašā veidā piemērot arī citām ekonomikas nozarēm.
- (128) Sk. jo īpaši Pirmās instances tiesas 2003. gada 6. marta spriedumu lietā *Westdeutsche Landesbank Girozentrale/Komisija* (233/99, Rec. II-435. lpp.).
- (129) Pirmās instances tiesas 1999. gada 21. janvāra spriedums lietā *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH un Lech-Stahlwerke GmbH/Eiropas Kopienų Komisija* (2/96 un 129/95, Rec. II-17. lpp., 116. punkts).
- (130) Tiesas 1994. gada 14. septembra spriedums lietā Spānija/Komisija, (278/92, 279/92 un 280/92, Rec. I-4103. lpp.).
- (131) Tiesas 2003. gada 28. janvāra spriedums lietā Vācija/Komisija (334/99, Rec. I-1139. lpp.).
- (132) Komisijas 1997. gada 30. jūlija Lēmums 98/204/EK, ar kuru ar konkrētiem nosacījumiem apstiprina atbalstu, ko Francija piešķirusi grupai GAN (OV L 78, 16.3.1998., 1. lpp.).
- (133) Sk. šajā saistībā 2005. gada 7. decembra Lēmumu 2006/947/EK par valsts atbalstu, ko piešķir Beļģija, atbalstot ABX *Logistic* (OV L 383, 28.12.2006., 21. lpp.).
- (134) Sk. šajā saistībā Tiesas 1991. gada 21. marta spriedumu lietā Itālija/Komisija (Rec. 1991, I-1433. lpp.).
- (135) Sk., piemēram, Komisijas 1991. gada 27. novembra Lēmumu 92/266/EEK par Francijas rūpniecisko grupu pārstrukturēšanu, izņemot metalurģiju, ogļraktuves un *Compagnie générale maritime*, ņemot vērā EEK līguma 92.–94. pantu (OV L 138, 21.5.1992., 24. lpp.). Sk. arī turpmāk minētos sociālos plānus.
- (136) Tomēr ir jāpiebilst, ka pusi no attiecīgajiem darbiniekiem nodarbināja uz laiku vai arī tos nodarbināja kāds apakšuzņēmējs, kas strādāja uz vietas. Tādēļ var pieļaut, ka izmaksas uz vienu darbinieku par *Airbus* pastāvīgo darbinieku 5 000 darba vietām bija daudz lielākas.
- (137) Pēc kādas konkursa procedūras Komisija pilnvaroja neatkarīgu ekspertu *Moore Stephens, Chartered Accountants*, kura galīgais ziņojums tika sniegts 2008. gada 25. janvārī.
- (138) Runa ir par šādiem 7 kuģiem: *Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro, Monte Cino*.
- (139) Šo samazinājumu par [...] miljoniem euro (jeb vidēji no [...] līdz [...] % no bruto tirgus vērtības) cita starpā pamato SNCM kuģu specifiskums, jo tie ir pielāgoti līnijām, ko apkalpo uzņēmums, kuģu stāvoklis un tas apstākļi, ka pārdošanai tirgū tiek izlikta visa flote (proti, pārdevēja stāvokļa vājums). BRS veiktā novērtējuma pamatā ir pieņēmums, ka parastos komerciālos apstākļos tiek pārdoti pilnīgā darba kārtībā esoši un atjaunināti kuģi, kas ir labā uzturēšanas un darbības stāvoklī.
- (140) Ko lēš [...] miljonu euro apmērā.
- (141) Rezervi neparedzētiem gadījumiem pamato iespējamība, ka pilnvarotie likvidatori varētu būt spiesti ļoti ātri veikt kuģu cesiju, un tirgus pārsātināšanas sekas tā ierobežotās absorbcijas spējas dēļ.
- (142) Tas ir pienākums, kas noteikts Darba kodeksa L.321-13. pantā un kas nosaka, ka darba devējam ir jāmaksā noteikts pabalsts gadījumā, ja tiek atlaists darbinieks, kas sasniedzis vismaz 50 gadu vecumu.

- (¹⁴³) Darbaspēka atjaunošanas izmaksas ([...] miljoni euro), pārklasificēšanas līgumu izmaksas ([...] miljoni euro), pārklasificēšanas atbalsta un palīdzības centra jeb tā saucamā "mobilitātes" centra izmaksas ([...] miljoni euro).
- (¹⁴⁴) To SNCM līgumisko darbinieku atlaišanas izmaksas, kuri norīkoti darbā saistītās sabiedrībās, un likvidēto meitasuzņēmumu darbinieku atlaišanas izmaksas ([...] miljoni euro), un izmaksas, kas saistītas ar prasībām tiesā par darba līgumu laušanu un ar darba līgumu pārklasificēšanas prasībām ([...] miljoni euro).
- (¹⁴⁵) 2005. gada 30. septembrī SNCM ekspluatē trīs kuģus, uz kuriem attiecas izpirkumnoma: NGV *Liamone* (pieder GIE *Véronique Bail*), *Danielle Casanova* (GIE *Joliette Bail*) un *Pascal Paoli* (GIE *Castellane Bail*).
- (¹⁴⁶) Pieņēmumi, kas ir šā novērtējuma pamatā, ir šādi:
— SNCM savus izpirkumnomas līgumus izbeidz 2005. gada 30. septembrī, un tas nozīmē, ka kuģi tiek atdoti to attiecīgajiem īpašniekiem (GIE) un netiek maksāta nekāda nomas maksa,
— pirkuma tiesības nevar izmantot;
— GIE kreditējošās bankas kuģus cedē 2005. gada 30. septembrī; tūrie ieņēmumi no kuģu pārdošanas pirmkārt tiek izmantoti banku un nodokļu parādu atmaksāšanai.
- (¹⁴⁷) Ņemot vērā to, ka SNCM ļoti plaši izmantoja pagarināmus CDD līgumus.
- (¹⁴⁸) Savā 2005. gada 7. decembra Lēmumā 2006/947/EK par valsts atbalstu, ko piešķir Beļģija, atbalstot ABX *Logistic* (OV L 383, 28.12.2006., 21. lpp.), Komisija norādīja: "Komisija nenoliedz, ka atsevišķos īpašos gadījumos dažu valstu likumdošanā ir paredzēta iespēja trešām personām vērsties pret likvidētā uzņēmuma akcionāriem, it īpaši tad, ja šie akcionāri var tikt uzskatīti par tādiem, kas [...] un/vai pieļāvuši kļūdas uzņēmuma pārvaldībā. Tomēr konkrētajā gadījumā, kaut arī Francijas tiesību aktos tāda iespēja paredzēta un Beļģijas valsts iestādes iesniedza vairākus norādījumus par šādu risku, tās pietiekami neizklaidēja izteiktās šaubas saistībā ar šo konkrēto gadījumu procedūras paplašināšanas gaitā 2005. gada aprīlī attiecībā uz šo lietu. Komisija secina, ka nav likumīgi šajā gadījumā iekļaut šā scenārija izmaksās 58 miljonus euro, kas pēc Beļģijas valsts iestāžu domām, saistīti ar [...] risku."
- (¹⁴⁹) Komisijas paziņojums par atbalstu, ko Francija nolēmusi piešķirt sabiedrībai *Société Marseillaise de crédit* (OV C 49, 19.2.1997., 2. lpp.).
- (¹⁵⁰) Tas ir, nākotnē paredzamas piespriešanas riska neto aktualizēto vērtību, ņemot vērā to apstākli, ka personas, kuras apsūdzētas par šādu pasīvu, pret šādu apsūdzību aizstāvētos.
- (¹⁵¹) 1985. gada 25. janvāra Likums Nr. 85-98 par uzņēmumu tiesas sanāciju un likvidāciju, kas kodificēts Komerckodeksa L620-1 un turpmākajos pantos; 2005. gada 26. jūlija Likums Nr. 2005-845 par uzņēmumu glābšanu, sanāciju un likvidāciju, kodificēts Komerckodeksa 620-1 līdz 670-8. pantā.
- (¹⁵²) Glābšanas plāna izbeigšanas scenārijs konkrētajā gadījumā nav piemērojams, jo iepriekš minētais 2005. gada likums stājās spēkā vēlāk, lai gan, pamatojoties uz Komisijas rīcībā esošo informāciju, nekas neļauj secināt, ka sabiedrības SNCM iespējamais tiesas sanācijas plāns ciestu neveiksmi.
- (¹⁵³) Atbilstoši attiecīgajiem tiesību aktiem uz valsts uzņēmumiem, kam piešķirts privāttiesību statuss, attiecas iepriekš minētie likumi, kas reglamentē tiesas likvidāciju. Turklāt tiesību akti saistībā ar prasību par pasīva segšanu atļauj saukt pie atbildības publisko tiesību juridiskās personas kā uzņēmumu vadītājus.
- (¹⁵⁴) Francijas judikatūra nosaka, ka faktiskajam vadītājam jābūt veikušam pozitīvas pārvaldības vai vadības darbības regulārā veidā.
- (¹⁵⁵) Francijas iestāžu atbilde uz dažiem SNCM iesniegtajiem apsvērumiem (sk. šā lēmuma 172. punktu).
- (¹⁵⁶) Ir interesanti piebilst, ka papildus parastajām prasībām attiecībā uz darba algām pastāv tiesas celtas prasības attiecībā uz darba algām, kuras izriet no darba tiesu pieņemtajiem lēmumiem. Šādā gadījumā darbiniekus vērsas darba tiesā, lai tā spriestu par viņa prasības pamatotību, un tad, ja šī prasība tiek apmierināta, to iekļauj sabiedrības parādu sarakstā.
- (¹⁵⁷) Kasācijas tiesas 1993. gada 30. novembra spriedums, Nr. 91-20554, *Bull. civ.* IV, Nr. 440, 319. lpp.

- (158) Šo novērtējumu veica *Sorgem Evaluation Conseiller*, kas sniedz konsultācijas finanšu ieguldījumu jomā. Novērtējuma autors, *Maurice Nussenbaum*, ir Parīzes Apelācijas tiesas finanšu eksperts un Kasācijas tiesas apstiprināts finanšu eksperts.
- (159) Francijas iestāžu atbilde uz dažiem SNCM iesniegtajiem apsvērumiem (sk. šā lēmuma 174. punktu).
- (160) Francijas iestāžu atbilde uz dažiem SNCM iesniegtajiem apsvērumiem (sk. šā lēmuma 175. un 176. punktu).
- (161) Francijas iestāžu atbilde uz dažiem SNCM iesniegtajiem apsvērumiem (sk. šā lēmuma 175. un 176. punktu).
- (162) *Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM)*.
- (163) Sk., piemēram, Kasācijas tiesas 2001. gada 6. februāra spriedumu Nr. 98-15129.
- (164) Sk. abus spriedumus, ko Ruānas Apelācijas tiesa pieņēma 2005. gada 22. martā, – spriedumu Nr. RG 04/02549, *Aspocomp Group Oyj*, un spriedumu Nr. RG 01/02667 – 04/02675.
- (165) Ņemot vērā to apstākli, ka ir iespējams, ka personas, kas apsūdzētas šāda plāna nelikumīgā apturēšanā, ļoti enerģiski aizstāvētos, lai neiestātos to atbildība.
- (166) Kasācijas tiesas Komerclietu palātas 2005. gada 19. aprīļa spriedums lietā *Métaleurop*.
- (167) EK līguma 92. un 93. panta piemērošana valsts iestāžu veiktām kapitāla daļu iegādēm, EK Biļetens 9/1984, 3.2. punkta iii) apakšpunkts.
- (168) Pirmās instances tiesas 2000. gada 12. decembra spriedums lietā *Alitalia/Komisija* (296/97, Rec. II-3871. lpp.).
- (169) Sk., piemēram, Pirmās instances tiesas 1996. gada 12. decembra spriedumu lietā *Air France/Komisija* (358/94, Rec. II-2109. lpp., 70. punkts).
- (170) Sk. Tiesas 1990. gada 14. februāra spriedumu lietā *Francija/Komisija* (301/87, Rec. I-307. lpp., 40. punkts).
- (171) Sk. paziņojumu par iespējamu atbalstu, ko paredz projekts par valsts kapitāla ieguldījumiem sabiedrības *Klöckner Stahl* kapitālā (OV C 390, 31.12.1994., 1. lpp.).
- (172) Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā *SFEI* (39/94, Rec. I-3547. lpp., 60. punkts).
- (173) Tiesas 1990. gada 14. februāra spriedums lietā *Francija/Komisija* (301/87, Rec. I-307. lpp., 41. punkts).
- (174) Pirmās instances tiesas 2000. gada 29. septembra spriedums lietā *Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM)/Komisija* (55/99, Rec. II-03207. lpp., 82. punkts).
- (175) Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā *Itālija/Komisija* (173/73, Rec. 709. lpp., 33. punkts).
- (176) Tiesas 2001. gada 20. septembra spriedums lietā *HJ Banks* (390/98, Rec. I-6117. lpp., 33. punkts).
- (177) Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. jūlija spriedums lietā *Salzgitter/Komisija* (308/00, Rec. II-1933. lpp., 79. punkts). Sk. arī Komisijas paziņojumu par noteikumu attiecībā uz valsts atbalstu piemērošanu pasākumiem, kas attiecas uz uzņēmumu tiešo fiskālo režīmu (OV C 384, 10.12.1998., 3. lpp.), 16. punkts.
- (178) Tiesas 2006. gada 6. septembra spriedums lietā *Portugāle/Komisija* (88/03, Rec. I-7115. lpp., 56. punkts).
- (179) Tiesas 2001. gada 8. novembra spriedums lietā *Adria-Wien Pipeline GmbH* (143/99, Rec. I-8365. lpp., 41. punkts).

- (180) Sk., piemēram, Komisijas 2007. gada 10. oktobra lēmumu par pensiju finansēšanas reformu Grieķijas banku nozarē (OV C 308, 19.12.2007., 9. lpp.) un Komisijas 2007. gada 10. oktobra lēmumu par valsts atbalstu, ko Francija piešķirusi *La Poste* piesaistīto valsts ierēdņu pensiju finansēšanas veida reformas veikšanai (OV L 63, 7.3.2008., 16. lpp.).
- (181) Sk. Komisijas 2002. gada 17. jūlija lēmumu attiecībā uz *Société française de production* (OV C 71, 25.3.2003., 3. lpp.). "Tas, ka valsts finansē darbinieku samazināšanas plānu, kas uzņēmumam ļauj atbrīvoties no daļas no sava personāla, tā ka tam nav pilnībā jāsedz attiecīgās izmaksas, ir selektīva priekšrocība, uz kuru var attiekties valsts atbalsta aizliegums. Savukārt tas, ka no valsts līdzekļiem tiek veikti papildu sociālie pasākumi par labu no darba atlaistajām personām, ar šādiem pasākumiem neatbrīvojot darba devēju no tā parastajām izmaksām, pieder pie dalībvalsts sociālās politikas un nav uzskatāms par valsts atbalstu EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. [...] *SFP* pilnībā sedz šīs izmaksas. Tādēļ papildu sociālie pasākumi par labu sabiedrības *SFP* atlaistajiem darbiniekiem, kurus īstenošas tad, kad šie darbinieki būs aizgājuši no uzņēmuma, minēto sabiedrību nekādā veidā neatbrīvo no tās saistībām un neietver valsts atbalstu par labu sabiedrībai *SFP*."
- (182) Šī summa izriet no starpības starp faktiski paziņoto summu (76 miljoni euro) un summu, kas apstiprināta kā kompensācija par sabiedriskā pakalpojuma saistībām (53,48 miljoni euro).
- (183) OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.
- (184) OV C 205, 5.7.1997., 5. lpp.
- (185) Sk. 2002. gada pamatnostādņu 30. punktu.
- (186) Iepriekš minētais lēmums.
- (187) Reglamentētie maksājumi ir izmaksas, ko grāmatvedības uzskaitē iekļauj saskaņā ar fiskālajiem noteikumiem.
- (188) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā Francija/Komisija (482/99, *Rec.* 2002, I-4397. lpp., 71. punkts).
- (189) Pirmā alternatīvā metode, kuras pamatā ir kapitāls, kas nepieciešams, lai nodrošinātu esošās flotes finansēšanu, šķiet neatbilstoša tādēļ, ka Francijas iestādes šajā aprēķinā izmantojušas flotes iegādes vērtību, nevis tās tirgus vērtību 2002. gadā. Ja kāda jauna sabiedrību vēlētos sev izveidot tādu pašu floti kā tā, kas sabiedrībai *SNCM* ir šodien, tad tai būtu jāatrod pašu kapitāls, kas atbilstu visu kuģu pirkuma vērtībai, nevis to uzbūvēšanas vērtībai. Turklāt ar šādu pieeju netiek ņemti vērā citi pamatlīdzekļi, piemēram, rezervēšanas datorsistēma vai ēkas, kurās atrodas sabiedrības mītne. Otro alternatīvo metodi, kuras pamatā ir *SNCM* segtās izmaksas, Komisija uzskata par atbilstošāku. Tomēr Komisija vēlas pārskatīt 41,7 miljonus euro lielo skaitli, kas attiecas uz agrākajiem zaudējumiem, jo īpaši, lai ņemtu vērā 2002. gada rezultātus un tikai tos zaudējumus, kas saistīti ar Korsikas transporta pakalpojumu nodrošināšanu pirms 1999. gada.
- (190) Jāpiebilst, ka Komisijas neatkarīgais eksperts, pamatojoties uz sabiedrības *SNCM* grāmatvedības datiem, 2002. gada pārstrukturēšanas plāna reālās izmaksas noteica [...] miljonu euro apmērā.
- (191) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums lietā Francija/Komisija (482/99, *Rec.* 2002, I-4397. lpp., 71. punkts).
- (192) Sk. šo lēmumu. Šī summa ietver aktīvu cesiju, kas tika veikta 2003. gada lēmuma pieņemšanas brīdī, proti, kuģu *Napoléon*, *Monte Rotondo* un *Liberté* pārdošanu, kā arī dažu nekustamo īpašumu cesiju (ēku komplekss *Schuman* un *SCI Espace Schuman*).
- (193) Sk. pamatnostādņu 48. punktu.
- (194) Sk. 1. pielikumu.
- (195) Jāpiebilst, ka 2007. gada 11. decembrī starp VT un kādu trešo personu attiecībā uz *Jean Nicoli* tika parakstīta pārdošanas vienošanās, kurā paredzēja īpašuma nodošanu, kas notika 2008. gada aprīlī.
- (196) Komisijai paziņots ar 2004. gada 23. jūnija vēstuli.
- (197) Šajā summā ir ņemta vērā *SCI Espace Schuman* pārdošanas ([...] miljoni euro), kas tika veikta 2003. gada 24. jūnijā, bet nav ņemta vērā negatīvās cesijas neto kopsumma saistībā ar kuģa *Aliso* pārdošanu ([...] miljoni euro), kas tika veikta 2004. gada 30. septembrī.
- (198) Kuģis *Asco*, līdzdalība sabiedrībā *Sudcargos* un nekustamie īpašumi.

- (¹⁹⁹) Komisija uzskata, ka, izvērtējot 2003. gada lēmuma 4. panta ievērošanu, ir jāņem vērā publiskotās cenas, tas ir, cenas, kas norādītas jebkādos reklāmas līdzekļos vai jebkādā publiskā paziņojumā, ko SNCM varētu izplatīt. Šis nosacījums neattiecas uz cenām, ko norāda SNCM datorizētās rezervēšanas sistēma, jo šie tarifi gan sabiedrībai SNCM, gan tās konkurentiem tiek noteiktas dinamiskā veidā, pamatojoties uz pārdoto biļešu daudzumu (*yield management*). Šo sistēmu parametri neļauj noskaidrot, vai ir pieejami īpaši tarifi no SNCM konkurentiem, un tātad pārbaudīt, vai sabiedrība SNCM nenodarbojas ar cenu noteikšanu.
- (²⁰⁰) Pamatojoties uz Francijas iestāžu sniegto informāciju, tika tiešām konstatēts, ka sabiedrība SNCM laikposmā no 2003. gada 9. jūlija līdz 2005. gada 16. martam ne savos paziņojumos, ne savās reklāmas kampaņās, nedz arī kādos citos publicētos dokumentos nekad nebija publiskojuši cenas, kas būtu zemākas nekā tās konkurentu publiskotās cenas.
- (²⁰¹) Šī summa ir starpība starp sabiedrībai SNCM nepieciešamajiem neto naudas līdzekļiem (jeb 19,75 miljoni euro) un 2003. gada lēmumā paredzētās aktīvu cesijas neto kopsummu (jeb [...] miljoni euro, kas atbilst kuģa *Aliso* pārdošanai un līdzdalības pārdošanai sabiedrībās *Southern Trader*, *Someca* un *Amadeus*). Tādējādi kapitāla ieguldījums, ko valsts piešķirusi sabiedrībai SNCM, palielinās līdz 69,29 miljoniem euro.
-

I PIELIKUMS

2003. GADA LĒMUMA REZOLUTĪVĀ DAĻA

1. pants

Pārstrukturēšanas atbalsts, ko Francija paredz sniegt par labu *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM), ir saderīgs ar kopējo tirgu, ievērojot 2.–5. pantā paredzētos nosacījumus.

2. pants

SNCM no šā lēmuma paziņošanas dienas līdz 2006. gada 31. decembrim atturas no jaunu kuģu iegādes un jaunu būves, pasūtīšanas vai fraktēšanas līgumu parakstīšanas par pilnīgi jauniem kuģiem vai atjaunotiem kuģiem.

SNCM no šā lēmuma paziņošanas datuma līdz 2006. gada 31. decembrim drīkst ekspluatēt tikai tos 11 kuģus, kas uzņēmumam SNCM pieder jau tagad, proti: *Napoléon Bonaparte*, *Danielle Casanova*, *Île de Beauté*, *Corse*, *Liamone*, *Aliso*, *Méditerranée*, *Pascal Paoli*, *Paglia Orba*, *Monte Cinto* un *Monte d'Oro*.

Ja sabiedrībai SNCM no tās gribas neatkarīgu iemeslu pēc ir kāds no saviem kuģiem jāaizstāj pirms 2006. gada 31. decembra, tad Komisija, balstoties uz pienācīgi pamatotu Francijas paziņojumu, var šādu aizstāšanu atļaut.

3. pants

SNCM grupa cedē visu savu tiešo un netiešo līdzdalību šādās sabiedrībās:

- *Amadeus France*,
- *Compagnie Corse Méditerranée*,
- nekustamā īpašuma sabiedrība *Schuman*,
- *Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations*,
- *Someca*.

Tā vietā, lai cedētu savu līdzdalību sabiedrībā *Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations*, SNCM var pārdot šīs sabiedrības vienīgo aktīvu, *Southern Trader*, un slēgt šo meitasuzņēmumu.

Pēc Francijas iestāžu izvēles cesijas var veikt vai nu ar publisku pārdošanas piedāvājumu, vai ar aicinājumu izteikt interesi, ko pirms tam publisko, atbildei dodot vismaz divus mēnešus laika.

Francija Komisijai iesniedz pierādījumus par visām šīm cesijām. Ja SNCM saņem zemas piedāvājumus, uz to nevar atsaukties, lai neveiktu cesijas. Ja piedāvājumi netiek iesniegti un ja Francija var pierādīt, ka ir veikti visi vajadzīgie publicitātes pasākumi, tad uzskata, ka šā panta pirmajā daļā minētais nosacījums ir izpildīts.

4. pants

Attiecībā uz visiem maršrutiem, kuru galamērķis ir Korsika, SNCM no šā lēmuma paziņošanas datuma līdz 2006. gada 31. decembrim attiecībā uz publiskotajiem tarifiem atturas no tādas tarifu politikas, kuras mērķis ir piedāvāt zemākas cenas, nekā katrs no tās konkurentiem piedāvā par ekvivalentiem galamērķiem un pakalpojumiem un par identiskiem datumiem.

Komisija patur tiesības uzsākt izmeklēšanas procedūru par jebkādu šajā lēmumā paredzēto nosacījumu neizpildi un jo īpaši par šā panta pirmajā daļā minētā nosacījuma neizpildi.

Pirmajā daļā minētais nosacījums ir izpildīts, ja SNCM publiskotās viszemākās cenas katru dienu ir augstākas nekā katra no tās konkurentiem publiskotās viszemākās reklāmas cenas par ekvivalentiem galamērķiem un pakalpojumiem.

Pirmajā daļā minēto nosacījumu vairs nepiemēro, ja minēto konkurentu cenas kļūst augstākas par SNCM tarifiem, kas ir spēkā par atskaites gadu noteiktajā 1996. gadā un kas koriģētas, ievērojot inflāciju.

Francija katru gadu līdz 30. jūnijam Komisijai dara zināmus visus apstākļus, kas nepieciešami, lai pierādītu, ka šis nosacījums ir izpildīts iepriekšējā kalendārajā gadā attiecībā uz visiem maršrutiem ar galamērķi vai sākuma punktu Korsikā.

5. pants

Saskaņā ar saistībām, ko Francijas iestādes uzņēmušās pārstrukturēšanas plānā, gada turp un atpakaļ pārvadājumu skaits dažādajos jūras savienojumos ar Korsiku līdz 2006. gada 31. decembrim tiek ierobežots līdz maksimālajiem līmeņiem, kas paredzēti šā lēmuma 3. tabulā ⁽¹⁾, izņemot ārkārtas iemeslu pēc, kuros nevar vainot sabiedrību SNCM un kuru dēļ daži no turp un atpakaļ pārvadājumiem būtu jāpārceļ uz citām ostām, kā arī izņemot gadījumu, ja tiktu mainītas sabiedriskā pakalpojuma saistības, kas gulstas uz minēto uzņēmumu.

6. pants

Francijai ir atļauts veikt sabiedrības SNCM rekapitalizāciju ar pirmo maksājumu 66 miljonu euro apmērā no šā lēmuma paziņošanas dienas.

Līdz pārstrukturēšanas perioda beigām, tas ir, līdz 2006. gada 31. decembrim, Komisija pēc Francijas iestāžu pieprasījuma varēs lemt par to, vai vēlāk atļaut otro maksājumu sabiedrībai SNCM, kas būs vienāds ar starpību starp atlikušajiem 10 miljoniem euro un 3. pantā noteikto cesiju kopsummu, saskaņā ar minētajā pantā paredzēto kārtību.

Šādu lēmumu varēs pieņemt tikai tad, ja būs izpildīti 3. pantā noteiktie pasākumi, ja cesiju kopsumma nepārsniegs 10 miljonus euro un ja būs ievēroti 2., 4. un 5. pantā paredzētie nosacījumi, neskarot Komisijas pilnvaras vajadzības gadījumā uzsākt oficiālu izmeklēšanas procedūru par kāda no šo nosacījumu neievērošanu. Neievērošanas gadījumā atbalsta otrā daļa netiks izmaksāta.

7. pants

Sešu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas dienas Francija informē Komisiju par pasākumiem, ko tā veikusi, lai to izpildītu.

8. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.

⁽¹⁾ Sk. šā lēmuma II pielikumu.

II PIELIKUMS

2003. GADA LĒMUMA 3. TABULA

SNCM piedāvājuma izmaiņas

	Pārvadājumu skaits		Piedāvātās vietas		Piedāvātie lineārie metri	
	2001	> 2003	2001	> 2003	2001	> 2003
Marseļa–Korsika	1 881	[...]	1 723 050	[...]	1 469 000	[...]
Tulona–Korsika	187	[...]	303 650	[...]	0	[...]
Dženovas līcis	1 768	[...]	1 708 700	[...]	0	[...]
Kopā Eiropā	3 836	3 067	3 735 400	2 357 500	1 469 000	[...]
Magreba	302	372	444 000	635 000	0	0
Kopā	4 138	3 439	4 179 400	2 992 500	1 469 000	[...]

Abonementa cenas 2009. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 000 gadā (*)
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 100 mēnesī (*)
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, papīra formātā + CD-ROM, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 700 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 70 mēnesī
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 40 mēnesī
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 500 gadā
<i>ES Oficiālā Vēstneša</i> pielikums (S sērija) – <i>Publiskā iepirkuma līgumu konkursi</i> , CD-ROM, 2 izdevumi nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 360 gadā (= EUR 30 mēnesī)
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , C sērija – <i>Konkursi</i>	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

(*) Atsevišķi drukātie eksemplāri:
1 līdz 32 lappuses: EUR 6
33 līdz 64 lappuses: EUR 12
vairāk nekā 64 lappuses: cena pēc pieprasījuma

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija (“Tiesību akti”) un C sērija (“Paziņojumi un informācija”).

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnija *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – “Publiskā iepirkuma līgumu konkursi”) var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu CD-ROM formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Publikāciju biroja maksas izdevumi ir pieejami pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>